

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Biskop Balles Visitatsbog 1799-1807

ved
Christian Larsen

Selskabet for Udgivelse af Kilder til Dansk Historie
1999

Biskop Balles Visitatsbog 1799-1807

Biskop Balles Visitatsbog 1799-1807

ved

Christian Larsen

Selskabet for Udgivelse af Kilder til Dansk Historie

1999

Biskop Balles Visitatsbog
1799-1807

© Selskabet for Udgivelse af Kilder til Dansk Historie 1999

Trykt af Special-Trykkeriet Viborg a/s

ISBN 87-7500-179-9

Udgivet med støtte af:
Den Hielmstjerne-Rosencroneske Stiftelse,
Jens Nørregaard og Hal Kochs Mindefond,
Landsdommer V. Gieses Legat, samt
Alfred Goods Fond

Omslagsillustrationen viser N.E. Balle, tegnet af G.L. Lahde i 1797, og stukket i kobber 1798.
(Det kgl. Bibliotek).

Indhold

Forord		7
Indledning		
1. N.E. Balle	Indledning	9
2. Tidens teologi		13
3. Visitatserne	udeladt i	15
4. Kirkevisitatserne	denne udgave	21
5. Almue- og købstadskolerne		32
6. Latinskolerne		46
7. Udgivelsesprincipper		47
8. Kilder og litteratur		50
Visitatsbogen		
<i>4. visitatstur</i>		
1799 Sokkelund herred		57
Møns herred		64
Bårse herred		68
Hammer herred		76
Ølstykke herred		81
1800 Lyng-Kronborg herred		84
Lyng-Frederiksborg herred		90
Tybjerg herred		94
Tune herred		101
Smørum herred		105
Øster Flakkebjerg herred		112
1801 Sømme herred		119
Vester Flakkebjerg herred		125
Holbo herred		133
Løve herred		139
1802 Slagelse herred		146
Merløse herred		153
Fakse herred		162
1803 Ramsø herred		169
Skipinge herred		175
Ods herred		180
Ars herred		186

	Tuse herred	192
	Skoleeksamen på Løvenborg	197
	Bjæverskov herred	199
1804	Skoleeksamen på Løvenborg	204
	Voldborg herred	207
	Ringsted herred	211
	Alsted herred	218
	Strø herred	225
	Horns herred	230
	Stevns herred	235
	Oversigt	240

5. *visitatstur*

1805	Amager	245
	Sokkelund herred	250
	Ølstykke herred	261
	Hammer herred	268
	Møns herred	279
1806	Bårse herred	288
	Lynge-Kronborg herred	305
	Lynge-Frederiksborg herred	322
	Skolerne på Frederiksværk gods	334
	Øster Flakkebjerg herred	341
	Smørum herred	356
	Tune herred	372
	Tybjerg herred	381
1807	Sømme herred	396
	Holbo herred	411
	Vester Flakkebjerg herred	429

Tillæg

	Indberetning om visitats på Bornholm 1802	453
--	---	-----

Noter		459
--------------	--	-----

Ordforklaring		468
----------------------	--	-----

Registre

	Stedregister	470
	Personregister	482

Forord

Fem gange besøgte Sjællands biskop *Nicolai Edinger Balle* hvert eneste sogn i sit stift, gæstede kirke og skole, lyttede til præstens prædiken og lærerens undervisning, og overhørte sognemenighed og skolebørn. Med sig førte han sin visitatsbog, hvor den flittige mand dag for dag noterede, hvad han havde set og hørt.

Denne bog er en udgivelse af Balles visitatsbog fra de to sidste rejser, den fjerde runde fra 1799 til 1804 og den femte – ikke fuldendte – fra 1805 til 1807. Derpå nedlagde han sit tyngende embede.

Biskop Balle er blevet et begreb i dansk historie takket være hans berømte lærebog, som for generationer var vejen til den kristne børnelærdom. Det er ikke tilfældigt, for skolernes vel var en af hans hjertesager. Det ses også i dette værk, som ikke mindst er en fremragende kilde til den danske skoles historie i tiden umiddelbart før den store nyordning i 1814. Men visitatsbogen fortæller bredt om stort og småt i kirke og skole, om præster og lærere som mennesker, om bygningers tilstand, om prædikentekster og salmesang.

Det er en glæde for Kildeskriftselskabet her at kunne fremlægge stud. mag. Christian Larsens udgave af Balles visitatsbog. Arkivar, dr. phil. Erik Nørr og fhv. landsarkivar Hans H. Worsøe har ført fagligt tilsyn med udgaven på selskabets vegne. Selskabet vil gerne bringe en tak til professor, dr. pæd. Vagn Skovgaard-Petersen, der har givet forslag til ændringer i indledningen. Endelig er det en glæde at kunne bringe en varm tak til Den Hielmstjerne-Rosencroneske Stiftelse, Jens Nørregaard og Hal Kochs Mindefond, Landsdommer V. Gieses Legat og Alfred Goods Fond for de økonomiske tilskud, som har gjort udgivelsen mulig.

København, februar 1999

Gunner Lind

Erik Nørr

Jørgen Mikkelsen

Fierde Visitats-Tur
rundt om i Kirker og Skoler
i Siellands Stift
begyndt
d. 23 May 1799 af
Biskoppen
Dr. Nicolay Edinger Balle
og fuldendt af ham, Bornholm iberegnet,
d. 30 Jul. 1804, altsaa i 6 Aar
og 2 Maaneder

Sokkelund herred

- d. 23. *Friderichsberg og Hvidoure Sogner.* Sogne Præsten Hr. Liebenberg prædikede over 1 Ioh. 2,15 ordentlig og sammenhængende, men uden Liv. Evangeliske Bevæggrunde gik han forbie og satte Christum efter Moden ud af Øynene. Vore nye Præster ville være blotte Moralister og blive derved til slet intet, baade for dem selv og deres Tilhørere. Han catechiserer temmelig vel og messer skikkelig. Degnen til Friderichsberg Msr. Wibe synger nogenledes og catechiserer taalelig. Degnen til Hvidoure Msr. Høyer synger bedre og catechiserer skikkelig. Af Ungdommen vare meget faa tilstede fra begge Sogner, og faa af Menigheden havde indfundet sig. Imidlertid svarede de Tilstedeværende ganske vel, helst fra Annexet, og gjorde Rede for Lærebog og Catechismus med Forstand. De vidste lidet af den Bibelske Historie, læste vel i Bog, paa nogle faa nær, og havde lært Psalmer. Ingen svarede, da der blev spurgt, om noget var at andrage. Embedsbøgerne fandtes i Stand. Præstegaarden er i skikkelig Stand og Kirkerne ligesaa.
- d. 24. *Hvidoure Skole.* Meget faa Børn havde indfundet sig. Nogle havde læst Lærebogen og svarede vel deraf med god Forstand. Der blev og svaret godt af Catechismus. Man læste ret godt i Bog. 9 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Cappel[e]n, Seminarist, catechiserer grundigt, men for vidtløftigt. Sendt Rist.
- Waldbye Skole.* Børnenes Antal var ikke stort. Imidlertid svarede de Tilstedeværende med god Forstand og Færdighed saavel af Lærebog som Catechismus. De læste ogsaa meget vel i Bog. 11 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Fieldsted, Seminarist, kan godt undervise, men catechiserer noget forvirret.
- Friderichsberg Skole.* Her samledes nogle flere Børn. En Deel deriblandt svarede fermt og havde smuk Indsigt, baade i Lærebog og Catechismus. Nogle vidste adskilligt af den Bibelske Historie. Adskillige læste godt i Bog, men hos andre fattedes Færdighed deri, som fik Paa-mindelse. 14 Bøger bleve uddeelte. Degnen Wibe holder en Assistent for sig i Skolen, Msr. Broust, som underviser Børnene ganske vel.
- d. 26. *Brønshøj og Rødoure Sogner.* Sogne Præsten Hr. Westergaard prædikede over Epistelen paa 1ste Trinit. Søndag: Gud er Kierlighed; tydeligt, ordentligt, bibelsk, opbyggeligt, med god Stemme. Han catechiserer ganske fermt og messer skikkeligen. Saavidt jeg kan mærke, holder

han sig endnu til Evangelisk Christendom. Degnen Msr. Lund er gammel. Han synger taalelig og catechiserer nogenledes. Af Menigheden vare kun faa tilstede, men Veyret var ogsaa slet. Ungdommen havde samlet sig i skikkelig Mængde. En god Deel deriblandt gjorde Rede med Indsigt for Lærebog og svarede meget vel. Alle havde godt Begreb om Catechismi Indhold. Boglæsning var for det meste ret god. Man havde ogsaa lært den Bibelske Historie. En Deel havde lært Psalmer af den nye Psalmebog. Ellers vidste man og i Almindelighed at gjøre Rede for gode Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøgerne fandtes i behørig Stand. Præstegaarden er i god Stand. Kirkerne have ingen Mangel.

- d. 27. *Rødoure Skole.* Ikke mange Børn vare forsamlede. Men de, som vare tilstede, svarede af Lærebogen og af Catechismus med god Forstand. De læste vel i Bog, og en Deel havde begyndt at skrive. 11 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Lund underviser godt og catechiserer ret vel. Hans Forhold har ikke været ulasteligt. Der er klaget mere end engang over ham. Men Beviis er ikke indkommet. Imidlertid er han ikke skyldfri. Advarsel har han faaet.¹

Brønshøj Skole. Flere Børn havde her forsamlet sig. De gjorde Rede for Lærebog og Catechismus med større Færdighed, men med mindre Eftertanke. Boglæsning var god. Mange havde ogsaa lært noget af den Bibelske Historie. De nye Psalmer kiendtes allerede, og en Deel havde lært dem. 14 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Pilegaard underviser med Flid og catechiserer ret vel. Et Exemplar af Ristes Anviisning for Skolemestre i de Lavere Skoler, foræret af Skole-Commissionen, leveredes ham med Paategning, at det forbliver som Inventarium ved Skolen.

- d. 30. *Gladsaxe og Herløw Sogner.* Sogne Præsten Hr. Bentzon prædikede over 1 Ioh. 4,16 ordentligt, grundigt, bibelsk, opbyggeligt. Han catechiserer og messer godt. Degnen Sr. Lorentzen synger gandske godt og catechiserer temmelig. Ungdommen var i skikkelig Antal forsamlet. En Deel deriblandt svarede af Lærebogen meget vel, med god Forstand, og nogle gjorde temmelig Rede efter Forklaringen. Ellers var Kundskaben antagelig. Ogsaa vidste man noget af den Bibelske Historie og havde lært Psalmer. Boglæsning var meget god. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøgerne findes i vedbørlig Stand. Kirkerne ere begge i god Stand. Præstegaarden er i meget god Stand.
- d. 31. *Bagsverd Skole.* Børnenes Antal var ikke stort. Adskillige svarede ret vel af Lærebogen, dog med maadeligt Begreb. For Catechismus vidste de at gjøre god Rede. De læste ogsaa temmelig vel i Bog og havde lært Psalmer. 12 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Svitzer er en gl. Mand. Med hans Catechisation gaar det an.

- Gladsaxe Skole.* Et stort Antal af Børn var forsamlet. Mange svarede af Lærebog med god Forstand og Færdighed. De gjorde forstandig Rede for Catechismus. Boglæsning var meget god. Man vidste noget af den Bibelske Historie. Psalmer havde man lært. 19 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Farre underviser godt og catechiserer ret vel. Sendt Rist.
- X *Herløw Skole.* Faa Børn vare tilstede. Nogle havde net op begyndt paa Lærebogen, men vidste kun lidet deraf. Med Catechismus gik det bedre. Boglæsning var antagelig. 9 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Binneballe catechiserer temmelig, men har ikke været flittig og fik derfor Paamindelse.
- X *Buddinge Skole.* Faa Børn havde mødt. Nogle svarede skikkelig af Lærebogen og andre af Catechismus. Boglæsning var maadelig og bør mere øves. Psalmer havde man lært. 10 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Møeballe er sygelig. Han catechiserer nogenledes.
- d. 2. *Gientofte Sogn.* Sogne Præsten Hr. Høegh prædikede over Evangelium paa Anden Søndag efter Trinitatis homiletisk, grundigt og opbyggeligt. Hans Gaver ere maadelige, og han messer slet, men catechiserer grundigt og vel. Som en forstandig og omhyggelig Landmand virker han saare meget til Agerbrugets saavel som Vindskibeligheds og Moralitetens Forbedring. Han er tillige meget hielpsom og gavmild. Kirkesanger Jensen styrer Sangen i C[h]oret gandske vel og catechiserer godt. Pigerne føre Sangen i Choret. Kirkesanger Erslew spiller Orgelet og styrer Drengenes Sang, som der have Plads. Af Mandkønnet vare ikke mange tilstede. Men en god Deel af Qyindekønnet havde indfundet sig. I Almindelighed svaredes med god Forstand og Færdighed saavel af Lærebog som Catechismus. Man vidste meget af den Bibelske Historie, læste godt i Bog og havde lært smukke Psalmer, ogsaa af den nyeste Psalmebog. Der svaredes, at ey noget var at andrage. Embedsbøger findes i Orden og Stand. Kirken er i meget god Tilstand. Præstegaarden er i beste Stand.
- d. 3. *Hvidøre Skole.* En skikkelig Forsamling af Børn var tilstede. Mange svarede ret vel af Lærebog og Catechismus. De kiendte ogsaa den Bibelske Historie og havde lært Psalmer, endog af den nyeste Psalmebog. Boglæsning var hos nogle god, men i Almindelighed behøves deri mere Øvelse. 18 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder og Kirkesanger Hansen catechiserer meget vel og underviser godt. Sendt Rist.
- Jægersborg Skole.* Børnenes Antal er ikke stort. Adskillige havde gjort megen Fremgang i Christendoms Kundskab og svarede med en udmærket Færdighed. De havde Kundskab om den Bibelske Historie, vidste noget af Geographie og Naturlære, læste meget vel i Bog, skrev

og regnede godt. End havde de ogsaa opsat egne Fortællinger. Psalmer og moralske Viser sang de meget vel. 18 Bøger blev uddeelte. Skoleholder og Kirkesanger Ersløw, Seminarist, underviser meget vel, catechiserer saare godt og er en duelig Lærer. Ham leveredes et Exemplar af Rist fra Sk. C. paategnet.

Wangede Skole. Børnene havde for en Deel gjort skikkelig Fremgang i Lærebogen og svarede med godt Begreb deraf saavel som af Catechismus. De havde god Kundskab i den bibelske Historie, læste vel i Bog og kunde Psalmer, ogsaa af den nyeste Psalmebog. 13 Bøger blev uddeelte. Skoleholder og Kirkesanger Marcussen underviser og catechiserer vel. Sendt Rist.

Gientofte Skole. Børnene vare ey komne vidt i Lærebogen og havde ikke indprentet den i Hukommelsen, hvoraf da fulgte, at deres Svar heller ikke kunde blive bestemte eller rigtige. Nogle læste vel i Bog, andre maadelig. Den Bibelske Historie var dem nogenlunde bekiendt. De skrev og regnede og vidste Psalmer af den nyeste Psalmebog. 11 Bøger uddeelt. Skoleholder og Kirkesanger Jensen, Seminarist, behøver mere Øvelse i at fatte sig kort og bestemt. Han er ellers duelig.

- d. 6. *Lyngbye.* Sogne Præsten Hr. Mag. von Haven prædikede ordentligt, Christeligt, smukt, men uden indtrængende Varme. Hans Bryst er svagt. Han catechiserer godt og messer skikkelig. Degnen Møller synger taalelig og catechiserer nogenledes, men har ikke gjort sig Umage med Lærebogen. Orgelet spilles af Skoleholder Hansen i Brede, som ikke synes ret øvet endnu, og Orgelet er for svagt. Iblandt den voxne Ungdom vare Pigerne de talrigste. Ikke faa svarede meget vel med Forstand og Færdighed. Af den Bibelske Historie vidste man adskilligt. God Boglæsning fandt Sted. Mange Psalmer havde man lært. Confirmanterne kunde nogle af de nyeste Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirken er i god Stand, og Præstegaarden er sat i anseelig Stand.
- d. 7. *Lyngbye Skole.* Et skikkeligt Antal af Børn var forsamlet. Ikke saa faa svarede meget vel og gjorde god Rede for Lærebog og Catechismus. De vidste adskilligt af den Bibelske Historie. Boglæsning var meget god, og Psalmer havde man lært. 26 Bøger blev uddelte. Skoleholder Mohr er en værdig gl. Mand, som underviser med Forstand og catechiserer godt.
- Wirum Skole.* Børnenes Antal var ikke stort. Her fandtes dog nogle, som havde gjort antagelig Fremgang i Lærebogen. Man svarede med godt Begreb. Ligesaa var Catechismus skikkelig lært. Boglæsning gik an. Her er skeet nogen Forbedring. 14 Bøger uddeelt. Skoleholder Meldal har gjort sig mere Umage end tilforn og catechiserer ikke slet.

Brede Skole. Børnene udmærkede sig ved tydelig og ordentlig Læsning i Bog. De havde lært at bruge deres Forstand og svarede med Indsigt. Dog viiste det sig ogsaa her, at Hukommelsen ey maae forsømmes. Stor Fremgang var ellers ikke giort i Lærebog og Catechismus. Men smuk Sang havde man lært. 17 Bøger uddeelt. Skoleholder Hansen er Seminarist, nyelig ansat og tegner meget vel.

- d. 9. *Søllerød Sogn.* Sogne Præsten Hr. Nyholm prædikede over Evangeliet paa Tredie Søndag efter Trinitatis med Veltalenhed og Moralsk Eftertryk, men lidet Evangelisk. Han catechiserer meget godt og messer vel. Degnen Müller spiller Orgelet, men begynder at blive uefterrettelig, da han skal være forfaldet, og han kan slet intet catechisere. Den nye Psalmebog blev her brugt, men Degnens Forvirring voldte Uorden. Ungdommen var ikke talrig. Adskillige svarede meget godt med Forstand og Færdighed. Men en stor Deel viste Tegn paa Svaghed og Ligegyldighed. Her er ey mere det forrige Liv og Lys som Følge af Religions-Foragt, som forplantes fra Kiøbenhavn ved Dagens Piecer og ved de lysterende Kiøbenhavnere. Man havde ellers lært Psalmer i Mængde af den nye Psalmebog og læste vel i Bog. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirken er i god Stand. Præstegaarden er vel vedligeholdt.
- d. 10. *Øvre Skole.* En Deel Børn var samlet. Men faa vidste at giøre tilbørlig Rede for det, de havde lært. Hukommelsen var blevet forsømt. Med Bøglæsning gik det an. Nogle Psalmer havde man lært. 18 Bøger uddeelt. Skoleholder Røhr kan godt forklare, men derover har han glemte at tilholde Børnene til at lære uden ad.
- X *Nærum Skole.* Meget faa Børn samledes, og Skolegang havde været saare forsømt. Kun to eller tre vidste noget af Lærebogen. Enkelte flere vidste lidet af Catechismus. Bøglæsning var ellers god. 11 Bøger uddeelt. Skoleholder Dyskou² har været paa Seminariet og catechiserer ikke slet. Men ellers er han svag.
- Trørød Skole.* Kun faa Børn havde indfundet sig, og faa iblandt dem vidste noget lidet af Lærebog og Catechismus, for hvilket de ellers gjorde Rede med Forstand. Bøglæsning var god. 12 Bøger uddeelt. Skoleholder Engel er gammel og sengeliggende. Hans Datter³ har læst for ham, og hun gjør det ikke slet.
- d. 13. *Maglebye paa Amager.* Den Danske Præst Hr. Provst Endorph prædikede over Sachar. 6,13 gammeldags Evangelisk, uden Opbyggelse. Han catechiserer skikkelig og messer nogenledes. Den Tydske Præst Hr. Smitto catechiserer meget godt og er duelig, men stolt og trodsende. Degnen Lorentzen synger godt og catechiserer vel. Den Hollandske

- Ungdom svarede for det meste ret vel efter Præstens Tydske Lærebog⁴ og viiste Forstand. Den læste godt i Bog og havde lært mange Psalmer. Den Danske Ungdom gjorde ligeledes i Almindelighed skikkelig Rede efter Lærebog og Catechismus. Nogle udmærkede sig. De læste temmelig vel i Bog og havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger fandtes i Orden. Kirken er i Stand. Præstegaarden er ogsaa i god Stand.
- d. 14. *Dragøe Danske Skole.* Børnene vare i et stort Antal forsamlede. Mange svarede meget vel af Lærebogen med godt Begreb, og man forstod sin Catechismus. Boglæsning var god. De havde lært Psalmer. Men ogsaa nogle røbede Forsømmelse. 24 Bøger uddeelt. Skoleholder Grundtvig var syg. Hans Assistent⁵ er ikke uskikket.
- Maglebye Tydske Skole.* Børnene vare meget vel underviiste og svarede fermt. De læste vel i Bog. Deres Sprog var dem ey dunkelt, men klart, og de vidste, hvad det var, de havde lært. Nogle faa Drengene havde mindre Indsigt i den Danske Lærebog. Man havde lært mange hollandske Psalmer, skrev og regnede. 21 Bøger uddeelt. Degnen Lorentzen er tillige hollandsk Skoleholder. Han underviser meget godt og er en brav Mand. Ham leveredes et Eksempel af Rist fra Sk. C. paategnet.
- d. 5. *Sundbye-Wester Skole.* En god Deel Børn var forsamlet. Ikke faa havde læst Lærebogen og svarede med god Forstand saavel som af Catechismus. De vidste noget af den Bibelske Historie og havde lært Psalmer af den nyeste Psalmebog. Ogsaa læste de vel i Bog. 20 Bøger bleve uddeelt. Skoleholder Holm underviser ret vel og catechiserer gandske godt.
- Sundbye-Øster Skole.* Børnenes Antal var ikke stort, ey heller havde mange giort nogen Fremgang i Lærebogen, men adskillige svarede dog vel deraf saavel som af Catechismus. Med Boglæsning gik det hos nogle ikke ret færdigt. Faa Psalmer havde man lært. 14 Bøger bleve uddeelt. Skoleholder Bidstrup var syg. Han er nu gammel og begynder at kiedes.
- d. 6. *Taarnbye Sogn.* Sogne Præsten Hr. Bruun prædikede over Evangelium paa 20de Søndag efter Trinitatis opbyggeligt og grundigt. Han catechiserer godt. Den Residerende Capellan Hr. Lund catechiserer meget godt og messer nogenledes. Degnen Mejer er saa gammel, at han ey mere kan forrette noget. Skoleholder Lund synger for ham. Ungdommen var ikke forsamlet i Mængde. I sær savnedes Karle. Men Høstens Besværlighed havde Skyld. De tilstedeværende gjorde for det meste god Rede for Lærebogen og svarede med Forstand. De læste godt i Bog og havde lært en Deel Psalmer, endog af den nyeste Psalmebog. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger fandtes rigtige. Præstegaarden er i god Stand i Henseende til Vaaningshuset. Kirken er i beste Stand.

Taarnbye Skole. Faa Børn vare tilstede, og iblandt dem havde faa lært noget af Lærebogen. De svarede dog skikkelig deraf og af Catechismus. Med Boglæsning gik det an. Nogle Psalmer havde man lært. 9 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Lund har vist sig forsømmelig og skal være forfaldet.

- d. 7. *Ullerup Skole.* Børnene havde gjort meget god Fremgang saavel i Lærebog som Catechismus, læste godt i Bog, vidste noget af den Bibelske Historie og havde lært mange Psalmer af den nyeste Psalmebog. 12 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Rasch er duelig og catechiserer godt. Sendt Rist.

Tømmerup Skole. En Deel Børn var forsamlet. Ikke faa gjorde god Rede for Lærebog og Catechismus, ogsaa nogle for Catechismus [: den Bibelske Historie?]. De læste vel i Bog og havde lært Psalmer af den nyeste Psalmebog. 15 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Schieving underviser godt og catechiserer ret vel. Sendt Rist.

Maglebye lille Skole. Børnene vidste for en Deel at gjøre god Rede for Lærebog og Catechismus. De læste for det meste vel i Bog. Dog fandtes herved nogen Mangel. Psalmer havde man lært af den nyeste Psalmebog. 20 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Robbersen har nogen Mangel paa Hørelsen, men underviser ellers vel og catechiserer godt. Sendt Rist.

Castrup Skole. Adskillige Børn svarede meget vel af Lærebog og Catechismus. De læste fermt i Bog. Men Psalmer havde man ikke lært. 12 Bøger uddeelt. Skoleholder Thomas Pedersen er nu gammel, men kan dog godt undervise og catechiserer ikke ilde.

Møns herred

- d. 5. *Stege Sogn.* Sogne Præsten Hr. Provst Stauning prædikede efter Eph. 5,8 meget om Oplysning uden at forklare bestemt, hvad der hører til Christel. Oplysning, og det synes, at den nye Philosophie har blindet ham. Hans svage Stemme fylder ikke Kirken. Som Catechet er han mer maadelig end god. Mesning er god. Ved hans Tilkomst fra Mari-boe har Stiftet ikke vundet.⁶ Den Residerende Capellan Hr. Panum er en troe og retskaffen Lærer og har al Fortieneste af Ungdommens gavnlige Oplysning. Han catechiserer meget vel. I talrig Forsamling, helst af Landsbyerne, var Ungdommen tilstede. Den svarede i Almindelighed gandske vel. Nogle udmærkede sig. Hos Mængden var Kundskaben antagelig. De læste ellers vel i Bog og havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget at klage. Embedsbøger fandtes i behørig Orden. Kirken er i god Stand.
- d. 6. *Stege Bye- og Fattigskole.* En stor Deel Børn var forsamlet. Mange svarede ret vel efter Lærebog og Catechismus med god Forstand. Boglæsning var hos de fleste god, men behøver hos adskillige mere at øves. 22 Bøger bleve uddeelte. Chordeg'n Fugl, som tillige er Skoleholder, underviser godt og catechiserer vel. Sendt Rist.
Svensmark Skole. Mange Børn vare forsamlede, som i Almindelighed svarede meget vel og gjorde Rede med Forstand samt god Færdighed. De læste ligeledes vel i Bog og havde lært Psalmer; en Deel skrev. 25 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Præstøe løber i sin gamle Faders Fodspor, underviser og catechiserer meget vel. Sendt Rist.
Tjørnemark Skole. Skolegang var her efter Sædvane blevet meget forsømt. Dog viste nogle faa flittige ved deres gode Svar, at Skoleholderen ikke er gandske uskikket. Boglæsning var for det meste antagelig. 14 Bøger uddeltes. Skoleholder Møller har forbedret sig og catechiserer gandske vel.
- d. 7. *Phanefjord Sogn.* Sogne Præsten Hr. Paludan prædikede over Evangelium paa 5te Søndag efter Trinitatis opbyggeligt, ordentligt, smukt og grundigt. Han catechiserer meget vel og messer godt. Degnen Lund synger ret godt og catechiserer gandske skikkelig. Ungdommen svarede meget fermt. Lærebogen var mest almindelig og blev forstaaet. Ogsaa svaredes der vel af Forklaringen. Catechismus var lært med For-

- stand. Man læste skjønt i Bog. Mange Psalmer havde man lært. Der svaredes, at ey noget var at klage over. Embedsbøger findes i behørig Orden. Præstegaarden er i god Stand og har en ypperlig Hauge. Kirken er vel vedligeholdt.
- d. 8. *Haarbeløw Skole.* En god Deel Børn var forsamlet. Adskillige svarede gandske vel af Lærebogen, hvortil Veyleidelse var dem givet i Degns Byelæsning. Ogsaa svarede man nogenledes af Catechismus. Bøglæsning var mindre god. Psalmer havde man lært. 14 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Castensen er gammel og sengeliggende. Han behøver en Medhielper, som blev giort Erindring om.
Dame Skole. En stor Deel Børn var samlet. Mange svarede meget godt af Lærebog og gjorde tilbørlig Rede for Catechismus. De læste skikkelig i Bog. Mange Psalmer havde man lært. 21 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Rydal er gammel, men catechiserer gandske vel.
- d. 9. *Kieldbye Sogn.* Sogne Præsten Hr. Lund prædikede over Ioh. 8,12 grundigt, smukt, ordentligt. Han catechiserer meget godt og messer skikkelig. Degnen Taur synger godt og catechiserer skikkelig. Ungdommen var vel oplyst. Den svarede med Forstand og Færdighed af Lærebogen saavel som af Catechismus. Bøglæsning var meget god. Psalmer havde man lært. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger fandtes i Orden. Præstegaarden er i skikkelig Stand. Kirken er under Reparation.
- d. 10. *Kieldbyelille Skole.* Børnenes Antal er ikke stort, men de vare meget vel underviste. Af Lærebogen svarede de med Forstand og Færdighed saavel som af Catechismus. Psalmer havde de lært. 13 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Petersen er en fattig Huusmand, men han catechiserer godt og underviser vel.
- X *Kieldbyemagle Skole.* Mange Børn havde indfundet sig, som ellers ikke søge Skolen. Nogle faa flittige svarede vel og med Forstand af Lærebog og Catechismus. Den største Deel var svag, og med Bøglæsning var det hos mange ikke vel bestilt. 16 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Hiorth har ingen Gave til at undervise og er vel ey heller flittig.
- d. 11. *Borrhø Sogn.* Sogne Præsten Hr. Kirchheiner prædikede over Ps. 119,47 grundigt, opbyggeligt, Christeligt. Han catechiserer meget godt og messer ligeledes godt. Degnen Rostrup synger vel og catechiserer gandske skikkelig. Ungdommen svarede i Almindelighed meget fermt og til stor Fornøjelse. En anseelig Deel havde læst Lærebogen og gjorde ypperlig Rede for alt med god Forstand. De ældre svarede ogsaa for en Deel meget vel af Forklaringen. Her var god Bøglæsning. Man havde lært mange Psalmer. Der svaredes, at ingen klagede. Embedsbøger

- fandtes i behørig Orden. Præstegaarden er i upaaklagelig Stand. Kirken findes i god Stand.
- d. 12. *Borrhe Skole.* Mange Børn vare tilstede. En stor Deel svarede ret fermt af Lærebogen og gjorde Rede med Forstand. De havde lært Catechismus med Indsigt. De fleste læste meget godt i Bog og havde lært mange Psalmer. 23 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Leegaard underviser med Flid og catechiserer meget vel. Sendt Rist.
- d. 13. *Mandemarke Skole.* Adskillige Børn havde lært en Deel af Lærebogen og svarede vel, men nogle havde glemt meget. Af Catechismus svarede de fleste skikkelig. Boglæsning gik for det meste an. 20 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Kibsgaard kan nok undervise og catechiserer ikke ilde.
- X *Maglebye Skole.* Skolegang var meget forsømt. Nogle faa gjorde Rede til Behag for Lærebog og Catechismus samt læste skikkelig i Bog. Men Hoben var slet og Boglæsning hos mange ret ussel. 10 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder og Kirkesanger Hansen, Seminarist, har ikke virket noget stort, men kan dog godt catechisere, kun for vidtløftig.
- d. 14. *Maglebye Sogn.* Sogne Præsten Hr. Gad prædikede over Evangelium paa 8de Søndag efter Trinitatis grundigt, ordentligt, smukt, Evangelisk. Han catechiserer meget vel og messer godt. Kirkesanger Hansen synger skikkelig og catechiserer i Kirken godt. Kirkesanger Kibsgaard synger tilpas og catechiserer antagelig i Kirken. Den voxne Ungdom, da den var blevet opvakt, svarede fermt. Mange gjorde smukt Rede for Lærebogen, og mange svarede med Forstand af Forklaringen. Adskillige udmærkede sig. Boglæsning var god. Man havde lært mange Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøgerne findes i Orden. Kirken er i god Stand. Præstegaarden befindes i beste Stand.
- d. 15. *Elmelunde Skole.* Børnenes Antal er ikke stort. Adskillige havde giort god Fremgang i Lærebogen og svarede med Forstand. De gjorde ogsaa fornuftig Rede for Catechismus. Boglæsning var god. 12 Bøger bleve uddeelte. Degnen Høyer, som tillige er Skoleholder, kan godt undervise.
- Hiertebjerg Skole.* Et stort Antal af Børn var forsamlet. Mange svarede meget vel saavel af Lærebog som Catechismus og viiste baade Forstand og Færdighed. Boglæsningen var god. 22 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Møller underviser vel og catechiserer godt. Sendt Rist.
- d. 16. *Elmelunde Sogn.* Sogne Præsten Hr. Holm prædikede over Gal. 5,6 godt og opbyggeligt. Han catechiserer ret vel og messer skikkelig. Degnen Høyer synger godt og catechiserer vel. Ungdommen viste sig meget

ferm. Den største Deel havde lært Lærebogen og svarede deraf med god Forstand og Færdighed. De vare ogsaa vel øvede i Catechismus, læste meget vel i Bog og havde lært mange Psalmer. Der svaredes, at intet var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirken er i skikkelig Stand. Præstegaarden er i god Stand.

- d. 17. *Sprove Skole.* Børnene gjorde Rede med Færdighed og skikkelig Forstand baade for Lærebog og Catechismus. De læste meget vel i Bog og havde lært mange Psalmer. 12 Bøger uddeeldes. Skoleholder Rydal underviser vel og catechiserer godt. Sendt Rist.

Hielm Skole. En stor Deel Børn var samlet. Mange gjorde Rede til Fornøjelse saavel for Lærebog som Catechismus og viiste god Eftertanke. Bøglæsning var god. Mange Psalmer havde man lært. 20 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Mørch catechiserer meget vel og underviser godt. Sendt Rist.

Ebbelnæs Skole. Et stort Antal af Børnene var forsamlet. Mange svarede med Forstand og god Færdighed saavel af Lærebog som Catechismus. Nogle læste vel i Bog. Men Bøglæsning maae i Almindelighed bedre øves. Psalmer havde man lært. 26 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder og Kirkesanger Kiep kan undervise meget godt og catechiserer med Færdighed. Sendt Rist.

- d. 18. *Damsholt Sogn.* Sogne Præsten Hr. Hegelund prædikede over 1 Thes. 2,12 grundigt, ordentligt, opbyggeligt. Han catechiserer meget godt og messer vel. Kirkesanger og Skoleholder Kiep synger godt og catechiserer vel. Ungdommen var talrig. Den største Deel udviste god Kundskab. Mange svarede fermt og med Forstand af Lærebogen. Adskillige gjorde god Rede efter Forklaringen. De fleste læste vel i Bog. Man havde lært Psalmer. Der svaredes, at intet var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Præstegaarden er i god Stand. Kirken er i skikkelig Stand.

Bårse herred

- d. 19. *Kallehaug Sogn.* Sogne Præsten Hr. Mag. Schønning, gammel og svag, kom ikke til Kirken. Den personelle Capellan Hr. Maagh prædikede over Salomons Ord: Oplær den unge⁷ – ordentligt og opbyggeligt. Han catechiserer godt og messer skikkeligen. Degnen Gudenschvager synger maadelig og catechiserer nogenledes. Den største Deel af Ungdommen havde god Kundskab. Mange svarede meget vel af Lærebo-gen og adskillige ret godt af Forklaringen. De læste ogsaa for det meste ret vel i Bog. Man havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden – dog savnedes noget i Degnens Læringsbog, som blev erindret – og noget i Præstens Ministerialbog, som blev lovet at indføres. Kirkens Reparation er oftere blevet erindret om og sidst ved Skrivelse fra mig til Amtmanden, hvis Omhue forventes, da han er Skifteforvalter i Kirke Eyerens Stervbo.⁸ Præstegaarden er sat i bedre Stand, men har dog endnu mange Mangler. Ved Udgangen af Kirken klagede tre Karle over Capellanen, at han afholdt dem fra Altergang og beskyldte dem. Ieg svarede, at jeg vilde tale med ham derom og krævede skriftlig Anklage, i fald man vilde have Sagen videre undersøgt – Ved Samtale med Capellanen erfare-des, at de 2 allerede vare komne til Alters, og han lovede Forsigtighed. Med ham saavel som Degnen talte jeg særskildt om den forargelige Uenighed, som hersker imellem dem, og gav fornøden Advarsel. Begge lovede med Haand og Mund at forebygge hver Anledning herefter til Splid og Forargelse.
- d. 20. *Steensbye Skole.* Børnene havde vel udvist Forsømmelse, men en Deel svarede dog godt af Lærebogen og gjorde fornuftig Rede for Catechismus. Adskillige læste vel i Bog. De havde lært mange Psalmer. 17 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Ancher underviser gandske vel og catechiserer godt.
- Wiemose Skole.* Et stort Antal Børn var samlet. Mange svarede ret fermt af Lærebog og Catechismus, ikke uden Eftertanke. Nogle havde lært den Bibelske Historie. De læste vel i Bog. Mange Psalmer havde de lært. 23 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Terkelsen er svagelig. Han har Hielp af sin Søn. Der underviser flitteligen. Men begge, i sær den unge, behøve mere Øvelse i Catechisation.
- d. 21. *Mehrn Sogn.* Sogne Præsten Hr. Mag. Cramer prædikede over Evange-

- lium paa 9de Søndag efter Trinitatis om Forældres Pligter mod Børn, ordentlig og praktisk, men uden Christendom. Han catechiserer skikkelig og messer taalelig. Degnen Sr. Gielstrup synger maadelig og catechiserer nogenledes. En Deel af Ungdommen svarede meget vel efter Lærebogen med god Forstand. Ogsaa svarede adskillige meget vel efter Forklaringen. Hos Mange var Kundskaben ikkun antagelig. Nogle vidste lidet af den Bibelske Historie. Alle havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirken er i skikkelig Stand. Præstegaarden er i god Stand. Den nye Kirke Psalmebog er for saavidt her ført i Brug, at Hoved Psalmer synges deraf.
- d. 22. *Kinvig Skole.* Børnenes Antal er ikke stort. Men de blive vel underviste. Mange svarede med god Forstand efter Lærebogen. De havde alle godt Begreb om Catechismi Indhold. Boglæsning var god. Psalmer havde man lært. 20 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Abrahamsen underviser vel og catechiserer godt. NB: Tilsendt Exemplar af Rist. *Mehrn Skole.* En Deel Børn var forsamlet. Men Skolegang havde været meget forsømt. Imidlertid svarede adskillige vel nok af Lærebogen og gjorde skikkelig Rede for Catechismus. De fleste læste inden i Bog, og dermed gik det nogenledes an. 12 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Hammer har ingen Gaver til at undervise og forstaaer ikke at catechisere.
- d. 23. *Allesløv Sogn.* Sogne Præsten Hr. Hansen prædikede over Eccl. 12,1: Tænk paa din Skaber – opbyggeligt og ordentligt. Han catechiserer godt og messer temmelig. Kirkesanger Zimmer synger nogenledes og catechiserer skikkelig. Ungdommen havde for en Deel læst Lærebogen med godt Begreb. En Deel svarede efter Forklaringen temmelig. Hos en Deel var Kundskaben liden. De læste dog vel i Bog og havde lært mange Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirken er i god Stand. Præstegaarden findes i skikkelig Stand.
- d. 24. *Allesløv Skole.* Nogle Børn svarede meget vel af Lærebog og gjorde Rede med Forstand. Flere svarede godt af Catechismus. Men Hoben var maadelig. Skolegang havde været forsømt. Boglæsning var god. Psalmer havde nogle lært. 15 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder og Kirkesanger Zimmer gjør sig ikke den Umage, han kunde og burde. Han fik Mindelse. *Rechende Skole.* Børnenes Antal er ikke stort. Dog vidste adskillige at svare med Forstand af Lærebogen. Men nogle havde glemmt, hvad de vidste. Catechismus kunde de bedre gjøre Rede for. Boglæsning var skikkelig god. Psalmer havde man lært. 12 Bøger uddeelt. Skolehol-

der Zuschlag, som er Kirkesanger, kan vel undervise og catechiserer ikke ilde.

- d. 25. *Joenshoved Sogn.* Sogne Præsten Hr. Faber prædikede efter Math. 18,3 over Fordom og Overtroe, uden al Grund i Texten. Men han taler vel, skiønt skarp, og røber ellers, at Christendom ikke er hans Sag. Han catechiserer meget godt og messer skikkelig. Kirkesanger og Skoleholder Bøgvad synger nogenledes og catechiserer temmelig. Kirkesanger og Skoleholder Ditzel synger bedre og catechiserer vel nok, men indblander sine Nyheder, saasom at Børn ikke skulde døbes førend ved deres Confirmation. Ieg sagde ham ikke imod for ey at volde Opsigt. Men tog strax fat paa Boglæsning og giennemgik derved nogle Psalmer om Daaben, hvorved hans Vildfarelse blev svækket og bortryddet. Iblandt Ungdommen fandtes adskillige, som svarede meget vel efter Lærebogen. Ieg giennemgik Troens Lærdomme og fik gode Svar. Nogle gjorde Rede til Fornøyelse efter Forklaringen. Men Hoben var noget sagtfærdig. Man læste godt i Bog og havde lært Psalmer af den nye Psalmebog. Ved at giennemgaae Psalmer svækkede jeg mange nye Fordreyelser ligesom ved Catechisationen. Den nye Psalmebog er her indført ved I Raad Thestrups Velgiørenhed, som har givet 50 Expl. Ingen svarede, da der blev spurgt, om noget var at klage. Alteret her er blevet forandret til et Bord, som har gjort nogen Opsigt.⁹ Men Choret er blevet lysere, og alt saae smukt ud. Præsten staaer bag ved med Ansigtet vendt til Folket. Embedsbøger findes i Orden. Kirke og Præstegaard ere i god Stand.
- d. 26. *Roneklint Skole.* Børnene samledes efterhaanden. Faa havde gjort nogen Fremgang i Lærebogen, men svarede dog vel deraf med skikkelig Forstand. De gjorde ogsaa god Rede for Catechismus, ikke uden Eftertanke. Boglæsning var god. Psalmer havde man lært af den nye Psalmebog. 17 Bøger bleve uddeelte. Kirkesanger og Skoleholder Ditzel catechiserer vel, men kan ikke vare sig for at indblande sine Nyheder. Ieg advarede ham i Enerum og tog Løfte af ham med Haand og Mund, at han skulde holde sig til Lærebog og Catechismus uden at forvirre de enfoldige.
- Steenstrup Skole.* Skolegang havde været forsømt. Meget var glemt af Lærebogen. Dog vidste nogle at svare ret vel og gjorde ligeledes god Rede for Catechismus. I Boglæsning fandtes megen Mangel, som derfor blev alvorlig indskierpet. Psalmer havde man lært. 14 Bøger uddeelt. Kirkesanger og Skoleholder Bøgvad synger nogenledes og catechiserer skikkelig.
- Begge Kirkesangere bleve tagne i Eed. Ieg taledede med hver i sær og formanede, i sær Ditzel, til at bruge al Forsigtighed. Ogsaa formanede

jeg Sogne Præsten og indskierpede ham sin Pligt som Sielesørger samt at styre al Forargelse og alt Vildskab. Ieg forholdt ham ikke at sætte Christus tilside, men at prædike Ham og følge Ham.

- d. 27. *Præstøe Skole.* Et smukt Antal Børn var forsamlet. Mange havde giort god Fremgang i Lærebogen og flere i Catechismus. De svarede med god Forstand. Boglæsning var meget god. Psalmer havde man lært. Mange baade skrev og regnede. 28 Bøger bleve uddeelte. Kirkesanger og Skoleholder Ørslef, Seminarist, underviser meget godt og catechiserer vel. NB: Tilsendt Expl. af Rist.
- X *Skibbinge Skole.* Skolegang havde været meget forsømt. Faa Børn vidste lidet af Lærebog og Catechismus. Psalmer havde man lært. Men Boglæsning var heel maadelig. 11 Bøger bleve uddeelte. Den ærværdige Degn og Skoleholder Falster er nu gammel og kan ey virke som før. Han skal have en Assistent, som og er lovet.
- d. 28. *Præstøe Sogn og Skibbinge.* Sogne Præsten Hr. Bøgh prædikede over Evangel. paa 10de Søndag efter Trinitatis ordentligt og opbyggeligt, men som Skik nu er hos de yngre, saa at han gik Iesu Forsoning forbi, uagtet der var nær Anledning til at erindre den. Han catechiserer godt og messer nogenledes. Kirkesanger og Skolelærer Ørslef synger godt og catechiserer vel. Degn og Skoleholder Falster synger godt og catechiserer fermt. Ungdommen var i Almindelighed noget sagtferdig. Dog viiste de fra Kiøbstæden god Kundskab og godt Begreb efter Lærebogen samt læste Psalmer. De fra Landet havde ogsaa, hvad nogle angaae, god Kundskab efter Lærebogen, men de fleste svarede efter Forklaringen gandske vel og vidste Psalmer, endog af den nyeste Psalmebog. Boglæsning var god. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirken er i god Stand.
- d. 29. *Everdrup Sogn.* Sogne Præsten Hr. Wedel prædikede over Rom 12,12 grundigt, ordentligt, opbyggeligt. Han catechiserer meget vel og messer skikkelig. Degnen Sr. Kaabe er en ældgammel Mand, men synger taalelig og catechiserer skikkelig. Ungdommen var ikke talrig, men de fleste svarede meget fermt. Lærebogen vidste man at giøre Rede for med Forstand og Færdighed. Boglæsning var meget god. Psalmer havde man lært, ogsaa af den nyeste Psalmebog. Denne er allerede her blevet indført ved Baron Selbyes Velgiørenhed, som har skænknet 50 Exemplarer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirken er sat i Stand, og nyt Altertøj er givet. Præstegaarden er i god Stand.
- d. 30. *Engelstrup Skole.* Børnene vare ikke mange og havde heller ikke giort stor Fremgang. Nogle faa vidste det halve af Lærebogen og svarede ret

godt. Dog maatte de ledes til Eftertanke. Catechismus var skikkelig lært. Med Boglæsning gik det an. Nogle Psalmer havde man lært. 8 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Als catechiserer nogenledes og er ikke uduelig.

Everdrup Skole. Børnene vare i god Mængde forsamlede. En Deel svarede meget fermt af Lærebogen. De gjorde fornøvelig Rede for Catechismus. Ogsaa læste de vel i Bog og havde lært mange Psalmer. 18 Bøger bleve uddeelte. Degnen Kaabe, som tillige er Skoleholder, bestiller selv ikke meget. Hans Kone og Datter¹⁰ gjøre det beste. En Assistent maae han have, som og er lovet.

- d. 31. *Snesere Sogn.* Sogne Præsten Hr. Brandt prædikede over Rom. 4,5 godt og Christeligt, men ikke med nogen Følelse. Han catechiserer temmelig vel og messer maadelig. Degnen Sr. Almstrup synger nogenledes, men catechiserer ypperligen. Den halve Ungdom svarede meget fermt efter Lærebogen, dog syntes Eftertanken at behøve Opvækkelse. Den anden halve Deel svarede efter Forklaringen eller Udtoget eller Catechismus, nogle fermt og andre til Huusbehov. De læste vel i Bog og havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Præstegaarden er i Stand og Kirken ligesaa.

Snesere Skole. En Mængde Børn var samlet. Mange deriblandt svarede meget vel efter Lærebogen saavelsom efter Catechismus. De læste for det meste skikkelig i Bog og havde lært Psalmer. 22 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Duun underviser vel og catechiserer temmelig godt. NB: Tilsendt Expl. af Rist.

- d. 1. *Baarse og Beldringe Sogner.* Den gamle Sogne Præst Hr. Staal er saa skrøbelig, at han ey engang kan komme i Kirken. Hans Capellan Hr. Søe prædikede over Matth. 7,24 grundigt, ordentligt, lærerigt. Han catechiserer gandske vel og messer godt. Degnen Plum er død. I Vacancen synger Skoleholder Felthuus nogenledes. Ungdommen svarede i Almindelighed meget vel. En Deel gjorde god Rede efter Lærebogen og viiste forstandig Kundskab. Adskillige svarede efter Forklaringen ret vel. Kundskaben var hos alle antagelig. Psalmer havde man lært. Der svaredes, at ingen klagede. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirkerne ere nu i Stand. Præstegaarden er i taalelig Stand.
- d. 2. *Baarse Skole.* En Deel Børn svarede meget vel og med skikkelig Forstand efter Lærebogen. De gjorde god Rede for Catechismus. Boglæsning var blevet meget forbedret. Psalmer havde man lært. Men de forsømmelige røbede deres Vankundighed. 18 Bøger bleve uddeelte.

- Skoleholder Felthuus har forbedret sig i Catechisation og underviser ikke slet.
- X *Dyrløw Skole.* Nogle faa Børn vidste noget af Lærebogen og svarede vel samt af Catechismus, ligesom de og læste skikkelig i Bog. Men Hoben var meget vankundig, og i Boglæsning fandtes stor Mangel. 10 Bøger bleve uddeelte. Den gl. Skoleholder Worm er affældig og behøver Hielp. Der blev lovet, at man vilde skaffe Hielp til at lære Børn at læse, da den gl. Mand forbeholder sig at catechisere.
- d. 3. *Ørslew Skole.* Mange Børn vare ikke tilstede. Nogle havde lært Lærebogen gandske vel med skikkelig Forstand. Flere vidste at svare godt af Catechismus. Boglæsning var god. Psalmer havde man lært. 12 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Giertsen catechiserer saa maadelig og underviser ellers godt, men, som det synes, med Barskhed.
Udbye Skole. Megen Forsømmelse havde fundet Sted. Nogle Voxne besøgte Degnens Aftenlæsning med Nytte. Skolegiængerne vare mest de smaa. Disse læste vel i Bog, og et par svarede vel efter Lærebogen, flere efter Catechismus. Nogle bleve undervist af en Kone i Schallerup, som læste vel i Bog. Men hos de voxne fandtes Mangel i Boglæsning. 10 Bøger uddeelt. Skoleholder Faurschow, gammel og vrantende, skikker sig kun lidet til Bønderbørns Undervisning. Han catechiserer maadelig, idet han vil vise sig klog.
- d. 4. *Udbye og Ørslew Sogner.* I Stedet for Sogne Præsten Hr. Grundtvig prædikede Candidat Tømmerup over Evangel. paa 11te Søndag efter Trinitatis grundigt, lærerigt og smukt. Hr. Grundtvig catechiserer vel og messer skikkelig, kun alt for hurtig. Degnen Sr. Nohr synger godt og catechiserer ret vel. Ungdommen var i Begyndelsen noget saftfærdig. En Deel gjorde dog god Rede for Lærebogen med skikkelig Forstand. Adskillige svarede vel efter Forklaringen. En Hob var maadelig. Boglæsning fandtes i Almindelighed god. Man havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Udbye Kirke er under Reparation. Ørslew Kirke er i Stand. Præstegaarden er i god Stand.
- d. 5. *Skovhuuse Skole.* Børnenes Antal er ikke stort. Nogle havde dog læst Lærebogen og vidste at gjøre Rede med skikkelig Forstand. De svarede ogsaa vel nok af Catechismus. Boglæsning var i Almindelighed ikke den beste. 11 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder og Kirkesanger Møller er ikke uduelig, men behøver dog mere Øvelse.
Øster-Egitzborg Skole. En god Deel Børn var forsamlet. Ikke faa gjorde Rede til Fornøjelse for Lærebogen og svarede med skikkelig Forstand. Flere svarede vel af Catechismus. Boglæsning maae drives mere. Men

- Skolegang forsømmes meget. Man havde lært Psalmer. 20 Bøger bleve uddeelte. Den gl. Skoleholder Jørgensen er død. En nye Kirkesanger og Skoleholder forventes.
- d. 6. *Øster-Egitzborg Kirke.* Sogne Præsten Hr. Provst Platou prædikede over 1 Cor. 15,1,2 ordentlig og sammenhængende. Men hans Maal er ikke ret tydeligt og hans Tone ikke behagelig. Han catechiserer skikkelig og messer nogenledes. Kirkesanger og Skoleholder Møller synger maadelig. Den halve Deel af Ungdommen var meget ferm. Mange svarede vel og med Forstand efter Lærebogen. Adskillige svarede ogsaa vel efter Forklaringen. Men en Deel syntes at være maadelig. De læste ellers for det meste meget vel i Bog og havde lært Psalmer. Nogle vidste lidet af den Bibelske Historie. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirken er i skikkelig Stand. Præstegaarden er i god Stand.
- d. 7. *Wordingborg og Castrup Sogner.* Sogne Præsten Hr. Grubbe prædikede over Rom. 12,1 ordentligt og opbyggeligt. Han catechiserer nogenledes og messer skikkelig. Den Residerende Capellan Hr. Naskou catechiserer meget vel. Ungdommen svarede for en Deel meget godt af Lærebogen, baade med Forstand og Færdighed. Ogsaa svarede nogle ret vel efter Forklaringen. Adskillige fandtes svage. De læste ellers vel i Bog og havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirken er i god Stand.
- d. 8. *Wordingborg Danske Skole.* Mange Børn svarede meget vel af Lærebogen og gjorde god Rede for Catechismus. De læste for det meste vel i Bog og havde lært Psalmer. 26 Bøger bleve uddeelte. Skole-Assistent Tychsen underviser meget vel, uagtet han ikke er Mester i at catechisere. NB: Tilsendt Expl. af Rist.
- X *Bakkebølle Skole.* Her viiste sig megen Forsømmelse. Nogle vidste lidet af Lærebogen og lidet af Catechismus. Men Hoben fandtes vankundig. Bøglæsning var hos mange heel maadelig. Psalmer havde man dog lært. 15 Bøger uddeelt til Opmuntring. Skoleholder Jonas Andersen er affældig og gavner intet. En Medhielper skal han have, som blev lovet.
- Knudsbye Skole.* Her viiste sig nogen Forbedring, da nogle Børn svarede ret vel af Lærebogen, og flere gjorde skikkelig Rede for Catechismus samt ellers læste vel i Bog. Psalmer havde man lært. 17 Bøger uddeelt. Skoleholder Fastrup er gammel og affældig, men han har en Medhielper ved Navn Riiber, som skikker sig ret vel.
- d. 9. *Wordingborg Latinske Skole.* Disciplene i Mester-Lectien havde skikkelig Kundskab i det hebraiske, god Kundskab i det grædske og grundig Kundskab i det Latinske Sprog. Ogsaa svarede de vel i Religionen efter

Lærebogen. I Anden Lectie vare de ikke uerfarne i Latinen og vidste noget af Religionen, men syntes dog at være sagtfærdige.

Fattighuus. Lemmerne havde intet at klage over. Bygningen er gammel og skal repareres, som er lovet.

Hammer herred

- d. 11. *Toxverd Sogn.* Sogne Præsten Hr. Meyer prædikede over 1 Tim. 4,8 ordentlig og vel nok, men uden at røre ved nogen egentlig Christendoms Sandhed. Han catechiserer gandske maadelig, men messer godt. Degnen Sr. Petersen er gandske døv. Han synger slet, men catechiserer godt. Den halve Ungdom var borte, efterdi Sparreholms Forpagter¹¹ skulde have sit Korn bierget, som i den overmaade besværlige Høst ey kunde mistydes ham. Iblandt de tilstedeværende fandtes dog en Deel, som svarede ret godt, og nogle ret skiønt, af Lærebog og Catechismus. Ogsaa nogle læste godt i Bog, men andre slet. Psalmer havde man lært. Ingen svarede, da der blev spurgt, om noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirken er i god Stand. Præstegaarden er blevet meget forbedret.

Toxverd Skole. Faa Børn havde lært noget af Lærebogen, ikke med synderlig Indsigt. Nogle vidste Catechismus, men uden stort Begreb. Boglæsning var god hos nogle faa, men hos de fleste slet. Erindring blev gjort om mere Øvelse. 8 Bøger uddeelt. Degnen Petersen, som tillige er Skoleholder, kan ikke udrette noget, fordi han er døv. Han har en Assistent ved Navn Bech, som ikke synes at være meget oplagt.

- d. 12. *Dysted Skole.* Kun Tretten og til sidst Fiorten Børn vare nærværende. Blandt dem havde Tre ikke søgt Skolen. Ingen af dem, der søgte Skolen, vidste det mindste af Lærebogen, og to til tre kunne net op læse den. Catechismus havde de fleste skikkelig lært og kunde temmelig vel læse i den. Ingen Psalmer havde man lært. 11 Bøger uddeelt til Opmuntring. Skoleholder Smith er en gammel udlevet Mand, som behøver Medhielp, hvorom Erindring blev gjort. Dog kan han nogenledes catechisere over Catechismus.

Olstrup Skole. En Deel Børn svarede meget vel, baade af Lærebog og Catechismus, med god Forstand. De vidste noget af den Bibelske Historie. De havde lært mange Psalmer. Boglæsning var meget god. 16 Bøger uddeelt. Skoleholder Johansen underviser flittig og catechiserer vel. Et Exemplar af Ristes Anviisning paategnet er ham leveret ved Sogne Præsten.

Rønnebek Skole. Mange Børn havde læst Lærebogen, men ikke faa glemte en Deel deraf igien. Nogle svarede vel og med Forstand. De vid-

- ste og noget af den Bibelske Historie. Med Bøglæsning var det hos adskillige ikke vel bestilt. Man havde heller ikke lært Psalmer. 17 Bøger uddeelt. Degnen Vellejus, som tillige er Skoleholder, kan vel undervise, men synes ikke at gjøre sig Flid.
- d. 13. *Rønnebek og Olstrup Sogner.* Sogne Præsten Hr. Hertel prædikede over Evangelium paa 21de Søndag efter Trinitatis opbyggeligt og Christeligt, men ikke grundigt. Han catechiserer godt og messer maadelig. Degnen Sr. Vellejus synger meget godt og catechiserer meget vel. Ungdommen svarede for det meste ret godt af Lærebogen og havde smukt Begreb om Indholdet. Nogle vidste adskilligt af den Bibelske Historie. For en Deel læste de vel i Bog og havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirkerne ere i god Stand. Præstegaarden findes i skikkelig Stand.
- d. 14. *Nestelsø og Mognstrup Sogner.* Sogne Præsten Hr. Mariager prædikede over Ps. 128,1 opbyggeligt og vel. Han catechiserer godt og messer skikkelig. Degnen Bech synger godt og catechiserer ret vel. Af Ungdommen savnedes en Deel, maaskee formedelst dette slette Væirligt.¹² De tilstedeværende kunne i Almindelighed holdes for skikkelig oplyste, og nogle udmærkede sig. Imidlertid lagde jeg Mærke til, at de fleste ikkun havde læst den halve Lærebog og gjorde Erindring derom. Bøglæsning var for det meste ret god. Nogle vidste lidet af den Bibelske Historie. Man havde lært Psalmer, ogsaa nogle af den nyeste Psalmebog. Der svaredes, at ingen klagede. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirkerne ere i Stand og Præstegaarden ligesaa.
- Nestelsø Skole.* Faa Børn vare tilstede, og iblandt dem fandtes ikkun nogle, som kiendte Lærebogen. Men disse svarede vel deraf med skikkelig Forstand. Ogsaa forstod man Catechismus og læste vel i Bog. Psalmer havde man lært. 9 Bøger uddeelt. Degnen Bech, som tillige er Skoleholder, kan godt undervise, naar han vil anvende Flid, hvorom han blev paamindt.
- d. 15. *Pederstrup Skole.* Kun faa Børn vidste lidet af Lærebogen og nogle flere lidet af Catechismus. Bøglæsning var det beste. Man havde ogsaa lært nogle Psalmer. Denne forhen gode Skole er ved Skolegangs Forsømmelse blevet til een af de slette. Jeg gjorde alvorlig Erindring derom. 9 Bøger uddeelt. Skoleholder Birchedal kan undervise meget vel og catechiserer godt, men har maaskee tabt Modet.

Ring Skole. Børnene svarede meget vel med Forstand og Færdighed. Lærebogen var blevet vel igiennemgaaet med dem. De forstode ligeledes Catechismus. Bøglæsning var god. Man havde lært Psalmer. 17 Bøger uddeelt. Mange skrive og regne. Skoleholder Bolandt er due-

lig og flittig. Han catechiserer godt. Et Expl. af Rist er givet ham paa tegnet.

Hammer Skole. En god Deel Børn havde læst Lærebogen, dog ikkun de første Capitler, og svarede vel. De gjorde ligeledes god Rede for Catechismus. Boglæsning var meget god. Man havde lært Psalmer. 17 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Hammer er gl. og catechiserer saa maadelig, men lærer Børnene godt at læse i Bog.

- d. 16. *Hammer og Lundbye Sogner.* Sogne Præsten Hr. Homan prædikede over Ps. 95,1 grundigt, opbyggeligt, klart og rørende. Han catechiserer meget vel og messer godt. Degnen Sr. Birchendal synger meget godt, men catechiserer maadelig. Ungdommen svarede af Lærebog og Catechismus med god Forstand og Færdighed. Adskillige udmærkede sig. De vidste noget af den Bibelske Historie og havde lært Psalmer. Ogsaa læste de godt i Bog. Der svaredes, at intet var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirkerne ere i Stand og Præstegaarden lige-saa.

Lundbye Skole. En Mængde Børn var forsamlet. Nogle svarede gandske vel af Lærebog og Catechismus. Boglæsning var skikkelig hos nogle, hos andre maadelig. Man havde lært Psalmer. 20 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Weis er gammel og svagelig, men catechiserer dog nogenledes.

- d. 17. *Kiøng Kirke.* Sogne Præsten Hr. Windekilde prædikede over Gal. 3,22 dogmatisk rigtig, men uden Liv. Han catechiserer godt og messer skjønt. Kirkesanger Møller synger godt, men catechiserer ikke synderlig. Kirkesanger Hammer synger skikkelig og catechiserer vel. Ungdommen var i Begyndelsen noget sagtfærdig. Siden svarede Adskillige meget vel, og til sidst viiste sig god Kundskab hos de fleste. De vidste noget af den Bibelske Historie, læste vel i Bog og havde lært mange Psalmer af den nyeste Psalmebog. Her er denne Psalmebog indført. Men fra Menigheden leveredes mig skriftlig Indsigelse derimod, som skal undersøges.¹³ Der svaredes, at intet var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirken er i beste Stand. Præstegaarden passerer.
- Kiøng Skole.* En god Deel Børn var samlet. Ikke faa svarede meget vel af Lærebog og Catechismus. De læste vel i Bog, vidste adskilligt af den Bibelske Historie og havde lært Psalmer af den nyeste Psalmebog. 22 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Møller, som tillige er Kirkesanger, kan godt undervise, naar han vil.

- d. 18. *Sallerup Skole.* Børnene havde gjort god Fremgang i Lærebogen og svarede deraf med skikkelig Forstand. Ligesaa gjorde de god Rede for Catechismus. Boglæsning var ordentlig og god. Man havde lært Psalmer af den nyeste Psalmebog. 18 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder

og Kirkesanger Hammer underviser vel og catechiserer godt. Et Exemplar af Rist leveredes ham ved Præsten paa mine Vegne.

Svinøe Skole. Børnene svarede i Almindelighed ret vel af Lærebog og Catechismus. De læste skikkelig i Bog. [De] Havde nogenledes Begreb. Mange Psalmer havde de lært af den nye Psalmebog. 19 Bøger uddeelt. Skoleholder Jacobsen gjør sig Umage og catechiserer ikke ilde.

Nedre-Windinge Skole. En god Deel Børn var samlet. De svarede fermt af Lærebogen med smuk Indsigt og vidste at gjøre god Rede for Catechismus. De læste ogsaa for det meste vel i Bog og havde lært Psalmer. 22 Bøger uddeelt. Degnen Woldsgaard, som tillige er Skoleholder, underviser meget vel og catechiserer godt. Et Exemplar [af Rist] leveres ham paa mine Vegne af Provsten.

- d. 19. *Sverdborg Sogn.* Sogne Præsten Hr. Westengaard junior prædikede over Ps. 126,3 passende, opbyggeligt og vel. Men om Christo intet Ord. Han catechiserer godt og messer skikkelig. Degnen Schrøder synger godt og catechiserer vel. En talrig Ungdom var tilstede, som i Almindelighed udviste god Kundskab. Mange svarede fuldstændig og vel af Lærebogen. Ogsaa nogle svarede vel af Forklaringen. Man læste godt i Bog og havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirken er i god Stand og Præstegaarden næsten nye.

Sverdborg Skole. En god Deel Børn svarede vel af Lærebog og Catechismus samt læste godt i Bog og havde lært Psalmer. 15 Bøger uddeelt. Skoleholder Streit underviser ikke slet og catechiserer ey heller ilde. Fra Øvre-Windinge Bieskole svarede 6 Børn meget vel og fik 6 Bøger. Fra Snertinge Bieskole gjorde 5 Børn god Rede og fik 5 Bøger.

- d. 20. *Weyløe og Wester-Egitzborg Sogner.* Sogne Præsten Hr. Provst Hersom prædikede over Epistelen paa 22de Søndag efter Trinitatis ordentligt og Christeligt, men uden Liv og Varme. Han catechiserer skikkelig og messer nogenledes. Degnen Wissing, som tillige er Skoleholder, synger temmelig og catechiserer taalelig. Ungdommen svarede i Almindelighed meget vel. Mange gjorde Rede for Lærebog og Catechismus med god Forstand. Nogle Svage kunde hist og her bemærkes. De læste godt i Bog og havde lært mange Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirkerne ere vedligeholdte. Præstegaarden er i god Stand.

- d. 21. *Wester-Egitzborg Skole.* Børnene havde gjort skikkelig Fremgang i Lærebogen og svarede med god Forstand. Man havde smukt Begreb om Catechismus. Bøglæsning var god. Mange Psalmer havde man lært,

ogsaa nogle af den nyeste Psalmebog. 22 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Obenhausen underviser gandske vel og catechiserer skikkelig. *Weyløe Skole.* En god Deel Børn var forsamlet. Adskillige gjorde god Rede for Lærebogen og svarede vel af Catechismus. Nogle vidste adskilligt af den Bibelske Historie. De læste ogsaa for det meste temmelig godt i Bog. Psalmer havde de lært, ogsaa nogle af den nyeste Psalmebog. 22 Bøger bleve uddeelte. Degnen Wissing, som tillige er Skoleholder, er Seminarist, kan vel undervise, men gjorde sig ikke megen Umage, hvorom han og blev erindret. Han holder sig en Assistent,¹⁴ som ikke er noget passende for en ung Mand.

Ølstykke herred

- d. 23. *Steenløse og Wexøe Sogner.* Sogne Præsten Hr. Provst Billeskou prædikede over 1 Tim. 2,4 opbyggeligt og Christeligt. Han catechiserer godt og messer skikkeligen. Degnen Hr. Melchior er nu gl. og skrøbelig. Han synger imidlertid vel og catechiserer godt. Ungdommen var meget ferm. De fleste gjorde Rede af Lærebogen med fuldstændig og færdig Indsigt. Man havde godt Begreb om Catechismi Indhold. Meget vidste man af den Bibelske Historie. Bøglæsning var god. Mange Psalmer vidste man af den nyeste Psalmebog. Denne Psalmebog er her indført ved Gudstienesten. Der svaredes, at intet var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Præstegaarden er i meget god Stand. Kirkerne ere i god Stand.
- d. 24. *Wexøe Skole.* Børnene havde i Sommeren glemst noget. Dog vidste adskillige noget af Lærebogen og svarede vel. De gjorde ogsaa god Rede for Catechismus. Med Bøglæsning gik det an. Dog skal den øves mere. Nogle havde lært Psalmer af den nyeste Psalmebog. 20 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Peder Knudsen gør i sin Enfoldighed, hvad han kan, og er ikke aldeles uskikket.
- Søsum Skole.* En Mængde Børn var forsamlet. Mange svarede meget vel af Lærebogen med god Forstand saavel som af Catechismus. De læste vel i Bog, kiendte den Bibelske Historie og havde lært mange Psalmer af den nyeste Psalmebog. De skrev og regnede. 30 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Engel Riis underviser gandske vel og catechiserer ikke ilde.
- Steenløse Skole.* Mange Børn vare tilstede, og mange svarede med megen Færdighed af Lærebog og Catechismus. De havde megen Kundskab om den Bibelske Historie, læste godt i Bog, skrev og regnede og havde lært mange Psalmer af den nyeste Psalmebog. 32 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Riis er ypperlig oplagt og catechiserer meget vel. Et Exemplar af Ristes Anviisning leveredes ham paategnet.
- d. 25. *Ølstykke Sogn.* Sogne Præsten Hr. Bagger prædikede over Eph. 5,15 ordentligt og med heftig Iver, men ikke til Opbyggelse. Han catechiserer skikkeligen og messer temmelig. Degnen Giessel var syg. I hans Sted forrettede Skoleholder Christensen. De af Ungdommen, som havde læst Lærebogen, svarede ypperlig, baade med Forstand og Færdighed. De ældre vidste noget af Forklaringen. Man havde Kundskab om den Bi-

belske Historie, læste godt i Bog og havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Præstegaarden er i god Stand og Kirken ligesaa.

Ølstykke Skole. En Mængde Børn var tilstede. Mange svarede af Lærebogen med Færdighed og Forstand saavel som af Catechismus. De vidste noget af den Bibelske Historie, læste godt i Bog og havde lært Psalmer. 28 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Christensen underviser vel og catechiserer meget godt. Et Exemplar af Rist paategnet leveres ham.

- d. 26. *Snodstrup Sogn.* Sogne Præsten Hr. Sepstrup prædikede over Matth. 16,26 ordentligt, grundigt, lærerigt og opbyggeligt. Han catechiserer vel og messer skikkelig. Degnen Sr. Holm synger nogenledes, men catechiserer slet. Ungdommen var i Almindelighed ret ferm. Mange svarede ypperligen af Lærebogen og viiste god Kundskab tillige i den Bibelske Historie. De ældre svarede ogsaa vel efter Forklaringen. Man læste godt i Bog og havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirken er i god Stand og Præstegaarden ligesaa.

Snodstrup Skole. Nogle Børn svarede ret vel af Lærebog og Catechismus. Bøglæsning var forskellig. Adskillige behøve deri mere Øvelse. Psalmer havde man lært. 18 Bøger uddeelt. Degnen Holm, som tillige er Skoleholder, bliver nu gammel og kan ey virke stort mere til Gavn.

- d. 27. *Slagslunde og Gandløse Sogner.* Sogne Præsten Hr. Prom er svag og kan ey forrette noget mere. Capellan pro persona Hr. Randrup prædikede over Evangel. paa 23de Søndag efter Trinitatis grundigt, lærerigt, opbyggeligt og smukt. Han catechiserer vel og messer godt. Degnen Sr. Jacobæus synger skikkelig og catechiserer nogenledes. Iblandt Ungdommen fandtes en Deel, som svarede meget vel af Lærebogen saavel som af Catechismus og gjorde Rede baade med Forstand og Færdighed. Nogle svarede ogsaa godt af Forklaringen. De læste vel i Bog og havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirkerne ere i Stand. Den i Slagslunde har faaet en ny Tilbygning.¹⁵ Præstegaarden er i nogenledes Forfatning.
- d. 28. *Slagslunde Skole.* Børnene svarede for en Deel ret vel af Lærebogen og havde godt Begreb om Catechismus. Nogle vidste adskilligt af den Bibelske Historie. De læste ogsaa vel i Bog og havde lært Psalmer. 15 Bøger bleve uddeelte. Degnen Jacobæus, som tillige er Skoleholder, kan nok undervise, men bliver gammel og magelig.
- Ganløse Skole.* Ikke faa Børn svarede gandske vel af Lærebogen saa-

velsom af Catechismus. Nogle vidste lidet af den Bibelske Historie. De læste for det meste skikkelig i Bog. Dog behøves heri mere Øvelse. Psalmer havde man lært. 20 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Beenfeldt kan komme til at undervise vel og catechiserer ikke ilde.

X *Lille Wærløse Skole.* Saare faa Børn vidste noget lidet af Lærebog og Catechismus. Boglæsning var gandske maadelig. Psalmer havde man ikke lært. 11 Bøger uddeelt. Skoleholder Knudsen er efterladet og uduelig. Han fik Paamindelse.

d. 29. *Farum og Wærløse Sogner.* Sogne Præsten Hr. Kampman prædikede over Rom. 8,15 grundigt, opbyggeligt, lærerigt og smukt. Han catechiserer meget godt og messer skikkelig. Kirkesanger og Skolelærer Siøe i Farum synger temmelig og catechiserer godt. Kirkesanger Løndal i Wærløse synger skikkelig og catechiserer ret vel. Ungdommen var for det meste ret ferm. En stor Deel svarede skønt og færdigt efter Lærebogen. De gjorde god Rede for Catechismus. Nogle svarede temmelig efter Forklaringen. De læste mestendeels vel i Bog. De vidste meget af den Bibelske Historie. De havde lært Psalmer, ogsaa af den nyeste Psalmebog. Denne Psalmebog er her indført. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirkerne og Præstegaarden ere i god Stand. Der svarede, at ey noget var at klage.

Farum Skole. Mange Børn gjorde herlig Rede for Lærebog og Catechismus saavel som for den Bibelske Historie. De læste vel i Bog og havde lært Psalmer af den nyeste Psalmebog. 36 Bøger bleve uddeelte. Kirkesanger Siøe, som tillige er Skolelærer, underviser meget godt og catechiserer vel. Et Exemplar af Rist paategnet leveredes ham.

Visiteret 52 Menigheder i 40 Kirker – 80 Danske Skoler – 1 Lat. Skole – 1 Fattighuus i Aaret 1799.¹⁶

Lynge-Kronborg herred

d. 28. *Hirschholms Sogn.* Sogne Præsten Hr. Zimmerman prædikede over Luc. 2,52 grundigt og lærerigt, men af Papiret. Han catechiserer godt og messer vel. Kirkesanger og Skole Lærer Petersen, Seminarist, synger temmelig og catechiserer meget godt. Den confirmerede Ungdom svarede for en Deel meget vel og nogle med udmærket Færdighed. Man vidste noget af den Bibelske Historie, men Boglæsning var hos en Deel maadelig. Derfor blev Præst og Kirkesanger ombedet at øve dem ved Catechisation ogsaa i Boglæsning. Nogle faa Psalmer havde man lært. Den nyeste Psalmebog er her indført. Menigheden havde intet at andrage. Faa Embedsbøger bleve fremlagte.

Hirschholms Skole. En Deel af Børnene svarede vel af Lærebogen og med Forstand. Men Hukommelsen skal ogsaa øves, som blev giort Erindring om. Af Bibelhistorie vidste man adskilligt ret godt. Boglæsning er hos de flittige god og forstandig. En Deel skrev. Faa Psalmer havde man lært. Børnene synge skikkelig – at sige efter min Anførsel. 18 Bøger bleve uddeelte. Kirkesanger Petersen er duelig. Men det synes ikke, at hans Flid har været ret virksom, og Skolegang bliver en Deel forsømt. 1 Expl. af Rist ham leveret.

d. 29. *Bircherød Sogn.* I den svagelige Hr. Trydes Sted prædikede Skibs Præst Hr. Smith over Ps. 144,15 ordentligt, grundigt og smukt. Han catechiserer godt og messer skikkelig. Den ældgamle Degn Sr. Petresch kan endnu synge temmelig, men andet formaaer han ikke. Iblandt den voxne Ungdom fandtes adskillige, som svarede meget vel af Lærebog og Catechismus samt vidste noget af den Bibelske Historie og læste vel i Bog. Men en Deel var svag, og jeg fik Mistanke om, at Hr. Tryde lader mange slippe for let igiennem til Confirmation, hvorom jeg og siden i Enerum advarede ham. Faa Psalmer havde man lært. Der blev svaret, at ey noget var at andrage. Embedsbøger fandtes rigtige forsaavidt. Dog havde den gl. Degn ingen Læsningsbog, fordi han ey længere kan taale at læse i Byerne. Præsten havde heller ingen Catechisationsbog. Præstegaarden og Kirken syntes at være i Stand.

X *Rafnsnes Skole.* Ikke mange Børn vare tilstede, og faa havde søgt Skolen. Fremgangen var liden eller ingen. Nogle vidste lidet af Lærebog og Catechismus samt læste skikkelig i Bog. Men ellers regierer stor Vankundighed. Skolegangs Forsømmelse er her et gl. Onde. Præsten

tager sig ikke af Skolen – 10 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Reis kan vel undervise, men catechiserer ikke med Lethed.

- d. 30. *Blaustrød og Lillerød Sogner.* Sogne Præsten Hr. Jonge prædikede over Ps. 119,9 ordentligt, grundigt og vel. Han catechiserer godt og messer skikkelig. Degnen Sr. Ganzel synger maadelig, men catechiserer ganske godt. Iblandt Ungdommen fandtes en Deel meget ferm. De svarede med Færdighed og god Forstand saavel af Lærebog som Catechismus, havde Kundskab om den Bibelske Historie, læste vel i Bog og vidste Psalmer. En Deel var svagere og fik Paamindelse. Der svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger fandtes rigtige. Dog savnes Catechisat. Bog. Kirken er i Stand. Præstegaarden er meget forbedret.
- X *Sælsmark Skole.* Børnene havde meget forsømt Skolen. Nogle havde gjort antagelig Fremgang i Lærebog og Catechismus samt læste vel i Bog, mest ved Forældrenes Hielp. Den største Deel var svag og vidste lidet. 13 Bøger uddeelt. Degnen holder en Vicarus for sig, Nørregaard,¹⁷ som ikke forstaaer at catechisere.
- d. 1. *Carleboe Sogn.* Sogne Præsten Hr. Provst Hulegaard prædikede over Rom. 10,14 jevnt og simpelt til Opbyggelse. Hans Maal er ikke tydeligt. Han catechiserer nogenledes og messer taalelig. Interims-Degn Peder Hinderup synger ret godt. Ungdommen var i Almindelighed meget ferm. De yngre svarede af Lærebog og Catechismus med Forstand og Færdighed. De ældre svarede vel efter Forklaringen. Man vidste noget af den Bibelske Historie, læste godt i Bog og havde lært Psalmer. Der svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger fandtes i Stand – undtagen den afdøde Degns,¹⁸ som fattedes for det meste. Præstegaard er blevet meget forbedret – Kirke er i Stand.
- Auderød Skole.* Her er Skolegang meget forsømt, da Veyen for de fleste er for lang. Imidlertid kunde dog en Deel Børn gjøre skikkelig Rede for Lærebog og Catechismus, ikke uden Forstand. De læste og vel i Bog og havde lært Psalmer. Nogle vidste den Bibelske Historie. 17 Bøger uddeelt. Interims-Skoleholder Peder Hinderup læser godt for Børnene og catechiserer ikke ilde.
- Bønder mødte mig i Præstegaarden og bad om en nye Skole paa den anden Kant af Sognet – som skal andrages for Rentekammeret.¹⁹
- d. 2. *Asminderød og Grønholt Sogner.* Den Residerende Capellan Hr. Bang prædikede over 1 Cor. 1,4-9 sammenhængende og grundigt, men ikke Evangelisk nok. Han catechiserer godt og messer vel. Her ere 5 Kirkesangere, blandt hvilke nogen udmærker sig ved Sang. En talrig Ungdom var samlet. Mange deriblandt svarede meget fermt af Lærebog og

Catechismus, baade med Forstand og Færdighed. Man vidste noget af den Bibelske Historie og havde lært Psalmer. De Svageres Antal syntes ikke at være stort. Den nyeste Psalmebog er her indført. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Stand. Præstegaarden er nye opbyggt. Kirkerne findes i Stand.

Asminderød Skole. De flittige Børn svarede med Forstand af Lærebog og Catechismus. De havde megen Kundskab i den Bibelske Historie. Ogsaa læste de vel i Bog. Mange skrev og regnede. Noget vidste man af Geographie, havde lært Psalmer og sang godt. 19 Bøger bleve uddeelte. For Resten klages over Skolegangs Forsømmelse. Kirkesanger og Skolelærer Holgersen, Seminarist, underviser meget vel og catechiserer meget skikønt. Han synger skikkelig. 1 Expl. af Rist leveret ved Provsten.

- d. 3. *Daglykke Skole.* Børnene havde gjort god Fremgang i Lærebog og Catechismus, svarede med Forstand, viiste Færdighed, læste vel i Bog, havde lært den Bibelske Historie, kiendte Geographie og Naturlære, skrev og regnede og sang godt. Naar Skolegang formeredes, blev her megen Oplysning. 23 Bøger bleve uddeelte. Kirkesanger og Skolelærer Holm underviser meget vel, catechiserer ypperlig og synger skikkelig. Han er Seminarist. 1 Expl. af Rist leveret ved Præsten.

Langstrup Skole. Skolegang var her meget forsømt. De flittige svarede imidlertid meget vel med Forstand og Færdighed af Lærebog og Catechismus. Den Bibelske Historie var lidet kiendt. Man læste vel i Bog. Psalmer havde man lært. 16 Bøger uddeelt. Kirkesanger og Skolelærer Holstebro underviser godt og catechiserer vel. Synger maaelig.

- X *Wexeboe Skole.* Forsømmelsen var her alt for stor. Kun 1 Pige havde begyndt paa Lærebogen. Ellers blev Catechismus læst, ikke uden Forstand. Bøglæsning var skikkelig. 11 Bøger uddeelt til Opmuntring. Kirkesanger og Skolelærer Christensen, Seminarist, skal først vise sig. Han catechiserer nogenledes, men synger slet.

Grønholt Skole. Ogsaa her var megen Forsømmelse. Dog svarede de flittige vel af Lærebog og Catechismus, læste godt i Bog og havde lært Psalmer. 17 Bøger uddeelt. Kirkesanger og Skolelærer Biørn underviser skikkelig og catechiserer vel nok.

- d. 4. *Fredensborg Slotskirke.* Den Residerende Capellan Hr. Bang prædikede over Evangelium paa 3^{die} Søndag efter Paaske smukt, grundigt og opbyggeligt. Cantor Hersleb synger skikkelig og catechiserer vel. Blandt Ungdommen fandtes adskillige meget vel oplyste, som svarede til Fornøjelse. Mængden havde liden Kundskab. Der svaredes, at intet var at klage. Embedsbøger findes i behørig Stand.

Fredensborg Skole. Forsømmelse har fundet Sted. Men de flittige svarede vel af Lærebog og Catechismus med god Forstand. Noget vidste man af den Bibelske Historie. Boglæsning maae mere øves. Psalmer skulle læres. 14 Bøger bleve uddeelte. Cantor Hersleb, som tillige er Skoleholder, underviser gandske vel og catechiserer meget godt. 1 Expl. af Rist leveret ved Provsten.

- d. 5. *Tikiøb og Hornbech Sogner.* Den Residerende Capellan Hr. Meden prædikede over Luc. 2,52. Men rørte ikke Texten. Hans Tale var skøn, philosophisk og opvækkende, ey heller utydelig. Men Guds Ord savnedes. Han catechiserer godt og messer skikkelig. Sogne Præsten Hr. Fangel catechiserer skikkelig. Degnen Liebe synger godt og catechiserer vel. Blandt Ungdommen viste Qvindekjønnen i sær god Kundskab, og mange svarede fermt af Lærebog og Catechismus saavel som af den Bibelske Historie. Men iblandt Drengene fandtes 10 til 12, som maae læse om igien. Nogle gode bleve ellers og her antrufne. Mange Psalmer havde man lært. Den nyeste Psalmebog er her indført. Der svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Stand. Præstegaarden er i skikkelig Stand. Ligesaa Kirkerne.
- X *Tikiøb Skole.* Megen Forsømmelse havde havt Sted. Ingen Fremgang var giort. Lærebog vidste ingen, og meget faa vidste lidet af Catechismus. Med Boglæsning gik det an. Nogle Psalmer havde man lært. 10 Bøger bleve uddeelte. Den gl. Skoleholder Lucas formaaer ikke stort mere, men behøver Hielp, hvorom Erindring og skeede.
- d. 6. *Borsholm Skole.* Børnene svarede meget vel med Forstand og Færdighed saavel af Lærebog som Catechismus og gjorde Rede for Bibelsk Historie. De læste vel i Bog, havde lært Psalmer, skrev og regnede, vidste lidet af Geographie, sang godt. 24 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Møller er en brav Mand, som underviser godt, men er noget svagelig. 1 Expl. af Rist leveret ved Provsten.
- Hornbek Skole.* Adskillige Børn svarede ret vel af Lærebog og flere af Catechismus. Boglæsning var ret god. Af den Bibelske Historie vidste man noget. Psalmer havde man lært. En Deel skrev. 20 Bøger uddeelt. Skoleholder Pilger underviser skikkelig og catechiserer nogenledes.
- Hellebek [Skole].* Megen Fremgang havde ikke fundet Sted i Lærebog, ey heller i Catechismus, fordi man glemmer at dyrke Hukommelsen. Dog fandtes adskillige gode. De læste vel i Bog, skrev og regnede, vidste noget af Geographie og Historie. Men Forsømmelse klagedes her over. 20 Bøger uddeelt. Skoleholder Bøysen kan vist nok undervise, men uden Tvivl haranguer han for meget og lader Børnene ikke lære uden ad.

Snekkesteen Skole. Børnene svarede meget fermt. De gjorde Rede med Forstand af Lærebog, Catechismus, Bibelsk Historie, skrev og regnede, vidste noget af Geographie og Naturhistorie, sang godt. 16 Bøger [uddeelt]. Skoleholder Smidt, Seminarist, er duelig, velskikket og catechiserer meget godt. 1 Expl. af Rist leveret ved Provsten.

- d. 7. *St. Olai Kirke i Helsingør.* Sogne Præsten Hr. Provst Schrøder prædikede over Ps. 119,19 ordentligt, opbyggeligt, men ikke med Liv. Han catechiserer godt. Den Residerende Capellan Hr. Jørgensen catechiserer meget godt og messer vel. Af Ungdommen mødte kun faa confirmerede og ellers Skolebørn. Men de viiste god Kundskab og svarede med Færdighed saavel af Lærebog som Catechismus samt Bibelsk Historie. Man læste vel i Bog. Nogle faa havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Stand. Kirken er skøn, og Præstegaard er vedligeholdet.

Hospitalet. Jeg gik i alle Stuer og Kamre, fandt alting ordentligt, og ingen havde noget at klage. Men Hospitalets Kirkegaard bør istandsættes. Inspectionen blev derom erindret.

Fattighuus. Jeg gik igiennem alle Stuer, fandt alting ordentligt, og ingen havde noget at besvære sig over.

- d. 8. *Helsingørs Latinske Skole.* Hebraisk – Græsk – Latin – Historie – Religion – Geographie blev examineret i alle Lectier, og hos de fleste sporedes god Kundskab. Kun havde nogle tilvant sig en syngende og stavende Tone, som blev advaret imod. Mesten-Lectie fik Stiil og gjorde den vel. Rector Loft er en duelig Lærer – ligesom Conrector Hansen – og Collegerne Olrik, Schieving i sær – Luja. Protokollerne bleve efterseete.

Helsingørs Danske Skole. En Deel Børn, undervist af Iomfrue Petersen, svarede meget vel af Lærebog og Catechismus samt Bibelhistorie. Ogsaa nogle af den nye Skoleholders Børn gjorde god Rede. 22 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Top er ikke uskikket og catechiserer gandske vel.

- d. 9. *St. Mariæ Kirke i Helsingør.* Sogne Præsten Hr. Sandal prædikede over Høymesse-Text paa den almindelige Bededag. Hans Tale var en skarp-sindig Philosophisk Afhandling over Bedring til Lyksalighed, men uden Bibel og Christendom. Han catechiserer meget godt. Den Residerende Capellan Hr. Grüner prædikede over Dagens Aftensangs-Text, ligeledes i Philosophisk Form og Tone, men ikke med hiin Skarpsindighed. Han catechiserer gandske godt og messer ypperlig. Her mødte blot Skolebørn. De havde ey lært noget uden ad og kunde derfor heller ikke svare bestemt. Dog fandtes de at være anførte til no-

gen Tænksomhed og kunde modtage fornuftig Veyledning. Med Boglæsning gik det an. Psalmer havde man ikke lært. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Stand. Kirken er i nogenledes Stand. Præstegaarden skøn.

Den gamle Skole. Saare faa Børn vare tilstede. De havde kun lært lidet og vidste lidet uden ad, men kunde dog modtage Veyledning. Boglæsning var hos nogle god, hos andre slet. 7 Bøger bleve uddeelte. Cantor og Skolelærer Jeger gjør sig ingen Umage.

- d. 10. *Den militaire Arbeyds- og Læse-Skole.* Dreng og Piger spandt. Nogle faa vidste lidet uden ad af Bastholms Lærebog,²⁰ men intet af Catechismus. Een Deel skrev og læste vel i Bog. Lidet vidste de af Geographie og Naturhistorie. 11 Bøger bleve uddeelte.

Den civile Arbeyds- og Læse-Skole. Dreng og Piger spandt. Adskillige svarede godt af Bastholms Religionsbog. De skrev og læste vel i Bog. Noget havde man lært af Naturhistorien og af Geographie. 14 Bøger bleve uddeelte. Skolelærer Wisbye, Seminarist, underviser ordentlig og vel, men synger maadelig.

Lynge-Frederiksborg herred

d. 19. *Ude- og Oppe-Sundbye Sogner.* Sogne Præsten Hr. Føns prædikede over Jer. 31,33,34 noget tørt og langsomt, dog med Grundighed. Han catechiserer vel og messer skikkelig. Interims-Degn Schiønning synger taalelig, naar han ikke farer vild fra Tonen. Den voxne Ungdom svarede i Almindelighed gandske vel. Ikke faa svarede med Fuldstændighed og Færdighed af Lærebog og Catechismus. Adskillige svarede vel efter Forklaringen. Boglæsning var god. Man havde lært Psalmer. Der svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger fandtes i behørig Orden. Præstegaarden er i skikkelig Stand. Kirkerne ligesaa.

Ude-Sundbye Skole. De fleste Børn svarede vel af Catechismus og nogle af Lærebogen med god Forstand. Andre havde glemte en Deel. I Boglæsning behøves mere Øvelse. Mange skrev. Nogle Psalmer havde man lært. 19 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Schiønning underviser gandske vel og catechiserer ikke ilde.

d. 20. *Græse og Sierslew-Wester Sogner.* Sogne Præsten Hr. Eiler prædikede over Math. 6,33 ordentligt, grundigt og vel. Han catechiserer meget godt og messer skikkelig. Degnen Msr. Rugaard synger godt og catechiserer meget vel. Blandt Ungdommen fandtes en Deel, som gjorde meget vel rede for Lærebog og Catechismus med god Forstand. Nogle svarede ogsaa vel efter Forklaringen. Hos de Svage var Kundskaben antagelig. Adskillige vidste noget af den Bibelske Historie. Man havde lært Psalmer. Boglæsning var for det meste god. Der svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirkerne ere i Stand – Præstegaarden ligesaa.

Græse Skole. Børnene svarede meget fermt. De havde fuldstændig, god og grundig Kundskab saavel i Lærebog som Catechismus. De læste vel i Bog. Nogle vidste den Bibelske Historie. De havde lært mange af de nyeste Psalmer. Mange skrev. 24 Bøger bleve uddeelte. Degnen Rugaard, som tillige er Skoleholder, underviser meget vel og catechiserer godt. 1 Expl. af Rist leveret ved Provsten.

d. 21. *Hørup Skole.* Børnene svarede fermt af Lærebog og Catechismus med god Forstand. De læste meget vel i Bog, mange skrev og havde lært Psalmer. 27 Bøger uddeelt. Skoleholder Christensen er en agtværdig Mand, som underviser godt og catechiserer vel. 1 Expl. af Rist leveret ved Provsten.

Ufvelse Skole. Nogle Børn gjorde god Rede for Lærebog og Catechismus, ikke uden Forstand. Men de fleste indskrænkede sig til Catechismus. Man havde lært Psalmer og læste nogenledes i Bog. 16 Bøger uddeelt. Degnen Sr. Hager, som tillige er Skoleholder, gjør, hvad han kan, men formaaer i sin Alder kun lidet.

Slangerup Skole. De flittige Børn havde gjort god Fremgang i Lærebog og Catechismus. De svarede med skikkelig Forstand og læste vel i Bog samt havde lært Psalmer. Ogsaa skrev en Deel. 11 Bøger uddeelt. Skoleholder Taur gjør sig Umage og underviser gandske vel. 1 Expl. af Rist leveret ved Provsten.

- d. 22. *Slangerup og Ufvelse Sogner.* Hr. Provst Raben prædikede over Evangel. paa Christi Himmelfarts-Dag sammenhængende, opbyggeligt og vel. Han catechiserer meget godt. Den Residerende Capellan Hr. Wanting catechiserer godt og messer skikkelig. Kiøbstæd-Ungdommen svarede meget fermt saavel af Lærebog som Catechismus og vidste god Besked om den Bibelske Historie samt læste vel i Bog og havde lært Psalmer. Blandt Landsbye-Ungdommen fandtes og adskillige vel oplyste, fornemmelig blandt Pigerne; men nogle vare heel svage, som derfor alvorligen bleve paamindte om at søge Catechisation. Psalmer havde man lært og læste godt i Bog. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger fandtes i behørig Orden. Kirkerne ere i god Tilstand.

Hiørlunde Skole. De flittige Børn svarede meget vel saavel af Lærebog som Catechismus med god Forstand og havde godt Begreb om Catechismus samt læste vel i Bog. Nogle vidste adskilligt af den Bibelske Historie. Man havde og lært Psalmer. 13 Bøger uddeelt. Skoleholder Schou underviser meget vel. Han var nu syg.

Skienkelsø Skole. Faa Børn vare tilstede. De nærværende havde dog gjort skikkelig Fremgang i Lærebog og Catechismus. De læste vel i Bog og havde lært Psalmer. 6 Bøger uddeelt. Skoleholder Fich underviser og catechiserer gandske godt.

- d. 23. *Hiørlunde Sogn.* Sogne Præsten Hr. Hulegaard prædikede over Ps. 119,9 tydeligt, ordentligt og opbyggeligt. Han catechiserer godt og messer meget vel. Interims-Degn, Skolelærer Schou var syg. I hans Sted sang Skolelærer og Seminarist Fick, som synger maadelig. Ungdommen svarede for det meste meget fermt baade af Lærebog og Catechismus, vidste noget af den Bibelske Historie og læste godt i Bog. Den havde lært mange Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Præstegaarden skal have Reparation. Kirken er i god Stand.

Uggeløse Skole. En Deel Børn var forsamlet. Adskillige havde lært Lære-

bogen med god Forstand og svarede færdig. De fleste vidste Catechismus og havde godt Begreb. Bøglæsning var god. Nogle faa vidste Psalmer. 18 Bøger uddeelt. Skoleholder Crener kan godt undervise og catechiserer meget vel. 1 Expl. af Rist leveret ved Provsten.

- d. 24. *Liunge og Uggeløse Sogner.* Sogne Præsten Hr. Kier prædikede over 1 Ioh. 2,28 opbyggeligt, godt og Christeligt. Han catechiserer meget fermt og messer vel. Degnen Sr. Top synger godt og catechiserer gandske skikkelig. Ungdommen havde ypperlig Kundskab og svarede meget fermt. Mange udmærkede sig. Lærebog og Catechismus var de yngre fuldstændig bekiendt. De ældre svarede godt efter Forklaringen. Man havde lært den Bibelske Historie og vidste mange Psalmer. Der svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirkerne ere i god Stand og Præstegaarden ligesaa.

Collerød Skole. En stor Deel Børn var samlet. Mange svarede vel efter Lærebog og Catechismus med god Forstand. De fleste læste vel i Bog og havde lært Psalmer. Nogle skrev og regnede. 32 Bøger uddeelt. Skoleholder Gilberg er en gl. Mand, men underviser ret godt og catechiserer gandske skikkelig. 1 Expl. af Rist leveret ved Provsten.

- d. 25. *Friderichsborg og Herløw Sogner.* Slots Præsten Hr. Provst Jensen prædikede over Evangel. paa 6te Søndag efter Paaske opbyggeligt, grundigt og vel. Han catechiserer godt og messer smukt. Den Residerende Capellan Hr. Platou catechiserer ret vel. Kiøbstæd-Ungdommen svarede meget fermt og havde fuldstændig Kundskab saavel efter Lærebog som Catechismus. Ogsaa fandtes mange iblandt Landsbye-Ungdommen, som gjorde meget god Rede, deels efter Lærebog, deels efter Forklaringen; 1 blev antaget til at læse om igien. Man læste for det meste vel i Bog og havde lært Psalmer. Der svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden.

Hospitalet. Jeg gik igiennem Stuerne og fik til Svar af alle, at de fik, hvad de skulle have, og ey klagede. Forstander Wisch gjorde Erindring om nogle Mandfolkes Hengivenhed til Fylder, som bleve advarede.

Fattighuusene. Jeg gik i alle Værelser og spurgte enhver, om noget var at klage, men ingen havde noget at besvære sig over.

- d. 26. *Hammersholt Skole.* Liden eller ingen Fremgang var her at opdage. Kun X 1 Pige vidste noget af Lærebogen. Adskillige havde lært Catechismus, men uden synderlig Eftertanke. Bøglæsning var forskellig. Faa havde lært Psalmer. 11 Bøger uddeelt til Opmuntring. Skoleholder Elling blev paamindt om at anvende Fliid. Han catechiserer nogenledes.

Nørre-Herløw Skole. En god Deel Børn svarede med Forstand og Færdighed af Lærebog og Catechismus. Bøglæsning var forskellig. Nogle skrev og regnede. Psalmer havde man lært. 18 Bøger bleve uddeelte.

Skoleholder Westergaard underviser godt og catechiserer meget vel. 1 Expl. af Rist leveret ved Provsten.

Freeslew Skole. Faa Børn vare tilstede. Adskillige deriblandt svarede dog vel af Lærebog og Catechismus, ikke uden Forstand. De læste godt i Bog og havde lært Psalmer. 21 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Aage Nielsen er en ældgammel Mand, som formaaer lidet mere og kan maadelig catechisere.

Friderichsborg Skole. Mange Børn vare ikke tilstede. Adskillige havde begyndt paa Lærebogen og svarede nogenledes deraf. En Deel gjorde god Rede for Catechismus. Dog behøves mere Øvelse til Eftertanke. Boglæsning var skikkelig. Bibelsk Historie og Psalmer vidste man lidet af. 16 Bøger uddeeldes. Skoleholder Wolgand er gammel, men kan dog undervise, kun at han er for vidtløftig og udsvævende i sin Catechisation.

- d. 27. *Friderichsborg Latinske Skole.* Disciplene i Mester-Lectie bleve prøvede i Hebraisk, græsk, Latin og for en Deel i Religion samt Historie og Astronomie. Nogle svarede skikkelig. Provst Rabens Søn²¹ udmærkede sig. Men nogle røbede Uvidenhed. Disciplene i næste Lectie gjorde skikkelig Rede for Latin, Religion efter Lærebogen og græsk. Disciplene i sidste Lectie havde gjort god Begyndelse i Latin og Historie samt i Lærebog. Rector Bendtsen er duelig og flittig. Collega Wedel er ferm, men søger Præstekald.²² Collega Brammer er sygelig, men underviser med Fliid.

Tybjerg herred

- d. 4. *Sandbye og Wrangstrup.* Sogne Præsten Hr. Andresen prædikede over Ioh. 17,3 ordentlig, grundig, Christelig og med Veltalenhed. Han catechiserer meget godt og messer skønt. Degnen Sr. Madsen synger meget godt og catechiserer ret vel. Den voxne Ungdom svarede i Almindelighed til Fornøyelse. Nærværende Præstes Confirmantere udmærkede sig ved en fuldstændig og færdig Kundskab i Lærebogen saavel som i Catechismus og for en Deel i den Bibelske Historie. Adskillige af de ældre svarede ligeledes ret godt efter Forklaringen. Boglæsning var forskellig. Man havde lært Psalmer. Der svaredes, at intet var at klage. Embedsbøger fandtes rigtige. Kirkerne ere i taalelig Stand. Præstegaard er blevet forbedret.

Sandbye Skole. En Deel Børn svarede ret vel af Lærebog og flere efter Catechismus. Nogle skrev og regnede. I Boglæsning behøves mere Øvelse. 18 Bøger bleve uddeelte. Degnen Sr. Madsen, som tillige er Skoleholder, giver god Underviisning.

- d. 5. *Skudeløse Skole.* En Deel Børn svarede af Lærebogen med temmelig Færdighed saavel som af Catechismus, men uden synderlig Eftertanke. Nogle skrev og regnede. Boglæsningen behøver mere Øvelse. Man havde lært Psalmer og vidste lidet af den Bibelske Historie. 16 Bøger uddeelt. Skoleholder Lindorph er nu gammel og skrøbelig tillige. Dog kan han lære dem skikkelig at læse og catechiserer ikke ilde.

Theestrup Skole. Mange Børn vare ikke tilstede. Men nogle af de Tilstedeværende svarede med god Forstand af Lærebog, og en Deel svarede ligeledes med Eftertanke af Catechismus. Man skrev, men regnede ikke. Lidet var begyndt paa Bibelsk Historie. Man havde lært mange Psalmer. 15 Bøger uddeelt. Degnen Sr. Jørgensen, som tillige er Skoleholder, gjorde lidet med Lyst og Iver. Hans Kræfter bruger han ikke, men overlade Arbeydet til en Wognsen.

Aversie Skole. Børnene svarede med Færdighed af Lærebog og Catechismus, men Forstand og Eftertanke var ikke øvet. De læste meget vel i Bog og havde lært mange Psalmer. 14 Bøger bleve uddelte. Skoleholder Albrecht Hager er en gl. Mand, som gjør troelig, hvad han formaaer, men kan ikke catechisere.

- d. 6. *Aversie og Thestrup Sogner.* Sogne Præsten Hr. Mag. Koefoed prædikede over Evang. paa 4de Søndag efter Trinitatis grundigt, tydeligt, frugtbart

og smukt. Han catechiserer meget vel og messer godt. Degnen Sr. Jørgensen synger godt og catechiserer ret vel. Ungdommen var meget ferm. Den største Deel gjorde Rede for Lærebogen med udmærket Færdighed og god Forstand. Andre svarede efter Forklaringen gandske vel. Man kiendte den Bibelske Historie, læste godt i Bog og havde lært Psalmer, ogsaa af den nyeste Psalmebog. Der svarede, at intet var at klage. Embedsbøger fandtes rigtige. Kirkerne ere taalelige. Præstegaarden er meget forbedret.

Wester-Egede Skole. Her mødte ogsaa Børnene fra Rønnede Bieskole. Adskillige svarede ret godt af Lærebogen, ikke uden Forstand. Flere gjorde god Rede for Catechismus. Man læste vel i Bog og havde lært Psalmer, ogsaa af den nyeste Psalmebog. Til Wester-Egede Børn uddeelt 8 Bøger – og til Rønnede Børn 8 Bøger. Degnen Sr. Piper, som er Skoleholder i Wester-Egede, har ingen synderlig Lyst. Skoleholderen Anders Hansen i Rønnede er troe og flittig, men kan ikke catechisere.

- d. 7. *Wester- og Øster-Egede Sogner.* Sogne Præsten Hr. Frogner prædikede over Col. 3,17 efter nyeste Maneer om Dyd og dens Lyksalighed uden at hente Kraft fra Evangelio og uden at gjøre Brug af Christendoms herlige Bevæggrunde. Hans Stemme er ellers god og hans Sprog tydeligt. Han catechiserer nogenledes og messer godt. Degnen Sr. Piper synger godt og catechiserer skikkelig. Den nyeste Psalmebog er her i Brug. Ikkun 6 Karle og 5 Piger traadte frem af Wester-Egede Sogn. Slet ingen mødte fra Øster-Egede Sogn. Men af gifte Mænd og Koner var en smuk Forsamling tilstede. Af de unge, som mødte, svarede 4 ret fermt med god Forstand af Lærebog og Catechismus. Hos de andre var Kundskaben antagelig. Bøglæsning var god. Man havde lært adskillige af de nyeste Psalmer. Aarsagen til, at saa faa mødte, laae deri, at Forpagteren paa Gisselfeldt²³ havde sagt Wester-Egede Sogn til Hove og Herskabet paa Iomfruens Egede sagt Øster-Egede Sogn til Hove. Da dette Exempel er alt for skadeligt, erklærede jeg i Kirken, at jeg vilde gjøre Indberetning derom til Cancelliet. Dette er og skeet samme Dag ved en udførlig Forestilling, som gik ud paa ikke at kræve Mulct, men at bede om Fornyse af Forordningen fra 28 febr. 1691 med visse Forandringer.²⁴ Embeds Bøger findes i Stand. Præstegaard er god – Kirkerne antagelige.
- d. 8. *St. Peders Sogn i Nestved.* Sogne Præsten Hr. Holm prædikede over Rom. 12,1 Christeligt, opbyggeligt og godt. Han catechiserer vel og messer meget godt. Kirkesanger Plow synger rigtig, men ikke behagelig, og catechiserer for haranguerende. Ungdommen bestod for det meste af

- Børn. Meget faa Confirmerede vare tilstede. Saare faa af Menigheden viiste sig. Her er megen Lunkenhed. De Unge svarede imidlertid for det meste skikkelig af Lærebog og Catechismus og læste vel i Bog. Der svaredes, at intet var at klage. Embedsbøger findes rigtige. Kirken er repareret.
- X *St. Peders Skole.* En Deel Børn, som havde privat Information, vare mødte, og disse svarede godt af Lærebog og Catechismus samt læste vel i Bog. Dog maatte Erindring gøres om at dyrke Hukommelsen og lære uden ad, hvad der var blevet forklaret; thi ellers, som daglig Erfaring viser, forvirres Begreberne, og den beste Indsigt svinder hasteligen bort. De ordentlige Skoleg[i]ængere vare faa, og megen Forsømmelse havde fundet Sted i Vinter, fordi mange Borgere ikke vilde skaffe det Læs Brænde til Skolen, hvortil de have forpligtet sig. Jeg gjorde mundtlig Erindring derimod til Skole-Inspecteurerne og skriftlig i Skole-Journalen. Nogle Skolegiængere svarede taalelig af Lærebog og Catechismus og læste vel i Bog. Men Hoben var slet og læste slet i Bog. Jeg uddeelte 26 Bøger, mest til de private. Kirkesanger Plow er Seminarist og Skolelærer. Om han ikke viser retskaffen Flid eller ikke bruger ret Methode [?], lader jeg staae derhen. Men Frugterne ere maa-delige.
- d. 9. *St. Mortens Kirke i Nestved.* Sogne Præsten Hr. Fog prædikede over 2 Pt. 3. v. ult. grundigt, ordentligt, smukt og opbyggeligt. Han catechiserer meget godt og messer skikkelig. Kirkesanger-Embedet er ledigt. Som Vicarius sang Msr. Blom ret godt. Her var dog en Deel af den voxne Ungdom tilstede iblandt Børnene. Fra Kiøbstæden svarede Ungdommen meget vel, baade af Lærebog og Catechismus, var bekiendt med den Bibelske Historie og læste godt i Bog. Men Landsbye-Ungdommen var yderst vankundig paa 2 til 3 nær, som vidste lidet af det allernødreste. Der svaredes, at ingen Klage fandt Sted. Embedsbøger ere rigtige. Kirke og Præstegaard ere i Stand.
- Helliggeistes Hospital.* Jeg besøgte det, men fandt ikkun et par Lemmer, som ey havde noget at klage – Imidlertid fik jeg siden en skriftlig Klage i alle Lemmernes Navn, men uden Underskrift, over Kirkens slette Tilstand og Mangel af Brændsel m.v., som ved min Hiemkomst skal blive Stiftamtmanden forelagt. Mundtlig talede jeg med Inspecteurerne, om ei Kirken kunde indrettes til Bolig for flere Fattige, som de lovede at gjøre Forestilling om.²⁵
- St. Mortens Skole.* En stor Mængde Børn var forsamlet og deriblandt adskillige, som havde privat Information. De fleste svarede med Færdighed og Forstand af Lærebog og Catechismus, vidste noget af den Bibelske Historie og læste godt i Bog. En Deel regner og skriver. Jeg ud-

deelte 38 Bøger. Vicarius Blom underviser meget vel og fortiener at anbefales.

- d. 10. *Fensmark og Riislew Sogner.* Sogne Præsten Hr. Winther prædikede over Rom. 11,13-14 opbyggeligt, grundigt og smukt. Han catechiserer meget vel og messer godt. Degnen Sr. Bech catechiserer godt og synger skiønt. Den største Deel af Ungdommen svarede ypperlig efter Lærebog og Catechismus, baade med Forstand og Færdighed. Man læste vel i Bog og havde lært mange Psalmer af den nyeste Psalmebog samt vidste noget af den Bibelske Historie. Der svaredes, at intet var at klage. Embedsbøger findes rigtige. Kirkerne ere i Stand og Præstegaarden ligesaa. Den nyeste Psalmebog er her indført.

Fensmark Skole. Børnene, som havde søgt Skolen, svarede meget vel efter Lærebog og Catechismus. De havde godt Begreb og viiste Færdighed. Bøglæsningen var god. Faa havde lært Psalmer. 16 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Guldager underviser troelig og vel. Han catechiserer meget godt og som øvet Mand.

- d. 11. *Riislew Skole.* Adskillige Børn gjorde Rede for Lærebog og Catechismus til Fornøjelse med skikkelig Forstand. De læste tydelig og vel i Bog. Psalmer havde de lært. 16 Bøger bleve uddeelte. Degnen Sr. Bech, som tillige er Skoleholder, giver god Underviisning og er en duelig Mand.

Trælløse Skole. De Børn, der havde søgt Skolen, kunde skikkeligen gjøre Rede for Lærebog og Catechismus med temmeligt Begreb. Bøglæsning var noget skiødesløs og behøver nøyagtigere Bestemthed. Psalmer havde kun faa lært. 15 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Stramboe underviser troelig og catechiserer ikke ilde.

Reinstrup Skole. Mange Børn vare forsamlede. De fleste svarede meget vel efter Lærebog saavel som Catechismus, og adskillige udmærkede sig ved deres Færdighed og gode Indsigt. Man læste vel i Bog og med Forstand. Man skrev og regnede. Psalmer havde man lært. 26 Bøger uddeeltes. Skoleholder Rokland er en ærværdig Olding, som stedse har hædret sit Kald ved Duelighed, Troeskab, Gavnlighed og virker endnu med utrættelig Iver i sin høye Alderdom.

- d. 12. *Holløse Skole.* Adskillige Børn svarede meget vel efter Lærebog og Catechismus. De læste ogsaa godt i Bog og havde lært Psalmer. Men en Deel røbede Skolegangs Forsømmelse. 16 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Fischer er nyelig ankommet og behøver Øvelse i Catechisation, men kan ved Fliid blive bedre, da han har Lyst.

- X *Schielbye Skole.* Ikkun 4 Børn vidste at svare skikkelig efter Lærebog og læste vel i Bog. Nogle faa svarede taalelig efter Catechismus og læste

temmelig i Bog. Men Hoben bestod af Børn, som lærte at stave og læse. De faa, der havde søgt Skolen, vare antagelige. Men en Deel, som havde forsømt Skolegang, læste meget slet. Mange, som skulle møde, vare udeblevne. Forældrenes LigeGYldighed er saa stor, at hverken Formaning eller Overtalelse eller Belønning af Bøger til deres Børn kan bevæge dem. Det er sørgelig Udsigt for Fremtid. 13 Bøger bleve uddeelte til Opmuntring. Skoleholder Reinnath er nu meget gammel og har vel ikke stor Lyst. Han catechiserer maadelig.

- d. 13. *Skjelbye og Gunderslev Sogner.* Sogne Præsten Hr. Hee prædikede over Evangelium paa 5te Søndag efter Trinitatis tydeligt, opbyggeligt og vel. Han catechiserer godt og messer ypperlig. Degnen Sr. Eggers slaaer underlige Triller ved sin Sang, men catechiserer skikkelig. En talrig Ungdom var tilstede. Ikke faa deriblandt udmærkede sig ved Forstand og Færdighed i deres Svar efter Lærebog og Catechismus. Hos Mængden var Kundskaben antagelig. Man læste vel i Bog og havde lært Psalmer. Der svaredes, at intet var at klage. Embedsbøger ere i Orden. Kirkerne ere i Stand. Præstegaarden er noget forbedret.

Herlufmagle Skole. En god Deel Børn var samlet. Mange svarede efter Lærebog og Catechismus med god Forstand. De læste vel i Bog, havde lært Psalmer og viiste kiendelig Forbedring fremfor i ældre Tid. 20 Bøger bleve uddeelte. Degnen Sr. Petersen, som tillige er Skoleholder, har nu antaget sig Undervisningen og vist, at han dertil besidder megen Duelighed.

- d. 14. *Tybjerg-lille Skole.* Børnene svarede for en Deel vel nok af Lærebogen, men ikkun af Begyndelsen. Catechismus vidste man nogenledes. Bøglæsning var temmelig. Psalmer havde man lært. 15 Bøger uddeelt. Skoleholder Erichsen underviser ret vel og catechiserer ikke ilde, men vil nu for Alderdoms Skyld resignere, da Skolen overlades Peder Andersen, en duelig Bonde.

Tybjerg Skole. En Mængde Børn var kommet sammen, som ellers ikke har havt Sted. Forbedring synes og her at være fremvirket. Der fandtes nu adskillige, som kunde svare godt og forstandigt af Lærebog og Catechismus. De fleste kunde temmeligen læse i Bog. Man oplæste mange Psalmer. Til Opmuntring for Skolegang uddeelte jeg 27 Bøger. Skoleholder Møller har anvendt al Flid fra sin Side og catechiserer meget godt.

Herluf lille Skole. Mange Børn vare ikke tilstede. Nogle faa svarede godt af Lærebog, flere af Catechismus. Bøglæsning gik an, men krævede dog mere Øvelse. Ingen Psalmer havde man lært. 12 Bøger uddeelt. Skoleholder Gravlund mangler ikke Gave til at undervise og catechiserer ikke ilde. Men hans Flid maae nok forøges.

- d. 15. *Herlufmagle og Tybjerg Sogner*. Sogne Præsten Hr. Dr. Hammer [prædikede] over Ps. 119,9-10 tydeligt, grundigt, Christeligt, smukt. Han catechiserer ret godt, men kan ikke messe. Degnen Sr. Petersen synger godt og catechiserer vel over den gl. Forklaring. Iblandt Ungdommen, som var talrig, svarede en Deel meget godt af Lærebogen med Forstand og Færdighed. Mange gjorde Rede for Catechismus med god Indsigt. 1 Dreng blev udtegnet til at læse om igien, som havde glemt alt. Man havde lært Psalmer, ogsaa af den nyeste Psalmebog, og læste godt i Bog. Der svaredes, at intet var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er sat i meget god Stand. Kirkerne ere i antagelig Stand.
- d. 16. *Glumsø og Bavelse Sogner*. Hr. Provst Vellejus prædikede over Syrach 1,5 opbyggeligt, men ikke med Grundighed. Han catechiserer godt og messer skikkelig. Degnen Borch synger vel nok og catechiserer temmelig. Iblandt Ungdommen fandtes adskillige vel oplyste, som svarede godt efter Lærebog og Catechismus. Mængden havde antagelig Kundskab og var ellers noget sagtfærdig. Boglæsning kunde gaae an. Psalmer havde man lært. Ingen havde noget at klage. Embedsbøger ere rigtige. Kirkerne ere i Stand. Præstegaarden ligesaa.
Glumsø Skole. En stor Mængde Børn var forsamlet. Adskillige svarede vel efter Lærebog og Catechismus, ikke uden Forstand. En Deel læste vel i Bog. Men hos mange var Boglæsning slet, og mange havde glemt, hvad de vidste. Psalmer havde man dog lært. 29 Bøger uddelees. Degnen Borch, som tillige er Skoleholder, kan nok undervise, men hans Fliid er ikke stor, og Skolegang forsømmes meget.
- d. 17. *Næsbye og Tiufvelse Sogner*. Sogne Præsten Hr. Bryndum prædikede over Luc. 11,28 opbyggeligt, ordentligt og med Eftertryk. Han catechiserer godt og messer skikkelig. Degnen Sr. Petersen synger godt og catechiserer ret vel. Ungdommen var noget sagtfærdig. Dog svarede en Deel vel efter Lærebogen med god Forstand, og alle gjorde Rede for Catechismus med god Eftertanke. Nogle svarede ogsaa skikkelig efter Forklaringen. Boglæsning var i Almindelighed ikkun maadelig. Man havde lært Psalmer, men ingen af de nyeste. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes rigtige. Kirkerne ere i taalelig Stand. Præstegaarden forbedres.
- d. 18. *Tiufvelse Skole*. Børnene svarede i Almindelighed ret godt, dels efter Lærebog og dels efter Catechismus. Begrebet var tydeligt. Man læste vel i Bog og havde lært Psalmer. Nogle skrev og regnede. 18 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Wøldike underviser godt og catechiserer fornuftig.

Næsbye Skole. De fleste Børn læste inden i Catechismus. Nogle læste uden ad med ringe Begreb. Men adskillige svarede med god Forstand, baade af Lærebog og Catechismus, skrev og regnede, læste vel i Bog og havde lært smukke Psalmer af den nyeste Psalmebog og sang tillige vel. 17 Bøger bleve uddeelte. Degnen Petersen, som tillige er Skoleholder, giver god Underviisning og antager sig de flittige med Lyst og Fliid. Men Skolegang forsømmes meget.

Tune herred

d. 27. *Greve og Kildebrynde Sogner.* Sogne Præsten Hr. Mellerup prædikede over Epistelen paa 7de Søndag efter Trinit. opbyggeligt, ordentligt, smukt. Han catechiserer godt og messer vel. Degnen Sr. Morsleth, en gammel Mand, synger skikkelig og catechiserer meget vel. Den voxne Ungdom var i Almindelighed meget ferm. Mange svarede med god Forstand, Fuldstændighed og Færdighed af Lærebog og Catechismus. Andre svarede skikkelig efter Forklaringen. De læste for det meste vel i Bog og havde lært Psalmer af den nyeste Psalmebog. Men Bibelsk Historie var lidet bekiendt. Den nye Psalmebog er her i Brug. Der svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger ere i Stand. Kirkerne vente Reparation. Præstegaarden er nye.

Kildebrynde Skole. Børnene svarede meget vel og med god Forstand af Lærebog og Catechismus. Nogle vidste noget af den Bibelske Historie. Adskillige læste vel i Bog, og andre behøve mere Øvelse. Nogle skrev. Psalmer havde de lært. 23 Bøger blev uddeelte. Skoleholder Jørgensen er en troe og flittig Lærer, som catechiserer ikke ilde og gjør alt, hvad han kan.

d. 28. *Greve Skole.* Børnene svarede med Forstand og god Færdighed af Lærebog og Catechismus. Nogle vidste adskilligt af den Bibelske Historie. De læste for det meste vel i Bog og havde lært Psalmer af den nyeste Psalmebog. 27 Bøger blev uddeelte. Degnen Morsleth, som tillige er Skoleholder, har været en meget brav Lærer og er saa endnu, skjønt han bliver gammel.

X *Carlslunde Skole.* Børnene havde net op begyndt paa Lærebogen og vidste ikke meget. Af Catechismus svarede de bedre. Bøglæsningen var det beste. Ogsaa havde de lært Psalmer af den nyeste Psalmebog. 19 Bøger blev uddeelte. Degnen Hammer, som tillige er Skoleholder, gjør ikke meget selv derved, men lader sin Gierning forrette af en Medhielper Jørgensen, som ikke ved meget, men anvender dog Fliid.

Carlstrup Skole. Børnene svarede for det meste meget vel, med Indsigt og Tydelighed efter Lærebog og Catechismus. De læste godt og reent i Bog, havde lært Psalmer af den nyeste Psalmebog, og nogle skrev. 22 Bøger blev uddeelte. Skoleholder Nielsen er en god Lærer og virker endnu med Kraft, skjønt han er gammel. Han catechiserer vel nok.

d. 29. *Carlslunde og Carlstrup Sogner.* Sogne Præsten Hr. Aulum prædikede

over Phil. 2,14-16 ordentligt, opbyggeligt og godt. Han catechiserer vel og messer godt. Degnen Sr. Hammer synger maadelig og catechiserer nogenledes. Den nye Psalmebog er her i Brug. Ungdommen var ikke saa forfremmet i Kundskab som andensteds. Kun faa vidste lidet af Lærebogen. Adskillige svarede vel af Forklaringen. De fleste holdt sig til Catechismus, men havde skikkeligt Begreb. Boglæsning var for det meste god. Man havde lært Psalmer. Der svaredes, at intet var at klage. Embeds-Bøger ere i Orden. Kirkerne ere i god Stand, og Præstegaarden er meget forbedret.

Haudrup Skole. Adskillige Børn svarede meget vel og med god Forstand af Lærebog og Catechismus. Disse læste og vel i Bog. Men for en Deel var Boglæsning maadelig, som derfor blev paadrevet. Psalmer havde man ikke lært og fik derover Paamindelse. 21 Bøger uddeelt. Degnen Johnsen, Skoleholder tillige, er en gl. Mand, som dog viser Flid og catechiserer nogenledes.

- d. 30. *Haudrup og Schiensved Sogner.* Sogne Præsten Hr. Kynde prædikede over Act. 8,30 frugtbart, tydeligt og smukt. Han catechiserer meget godt og messer vel. Degnen Sr. Johnsen synger skikkeligt. Ungdommen var meget ferm. Den svarede af Lærebog og Catechismus med klar Indsigt og stor Færdighed. Meget faa indskrænkede sig til Forklaringen. De læste godt i Bog, vidste noget af den Bibelske Historie og kiendte Psalmer. Der svaredes, at intet var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirkerne vente Reparation og Præstegaarden ligesaa.

Schiensved Skole. Børnene svarede meget vel af Lærebog og Catechismus, baade med Forstand og god Færdighed. De læste for det meste ret godt i Bog og havde lært Psalmer. Nogle havde begyndt at skrive. 16 Bøger blev uddeelte. Skoleholder Hans Nielsen underviser meget vel med Troeskab og Flid. Han catechiserer ret godt.

- d. 31. *Jersie og Solrød Sogner.* Capellan pro persona Hr. Gammerød prædikede over Ordspr. 22,6 opbyggeligt, men med Ængstelighed. Han catechiserer ret vel, men messer slet. Den gl. Sogne Præst Hr. Gammerød er sygelig og Melancholsk. Degnen Sr. Lassen synger temmelig og catechiserer godt. Blandt Ungdommen udmærkede sig en Deel ved Færdighed og klar Indsigt i deres Svar af Lærebog og Catechismus. Adskillige Ældre svarede ogsaa meget vel efter Forklaringen. Nogle vidste adskilligt af den Bibelske Historie. Man læste meget godt i Bog og havde lært mange Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirkerne ere i antagelig Stand. Præstegaarden ligesaa.
- Solrød Skole.* Børnene havde gjort god Fremgang i Lærebogen og svarede fermt. De gjorde ligeledes god Rede for Catechismus. Nogle havde

lært adskilligt af den Bibelske Historie. Boglæsning var meget god. Man havde lært Psalmer. 27 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Samuelson er en duelig og flittig Mand, som catechiserer meget vel.

- d. 1. *Jersie Skole.* Børnene svarede i Almindelighed ret godt og med skikkelig Begreb efter Lærebogen. De gjorde ligeledes Rede til Fornøjelse efter Catechismus. Boglæsning var god. Man havde ogsaa lært Psalmer. 24 Bøger bleve uddeelte. Degnen Sr. Lassen, som tillige er Skoleholder, kan godt undervise, naar han vil anvende Fliid.

Thune Skole. Børnene havde lært en Deel af Lærebogen, men ikke med synderlig Eftertanke. De havde bedre Begreb om Catechismi Indhold. Nogle læste vel i Bog, men hos de fleste udfordres mere Øvelse i Boglæsning. Psalmer havde man ikke lært. Nogle skrev og regnede. 18 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Jørgensen er gammel og forstaaer ikke meget at catechisere. Dog anvender han Fliid og er ikke uskikket. *Snoldeløw Skole.* En stor Mængde Børn var tilstede. Mange svarede ypperligen, ikke med Færdighed allene, men med Eftertanke og god Indsigt saavel af Lærebog som Catechismus. De læste skønt i Bog, havde lært Psalmer, skrev og regnede. 28 Bøger bleve uddeelte. Degnen Sr. Nonnegaard, som tillige er Skoleholder, anvender megen Fliid og underviser til sand Nytte.

- d. 2. *Snoldeløw og Thune Sogner.* Sogne Præsten Hr. Knudsen prædikede over Eph. 6,4 frugtbart og tydeligt, men uden Christendom. Han catechiserer ordentlig og messer godt. Degnen Sr. Nonnegaard synger falsk og slet, men catechiserer godt. Blandt Ungdommen fandtes en Deel gandske ferm, som svarede godt og med Forstand af Lærebog og Catechismus. De læste for det meste vel i Bog og havde lært Psalmer, dog ikkun faa. Kundskaben var hos adskillige jevn og liden, men dog antagelig. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger ere i Orden. Kirkerne findes i skikkelig Stand. Præstegaard behøver Forbedring.

Reerslew Skole. Nogle Børn havde gjort skikkelig Fremgang i Lærebogen og svarede vel. Flere gjorde skikkelig Rede for Catechismus. Boglæsning var god. Man vidste lidet af den Bibelske Historie. Nogle skrev. Psalmer havde man lært. 18 Bøger uddeelt. Skoleholder Lars Christensen er en troe og flittig Mand, som catechiserer gandske godt.

- d. 3. *Reerslew og Windinge Sogner.* Sogne Præsten Hr. Høyer, en gammel, men rørig og munter Mand, prædikede over Evangel. paa ottende Søndag efter Trinitatis. Han har megen Bibel-Kundskab og bringer mange gode Tanker frem. Men Ordene savnes nu og da, fordi Hukommelsen slaaer ham feyl. Han catechiserer opvækkende og messer ret godt. Degnen Sr. Hansen synger gandske smukt og catechiserer gandske vel.

En Deel af Ungdommen var borte. Ieg spurgte om Aarsagen og fik til Svar, at maaskee Træthed fra den foregaaende Uges Arbeyde kunde være Aarsag deri, og Hvile nu behøvedes til Styrke ved det forestaaende Høst-Arbeyde. Ieg lod dem ved Degnen anbefale nogle kierlige Paamindelser og gav mig for Resten tilfreds, da hverken Ligegyldighed eller Trods havde holdt dem tilbage. Antallet af de Tilstedeværende gik desuden over 50, og disse svarede for det meste meget vel. Deres Kundskab befandtes efter Lærebog og Catechismus baade klar og fuldstændig. De læste meget godt i Bog og havde lært mange Psalmer. Ogsaa ældre gjorde god Rede efter Forklaringen. Der svaredes, at intet var at klage. Embedsbøgerne findes i Orden. Kirken i Reersløw er i antagelig Stand. Kirken i Windinge er sat i god Stand. Med Præstegaarden gaaer det an.

Windinge Skole. En Mængde Børn var tilstede. Ikkun faa havde begyndt paa Lærebogen. De fleste indskrænkede sig til Catechismus, men havde skikkeligt Begreb. Boglæsning var god, og Skolegang havde været taalelig. Med Hensyn hertil bleve 27 Bøger uddeelte. Skoleholder og Degn Sr. Hansen kan give god Underviisning og er heller ikke uflittig.

Smørum herred

d. 11. *Maaløw Skole.* Maaskee den halve Deel af Børnene var tilstede. Her blev svaret af Lærebog og Catechismus med god Forstand. Den bibelske Historie var vel bekiendt. De læste smukt i Bog, skrev og regnede og havde lært Psalmer af den nyeste Psalmebog. 22 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder og Kirkesanger Nieman underviser meget vel og catechiserer godt.

Ballerup Skole. Her mødte heller ikke mer end den halve Deel, og iblandt dem, der savnedes, vare adskillige, som ellers havde viist Fliid, da derimod en Deel var mødt, som ellers aldrig havde indfundet sig i Skolen. Men de faa flittige udmærkede sig ved forstandige og gode Svar af Lærebog og Catechismus. De gjorde smukt Rede for den Bibelske Historie, læste vel i Bog, skrev og regnede. Ogsaa havde de lært Psalmer af den nyeste Psalmebog. 12 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder og Kirkesanger Jensen underviser meget godt og er en duelig Mand.

Skoulunde Skole. Faa Børn havde gjort nogen Fremgang. Lærebogen var neppe begyndt. Catechismus var ikkun halv lært. Af Bibelhistorie vidste man intet. Boglæsning var det beste. Med Skrivning og Regning kunde det gaae an. 11 Bøger uddeelt til Opmuntring. Skoleholder og Kirkesanger Ørsted arbejder troelig nok, men har ingen Gaver, uagtet han ikke er ukyndig.

d. 12. *Ballerup og Maaløw Sogner.* Sogne Præsten Hr. Dr. Fleischer prædikede over 1 Thessal. 1,12 opbyggeligt og Christeligt. Han catechiserer skikkeligt og messer nogenledes. Kirkesanger og Skolelærer Jensen synger meget godt og catechiserer fortreffelig. Han er Seminarist. Kirkesanger og Skolelærer Niemann synger ikke reent, men catechiserer meget godt. Kirkesanger og Skolelærer Ørsted synger nogenledes og catechiserer ret vel. En god Deel af Ungdommen svarede meget vel efter Lærebog og Catechismus. Ogsaa nogle svarede godt efter Forklaring. Adskillige hialp sig med Catechismus, men fattede dog Meningen. Man havde lært adskilligt af den Bibelske Historie og læste godt i Bog. Ogsaa vidste man Psalmer. Den nye Psalmebog er her kommet i Brug. Der blev svaret, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirkerne ere i god Stand. Præstegaarden er lidet forbedret.

d. 13. *Smørum Skole.* Af den store Mængde Børn, over hundrede, som her

- X skulde møde, havde kun 23 indfundet sig. Skolegang var meget for- sømt. Nogle faa svarede vel af Lærebog og Catechismus med skikkelig Forstand. De øvrige læste inden i og for det meste gandske maadelig. Adskillige af de Store havde næsten glemt al Indenadslæsning. Man havde dog lært nogle af de nyeste Psalmer. Men af bibelsk Historie vid- ste man intet. Imidlertid blev her skrevet og regnet. 7 Bøger bleve ud- deelte. Skoleholder Tarp kan give antagelig Underviisning og catechi- serer ikke ilde.

Lidøe Skole. En god Deel Børn var her forsamlet. Skolegang var flittige- re. Børnene svarede med god Forstand af Lærebog og Catechismus. De læste vel i Rochous Børnebørn [: Børneven]²⁶ og havde Begreb om det, som blev læst. De regnede og skrev, havde lært Psalmer af den ny- este Psalmebog og viiste Opmærksomhed. 30 Bøger bleve uddeelte. Skolelærer Christensen, Seminarist, underviser med god Forstand og catechiserer vel.

- d. 14. *Lidøe og Smørum Sogner.* Sogne Præsten Hr. Bindsbølle prædikede over Evangel. paa 14de Søndag efter Trinitatis grundigt, lærerigt og i en Tone, som underholdt Opmærksomheden fra Begyndelse til Ende. Han catechiserer godt og messer godt. Degnen Sr. Krol synger kunst- let, men catechiserer gandske vel. Han havde forsømt Byelæsning i de seneste Aar, fordi ingen mødte. Men jeg opmuntrede ham til at be- gynde nu igien med nyt Forsøg. Iblandt Ungdommen fandtes Adskillige vel oplyste, som svarede med Forstand og havde fuldstændig Kund- skab. Hos Mængden var antagelig Kundskab. Nogle vidste ey stort mere end Catechismus. Den Bibelske Historie var ikke ubekendt. Man havde lært Psalmer. Man læste godt i Bog. Den nye Psalmebog er her bragt i Gang. Embedsbøger ere i behørig Orden. Der svaredes, at ey noget var at klage. Kirkerne behøve nogen mere Reparation. Præstegaarden er i god Stand.

Ieg fik her ved Præstens Bord en Lection, som for Eftertiden bør lig- ge mig dybt i Sindet. Efter Sædvane var jeg munter og spøgede, vist i al Uskyldighed uden at mene ringeste ondt, med Philosophie, Kantianis- me, Republikanisme og andet saadant. Min eneste Vederqvægelses- Tid er den Time, jeg tilbringer paa Visitatz i froe Venners Selskab ved Bordet. Men See! Præsten blev opbragt, blev vred, blev grov imod mig ved sit eget Bord i Nærværelse af sin Degn, sin Nabo-Præst og flere. Ieg tabte vel ikke min Blidhed. Men gid, jeg dog aldrig glemmer dette Anstød. De stolte Præster have ingen Ærbødighed eller Kierlighed mere tilovers for deres Biskop. Deres Animosité²⁷ imod ham bliver tit kiendelig.

- d. 15. *Hersted-Wester Skole.* Over hundrede Børn skulde være tilstede, men her

fandtes kun 49. Den største Deel svarede meget vel med Forstand og Færdighed saavel efter Lærebog som Catechismus. De havde god Kundskab i den Bibelske Historie. De læste godt i Bog og det i adskillige Bøger saasom Viidsomsbog,²⁸ Rochous Læsebog, Rønnes Læsebog.²⁹ De skrev og regnede. De havde ogsaa lært Psalmer af den nyeste Psalmebog og fattede Meningen. 25 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder og Kirkesanger Sr. Hartze underviser med Forstand og catechiserer meget godt.

Hersted-Øster Skole. Af 56 Børn, som skulde møde, vare 52 tilstede. De svarede skjønt med Forstand og Færdighed af Lærebog. Ligesaa af Catechismus. De havde god Kundskab i den bibelske Historie. De læste godt i flere Bøger saasom Viidsomsbogen, Rochous Børneven, Rønnes Læsebog og fattede Meningen deraf. De regnede og skrev alle. Ogsaa havde de lært Psalmer af den nyeste Psalmebog. 29 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder og Kirkesanger Simonsen underviser med Fliid og catechiserer meget godt.

- d. 16. *Hersted-Øster- og Wester Sogner.* Sogne Præsten Hr. Bendtsen prædikede over Luc. 24,29 grundigt, Christeligt, opbyggeligt. Han catechiserer meget vel og messer skikkelig. Kirkesanger og Skolelærer Simonsen synger godt og catechiserer meget vel. Kirkesanger og Skolelærer Hartze synger skikkelig og catechiserer fermt. En talrig Ungdom var tilstede. Den største Deel svarede meget fermt med god Forstand efter Lærebog og Catechismus. De kiendte den Bibelske Historie. De læste meget vel i Bog og havde lært mange Psalmer, ogsaa af den nyeste Psalmebog. Her blev svaret, at intet var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirkerne ere i god Stand og Præstegaarden ligesaa.

Om Eftermiddagen reyste jeg ind til Kiøbenhavn for at døbe d. 17 Sept. Hertugen af Augustenborgs Prints, som blev kaldet Friderich Emil August,³⁰ og kom igien til Herredet Torsdag Morgen d. 18 Sept.

- d. 18. *Avedøre Skole.* En god Deel Børn var samlet. De, som havde læst Lærebogen, svarede gandske vel med skikkelig Forstand. Der blev ogsaa svaret gandske godt af Catechismus. Boglæsning var meget langsom, men tydelig. Man vidste adskilligt af den Bibelske Historie. Her skrives og regnes. 18 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Larsen er en troe og skikkelig Mand, men har ikke store Evner og catechiserer maadelig.
- Wessinge Skole.* En stor Mængde af Børn var forsamlet. De, som havde læst Lærebogen, udmærkede sig ved Forstand, klar Indsigt og Færdighed. Her blev ligeledes svaret med god Forstand af Catechismus. Man kiendte den Bibelske Historie. Nogle læste meget godt i Bog og andre vel langsomt, men tydeligen. En stor Deel skriver og regner. 26 Bøger

- uddeelt. Skoleholder Giøl, Studiosus, underviser meget godt og catechiserer med Forstand.
- d. 19. *Glostrup Sogn.* Sogne Præsten Hr. Provst Nyrop prædikede over Ioh. 19,27 opbyggeligt og rørende, men hans Maal falder mig vanskeligt. Han catechiserer godt og messer nogenledes. Degnen Sr. Manderup synger maadelig, men catechiserer noget bedre. Ungdommen syntes at være noget sagtfærdig, men svarede dog for det meste meget vel, med Forstand og godt Begreb efter Lærebog og Catechismus. Noget vidste man af den Bibelske Historie. De læste meget vel i Bog og havde lært Psalmer. Den nye Psalmebog er her indført. Der svaredes, at ey noget var at klage over. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirken er i god Stand. Præstegaarden er ligeledes vel vedligeholdt.
- d. 20. *Brøndbye-Øster Skole.* En stor Deel Børn var samlet. Megen Orden og Stilhed herskede i Skolen. Børnene svarede med Forstand og Eftertanke saavel af Lærebog som Catechismus. De kiendte den Bibelske Historie. De læste tydeligt i Bog og kunde forklare, hvad det var, som blev læst. Her blev skrevet af alle og regnet. Af den nye Psalmebog vare Psalmer lærte. 27 Bøger blev deelte ud. Skoleholder og Kirkesanger Bech underviser meget vel og catechiserer godt.
- X *Brøndbye-Wester Skole.* Saamange Børn vare ikke her tilstede, ey heller viiste sig den Orden og Roe. Ikkun faa havde giort nogen Fremgang i Lærebogen, men de vidste dog at svare med Forstand saavelsom af Catechismus. Ogsaa vidste man noget af den Bibelske Historie. Men i Boglæsning fandtes hos adskillige nogen Mangel. Her blev skrevet af nogle og regnet af flere. Man havde ogsaa lært Psalmer af den nyeste Psalmebog. 19 Bøger uddeelt. Skoleholder Gyrsting kan godt nok undervise, men han er doven, stridig og fuld af Fordomme.
- d. 21. *Brøndbye-Wester og Øster Sogner.* Sogne Præsten Hr. Hammond prædikede over Evangel. paa fiortende Søndag efter Trinitatis opbyggeligt og smukt. Han catechiserer meget fermt og messer godt. Kirkesanger og Skole Lærer Gyrsting synger godt og catechiserer temmelig. Kirkesanger og Skole Lærer Bech synger nogenledes og catechiserer vel. Ungdommen svarede meget fermt. De fleste udmærkede sig ved Indsigt og Færdighed og Fuldstændighed i deres Svar efter Lærebog og Catechismus. Den Bibelske Historie var dem bekiendt. De læste meget godt i Bog. Ogsaa vidste adskillige de nyeste Psalmer og kunde forklare deres Indhold. Der blev svaret, at intet var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirkerne ere i god Stand. Præstegaarden har faaet en nye Tilbygning til Stueværelser, hvorom her nu tvistes, om Eftermand skal betale den.³¹ Den nyeste Psalmebog er her bragt i Gang.

- d. 22. *Wallensbæk Sogn.* Sogne Præsten Hr. Schouboe prædikede over Ps. 112,1 opbyggeligt og opvækkende. Han catechiserer forstandigt og messer meget godt. Degnen Sr. Dam er sygelig. Han synger skikkelig og catechiserer godt. Ungdommen var noget sagtfærdig. Enkelte udmærkede sig ved Forstand og Færdighed i deres Svar. Hoben havde skikkelig Kundskab. Nogle vidste lidet eller intet. To unge Karle bleve antegnede til at læse om igien, før de komme til Guds Bord. Af den Bibelske Historie vidste man adskilligt. Boglæsning var god. Man havde lært Psalmer. Den nyeste Psalmebog brugtes her første Gang. Der blev svaret, at intet var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirken er i Stand – Præstegaarden ligesaa.
- X *Wallensbæk Skole.* De fleste Børn havde glemt Alting, baade Lærebog og Catechismus, fordi Skolegang var forsømt siden Paaske. Og i Boglæsning viiste sig heller ingen Fremgang. Imidlertid blev her skrevet og regnet. Nogle faa svarede vel og læste vel i Bog. Ieg ivrede mod Skolegangs Forsømmelse paa et Sted, hvor der er ingen Hoverie, men Velstand blomsterer, og Skolen ligger midt i Byen. 10 Bøger uddeelt. Degnen Sr. Dam, som tillige er Skoleholder, synes ikke at være virksom. Hans Sygelighed og Fattigdom svækker ham.
- d. 23. *Ishøj Skole.* Børnene samledes efterhaanden. Megen Forsømmelse havde i Vinter fundet Sted, og liden eller ingen Skolegang var skeet i Sommer. Imidlertid havde dog en Deel begyndt paa Lærebogen og svarede skikkelig deraf saavel som af Catechismus. Men bibelsk Historie kiendte man ikke. Boglæsning var taalelig hos nogle og hos andre god. For at opvække nye Lyst til Skolegang uddeelte jeg 24 Bøger med den Betingelse, at Præsten fratog enhver sin Bog, som herefter ikke viiste sig flittig. Den gl. Degn Mortensen, som er Skoleholder, har holdt en Vicarius, Folker, som er meget troe og heller ikke uskicket.
- Thorshunde Skole.* En Deel Børn svarede meget vel, med god Forstand og megen Færdighed saavel af Lærebog som Catechismus. Den bibelske Historie var dem bekiendt. De regnede lidet og skrev maadeligen. Nogle læste vel i Bog. Men hos de fleste udkræves mere Øvelse i Boglæsning. 20 Bøger bleve uddeelte dels til Belønning og dels til Opmuntring. Skoleholder Hurup er ikke uskicket til at undervise, naar han vil anvende Fliid.
- d. 24. *Thorshunde og Ishøj Sogner.* Sogne Præsten Hr. Flindt prædikede over 1 Thes. 1,12 tydeligt, ordentligt, opbyggeligt og vel. Han catechiserer nogenledes og messer skikkelig. I Degnens Mortensens Sted sang hans Vicarius Folker gandske vel. Ungdommen svarede forskellig. Nogle udviste god Kundskab og vidste at gjøre Rede efter Lærebog og Catechismus med Forstand. Andre svarede skikkelig efter Forklaringen.

Nogle faa indskrænkede sig til Catechismus. Adskillige vidste et og andet af den Bibelske Historie. Man læste meget godt i Bog. Psalmer havde man lært. Nogle vidste ogsaa Psalmer af den nyeste Psalmebog. Der svaredes, at intet var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirkerne ere i god Stand. Præstegaarden er i skikkelig Stand.

- d. 25. *Tostrups-Waldbye Skole.* Børnenes halve Deel var ikkun tilstede. De ældre svarede meget vel af Lærebog med skikkelig Indsigt. De yngre gjorde ogsaa god Rede for Catechismus. Boglæsning var skikkelig. Men Bibelsk Historie vidste man ikke. Nogle vidste adskilligt af de nyeste Psalmer. En Deel skrev og havde begyndt at regne af Hovedet. 21 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Rasmussen er en troe og flittig Mand, som heller ikke catechiserer slet.

Høye-Tostrups Skole. Ikke nær den halve Deel af Børnene havde indfundet sig. Skolegang var blevet meget forsømt. Men de flittige svarede af Lærebog og Catechismus med Forstand og Færdighed. Den Bibelske Historie var dem ogsaa bekiendt. De læste for det meste godt i Bog og kiendte Indholdet af det, som blev læst. En Deel skrev. De regnede godt af Hovedet. Nogle kiendte Psalmer af den nyeste Psalmebog. Men ellers havde de lært de gl. Iule-Psalmer, uagtet Læreren er Seminarist, som tykkedes mig underligt. 18 Bøger bleve uddeelte. Kirkesanger og Skole Lærer Jørgensen, Seminarist, er vel skikket til at undervise, naar han vil gjøre sig Umage, og catechiserer godt.

- d. 26. *Høye-Thostrup Sogn.* Sogne Præsten Hr. Provst Buch prædikede over Act. 14,17 tydeligt, grundigt, med god Stemme. Han catechiserer vel nok og messer godt. Degnen Jørgensen, Seminarist, synger godt og catechiserer meget vel. Ungdommen syntes at have tabt noget i Kundskab og Færdighed fra forrige Gang. Dog have adskillige ældre og yngre svaret vel og til megen Fornøjelse. Men en Deel behøvede Opmuntring til videre Fliid og fik den. Boglæsning var ellers god. Den Bibelske Historie var bekiendt. Man havde lært Psalmer, og nogle kiendte de nyeste Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger fandtes i behørig Orden. Kirken er i skikkelig Stand. Præstegaarden ligesaa.

Sengeløse Skole. En talrig Forsamling af Børn havde indfundet sig. De fleste svarede meget vel, enten af Lærebog eller Catechismus, samt den Bibelske Historie med kiendelig Forstand, og Adskillige udmærkede sig i Særdeleshed. De læste for det meste godt i Bog og vidste at gjøre Rede for, hvad der blev læst. Skrivning var begyndt, men ikke Regning endnu. Psalmer havde man lært af den nyeste Psalmebog. 31 Bøger bleve uddeelte. Degnen Luffe, som tillige er Skoleholder, un-

derviser meget godt. Han har en gammel Pige til Hielp, Throne Marie Nielsdatter, som læser troelig og vel for Børnene.

- d. 27. *Sengeløse Sogn.* Sogne Præsten Hr. Giertsen, som er blevet lam i begge sine Been, sad paa en Stoel for Alteret og prædikede over 1 Thessal. 5,11 opbyggeligt og rørende. Han er meget elsket af sin Menighed, som og derfor har forlangt, at han ey vil bruge Hielpe Præst, men selv forrette, hvad han kan, da den gjerne lempet sig efter ham. Han sidder for Alteret og døber Børn, indleder Kirkegangs Koner, skrifter, uddeler Sakramentet, alt efter Menighedens eget Ønske. Degnen Luffe synger godt og catechiserer meget vel. Ungdommen var i Almindelighed meget ferm. De fleste svarede af Lærebog og Catechismus med god Forstand og megen Færdighed. Nogle ældre svarede vel af Forklaringen. Den bibelske Historie var bekiendt. Man læste meget godt i Bog og havde lært Psalmer, ogsaa af den nyeste Psalmebog. Der blev ikke spurgt, om noget var at klage, fordi den svage Præst, som ogsaa skulde have været spurgt, om noget fra hans Side var at andrage, var bragt hiem igien. Alle Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirken er i Stand og Præstegaarden ligesaa.

Øster Flakkebjerg herred

- d. 10. *Herlufsholms Kirke*. Sogne Præsten Hr. Mag. Fog prædikede over Eph. 6,4 grundigt, ordentligt, lærerigt og godt. Han catechiserer vel, skjønt med nogen Ængstelighed, og messer skikkelig. Ungdommen var i Mængde forsamlet. De fleste svarede meget vel med god Betænksomhed saavel af Lærebog som Catechismus, og adskillige gjorde smukt Rede for den Bibelske Historie. De læste meget vel i Bog, havde lært mange Psalmer og viiste overalt smuk Oplysning. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirken behøver Reparation og Tilsyn.³² Præstegaarden er i temmelig Stand.

Her begyndte min Tandpine om Aftenen at blive slem. Den var nok opkommet af Forkiølelse og Trekvind paa Reysen fra Kiøbenhavn. Min venstre Kind hevede. Jeg sov meget lidt og uroeligt om Natten. Et Slags Febrilisk Bevægelse yttrede sig.

- d. 11. *Holsted Skole*. Børnene havde ikke gjort megen Fremgang i Lærebogen. Men de vidste dog at svare med Forstand og Indsigt. Ligesaa havde de godt Begreb om Catechismus. Bibelsk Historie var blevet begyndt. Med Boglæsning gik det an. Dog maae heri søges større Øvelse. Faa skrev, ingen regnede. Psalmer havde kun faa lært. 16 Bøger bleve dog uddeelte. Skoleholder Berner er nu gammel, men vedbliver at være flittig. Han catechiserer ret vel og har god Kundskab.

Lille Nestved Skole. Nogle Børn udmærkede sig ved deres forstandige Svar af Lærebøger og ved den Færdighed, som de vidste at forklare sig med, baade heraf og af Catechismus. I den Bibelske Historie havde de fleste megen Kundskab. De læste ogsaa godt i Bog og vidste at gjøre Rede for det, som bleve læst. En Deel skrev, men ingen regnede. Man vidste noget af Geographien. De sang ogsaa vel. 18 Bøger uddeelt. Skoleholder og Kirkesanger Handrup, Seminarist, giver god Undervisning og catechiserer meget godt.

Ladbye Skole. Nogle faa flittige Børn svarede fermt, baade med Forstand og Fuldstændighed, saavel af Lærebog som Catechismus. De havde ogsaa begyndt paa den Bibelske Historie. Boglæsning var for det meste god og antagelig. Men ingen skriver eller regner. Forsømmelse er her en gl. Klage. 7 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Hofter kan undervise gandske vel og catechiserer ikke ilde.

Min Hævelse i Kinden tog saaledes til, at jeg maatte have Kryderpose om Aftenen, og om Natten laae jeg i halv Phantasie.³³

- d. 12. *Wallensved Sogn.* Sogne Præsten Hr. Korn prædikede over Evangel. paa 18de Søndag efter Trinitatis ordentligt, grundigt, godt og opbyggeligt. Han catechiserer meget vel og messer skikkelig. Degnen Sr. Müller synger nogenledes og catechiserer gandske vel. Ungdommen svarede meget fermt. Den største Deel gjorde Rede for Lærebog og Catechismus med smukt Begreb og skøn Færdighed. Nogle Ældre svarede vel efter Forklaringen. Man vidste meget af den Bibelske Historie, læste vel i Bog og havde lært mange Psalmer. Der blev svaret, at ingen klagede. Embedsbøger findes i Orden. Kirken er i Stand. Præstegaarden ligesaa.

Wallensved Skole. En stor Mængde Børn var forsamlet. Mange deriblandt gjorde Rede med en udmærket Færdighed og med god Indsigt, baade for Lærebog og Catechismus. Nogle vidste adskilligt af den Bibelske Historie. De læste for det meste meget vel i Bog. De havde ogsaa lært mange Psalmer. Nogle skrev, men Regning var ikke begyndt. 30 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Aarsløw giver god Underviisning og catechiserer ret vel. Imidlertid leverede Sognefogeden mig en Klage over ham, som skal til Provstens Oplysning.³⁴

Da min venstre Kind og Munden selv var overordentlig hæven, maatte jeg gaae hele Dagen i Kirke og Skole med Kryderpose indsvøbt i et Klæde om Hovedet, og i Stedet for at spise til Middag maatte jeg legge mig et Par Timer, efterdi en Feber havde indfundet sig. Men vederqvæget af Søvn stod jeg op og gik i Skolen og holdt ud til Kl. 8. Saa spiste jeg lidet Vandgrød og gik til Sengs igien. Min Geburtsdag³⁵ var mig besværlig.

- d. 13. *Saltøbye Skole.* Børnenes Antal er ikke stort. Men de flittige svarede til Fornøiyelse af Lærebog og Catechismus, ikke uden Forstand. Bøglæsning var god. Man havde lært nogle Psalmer, og nogle skrev. 14 Bøger uddeelt. Skoleholder Birch er ikke uskicket til at undervise og catechiserer ikke ilde.

- X *Fodbye Skole.* Børnenes Fremgang i Lærebog var liden. De vidste noget mere af Catechismus og svarede med temmelig Forstand. I Bøglæsning sporedes nogen Mangel. Man skrev ey heller og regnede intet. Bibelhistorie kiendte man ikke og vidste kun faa Psalmer. Alligevel bleve 22 Bøger uddeelte til Opmuntring for at faae Børn i Skole. Degnen Thornam, som tillige er Skoleholder, synes ikke at have anvendt fuldkommen Flid, men han lovede Bedring.

Bistrup Skole. Børnenes Antal er her mindre. Men deres Fremgang i Lærebog og Catechismus var større. De svarede med Færdighed og temmelig god Forstand. Ogsaa læste de godt i Bog og havde lært Psalmer. Skrivning var begyndt, men ikke Regning. 18 Bøger uddeelt.

Skoleholder Nicolaisen er en troe og flittig Mand, som catechiserer gandske vel.

Mit [Hoved] var hele Dagen indbundet endnu, fordi Hævelsen faldt langsomt, og Kulde maatte afholdes. Dog var Feberen borte, og Appetit vendte tilbage.

- d. 14. *Fodbye Sogn*. Præsten Hr. Nyeboe prædikede over Ioh. 8,12 tydeligt, opbyggeligt, Christeligt og smukt. Han catechiserer godt og messer vel. Degnen Sr. Thornam synger maadelig og catechiserer nogenledes. Iblandt Ungdommen fandtes en Deel, som svarede godt af Lærebog og Catechismus. De sidst confirmerede udmærkede sig ved Fuldstændighed og god Indsigt i deres Svar. Nogle Ældre svarede ret vel efter Forklaringen. De læste godt i Bog, vidste lidet af den Bibelske Historie og havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirken er i Stand. Men Præstegaarden, som i Stueværelserne er blevet meget forbedret, trænger endnu i Udhusene.

Karrebek Skole. En talrig Forsamling af Børn var tilstede. Mange svarede fermt af Lærebog og Catechismus. De havde Begreb om Lærdommen. De læste godt i Bog og havde lært mange Psalmer. Nogle vidste lidet af den Bibelske Historie. 24 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Hofman underviser godt og catechiserer meget vel.

Enøe Skole. De Børn, som havde indfundet sig, i Tallet 8, havde gjort skikkelig Fremgang efter deres Alder i Lærebog og Catechismus. De svarede gandske vel og læste godt i Bog. 8 Bøger uddeelt. Skoleholder Ambek er ikke uskicket til at undervise.

Endnu havde jeg Hovedet ombundet i Kirke og Skole, fordi Hævelse endnu var tilovers.

- d. 15. *Karrebek Sogn*. Sogne Præsten Hr. Bast prædikede over Act. 10,33 bibelsk, kraftigt og med rørende [?Hengivelse]. Han catechiserer temmelig vel og messer nogenledes. Degnen Sr. Hofman synger skikkelig og catechiserer nogenlunde godt. Iblandt Ungdommen fandtes nogle vel oplyste, som gjorde Rede med Forstand deels efter Lærebog, deels efter Forklaring. Mængden havde antagelig Kundskab. Adskillige vare kun svage. Boglæsning kunde passere. Psalmer havde man lært. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirken er i nogenledes Stand. Præstegaarden er i skikkelig Stand.
- X *Torpe Skole*. Saare faa Børn vare tilstede. Kun 3 havde lært noget i Lærebogen. De andre holdt sig til Catechismus. Her blev dog svaret af begge Deelee med temmelig Eftertanke. Boglæsning var god. Man havde lært Psalmer. 8 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Nicolaisen er en gl. Mand, som veed lidet. Dog kan [han] vejlede Børnene til nogenlunde Begreb.

I Kirken havde jeg aflagt min Hoved-Indbinding, men i Skolen og paa Reysen dertil brugte jeg den igien for at afværge nye Forkiølse.

- d. 16. *Menstrup Skole.* De faa tilstedeværende Børn, som havde været flittige, svarede af Lærebogen med god Forstand. Ogsaa de Smaa vidste at gjøre Rede for Catechismus med Eftertanke. Boglæsning var god. Man havde lært Psalmer. 12 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Mogensen³⁶ underviser godt og catechiserer gandske vel.

Hyllinge Skole. Skolegang var blevet meget forsømt. Dog svarede Adskillige gandske vel af Lærebogen, ikke uden Forstand. De gjorde ogsaa Rede for Catechismus. Men i Boglæsning udfordres mere Øvelse og Færdighed. Faa Psalmer havde man lært. 18 Bøger uddeelt til Skolegangs Opmuntring. Skoleholder Hendrichsen kan undervise vel nok og catechiserer gandske vel.

Spiellerup Skole. Børnene her svarede med nogen mere Livlighed. Men Fremgangen i Lærebogen var ikke stor. Man havde dog temmeligt Begreb om Catechismus. Nogle læste vel i Bog og andre maadeligen. Psalmer vidste man. 13 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Hansen er en gl. Mand, som ikke formaaer meget mere og kan lidet eller intet catechisere.

I Skolen og paa Reysen til den beholdt jeg endnu Indbindingen om mit Hoved, da Hævelsen ikke gandske var borte, og Blæsten udkrævede Forsigtighed.

- d. 17. *Marvede og Hyllinge Sogner.* Sogne Præsten Hr. Provst Faber prædikede over Col. 1,9,10 grundigt, smukt, lærerigt og opbyggeligt. Han catechiserer meget godt og messer skikkelig. Degnen Sr. Bloch synger temmelig og catechiserer vel. Ungdommen svarede for det meste meget fermt. Mange gjorde Rede efter Lærebog og Catechismus med kienkelig Indsigt. Nogle Ældre svarede vel efter Forklaringen. De læste godt i Bog, vidste adskilligt af den Bibelske Historie og havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirkerne ere i taalelig og Præstegaarden i skikkelig Stand.

Qvislemark Skole. De flittige Børn svarede med god Eftertanke, bestemt og tydeligen efter Lærebog og Catechismus. De læste ordentligt og vel i adskillige Bøger samt vidste at gjøre Rede for Meningen deraf. Nogle skrev. Psalmer havde man lært, ogsaa af den nyeste Psalmebog. 16 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Elberg, som er Seminarist og Kirkesanger, underviser med Lyst og Fliid og catechiserer meget godt.

- d. 18. *Skafterup Skole.* Faa Børn havde gjort liden Fremgang i Lærebogen, men svarede dog med skikkelig Begreb. Nogle flere gjorde antagelig Rede for Catechismus. Boglæsning var i Almindelighed god. Man hav-

de lært Psalmer. 12 Bøger blev uddeelte. Skoleholder Poulsen underviser ikke ilde og catechiserer temmelig godt. Han skal nu af Herskabet være opsagt.³⁷

Bisserup Skole. Faa Børn havde læst Lærebogen, men de svarede deraf med god Forstand. Ogsaa vidste de at gjøre god Rede for Catechismus. Boglæsning var forskellig. Man havde lært Psalmer. 10 Bøger blev uddeelte. Skoleholder Baggesen var syg. Dette hedder, at denne Bieskole skal ophøre.³⁸

Taarnmark Skole. En stor Mængde Børn var forsamlet. De flittige gjorde ypperlig Rede baade for Lærebog og Catechismus med ferm Indsigt og levende Færdighed. De læste i flere Bøger reent og bestemt samt vidste, hvad der blev læst. (De regnede godt af Hovedet.) Nogle skrev. Psalmer havde man lært. 21 Bøger uddeelt. Skoleholder Kampman underviser med Troeskab og Fliid. Han catechiserer meget fatteligt og godt.

- d. 19. *Qvistemark og Fiurendal Sogner.* Sogne Præsten Hr. Bøtcher prædikede over Evang. paa 19de Søndag efter Trinit. Christeligt, opbyggeligt og rørende. Han catechiserer godt og messer godt. Kirkesanger og Skole Lærer Elberg synger taalelig. Han catechiserer overmaade vel. Kirkesanger og Skole Lærer Kampman synger nogenledes og catechiserer meget godt. Iblandt Ungdommen fandtes adskillige, som udmærkede sig ved sundt Begreb og megen Færdighed i deres Svar efter Lærebog og Catechismus. Nogle svarede og vel efter Forklaring. Hos den store Mængde fandtes en svag eller dog ikke mere end antagelig Kundskab. Boglæsning var forskellig. Dog kunde en Deel læse meget godt. Man vidste lidet af den Bibelske Historie. Psalmer havde man lært. Der svarede, at intet var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirkerne vente Reparation. Præstegaarden er i antagelig Stand.

- d. 20. *Sneesløw Skole.* Børnenes Forsamling var talrig. De svarede meget fermt. Tydelighed, Bestemthed og klar Indsigt udmærkede deres Svar. Boglæsning var for det meste meget god. Nogle skrev. De havde lært Psalmer af den nyeste Psalmebog. 27 Bøger blev uddeelte. Skoleholder Kastrup er en meget duelig og flittig Mand. Han catechiserer med Forstand og Færdighed.

Førsløw Skole. Børnenes Antal er ikke stort. De, som havde læst en Deel af Lærebogen, svarede vel, ikke uden Begreb. Ogsaa gjorde de Rede for Catechismus til Fornøjelse. Boglæsning var god. Man havde lært Psalmer. Nogle skrev. 12 Bøger blev uddeelte. Skoleholder Gierløw underviser gandske vel og catechiserer skikkelig.

Ahrløse Skole. Børnenes Antal var noget større. En Deel svarede ret vel af Lærebog og Catechismus. De viiste temmelig Forstand og god Fær-

dighed. Boglæsning var i Almindelighed skikkelig. Man havde lært mange Psalmer af den nyeste Psalmebog. 18 Bøger blev uddeelte. Skoleholder Albrechtsen har forbedret sig, underviser nu godt og catechiserer passabelt.

- d. 21. *Førsløv Kirke*. Sogne Præsten Hr. Brasch prædikede over Col. 1,9 uden synderlig Sammenhæng, men dog opbyggeligt. Han catechiserer meget godt og messer som gammel Mand gandske skikkelig. Degnen Sr. Wulfsberg synger godt og catechiserer gandske vel. Ungdommen udmærkede sig næsten heelt igiennem ved rigtige, fuldstændige, forstandige og færdige Svar efter Lærebog og Catechismus. De vidste noget af den Bibelske Historie, havde lært mange Psalmer, ogsaa af den nyeste Psalmebog, og læste meget vel i Bog. Der svaredes, at intet var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirken er i Stand og Præstegaarden ligesaa.

Fuglebjerg Skole. Et stort Antal af Børn var samlet. Ikke faa svarede ret vel af Lærebogen med god Forstand. Ligesaa gjorde en Deel god Rede for Catechismus. Boglæsning var antagelig. Men Psalmer havde man ikke lært. 23 Bøger blev uddeelte til Skolegangs Opmuntring og til Belønning for Forældrene, som selv tage den meste Deel i Underviisningen. Degnen Wildgaard, som tillige er Skoleholder, er en svag Mand. Hans Kone³⁹ stifter vel den meste Nytte.

- d. 22. *Krummerup Kirke og Fuglebjerg*. Sogne Præsten Hr. Bagger prædikede over Ps. 100,2 opbyggeligt, men monotonisk og uden Liv. Han catechiserer fatteligt og messer skikkelig. Degnen Sr. Wildgaard synger nogenledes og catechiserer passabelt. Ungdommen var i det heele meget ferm. Den største Deel gjorde Rede ikke med Færdighed allene, men med kiendelig og prøvet Indsigt efter Lærebog og Catechismus. Enkelte svarede vel efter Forklaringen. Man vidste ogsaa noget af den Bibelske Historie og læste meget vel i Bog. Mange Psalmer havde man lært. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirkerne ere i Stand. Præstegaarden er nye opbyggt efter Ildebrand.
- d. 23. *Store-Hallager Skole*. En Mængde Børn var forsamlet. Mange svarede ret vel af Lærebogen og fattede Meningen gandske rigtig. De gjorde ogsaa Rede for Catechismus til Fornøjelse. Boglæsning var god hos dem, der havde søgt Skolen. De andre røbede deres Forsømmelse ved den slette Boglæsning. Nogle Psalmer havde man lært. Et Par havde begyndt at skrive. 24 Bøger blev uddeelte. Skoleholder Hersted kan godt undervise og catechiserer meget vel.

Lille-Hallager Skole. Børnene havde været forsømmelige. Dog svarede

ikke faa med Færdighed og god Forstand af Lærebog og Catechismus. Men i Boglæsning røbedes Mangel. De mindste læste best. Nogle havde lært mange Psalmer. 1 skrev. 13 Bøger uddeelt. Skoleholder Jensen catechiserer meget vel, men han synes at være blevet halv ligegyldig.

Tiustrup Skole. En god Deel Børn var samlet. Adskillige gjorde skønt Rede med god Forstand for Lærebog og Catechismus. De flittige læste ogsaa vel i Bog. Men de forsømmelige røbede her deres Mangel. En skrev. Man havde lært mange Psalmer. 22 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Bøgh catechiserer antageligen og underviser ikke slet.

- d. 24. *Tiustrup og Haldagerlille Sogner.* Sogne Præsten Hr. Provst Wædelée prædiker over 1 Pet. 2,21 opbyggeligt og godt. Han catechiserer vel og messer skikkelig. Degnen Sr. Lütken synger temmelig og catechiserer meget godt. Ungdommen svarede meget fermt, da den først var kommet lidt i Aanden. Mange udmærkede sig ved deres Forstandighed og gjorde smukt Rede deels af Lærebog, deels af Forklaring. Man vidste noget af den Bibelske Historie. Man læste meget vel i Bog og havde lært mange Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirkerne ere i Stand og Præstegaarden ligesaa.

Ieg har altsaa i Aaret 1800 visiteret 80 Menigheder i 49 Hovedkirker og 105 Danske Skoler samt 2 Latinske Skoler samt 3 Hospitaler og 2 Fat-tighuuse.

Sømme herred

- d. 3. *Hvedstrup og Flyng Sogner.* Sogne Præsten Hr. Brandt, en gammel Mand i sit 77 Aar, men rørig og stærk, prædikede over Epistelen paa 4de Søndag efter Paaske ordentligt, bibelsk, opbyggeligt og med god Stemme. Han catechiserer skikkelig og messer taalelig. Degnen Sr. Hanning, ligeledes en gl. Mand, 76 Aar, har været en meget duelig og brav Mand, men er nu affældig og svag. Dog synger han endnu meget godt, men catechiserer svageligen, dog fornuftigt. Den nyeste Psalmebog er her i Brug. Ungdommen var i god Mængde forsamlet. Den største Deel svarede meget vel og gjorde Rede efter Lærebogen med Forstand og megen Færdighed. De havde ligeledes godt Begreb om Catechismus. De vidste en Deel af den Bibelske Historie. Boglæsning var for det meste ret god. Man havde lært Psalmer, baade nye og gamle. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Stand. Kirkerne ere uden Brøst. Præstegaarden er i skikkelig Stand.
- d. 4. *Flyng Skole.* Fra Flyng og Soderup vare en Deel Børn tilstede, men faa fra Marbiery. De nærværende svarede af Lærebogen meget fermt. De svarede med Forstand og viiste god Indsigt. Catechismus var lært med Eftertanke. I den Bibelske Historie havde de gjort megen Fremgang. De læste ogsaa vel i Bog. Nogle skrev, og 1 regnede. De havde lært mange Psalmer af den nyeste Psalmebog. 22 Bøger bleve uddeelte. Degnen Sr. Hanning, som er Skoleholder, holder en Medhielper, Msr. Gierlew, som underviser meget godt og catechiserer vel. Selv har Degnen bestandig Tilsyn og catechiserer paa beste Maade med Børnene. *Herringløse Skole.* Skolegang var her forsømt. Dog havde nu en Deel Børn indfundet sig. En halv Snees svarede gandske fermt af Lærebogen, ikke uden Forstand; og omtrent ligesaamange desforuden svarede vel af Catechismus. Boglæsning var i Almindelighed ikke nøyagtig. Nogle faa skrev. Man havde dog lært Psalmer. 20 Bøger, mest smaa, bleve uddeelte til Opmuntring. Skoleholder Aagesen er nu en ældgammel Mand og hører vanskeligen. Han har været en flittig Mand, men i Catechisering er han ikke stærk. Han ønsker nu at blive entlediget med Pension og har derom gjort Ansøgning hos største Lods Eyer, Justiz Raad Lange paa Edelgave.
- d. 5. *Jyllinge og Gundsøemagle Sogner.* Sogne Præsten Hr. Ludvigsen prædikede over Joh. Evang. K. 17,3 ordentligt, grundigt, smukt, opbyggeligt. Han

- catechiserer meget godt og messer vel. Kirkesanger Lohman synger falsk, men catechiserer meget godt. Kirkesanger Hørup synger rigtigt, men ikke behageligt, og catechiserer meget godt. Han er Seminarist. Ungdommen var i Almindelighed gandske ferm. Ikke faa udmærkede sig ved Indsigt og Færdighed. De gjorde smukt Rede for Lærebog og Catechismus. Ogsaa vidste man adskilligt af den Bibelske Historie. Boplæsning var meget god. Man havde lært Psalmer, ogsaa af den nyeste Psalmebog, som her er i Brug. Der svaredes, at intet var at klage. Embedsbøger findes i behørig Stand. Kirkerne ere i antagelig Stand. Præstegaard er i meget god Stand. Det var Markedsdag i Roeskilde. Al ligevel var Ungdommen talrig, og ikke faa af Menigheden vare tilstede.
- d. 6. *Gundsømagle Skole.* Adskillige Børn vare borte. De flittige svarede gandske vel af Lærebogen med god Forstand og vidste ligeledes at gjøre Rede med Eftertanke for Catechismus. Af Bibelhistorie var endnu lidet lært. I Boplæsning behøve adskillige nogen mere Øvelse. Psalmer havde man lært af den nyeste Psalmebog. 16 Bøger bleve uddeelte. Skole Lærer og Kirkesanger Hørup, Seminarist, er først ankommet i Vinter. Han underviser godt og catechiserer meget vel.
- Jyllinge Skole.* En talrig Forsamling af Børn havde indfundet sig. Mange Dreng, men ikkun 2 Piger svarede fermt af Lærebogen med skikkelig Forstand. De svarede ogsaa vel af Catechismus. Boplæsning var i Almindelighed meget god. Nogle vidste adskilligt af den Bibelske Historie. Mange skrev. Man havde lært Psalmer. 20 Bøger bleve uddeelte. Skole Lærer og Kirkesanger Lohman underviser godt og catechiserer nu med Lethed og Forstand. Han har meget forbedret sig.
- d. 7. *Aagerup og Kirkerup Sogner.* Sogne Præsten Hr. Reimer prædikede over 1 Pet. 2,2 grundigt, opbyggeligt og godt. Han catechiserer meget vel og messer godt. Degnen Msr. Steenstrup er gammel og sengeliggende. I hans Sted forretter Msr. Krøyer, som behøver Øvelse i Sang for ey at synge falsk. Den voxne Ungdom, som mødte, var ikke talrig. Dog havde en skikkelig Deel Piger indfundet sig. Men af Mandkiønnet savnedes mange, og man sagde, at Aarsagen var denne, at Duebrødre Klosters Gods var befalet at gjøre Konge-Reyse med Fourage til Kiøbenhavn. De fleste Tilstedeværende svarede meget godt. Deres Kundskab efter Lærebog og Catechismus var fuldstændig, vel betænkt og færdig. De havde megen Færdighed i den Bibelske Historie, læste godt i Bog og havde lært Psalmer. Ogsaa vidste man nogle Psalmer af den nyeste Psalmebog, som her er indført. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger fandtes i behørig Stand. Kirkerne behøve Reparation. Erindring derom er længst givet Patronen, Secretær Langebech. Præstegaarden er i antagelig Stand.

- d. 8. *Østrup Skole.* Børnenes Antal her er ikke stort. Men en Deel var vel underviist i Lærebog, Catechismus og Bibelhistorie. De svarede med god Forstand og Færdighed. Bøglæsningen var meget god. Nogle Psalmer havde man lært. 16 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Jørgen Hansen underviser med Troeskab og Fliid og catechiserer meget godt.
- Kirkerup Skole.* Megen Forsømmelse havde fundet Sted. Kun 4 havde søgt Skolen i Vinter. Men disse gjorde god Rede for Lærebog og Catechismus, læste vel i Bog og havde begyndt paa den Bibelske Historie. De andre, fra bortliggende Byer, hvorfra Veyen er slem, havde nydt Underviisning hos en Huusmand saasom i Gundsøelille eller en Huuskone saasom i Taagerup, og svarede for en Deel gandske vel samt læste skikkelig i Bog. Men Psalmer havde man ikke lært. 14 Bøger bleve uddeelte. Degnens Assistent Krøyer behøver Øvelse i Catechisation, men han er flittig og kan blive bedre.
- Agerup Skole.* En god Deel Børn var samlet. Mange svarede meget fermt efter Lærebog og Catechismus. De havde smukt Begreb og læste meget godt i Bog. En ualmindelig Fremgang havde de gjort i den Bibelske Historie. En Deel skrev. Men Psalmer havde de ikke lært, som nu blev paalagt. 23 Bøger ere uddeelte. Skoleholder Aagesen er en troe og flittig Mand, som giver god Underviisning. Han catechiserer ikke ilde.
- d. 9. *Himmeløw Sogn.* Sogne Præsten Hr. Haar prædikede over Matth. 13,44 ordentligt, grundigt, men noget tørt. Han catechiserer godt. Da hans Bryst var slet, messede jeg for ham. Degnen Sr. Hoven synger skikkelig og catechiserer nogenledes. Den nyeste Psalmebog er her i Gang. Ungdommen var ikke talrig. Her savnedes, i det mindste efter Mandtallet, ikke faa af Mandkiønnet. Man sagde, de vare inde som Krigsfolk i Kiøbenhavn. De Tilstedeværende svarede for det [meste] meget vel. En Deel gjorde rede med god Forstand og fuldstændigen saavel for Lærebog som Catechismus. Nogle ældre svarede godt efter Forklaringen. Man vidste ogsaa noget af den Bibelske Historie. Psalmer havde man lært. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Stand. Kirken er i nogenledes Stand – Præstegaarden ligesaa.
- Himmeløw Skole.* En god Deel Børn var samlet. Dog vare ogsaa nogle borte. Fremgang i Lærebogen var hos de fleste ikke stor. Men hvad de havde lært, gjorde de rede for med skikkelig Indsigt. Ogsaa svarede de vel af Catechismus. De flittige læste godt i Bog. Men hos de forsømmelige viiste sig Mangel. Bibelhistorie var ikke kiendt endnu, ey heller havde man lært Psalmer, som nu blev paalagt. 19 Bøger bleve uddeelte. Degnen Sr. Hoven, som tillige er Skoleholder, underviser gandske godt, men har ikke det fornødne Liv.

- d. 10. *St. Ibs og St. Iørgens Sogner.* Sogne Præsten Hr. Melchior prædikede over Evang. paa 5te Søndag efter Paaske gandske godt og opbyggeligt i et fatteligt Sprog. Han catechiserer meget vel og messer skikkelig. Degnen Sr. Boserup synger maadelig, men catechiserer noget bedre. Iblandt den voxne Ungdom fandtes en Deel, som svarede med god Forstand og Færdighed efter Lærebog og Catechismus. Men nogle af de sidst confirmerede syntes ikke at have læst den hele Lærebog. Nogle vidste lidet af den Bibelske Historie. Man læste godt i Lærebog og havde lært Psalmer. Den nyeste Psalmebog er her i Gang. Der svarede, at intet var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Her er ingen Præstegaard. Kirkerne behøve Reparation, i sær St. Ibs.

St. Iørgensbiørg Skole. En stor Deel Børn var samlet. Mange svarede vel og med god Forstand efter Lærebog og Catechismus. Ikke faa havde gjort megen Fremgang i den Bibelske Historie. Adskillige skrev. Bøglæsning var god. Man havde lært Psalmer af den nyeste Psalmebog. 24 Bøger bleve uddeelte. Degnen Boserup, som tillige er Skoleholder, underviser ret vel, men behøver mere Liv i sit Foredrag.

- d. 11. *Vor Frue Sogn.* Sogne Præsten Hr. Brangstrup prædikede over Ps. 139, 1-4 godt og opbyggeligt, men ikke Christeligt nok. Han catechiserer vel og messer smukt. Degnen Sr. Lassen synger falsk, men catechiserer ret godt. Ungdommen udviste i Almindelighed god Kundskab. Adskillige deriblandt udmærkede sig. Man svarede med Forstand efter Lærebog og Catechismus. Nogle ældre svarede efter Forklaringen. Bøglæsning var antagelig. Man havde lært Psalmer, ogsaa nogle af den nyeste Psalmebog, men denne er dog ikke indført endnu. Der svarede, at intet var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirken behøver Reparation. Her er ingen Præstegaard.

Kamstrup Skole. Skolegang var meget forsømt. Dog fandtes adskillige, som vidste at gjøre god Rede for Lærebog og Catechismus, ikke uden Eftertanke. De læste ogsaa vel i Bog. Bibelhistorie var ikke begyndt. Man skrev ey heller. Nogle havde lært Psalmer. 11 Bøger bleve uddeelte. Degnen Lassen, som tillige er Skoleholder, kan godt undervise, naar han vil gjøre sig Umage.

Tierebye Skole. Skolegang var mindre forsømt. Men Fremgang i Lærebog var ikke stor. Dog vidste nogle at svare temmelig vel deraf. Flere svarede vel af Catechismus. De læste godt i Bog. Psalmer havde man lært, men ingen Bibelhistorie. 1 skrev. 13 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Peder Madsen er en simpel Mand, som lærer Børnene godt at læse, men forstaaer ikke at catechisere.

- d. 12. *Kornerup og Svogerslew Sogner.* Sogne Præsten Hr. Marcher prædikede

over Ioh. 10,12 grundigt, udførligt, opbyggeligt og vel. Han catechiserer skikkelig og messer nogenledes. Degnen Sr. Hansen synger meget godt, men catechiserede denne Gang maadelig. Ungdommen svarede i Almindelighed gandske vel. Ikke faa udmærkede sig ved fuldstændig Kundskab efter Lærebog og Catechismus. De læste ogsaa vel i Bog og havde lært Psalmer. Der svarede, at intet var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirkerne feyle intet. Præstegaarden er meget forbedret.

- X *Kornerup Skole.* Faa Børn vare tilstede. Ingen vidste noget af Lærebogen. Catechismi første Part var ikkun lært af de fleste. De Smaa læste best i Bog. De andre slet. Psalmer havde ingen lært. 9 Bøger bleve uddeelte for at lokke til Skolegang. Skoleholder Bille kan nok undervise, men han er doven og gjør sig ingen Flid. Han fik skarp Advarsel. Men jeg frygter for, at det hjælper ikke. Stundum skal han svirre endnu.
- d. 13. *Svogersløw Skole.* Børnene svarede med Forstand efter Lærebog og havde godt Begreb om Catechismi Indhold. De læste ogsaa vel i Bog. Nogle skrev. Man havde lært Psalmer af den nyeste Psalmebog. 24 Bøger bleve uddeelte. Degnen Hansen, som tillige er Skoleholder, underviser godt og catechiserer ret vel.

Gievninge Skole. Skolegang var blevet en Deel forsømt. Men de flittige svarede meget vel af Lærebogen med skikkelig [Begreb] og vidste at gjøre god rede for Catechismi Indhold. Ogsaa læste de vel i Bog og havde lært Psalmer. Nogle skrev. 20 Bøger uddeelt. Skoleholder Vieth underviser vel, catechiserer og synger godt.

Hersløw Skole. Mange Børn svarede meget vel efter Lærebogen og gjorde smukt rede for Catechismus. De læste ogsaa for det meste vel i Bog. Nogle skrev. Bibelhistorie skal man begynde. Man havde lært adskillige af de nyeste Psalmer. 22 Bøger bleve uddeelte. Degnen Boserup, som tillige er Skoleholder, catechiserer godt for Børnene, og hans Medhjælper Smidt underviser dem godt.

- d. 14. *Hersløw og Gievninge Sogner.* Sogne Præsten Hr. Rasmussen prædikede over Evangel. paa Christi Himmelfartsdag grundigt og opbyggeligt. Han catechiserer godt og messer vel. Degnen Sr. Boserup synger nogenledes og catechiserer meget godt. Iblandt Ungdommen have adskillige udmærket sig ved Fuldstændighed og Færdighed i deres Kundskab. Mængden svarede gandske vel. Nogle behøvede Paamindelse og fik den. Bøglæsning var forskellig. Man havde lært Psalmer. Der svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirkerne ere i Stand. Præstegaarden er skikkelig.

Roeskilde Drengeskole. En god Deel svarede meget fermt med Forstand

- og Færdighed af Lærebog og Catechismus. De gjorde god Rede for den Bibelske Historie. Mange skrev, og i Regning bragte man det vidt. Mange Psalmer havde man lært. 26 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Rønkilde underviser meget vel og catechiserer godt.
- d. 15. *Roeskilde Domkirke.* Dom Provsten Hr. Dr. og Prof. Birch prædikede over Ps. 119,6 grundigt, opbyggeligt og smukt. Han catechiserer skikkelig. Den Residerende Capellan Hr. Baagøe catechiserer godt og messer smukt. Den fornemmere Ungdom, som fremstod i god Mængde, svarede meget fermt, viiste god og forstandig Kundskab saavel efter Lærebog som Catechismus og havde lært meget af den Bibelske Historie. Den ringere Ungdom var ikke saa ferm, men havde dog antagelig Kundskab. Boglæsning var meget god. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger, saavidt Klokkeren⁴⁰ viiste dem, findes i Orden.
- Roeskilde Pige-Skole.* En Deel svarede med god Forstand og Færdighed baade af Lærebog og Catechismus samt vidste noget af den Bibelske Historie. Ogsaa de Smaa gjorde god Rede for Catechismus. Boglæsning var meget god. Skrivning er almindelig. 21 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Roerslew underviser gandske vel og catechiserer godt.
- d. 16. *Søren Olsens Hospital.* Bygningen er i meget bedre Stand end tilforn. Dog klagedes over, at Taget er utæt. Og i Haven er et forfaldent Plankeværk. Men Stiftelsen har ingen Fond til Reparation. Dr. Birch lovede imidlertid at tænke paa Udveye. Lemmerne havde ellers intet at klage; De have hver sit Kammer og Kiøkken og kunne være tilfredse. Alle sammen ere Enker.
- Lodbergs Stiftelse.* Bygningen er skrøbelig. Her mangler Fond til Reparation. 3 til 4 Lemmer ligge i hver Stue. Man havde intet at klage over. Inspectionen vil see til at faae nogen Reparation tilveyebragt.
- Fattighuus.* Er en forfalden Bygning bestaaende af mange smaa Stuer, i hvilke der ligge 3 til 4 Lemmer. De faae, hvad dem tilkommer. Men til Reparation maae Inspektionen alt i Sommer giøre Anstalt.
- Mejerkrones Stiftelse.* Bygningen er i Stand. Tvende Enker have hver 2de Værelser foruden Kiøkken og Spiisekammer og en Hauge. De leve godt og ere fornøyet, men ønske sig [et] lidet Tillæg formedelst i Tidernes Dyrhed.
- Duebrødre Hospital.* Bygningen er i Stand og bestaaer af 2 store og 3 mindre Stuer. Man havde intet at klage uden i en Stue, hvor Dr. Birch lovede, at Johannes – Forstanderen⁴¹ skulle blive underrettet til nærmere Undersøgelse. Den ene af de store Stuer behøver Kalkning, som blev lovet.

Vester Flakkebjerg herred

- d. 7. *Sørbyemagle og Kirkerup Sogner.* Sogne Præsten Hr. Greve prædikede over Evangelium paa Første Søndag efter Trinitatis opbyggeligt og smukt. Han catechiserer godt og messer meget vel. Skoleholder Enkebølle i Kirkerup, som herefter skal forestaae Sangen, synger meget godt. Den voxne Ungdom svarede i Almindelighed til Fornøjelse. Mange gjorde fermt Rede for Lærebogen med Indsigt og Forstand. Alle havde smukt Begreb om Catechismus og svarede med Færdighed. Nogle vidste adskilligt af den Bibelske Historie. Man læste godt i Bog og havde lært Psalmer, ogsaa af de nyeste. Den nyeste Psalmebog er her i Brug. Der svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i skikkelig Stand. Kirkerne ere under Reparation.

Sørbyemagle Skole. En Deel Børn var samlet. Adskillige havde gjort god Fremgang i Lærebogen og svarede med Forstand. De fleste svarede vel og med godt Begreb af Catechismus. For det meste læste de godt i Bog. Ogsaa havde man lært Psalmer. Men Skrivning, Regning og Bibelhistorie var ikke begyndt. Dette blev nu paalagt. 17 Bøger ere uddeelte. Skoleholder Bruun kan godt undervise, men har ingen Færdighed i Catechisation. Han synger taalelig.

- d. 8. *Kirkerup Skole.* En god Deel Børn var forsamlet. Mange svarede med god Forstand og Færdighed af Lærebogen. De fleste gjorde god Rede for Catechismus. De læste vel i Bog, havde lært Psalmer, og en Deel lærte at skrive. 25 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Enkebølle underviser med Fliid og catechiserer meget godt.

Gimlinge Skole. Børnene svarede meget færdig af Lærebogen og med god Forstand. De havde godt Begreb om Catechismi Indhold. Boglæsning var meget god. Man vidste ikke lidet af den Bibelske Historie. Psalmer havde man lært i Mængde. Her blev ogsaa skrevet og regnet. 24 Bøger uddeelt. Skoleholder Borrebye er en meget duelig Mand, underviser grundigt og catechiserer ypperligt.

- X *Wemmeløse Skole.* Børnene havde udviist megen Forsømmelse. Nogle faa svarede imidlertid gandske vel af Lærebogen og gjorde smukt rede for Catechismus. De læste ogsaa vel i Bog. Nogle havde lært Psalmer. 7 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Jacob Lerche kan vel lære at catechisere, naar han øver sig.

- d. 9. *Gimlinge Sogn.* Sogne Præsten Hr. Tryde prædikede over Ioh. 17,3, vel ikke grundigt, men dog til Opbyggelse. Han catechiserer ret godt og messer skikkelig. Degnen Sr. Thun synger meget godt og catechiserer gandske vel. Ungdommen svarede i Almindelighed meget fermt. De fleste gjorde Rede med god Forstand efter Lærebogen. Nogle ældre svarede vel efter Forklaringen. Man forstod Catechismus meget godt. Nogle vidste adskilligt af den Bibelske Historie. Bøglæsning var god. Man havde lært baade gamle og nye Psalmer. Den nyeste Psalmebog er her i Brug. Embedsbøger fandtes i Orden. Præstegaarden er i skikkelig Stand. Kirken ligesaa. Der svaredes, at ey noget var at klage.

Tingjellinge Skole. Børnene svarede for en Deel ret vel af Lærebogen, ikke uden Eftertanke. De gjorde ogsaa god Rede for Catechismus, og nogle vidste lidet af den Bibelske Historie. Man havde ogsaa lært Psalmer. Men Skrivning og Regning var ikke begyndt. 13 Bøger uddeelt. Skoleholder Prom har forøget sin Fliid og catechiserer ikke ilde.

- d. 10. *Haarsløw og Tingjellinge Sogner.* Sogne Præsten Hr. Brorson prædikede over 1 Cor. 6,19,20 ordentligt, grundigt, opbyggeligt. Han catechiserer meget godt og messer smukt. Degnen Sr. Breson er en 78 Aar gl. Mand, men rørig og munter. Han synger skikkelig og catechiserer ret vel. Ungdommen udviiste en fuldstændig og forstandig Kundskab i Lærebog og Catechismus. Nogle ældre svarede vel af Forklaringen. Man vidste en Deel af den Bibelske Historie, læste godt i Bog, havde lært mange Psalmer. Den nyeste Psalmebog er her i Brug. Embedsbøger findes i behørig Orden. Præstegaarden er i god Stand. Kirkerne ere i skikkelig Stand. Der svaredes, at intet var at klage.

Haarsløw Skole. En Deel Børn havde gjort god Fremgang i Lærebogen og svarede med Forstand. De gjorde ogsaa Rede for Catechismus til Fornøyle. Bøglæsning var god. Mange Psalmer havde man lært. Men Bibelhistorie var ikke begyndt. 2 skrev. Ingen regnede. 19 Bøger bleve uddeelte. Degnen Breson, som tillige er Skoleholder, underviser med Forstand og Fliid. Han er en velstuderet Mand.

- d. 11. *Rhude Skole.* Børnene svarede med Forstand af Lærebog og Catechismus. De vidste lidet af den Bibelske Historie. De skrev og regnede. I Natur-Lære og Geographie var deres Fremgang tilstrækkelig. Ogsaa havde de lært Psalmer. Men i Bøglæsning behøves megen mere Øvelse. 13 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder og Kirkesanger Jensen, Seminarist, underviser og catechiserer godt, men synger maadelig.

Wensløw Skole. De fleste Børn svarede vel og med Forstand af Lærebog og Catechismus. De vidste lidet af den Bibelske Historie. Bøglæsning var antagelig. Nogle skrev. Psalmer havde man lært. 15 Bøger bleve ud-

deelte. Skoleholder og Kirkesanger Carl Frederich Lerche catechiserer godt og synger vel.

Hyllested Skole. En Mængde Børn gjorde god Rede og med Forstand for Lærebog og Catechismus. Nogle skrev og regnede samt vidste adskilligt af Geographie. Man kiendte ogsaa den Bibelske Historie. Mange Psalmer havde man lært. Med Boglæsning gik det an. 27 Bøger blev uddeelte. Skoleholder og Kirkesanger Johannes Lerche underviser og catechiserer vel og synger godt.

- d. 12. *Hyllested, Wensløw og Holsteinborg Sogner.* Capellan pro loco Hr. Just prædikede over Eccl. 12,1 ordentligt, tydeligt, opbyggeligt, men uden Evangelisk Kraft. Han messer maadelig, men catechiserer godt. Sogne Præsten Hr. Galschiøt catechiserer skikkelig. Ungdommen var i Almindelighed meget ferm. De fleste svarede af Lærebogen med god Forstand og megen Færdighed. Nogle ældre svarede meget vel efter Forklaringen. Man gjorde ligeledes rede for Catechismus med Forstand. Boglæsning var for det meste skikkelig, men større Færdighed behøves. Af den Bibelske Historie vidste man en Deel. Man havde og lært mange Psalmer. Den nyeste Psalmebog er her i Brug. Embedsbøger findes i behørig Orden. Præstegaarden er i nogenledes Stand. Kirkerne ere i skikkelig Stand. Der svaredes, at ey noget var at klage.

- d. 13. *Bierre Skole.* Børnene svarede for det meste fermt og vel. De gjorde Rede for Lærebog og Catechismus med god Forstand. De vidste noget af den Bibelske Historie. De læste vel i Bog. Et par skrive. Man havde ogsaa lært Psalmer. 23 Bøger blev uddeelte. Skoleholder Rossing underviser og catechiserer ganske godt.

Ørsløw Skole. Formedelst Lærersens Sygdom var Skolegang blevet en Tiidlang opholdt i Vinter. Alligevel svarede en Deel Børn med Forstand og skikkelig Færdighed saavel af Lærebog som Catechismus. De læste ogsaa godt i Bog. Men Skrivning og Regning fattedes. Den Bibelske Historie var heller ikke begyndt. 16 Bøger blev uddeelte. Degnen Sr. Cassau, som tillige er Skoleholder, kan ey udrette mere for Alderdom og Svaghed. Han er sengeliggende. Nogle Mænd leverede mig en skriftlig Begiering om, at han maae paalegges en Vicarius. Jeg talede med ham og fandt ham rede enten til at resignere med Pension eller at antage Medhjælper. Sagen skal nu i Gang, og til den Ende indhenter jeg nærmere Betænkning fra Provst og Præst.⁴²

Glenø Skole. Nogle faa Børn fra denne Øe mødte i Ørsløw Skole. Disse svarede til megen Fornøjelse af Lærebog og Catechismus. De læste vel i Bog, vidste adskilligt af den Bibelske Historie og havde lært Psalmer. 4 Bøger blev uddeelte. Skoleholder Breson underviser og catechiserer meget vel.

- d. 14. *Ørsløw og Bierre Sogner.* Sogne Præsten Hr. Schou prædikede over Epistelen paa Anden Søndag efter Trinit. opbyggeligt, ordentligt og rigtigt. Men hans Maal er ikke klart. Han catechiserer godt, men messer maadeligt. Skoleholder Rossing, som forretter i den syge Degns Casaus Sted, synger nogenledes. Ungdommen viiste sig meget ferm. De fleste gjorde fuldstændig og forstandig Rede for Lærebogen med al Færdighed. De ældre svarede ogsaa vel efter Forklaringen. Alle havde godt Begreb om Catechismi Indhold. Man vidste ogsaa noget af den Bibelske Historie. Boglæsning var god. Mange Psalmer havde man lært. Den nyeste Psalmebog er her i Brug. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirkerne ere i god Stand. Præstegaarden er i meget god Stand. Der svaredes, at ey noget var at klage.
- d. 15. *Tierebye Sogn.* Provst Falch, en gl. Mand, prædikede over Joh. 17,3 ordentligt og opbyggeligt. Han catechiserer temmelig og messer godt. Degnen Msr. Breson synger godt og catechiserer vel. Han skal nu være blevet rørlig. Ungdommen udmærkede sig ved Fuldstændighed, Forstand og Færdighed i sine Svar efter Lærebog og Catechismus. Nogle ældre svarede vel efter Forklaringen. Man vidste meget af den Bibelske Historie, havde lært mange Psalmer og læste vel i Bog. Den nyeste Psalmebog er her i Gang. Embedsbøger findes i behørig Orden. Dog fik jeg ikke Kaldsbogen at see, men den blev lovet mig sendt – som skeede. Kirken er i god Stand. Præstegaarden ligesaa. Der svaredes, at ey noget var at klage.
- Tierebye Skole.* En Mængde Børn var samlet. De svarede for en stor Deel med Færdighed og Forstand saavel af Lærebog som Catechismus. Ogsaa havde de lært meget af den Bibelske Historie. Mange skrev. De havde ogsaa lært Psalmer. Men Boglæsning var i Almindelighed ikkun maadelig. Herom blev giort alvorlig Erindring og bedre Veyledelse givet. 28 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Christensen underviser med Fliid og catechiserer meget godt.
- d. 16. *Maglebye Sogn.* Sogne Præsten Hr. Spleth prædikede over 1 Tim. 4,8 grundigt og opbyggeligt. Han catechiserer godt og messer skikkelig. Degnen Sr. Kaarsberg synger godt og catechiserer vel. Ungdommen svarede med Forskiel. De yngre gjorde Rede for Lærebogen med god Forstand og Færdighed saavelsom for Catechismus. Et par ældre svarede godt efter Forklaringen. Men de fleste ældre havde glemt deres forrige Kundskab og bleve paamindte. Boglæsning var ligeledes forskellig, dog hos de fleste ret god. Man havde lært Psalmer. Her er et skønt Orgel – Den nyeste Psalmebog er i Brug. Embedsbøger findes i Orden. Kirken er i Stand. Præstegaarden ligesaa. Der svaredes, at ey noget var at klage.

Stisnes Skole. Børnene havde vel ikke gjort megen Fremgang i Lærebogen, men svarede dog med Forstand og vel. Ligeledes af Catechismus. Adskillige læste godt i Bog, men flere behøve deri mere Øvelse. Man havde lært Psalmer. Nogle skrev. 16 Bøger uddeelt. Skoleholder Pind underviser vel og catechiserer skikkelig.

- d. 17. *Maglebye Skole.* Faa Børn vare tilstede. Meget Forsømmelse havde fundet Sted. Nogle svarede dog skikkelig af Lærebogen. Flere gjorde god Rede for Catechismus. Med Boglæsning gik det nogenledes an. Man havde lært faa Psalmer; et par skrev. 12 Bøger bleve uddeelte. Degnen Kaarsberg, som tillige er Skoleholder, gjør sig vel ikke stor Umage. I det mindste savner han en Lærers fornødne Blidhed og Taalmodighed.

Skielskiør Skole. En stor Deel Børn var forsamlet. Mange svarede meget fermt af Lærebogen med kiendelig Forstand og megen Færdighed. Mange svarede meget vel af Catechismus med god Indsigt. De gjorde herlig Rede for den Bibelske Historie. De læste meget vel i Bog og havde lært Psalmer. Man skrev og regnede. Adskillige havde smuk Kundskab om Fædrenelandets Geographie efter Landkortet. 30 Bøger bleve uddeelte. Chordegne Msr. Kløhn, som tillige er Skoleholder, underviser meget godt og catechiserer ypperlig.

Spindeskole. Nitten Piger, som havde læst i Skolen, sad nu her og spandt. Gandske smaa Piger deriblandt. Det gik ret godt for dem. De læse om Formiddagen og spinde om Eftermiddagen. Anlegget er fra den Rejersenske Stiftelse.⁴³

- d. 18. *Skielskiør Sogn.* Den Residerende Capellan Hr. Fischer prædikede over Ps. 119,9 med god Stemme og i et fatteligt Sprog til Opbyggelse. Han catechiserer nogenledes og messer godt. Sogne Præsten Hr. Thanch catechiserer meget godt. Han holder Catechisation meget i Hævd og stifter derved stor Nytte. Iblant Ungdommen fandtes en Deel, som svarede meget fermt. De havde lært Lærebogen fuldstændig og med god Forstand. De gjorde smukt Rede for Catechismi Indhold. De vidste meget af den Bibelske Historie og havde lært mange Psalmer. Men nogle voxne, særdeles blandt Pigerne, havde blot antagelig Kundskab. Her bruges endnu Kiøbstæd-Psalmebogen.⁴⁴ Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirken er i god Stand. Der svaredes, at ey noget var at klage. Her er et godt Orgel, som spiller vel. Chordegne Msr. Kløhn synger godt og catechiserer meget vel.

Fra Skielskiør til Agersøe henbragte jeg halvfjerde Time paa Overfarten formedelst Modvind.

- d. 19. *Agersøe og Omøe Sogner.* Sogne Præsten Hr. Brink prædikede over Phil. 4,12,13 ordentligt, grundigt, Christeligt. Han catechiserer godt og messer skikkelig. Degnen Sr. Bøhme synger og catechiserer meget godt. Ungdommen svarede heelt igiennem meget fermt. Man havde fuldstændig, god og forstandig Indsigt saavel i Lærebog som Catechismus. Nogle ældre gjorde ligeledes meget god rede efter Forklaringen. Adskillige vidste meget af den Bibelske Historie. De læste godt i Bog og havde lært Psalmer. Her bruges endnu den gamle Psalmebog. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i skikkelig Stand – Kirkerne ligesaa. Der blev ikke svaret, da jeg spurgte, om noget var at andrage.

Agersøe Skole. En Deel Børn svarede fermt af Lærebogen med skikkelig Begreb saavel som af Catechismus. Nogle læste ogsaa vel i Bog. Men i Boglæsning manglede de fleste den fornødne Øvelse. Man havde lært Psalmer. Men Skrivning og Regning fandt ikke Sted, ey heller Bibelsk Historie. 22 Bøger bleve uddeelte. Degnen Bøhme, som tillige er Skoleholder, bliver nu affældig og virker ikke meget.

Omøe Skole. De faa Børn, som vare mødte i Agersøe Skole, havde for det meste god Kundskab og svarede vel, baade af Lærebog og Catechismus. De læste skikkelig i Bog og havde lært Psalmer. 6 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder-Tienesten er nu ledig.

- d. 20. *Smidstrup Skole.* En Deel Børn havde giort god Fremgang i Lærebog og Catechismus. De svarede med Forstand og Færdighed. Men i Boglæsning fandtes Mangel, særdeles for dem, der ikke idelig søgte Skolen. Nogle skrev. Regning og Bibelhistorie var ikke begyndt. Man havde lært Psalmer. 19 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Petersen underviser med Flid og catechiserer godt.

Eggitzløvmagle Skole. Børnene svarede meget fermt. De havde godt Begreb saavel om Lærebog som Catechismus og gjorde Rede derfor med Færdighed. De læste ogsaa meget vel i Bog og vidste adskilligt af den Bibelske Historie. Nogle skrev og regnede. Man havde lært mange Psalmer. 33 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Fryd underviser med Troeskab og Flid og catechiserer overmaade godt.

- d. 21. *Eggitzløvmagle Sogn.* Provst Beyer prædikede over Evangelium paa 3^{die} Søndag efter Trinitatis med stor Færdighed, men uden synderlig Orden, dog til Lærdom og Opbyggelse. Han catechiserer godt og messer skiønt. Degnen Sr. Kirkerup synger temmelig, men catechiserer meget godt. Ungdommen svarede meget fermt. Næsten alle havde god Indsigt i Lærebogen og gjorde rede med Forstand og Færdighed til stor Fornøjelse. De kiendte den Bibelske Historie. De læste meget vel i Bog. De havde lært mange Psalmer. Den nyeste Psalmebog er her i

Brug. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirken er under Reparation. Præstegaarden er i god Stand.

- d. 22. *Høve og Flakkebjerg Sogner.* Sogne Præsten Hr. Franch prædikede over 2 Cor. 6,2 simpelt, men dog opbyggeligt. Hans Catechisation er ikke stort andet end Lectie Høren. Han messer maadelig. Degnen Sr. Fieldsted synger godt og catechiserer vel. Blandt Ungdommen fandtes en Deel, som gjorde meget god Rede for Lærebog og Catechismus. De havde skikkeligt Begreb og svarede med Færdighed. Nogle Ældre viiste god Kundskab efter Forklaringen. Adskillige indskrænkede sig til Catechismus. Man vidste noget af den Bibelske Historie, havde lært Psalmer og læste vel i Bog. Den nyeste Psalmebog er her i Brug. Der blev svaret, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirkerne ere i skikkeligt, Præstegaarden i god Stand.

Høve Skole. Børnene svarede for en Deel ret godt af Lærebogen. Man havde godt Begreb om Catechismi Indhold. Bøglæsning var for det meste god. Psalmer havde man lært. Nogle skrev. 19 Bøger uddeelte. Skoleholder Fieldsted, som og er Degn, underviser godt, naar han vil anvende Fliid.

- d. 23. *Flakkebjerg Skole.* Børnenes Antal var ikke stort. Et Par svarede ret vel af Lærebogen, ikke uden Forstand. De fleste gjorde skikkeligt rede for Catechismus. Bøglæsning var god. Een havde begyndt at skrive. Man havde lært nogle Psalmer. Men Bibelhistorie og Regning var ikke begyndt. 14 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Garf har forbedret sig og catechiserer nu ikke ilde.

Faarstrup Skole. Nogle Børn svarede meget vel af Lærebogen med god Forstand. Catechismi Indhold vidste man at gjøre Rede for. Bøglæsning var god hos de fleste. Skrivning og Regning fandt ikke Sted, ey heller Bibelsk Historie. Man havde lært Psalmer. 18 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Haugthorn er nu en gl. Mand, men har endnu Kraft, naar han vil bruge den. Han catechiserer nogenledes.

Schiørpinge Skole. Børnene fandtes i Begyndelsen noget dorske og ligegyldige. Men da jeg havde oplivet dem, svarede en Deel iblandt dem med Forstand og Færdighed efter Lærebogen. Mængden gjorde god Rede for Catechismus. Bøglæsning var i Almindelighed antagelig. Nogle vidste adskilligt af Naturlære og Fædrenelandets Geographie. Man regnede godt af Hovedet. En stor Deel skrev. Mange Psalmer havde man lært. 34 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Petersen, Seminarist, er en duelig Lærer og catechiserer meget godt. Han synger smukt og har lært Børnene godt at synge.

- d. 24. *Schiørpinge og Faarstrup Sogner.* Sogne Præsten Hr. Hvass prædikede

over Phil. 2,12 grundigt, opbyggeligt, lærerigt. Han catechiserer meget godt og messer skikkelig. Degnen Sr. Hansen synger nogenledes og catechiserer temmelig vel. Den største Deel af Ungdommen svarede meget vel. De fleste efter Lærebogen og nogle efter Forklaringen. Man vidste noget af den Bibelske Historie, læste vel i Bog og havde lært Psalmer i stor Mængde. Den nyeste Psalmebog er her i Brug. Der svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirkerne ere i Stand. Præstegaarden er i god Stand.

Holbo herred

- d. 3. *Ramløse og Annise Sogner.* Sogne Præsten Hr. Lakier prædikede over 2 Cor. 5,17.20. Hans Foredrag er vanskeligt at beskrive. Orden og Sammenhæng var ikke at tænke paa. En Strøm af Ord og Talemaader, som efter Klangen skulle være philosophiske, fremfører en Strøm af Tanker og Forestillinger om nye Oplysning og nye Forbedring, som hvert Øyeblik afbrydes ved brændende Forsikringer om Kierlighed til Kongehuus og om dyb Ærbødighed for inderligst elskte Biskop, der absolut skal være Reformator, enten han vil eller ikke. Manden har altid været ligesom halvt forrykt i sine Concepter og sin Skrivemaade, men af Gemyt er han ikke ond. Nu er han 68 Aar gammel og sagtens meget [–]. Hans Hørelse er slet. Da jeg vilde have ham til at catechisere, snoede han sig derfra og lod som, han ikke forstod mig. Selv var jeg meget tilfreds dermed, fordi hans Vidtløftighed er aldeles udstaaelig. Han messer taalelig. Der blev dog svaret, at der var intet at klage over. Han har i 32 Aar været Præst i Menigheden. Hans dunkle Sprog hindrer ham fra at gjøre Skade ved sine Nyheder. Iblandt Ungdommen fandtes en Deel, som svarede af Lærebog og Catechismus med god Færdighed. Jeg mærkede dog, at de fleste ikke havde lært stort mere end det halve af Lærebogen. Men Catechismus var dem alle bekiendt, og de havde godt Begreb om Meningen. Ogsaa svaredes der lidet af den Bibelske Historie. Boglæsning var god. Man havde ogsaa lært Psalmer. Den nyeste Psalmebog er her i Brug. Kirkesanger og Skolelærer Kleve synger ret godt. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i god Stand. Kirkerne faae aarligt Tilsyn.
- d. 4. *Ramløse Skole.* En god Deel Børn var samlet. Mange svarede meget fermt med Forstand og Færdighed af Lærebog og Catechismus. De havde tillige god Kundskab om den Bibelske Historie. Ogsaa læste de tydelig og vel i Bog og havde lært Psalmer. Nogle Drengene skrev. Regning var begyndt. 25 Bøger bleve uddeelte. Skolelærer og Kirkesanger Kleve er en duelig, flittig og troe Mand, som vedligeholder Evangelisk Christendom hos Folket. Han synger godt og catechiserer meget vel.
- Annise Skole.* Ogsaa her vare mange Børn tilstede. De havde giort god Fremgang i Lærebog og Catechismus saavelsom i den Bibelske Historie og svarede med skikkelig Forstand. De læste for det meste skikkelig i Bog. En Deel skrev, baade af Drengene og Piger. Men Regning var

- ikke begyndt endnu. Nogle havde lært Psalmer. 25 Bøger blev uddeelte. Skolelærer og Kirkesanger Møller, Seminarist, underviser troelig og catechiserer gandske vel. Han synger skikkelig.
- X *Aagerup Skole.* Her ere Børnene yderlig langt tilbage. Skikkelig Boglæsning er alt at ansee for noget stort. Nogle vide lidet af Catechismus. Men Lærebog og Bibelhistorie skal nu først tages i Brug. Skrivning og Regning er ligeledes først i Vente. Skolen er nu først blevet oprettet. Ieg uddeelte 14 Bøger til Opmuntring. Skolelærer og Kirkesanger Olsen, Seminarist fra Brahe-Trolleborg, catechiserer meget vel og synger temmelig.
- d. 5. *Waldbye Skole.* Børnene havde gjort saare liden Fremgang. Nogle faa vidste lidet af Lærebogen og svarede skikkelig. Mængden indskrænkede sig til Catechismus og mange ikkun til nogle Parter deraf. Boglæsning var meget forskellig. Nogle faa læste skikkelig, de fleste maadelig og en Deel slet i Bog. Paa Skrivning og Regning var her ikke at tænke. Ey heller vidste man Psalmer. For at lokke til Skolegang uddeelte jeg dog 21 Bøger. Skoleholder Lund er gammel og duer ikke mere. Han catechiserer maadelig.
- Ammendrup Skole.* En stor Mængde Børn var forsamlet. Nogle havde gjort skikkelig Fremgang i Lærebogen og svarede deraf med Forstand. De fleste havde lært Catechismus, andre alt eller nogle Parter, og svarede vel deraf. Men Bibelsk Historie var dem alle nogenledes bekiendt. Boglæsning fandtes noget skiødesløs, men dog kunde de[t] gaae an med de fleste. Adskillige skrev. Men Psalmer havde man ikke lært. Ieg uddeelte 24 Bøger til Opmuntring. Skoleholder Erichsen underviser ikke ilde. Men at ogsaa Hukommelsen bør dyrkes, fandt jeg Aarsag til at legge ham paa Hiertet.
- d. 6. *Helsing og Waldbye Sogner.* Sogne Præsten Hr. Hammer prædikede over Evangel. paa 14de Søndag efter Trinitatis. Hans Foredrag var stemt til Berømmelse for mig. Ieg misbilliger alt saadant og hører det med Ulyst. Men dog var hans Tale betænkt og uden Smiger. Naturligviis vente jeg i min Tale al Tanke hen til Gud og nedsløg al Indbildning om egen Fortienestelighed. Manden er Poet og sværmer, men af et godt Sindelav. Capellan Hr. Paludan messer skikkelig og catechiserer meget godt. Ungdommen svarede meget fermt. Alle havde god Kundskab, og mange udmærkede sig. De havde smukt Begreb om Lærebog og Catechismus og vidste meget af den Bibelske Historie. Ogsaa læste de vel i Bog og havde lært mange Psalmer. Den nyeste Psalmebog er her i Brug. Her svaredes, at intet var at klage. Skolelærer Erichsen synger skikkelig og catechiserer godt. Embedsbøger findes i Orden. Kirkerne ere i Stand og Præstegaarden ligesaa.

- d. 7. *Weybye og Tibirke Sogner.* Sogne Præsten Hr. Holst prædikede over 1 Mos. B. 18,19 ordentligt, grundigt, tydeligt, opbyggeligt. Han catechiserer og messer meget godt. Degnen Sr. Bendtsen synger meget godt og catechiserer ypperligen. Ungdommen svarede for det meste meget vel. Nogle faa havde kun antagelig Kundskab. Men de Fleste gjorde Rede for Lærebog og Catechismus med god Forstand til sær Fornøjelse. I Særdeleshed viiste de en udførlig Kundskab om den Bibelske Historie. Boglæsning var for det meste ret god. Man havde ogsaa lært mange Psalmer. Den nyeste Psalmebog er her i Brug. Der blev svaret, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirkerne ere i Stand. Præstegaarden ligesaa.
- d. 8. *Tisvilde Skole.* En god Deel Børn var forsamlet. Mange svarede med Færdighed og god Forstand af Lærebogen. Flere gjorde Rede for Catechismus med godt Begreb. Ogsaa vidste man ikke lidet af den Bibelske Historie. For det meste læste de vel i Bog. Her skrives og regnes. Man havde lært mange af de nyeste Psalmer. Ieg uddeelte 27 Bøger. Skoleholder Brønlund underviser med Fliid og catechiserer meget godt.
- Weybye Skole.* En stor Deel Børn var samlet. Adskillige gjorde meget god Rede for Lærebog med Forstand. Mange svarede vel af Catechismus. Den Bibelske Historie var vel bekiendt. De fleste læste temmelig vel i Bog. De havde ogsaa lært Psalmer. Men Skrivning og Regning skal først begyndes. Ieg uddeelte 28 Bøger. Skoleholder Bendtsen er flittig til at undervise og catechiserer godt.
- d. 9. *Blidstrup Kirke.* Sogne Præsten Hr. Wederkinch prædikede over Es. 60,1. Hans Foredrag var noget deklamatorisk,⁴⁵ men dog stemt til at røre og opbygge. Mere Orden og Grundighed havde ikke været til Overflod. Han catechiserer godt og messer vel, kun for langsomt. Degnen Erdmand var nyelig død. Skoleholder Brennike forretter Embedet, men synger kun maadeligen. Iblandt den voxne Ungdom havde den største Deel god Kundskab. De svarede af Lærebog og Catechismus med temmelig Færdighed og godt Begreb. Ogsaa vidste man adskilligt af den Bibelske Historie. De øvrige udviste antagelig Kundskab. Boglæsning var forskellig, hos nogle god, hos andre slet. Man havde lært mange Psalmer. Den nyeste Psalmebog er her i Brug. Kirken er i Stand, og Præstegaarden er blevet meget forbedret. Embedsbøger findes i Orden. Her svaredes, at ey noget var at klage.
- Blidstrup Skole.* Mange Børn gjorde meget god Rede for Lærebog og Catechismus. Man var ogsaa bekiendt med den Bibelske Historie. Men i Boglæsning mangler Øvelse hos en Deel. Her skrives lidet. Men Bibelhistorie er ikke ubekiendt. Psalmer havde man lært. 25 Bøger bleve ud-

deelte. Skoleholder Brennicke er svagelig. Han behøver stundom nogen Opvækkelse. Imidlertid catechiserer han godt og er ikke uskikket.

- d. 10. *Søborg og Gilleleye*. Sogne Præsten Hr. Westergaard prædikede over Rom. 12,1-2 grundigt, ordentligt, passende og opbyggeligt. Hans catechiserer og messer godt. Kirkesanger og Skolelærer Bendtsen synger godt og catechiserer meget vel. Kirkesanger og Skolelærer Broust synger temmelig og catechiserer skikkeligen. Kirkesanger og Skolelærer Guldberg var ikke tilstede. Jeg har affordret ham sin skriftlige Forklaring om Aarsagen og forbeholdt mig at stille ham til Ansvar.⁴⁶ Ungdommen viiste nogen Sagtfærdighed. Men en god Deel svarede dog med Forstand af Lærebog og Catechismus. Ogsaa vidste man ikke lidet af den Bibelske Historie. Boglæsning var god. Psalmer havde man ikke lært. Den nye Psalmebog er her i Brug. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirkerne ere i Stand og Præstegaarden ligesaa.

Søborg Skole. En Deel Forsømmelse havde fundet Sted. Men de flittige svarede med Forstand af Lærebog og Catechismus. Man vidste ogsaa noget af den Bibelske Historie. Boglæsning var tydelig og god. Psalmer havde man lært. 18 Bøger bleve uddeelte. Skolelærer og Kirkesanger Bendtsen kan godt undervise og catechiserer meget vel.

- d. 11. *Gilleleye Skole*. En stor Mængde Børn var samlet. Adskillige svarede meget vel og med god Forstand af Lærebog og Catechismus. Her skrives og regnes. Men Bibelsk Historie var ikke begyndt. En Deel svarede godt og med Begreb af Catechismus. Psalmer havde man lært. Men Boglæsning var i Almindelighed ikkun maadelig. Jeg uddeelte 23 Bøger til Opmuntring. Skolelærer og Kirkesanger Guldberg underviser gandske vel og catechiserer meget godt.

Hedsberg Skole. Børnene havde giort liden Fremgang. En Pige udmærkede sig ved sine forstandige og færdige Svar af Lærebog og Catechismus. Et par Drengene havde begyndt paa at lære den. Ellers var Catechismus Grændseskillet for Mængdens Kundskab. Skrivning har Sted, men ingen Regning. Boglæsning var for det meste [overstreget: kun heel maadelig] skikkelig. Ogsaa havde man lært Psalmer. Jeg uddeelte 14 Bøger. Skolelærer og Kirkesanger Broust catechiserer temmelig vel. Med Øvelse vinder han mere Færdighed.

- d. 12. *Maarum Skole*. En god Deel Børn var forsamlet. Ikke faa svarede med god Forstand og megen Færdighed af Lærebogen. Ogsaa vidste de fleste at giøre smukt Rede for Catechismi Indhold. Lidet havde nogle lært af den Bibelske Historie. Her blevet skrevet og regnet. Boglæsning var god. De havde lært mange Psalmer af den nyeste Psalme-

bog. Ieg uddeelte 27 Bøger. Skoleholder og Kirkesanger Liebst giver god Underviisning og catechiserer vel.

Alume Skole. Børnene havde lært noget af Lærebogen, men de fleste vare ey komne videre end i Catechismus. Imidlertid blev [der] svaret med godt Begreb. Boglæsning var ogsaa for det meste skikkelig. Kun 1 skrev. Psalmer havde man ikke lært. 22 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder og Kirkesanger Helberg catechiserer forstandigt, men ikke let.

Græsted Skole. En Deel af Drengene gjorde meget god Rede for Lærebogen med Forstand og Færdighed. Ogsaa viiste sig nogle Piger ret ferme. De svarede ogsaa vel af Catechismus. Ikke faa havde lært at skrive. Men i Boglæsning fandtes Mangel hos en Deel. Og Psalmer havde man ikke lært. 16 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder og Kirkesanger Schrøder var nyelig død. Han var en god Lærer.

- d. 13. *Græsted og Maarum Sogner.* Sogne Præsten Hr. Schive prædikede over Evangelium paa femtende Søndag efter Trinitatis. Hans Maal er meget tykt, saa at der hører Umage til at forstaae ham. Han catechiserer skikkelig og messer nogenledes. Skolelærer og Kirkesanger Helberg synger godt og catechiserer ret vel. Skolelærer og Kirkesanger Liebst, Seminarist, synger godt og catechiserer meget vel. Iblandt Ungdommen fandtes en Deel, som havde god Kundskab i Lærebogen og svarede med Forstand. En Deel strakte [sig] ey videre end til Catechismus, men vidste dog at gjøre Rede med god Indsigt. Noget lidet vidste man af den Bibelske Historie. De fleste læste vel i Bog og havde lært Psalmer. Den gamle Psalmebog er her i Brug endnu. Men til Nytaar vil man have den nye indført. Ingen svarede, da her blev spurgt, om noget var at klage. Men en gl. Mand bukkede og lod til at vilde sige, at her ikke var noget at andrage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Præstegaarden staaer i Bygning og faaer en betydelig Reparation. Kirkerne ere i Stand. Dog findes Mangel ved Græsted Taarn, som jeg bad skriftlig Efterretning om fra nogle Sognemænd, at jeg kan levere den til Stiftamtmanden.
- d. 14. *Nødeboe Skole.* Efterhaanden samledes Børn tilstede. Nogle svarede skikkeligen og ey uden Forstand af de første Kapitler i Lærebogen. De samme og nogle flere med dem havde lært Catechismus, saa at deres Svar kunde gives med Eftertanke. Ogsaa gik det an med deres Boglæsning. Men Adskillige havde glemt baade Catechismus og Boglæsning. Skrivning og Regning fandt ikke Sted. Men Psalmer havde man lært. Skolegangen har været liden. For at lokke til flittigere Skolebesøg uddeelte jeg 19 Bøger. Skolelærer og Kirkesanger Jensen viiste i sin Catechisering, at han ved Øvelse har vundet større Færdighed og mere Beqvemhed til at forklare sig.

Willingerød Skole. De Børn, som havde læst Lærebogen, svarede deraf med god Skiønsomhed og Eftertanke. Ligesaa blev svaret af Catechismus med Forstand. Man vidste ogsaa lidet af den Bibelske Historie. Skrivning og Regning var begyndt. Mange Psalmer havde man lært. Jeg uddeelte 21 Bøger. Boglæsning var langsom, men tydelig. Skolelærer og Kirkesanger Bruun underviser med Fliid og catechiserer meget godt.

Esbønderup Skole. En stor Mængde Børn var forsamlet. Mange svarede med megen Færdighed og god Forstand saavel af Lærebog som Catechismus samt og af den Bibelske Historie. Adskillige havde Begreb om Geographie og Naturhistorie. Men i Boglæsning fandtes Mangel hos en Deel. Nogle læste dog vel. Mange Psalmer havde man lært. Jeg uddeelte 32 Bøger. Skolelærer og Kirkesanger Smidt underviser med Held og catechiserer ypperligen.

- d. 15. *Esbønderup og Nødeboe Sogner.* Sogne Præsten Hr. Provst Sørensen prædikede over Luc. 21,33 grundigt, smukt, tydeligt og rørende. Han catechiserer og messer meget godt. Overalt er han [en] meget duelig, vel begavet og ferm Religionslærer, som veed at forene Klogskab med Retsindighed, og har Stemme, Tone, Tænksomhed, Opbyggelighed i sin Magt. Han fortjener at staae paa høyere Sted.⁴⁷ Kirkesanger og Skolelærer Smith synger godt og catechiserer med Liv og Varme. Kirkesanger og Skolelærer Bruun synger godt og catechiserer ordentligt og vel. Kirkesanger og Skolelærer Jensen synger godt, men catechiserer snart ikkun som den, der hører Lectie. Iblandt Ungdommen svarede en Deel af Lærebogen med Forstand og viiste fuldstændig Kundskab. En Deel holdt sig til Catechismus, men viiste dog antagelig Kundskab. Noget vidste man af den Bibelske Historie. Boglæsning var skikkelig. Man havde lært mange Psalmer. Den nyeste Psalmebog er her i Brug. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirkerne ere i Stand. Præstegaarden ligesaa.

Løve herred

- d. 27. *Stillinge Kirke.* Sogne Præsten Hr. Lange prædikede over Evang. paa syttende Søndag efter Trinitatis ordentligt, smukt og tydeligt med klar Stemme og god Anstand. Han catechiserer meget godt og messer vel. Degnen Aagaard synger nogenledes. Han foregav, at han var svag, saa at han maatte gaae hjem og kunde ikke catechisere. Dog kom han siden til Sang. I Morgen skal han altsaa catechisere i Skolen. Ungdommen viiste heelt igiennem god Kundskab, og mange udmærkede sig. Man svarede med Forstand af Lærebog, af Catechismus, af den Bibelske Historie, læste for det meste godt i Bog og havde lært mange af de nyeste Psalmer. Den nyeste Psalmebog er her i Brug. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirken har faaet Reparation. Præstegaarden var i meget skøn og god Stand. Ved Udgangen leveredes mig en skriftlig Begiering fra Sognemand Lars Pedersen, at Kirken maatte faae sit Uhr, som den havde havt i gamle Dage, og at Degnen ikke maatte være Kirkeværge, da han er for magerlig til at eftersee. Jeg har leveret den til Sogne Præsten og derpaa tegnet, at han vilde meddele sin Oplysning.⁴⁸ End sagde en enkelt Mand, at de vilde have den gamle Psalmebog igien. Dertil svarede jeg Ney! og erklærede, at baade Provst, Præst og Biskop havde Befaling at fremme Psalmebogens Brug, men ikke at standse den, og at jeg derfor maatte sætte derimod, samt at Kongen vel havde overladt til Menigheden at vælge Bogen, men ikke at forkaste den igien, naar den engang var valgt, og at det var en Skam for ham at komme med slig Begiering.
- d. 28. *Næsbye Skole.* En stor Mængde Børn var forsamlet. Mange deriblandt svarede vel af Lærebog baade med godt Begreb og med skikkelig Færdighed. Ogsaa blev der svaret med temmelig Indsigt af Catechismus. Man læste for det meste godt i Bog. Nogle skrev. Bibelsk Historie var ikke ubekendt. Mange havde lært Psalmer af den nyeste Psalmebog. 31. Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Crofas underviser med Troeskab og Fliid. Han catechiserer antageligen og synger godt.
- Stillinge Skole.* Skolegang var blevet meget forsømt. Men de flittige udviste god Kundskab saavel i Lærebog som i Catechismus og svarede med Forstand. De vidste ligeledes adskilligt af den Bibelske Historie, læste godt i Bog og havde lært en Deel af de nyeste Psalmer. Men in-

gen havde begyndt at skrive eller regne. 12 Bøger bleve uddeelte. Degnen Aagaard, som tillige er Skoleholder, kan vel undervise og catechiserer ikke ilde, men han er magelig og vranten. Hans Søn, som er Seminarist, kommer ham til Hielp og stifter Nytte.

Haurebjerg Skole. Her var ligeledes Skolegang blevet yderligere forsømt. Et Par Drengene havde gjort nogen Fremgang i Lærebogen. Flere gjorde skikkelig Rede for Catechismus. De, der ikke havde været uflittige, læste vel i Bog. Men den store Hob røbede megen Vankundighed. Ingen skrev eller regnede. Psalmer havde man heller ikke lært. Jeg uddeelte 12 Bøger for at lokke til Skolegang. Degnen Svella, som tillige er Skoleholder, har liden Gave til at catechisere. Han gjør imidlertid, hvad han kan.

d. 29. *Haurebjerg og Gudom Sogner.* Sogne Præsten Hr. Dahl prædikede over 1 Pet. 2,21 grundigt, opbyggeligt, i et tydeligt og smukt Foredrag. Han catechiserer og messer meget godt. Degnen Sr. Svella synger godt, naar han kan treffe Tonen. I Kirken catechiserede han bedre end i Skolen. Ungdommen svarede for det meste meget fermt. De fleste havde læst Lærebogen og gjorde Rede med god Forstand. Alle svarede vel af Catechismus. Man vidste meget af den Bibelske Historie, havde lært Psalmer og læste for det meste vel i Bog. Den nyeste Psalmebog er her i Brug. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirkerne have ingen tilsyneværende Mangel. Præstegaarden er i god Stand.

d. 30. *Ørsløw og Solberg Sogner.* Sogne Præsten Hr. Grüner prædikede over 1 Cor. 2,1-2 ordentligt, Christeligt og opbyggeligt med god Røst og gode Gaver. Han catechiserer gandske vel og messer skikkelig. Degnen Sr. Thomsen synger falsk, men catechiserer godt. Blandt Ungdommen vare der ikke faa, som udmærkede sig ved forstandig Kundskab og færdige Svar saavel af Lærebog og Catechismus som af den Bibelske Historie. Andre havde kun lært de første Kapitler af Lærebogen, som jeg dog gjorde Erindring imod, men de havde ellers god Indsigt i Catechismus og svarede vel. Man læste for det meste vel i Bog og havde lært Psalmer. Den nyeste Psalmebog er her i Brug. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirkerne ere under Reparation. Præstegaarden er blevet forbedret. Nogle Mænd leverede mig skriftlig Begiering om en Skole i Ørsløw, som paa Løverdag skal blive Skole-Patronen CRAad Bech forestillet.⁴⁹

Solberg Skole. Børnenes Antal er ikke stort. Nogle havde gjort skikkelig Fremgang i Lærebogen og svarede med god Forstand. De fleste svarede med godt Begreb af Catechismus. Man vidste ogsaa noget af den Bi-

belske Historie, havde lært Psalmer og læste temmelig godt i Bog. Derforuden havde Adskillige lært Geographie paa Landkort, vidste adskilligt af Naturhistorien og skrev. 12 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Kühl, Studiosus, underviser og catechiserer meget godt. Han fortæner en bedre Skole.

- d. 1. *Kragerup Skole.* Der fandtes vel nogle iblandt Børnene, som havde lært de første Kapitler i Lærebogen og vidste at svare deraf med god Forstand. Men ellers holdt man sig for det meste til Catechismus, dog ikke uden Eftertanke. Ogsaa havde nogle adskillig Kundskab i den Bibelske Historie. Bøglæsning var nogenledes god. Psalmer havde man lært. Men Skrivning var ikke begyndt, mindre Regning. Ieg uddeelte 17 Bøger. Skoleholder Jørgensen bliver ferm, naar han faaer mere Øvelse. Han catechiserer allerede ret godt. Skolen er af Kammer Raad Bech blevet fra nye opbyggt og meget vel indrettet.

Løve Skole. Her var megen Forsømmelse endnu ligesom forhen. Men sex til syv flittige Dreng og en flittig Pige svarede dog af Lærebogen med god Forstand og megen Færdighed. Ogsaa vidste de noget af den Bibelske Historie. Nogle flere svarede tillige ret vel af Catechismus og havde lært Psalmer. Men Skrivning fandt ikke Sted. Ieg uddeelte 14 Bøger. Skoleholder Svella underviser skikkelig og catechiserer med Færdighed.

- X *Gierslew Skole.* Ogsaa her er Forsømmelse herskende. Kun 1 Dreng og 1 Pige havde lært et par Kapitler af Lærebogen. De svarede godt og forstandigt deraf. Flere havde lært Catechismus med skikkelig Eftertanke. Men Skrivning, Regning og Bibelsk Historie er her ubekendt. Man havde heller ikke lært Psalmer. Bøglæsning var forskellig. Nogle læste godt, andre slet. For at lokke til Skolegang uddeelte jeg 11 Bøger. Degnen Alsing, som tillige er Skoleholder, kan nok undervise. Men han er enten for fornem eller for magelig. Ieg var alligevel saa dristig at give ham alvorlig Erindring.
- d. 2. *Gierslew Sogn.* Sogne Præsten Hr. Dan prædikede over Eccl. 12,13-14 tydelig og ordentlig, men uden Liv. Dog var Foredraget til Opbyggelse. Han catechiserer skikkelig og messer godt. Degnen Sr. Alsing catechiserer nogenledes, men synger meget godt. Blandt den voxne Ungdom have ikke faa udmærket sig ved Færdighed og god Indsigt i deres Svar af Lærebogen. Men en Deel udviste blot antagelig Kundskab, og nogle vare gandske maadelige, som derfor fik Advarsel om større Fliid. Adskillige havde lært noget af den Bibelske Historie. De fleste læste temmelig vel i Bog og havde lært Psalmer. Den nyeste Psalmebog er her i Brug. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirken er under Reparation. Præstegaarden er i god Stand.

- X *Hønge Skole.* Omtrent sex til otte Børn havde begyndt paa Lærebogen. Nogle flere læste Catechismus. Hvad der var læst, havde de Begreb om og svarede rigtig. De mindste læste best i Bog. Nogle ældre læste ogsaa godt. Men hos de fleste var Boglæsning maadelig. En Pige havde begyndt at gjøre sig bekiendt med den Bibelske Historie. Nogle lærte at skrive. Regning fandt ikke Sted, ey heller havde man lært Psalmer. Forsømmelsen af Skolegang har været stor. For at lokke til bedre Fliid uddeelte jeg 16 Bøger. Degnen Fugl, som tillige er Skoleholder, kan nok undervise, men han synes at være blevet stolt og magelig. Jeg paalagde ham Omhue og Fliid, som han ey syntes at tage vel op. Men Præsten fik Ordre at have Tilsyn.
- d. 3. *Finderup Sogn.* Sogne Præsten Hr. Gotlieb prædikede over Col. 1,9-10 smukt og lærerigt med en behagelig Røst og god Anstand. Han catechiserer temmelig vel og messer godt. Degnen Sr. Fugl synger slet og catechiserer tvungent. Ungdommen var i Almindelighed maadelig. Den er gaaet meget tilbage i sin forrige Kundskab, men vil snart ved den nye Præst blive hiulpet frem igien. Maaskee en halv Snees Personer udviste god Kunskab og svarede efter Lærebog med Forstand. To til Tre Ældre gjorde skikkelig Rede efter Forklaringen. Ogsaa vidste de noget af den Bibelske Historie, læste vel i Bog og havde lært Psalmer. Men den største Deel holdt sig til Catechismus og var svag. Jeg sparede ikke paa Advarsel og Formaning. Den nyeste Psalmebog er her i Brug. Man svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirken fattes intet. Præstegaarden er i Stand.
- Tjørnelunde Skole.* De flittige Børn svarede vel og med temmeligt Begreb af Lærebog og Catechismus. De læste ogsaa godt i Bog og havde lært Psalmer. Nogle lærte at skrive. Men Bibelsk Historie blev kun læst inden i. Dog havde en Pige ogsaa lært den uden ad og svarede skjønt med klar Indsigt. Regning fandt ikke Sted endnu. Jeg uddeelte 15 Bøger. Skoleholder Hetting underviser gandske vel og catechiserer ikke ilde. Men han kan ikke synge.
- d. 4. *Kirkehelsinge og Drøsselberg Sogner.* Sogne Præsten Hr. Provst Holm prædikede over Evangel. paa 18de Søndag efter Trinitatis grundigt, tydeligt og opbyggeligt. Han catechiserer med Forstand og messer godt. Skoleholder Rossing, som forretter i Vacancen, synger temmelig vel. Ungdommen var i Almindelighed ret ferm. Mange svarede med kiendelig Indsigt, bestemt og nøyagtigt efter Lærebog og Catechismus. Der var ingen, som havde Mangel af fornøden Kundskab. Man vidste meget af den Bibelske Historie, læste meget godt i Bog og havde lært Psalmer. Den gamle Psalmebog bruges her endnu, men til Nyt-Aar ventes den nye at blive indført. Der svaredes, at her var intet at klage over. Em-

bedsbøger findes i Orden. Kirkerne ere uden Brøst. Præstegaarden er i god Stand.

Kirkehelsing Skole. En Deel Børn havde giort skikkelig Fremgang i Lærebog og Catechismus. De svarede med Eftertanke og Færdighed. Nogle vidste lidet af den Bibelske Historie. For det meste læste de ogsaa vel i Bog. Her skrives. Men Regning har ikke fundet Sted endnu. Ey heller havde man lært Psalmer. Ieg uddeelte 20 Bøger. Interims-Skoleholder Folmar⁵⁰ er troe og flittig. Han catechiserer ikke slet.

- d. 5. *Drøsselberg Skole.* De flittige Børn gjorde Rede for Lærebog og Catechismus med god Forstand og megen Færdighed. Man havde Kundskab om den Bibelske Historie. De fleste læste godt i Bog. Her skrives og regnes. Men Psalmer skulle nu først læres. Ieg uddeelte 24 Bøger. Skoleholder Brochhorst,⁵¹ Seminarist, underviser godt og catechiserer gandske vel.

Windehelsing Skole. En stor Mængde Børn var samlet. Mange udmærkede sig ved deres gode og færdige Svar af Lærebog og Catechismus. Den Bibelske Historie var ikke ubekendt. Her skrives. Regning skal begynde. Boglæsning var for det meste ordentlig og god. Men Psalmer havde man ey endnu lært. 32 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Ros-sing, som har været en Tilhører paa Seminariet, underviser med Forstand og catechiserer meget godt.

Ref[r]sø Skole. Adskillige Børn svarede gandske vel og ey uden Eftertanke af Lærebog og Catechismus. Nogle læste godt i Bog, andre slet. Faa lærte at skrive. Psalmer vidste man ikke. For at opmuntre til Skolegang uddeelte jeg 15 Bøger. Skoleholder Hans Larsen er gammel og næsten uduelig. En anden Person,⁵² som alt har underviist de beste Børn med Held og Nytte, skal træde i hans Sted mod at give ham Pension.

- d. 6. *Gierløw og Bachendrup Sogner.* Sogne Præsten Hr. Provst Hammond prædikede over Rom. 15,5 reent og Christeligt, men uden Veltalenhed og uden synderlige Gaver. Han catechiserer godt og messer maadeligt. Degnen Sr. Broch synger meget godt og catechiserer smukt. Ungdommen var meget ferm. Mange have udmærket sig ved deres kiendelige Indsigt og megen Færdighed. De svarede ey allene efter Lærebog og Catechismus, men af den Bibelske Historie med Lyst og Liv. Der var ingen, som kunde holdes for svag. Ogsaa Karle paa 40 til 50 Aar udviste en sielden Oplysning. Alle læste vel i Bog og havde lært mange Psalmer. Den nyeste Psalmebog er her i Brug. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirkerne ere i god Stand. Præstegaarden er smuk. Der svarede, at ey noget var at klage.
- d. 7. *Gjørløw Skole.* Børnenes Antal er ikke stort. Men de flittige lagde for Dagen, at de vare meget vel underviste. De svarede med Forstand og

Sindighed saavel af Lærebog som Catechismus. De havde god Kundskab om den Bibelske Historie. De læste godt i Bog. Nogle skrev. De havde ogsaa lært Psalmer. 19 Bøger bleve uddeelte. Degnen Sr. Broch, som tillige er Skoleholder, giver sund og god Undervisning.

Rye Skole. Børnenes Antal er her større. Men Skolegang var blevet en Deel forsømt. Imidlertid svarede ikke faa ret vel af Lærebogen og gjorde smukt Rede for Catechismus. De læste ogsaa vel i Bog. Men Skriving og Regning fandt ikke Sted. Nogle faa vidste Psalmer. Til videre Opmuntring uddeelte jeg 20 Bøger. Skoleholder Ringsted mangler ikke fornøden Duelighed og catechiserer gandske godt.

- X *Hallenslew Skole.* Her viiste sig hos de fleste den alleryderste Vankundighed. To til Tre vidste lidet af Lærebogen, og omtrent ligesaa mange havde lært noget lidet af Catechismus. Men Begrebet var svagt hos dem alle. Ved Boglæsning var det heller ikke synderlig bevendt. Skriving og Regning samt Bibelsk Historie var her ikke at tænke paa. Ey heller vidste man Psalmer. Forsømmelsen havde fra alle Sider været stor. For at lokke til mere Fliid uddeelte jeg 12 Bøger. Skoleholder Schrøder er en gammel og svagelig Mand, som ey forstaaer at catechisere.

Sæbye Skole. Antallet af Børn er ikke stort. Men de flittige udmærkede sig ved forstandig Kundskab om Religion efter Lærebog og Catechismus, ved mangefold Bekiendtskab med den Bibelske Historie, ved Naturlære og Naturhistorie, ved nøyagtig Boglæsning samt ved Skriving og Regning. Jeg uddeelte 18 af mine beste Bøger til Belønning. Degnen Raffenberg, tillige Skoleholder, nu kaldet til Præst, er en meget duelig og flittig Lærer, som catechiserer fortrinlig godt.

- d. 8. *Sæbye og Hallenslew Sogner.* Sogne Præsten Hr. Lassen prædikede over Ioh. 17,3 ordentligt og lærerigt, men hans Stemme er svag. Han catechiserer meget godt og messer skikkeligt. Degnen Hr. Raffenberg, nu kaldet til Sogne Præst paa Seyerøe, synger meget godt og catechiserer smukt. Ungdommen var for det meste meget ferm. Mange udmærkede sig ved god Forstand og megen Færdighed i deres Svar saavel af Lærebog som Catechismus. De vidste meget af den Bibelske Historie, havde lært Psalmer og læste i Bog med Forskiel, nogle godt, andre maadeligen. Sund Christelig Oplysning fandtes hos de fleste. Enkelte Svage ere tilovers fra ældre Tid. Den nyeste Psalmebog er her i Brug. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirkerne ere i god Stand. Præstegaarden er meget god.

Burup Skole. En Mængde af Børn var forsamlet. Nogle flittige svarede meget vel af Lærebogen. De havde lært den fuldstændig og gjorde rede baade med Færdighed og Forstand. Ogsaa vidste en Deel at svare

ret vel af Catechismus. Adskillige havde lært den Bibelske Historie. Boglæsning var i Almindelighed ordentlig og god. Nogle lærte at skrive. Men Regning var ikke begyndt. Jeg uddeelte 21 Bøger. Skoleholder Hans Larsen, en gammel Mand, er flittig og catechiserer ikke ilde.

- d. 9. *Reerslew og Ruds-Wedbye Sogner.* Sogne Præsten Hr. Svitser prædikede over Ps. 119,9 grundigt, lærerigt og opbyggeligt. Han catechiserer godt og messer vel. Degnen Sr. Johansen synger og catechiserer maaelig. Degnen Sr. Møller synger og catechiserer bedre. Dog tager han feyl af Tonen. Ungdommen var i Almindelighed vel oplyst. Mange svarede med god Forstand og megen Færdighed saavel af Lærebog som Catechismus. Nogle svarede vel af Forklaring. Enkelte svage og vankundige opdagedes hist og her. Man vidste ogsaa noget af den Bibelske Historie og læste temmelig vel i Bog samt havde lært Psalmer. Den nyeste Psalmebog er her i Brug. Der svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i behørig Orden. Kirkerne ere i antagelig Stand. Præstegaarden er god.

Ruds-Wedbye Skole. Mange Børn vare tilstede. Adskillige svarede vel af Lærebog og Catechismus. Nogle skrev. I Boglæsning behøves mere Øvelse. Faa havde lært Psalmer. Jeg uddeelte 22 Bøger. Degnen Møller, som tillige er Skoleholder, underviser og catechiserer skikkelig.

Reerslew Skole. De flittige Børn vare ikke mange. Nogle svarede af Lærebog og Catechismus. Boglæsning var god. Man lærte at skrive. Men Regning var ikke begyndt. Jeg uddeelte 15 Bøger. Skoleholder og Degn Johansen underviser med Fliid, men har ingen Øvelse i at catechisere.

Slagelse herred

- d. 16. *St. Mikkels Kirke i Slagelse.* Sogne Præsten Hr. Provst Dr. Plum prædikede over Evangel. paa 4de Søndag efter Paaske lærerigt og opbyggeligt, i et godt Sprog, med god Stemme. Han catechiserer meget godt og messer skikkelig. Den Residerende Capellan Hr. Kierulf havde Forretning i Heininge og kunde derfor ikke være tilstede. Han er ellers bekiendt for en duelig Prædikant og god Sanger. Her var en Deel Ungdom, baade fra Kiøbstæd og Land. Dog udgiorde Børn den største Deel af Kiøbstæd-Ungdommen. Man svarede for det meste med god Forstand og megen Færdighed, havde lært mange nye Psalmer og vidste at gjøre Rede for alt, hvad der blev spurgt, til Fornøyelse. Ingen svarede, da der blev spurgt, om noget var at andrage. Embedsbøger ere i ordentlig Stand. Kirken behøver megen Reparation, som skal foranstalles. Præstegaarden er i antagelig Stand.

Hospitalet i Slagelse. Ieg gik igiennem alle Stuer og Kamre, fandt Alting ordentligt, net og pynteligt, taledede med alle Lemmerne og fik eenstemmigt Vidnesbyrd af dem alle, at de vare fornøiede og havde intet at besvære sig over. Et Hospitalslem fik Advarsel om ordentligere Forhold med Tilleg, at Udelukkelse ellers vilde paafølge.

- d. 17. *Borgerskolen i Slagelse.* Børnene i tredie Klasse gjorde Rede med sundt Begreb og god Eftertanke for Religion efter Lærebogen, læste vel og forstandigen i Bog, udviste smuk Kundskab efter deres Alder saavel om Naturlære og Naturhistorie som Historie og Geographie, regnede med Færdighed af Hovedet og havde gjort god Fremgang i Skrivning. I Anden Klasse fandtes mange haabefulde Børn, som vidste at forklare sig med godt Begreb, saavidt de vare komne i Religions-Kundskab, læste forstandigen og vel i Bog, havde smukke almeennyttige Indsigter i Naturhistorie efter deres Alder, regnede godt af Hovedet og lagde Vind paa Skrivning. I begge Klasser havde man lært en Deel smukke Psalmer af den nyeste Psalmebog. Den første Klasse havde Børn, som allerede læste meget vel og med Eftertanke samt vidste at bruge deres Forstand. Andre Børn stavede. Overalt viiser sig i denne Skole Tænk-somhed, Orden og Sædelighed. De værdige Lærere Hr. Bisserup og Hr. Torlitz udmærke sig, ikke mindre ved Lyst og Fliid end ved Duelighed og Gaver til at undervise. Skolebygningen er ypperlig indrettet, og alle Anstalter ere meget gode. Her er et hensigtsmæssigt Bibliothek, ogsaa til Udlaan for Borgerskabet, en beqvem Lege Plads for

Børn og 1 smuk Spindestue, hvor de smaa Piger spandt med Færdighed under Sang. Ogsaa findes Anstalt til Haandarbeyde for Drengene, som gjøre Æsker, Peberbytter m.v. Børnene lære ligeledes at tegne, hvori mange ere komne vidt. 50 Bøger bleve uddeelte.

- d. 18. *Bierbye og Slustrup*. Sogne Præsten Hr. Eiler prædikede over Prov. 22,6 opbyggeligt og lærerigt med god Stemme. Han catechiserer ikke med Lethed, men dog antageligen. Han messer skikkeligen. Kirkesanger og Skolelærer Clausen synger godt og catechiserer temmelig vel. Den voxne Ungdom var for det meste ret ferm. Man svarede med Forstand af Lærebog og Catechismus. Ogsaa svarede nogle ret godt efter Forklaringen. De havde lært Psalmer og læste vel i Bog. Men 1 Pige, Maren Nielsdatter, befandtes saa vankundig, at jeg maatte anmode Præsten om at lade hende lære Catechismus paa nye, før hun blev antaget til Guds Bord. Der svaredes, at ey noget var at klage. Kirken er godt istandsat. Præstegaarden er i skikkelig Stand. Embeds Bøger fandtes rigtige. *Bierbye Skole*. Nogle Børn havde gjort god Fremgang i Lærebog og flere i Catechismus. De svarede med god Forstand. Bøglæsning var god. Man havde lært Psalmer. Skrivning var begyndt. Bibelhistorie skal begyndes. 17 Bøger bleve uddeelte. Skolelærer og Kirkesanger Clausen underviser meget vel med Flid og Duelighed.

Gierløw Skole. Her var samlet en Deel Børn. Men da Skolen nys var blevet bygget, havde Underviisning ikkun fundet Sted i 8 Dage. Imidlertid havde Forældrene selv oplært deres Børn. Nogle svarede ret vel af Lærebogen. Flere gjorde antagelig Rede for Catechismus. En Deel læste gandske godt i Catechismus. Men Skrivning og Regning var ikke begyndt, ey heller Bibelsk Historie. 13 Bøger bleve dog uddeelte til Opmuntring. Kirkesanger og Skolelærer Petersen er en meget duelig og flittig Seminarist. Han holdt en smuk Samtale med Børnene om almenyttige Ting med Hensyn til at opvække deres Tænksomhed, som ogsaa lykkedes ham.

- d. 19. *Lundforbund og Gierløv*. Sogne Præsten Hr. Buch prædikede over Matth. 10,32 i god Orden og Grundighed til Opbyggelse. Han catechiserer meget godt og messer nogenledes. Kirkesanger og Skolelærer Lilballe synger godt og catechiserer gandske vel. Den voxne Ungdom udmærkede sig for største Deelen, baade ved fuldstændig Kundskab efter Lærebog og ved Forstand samt Færdighed i sine Svar. Man havde Begreb om den Bibelske Historie, læste godt i Bog og vidste man Psalmer, endog af de nyeste. Her svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøgerne ere i Orden. Kirken er under Reparation. Præstegaarden findes i skikkelig Stand.

Lundforlund Skole. Børnene svarede for det meste ret fermt. De gjorde god Rede med sundt Begreb baade for Lærebog og Catechismus. De læste vel i Bog, lagde Vind paa Skrivning, kunde regne af Hovedet og havde lært de nyeste Psalmer foruden mange gamle. 18 Bøger bleve uddeelte. Skolelærer Lilballe, som tillige er Kirkesanger, underviser og catechiserer meget vel.

- d. 20. *Boeslunde.* Sogne Præsten Hr. Bechman prædikede over Ioh. 8,32 med Færdighed, Orden og Grundighed i et opvækkende Sprog. Han catechiserer meget godt og messer godt. Degnen Msr. Kønig, en studeret Mand, synger godt og catechiserer meget vel. Ungdommen syntes i Begyndelsen at være noget sagtfærdig. Men efter en føye Tid udviste den god Kundskab deels efter Lærebog og deels efter Forklaring samt Catechismus. Ikke faa udmærkede sig ved Fuldstændighed og Færdighed i deres Svar. Ogsaa vidste man noget af den Bibelske Historie. Bøglæsning var god. Man havde lært mange Psalmer, ogsaa af de nyeste. Der svarede, at ikke noget var at klage. Embedsbøger ere i Orden. Kirken behøver nogen Reparation. Præstegaarden er i god Stand.

Boeslunde Skole. Her savnedes en Deel Børn. Men de Tilstedeværende svarede vel med god Indsigt og sammenhængende Kundskab efter Lærebog og Catechismus. De læste godt i Bog, lagde Vind paa Skrivning, kunde regne af Hovedet og havde lært mange af de nyeste Psalmer. 21 Bøger bleve uddeelte. Degnen Kønig, som tillige er Skoleholder, underviser med Forstand og catechiserer meget vel. Han er dueilig til noget mere end at være Degn og Skoleholder.

- d. 21. *Sønderup Skole.* Børnene svarede fermt efter Lærebog og Catechismus, viiste god Forstand og læste tillige vel i Bog. De lagde Vind paa Skrivning, kunde regne af Hovedet og havde lært adskillige af de nyeste Psalmer. 22 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Mads Hansen underviser med Forstand og catechiserer meget godt.

Gryderup Skole. Megen Forsømmelse har her fundet Sted. Men de tilstedeværende, som havde været flittige, gjorde god Rede med sundt Begreb for Lærebog og Catechismus. Nogle udmærkede sig. De læste ogsaa vel i Bog og vidste lidet af den Bibelske Historie. Man havde lært Psalmer af de nyeste. Men i Skrivning og Regning er Fremgangen ikke stor. 14 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Sandrue er vel aldrende, men kan dog godt undervise og catechiserer med Forstand.

Corsøer Skole. Iblandt en stor Mængde af Børn fandtes en Deel, som svarede med god Forstand efter Lærebog og Catechismus. Ogsaa disse læste vel i Bog. Nogle regnede og skrev. Men om Bibelsk Historie, Naturlære, Geographie havde man endnu ingen Kundskab. En Deel

røbede Forsømmelse og læste slet i Bog. Man havde lært adskillige nye Psalmer. 24 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Simonsen kan vel undervise og catechiserer ikke ilde, men han synes at være selvklog og gienstridig.

- d. 22. *Corsøer og Taarnborg.* Sogne Præsten Hr. Hertz prædikede over Ps. 119,165 med en Tydelighed, Orden og Grundighed i et saa smukt og indtrængende Sprog, at faa komme ham nær. Han catechiserer fortrinligen godt og messer ypperlig. Til et Sognekald i Kiøbenhavn burde han forfremmes.⁵³ Den Residerende Capellan Hr. Meel, nys ankommet, catechiserer gandske vel. Chordeggen Hr. Schydt synger skikkelig og catechiserer godt. Iblandt en talrig Ungdom fandtes de sidst confirmerede at være de beste. De havde smuk Kundskab og vidste at giøre Rede derfor med Forstand efter Lærebog og Catechismus. Adskillige iblandt den øvrige Mængde svarede ligeledes til Fornøjelse. Men hos den største Deel, fornemmeligen blandt Landsbye-Ungdommen, viiste sig kun ringe Oplysning. Ieg advarede og formanede. Med Boglæsning gik det an. Annex-Sognet har ikke endnu vildet antage den nye Psalmebog. Man havde heller ikke lært noget synderligt af de gamle Psalmer. Ingen svarede, da der blev spurgt, om noget var at klage. Embedsbøger ere i Orden. Præstegaard er i Stand. Kirken skal under Reparation.

Frølund Skole. En alt for utilgivelig Forsømmelse har været herskende. Mængden af Børn havde aldrig seet Skolen. Net op fiire vidste at svare lidet af Lærebogen. En Deel havde kun begyndt paa Catechismus. Imidlertid var Boglæsning antagelig. Nogle begyndte at skrive. Men Psalmer havde man ikke lært. Ieg opsøgte hvert Barn, som havde nu og da besøgt Skolen, skiønt i megen Ustadighed. Herved fik jeg 18 Bøger uddeelte til videre Opmuntring. Skoleholder Todberg catechiserer saaledes, at man hører, at han vel kan undervise.

- d. 23. *Wemmeløw og Hemmershøj Sogner.* Sogne Præsten Hr. Lemvigh prædikede over Evangel. paa femte Søndag efter Trinitatis grundigt, Christeligt og opbyggeligt. Han catechiserer meget vel og messer godt. Deggen Msr. Lindenblad, en ældgammel Mand, synger dog godt endnu og catechiserer ret vel. Iblandt Ungdommen fandtes mange, som gjorde Rede med Forstand og Færdighed for deres Christendoms Kundskab efter Lærebog og Catechismus. Ogsaa vidste man lidet af den Bibelske Historie. Men hos den største Deel fandtes indskrænket Kundskab, som vel maatte forøges, og adskillige vare heel maadelige. De fik behørig Advarsel. Med Boglæsning gik det an. Man havde ogsaa lært Psalmer. Ingen svarede, der blev spurgt, om noget var at klage. Embedsbøger fandtes i Orden. Præstegaarden er i god Stand.

Wemmeløw Skole. Forsømmelse af Skolegang var meget almindelig. Men de, der havde søgt Skolen, gjorde derimod skikkelig Rede, ikke uden Forstand, baade for Lærebog og Catechismus. De læste for det meste gandske vel i Bog. Nogle skrev. Ogsaa havde de lært Psalmer. Ieg uddeelte 23 Bøger til Opmuntring. Skoleholder Jørgensen er gammel, men kan dog give antagelig Underviisning og catechiserer ikke ilde.

- d. 24. *St. Peders Kirke i Slagelse.* Sogne Præsten Hr. Bastholm var blevet syg. Ieg gik da selv paa Prædikestolen og holdt en Tale ex tempore⁵⁴ over 1 Thess. 5,8-10. Derefter holdt jeg Tale som Visitator paa Kirkegulvet og besørgede Overhørelsen allene. Den Residerende Capellan til Mikkels Kirke Hr. Kierulf messede. Han messer smukt. Ungdommen var i Almindelighed ikke ferm. Nogle faa viiste god Kundskab og svarede til Fornøyelse efter Lærebog og Catechismus. Men hos de fleste gik Indsigten ikke ud over Catechismus, og Boglæsning fandtes maadelig. Man havde imidlertid lært Psalmer. Da Præsten ikke var tilstede, kunde Spørsmaal ikke gøres, om noget var at andrage, fordi han burde høre, om noget skulde være at andrage, som dog her ikke befrygtedes, hvad det var, at han kunde svare derpaa. Embedsbøger ere i Orden, og Præstegaarden er nye.

Holmstrup Skole. Ogsaa her regierede megen Forsømmelse. Alligevel havde de, der søgte Skolen, gandske god Kundskab efter deres Alder. Ikkun faa havde begyndt paa Lærebogen, men gjorde Rede med Forstand for det, som var lært. Flere svarede vel efter Catechismus. Man vidste og lidet af den Bibelske Historie og havde lært Psalmer. Men Boglæsning er endnu for skiødesløs, som atter blev erindret. Ieg uddeelte 22 Bøger. Skoleholder Holberg er gammel og afkræftet. Dog catechiserer han endnu gandske taalelig.

- d. 25. *Slagelse Latinske Skole.* Rector Hr. Prof. Wøldike er syg. Hans Adjunct Hr. Vithusen ankom først samme Dag. Conrector Gotschalch var tilstede saavel som fierde Lectiehører Hr. Høfding. Begge ere svage Lærere. Tredie-Lectie Hører Hr. Snidkier er duelig og ferm. Ieg gav Mester-Lectien en Stiil at udarbeyde, medens Disciplene i 4de og 3de Lectie bleve overhørte. De bleve prøvede i Græsk, Latin, Historie, Religion, Geographie. Discipelen Bræstrup i 4de Lectie og Scheel, Grüner, Ingemann, Petersen i 3de Lectie svarede til Fornøyelse. Men Hochland og Gier i 3de samt Gier i 4de Lectie var saa madelige, at der kan tvivles, om de ikke skulle forlade Skolen. Nu foresatte jeg disse to Lectier en Stiil at udarbeyde, medens jeg overhørte Mester-Lectien. Disse Discipuler leverede mig deres Stiil, som for det meste var uden Feyl og fra enkelte gandske god. Ieg prøvede dem i Ebraisk, Græsk, La-

tin og Religion. Af sidste vidste man lidet. Men i Sprogene udmærkede sig Meller, Bonnier, Brinch, og Gøtzsche giver beste Forhaabning. Larsen og Berregaard ere de maadeligste. De andre ville gjøre Fremgang ved fornyet Fliid.

Heininge Skole. Børnene ere vel underviste. De svarede med Forstand og Færdighed af Lærebog og Catechismus. De kiendte den Bibelske Historie. De læste godt i Bog. Skrivning var begyndt. Man havde smuk Kundskab om Fædrenelandets Geographie. Mange Psalmer havde man lært. Paa to nær fik hvert Barn sin Bog til Belønning, i alt 20. Degnen Hager, som tillige er Skoleholder, synger og catechiserer meget godt.

- d. 26. *Wedbye-Sønder Skole.* Børnene havde ikke gjort synderlig Fremgang. Dog svarede nogle ret vel efter Lærebogen med skikkelig Forstand og god Færdighed. En Deel gjorde skikkelig Rede for Catechismus. Skrivning var begyndt. Boglæsning var hos nogle antagelig, hos andre maadelig. Man havde heller ikke lært Psalmer. 21 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Ehlers er en gammel Mand, som har liden Evne og forstaaer ikke at catechisere.

Sorterup Skole. Børnene vare her bedre underviste og svarede med bedre Indsigt. Men Fremgang i Lærebog var dog ikke stor. De fleste holdt ved Catechismus og svarede vel deraf. Boglæsning var god. Skrivning var begyndt, men ikke Regning endnu. Ey heller havde man lært Psalmer. 20 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Arngrimsen, en Islandsk Student, catechiserer og synger meget godt.

- d. 27. *Sorterup og Ottestrup Sogner.* Sogne Præsten Hr. Vasmer prædikede over Evangelium paa Christi Himmelfartsdag lærerigt og grundigt til Opbyggelse. Han catechiserer meget vel og messer godt. Degnen Sr. Winther synger maadelig, men catechiserer nogenledes. Blandt Ungdommen befandtes de fleste at have god Kundskab og svarede med Forstand efter Lærebogen. Nogle svagere fik Paamindelse. Man læste ellers skikkelig i Bog og havde lært Psalmer. Her svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger ere i Orden. Kirkerne have faaet Reparation. Præstegaarden er i Stand.

Sønderup Skole. Ikke mange Børn vidste noget af Lærebogen, men de svarede gandske vel deraf. De fleste havde lært Catechismus og fattede Indholdet. Boglæsning var gandske god. Skrivning var begyndt, men ikke Regning: Man havde dog lært Psalmer. 20 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Helverskou er gammel, men kan dog undervise og catechiserer ikke slet.

- d. 28. *Sønderup og Nordrup Sogner.* Sogne Præsten Hr. Vieth prædikede over

Ps. 85,10-14 ordentligt og opbyggeligt, men saa syngende og langstrækkende, at han blev ligesaa ubehagelig som utydelig. Han catechiserer gandske godt, men messer maadeligen. Degnen Msr. Harder synger gandske vel og catechiserer ret godt. Iblandt den voxne Ungdom fandtes de fleste ret vel underviste. De svarede godt og med god Forstand efter Lærebog og Catechismus. Men Adskillige havde ikke lært stort mere end Catechismus. Man læste ellers vel i Bog og havde lært Psalmer. Der svaredes, at intet var at klage. Embedsbøger ere i Orden. Den ene Kirke er repareret, og den anden staaer under Reparation. Præstegaarden er i Stand.

Nordrup Skole. Stor Forsømmelse var Almindelig. Fem til Sex, som havde været flittige, svarede godt og til Fornøjelse af Lærebog og Catechismus. Nogle flere gjorde skikkelig Rede for Catechismus, og de, der søgte Skolen, læste alle vel i Bog. Men Skrivning og Regning var ikke begyndt. Ey heller vidste man noget af Psalmer. 15 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Møller er gammel og tunghørig, men catechiserer dog gandske fornuftigt og vel.

I Julii Maaned visiterede jeg paa Bornholm og Christiansøe – Iournal herover findes i det foregaaende tredie Bind over mine Visitatzer.⁵⁵

Merløse herred

- d. 19. *Holbek og Mehrløse Sogner.* Sogne Præsten Hr. Smith prædikede over Ebr. 11,6 ordentligt, praktisk og opbyggeligt med gode Gaver. Han catechiserer vel og messer ret godt. Den Residerende Capellan Hr. Lyngbye catechiserer tydeligen og simpelt. Han messer godt. Chordegne og Skolelærer Cruusberg synger nogenledes, men catechiserer ikke med Færdighed. Degne og Skolelærer Wognsen i Mehrløse viiser heller ingen Øvelse. Ungdommen svarede for en Deel ret vel af Lærebog og Catechismus med god Forstand. Nogle havde glemt en Deel. 1 af Holbek og 1 af Mehrløse blev antaget til at læse over paa Catechismus igien. Den Bibelske Historie syntes denne Gang ikke at være synderlig bekiendt. Man læste ellers godt i Bog og havde lært baade nye og gl. Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirken er i god Stand og havde smukt Orgel, som bliver spillet vel af Organist Johansen. Her er ingen Præstegaard.
- d. 20. *Holbeks Danske Skole.* En talrig Mængde af Børn var forsamlet, afdeelt i 6 Klasser efter deres Alder og Kundskab. I første og anden Klasse fandtes mange, som svarede med god Forstand og megen Færdighed af Lærebog og Catechismus saavel som af den Bibelske Historie. Man skrev og regnede. Nogle læste Latin og Tydsk. Geographie var begyndt. I tredie og fjerde Klasse svarede ligeledes en Deel ret vel, forsaavidt de vare komne i Lærebog og Catechismus. Ogsaa blev her skrevet og regnet. I femte og siette Klasse læste man uden ad i Catechismus eller inden i Abc og stavede. Her viste sig ligeledes Flid og Fremgang. Boglæsning var overalt god. Man havde lært mange af de nye Psalmer. Ieg uddeelte 44 Bøger. Chordegne og Skole Lærer Cruusberg underviser med Troeskab og Flid. Han catechiserer her gandske vel. Assistent Hagerup er duelig og catechiserer meget godt.
- Mehrløse Skole.* Blandt den liden Flok af Børn udmærkede sig adskillige ved deres gode Kundskab efter Lærebog og Catechismus. Nogle skrev. Man læste for det meste vel nok i Bog. Men Bibelsk Historie var ikke endnu begyndt. Ieg uddeelte 19 Bøger. Skoleholder Wognsen underviser meget godt og catechiserede nu ret skikkeligen.
- d. 21. *Butterup og Tudse Sogner.* Sogne Præsten Hr. Bolbrøe prædikede over Eph. 4,22-24 tydeligt, ordentligt med god Røst. Hans Prædiken var vel udarbejdet, men savnede Evangelisk Trøst og Opmuntring, som nu er

sielden at høre. Han catechiserer godt og messer godt. Degnen Taarning synger og catechiserer meget godt. Han er Seminarist. Iblandt den voxne Ungdom fandtes en god Deel, som udmærkede sig ved fuldstændig og forstandig Kundskab efter Lærebog og Catechismus. Nogle viiste maadelig Indsigt, og To bleve anmærkede, som skulde læse over paa Catechismus igien. Med Boglæsning gik det an. Nogle faa læste meget godt. Man havde lært Psalmer, ogsaa nogle af de nye. Der svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i skikkelig Stand. Butterup Kirke er i god Stand. Tudse Kirke er yderlig forfalden, men tør nu vente Reparation af sin nye Eyer.⁵⁶

- d. 22. *Tudse Skole.* Uagtet Baron Løvenskiold har opofret saa meget for Skolevæsenet og sparer ey Mulct over skiødesløse Forældre, har dog megen Forsømmelse ikke været at forebygge. De tilstedeværende viiste dog i deres Svar, at Læreren underviser med Forstand. De havde rigtigt Begreb om Læredommene og svarede med Indsigt efter Lærebog og Catechismus. Ogsaa var den Bibelske Historie dem bekiendt. Nogle læste vel i Bog. Andre havde glemt deres Læsning. Man skrev og regnede nogenledes af Hovedet. Smuk Kundskab udviste en Deel i Fædrenelandets Geographie og i Naturhistorie. Ogsaa havde nogle lært Psalmer. Ieg kunde ey uddeele mere end 12 Bøger. Skole Lærer Taarning, Seminarist, har megen Duelighed og catechiserer godt. Men han fattes Liv og Varme, hvortil jeg stræbte at opflamme ham. Ogsaa indskierpede jeg ham, hvad han selv begreb, at være fornødent [?], at Børnenes Hukommelse bør øves ligesaa fuldt som deres FattEvne, begge i Forening.

Butterup Skole. Ogsaa vare her kun faa Børn tilstede, men de svarede vel, baade med Forstand og med god Færdighed, fordi deres Hukommelse var ligesaavel blevet øvet som deres Forstand. Bibelsk Historie var dem vel bekiendt. De læste vel i Bog, skrev og regnede og havde lært Psalmer. 11 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Gandrup, tillige Degn, var død. Hans Ungdom viiste, at han havde underviist dem med Forstand, Fliid og Troeskab. I hans Sted skal nu Taarning være Degn og Skoleholder.

- d. 23. *Nørrejernløse og Quandløse Sogner.* Sogne Præsten Hr. Wartoe prædikede over Rom. 1,16 smukt, tydeligt, ordentligt og opbyggeligt. Han catechiserer ypperlig og messer skikkelig. Kirkesanger og Skolelærer Slotfeldt synger nogenledes vel og catechiserer meget godt. Af Menigheden var ingen tilstede, hverken Mænd eller Qvinder. Men Ungdommen var i god Mængde forsamlet. En Deel deriblandt, helst de, som af nu værende Præst vare confirmerede, svarede med megen Færdighed

- og Fuldstændighed. De svarede med bestemt Nøyagtighed og Indsigt efter Lærebog og Catechismus. Iblandt de ældre fandtes og adskillige vel oplyst. Hos en Deel fandtes kun antagelig Kundskab. Man vidste den Bibelske Historie, læste temmelig vel i Bog og havde lært mange nye Psalmer. Ieg kunde ikke spørge, om noget var at andrage, fordi ingen af Menigheden var tilstede. Embedsbøger fandtes i Orden. Kirkerne ere i god Stand. Præstegaarden er meget smuk.
- d. 24. *Qvandløse Skole.* Børnenes Antal var ikke stort, ey heller deres Fremgang betydelig. Dog havde adskillige begyndt paa Lærebogen, som svarede deraf med god Forstand. Flere vidste at gjøre ret god Rede for Catechismus. De læste ogsaa for det meste nogenledes i Bog og havde lært Psalmer. Een lærte at skrive. Regning var ikke begyndt endnu, ey heller Bibelsk Historie. 15 Bøger bleve uddeelte. Kirkesanger og Skolelærer Hiorteberg, Seminarist, catechiserer og underviser meget godt. Dog fattes ham det fornødne Liv. Han synger skikkelig.
- Hanerup Skole.* Børnenes Antal er ikke stort. Men de tilstedeværende, som havde læst Lærebog og Catechismus, svarede med en udmærket Færdighed, Indsigt og Tydelighed. De vidste ligeledes at gjøre forstandig Rede for den Bibelske Historie og havde lært mange nye Psalmer. De skrive næsten alle og regne fermt af Hovedet. Ogsaa var en Deel af Fædrenelandets Geographie samt lidet af Naturhistorien dem bekiendt. 20 Bøger bleve uddeelte. Skolelærer Stephensen, Seminarist, underviser fortrinlig vel og catechiserer samt synger meget godt.
- Nørrejernløse Skole.* Børnenes Antal er ey heller stort i denne Skole. Men de, der havde læst Lærebogen, svarede med kiendelig Indsigt og viiste Færdighed. Ligeledes var Catechismus blevet lært med Forstand. Man kiendte den Bibelske Historie, regnede godt af Hovedet, havde Begreb om Sproglære, vidste adskilligt af Naturhistorie og Geographie, læste godt i Bog og havde lært mange nye Psalmer samt smukke Viser, som bleve siungne med Ynde. Her skrives ogsaa meget godt. 18 Bøger bleve uddeelte. Kirkesanger og Skolelærer Slotfeldt, Seminarist, underviser med særdeles Troeskab og catechiserer meget godt.
- d. 25. *Sønderjernløse Skole.* En Deel Børn samledes efterhaanden. Lærebogen var af en Deel blevet begyndt, og adskillige svarede ret vel med temmelig godt Begreb. Flere havde lært Catechismus, ikke uden Eftertanke. Boglæsning kunde for det meste gaae an. Nogle havde begyndt at skrive. Men Regning savnedes endnu saavel som Bibelsk Historie. Dog havde man lært Psalmer. 20 Bøger bleve uddeelte. Degnen Msr. Diderichsen, som tillige er Skolelærer, catechiserer noget tvungent, men dog skikkeligen.
- Søstrup Skole.* En god Deel Børn var samlet. Ikke faa svarede meget vel,

med god Forstand og Færdighed, af Lærebog og Catechismus. Men nogle havde glempt, hvad de før vidste. Boglæsning var hos nogle meget god, hos andre taalelig, hos andre slet. Man havde begyndt at skrive, men ikke at regne, og Bibelsk Historie var fremmed. Psalmer havde man lært. 22 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Rathman underviser med Fliid og catechiserer ordentlig og vel.

- d. 26. *Sønderjernløse og Søstrup Sogner.* Capellan pro persona Hr. Reingaard prædikede over Evangel. paa 15de Søndag efter Trinitatis i god Orden med Grundighed og Tydelighed til Opbyggelse. Hans Stemme er god, men hans Gaver noget tvungne. Sogne Præsten Hr. Reingaard catechiserer godt og messer godt. Hans Søn Capellanen catechiserer ret godt. Degnen Sr. Didrichsen synger maadelig, men catechiserer noget bedre. Ungdommen var i Almindelighed meget ferm. De fleste svarede af Lærebogen med stor Færdighed og god Forstand. De vidste ligeledes at gjøre god Rede for Catechismus. Af den Bibelske Historie havde man lært adskilligt. Boglæsning var god. Ogsaa havde man lært Psalmer. Der svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Hovedkirken er under Reparation. Annex-Kirken findes i taalelig Stand. Præstegaard er i god Stand.

- d. 27. *Ondløse og Søndersted Sogner.* Sogne Præsten Hr. Ostenfeldt prædikede over Rom. 8,8 bibelsk, tydeligt, opbyggeligt. Han catechiserer skikkelig og messer vel. Degnen Sr. Lassen synger godt og catechiserer meget vel. En stor Deel i blandt Ungdommen svarede fermt med god Forstand efter Lærebog og Catechismus. De vidste den Bibelske Historie, læste vel i Bog og havde lært Psalmer. Men adskillige viiste kun maadelig Kundskab, og nogle faa havde glempt, hvad de vidste. Der svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden i meget god Stand. Kirkerne skikkelige.

Ondløse Skole. En Mængde Børn var forsamlet. Adskillige svarede med god Forstand af Lærebog. De gjorde ogsaa god Rede for Catechismus. Boglæsning var i Almindelighed ret god. Nogle lærte at skrive. Men Psalmer havde man ikke lært. Ieg uddeelte 29 mest smaa Bøger. Degnen Lassen, som tillige er Skoleholder, kan meget vel undervise og catechiserer godt.

- d. 28. *Søndersted Skole.* Nogle Børn havde læst de to første Kapitler i Lærebogen, ikke uden Eftertanke, og svarede skikkelig. Man vidste at gjøre god Rede for Catechismi Indhold. Boglæsning gik an. Kun een havde begyndt at skrive. Psalmer havde man lært. 16 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Hendrichsen kan nok undervise og catechiserer ret vel. Han gaaer nu af fra Embedet og bliver Gartner paa Erichsholm.
- Østrup Skole.* Børnenes Antal er ikke stort, men de ere ypperligen un-

derviiste. En god Deel svarede af Lærebog og Catechismus med udmærket Forstandighed. De havde smuk Kundskab om den Bibelske Historie og om Naturhistorien. De vidste skiønt at gjøre Rede af Geographie efter Landkortet. De læste fortrinligen vel i Bog, regnede godt af Hovedet og sang meget godt. Jeg uddeelte 18 af mine beste Bøger. Skole Lærer Stenum, Seminarist, er den fortrinligste, mest flittige og duelige Skolelærer, jeg kiender. Han er i Lærdom og Levned et Mønster. Nu forflyttes han til Tudse Skole.

- d. 29. *Nidløse Sogn.* Sogne Præsten Hr. Bude prædikede over Eph. 5,1-2 opbyggeligt, smukt og grundigt. Han catechiserer meget godt og messer skikkelig. Degnen Sr. Broch synger taalelig og catechiserer godt. Ungdommen var for det meste meget ferm. Mange udmærkede sig ved Færdighed og Forstandighed i deres Svar efter Lærebog og Catechismus. Nogle svarede skikkelig efter Forklaringen. Men 1 blev antegnet til at læse om igien, fra fremmed Sogn. Man læste ellers godt i Bog og havde Kundskab om den Bibelske Historie. Men ikkun faa havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirken er i Stand. Præstegaarden ligesaa.

Nidløse Skole. Ikkun faa Børn vare tilstede. Man havde gjort liden Fremgang i Lærebog. Dog vidste To til Tre at svare deraf til Fornøjelse. Med Boglæsning gik det an. Catechismus var skikkelig lært. Ogsaa vidste man noget lidet af sin bibelske Historie og havde lært Psalmer. Kun een havde begyndt at skrive. Jeg uddeelte 11 Bøger. Degnen Broch, som tillige er Skoleholder, kan vel undervise, men synes ikke at være nidkier derfor.

- d. 30. *Tersløse og Schielleberg Sogner.* Sogne Præsten Hr. Reinsholm prædikede over Rom. 8,15 smukt, lærerigt og opbyggeligt. Han catechiserer meget godt og messer vel. Kirkesanger Mortensen synger falsk, men catechiserer godt. Kirkesanger Andersen synger meget godt og catechiserer temmelig. Den største Deel af Ungdommen svarede meget fermt med god Forstand efter Lærebog og Catechismus. Nogle faa befandtes maadelige, og 1 blev antegnet til at læse om igien. Man vidste noget af den Bibelske Historie. Boglæsning var god. Man havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirkerne ere i Stand. Præstegaarden ligesaa.

Her passerede det første Gang i min Embedstid, at et Spillebord blev fremsat med Kort paa til fornøden Vederqvægelse for 1 Provst, 3 Præster og 2 Forvaltere. Jeg drak hasteligen Thee og gik i mit Kammer for ey at bievaane den fremmede Høytidelighed.

- d. 1. *Schielleberg Skole.* Børnenes Antal er lidet. Kun To havde lært noget af

Lærebogen og svarede skikkelig. Et Par vidste lidet af Catechismus. Man læste skikkelig i Bog. Men Psalmer havde man ikke lært. 6 Bøger bleve uddeelte. Kirkesanger og Skoleholder Andersen er en simpel Mand, men catechiserer dog temmelig vel.

Tersløse Skole. Mange Børn svarede meget vel efter Lærebogen med skikkelig Forstand. Men i Catechismus vidste man lidet. Boglæsning var god. Her skrives og regnes. Men Bibelhistorie vidste man lidet af. Imidlertid havde man lært nye Psalmer. 23 Bøger bleve uddeelte. Kirkesanger og Skolelærer Mortensen underviser godt og catechiserer vel. Han er kun lidt selvklog og paastaende.

Branstrup Skole. Børnene vidste for en Deel noget af Lærebogen og svarede ret godt. De havde og læst Catechismus. Boglæsning var skikkelig. Men Psalmer havde ingen lært. Jeg uddeelte 8 Bøger. Skoleholder Helverskou er en simpel Mand, som ikke forstaaer at catechisere.

- d. 2. *Uggerløse Skole.* Børnene havde været noget forsømmelige. Dog svarede adskillige ret vel af Lærebog og Catechismus, ikke uden Eftertanke. Ogsaa havde Forældrene selv havt megen Deel i deres Fremgang ved egen Underviisning. Men Boglæsning var hos de fleste lidet nøyagtig. Nogle skrev. Man havde lært faa Psalmer. Jeg uddeelte 17 Bøger. Skoleholder Biering catechiserer ikke ilde, men han er tunghørig og maa-see ikke ret flittig.

Ordstrup Skole. De faa Børn, som hørte til Skolen, havde gjort skikkelig Fremgang i Lærebogen og svarede gandske vel, iligemaade af Catechismus. Ikkun maatte de ledes noget mere til Eftertanke. Boglæsning var god. Man vidste nogle Psalmer. Jeg uddeelte 13 Bøger. Skoleholder Johansen er flittig, men yderst frygtsom, og kan derfor ikke catechisere.

Taastrup Skole. Næsten alle Børn svarede her med en udmærket Forstandighed og Færdighed. De gjorde herlig Rede for Lærebog og Catechismus. De vidste god Beskeed i den Bibelske Historie. De skrev. De læste meget godt i Bog. De havde lært mange Psalmer. Jeg uddeelte 27 Bøger. Degnen Fischer, som tillige er Skole Lærer, underviser paa beste Maade med Lyst og Forstand og har unægteligen stor Fortieneste. Han er nu 70 Aar gammel, men vedbliver at arbejde i sin Skole med Ungdoms Iver og Fyrighed.

- d. 3. *Taastrup og Uggerløse Sogner.* Sogne Præsten Hr. Peder Teilman prædikede over Evangel. paa 16de Søndag efter Trinitatis lærerigt og grundigt. Men hans Maal falder noget utydeligt. Han catechiserer vel og messer skikkelig. Degnen Msr. Fischer, en gl. Mand, synger dog meget godt og catechiserer ligeledes meget godt. Den største Deel af Ungdommen svarede godt med Forstand efter Lærebog og Catechismus.

Ikke faa udmærkede sig. Man vidste ogsaa noget af den Bibelske Historie, læste vel i Bog og havde lært mange Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i god Stand. Kirkerne ligesaa.

- d. 4. *Soderup og Eskildstrup Sogner.* Sogne Præsten Hr. Provst Schreiber prædikede over 2 Cor. 3,6 opbyggeligt og lærerigt med god Stemme. Han catechiserer godt og messer godt. Degnen Mr. Weile synger godt og catechiserer gandske godt. Ungdommen var for det meste gandske ferm. De fleste svarede af Lærebog og Catechismus med god Forstand. Nogle svarede efter Forklaring. Adskillige røbede maadelig Kundskab. Ellers vidste man den Bibelske Historie, læste saa temmelig vel i Bog og havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i god Stand. Kirkerne ligesaa. *Soderup Skole.* Megen Forsømmelse af Skolegang havde fundet Sted. Nogle faa havde gjort liden Fremgang i Lærebogen og svarede vel deraf. Flere læste Catechismus ikke uden Eftertanke. Med Boglæsning gik det an. Dog vare og nogle heri gandske maadelige. Psalmer havde man lært. Jeg uddeelte 15 Bøger. Degnen Weile, som tillige er Skole Lærer, holder en Vicarius,⁵⁷ da han selv er for stolt og magelig; dog catechiserer han godt.
- d. 5. *Stedstrup Skole.* En god Deel Børn var samlet. Mange svarede meget vel efter Lærebog og Catechismus med smukt Begreb. Den Bibelske Historie var dem bekiendt. De læste vel i Bog og havde lært Psalmer. Nogle skrev. Jeg uddeelte 26 Bøger. Skoleholder Hassel underviser og catechiserer meget godt. *Tingerup Skole.* Børnenes Antal er ikke stort. Nogle havde gjort skikkelig Fremgang i Lærebogen og svarede vel af Catechismus. Men en Deel havde været forsømmelige og røbede Vankundighed. Boglæsning var for det meste ikkun maadelig og blev derfor givet Advarsel om Forbedring. Man havde dog lært Psalmer. 13 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Niels Pedersen er en simpel Mand, men catechiserer ikke ilde.
- d. 6. *Tølløse og Aagerup Sogner.* Sogne Præsten Hr. Teilman prædikede over 1 Mos. B. 18,19 noget tørt, men dog ordentligt og grundigt til Opbyggelse. Han catechiserer temmelig vel og messer skikkelig. Degnen Sr. Berg, Seminarist, synger godt og catechiserer gandske vel. Ungdommen var for en Deel gandske ferm. Mange svarede med god Forstand og fuldstændig saavel af Lærebog som Catechismus. Nogle svarede efter Forklaringen. Adskillige vidste lidet af den Bibelske Historie. Boglæsning fandtes temmelig god. Man havde lært Psalmer. Der svaredes,

at ey noget var at klage. Embedsbøger ere i Orden. Kirkerne i god Stand. Et Orgel er kommet i Aagerup Kirke. Præstegaarden vel vedligeholdt.

Tølløse Skole. Mangefold Forsømmelse har fundet Sted. Men de flittige gjorde dog Rede til Fornøjelse, baade af Lærebog og Catechismus. Lidet vidste man af den Bibelske Historie. Her blev godt læst i Bog. Nogle skrev. Nogle regnede lidet af Hovedet. Enkelte havde lært Psalmer. Ieg uddeelte 14 Bøger. Degnen Berg, som tillige er Skolelærer, har Duelighed og Indsigt, men han skal ikke være flittig eller paapassende. Jeg gav ham Advarsel i Eenerum.

Nørre-Wallingerød Skole. Børnene vare samlede i Tølløse Skole. Adskillige svarede med Færdighed, ikke uden Eftertanke, af Lærebogen og gjorde god Rede for Catechismus. De læste vel i Bog og havde lært Psalmer. Ieg uddeelte 12 Bøger. Skoleholder Munthe havde for 14 Dage siden faaet Lov af Præsten at reyse til Kiøbenhavn og var ey siden hjemkommet. Han formodes at være blevet syg. Herom skal søges nærmere Underretning – Skrevet til Pastor Teilman d. 14 Oct., at han fordrer hans Forklaring.⁵⁸

- d. 7. *Lunderød Skole.* Børnene sankedes meget langsomt og vare kun faa. Adskillige, som havde begyndt paa Lærebogen, svarede temmelig vel. De vidste og at gjøre nogenledes Rede for Catechismus. Med Boglæsning gik det an. Forældre selv havde Deel i nogle Børns gode Underviisning. Men Psalmer havde man ikke lært. Ieg uddeelte 15 Bøger til Opmuntring. Skoleholder Wulfsberg er sygelig. Han catechiserer kun maadelig.

Aagerup Skole. En Deel Børn svarede ret vel af Lærebog og Catechismus med temmelig Indsigt. Den Bibelske Historie var dem ikke ubekendt. Man læste vel i Bog og havde lært Psalmer. Nogle skrev. Ieg uddeelte 17 Bøger. Skoleholder Poul Pedersen underviser meget flittig og catechiserer ikke ilde. Ieg confiscerede Spørsmalsbogen⁵⁹ hos ham og betalte ham derfor 24 Sk.

Bretved Skole. Børnenes Antal er ikke stort, men de gaae flittig i Skole. Af Lærebog og Catechismus vidste de at svare vel, men deres Eftertanke skulde mere skiærpes. Boglæsning var for det meste meget god. Psalmer havde de lært. Ieg uddeelte 16 Bøger. Skoleholder Olsen underviser med Flid og catechiserer taaleligen.

- d. 8. *Asmindrup og Grandløse Sogner.* Sogne Præsten Hr. Tscherning prædikede over 1 Pt. 1,13,14 ordentligt, Christeligt, i et vel udarbejdet Foredrag. Han catechiserer ret vel og messer godt. Kirkesanger Hansen synger godt og catechiserer gandske vel. Kirkesanger Tscherning synger taalelig og catechiserer nogenledes. Ungdommen svarede forskel-

lig. Nogle havde god Oplysning og gjorde Rede forstandigen og fuldstændigt efter Lærebog og Catechismus. Andre havde kun læst lidet af Lærebogen og viiste maadelig Kundskab. Boglæsning var ligeledes forskellig, hos nogle god, hos andre slet. Man havde dog lært Psalmer. Ingen svarede, da der blev spurgt, om noget var at andrage. Embedsbøger findes i Orden. Kirkerne ere i Stand. Præstegaarden er under Reparation.

Asmindrup Skole. En stor Deel Børn var samlet. Men de fleste havde været forsømmelige, og mange havde slet ikke søgt Skolen. Imidlertid svarede dog adskillige gandske vel af Lærebog, og flere gjorde god Rede efter Catechismus. Med Boglæsning kunde det gaae an. Man vidste faa Psalmer. 19 Bøger bleve uddeelte. Kirkesanger Hansen, som er Skole Lærer, besidder Duelighed og catechiserer ordentlig.

- d. 9. *Grandløse Skole.* Børnene samledes efterhaanden og meget langsom. Adskillige havde gjort god Fremgang i Lærebogen og svarede med Forstand. Flere med dem gjorde god Rede for Catechismus. De læste ogsaa vel i Bog. Men en stor Deel havde været forsømmelig. Jeg uddeelte 18 Bøger. Kirkesanger og Skolelærer Tscherning underviser gandske vel og catechiserer nogenledes.

Fakse herred

- d. 17. *Carise og Alsløw Sogner.* Sogne Præsten Hr. Zofman prædikede over Evangel. paa 18de Søndag efter Trinitatis; opbyggeligt og godt, med gode Gaver. Han messer meget godt og catechiserer meget godt. Degnen Msr. Fieldsted synger nogenledes og catechiserer godt. Ungdommen viiste i Almindelighed god Kundskab. De fleste havde læst Lærebogen og svarede med kiendelig Indsigt. Nogle udmærkede sig. Adskillige ældre svarede ogsaa vel af Forklaringen. Alle vidste at gjøre Rede for Catechismus. Adskillige vidste et og andet af den Bibelske Historie. Nogle læste vel i Bog, andre maadeligen. Man havde lært mange Psalmer, ogsaa af de nye. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embeds-Bøger findes i Orden. Kirkerne ere i Stand. Præstegaarden ligesaa.

Carise Skole. En Deel Børn havde giort god Fremgang i Lærebogen og svarede med godt Begreb. Ogsaa vidste man at svare af Catechismus med Forstand. Lidet havde nogle lært af den Bibelske Historie. Nogle skrev. Regning var begyndt. I Bøglæsning behøves hos de fleste mere Øvelse. Men Psalmer skulde nu først læres. Ieg uddeelte 16 Bøger. Degnen Fieldsted, som tillige er Skoleholder, underviser ret vel og catechiserer godt.

- d. 18. *Alslew Skole.* Børnene svarede vel af Lærebog og Catechismus. De havde godt Begreb om Mening og Indhold. Bøglæsning var langsom og vaklende. Nogle skrev. Man havde lært Psalmer. Ieg uddeelte 17 Bøger. Skoleholder Jensen underviser ret vel og catechiserer ikke ilde.

Taagerup Skole. Et skjønt Antal af Børn var forsamlet. De svarede med megen Færdighed og med god Forstand saavel af Lærebog som Catechismus. De gjorde Rede for Bibelsk Historie og havde lært mange nye Psalmer. Ogsaa kunde nogle læse vel i Bog, men en Deel behøvede mere Øvelse. Ieg uddeelte 19 Bøger. Skoleholder Hansen er en simpel, men duelig og virksom Mand, som arbeyder med Troeskab og underviser samt catechiserer ret godt.

Store Linde Skole. Faa Børn vare forsamlede, men disse havde for det meste giort skikkelig Fremgang i Lærebog og svarede ikke uden Eftertanke. Ogsaa vidste de at svare vel af Catechismus. Bøglæsning var her for det meste ret godt. Men ingen skrev eller regnede. Man havde imidlertid lært Psalmer. Ieg uddeelte 12 Bøger. Skoleholder Olsen er en gammel, men duelig Mand og kan ret godt catechisere.

- d. 19. *Dalbye og Thurebye Sogner.* Sogne Præsten Hr. Brandt prædikede over Ioh. 5,23 smukt, opbyggeligt og ordentligt. Han catechiserer ypperlig og messer godt. Degnen Sr. Molderup synger maadelig og catechiserer nogenledes. Ungdommen viiste sig for det meste meget ferm. De fleste svarede med god Forstand og megen Færdighed efter Lærebog og Catechismus. Nogle svarede vel efter Forklaringen. Man vidste den Bibelske Historie og havde lært mange nye Psalmer. Med Boglæsning gik det an. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirkerne ere i god Stand. Præstegaarden ligesaa.
- Dalbye Skole.* Børnene havde lidet søgt Skolen i dette Aar formedelst Skoleholderens langvarige Sygdom. Imidlertid svarede dog adskillige vel af Lærebogen og gjorde god Rede for Catechismus. Boglæsning kunde holdes for antagelig. Skrivning og Regning skal nu først begyndes. Man vidste heller ikke Psalmer. Ieg uddeelte til Opmuntring 18 Bøger. Skoleholder Weisman var død. Degnen skal nu tillige være Skoleholder.
- d. 20. *Høstens Skole.* Børnene svarede for en Deel gandske vel efter Lærebog og Catechismus. De havde skikkeligt Begreb om Mening og Indhold. Med Boglæsning kunde det gaae an. Dog behøves mere Øvelse. Man vidste lidet af den Bibelske Historie og havde lært Psalmer. Kun 1 havde begyndt at skrive. Ieg uddeelte 13 Bøger. Skoleholder Kausche underviser gandske vel og catechiserer skikkeligt.
- Kiederup Skole.* De flittige Børn havde gjort skøn Fremgang i Lærebog og Catechismus. De udviiste Forstandighed og Færdighed. Meget havde de lært af den Bibelske Historie. De vidste mange nye Psalmer. En Deel skrev ret godt. Boglæsning var antagelig. Dog udfordres hos Adskillige mere Øvelse. Ieg uddeelte 20 Bøger. Kirkesanger og Skoleholder Schousboe underviser og catechiserer og synger meget godt.
- Rhode Skole.* En Mængde Børn var forsamlet, men en Deel havde været forsømmelig. De flittige svarede ret vel af Lærebogen med god Forstand og gjorde smukt Rede for Catechismus. Man vidste ogsaa noget af den Bibelske Historie. Boglæsning var for det meste ret god. Man havde lært Psalmer. Nogle faa skrive. Ieg uddeelte 19 Bøger. Skoleholder Jørgensen underviser gandske godt og catechiserer skikkeligt.
- d. 21. *Ulsøe og Braabye Sogner.* Sogne Præsten Hr. Flemmer prædikede over Phil. 1,27 lærerigt og ordentligt med gode Gaver. Han catechiserer meget vel og messer godt. Degnen Sr. Johansen synger maadelig, men catechiserer meget godt. Ungdommen svarede for det meste ret godt. De fleste gjorde Rede efter Lærebogen med skikkeligt Begreb. Nogle ældre svarede vel efter Forklaringen. Hos en Deel viiste sig net op antagelig Kundskab efter Catechismus. Nogle vidste adskilligt af den Bi-

belske Historie. Med Boglæsning kunde det gaae an. Man havde lært nogle nye Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirkerne ere i Stand. Præstegaarden ligesaa.

Ulsø Skole. De flittige Børn gjorde meget god Rede for Lærebog og Catechismus, baade med Forstand og Færdighed. Ogsaa vidste de at svare af den Bibelske Historie og havde lært mange nye Psalmer. De læste tillige vel i Bog. Men de forsømmelige røbede Vankundighed, fornemmelig i Boglæsning. Her finder ey heller enten Skrivning eller Regning [Sted]. Jeg uddeelte 20 Bøger. Degnen Johansen, som tillige er Skoleholder, underviser meget godt og catechiserer vel.

- d. 22. *Nielstrup Skole.* Børnenes Antal er ikke stort. Men de tilstedeværende læste næsten alle godt i Bog, hver efter sin Alder. Adskillige gjorde meget god Rede for Lærebogen med klart Begreb. De svarede ogsaa vel og med Forstand af Catechismus. Nogle havde lært adskilligt af den Bibelske Historie. De havde lært nye Psalmer. Men Skrivning og Regning var ikke begyndt. Jeg uddeelte 18 Bøger. Skoleholder Grønholdt underviser med Fliid og catechiserer skikkelig.

Braabye Skole. Alle Børn, som havde været flittige, svarede meget vel af Lærebog og Catechismus. De viste Forstand og Færdighed. De vidste en Deel af den Bibelske Historie, læste vel i Bog og havde lært mange nye Psalmer. Ogsaa skrev en god Deel. Men de forsømmelige røbede sig selv ved slet Boglæsning. Jeg uddeelte 20 Bøger. Skoleholder Olsen er en troe og duelig Lærer. Han catechiserer meget godt.

Torup Extraskole. Faa Børn mødte i Braabye Skole. De læste ikke stort andet end Catechismus, og Boglæsning var for det meste maadelig. Kun 3 Bøger kunde jeg uddeele. Skoleholder Müller skal først lære sig til.

- d. 23. *Kongsted Skole.* Mange Børn vare forsamlede. En god Deel iblandt dem havde gjort skikkelig Fremgang i Lærebog og svarede med Forstand. De vidste og at gjøre god Rede for Catechismus og læste temmelig vel i Bog samt havde lært Psalmer og vidste lidet af den Bibelske Historie. Men de forsømmelige røbede sig i Særdeleshed ved deres slette Boglæsning. Advarsel er givet om Forbedring ved flittigere Skolegang. Jeg uddeelte til Opmuntring i alt 28 Bøger, smaa og store. Degnen Msr. Schafte, som er Skoleholder, underviser med Troeskab og Fliid, men catechiserer noget frygtsom.

Eskildstrup Skole. En stor Mængde Børn var tilstede. De flittige viiste smuk Fremgang i Lærebog og svarede vel ligesom af Catechismus. Ogsaa hos dem viiste sig antagelig Boglæsning. Men de forsømmelige læse slet i Bog og bør mere paadrives. 18 Bøger. Skoleholder Tolgreen er flittig og catechiserer nogenledes.

Hyllede Extra-Skole. Disse Børn havde været meget forsømmelige. Kun faa vidste lidet af Catechismus og læste taalelig i Bog. Et Par have dog ligeledes udmærket sig ved Fremgang i Lærebogen. Ieg uddeelte 5 Bøger.

Leestrup Extra Skole. Ogsaa her regerede megen Forsømmelse. Taalelig Fremgang i Catechismus og i Lærebog viiste sig hos adskillige. Ieg uddeelte 5 Bøger.

- d. 24. *Kongsted Sogn.* Sogne Præsten Hr. Flemmer prædikede over Evangel. paa 19de Søndag efter Trinitatis lærerigt, krafteligen og i et veldannet Sprog med gode Gaver. Han catechiserer meget godt og messer ypperligen. Degnen Msr. Schafte synger nogenledes, men catechiserer godt. Ungdommen var for en Deel ret ferm. Mange svarede af Lærebogen med god Forstand. Ogsaa gjorde nogle antagelig Rede efter Forklaringen. De svarede ligeledes med sundt Begreb efter Catechismus. Man vidste noget af den Bibelske Historie og havde lært mange nye Psalmer. Adskillige havde maadelig Kundskab. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirken er i Stand. Præstegaarden ligesaa og for en Deel nye.
- d. 25. *Roholte Sogn.* Sogne Præsten Hr. Biørnsen prædikede over 1 Cor. 15,38 ordentligt, lærerigt og opbyggeligt. Han catechiserer meget godt og messer vel. Degnen Sr. Olsen synger og catechiserer meget godt. Ungdommen viiste sig for det meste meget ferm. De allerfleste gjorde Rede for Lærebogen med Fuldstændighed, Forstand og Færdighed. Nogle svarede ogsaa vel efter Forklaringen. De læste godt i Bog, havde lært noget af den Bibelske Historie og vidste mange Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirke og Præstegaard ere begge i god Stand.
- Roholte Skole.* En Deel Børn svarede ret vel af Lærebogen med skikkelig Begreb. De gjorde ogsaa god Rede for Catechismus, vidste noget af den Bibelske Historie og læste temmelig vel i Bog samt havde lært Psalmer. Men hos en Deel, som havde været forsømmelige, røbede sig megen Skiødesløshed i Bøglæsning. 17 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Olsen, som tillige er Degn, underviser ret vel og catechiserer godt.
- d. 26. *Faxøe Sogn.* Sogne Præsten Hr. Provst Heiberg prædikede over Phil. 2,14-16 grundigt, alvorligt og lærerigt med gode Gaver. Han catechiserer meget vel og messer godt. Degnen Msr. Haubroe synger godt og catechiserer vel. En saare talrig Ungdom var forsamlet. Mere end den halve Deel gjorde smukt Rede med god Forstand efter Lærebogen. De øvrige ældre svarede for det meste ret godt efter Forklaringen. Alle ud-

viste godt Begreb om Catechismi Indhold. Man vidste meget af den Bibelske Historie, havde lært Psalmer og læste vel i Bog. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embeds Bøger findes i Orden. Kirken behøver Reparation, som venter til Foraaret. Præstegaarden er i meget smuk Stand.

- d. 27. *Wærløse Skole.* Børnene havde gjort nogenlunde Fremgang i Lærebogen og svarede med skikkelig Forstand. De vidste ligeledes at gjøre forstandig Rede for Catechismus. Nogle vidste adskilligt af den Bibelske Historie. Men Skrivning og Regning var ikke begyndt. Bøglæsning var mindre nøyagtig, end den burde være. Man havde lært nogle nye Psalmer. Ieg uddeelte 18 Bøger. Skoleholder Rodich kan vel undervise, naar han vil anvende Fliid, og catechiserer ikke ilde.

Wivede Skole. Faa Børn høre til Skolen. Men de fleste havde været flittige og svarede meget vel, deels af Lærebog, deels af Catechismus. Nogle vidste adskilligt af den Bibelske Historie. De læste meget godt i Bog og havde lært nogle nye Psalmer. Ieg uddeelte 9 Bøger. Skoleholder Morten Christiansen er en simpel Mand, men bærer sig dog ikke slet ad ved Catechisation og underviser troelig.

Stubberup Skole. En Mængde Børn var tilstede. De fleste svarede godt. Ikke faa havde læst Lærebogen, nogle helt igiennem, og viiste godt Begreb. Man forstod ligeledes Catechismus vel, vidste noget af den Bibelske Historie, havde lært nye Psalmer og læste for det meste vel i Bog. Ieg uddeelte 26 Bøger. Skoleholder Rasmus Nielsen underviser med Forstand og catechiserer meget godt.

- d. 28. *Walleboe Skole.* Megen Forsømmelse har fundet Sted. Imidlertid havde dog adskillige lært de første Kapitler af Lærebogen og svarede deraf med skikkelig Begreb. Flere havde lært Catechismus, enten heel eller halv, ikke uden Eftertanke. Med Bøglæsning gik det an. Faa Psalmer havde man lært. Ieg uddeelte 18 Bøger til Opmuntring. Skoleholder Sr. Hee er ikke uskicket til Underviisning og catechiserer ikke ilde.

Houbye Skole. En Mængde Børn var forsamlet, og mange iblandt dem havde været flittige. Nogle havde ogsaa gjort antagelig Fremgang i Lærebogen og svarede vel deraf. Ligesaa vidste adskillige god Beskeed i Catechismus. 1 Par havde læst den Bibelske Historie. Men Bøglæsning befandtes i Almindelighed ikkun maadelig. Endog de, der i Mandtallet fandtes antegnede som flittige, læste tildeels slet i Bog. Nogle faa læste til Fornøyelse. Ieg uddeelte 19 Bøger, ikke til Belønning, men for at opmuntre til Fliid. Skoleholder Schmidt kan ret vel catechisere, men han er skiødesløs og tager paa andet vare i Stedet for at passe sin Skole. Ieg gav ham alvorlig Paamindelse, endog skriftlig i Skole-Journalen. Han har lovet Bedring.

Faxe Skole. Næsten alle Børn havde været flittige, og alle udmærkede

sig efter deres forskellige Alder saavel ved fuldstændige og forstandige Svar af Lærebog som af Catechismus og i sær af den Bibelske Historie. De havde lært mange nye Psalmer, læste meget vel i Bog, og en Deel skrev. Ieg uddeelte 30 Bøger. Skoleholder Haubroe, som tillige er Degn, underviser med fortrinlig Klogskab og Fliid og er en agtværdig fortient Lærer.

- d. 29. *Spiellerup og Smerup Sogner.* Sogne Præsten Hr. Münster var ikke endnu blevet indsat. Hielpo-Præsten Hr. Gude, tilforn Grønlandsk Missionair, prædikede over Ioh. 11,25 tydeligt, ordentligt, Christeligt, i et jevnt Sprog til Opbyggelse. Han catechiserer og messer gandske vel. Degnen Sommer synger og catechiserer maadelig. Ungdommen lagde god Kundskab for Dagen i sine forstandige og fuldstændige Svar, for det meste efter Lærebogen og ellers efter Forklaring og Catechismus. Man vidste noget af den Bibelske Historie, læste godt i Bog og havde lært Psalmer, ogsaa af de nye. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i Stand. Kirkerne ligesaa. *Spiellerup Skole.* Børnene havde for det meste været temmelig flittige. Mange havde læst en god Deel af Lærebogen og svarede til Fornøjelse med godt Begreb. De gjorde ligeledes Rede med Forstand for Catechismi Indhold. De læste ogsaa for det meste ret vel i Bog. Her skrives og regnes. Bibelsk Historie er begyndt. Ieg uddeelte 25 Bøger. Skoleholder Birkeløw underviser meget vel og catechiserer godt.
- d. 30. *Smerup Skole.* Børnene havde været noget forsømmelige. Dog fandtes adskillige, som vidste at svare ret vel med sundt Begreb af Lærebog og Catechismus. De læste for det meste nogenledes vel i Bog og havde lært Psalmer. Bibelsk Historie, Skrivning og Regning skal først begynde. Ieg uddeelte 16 Bøger. Skoleholder Danielsen underviser og catechiserer gandske godt.
- Store Taarøye Skole.* Børnenes Forsømmelse var her alt for almindelig. De faa flittige svarede meget vel med skikkelig Forstand af Lærebog og Catechismus. De læste ogsaa vel i Bog og havde begyndt paa den Bibelske Historie. Nogle skrive. Men de forsømmelige læste slet i Bog og røbede Vankundighed. Ieg kunde derfor ikkun uddele 8 Bøger. Skoleholder Christophersen er en god Catechet, og paa hans Undervisning er intet at klage.
- Lille-Taarøye Skole.* Faa Børn høre til Skolen. Men disse havde været nogenledes flittige. De gjorde Rede til Fornøjelse baade for Lærebog og Catechismus og nogle for den Bibelske Historie. De læste ogsaa temmelig vel i Bog. De havde lært nye Psalmer. Men Skrivning og Regning fattes. Ieg uddeelte 13 Bøger. Skoleholder Hansen, en simpel Mand, underviser og catechiserer ikke ilde.

- d. 31. *Wemmetofte Kirke.* Kloster-Præsten Hr. Biørn prædikede over Evangel. paa 20de Søndag efter Trinitatis opbyggeligt og rørende. Han catechiserer meget godt og messer vel. Degnen Bruun synger godt og catechiserer godt. Ungdommen var i Almindelighed ret ferm. Klosterets egen Ungdom udmærkede sig med Fuldstændighed, Forstandighed, Færdighed i sine Svar efter Lærebog og Catechismus. Man kiendte den Bibelske Historie, læste godt i Bog og havde lært mange nye Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøgerne findes i Orden. Præsteboligen er meget smuk. Kirken er nydelig.
1. *Wemmetofte Skole.* Børnene ere meget vel underviiste og svare meget godt, baade med Forstand og Færdighed, efter Lærebog og Catechismus. De have god Kundskab i den Bibelske Historie, i Geographie, Naturlære og Naturhistorie. De regne godt af Hovedet, skrive godt, læse fermt i Bog og have lært mange nye Psalmer. Hvert Barn fik sin Bog, i Tallet 22. Skoleholder Bruun giver god Underviisning og catechiserer vel, skjønt noget sagtfærdigt.
- Nov.

Ramsø herred

- d. 8. *Kiøge og Ølsemagle Sogner.* Den Residerende Capellan Hr. Giellerup prædikede over Jerem. 11,4 ordentligt, grundigt og opbyggeligt, men noget for tørt eller koldt. Han messer ret godt og catechiserer gandske godt. Provsten og Sogne Præsten Hr. Køhler catechiserer ikke med Lethed eller Færdighed, men dog rigtigt. Kun et lidet Antal af Ungdommen var tilstede, enten fra Bye eller Land. Disse undskyldtes med, at det var Torvedag, en Onsdag, da man maatte forblive i Boder og Værkstæder for Bøndernes Skyld. Disse undskyldtes med, at de vare ansagte til Konge-Reyse med Fourage. De tilstedeværende af Byens Ungdom svarede næsten alle meget vel, baade af Lærebog og Catechismus, ikke uden Eftertanke, og den Bibelske Historie var dem heller ikke ubekendt. De læste godt i Bog, men havde kun lært faa Psalmer. Blandt de tilstedeværende af Landsbye-Ungdommen fandtes adskillige vel oplyste, som svarede med god Forstand. Nogle fandtes svagere. Med Boglæsning gik det vel an. Man havde ogsaa lært Psalmer af de nye. Der svaredes, at ikke noget var at klage. Embedsbøger findes rigtige.

Hospitalet. Ieg giennemgik alle 12 Kamre, hvoraf ethvert har to Lemmer, og spurgte enhver, om der var noget at klage over, samt hvorledes de forligedes indbyrdes, og om de vare flittige til Andagt. Man klagede over knap Ildebrænde. Inspectionen lovede Formerelse.

Enkeboderne. Her kom jeg ikke, fordi Stiftamtmanden⁶⁰ havde besøgt dem nogle Dage tilforn, at jeg ikke skulde synes at vilde holde Visitatz oven paa hans Visitatz.

- d. 9. *Kiøge Danske Skole.* En Deel Pigebørn havde gjort skikkelig Fremgang i Lærebogen og svarede vel. Men ikkun 4 Drengene havde begyndt paa Bogen, blandt hvilke de to ved Skolegangs Forsømmelse havde glemt igien, hvad de havde lært. Flere holdte sig til Catechismus og svarede gandske vel deraf. En Deel stavede og læste inden i, for det meste nogenledes. Man skriver og her og regner, dog ikkun enkelte Børn. Boglæsning var antagelig. Man havde ogsaa lært Psalmer. 22 Bøger uddeltes. Skoleholder Hunæus, en gebrekelig og hidsig Mand, kan vel undervise og catechiserer heller ikke ilde. Men til Skole-Væsen er han lidet oplagt. Capellanen underviste to fremmede tilligemed sine egne Børn, ogsaa i Latin, Historie og Geographie. De svarede ogsaa vel, at jeg kunde tildeele dem 4 Bøger.

Ølsemagle Skole. En god Deel Børn var samlet. Ikke faa deriblandt svarede med Færdighed og god Forstand saavel af Lærebog som af Catechismus. En Deel, som havde lært Catechismus allene, vidste og deraf at gjøre god Rede. For det meste læste man vel i Bog; men adskillige havde tabt i slig Henseende ved Skolegangs Forsømmelse. Lidet vidste man af den Bibelske Historie. Ogsaa havde man lært Psalmer. Kun 1 Par Dreng lærte at skrive. 19 Bøger uddeelt. Degnen Hansen, som tillige er Skole Lærer, gjør sig megen Umage i sit Arbeyde og catechiserer gandske skikkelig.

- d. 10. *Højelse og Lellinge Sogner.* Sogne Præsten Hr. Kruse prædikede over 2 Tim. 4,1-5 opvækkende, kræftfuldt og smukt. Han messer godt og catechiserer meget vel. Degnen Sr. Werdelin synger godt og catechiserer gandske vel. Den talrige Ungdom udviste for det meste god og forstandig Kundskab. Mange udmærkede sig ved Færdighed i deres Svar efter Lærebog og Catechismus. Ogsaa vidste man adskilligt af den Bibelske Historie. Nogle faa svage fik Paamindelse, og 1 Dreng blev antegnet til at læse over paa sin Catechismus igien, før han kommer til Alters. Boglæsning var i Almindelighed meget god. Man havde ogsaa lært mange af de nyeste Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes alle rigtige. Kirken behøver Reparation, som Vedkommende⁶¹ er advaret om. Præstegaarden er i god Stand.
- d. 11. *Lellinge Skole.* Nogle Dreng og Piger havde giort skikkelig Fremgang i Lærebogen. De svarede med Eftertanke. Ogsaa var Catechismus lært med Forstand. De fleste læste godt i Bog, havde lært Psalmer, men faa lærte at skrive. 11 Bøger bleve uddeelte. Degnen Msr. Werdelin, som tillige er Skoleholder, kan godt undervise og synes nu at anvende Fliid.

Ølbye Skole. De fleste Børn havde net op begyndt paa Lærebogen. Kun faa havde lært heele Catechismus. Boglæsning var antagelig. Man havde ogsaa lært Psalmer. De, som svarede best, havde søgt andre Skoler. Ellers havde Forældre, og især Mødre, den meste Fortieneste af deres Børns Fremgang. Skolen var lidet søgt. Ieg uddeelte 14 Bøger til Forældres Opmuntring. Skolelærer Holm har været en brav Lærer, men er nu gammel og døv og skal være forfalden. Han kan dog endnu nogenledes catechisere. Men Skole-Journal har han ey holdt i en Deel Aar. Nye Journal var net op begyndt. Ieg tog den gamle med mig til vider [-]. Medhielper behøver han. Men ved sin Egensindighed har han forstyrret forhen givet god Leylighed til at erholde den. Bønderne have leveret Klage over ham. Den skal til Undersøgelse.⁶²

Højelse Skole. En god Deel Børn, i sær af Drengene, havde giort smuk Fremgang i Lærebogen og svarede med Forstand. Man vidste og at

giøre Rede for Catechismus til Fornøyelse. Den Bibelske Historie var ikke ubekjendt. Ikke faa lærte at skrive. Alle havde lært Psalmer. Nogle læste godt i Bog. Men hos en Deel fandtes heri Mangel. 16 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Brylou underviser godt og catechiserer meget vel.

- d. 12. *Eybye og Dalbye Sogner.* Sogne Præsten Hr. Provst Møller prædikede over Evangel. paa 1ste Søndag efter Trinitatis nogenledes ordentlig og ey uden Opbyggelse, men med svag Stemme. Han catechiserer skikkelig. Ieg messede selv for Alteret, da han var svagelig. Degnen Petersen i Eybye synger nogenledes og catechiserer ret godt. Degnen Larsen i Dalbye synger bedre, men catechiserer mindre ordentlig. Mer end den halve Deel af Ungdommen var fraværende. Ieg undlod ikke at tilkiendegive min Forundring derover med tilføyet Paamindelse. Imidlertid svarede de Tilstedeværende for det meste meget vel saavel af Lærebog som Catechismus, og adskillige udmærkede sig ved Forstand og Færdighed. Man havde lært mange nye Psalmer og læste i Almindelighed gandske skikkelig i Bog. Der svaredes, at ey noget var at klage over. Embedsbøger findes rigtige. Præstegaarden er i god Stand. Kirkerne behøve Eftersyn.
- d. 13. *Eybye Skole.* En Deel Børn havde gjort smuk Fremgang i Lærebogen og svarede med god Eftertanke. De gjorde ligeledes god Rede for Catechismus. Man havde lært mange Psalmer og læste for det meste ret vel i Bog. Ogsaa havde nogle begyndt at skrive. 20 Bøger bleve uddeelte. Degnen Sr. Petersen, som tillige er Skolelærer, underviser med al Fliid og catechiserer gandske godt.
- Dalbye Skole.* Ikkun fem Børn havde læst noget i Lærebogen, men disse svarede dog gandske vel deraf. De øvrige havde lært Catechismus, ikke uden Begreb, og svarede deraf til Fornøyelse. Bøglæsning befandtes antagelig. Man havde ogsaa for en Deel lært Psalmer. 15 Bøger bleve uddeelte. Degnen Sr. Larsen, som tillige er Skolelærer, kan undervise skikkelig og catechiserer ikke ilde. Men hans Fliid synes at aftage. Ieg advarede ham i Enerum og fik Løfte om, at han vil anstrenge sig samt ellers være roelig og omgaaes i Skikkelighed.
- d. 14. *Borup og Kimmerslew Sogner.* Sogne Præsten Hr. Smith prædikede over Col. 3,16 grundigt og opbyggeligt. Han catechiserer godt og messer vel. Degnen Msr. Randrup synger skikkelig og catechiserer godt. Ungdommen viiste sig for det meste meget ferm. Man svarede af Lærebog og Catechismus med Færdighed og god Forstand. Adskillige udmærkede sig. Den Bibelske Historie var ikke ubekjendt. Mange Psalmer, ogsaa af de nyeste, havde Ungdommen lært og læste vel i Bog. Nogle

faa ældre havde indskrænket, men dog antagelig Kundskab. Der blev svaret, at ingen havde noget at klage. Embedsbøger fandtes rigtige. Præstegaarden trænger til Reparation. Kirkerne ere i skikkelig Stand. *Borup Skole.* Her mødte kun Syv Børn. Tolv savnedes. Forældrene vilde ikke lade dem komme under Paaskud af, at de skulde vogte Creaturer i Marken. Egenraadighed og Vrangvillighed i Henseende til Skolegang er hos Almuen ubetvingelig. De Tilstedeværende gjorde Rede for Lærebog og Catechismus med smukt Begreb til Fornøjelse. De læste godt i Bog, havde lært Psalmer, og deres Skolegang havde i Vinter været upaaklagelig. 7 Bøger uddeelt. Degnen Sr. Randrup, som tillige er Skoleholder, forstaaer at undervise og catechiserer vel.

- d. 15. *Grønholt Skole.* Børnene svarede gandske vel af Lærebogen og havde Begreb om Indholdet. De gjorde ogsaa god Rede for Catechismus. Nogle vidste lidet af den Bibelske Historie. De læste godt i Bog og havde lært Psalmer. Piger og Drengene lærte at skrive. 16 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Mortensen er en ferm Mand, som underviser og catechiserer vel.

Gammerød Skole. En god Deel Børn svarede ret vel af Lærebogen med temmelig Forstand. De fleste vidste at svare forstandigt og vel af Catechismus. Nogle havde lært den Bibelske Historie. Man havde ogsaa lært mange Psalmer. Adskillige lærte at skrive og læse Skrift. Men Boglæsningen var i Almindelighed ikke saa færdig, som den burde være; hvorom og Erindring blev gjort. 25 Bøger uddeelt. Skoleholder Jensen underviser med Flid og catechiserer godt, men er vel noget pedantisk.

Ørsted Skole. Faa Børn havde gjort skikkelig Fremgang i Lærebogen. De fleste læste Catechismus. Men Begrebet skulde øves mere. Boglæsningen kunde være antagelig. Man havde lært Psalmer, men ingen skrev. Jeg uddeelte 17 Bøger. Degnen Jensen, som tillige er Skolelærer, kan godt nok undervise, naar han vil anvende Flid.

- d. 16. *Ørsted og Daastrup Sogner.* Sogne Præsten Hr. Ørslef prædikede over Eccl. 12,1 tydeligt, ordentligt, grundigt og vel. Han catechiserer meget godt og messer skikkelig. Degnen Msr. Jensen synger godt, men for langsomt. Han catechiserer temmelig godt. Ungdommen svarede for det meste meget fermt, viiste Eftertanke og gjorde fuldstændig Rede efter Lærebog og Catechismus. Man vidste ogsaa noget af den Bibelske Historie. Iligemaade havde de lært mange Psalmer og læste godt i Bog. Der svarede, at intet var at klage. Embedsbøger findes rigtige. Præstegaarden er i god Stand. Kirkerne findes i taalelig Stand.

Daastrup Skole. En god Deel Børn havde læst de første Kapitler i Lærebogen og svarede vel. Ogsaa havde de fleste lært Catechismus med

god Forstand. En Deel skriver. Nogle læse Skrift. Psalmer havde man lært. Men i Boglæsning udfordres mere Bestemthed og Færdighed. 22 Bøger blev uddeelte. Skoleholder Msr. Holm underviser godt og catechiserer ret vel.

- d. 17. *Rorup og Glim Sogner.* Sogne Præsten Hr. Linderod prædikede over Ps. 119,9 godt og grundigt og ordentligt. Han catechiserer vel og messer skikkelig. Degnen Sr. Hersløw synger meget godt og catechiserer gandske skikkelig. Ungdommen var næsten heel igiennem meget ferm. Her blev svaret med Færdighed og Fuldstændighed efter Lærebog og Catechismus. Man havde god Kundskab om den Bibelske Historie. Ligeledes havde man lært Psalmer og læste for det meste vel i Bog. Embedsbøger fandtes rigtige. Præstegaarden er i god Stand. Ligesaa Kirkerne. Der svaredes, at ey noget var at klage.

Glim Skole. Ikkun nogle Piger havde lært nogle Kapitler af Lærebogen og svarede vel deraf. De øvrige havde lært Catechismus temmelig vel. Man læste nogenledes i Bog, men havde ikke lært Psalmer. Skolegang var forsømt. Ieg uddeelte 12 Bøger til Opmuntring. Degnen Hersløw, som tillige er Skoleholder, kan vel undervise og catechiserer skikkelig. Han synger godt.

- d. 18. *Høybye Skole.* Skolegangs Forsømmelse er her sædvanlig. Imidlertid havde dog nogle Børn gjort skikkelig Fremgang i Lærebogen og svarede deraf med god Eftertanke. De vidste ogsaa at giøre skikkelig Rede for Catechismus. Psalmer havde man lært. Men ingen skrev. Boglæsning har siden forrige Gang forbedret sig og er nu antagelig. 13 Bøger blev uddeelte. Skoleholder Sr. Rabe fattes ey Gaver til at undervise og catechiserer gandske vel, ligesom han og synger ret godt.

Giøderup Skole. Mange Børn havde lært det meste af Lærebogen og svarede deraf saavel som af Catechismus med stor Færdighed og med god Indsigt. Nogle havde og læst den Bibelske Historie. Boglæsning var hos, undtagen et par forsømmelige, de fleste antagelig og god. Nogle lærte at skrive. De havde ogsaa lært Psalmer – 19 Bøger blev uddeelte. Skoleholder Maagensen er en flittig og brav Mand, som catechiserer meget vel og synger godt.

- d. 19. *Gadstrup og Syv Sogner.* Sogne Præsten Hr. Mynster i Gadstrup prædikede over Evangel. paa 2^{den} Søndag efter Trinitatis opbyggeligt og rørende. Han catechiserer meget godt og messer nogenledes. Degnen Msr. Bakke synger godt, naar han vil holde rigtig Tone, og catechiserer gandske vel. Den halve Deel af Ungdommen var borte. Ieg talte intet derpaa, fordi det hjælper ikke, da behørig Understøttelse fra verdslig Arm i slig Henseende ikke nu er at opnaae. Men de tilstedeværende

svarede meget fermt, og den største Deel udmærkede sig ved fuldstændig, færdig og forstandig Kundskab efter Lærebog og Catechismus. Man vidste ogsaa meget af den Bibelske Historie. Psalmer havde man lært. Med Boglæsning gik det an. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes rigtige. Præstegaarden er i god Stand. Med Kirkerne gaaer det an.

- d. 20. *Gadstrup Skole.* En Deel Børn havde gjort god Fremgang i Lærebogen og svarede deraf med Eftertanke. De fleste gjorde Rede for Catechismus til Fornøjelse. Man læste i Almindelighed nogenledes vel i Bog og havde lært Psalmer. Nogle skrev. 26 Bøger bleve uddeelte. Degnen Msr. Bagge, som tillige er Skoleholder, underviser ret vel og catechiserer godt.

Syv Skole. Ogsaa her havde Børnene gjort skikkelig Fremgang i Lærebog, svarede med Færdighed og Forstand, vidste god Besked i Catechismus og læste for en Deel Bibelsk Historie samt havde lært Psalmer. Boglæsning var antagelig, men skal øves mere. 18 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Sletting underviser, catechiserer og synger godt.

Skipinge herred

d. 10. *Widschende og Aunsøe Sogner.* Sogne Præsten Hr. Ambders er svag og halv vanvittig, gandske uduelig til Embedet. I hans Sted forretter Personel-Capellanen Hr. Nielsen. Han prædikede over Evangel. paa femte Søndag efter Trinitatis med utydelig Stemme, ey heller i beste Orden, mavert og tyndt, til ringe Opbyggelse. Han catechiserer heller ikke med Færdighed, men messer nogenledes. Degnen Sr. Woldbye synger godt, skjønt han er gammel, men forstaaer ikke at catechisere. Ungdommen svarede for det meste gandske skikkelig, da den først var blevet opvakt. Nogle udmærkede sig ved god og forstandig Rede for Lærebogen. En Deel indskrænkede sig til Catechismus, men svarede vel deraf. Dog bleve 3 antrufne, som gandske havde glemt alt, og derfor maatte antegnes til at lære det fornødneste paa nye, førend de komme til Alters. Boglæsning gik vel an hos de fleste. Man havde lært Psalmer, men vidste kun lidet af den Bibelske Historie. Her blev svaret, at man ey vidste noget at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden i skikkelig Stand, ogsaa Kirkerne.

Widschende Skole. En Deel Børn var samlet. Nogle faa gjorde antagelig Rede for en Deel af Lærebogen. De fleste holdt sig til Catechismus, og det syntes, at Begrebet ikke var tydeligt hos dem. Boglæsning fandtes ikkun maadelig, saa at her i sær maae drives paa at læse godt i Bog. Ti Drengene havde begyndt at skrive. 15 Bøger bleve uddeelte. Degnen Wolbye, som tillige er Skoleholder, holder en Huusmand til at undervise, da han selv ikke kan. Denne Mand gjør sig Umage og er ikke uskikket. Han hedder Morten Nielsen.

d. 11. *Svebølle Skole.* Børnene gjorde temmelig god Rede for Lærebogens første Kapitler, og nogle havde gjort videre Fremgang. Dog indskrænkede sig de fleste til Catechismus. Man svarede med nogenledes Eftertanke. Tre Drengene lærte at skrive. Men i Boglæsning savnedes behørig Fasthed og Færdighed, som derfor blev indskierpet ved alvorlig Paa-mindelse. Man vidste heller ikke noget af den Bibelske Historie og havde ikke lært Psalmer. Ieg uddeelte 12 Bøger til Opmuntring. Skolelærer Sr. Heer er ikke uskikket, men behøver og fik nogen Opvækkel-se. Ieg glemte at lade ham catechisere.

Jordløse Skole. Børnene svarede gandske vel, forsaavidt de vare komne i Lærebog, og viiste, at de fattede Ordenes Mening. Dog havde adskilli-

ge glemte, hvad de forhen vidste. Catechismus var skikkelig lært. Man læste ret godt i Bog. Tre Drengene lærte at skrive. Men Bibelsk Historie vidste man intet af og havde ey heller lært Psalmer. 12 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Sr. Christensen er en flittig Mand og catechiserer ikke ilde.

Wærsløv Skole. Forsømmelse var her alt for stor, ogsaa fra Lærerens Side. Omtrent fire Piger havde gjort skikkelig Fremgang i Lærebogen og svarede temmelig vel deraf. Ligesaa gjorde omtrent fire af de mindre Børn nogenledes god Rede for Catechismus. Men nu værende Lærer havde deraf liden eller ingen Fortieneste, da Forældrene mest underviste dem selv. Tre til Fire Drengene lærte at skrive. Boglæsning var maadelig. Man havde ikke lært Psalmer. Jeg uddeelte 8 Bøger til de beste. Degnen Sr. Wildt,⁶³ som tillige er Skoleholder, kan selv intet forrette, da han er blind. Men han holder en Assistent, Høyer, som af Mænd og Koner anklagedes i Skolen for Forsømmelse, hvilket han ikke kunde nægte. Siden erfarede, at han er drikfældig og har nyelig i Callundborg siddet paa Raadstuen for uordentlig Opførsel i Drukenskab. Jeg gav Præsten d. 12 Julii skriftlig Ordre til at udelukke ham strax fra al Kirke- og Skole-Tieneste. Ligesaa skrev jeg til Herreds Provsten d. 20 Jul., at han maatte vare paa, at en anden Substitut strax blev antaget efter Lov. 2-5-12.⁶⁴

- d. 12. *Wærsløv og Jordløse Sogner.* Sogne Præsten Hr. Saabye prædikede over 1 Pet. 1,3 ordentligt, grundigt, opbyggeligt og rørende. Han catechiserer meget godt og messer vel. Degnen Msr. Wildt⁶⁵ er gammel og blind, svag og affældig, saa at han ey kan komme i Kirke. Hans Assistent Msr. Høyer blev af mig formedelst notorisk Liderlighed og høyst forargelig Opførsel ved Skrivelse til Sogne Præsten forbudet at befattet sig herefter med nogen Forretning i Kirke og Skole. Han har siddet og drukket med Bønderne indtil overvættes Fuldskab og været til Nar for dem paa skammeligste Maade, som han og atter i Dag var hos Karle og Kudske i Præstegaarden. Børnene i Skolen forsømte han, lod hente Brændeviin, naar han var der, og gav Børnene at drikke med sig. I Callundborg svævede han saa stygt, at Øvrigheden maatte lade han sætte paa Raadstuen. Nu forrettede ogsaa Sogne Præsten Degnens Tieneste, læste i Chordørren, begyndte Psalmerne, og da han messede, svarede jeg Amen – Og med din Aand – som Degn. Ungdommen gjorde i Almindelighed ret god Rede for sin Christendoms Kundskab. Mange udmærkede sig ved Færdighed og Fuldstændighed i deres Svar af Lærebogen. Alle svarede med godt Begreb af Catechismus. De vidste noget af den Bibelske Historie, havde lært Psalmer og læste vel i Bog. Der svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger fandtes i Orden. Dog savnedes Degnens Tillysningsbog. Præstegaar-

dens Udlængder synes at være i maadelig Forfatning. Kirkerne have faaet liden Reparation.

- d. 13. *Biersted Skole.* Børnenes Antal er ikke stort. Nogle deriblandt udviiste god Forstand i deres Svar af Lærebogen. En Deel havde smukt Begreb om Catechismi Indhold. Tre Drengene lærte at skrive. Boglæsningen fandtes antagelig, men skal dog øves mere. Jeg uddeelte 15 Bøger. Skolelærer Jensen er en flittig Mand og catechiserer gandske vel.
- Eschebjerg Skole.* Mange Børn vare tilstede, men ikke mange havde gjort liden Fremgang i Lærebogen. Flere havde lært Catechismus. De svarede nogenledes vel; dog skal Begrebet hos dem opvækkes og ledes bedre. Med Boglæsning gik det i Almindelighed an. Imidlertid er ogsaa herved mere Øvelse fornøden. Man havde lært Psalmer, men ingen lærte at skrive. Jeg uddeelte 19 Bøger. Skoleholder Sinding er en skikkelig Mand, men ikke synderligen oplagt til at undervise. Hans Catechisation er maadelig.
- Bregninge Skole.* Ikke faa Børn havde gjort smuk Fremgang saavel i Lærebog som i Catechismus og viiste forstandig Indsigt i deres Svar. De havde lært mange Psalmer. Fire til fem Drengene lærte at skrive. Men Boglæsning bør øves mere, og større Nøyagtighed derved iagttages. Jeg uddeelte 16 Bøger. Degnen Smith, som tillige er Skoleholder, holder en Medhjælper, Jacobsen, som er gandske duelig.
- d. 14. *Bregninge og Biersted Sogner.* Sogne Præsten Hr. Randrup prædikede over Col. 2,6 grundigt, ordentligt, smukt og opbyggeligt. Han catechiserer meget godt og messer vel. Degnen Sr. Smith synger godt og catechiserer gandske skikkelig. Ungdommen var ret ferm. Mange udmærkede sig ved Grundighed, fuldstændig Kundskab og Færdighed i deres Svar efter Lærebog og Catechismus. De havde smuk Kundskab i den Bibelske Historie, læste godt i Bog og havde lært en stor Mængde af Psalmer. Der svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger fandtes i Orden. Præstegaarden er i den beste Stand. Kirkerne have faaet nogen Reparation.
- d. 15. *Føllesløw og Særsløw Sogner.* Sogne Præsten Hr. Brink prædikede over 1 Pet. 2,16 opbyggeligt, smukt og ordentligt. Han catechiserer meget godt og messer vel. Degnen Msr. Tømmerup, en gammel Mand, synger skikkelig og catechiserer meget vel. Ungdommen viiste sig meget ferm. Den største Deel svarede med udmærket Færdighed og Forstand efter Lærebog og Catechismus. Man havde Kundskab om den Bibelske Historie, læste skikkelig i Bog og havde lært en Deel Psalmer. Der svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i god Stand. Kirkerne have Reparation fornøden.

Særsløw Skole. Adskillige Børn havde giort smuk Fremgang i Lærebogen og svarede vel deraf med godt Begreb. Her blev ogsaa giort god Rede for Catechismus. Fire til fem Drengene lærte at skrive, og 1 regnede. I Boglæsning, som hos de fleste var antagelig, behøves dog mere Færdighed. Ieg uddeelte 20 Bøger. Skole Lærer Kliim er en duelig Mand, underviser og catechiserer gandske vel.

- d. 16. *Føllesløw Skole.* Efterhaanden samlede en Deel Børn. Skolegang er meget forsømt. Dog havde nogle Piger i Særdeleshed giort skikkelig Fremgang i Lærebogen og svarede til Fornøjelse. Flere Børn vidste at giøre antagelig Rede for Catechismus. Tre til fire lærte at skrive. Men Psalmer havde man ikke lært. Boglæsningen har Mangel og bør mer paadrives, som ogsaa blev indskierpet. Ieg uddeelte 14 Bøger. Degnen Msr. Tømmerup læser endnu i sin Alder af 75 Aar selv i Skolen og anvender fra sin Side al Fliid.

Overfarten til Seyerøe borttog formedelst Modvind imod 7 Timer, saa at det blev for sildigt at gaae der i Skolen, hvor desuden de fleste Børn savnedes. Ieg maatte da næste Dag holde Skole-Visitatz, efterat Kirke-Visitatzen var endt.

- d. 17. *Seyerøe Sogn.* Sogne Præsten Hr. Raffenberg prædikede over Epistelen paa Siette Søndag efter Trinitatis smukt og grundigt til megen Opbyggelse. Han catechiserer meget vel og messer godt. Degnen Sr. Petersen synger maadelig, og hans Catechisation er ikkun Lectie-Høren. Ungdommen viiste fortrinlig god Kundskab. Næsten alle gjorde Rede for Lærebog og Catechismus med en Færdighed og en Forstandighed, som fortiente Berømmelse. Man vidste ogsaa noget af den Bibelske Historie, havde lært Psalmer og læste vel i Bog. Der blev svaret, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirken er i skikkelig Stand – Præstegaarden ligesaa.

Seyerbye Skole. Her var Skolegang blevet meget forsømt. Dog kunde adskillige Drengene og Piger svare til Fornøjelse efter Lærebog og Catechismus. Tre til fire Drengene lærte ogsaa at skrive. Nogle faa læste skikkelig i Bog. Men Boglæsning har Mangel hos de fleste, som maae afhjelpes. Ieg uddeelte, for at opmuntre, 15 Bøger. Degnen Sr. Petersen, som tillige er Skoleholder, har ikke været flittig og er tillige svag og uskikket. Sogne Præsten har lovet at komme til Hielp og at sørge for bedre Skolegang.

Ieg kom først om Aftenen Kl. 12 tilbage til Siælland formedelst svag Vind.

- d. 18. *Hørve Skole.* Adskillige Børn gjorde Rede for en Deel af Lærebog og for Catechismus med skikkelig Eftertanke, til Fornøyelse. Tre til fire Drenge lærte at skrive. Boglæsning har forbedret sig, men der behøves endnu mere Øvelse, som blev indskierpet. Ieg uddeelte 15 Bøger. Skoleholder Sr. Hiardemaal er gandske vel oplagt og catechiserer ikke ilde. *Wallekilde Skole.* En god Deel Børn svarede ret vel af Lærebog og Catechismus, med godt Begreb og tydelig Indsigt. Men ingen lærte at skrive. Man havde imidlertid lært Psalmer. Nogle faa læste taaleligen i Bog. Men i det heele var Boglæsningen maadelig, slet og ussel, saa at jeg maatte alvorligst indskierpe større Flid i denne Henseende. Ieg uddeelte 18 Bøger. Tre og Tredive Børn vare antegnet til at belønnes for deres gode Svar, men den usle Boglæsning berøvede de femten, hvad Belønning dem var tiltænkt. Degnen Msr. Klemp, som tillige er Skoleholder, har megen Duelighed, men ingen Lyst og forsømmer. Sin høye Indbildning fik han dog nu lidet svækket. Men jeg tør derfor ikke love mig Bedring hos ham, da han er ligesaa stolt som magelig.
- d. 19. *Wallekilde og Hørve Sogner.* Sogne Præsten Hr. Mag. Provst Bech prædikede over Eccl. 12,13 opbyggeligt og grundigt. Han catechiserer vel og messer skikkelig. Degnen Msr. Klemp synger temmelig vel og catechiserer ret godt. Ungdommen var for det meste gandske godt oplyst. Man svarede med Forstand af Lærebog saavel som af Catechismus. Den bibelske Historie var bekiendt. Man havde lært Psalmer og læste nogenledes taalelig i Bog. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirken i Wallekilde i smuk Stand og Præstegaard ligesaa.

Ods herred

d. 21. *Faareveile og Adlersborg Sogner.* Sogne Præsten, den gamle Hr. Hiorth, prædikede over 1 Tim. 2,19 grundigt, ordentligt, opbyggeligt og vel. Han catechiserer meget vel og messer godt. Degnen Sr. Benner synger godt og catechiserer gandske vel. Den voxne Ungdom var for det meste meget ferm. Mange udviiste forstandig og færdig Kundskab efter Lærebog og Catechismus. Man kiendte iligemaade den Bibelske Historie, havde lært Psalmer og læste skikkelig i Bog. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaard i god Stand og Kirke ligesaa.

Faareveile Skole. Nogle Børn gjorde meget god Rede for Lærebog og Catechismus. De svarede med Forstand. Ogsaa havde man lært mange Psalmer. Men ingen lærte for Tiden at skrive. De flittige læste godt i Bog, men de forsømmelige røbede sig selv ved deres slette Bøglæsning. Ieg uddeelte 17 Bøger. Degnen Sr. Benner, som tillige er Skoleholder, underviser meget vel.

d. 22. *Ordstrup Skole.* Megen Forsømmelse havde fundet Sted. Dog vidste enkelte Børn at gjøre Rede for Lærebogen, ikke uden Eftertanke, og flere svarede vel af Catechismus. Men Psalmer vidste man lidet af. Ingen lærte at skrive. Bøglæsningen er maadelig og hos de fleste gandske slet. Ieg uddeelte 12 Bøger. Skoleholder Been har ingen Færdighed i at catechisere og synes ikke at være meget oplagt til Skolehold.

Windinge Skole. En god Deel Børn svarede meget vel og med Forstand efter Lærebog og Catechismus. De havde lært mange Psalmer. Adskillige læste ligeledes vel i Bog. Men ogsaa her behøves i Almindelighed mere Øvelse i Bøglæsning. Ingen skriver, som er ilde, da Skolelæreren skriver meget godt. Ieg uddeelte 18 Bøger. Skoleholder Sørensen er en duelig Mand, som underviser og catechiserer meget godt.

Asnæs Skole. En heel Deel Børn var forsamlet. Imidlertid savnedes dog mange, og Skolegang har været forsømt. Omtrent Tolv til fiorten Dreng og Piger svarede til Fornøjelse med godt Begreb efter Lærebog og Catechismus. Man vidste lidet af Psalmer. Fire Dreng lærte at skrive. Men Bøglæsning var i det heele gandske maadelig og hos en Deel slet. Ieg kunde derfor ikkun uddele 18 Bøger. Degnens Assistent Sr. Thamstrup underviser og catechiserer meget vel.

d. 23. *Asnæs Sogn.* Sogne Præsten Hr. Olivarius prædikede over 1 Joh. 2,28

opbyggeligt og ordentligt. Han catechiserer gandske godt og messer nogenledes. Degnen Msr. Lund, en Olding af 82 Aar, synger maadelig og kan ikke catechisere, saa at hans Assistent Thamstrup maatte catechisere for ham. Han har desuden aldrig taget sig Verden for nær. Ungdommen var heel igiennem meget ferm. Neppe 3 eller 4 viiste blot antagelig Kundskab. De andre lagde Færdighed og god Indsigt for Dagen i deres fuldstændige Svar efter Lærebog og Catechismus. De havde Bekiendtskab med den Bibelske Historie og vidste Psalmer. Ikkun Boglæsningen var maadelig. Dog fandtes der og de, som læste meget godt i Bog. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaard og Kirke ere i temmelig god Stand.

Herrestrup Skole. En stor Mængde af Børn havde forsamlet sig. Men en heel Deel deriblandt søgte Skolen ikkun sielden eller aldrig. De flittigere svarede med skikkelig Eftertanke gandske vel efter Lærebog og Catechismus. Dog maatte jeg først oplive dem. De havde lært Psalmer. Otte Dreng lærte at skrive. Men Boglæsning gik langsomt. Nogle faa læste dog meget godt. De andre behøve mere Øvelse. De forsømmelige kunde saa godt som slet intet læse i Bog. Jeg uddeelte 24 Bøger. Skole Lærer Sr. Nielsen, Seminarist, er duelig og underviser med Forstand og Fliid.

- d. 24. *Grevinge Sogn.* Sogne Præsten Hr. Saxtorf prædikede over Evangelium paa 7de Søndag efter Trinitatis med Fynd og Kraft til Opbyggelse. Han catechiserer godt og messer skikkelig. Degnen Sr. Hansen synger maadelig, men catechiserer bedre. Skolelærer og Seminarist Nielsen synger temmelig og catechiserer vel. Ungdommen var i Begyndelsen noget sagtfærdig, men blev opvakt og svarede da til Fornøyelse efter Lærebog og Catechismus. Ikke faa have udmærket sig ved Færdighed og Fuldstændighed. Den Bibelske Historie var dem ikke ubekiendt. De havde ogsaa lært Psalmer. Nogle læste vel i Bog, andre læste maadelig. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaard er i god Stand. Kirke ligesaa.

Egebjerg Skole. En Deel Børn svarede ret godt af Lærebog og Catechismus med skikkelig Eftertanke. De havde ogsaa lært Psalmer. Sex Dreng lærte at skrive. Nogle læste vel i Bog. Men i Almindelighed er Boglæsning ikke god. 16 Bøger bleve uddeelte. Skolelærer og Kirkesanger Sinding er sygelig, men han synes dog at giøre sig Fliid med Underviisningen.

- d. 25. *Egebjerg Sogn.* Sogne Præsten Hr. Walther prædikede over Matth. 7,24 temmelig godt og til Opbyggelse. Han catechiserer meget vel og messer skikkelig. Kirkesanger og Skole Lærer Msr. Breum synger temmelig,

men catechiserer kun maadelig. Kirkesanger og Skolelærer Sinding synger nogenledes, men catechiserer bedre. Ungdommen var meget vel oplyst. Næsten alle udmærkede sig i deres Svar efter Lærebog og Catechismus, deels ved Fuldstændighed og deels ved godt Begreb. Den Bibelske Historie var dem vel bekiendt. De havde ogsaa lært Psalmer. Adskillige læste godt i Bog. Flere behøve deri mere Øvelse. Der svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er den smukkeste og beste i Stiftet. Kirken er i god Stand.

Braade Skole. En Mængde Børn havde indfundet sig. Ikke faa svarede med Færdighed af Lærebog og Catechismus. Men til Eftertanke og Indsigt behøve de mere Veyledelse. Nogle havde lært Psalmer. Ingen skrev. Enkelte læste vel i Bog, men i Almindelighed fandtes Boglæsningen gandske maadelig; hvorom fornøden Erindring for Skolelæreren blev indtegnet i Skole-Journalen. Ieg uddeelte 19 Bøger. Kirkesanger og Skole Lærer Msr. Breum er sygelig og synes ey heller at giøre sig tilbørlig Fliid. Han blev erindret.

d. 26. *Nykjøbing og Rørvig Sogner.* Sogne Præsten Hr. Bang prædikede over Joh. 6,68 grundigt og opbyggeligt. Han catechiserer godt og messer vel. Chordegne Sr. Fischer synger skikkelig og catechiserer meget vel. Degnen Msr. Ørbech i Rørvig synger godt og catechiserer meget godt. Ungdommen gjorde Rede i Almindelighed til Fornøyelse baade for Lærebog og Catechismus. Man svarede med god Forstand. Adskillige fra Kjøbstæden røbede nogen Svaghed. Men ogsaa viste sig nogle herfra meget ferm. De beste vare imidlertid fra Annexet, i sær af Qvindelkønnet. Man vidste adskilligt af den Bibelske Historie, havde lært Psalmer og læste gandske vel i Bog. Der blev svaret, et ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden.

d. 27. *Rørvig Skole.* Børnene svarede meget vel af Lærebog og Catechismus med god Forstand. Tre Drengene lærte at skrive. Man havde lært mange Psalmer. Boglæsning var god og hos en Deel roesværdig. Ieg uddeelte 20 Bøger. Degnen Msr. Ørbech, som tillige er Skole Lærer, har megen Duelighed og viser Fliid.

Nache Skole. Den største Deel af Børnene svarede skjønt og med klart Begreb saavel af Lærebog som af Catechismus. Sex Drengene lærte at skrive. Man havde lært mange Psalmer. Her viiste sig god Boglæsning, og faa røbede deri liden Mangel. Ieg uddeelte 27 Bøger. Skoleholder Danielsen, en ustuderet, men duelig og flittig Mand, giver god Undervisning og catechiserer ret fermt.

Nykjøbings Skole. Her indfandt sig ogsaa Børn, som havde privat Information hos Stud. Kirchhof. Disse gjorde tillige smukt Rede for Geographie efter Landkort, læste Tydsk, skrev og regnede. Alle Skolens

Børn svarede med skikkelig Forstand efter Lærebog og Catechismus. Nogle faa lærte at skrive. Boglæsning fandtes antagelig. Jeg uddeelte 29 Bøger. Chordegner Fischer, som tillige er Skoleholder, bliver nu gammel. Imidlertid er han flittig og underviser ret vel.

- d. 28. *Oddens Sogn.* Sogne Præsten Hr. Mag. von Haven prædikede over Joh. 8,46 ordentligt og lærerigt, men i et tørt Foredrag uden Liv. Han catechiserer temmelig vel og messer taalelig. Kirkesanger og Skolelærer Gotschalch synger nogenledes, men catechiserer bedre. Den yngre Deel af Ungdommen var vel oplyst og svarede baade med Forstand og Færdighed saavel af Lærebog som af Catechismus. Den ældre Deel svarede af Forklaringen, for det meste skikkelig. Man vidste lidet af den Bibelske Historie og havde lært Psalmer. Boglæsning fandtes god. Der svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i Stand. Kirken ligesaa.

Oddens Skole. En Mængde Børn var forsamlet. Hos Drengene viiste sig megen Efterladenhed og Forsømmelse, da neppe To vidste lidet af Lærebogen. Deres Boglæsning var i Almindelighed heller ikke god. De mindste Drengene læste best. Men hos Pigerne derimod havde god Fremgang fundet Sted saavel i Lærebog som i Catechismus, for hvilke de gjorde Rede med god Forstand. Ogsaa læste disse meget vel i Bog. Men Psalmer havde man ikke lært. Kun 3 Drengene havde begyndt at skrive. Geographie, som før var her i Gang, er nu gandske forsvunden. Skolen er gaaet tilbage. Jeg mindte Læreren paa det alvorligste derom baade mundtlig og skriftlig. Dog uddeelte [jeg] 26 Bøger, hvoraf de 18ten kom i Pigerens Eye og ikkun 8 i Drengenes. Kirkesanger og Skolelærer Gotschalch er en duelig Mand. Men han er blevet doven. Nu blev han ansporet paa nye og tilholdt at antage sig en Medhielper.

- d. 29. *Højbye Sogn.* Sogne Præsten Hr. Møller prædikede over Joh. 3,16 smukt, grundigt, opbyggeligt og rørende. Han catechiserer ypperlig og messer herlig. Degnen Msr. Huulbek synger godt, men catechiserer maadelig. Ungdommen var meget vel oplyst. Den største Deel svarede efter Lærebog og Catechismus med god Forstand. Deres Kundskab var fuldstændig og grundigt. Den Bibelske Historie var dem bekiendt. De havde lært mange Psalmer. Med Boglæsning gik det vel an hos nogle. Men i Almindelighed læser man usikkert og gietter sig til Ordene i Stedet for at stave dem rigtig. Her svarede, at ey noget var at klage over. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i god Stand. Kirken ligesaa.
- d. 30. *Sonnerup Skole.* Ikke den tredie Deel af Børnene var tilstede. Iblandt de

tilstedeværende havde den halve Deel, i sær af Drengene, været for sømmelig. De flittige svarede meget vel, baade af Lærebog og Catechismus, med godt Begreb. De havde ogsaa lært Psalmer og læste temmelig godt i Bog. Men ikkun 1 lærte at skrive. Ieg uddeelte 15 Bøger. Skoleholder Lund er en flittig og duelig Mand, som catechiserer gandske vel.

Høybye Skole. En temmelig Deel Børn var forsamlet. Ikke faa iblandt dem gjorde Rede til Fornøyelse baade for Catechismus og Lærebog med skikkeligt Begreb. Ogsaa havde nogle lært Psalmer. Omtrent 3 til 4 Drengene lærte at skrive. Men Skolegangs Forsømmelse viiste sig i sær ved Bøglæsning. Faa læste godt, de fleste maadeligen og nogle slet. Man er i Stavning blevet forsømt. Ieg uddeelte 16 Bøger. Skoleholder Kieldorph catechiserer med Hiv og er ikke flittig. Hvorom baade mundtlig og skriftlig Paamindelse blev givet ham.

Wiig Skole. Af den store Mængde Børn havde faa søgt Skolen. Adskillige svarede godt af Lærebog og Catechismus. Men dog behøves mere Veyledelse til Eftertanke. Omtrent 10 eller 12 Drengene lære at skrive. Man havde ogsaa lært Psalmer. Men Bøglæsningen var hos de beste neppe antagelig, hos de fleste saare maadelig og hos adskillige aldeles slet. Ieg uddeelte dog 16 Bøger til Opmuntring. Skoleholder Ruhe kan vel undervise, men han synes ikke at være nidkier for sit Embede. Paamindelse er givet ham.

- d. 31. *Wiig og Asmindrup Sogner.* Den Residerende Capellan Hr. Brünniche prædikede over Evangel. paa 8de Søndag efter Trinitatis grundigt, tydeligt og opbyggeligt. Han catechiserer meget godt og messer vel. Sogne Præsten Hr. Provst Bech catechiserer med Færdighed og meget godt. Skoleholder Ruhe, som forretter i den afdøde Degns Sted, synger maadelig, men catechiserer nogenledes. Skoleholder Tønnesen, som ligeledes forretter i den afdøde Degns Sted, synger bedre og catechiserer gandske godt. Ungdommen var meget vel oplyst. Alle svarede til Fornøyelse med godt Begreb efter Lærebog og Catechismus. Mange udmærkede sig ved deres Færdighed. Man havde Kundskab om den Bibelske Historie og havde lært Psalmer. Nogle læste meget vel i Bog, men andre behøve deri mere Øvelse. Der svaredes, at intet var at klage. Dog ankede en Mand paa, at Skoleholder Ruhe havde været Kramboesvend. Men da det ikke er forbudet at tage Læg Folk eller Professionister til Skolehold, naar de ellers ere duelige, kunde herpaa ikke reflecteres. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i god Stand – Kirkerne ligesaa.
- d. 1. *Eskildstrup Skole.* Børnene svarede med Forstand efter Lærebog og Catechismus. De vidste ogsaa noget af den Bibelske Historie. Adskilli-

ge vidste god Beskeed om Geographie efter Landkort. De regnede nogenledes af Hovedet. Tolv Drengeskrivere. Man havde lært Psalmer. Ogsaa læste de godt i Bog, som havde været flittige til at søge Skole. Men Skolegang var af Mængden blevet forsømt. Ieg uddeelte 18 Bøger. Skolelærer Tønnesen, Seminarist, underviser meget vel og catechiserer godt.

Asmindrup Skole. En Mængde Børn var forsamlet. Ikke faa deriblandt svarede med Forstand og Færdighed efter Lærebog og Catechismus. De havde lært Psalmer. Nogle skrive. De læste godt i Bog. Ieg uddeelte 21 Bøger. Skoleholder Jensen underviser meget vel og catechiserer godt.

Ars herred

- d. 11. *Tømmerup Sogn.* Sogne Præsten Hr. Amundin prædikede over Evangel. paa 14de Søndag efter Trinitatis ordentligt, grundigt og opbyggeligt. Men hans Maal er lidt tungt. Han catechiserer ret godt og med Liv. Han messer maadelig. Degnen Hanberg synger skikkelig, men catechiserer heel maadeligt. Ungdommen svarede i Almindelighed meget vel, baade med Færdighed og Forstand, efter Lærebog og Catechismus. Adskillige udmærkede sig. Man vidste noget af den Bibelske Historie. Ogsaa havde man lært Psalmer. Nogle læste skikkelig i Bog. Men største Deelen læste maadelig. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirken er i ypperlig Stand. Præstegaarden i god Stand.

Tømmerup Skole. En stor Mængde af Børn var samlet. Men i blandt dem alle opviste Mandtallet ikkun 1, som skulde vide noget af Lærebogen. Ieg opledte dog 7 ved Overhørelsen, som vidste noget, men havde lært det hiemme og ey i Skolen. End ikke de 5 Parter i Catechismus vare læste uden af faa. Mængden indskrænkede sig til de 2 Parter. Den alleryderste Forsømmelse fra Skoleholderens Side viiste sig. Han kiendte end ikke dem, som han i Journalen havde antegnet at gaae 4 Dage om Ugen i Skolen. Børn fremtraadte, som bevidnede, at de havde gaaet i Skole. Men han kiendte dem ikke og vidste det ikke. Selv tilstod han, at han ey kunde opvise et eneste Barn, som han havde lært noget. Ieg uddeelte 7 Bøger til de beste. Degnen Hanberg, som tillige er Skolelærer, skal enten removes fra Skolehold eller have en Medhielper. Provsten tilskriver jeg derom. Provsten blev tilskrevet d. 14 Sept. Hans Svar af 17 Sept. viser, at Medhielper alt er antaget.

- d. 12. *Rachløw Sogn.* Sogne Præsten Hr. Provst Wedseltoft prædikede over Jer. 9,24 grundigt, ordentligt, tydeligt og vel. Han catechiserer med Færdighed og messer godt. Degnen Sr. Borcksenius synger skikkelig, naar han treffer Tonen, og catechiserer godt. Ungdommen svarede til Fornøjelse. Mange udviste god og fuldstændig Kundskab efter Lærebog og Catechismus. Adskillige udmærkede sig, i sær af Pigerne. Men enkelte Svage fra gammel Tid ere endnu tilovers. Man havde god Kundskab om den Bibelske Historie og vidste Psalmer, ogsaa af de nyeste. De fleste læste skikkelig i Bog, nogle maadeligen. Der svaredes, at ey

noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirken er i god Stand. Præstegaarden i herlig Stand.

- d. 13. *Wollerup Skole.* En skikkelig Deel Børn var forsamlet. Deriblandt havde adskillige begyndt paa Lærebogen, som svarede med skikkelig Indsigt og god Færdighed. Ellers havde man lært Catechismus, ikke uden Eftertanke. Ogsaa havde man lært Psalmer og læste temmelig vel i Bog. Ieg uddeelte 20 Bøger. Skoleholder Braband underviser nu med Fliid og catechiserer ret vel.

Rachløw Skole. En stor Mængde Børn var kommet tilsammen, men ikke faa deriblandt havde aldrig været i Skole tilforn. Ogsaa mødte her en Deel fra Extra-Skolen i Gaasetofte. De flittige gjorde god Rede for en Deel af Lærebogen med rigtig Indsigt. De svarede ogsaa vel og med godt Begreb af Catechismus. For det meste læste de antageligen og nogle vel i Bog. Man havde i ligemaade lært Psalmer og kiendte Tal. Men ingen skriver i disse Skoler. Ieg uddeelte 20 Bøger. Degnen Borcksenius, som tillige er Skoleholder, besidder Duelighed og skriver meget godt. Extra-Skolelærer Peder Pedersen, en gammel Mand, læser troelig og vel for sine Børn. De havde gjort den meste Fremgang.

- d. 14. *Refsnæs Sogn.* Sogne Præsten Hr. Rytzou prædikede over 1 Cor. 15,58 grundigt, Christeligt, tydeligt, opbyggeligt. Han catechiserer meget godt og messer godt. Degnen Sr. Feilberg synger nogenledes og catechiserer godt. Ungdommen var i Almindelighed meget god. De fleste svarede efter Lærebogen med god Forstand og viiste fuldstændig Kundskab. Man havde godt Begreb om Catechismus, vidste noget af den Bibelske Historie og kiendte Psalmer samt læste skikkelig i Bog. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirken er i god Stand, Præstegaarden ligesaa.

Refsnæs Skole. Børnene havde for en Deel gjort skikkelig Fremgang i Lærebogen og svarede med sundt Begreb. Ligesaa vidste de at gjøre smukt Rede for Catechismus. De læste vel i Bog og havde lært Psalmer, men ingen skrev. Ieg uddeelte 24 Bøger. Degnen Feilberg, som tillige er Skoleholder, giver god Underviisning.

- d. 15. *Callundborg Sogn.* Sogne Præsten Hr. Dr. Schydt prædikede over Ebr. 1,1 smukt, ordentligt og opbyggeligt. Han catechiserer meget godt. Den Residerende Capellan Hr. Holst catechiserer meget godt og messer vel. Ungdommen var i Almindelighed ret ferm. Man havde læst baade Lærebog og Catechismus med Forstand og svarede deraf med Færdighed. Ogsaa vidste man noget af den Bibelske Historie. Man havde lært Psalmer og læste for det meste vel i Bog. Der svaredes af

Borgemester,⁶⁶ at ey noget var at klage. Men at Skolevæsenet trængte til Forbedring. Ieg erfarede dog siden, at han aldrig har været i Skolen, ligesom han ey heller indfandt sig der, da jeg næste Dagen visiterede i Skolen og fandt saa god Fremgang som hidtil i nogen Skole, hvor der ikke er Seminarist, har været at opnaae. Embedsbøger findes i Orden. Chordegner Svella, en gl. Mand, synger skikkelig. Orgelet er uselt og giver mangehaande Mislyd.

- d. 16. *Callundborg publ. Skole.* En talrig Ungdom var forsamlet. Den største Deel svarede fermt efter Lærebog med god Forstand. Man havde smukt og rigtigt Begreb om Catechismi Indhold. Ogsaa vidste man adskilligt af den Bibelske Historie. Boglæsning var god. De fleste regne og skrive meget vel. Ligeledes havde de lært Psalmer. Ieg uddeelte 37 Bøger. Skoleholder Msr. Høy er duelig og flittig. Han catechiserer godt.

Callundborg Chor-Skole. Ogsaa her fandtes en Deel Børn. Mange af dem gjorde god rede for Lærebogen med Eftertanke. De havde ogsaa lært Catechismus med Forstand. Nogle vidste adskilligt af den Bibelske Historie. De læste tydeligen og vel i Bog og havde lært Psalmer. Men i Regning og Skrivning behøves videre Fremgang. Ieg uddeelte 26 Bøger. Chordegner og Skolelærer Svella, en gl. Mand, som har været troe og flittig, arbejder endnu med Lyst og catechiserer gandske godt. Han har sin Sønnesøn⁶⁷ til Assistent.

- d. 17. *Rørbye Sogn.* Sogne Præsten Hr. Wolgang prædikede over Ps. 40,1-5 rørende, opbyggeligt og smukt, men ikke i beste Orden. Han catechiserer godt, men hans Mesning er monotonisk tydsk. Degnen Sr. Lund synger skikkelig og catechiserer ret godt. Ungdommen havde kiendeligen forbedret sig. De fleste svarede efter Lærebogen med god Forstand og temmelig Færdighed. De havde ligeledes godt Begreb om Catechismi Indhold. Nogle Svage ere endnu tilovers. Boglæsning var maadelig. Men en stor Deel nye Psalmer havde man lært. Ogsaa vidste nogle et og andet af den Bibelske Historie. Der svarede, at intet var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i Stand. Kirken nogenledes.

Rørbye Skole. Mange Børn vare forsamlede. En Deel havde begyndt paa Lærebogen og svarede deraf til Fornøvelse. Man havde lært Catechismus med god Eftertanke. Boglæsning var antagelig. Adskillige havde lært Psalmer. Men Skrivning og Regning har ikke Sted. Ieg uddeelte 21 Bøger. Degnen Sr. Lund, som tillige er Skolelærer, kan godt undervise og er ey heller efterladet, skjønt han nok kunde være ivrigere.

- d. 18. *Aarbye Sogn.* Sogne-Præsten Hr. Flensborg prædikede over Evangelium paa 15de Søndag efter Trinitatis opbyggeligt og grundigt, med Fynd og Varme. Han catechiserer godt og messer vel. Degnen Msr. Stiernholm synger meget godt og catechiserer ligeledes meget vel. Ungdommen var i Almindelighed gandske god. Den største Deel svarede efter Lærebogen med skikkelig Indsigt. Man havde godt Begreb om Catechismus. Adskillige vidste noget af den Bibelske Historie. De læste for det meste vel i Bog og havde lært nye Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i god Stand. Kirken ligesaa.

Aarbye Skole. En Deel Børn havde gjort god Fremgang i Lærebogen og svarede med Forstand. Catechismi Indhold var dem bekiendt. Ogsaa vidste de noget af den Bibelske Historie. De læste temmelig vel i Bog og havde lært mange Psalmer. Med Skrivning og Regning er skeet Begyndelse. Ieg uddeelte 24 Bøger. Degnen Msr. Stiernholm, som tillige er Skole Lærer, underviser meget godt og er en smuk, forstandig Mand, som fortienet fortrinlig Agtelse.

- d. 19. *Svallerup Sogn.* Sogne Præsten Hr. Dame prædikede over 2 Pet. 1,5-10 grundigt og vel, i et godt Sprog, til Opbyggelse. Han catechiserer meget godt, men messer alt for konstlet og langtrækkende. Degnen Msr. Wurring synger meget godt og catechiserer godt. Ungdommen svarede vel, da den var blevet opvakt. Den største Deel viiste god og forstandig Kundskab efter Lærebog og Catechismus. Man vidste noget af den Bibelske Historie, havde lært Psalmer, læste godt i Bog. Enkelte røbede hist og her ringe Kundskab og maadelig Eftertanke. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i skikkelig Stand. Kirken ligesaa.

Svallerup Skole. En god Deel Børn havde gjort smuk Fremgang i Lærebogen og svarede deraf med Forstand saavel som af Catechismus. Nogle havde læst den Bibelske Historie. De regnede og skrev. Men Bøglæsning gik langsom og udkræver mere Øvelse. Man vidste mange Psalmer. Ieg uddeelte 24 Bøger. Degnen Msr. Wurring, som tillige er Skoleholder, underviser med Flid og er duelig

- d. 20. *Bierre Skole.* Nogle Børn vidste at gjøre godt rede for det, de havde lært af Lærebogen, men behøvede mere Vejledning til Eftertanke og Indsigt. De fleste svarede ret vel af Catechismus. Med Bøglæsning kunde det gaae an. Nogle lærte at skrive. Man vidste Psalmer. Ieg uddeelte 19 Bøger. Skole Lærer Falchenberg underviser efter Evne med Flid og catechiserer ikke ilde.

Jeersløw Skole. Børnenes Antal er ikke stort. Men alle befandtes at være

vel underviiste efter deres forskellige Alder. Ikke faa havde giort god Fremgang i Lærebogen og flere i Catechismus. Dog behøves nogen mere Opvækkelse til Eftertanke. Boglæsningen var meget god. Adskillige lærte at skrive. Man havde lært Psalmer. Ieg uddeelte 17 Bøger. Skoleholder Jørgensen er [en] simpel Bonde, men en duelig Mand, som underviser med Troeskab og catechiserer ikke ilde.

Storefuglede Skole. En stor Deel Børn var forsamlet. Deriblandt havde mange begyndt paa Lærebogen, men ikke faa glemte igien, hvad de vidste. Dog fandtes heller ikke faa, som gjorde god rede for Lærebog og Catechismus, ikke uden Indsigt. Nogle læste vel i Bog. Men hos Mængden savnes i Boglæsning den fornødne Nøagtighed. Man havde lært Psalmer. Skrivning og Regning fandt ikke Sted. Ieg uddeelte 20 Bøger. Degnen Bredsdorf,⁶⁸ som tillige er Skole Lærer, holder en Assistent i Skolen. Ieg har i Skole-Journalen antegnet følgende: »Da Medhjælperen bliver gammel og lider Mangel paa Hørelsen, maae Skolens Lærer efter sin Embedspligt saa meget desto omhyggeligere selv antage sig Underviisningen og bestræbe sig for, at god Læsning og godt Begreb om det, der læres, maae vorde formeret, samt Skrivning og Regning vinde Fremgang; hvilket herved paalegges ham under sit Ansvar i mødende Tilfælde.«

- d. 21. *Store- og Lillefuglede Sogner.* Sogne Præsten Hr. Struer prædikede over Rom. 1,16 med Grundighed, Orden og Tydelighed i et smukt og opvækkende Sprog. Han catechiserer meget vel og messer godt. Degnen Msr. Bredsdorf synger nogenledes og catechiserer gandske skikkeligen. Ungdommen udmærkede sig for det meste med berømmelig Færdighed, Fuldstændighed og god Indsigt efter Lærebog og Catechismus. De ældre, som havde lært Forklaringen, svarede ogsaa vel. En ugift Gaardmand, Lars Nielsen, stod frem og svarede med god Forstand saavel af Lærebog som Forklaring. Man vidste adskilligt af den Bibelske Historie, læste vel i Bog og havde lært Psalmer. Der blev svaret, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er blevet anseelig forbedret. Kirkerne ere i skikkelig Stand.

Udbye Skole. En stor Mængde af Børn var forsamlet. Ikke faa deriblandt gjorde rede for Lærebog og Catechismus med Færdighed og med skikkelig Begreb. Men Boglæsning var i det heele meget maadelig. Ik-kun fiire lærte at skrive. Ingen regnede. Nogle havde lært Psalmer. Ieg uddeelte dog 25 Bøger. Degnen Sr. Gärtner, som tillige er Skolelærer, holder en Assistent ved Navn Funk, som uden Tvivl begynder at blive efterladet. Degnen selv er magelig og uflittig. Han fik alvorlig Paa-mindelse.

- d. 22. *Udbye Sogn.* Sogne Præsten, den 77 Aar gamle og stokblinde Hr. Rørbye,

prædikede dog selv over 3 Joh. v. 4 med Ungdoms Kraft og Fyrighed i et grundigt og opvækkende Foredrag til megen Fornøjelse. Capellan pro persona Hr. Herschend catechiserer skikkelig, men behøver mer Øvelse. Han messer vel. Degnen Sr. Gärtner synger godt og catechiserer temmelig vel. En god Deel af Ungdommen udviste forstandig og smuk Kundskab efter Lærebog og Catechismus. Andre vidste nogenledes det fornødne. Nogle svarede af Forklaringen. Man vidste lidet af den Bibel-ske Historie, havde lært Psalmer, men var ikke færdig i Boglæsning, faa undtagen. Der svaredes, at ey noget var at anklage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaard og Kirke ere i god Stand.

Kielleklinte Skole. Nogle Børn svarede godt af Lærebog og Catechismus, med skikkelig Begreb, og læste vel i Bog. Dog havde de beste i blandt disse ikke nydt Underviisning her i Skolen, men andensteds. Adskillige af dem, der havde søgt Skolen, læste vel ogsaa godt i Bog, men flere røbede heri for stor Mangel og kunde ey engang stave ret. En eneste lærte at skrive. Regning fandt ikke Sted. Man havde imidlertid lært Psalmer. 10 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Scholtz er uflittig. Han kan vel spørge til efter Lærebogen, men ikke udvikle noget. Skriftlig Klage var indgivet over hans Forsømmelse, som skal til nærmere Undersøgelse.⁶⁹

Tuse herred

- d. 23. *Hiembek og Svinninge Sogner.* Sogne Præsten Hr. Provst Nissen prædikede over Eph. 6,4 ordentligt, opbyggeligt og med Fynd. Han catechiserer meget vel og messer nogenledes. Degnen Sr. Kuhr synger skikkelig og catechiserer godt. Ungdommen var for det meste meget ferm. Man svarede nøyagtig, bestemt, med Færdighed og god Indsigt efter Lærebog og Catechismus. Bibelsk Historie var bekiendt. Man havde lært mange Psalmer og læste vel i Bog. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i Stand. Kirkerne ligesaa.

Hiembek Skole. En Deel Børn svarede godt efter Lærebog og Catechismus med sundt Begreb. Nogle havde begyndt paa den Bibelske Historie. Men Regning og Skrivning skal først begyndes. Boglæsning var forskellig, hos nogle god, hos de fleste maadelig og slet; hvorom blev gjort alvorlig Erindring. Ieg uddeelte 16 Bøger. Degnen Kuhr, som tillige er Skoleholder, kan godt undervise, men det lader ikke til, at han bekymrer sig meget om de mindre Børn, ey heller agter han paa Boglæsning. Han fik Erindring.

- d. 24. *Svinninge Skole.* En Deel Børn havde gjort antagelig Fremgang i Lærebogen og svarede deraf med skikkelig Begreb. Man havde ligeledes lært Catechismus med nogenlunde Forstand. Men Boglæsning var i Almindelighed maadelig formedelst Mangel af rigtig Stavning. Dog fandtes nogle, som læste vel. Enkelte lærte at skrive. De havde alle lært Psalmer. Ieg uddeelte 16 Bøger. Skoleholder Møller kan nok undervise og catechiserer gandske vel.

Holmstrup Skole. De flittige Børn havde gjort skikkelig Fremgang i Lærebogen og svarede deraf saavel som af Catechismus til Fornøyelse, ikke uden Eftertanke. Ogsaa kunde disse for det meste læse godt i Bog. Men hos de forsømmelige viiste sig Mangel i Boglæsning, som bliver at oprette. Nogle lærte at skrive. Man havde ogsaa lært Psalmer. Gud styrke den redelige Lærer og velsigne ham i sit Arbeyde. Ieg uddeelte 18 Bøger. Skoleholder Sørensen bliver gammel, men han er en troe Mand og catechiserer ret vel.

Jyderup Skole. Adskillige Børn, fornemmeligen iblandt Drengene, udmærkede sig ved deres færdige og gode Svar af Lærebog og Catechismus; ligesom og de flittige over Hovedet svarede vel og læste vel i

Bog. Men de forsømmelige røbede sig selv ved deres Mangel i Boglæsning. Nogle lærte at skrive. De vare ogsaa bekiendte med den Bibelske Historie. Den værdige og gode Lærer være fremdeles anbefalet til Guds Miskundhed. Ieg uddeelte 17 Bøger. Degnens Vicarius Møller underviser med Fliid og Forstand og er en duelig Mand.

- d. 25. *Jyderup og Holmstrup Sogner.* Sogne Præsten Hr. Gøtsche prædikede over Epistelen paa 16de Søndag efter Trinitatis grundigt, i beste Orden, tydeligt og opvækkende. Han catechiserer meget godt og messer vel. Degnen Msr. Rhud synger meget godt, men catechiserer halv maaelig. Ungdommen var ferm. De fleste svarede med megen Færdighed og god Forstand efter Lærebog og Catechismus. Enkelte svage havde dog antagelig Kundskab. Man vidste noget af den Bibelske Historie, havde lært Psalmer og læste godt i Bog. Der svaredes, at ey noget var at klage. Præstegaarden er i god Stand. Kirkerne ligeledes. Embedsbøger ere i Orden.

Skamstrup Skole. De Børn, som havde været flittige, svarede af Lærebog og Catechismus med Forstand og skikkelig Færdighed. Men en Hob havde været forsømmelig og vidste intet. Boglæsning gik vel an hos nogle. Men de fleste bør deri mere øves. Nogle Drengene lærte at skrive. Man havde lært Psalmer. Ieg uddeelte 17 Bøger. Degnen Heide, som tillige er Skoleholder, giver god Underviisning og er en duelig, men noget sagtferdig Mand.

- d. 26. *Skamstrup og Frydendal Sogner.* Sogne Præsten Hr. Schonning prædikede over 2 Tim. 3,13-17 opbyggeligt, smukt og rørende. Han catechiserer og messer godt. Degnen Msr. Heyde synger godt og catechiserer meget vel. Ungdommen viiste almindelig god Kundskab, og en Deel svarede til megen Fornøjelse efter Lærebog og Catechismus. Man vidste adskilligt af den Bibelske Historie, men havde lært faa Psalmer og læste ey heller ret godt i Bog. Der svaredes, at intet var at klage. Embedsbøger fandtes i Orden. Præstegaarden er i god Stand. Kirkerne ere smukke.

Frydendal Skole. Nogle faa Børn vidste at giøre rede for en Deel af Lærebogen og for Catechismus med Eftertanke og Færdighed. Men de fleste læste inden i Catechismus eller Abc temmelig vel. Nogle skrive. Man skal først begynde at lære Psalmer. Ieg uddeelte 15 Bøger. Skole Lærer Møller skal først lære at catechisere. Han er endnu alt for uøvet. Ieg søgte at lede ham paa Vey.

Bucherup Skole. De beste Børn havde ikke gjort videre end til det 1ste Kap. i Lærebogen og for en Deel til heele Catechismus, men ikke faa vidste kun det halve. Boglæsning kunde gaae an, men skal dog mere

øves. Her skal og nu begyndes med Skrivning og med Psalmer. Ieg uddeelte 15 Bøger. Skoleholder Jørgensen forbedrer sig og catechiserer ikke ilde.

- d. 27. *Stiftsbierbye og Mørke Sogner.* Sogne Præsten Hr. Jacobsen prædikede over 1 Cor. 2,14 sammenhængende og opbyggeligt. Han catechiserer godt og messer skikkelig. Degnen Sr. Jensen synger maadelig, i falsk Tone, men catechiserer godt. Den halve Deel af Ungdommen, som havde læst Lærebogen, svarede meget vel, med god Forstand. Hos den øvrige Deel fandtes antagelig Kundskab, mest efter Catechismus. Lidet vidste man af den Bibelske Historie. Boglæsning var god. Psalmer havde man lært. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i skikkelig Stand. Kirkerne ligesaa.
- Stiftsbierbye Skole.* Børnene svarede med Færdighed og god Forstand efter Lærebog og Catechismus. Nogle vidste adskilligt af den Bibelske Historie. Ogsaa lærte nogle at skrive. Men Boglæsning var usikker og langsom formedelst Mangel af Stavning. Man havde lært Psalmer. Ieg uddeelte 18 Bøger. Degnen Msr. Jensen, som tillige er Skoleholder, kan godt undervise.

Kundbye Skole. Børnene gjorde færdig rede, med godt Begreb, baade for Lærebog og Catechismus. Ikke faa lærte at skrive. Man havde ogsaa lært Psalmer. Boglæsning var i Almindelighed god, og nogle læste skiont. 25 Bøger uddeelt. Degnen Msr. Hiorth, som tillige er Skoleholder, giver god Underviisning og fortiener Agtelse.

- d. 28. *Kundbye Kirke.* Sogne Præsten Hr. Provst Westgaard prædikede over 2 Pet. 1,3-4 med megen Varme i et godt og velordnet Foredrag til Opbyggelse. Han catechiserer meget godt og messer skikkeligen. For Resten viiste han sig ved mer end en Leylighed som en heftig, lidenskabelig og stolt Mand. Min Sagtmodighed kom mig vel tilpas. Men ond er han dog ikke. Degnen Msr. Hiorth synger vel og catechiserer godt. Ungdommen var i Almindelighed temmelig vel oplyst. Men de yngre confirmerede udmærkede sig ved en saa lys og sammenhængende og forstandig Kundskab efter Lærebog og Catechismus, som maaskee mangan een af Nutidens Studerende lader efter. Man vidste noget af den Bibelske Historie, havde lært mange Psalmer og læste for en Deel godt i Bog. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i god Stand. Kirken ligesaa.
- Torslunde Skole.* Megen Skolegangs Forsømmelse havde fundet Sted. Imidlertid havde de flittige gjort nogenlunde Fremgang i Lærebogen og i Catechismus. Men deres Svar udviiste, at de behøve mere Veylelse til Eftertanke. Nogle lærte at skrive. Man havde lært Psalmer. Boglæsning var langsom, men dog rigtig, da man vidste at stave. Ieg

uddeelte 18 Bøger. Skolelærer Wahlboom er sagtfærdig og frygtsom, men kan dog vel undervise og catechisere ikke ilde.

- d. 29. *Hagested og Gislunge Sogner.* Sogne Præsten Hr. Søeborg prædikede over Rom. 5,5 grundigt og opbyggeligt. Han catechiserer meget godt og viiste derved, at hans Ungdom er af ham blevet vejledet til Almennyttige Kundskaber om Naturen. Ogsaa messer han skikkelig. Degnen Msr. Johansen synger overmaade yndigt og catechiserer meget godt. Ungdommen, i sær af Qvindekjønnet, var meget ferm. Man svarede af Lærebog og Catechismus med en Tydelighed, Bestemthed og Fuldstændighed, som viste, at man forstod hvert Ord og kiendte Religionen i sin Sammenhæng. Den Bibelske Historie var ikke ubekendt. Mange Psalmer havde man lært og læste godt i Bog. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger ere i Orden. Præstegaarden er i skikkelig Stand. Kirkerne ligesaa.

Hagested Skole. De flittige Børn svarede meget godt, baade med Forstand og Færdighed, af Lærebog og Catechismus. De vidste noget af den Bibelske Historie, Naturlære og Geographie. Nogle lærte at skrive og regne. De læste ogsaa for en Deel vel i Bog. Ieg uddeelte 14 Bøger. Degnen Msr. Johansen, som tillige er Skolelærer, underviser meget godt og er en duelig Mand.

- d. 30. *Gislunge Skole.* Faa Børn havde begyndt paa Lærebogen. Flere læste Catechismus. De fleste læste inden i Bog og nogle Abc. Boglæsning tegner til at blive god og antagelig. Men til Eftertanke behøves Veylelse. Nogle skrive, men Psalmer havde man ikke lært. Ieg uddeelte 15 Bøger. Skoleholder Wiens kan lære Børn at læse i Bog, men er lidet oplagt til at catechisere.

Hørbye Skole. En god Deel Børn gjorde rede for Lærebog og Catechismus med Forstand og Færdighed til megen Fornøyelse. Nogle lærte at skrive. Man havde lært Psalmer. Boglæsning var hos de fleste antagelig og god. Men ellers udfordres mere Øvelse i Læsning i forskellige Bøger. Ieg uddeelte 19 Bøger. Degnen Sr. Klingenberg, som tillige er Skoleholder, underviser med Forstand og Fliid.

- d. 1. *Hørbye Sogn.* Sogne Præsten Hr. Holm prædikede over Ps. 119,9 tydeligt, ordentligt, opbyggeligt. Han catechiserer godt og messer skikkelig. Degnen Msr. Klingenberg synger nogenledes og catechiserer gandske godt. Ungdommen havde god Kundskab i Almindelighed. Ikke faa udviiste fortrinlig Oplysning og svarede med megen Færdighed. Man vidste noget af den Bibelske Historie, havde lært Psalmer og læste vel i Bog. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaard er i god Stand. Kirken ligesaa.

Udbye Skole. Nogle Børn svarede vel af Lærebog og Catechismus. De havde lært mange Psalmer. Men Skolegang var alt formeget forsømt. Derfor var Boglæsning heller ikke saa god, som den burde være, og hos mange fandt[es] den maadelig. Jeg uddeelte 20 Bøger. Degnen Sr. Friis, som tillige er Skoleholder, skal ikke være flittig, og undertiden skal han ligesom være fra sig selv.

- d. 2. *Udbye Sogn.* Sogne Præsten Hr. Katstrup prædikede over Epistelen paa 17de Søndag efter Trinitatis grundigt, lærerigt, opbyggeligt. Han catechiserer meget godt og messer temmelig. Degnen Msr. Friis synger ret godt og catechiserer nogenledes. Ungdommen aflagde Prøve paa smuk og god Kundskab med kiendelig Forstand og megen Færdighed efter Lærebog og Catechismus. De vidste adskilligt af den Bibelske Historie. Man havde lært Psalmer og læste godt i Bog. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i Stand. Kirken ligesaa.

Skoleeksamen på Løvenborg

- d. 3. *Nørre-Jernløse Skole.* I Commissionens Overværelse Examen anstillet af Skolens Lærer – Seminarist Slotfeldt – over
- 1) Religion efter Læreb. 6 Cap. Lit. B. §. 1 – 5 og Catms.
 - 2) Bibelsk Historie – efter Henkes Bib. Lære-Fortællinger⁷⁰ – 20 St.
 - 3) Geographie – Over- og Neder-Sachsiske Kreds i Tydskland
 - 4) Naturhistorie – om Rovfuglene
 - 5) Physik – om Vandet og dets Egenskaber
 - 6) Havedyrkning – om at plante og inoculere Træer
 - 7) Læse-Øvelse i Rochous Børne-Ven⁷¹ 52 St. og Mallings Store og gode Handl.⁷² 1 St. om kiækt Mod
 - 8) Orthographie
 - 9) Udenadsregning

Efter Commissionens Dom aflagde Skole-Ungdommen ypperlige Prøver – Den bevidnede Skolens værdige Lærer sin Tilfredshed med udviist Fliid.

Butterup Skole. Examen anstillet af Skolelærer – Seminarist Thorning

- 1) Religion efter Lærebog 6 Cap. Lit. A. II. §. 1-4. og Catms.
- 2) Bibelsk Hist. efter Henke – 11 Stk.
- 3) Geographie – over Siællands Stift
- 4) Natur-Historie om Fuglene
- 5) Læse-Øvelse med Catechisation over Roch. B. V. 22 Stk.
- 6) Regning.

Efter foranførte Dom gjorde Skole-Ungdommen god Rede til Commissionens Fornøjelse – Den tilkiendegav Skolens værdige Lærer sin Tilfredshed med udviist Fliid.

Østrup Skole. Interims-Lærer Studiosus Morsin examinerede i

- 1) Religion efter Læreb. Cap. 6. A. II. § 5-8. og Catms.
- 2) Bib. Hist. efter Henke – 12 Stk.
- 3) Geographie – de 4 første Kredse i Tydskland
- 4) Læse-Øvelse med Catechisation efter R. B. V.⁷³
- 5) Udenadsbogstavning
- 6) Regning

Efter Commissionens Dom tilfredsstillede Skole-Ungdommen i Hen-

seende til Læsning og Skrivning og Udenadsregning, men kunde i øvrigt ikke sættes i Ligning med de tvende ovennævnte.

Tudse Skole. Examen anstillet af Skolelærer Seminarist Stenum

- 1) Religion efter Læreb. 1 Cap. III. § 1-8 og Catms.
- 2) Bibelsk Historie efter Henke – 5 Stk.
- 3) Geographie over Fyhn, Aalborg, Wiborg, Aarhus Stifter
- 4) Physik om Luften
- 5) Læse-Øvelse med Catechisat. R. B. V. 63 St.
- 6) Ortographie
- 7) Udenadsregning

Commissionen fandt, at Ungdommen aflagde gode Prøver paa Fremgang i Kundskab og paa den retskafne Lærers udviste Fliid til særdeles Fornøjelse.

Hanerup Skole. Examen anstillet af Skolelærer Seminarist Steffansen

- 1) Religion efter Lærb. 2 Cap. II. §. 1-4 og Catechismus
- 2) Bibelsk Historie efter Henke gl. Test. 5 Stk.
- 3) Geographie over Portugal, Spanien, Storbritanien, Irland
- 4) Naturhistorie om Hesten, Hunden, Elephanten
- 5) Læse-Øvelse med Catechisat. i R. B. V. 112 Stk.
- 6) Regning

Commissionen fandt, at Ungdommen aflagde gode Prøver paa Fremgang i Kundskab og paa den retskafne Lærers udviste Fliid til særdeles Fornøjelse.

Bjæverskov herred

- d. 9. *Walløbye og Taarnbye Sogner.* Capellan pro persona Hr. Mølsted prædikede over Epistelen paa 18de Søndag efter Trinitatis ordentligt, smukt og opbyggeligt. Han catechiserer skikkelig og messer temmelig. Kirkesanger og Skolelærer Olufsen synger vel og catechiserer ret godt. Den fordrukne Sogne Præst Hr. Biørnsen er af mig forbudet at befatte sig med geystl. Embeds-Forretng.⁷⁴ Nu er han svag og seer ussel ud. Ungdommen havde meget forbedret sig fra sidste Visitatz. Mange svarede med god Forstand og Færdighed efter Lærebog og Catechismus. Men adskillige svage og Vankundige ere endnu tilovers. Man havde lært Psalmer og læste for det meste skikkelig i Bog. Der svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger fandtes i Orden. Præstegaarden er i Stand. Kirker ligesaa.
- d. 10. *Walløbye Skole.* Børnene havde giort antagelig Fremgang i Lærebog og Catechismus. De svarede med skikkelig Indsigt. Nogle skrive. Ogsaa læste nogle godt i Bog. Men en Deel røbede sin Forsømmelse ved maaelig Boglæsning. 9 Bøger bleve uddeelte. Kirkesanger og Skolelærer Olufsen, en simpel Mand, er troe i sin Underviisning og catechiserer gandske godt.
- Taarnbye Skole.* Børnenes Antal er ikke stort. De vare meget vel underviiste saavel i Lærebog som Catechismus og svarede med god Forstand. De læste vel i Bog, vidste noget af den Bibelske Historie og havde lært Psalmer. Ogsaa lærte nogle at skrive. Ieg uddeelte 12 Bøger. Kirkesanger og Skole Lærer Lyngberg er en duelig Mand, som catechiserer meget vel.
- Himlingøye Skole.* Nogle Børn havde giort skikkelig Fremgang i Lærebog og svarede deraf med nogenlunde Begreb. Man vidste ogsaa at gjøre skikkelig rede for Catechismus. Enkelte skrive. De fleste læse godt i Bog. Man havde ogsaa lært Psalmer. Ieg uddeelte 14 Bøger. Skoleholder Mortensen er en simpel Mand, som lidet forstaaer at catechisere, men han lærer Børnene at læse godt i Bog.
- Haarløw Skole.* En Mængde Børn var samlet. Men faa deriblandt havde giort synderlig Fremgang i Lærebogen. Dog vidste de at svare med temmeligt Begreb. Ogsaa gik det an med deres Kundskab i Catechismus. Men Boglæsning var i det hele maadelig. Nogle faa læste godt. Der var ingen, som skrev. Man havde heller ikke lært Psalmer.

Ieg uddeelte 9 Bøger. Skoleholder Wiborg synes ikke at giøre sig Uma-ge, og hans Catechisation er ikke meget bevendt.

- d. 11. *Haarløw og Himlingøye Sogner.* Sogne Præsten Hr. Wulf prædikede over 1 Thes. 2,13 med stærk Stemme i et flydende Sprog, ikke uden Kraft, til Opbyggelse. Han catechiserer vel og messer temmelig. Han skal el-lers være forfalden, og hans Ansigt synes at røbe det. Hans Væsen er i Selskab meget frit, og hans Tale støder, maaskee af Mangel paa Op-dragelse. Tilforn spillede han en Skinhelgen. Ieg tykkede ham i mine Formaninger i Kirken, men kunde ikke giøre videre. Degnen Msr. Würzel er en troe og flittig Mand, synger godt og catechiserer vel. Ungdommen udviste for en Deel meget god Oplysning og svarede med Forstand saavel efter Lærebog som Catechismus. Men adskillige røbede liden Kundskab. Nogle vidste adskilligt af den Bibelske Histo-rie. De læste og temmelig i Bog og havde lært Psalmer. To Stemmer svarede sagte og langsomt Ney, da der blev spurgt, om noget var at kla-ge. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaard er i Stand. Ligesaa Kir-kerne.

Wraabye Skole. Børnene havde giort roesværdig Fremgang efter deres forskellige Alder, baade i Lærebog og Catechismus saavelsom i den Bi-belske Historie. De svarede bestemt og med Forstand. De læste meget vel i Bog. Mange skrive og læse Skrift. Nogle regne. De have lært Psal-mer og syngt godt. Ieg uddeelte 22 Bøger. Skoleholder Ravn er en me- get duelig og troe Mand, som catechiserer meget godt.

- d. 12. *Endesløw og Wraabye Sogner.* Sogne Præsten Hr. Lang prædikede over Joh. 7,17 i et godt Sprog, lærerigt og opbyggeligt. Han catechiserer skikkelig og messer godt. Den gl. Degn Msr. Dreyer var syg. Hans Søn, en Skoleholder,⁷⁵ forrettede for ham, som synger falsk, men catechise- rer bedre. Ungdommen var i Begyndelsen meget sagtfærdig. Men da den var blevet opvakt, svarede de fleste meget vel og udviiste god Kundskab efter Lærebog og Catechismus. Adskillige vidste noget af den Bibelske Historie. De læste for det meste godt i Bog og havde lært Psalmer. Der svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i Stand. Kirkerne ligesaa.

Endesløw Skole. Megen Forsømmelse var herskende. Nogle faa Børn vidste noget af Lærebogen og svarede med nogenlunde Begreb. Og- saa vidste man at giøre skikkelig rede for Catechismus. De flittige læste nogenledes i Bog og havde lært Psalmer. Men ingen lærte at skrive. Ieg uddeelte 12 Bøger. Den gl. Degn Sr. Dreyer, som tillige er Skoleholder, har i senere Tid ikke kundet virke formedelst Svagelighed. Hans Kone og Datter⁷⁶ undervise, som de kunne. Hans Søn hielper, forsaauidt han kan være borte fra sin egen Skole, og besørger i sær Aftenlæsning.

- d. 13. *Gunderup Skole.* Børnene svarede for det meste meget vel og med god Forstand efter Lærebog og Catechismus. De læste vel i Bog, havde lært mange Psalmer og viiste kiendeligen, at de vare underviiste med Flid. Nogle skrive. Ieg uddeelte 14 Bøger. Skolelærer Dreyer læser troelig og vel for Ungdommen. Han catechiserer med Færdighed.
- Scrodsberg Skole.* Mange Børn havde gjort skøn Fremgang i Lærebogen og svarede deraf saavel som af Catechismus med klar Indsigt, bestemt og tydeligen. Nogle vidste lidet af den Bibelske Historie. De læste godt i Bog og havde lært Psalmer. Nogle skrive. Ieg uddeelte 18 Bøger. Skoleholder Wulf, Studiosus, er en duelig Skolemand, anstændig og god. Han catechiserer meget vel.
- Herfølge Skole.* En stor Mængde Børn var forsamlet. Ikke faa deriblandt gjorde rede for Lærebog og Catechismus med sundt Begreb og megen Færdighed. De læste ogsaa vel i Bog, havde lært noget af den Bibelske Historie og vidste mange Psalmer. Ogsaa skrive nogle og regne. Ieg uddeelte 23 Bøger. Degnen Msr. Thaulow, som tillige er Skoleholder, arbejder vel med Ungdommen og underviser godt.
- d. 14. *Aashøye Skole.* Børnene havde gjort skikkelig Fremgang i Lærebog og Catechismus. De svarede med nogenlunde Begreb. Boglæsning var hos dem, der havde søgt Skolen, antagelig og god. Enkelte skrive. De havde lært adskillige Psalmer. Ieg uddeelte 15 Bøger. Skoleholder Wentrup kan vel undervise og catechiserer ikke ilde.
- Eyøye Skole.* Børnenes Antal var ikke stort. En Deel laae syg af Mæslinger. Af de tilstedeværende svarede adskillige meget vel efter Lærebog og Catechismus og havde godt Begreb. De læste godt i Bog, vidste lidet af Bibelsk Historie og havde lært Psalmer. Kun 1 lærte at skrive. Ieg uddeelte 12 Bøger. Skoleholder Møller underviser med Flid og catechiserer godt, men er noget selvklog.
- Ringsbiørg Skole.* Iblandt en stor Mængde Børn fandtes ikke faa, som svarede med Færdighed og god Forstand saavel af Lærebog som Catechismus. Ogsaa vidste nogle lidet af den Bibelske Historie. Boglæsning var meget god. Adskillige lærte at skrive. Psalmer skulle herefter læres. Ieg uddeelte 15 Bøger. Skolelærer Mathiesen underviser og catechiserer meget godt.
- d. 15. *Alkestrup Skole.* Børnene havde gjort gandske god Fremgang i Lærebog og Catechismus. De svarede med skikkeligt Begreb, da ogsaa nogle viiste Færdighed. Adskillige skrive. Boglæsning var god. Psalmer læres herefter. Ieg uddeelte 15 Bøger. Skoleholder Møller underviser med Troeskab og Flid og catechiserer ret vel.
- Sædder Skole.* Børnene udviste megen Fremgang i Lærebogen og svarede rigtig. Ligesaa gjorde de smukt rede for Catechismus. Imidlertid var egen Tænksomhed ikke synderlig. Nogle havde ogsaa lært adskilligt af

den Bibelske Historie. Boglæsning var rigtig, men langsom og uden Liv. Nogle skrive. Man lærte Psalmer. Ieg uddeelte 18 Bøger. Skolelærer Graulund underviser med Troeskab og catechiserer meget godt.

Herfølge Hospital. Ieg besøgte Lemmer af begge Kiøn i deres Stuer og fandt Alting i Orden, samt at enhver fik sit tilkommende. Børnene vare forhen overhørte i Herfølge Skole. De fleste viste skikkelig Kundskab efter deres Alder. Men 2 voxne Drengene fik Paamindelse.

- d. 16. *Herfølge og Sædder Sogner.* Hr. Provst Tønnesen prædikede over Evangel. paa 19de Søndag efter Trinitatis smukt, ordentligt og grundigt. Han catechiserer meget vel og messer skikkelig. Degnen Msr. Thaulou synger temmelig og catechiserer gandske godt. Ungdommen var meget ferm. Den største Deel beviiste ved forstandige og fuldstændige Svar efter Lærebog og Catechismus, at den er vel oplyst. Man vidste meget af den Bibelske Historie. De læste godt i Bog og havde lært Psalmer. Her svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i god Stand. Kirkerne ligesaa.

- d. 17. *Wollersløw og Giørsløw Sogner.* Sogne Præsten Hr. Hvistendal prædikede over 2 Tim. 1,13 grundigt, udførligt og rørende. Han catechiserer meget godt og messer vel. Degnen Msr. Fæster synger godt og catechiserer vel. Ungdommen havde for det meste temmelig god Kundskab. Ikke faa svarede fermt og til megen Fornøjelse efter Lærebog og Catechismus. Adskillige hænge endnu ved Forklaringen. Man vidste meget af den Bibelske Historie, havde lært Psalmer og læste vel i Bog. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i skikkelig Stand. Kirkerne ligesaa.

- d. 18. *Giørsløw Skole.* Børnene gjorde rede for Lærebog og Catechismus til Fornøjelse. De svarede baade med Forstand og Færdighed. Nogle vidste adskilligt af den Bibelske Historie. De læste godt i Bog og havde lært Psalmer. Nogle skrive. Ieg uddeelte 19 Bøger. Degnen Fæster, som tillige er Skoleholder, underviser meget godt og catechiserer vel.

Slimminge Skole. En Mængde Børn var samlet. Mange svarede af Lærebog og Catechismus med god Forstand og megen Færdighed. De havde lært en Deel af Bibelsk Historie. De læste meget godt i Bog og havde lært Psalmer. Adskillige skrive. Ieg uddeelte 24 Bøger. Skoleholder Lilholm underviser troelig og catechiserer meget godt.

Lidemark Skole. Mange Børn vare tilstede. En god Deel svarede med Forstand efter Lærebog og Catechismus. De vidste meget af den Bibelske Historie. Nogle skrive og regne. De læse ret godt i Bog. Ogsaa have de lært Psalmer. Ieg uddeelte 33 Bøger. Skoleholder Lars Jensen underviser med Fliid og catechiserer godt.

- d. 19. *Lidemark og Biefverskou Sogner.* Sogne Præsten Hr. Hersom prædikede over Eph. 5,15-16 med god Stemme i et ordentligt Foredrag, skjønt ikke grundigt, men dog til Opbyggelse. Han catechiserer saa temmeligen, men messer godt. Degnen Msr. Unger, en gl. Mand, synger maaelig og catechiserer uden Liv og Kraft. Iblandt Ungdommen havde mange gjort god Fremgang i Lærebogen og svarede deraf med Forstand og Færdighed. Nogle hænge endnu ved Forklaringen, og adskillige behielp sig med Catechismus. Men deres Begreb var dog reent og tydeligt. Man vidste ogsaa noget af den Bibelske Historie, havde lært Psalmer og læste skikkeligt i Bog. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embeds Bøger findes i Orden. Præstegaarden er i Stand. Kirkerne ligesaa.

Biefverskou Skole. Et par Børn havde begyndt paa Lærebogen. Ellers blev Catechismus læst af en Deel, ikke uden Begreb, og Boglæsning fandtes antagelig, da Børnene i det mindste stavede rigtig. Nogle Psalmer havde man lært. Ingen skrev. Jeg uddeelte 15 Bøger. Skoleholder Kier er ikke uskicket, og han catechiserer ikke slet.

Skoleeksamen på Løvenborg

d. 12. *Nørre-Jernløse Skole.* Blev af Læreren Slotfeldt examineret:

- a) I Religion Læreb. 6 Cap. S. 74 § 3.a til 8 om Pligterne mod Næste og Catechismus samt Bibelsk Historie, den 12de i det Nye Test. om Peder. En Deel svarede fermt, forstandigt, meget godt. Andre svarede nogenledes godt. Men Læreren gav neppe de halve Leylighed til at vise sig. I Skrivning havde de alle giort god Fremgang, og nogle udmærkede sig ved egen Udarbeydelse.
- b) I Naturhistorie – om Amphierne⁷⁷ – Enkelte viiste udførlig Kundskab. Men Examinator gav ikkun visse Børn Anledning til at svare og holdt sig ved dem allene, medens de andre kiedede sig.
- c) I Geographie – over Ungarn – Blev svaret omstændeligen og vel – men atter ikkun af enkelte.
- d) I Naturlære – om Electricitetens Virkninger – Enkelte svarede udførligt og langt mere end behøvedes. Taushed hos de andre. it. i Haugedyrkning om Træers Udplantning – meget godt, men alt for vidtløftigt – Altid de samme svarede. Hvad mer end Halvdelen af Børnene vidste, fik man slet ikke at vide.
- e) Læse-Øvelse i Rochou N° 151 – Alle læste godt paa een nær. Men der blev ikke spurgt om Meningen. Derimod blev Grammatik skarp igiennemgaaet, og at Bønderpiger vide at snakke om Verbum intransitium, Adverbium, Pronomer er snurigt at høre paa. it. Malings store og gode Handlinger S. 175 – Spørsmåale blev giort fra Linie til Linie – Børnene svarede, ligesom alt var lært uden ad – Ieg mente, at Historie skulde frit fortælles.
- f) Regning af Hovedet – gik meget godt – Sang – ligeledes. Slotfeldt er lærd og overmaade flittig. Men han driver Alt for vidt og gaaer frem uden Skiønsomhed. De, som hade Seminaristisk Skolevæsen, faae hos ham rig Anledning til at bekræfte deres Klage, at man gjør Bønder til springlærde i Stedet for [til] kloge og brugbare Msker.

Tudse Skole. Læreren Stenum examinerede saaledes, at alle Børn fik Leylighed til legge deres Kundskab for Dagen.

- a) I Religion efter Lærebog Cap. 3 S. 31 § 8a til § 9d og Catechismus. De fleste, smaa og store, svarede med Forstand og sammenhængende Indsigt og Færdighed, Liv og Munterhed.

- b) I Bibelsk Historie. 4 St. i Henkes – Iesus om Børnene – Man svarede meget godt og med Færdighed. Ogsaa skrive de fleste meget godt og ordentligt.
- c) I Naturhistorie – om Hund, Kat, Bjørn, Ræv. Næsten alle svarede med Indsigt, Færdighed, paa fornuftig Maade uden Ramse.
- d) I Geographie – over Holsteen – Alle vidste færdig og god Beskeed efter Beliggenhed paa Kortet.
- e) I Naturlære – om Luftens Elasticitet og Lyden – Ogsaa her viiste man Færdighed og Indsigt.
- f) Læse-Øvelse efter Rochou N° 96 og Malling p. 345. Alle læste godt, med Tonefald efter Distinct-Tegn⁷⁸ og med kiendeligt Begreb. De vide ogsaa at fortælle Indholdet frit af Hovedet.
- g) Udenads Regning – gik rask og fermt – Ligeledes med Sangen. Denne Skolelærer er oplagt og klog og ved at sætte Liv i alle Børnene, saa at de alle tage gierne Deel i Alt.
- d. 13. *Butterup Skole.* Læreren Thorning gav ogsaa alle Børn Leylighed til at svare ved sin Examination.
- a) I Religion efter Læreb. C. 5. p. 49 fra 1 til 4de §ph og Catech. De fleste svarede med klar Indsigt, god Forstand og Færdighed – Catechisationen var kort, men let og fornuftig.
- b) I Bibelsk Hist. – om Ioseph og Moses. God Rede efter Indhold ved egen Indsigt uden at hænge af Bog.
- c) Naturhist. – om Insecterne – meget godt.
- d) Geographie – om Iylland – skikkelig Kundskab
- e) Naturlære – om Dunsterne⁷⁹ – meget fermt
- f) Læsning i Rochou N° 166 og Weises Sange⁸⁰ N° 21. Læsningen var feylagtig, savnede Fasthed og Liv – Men Ordforklaringen var meget god og bestemt.
Uden-Ads Regning – her behøves mere Færdighed. Skrivning var god. Ligeledes Sang.

Hanerup Skole. Læreren Stephensen gav alle Børnene skøn Leylighed til at vise sig.

- a) I Religion efter Læreb. Cap. 6. p. 81. Sect. 3 § 1-3 og Catms. Man udviiste forstandig, færdig og sammenhængende Kundskab.
- b) Bib. Hist. 5de og 6de i det gl. Test. – ligeledes svarede med Begreb og Færdighed. Catechisationen var livlig, fornuftig, deeltagende og lys.
- c) Naturhist. om Gaasen – Anden – Svanen – meget godt, passende og færdigt.
- d) Geographie – om Fyhn – Rigtigt, godt og beskueligt.

- e) Naturlære – om Luft-Spiirer – passende og godt.
- f) Læsning i Rochou N° 152 og Malling p. 357 – god, articuleret, fornuftig – kun for hastig – Men Ordforklaring var meget god og bestemt – Grammatikalsk Form meget sparsom, men fornuftig og grundig, med Danske Ord og Bestemmelse, som Børn kunne forstaae.
- Udenads-Regning – færdig, øvet og bragt vidt. Skrivning og Sang meget godt.

Østrup Skole. Læreren Studiosus Morsin examinerede

- a) I Religion efter Læreb. C. 7 Sect. 2 § 1-4 og Cateh. Læreren behialp sig med at spørge efter en utilladelig Spørsmalsbog kaldet uforgribelig Veyledning til at bruge Lærebogen, Kbh. 1799, hos Poulsen, og kunde ikke selv lede Børnene ved noget fornuftigt Spørsmal. Dette viste sig i sær ved Catechismus, hvor han lod Børnene ramse, uden at vide hvorledes han skulde bære sig ad med at udvikle et eneste Spørsmal deraf.
- b) I Bibel-Historie – her gik det lidet bedre.
- c) I Naturhistorie – intet
- d) Geographie om Norge – han svævede strax ud til Danmark og Sverrig og rørte neppe ved Norge – alt var usikkert og vankelt.⁸¹
- e) Naturlære – maadelig og usikker Kundskab
Ingen Sang, men fortrinlig Skrivning.
- f) Læsning efter Rochou N° 191 – Han forstod ikke at give Spørsmal, saa at Meningen blev klar – I det mindste ikke uden stor Møye.
- g) Udenads-Regning – meget god.
Ieg confiskerede ham sin Spørsmalsbog – Baronen betalte ham den.

Baron Løvenskiold anvender af egen Formue til sit Skolevæsen aarlig

- i Penge til Skoleløn 230 rd.
 - i Premier af Silketørklæder, Sølvspænder, Bøger – 50 rd.
 - Til Varme i Skolerne – 36 Favne
 - Til hvert Aars Examen – 3 store Tvebakker og Mød [ulæselige ord] – Smørrebrød med Øl og Brændeviin til Forældrene foruden Commissionens og Skolelæreres Traktering
- Til et Bal om Iuulen for 170 Børn, Musik, Smørrebrød, Tvebakker, Iulekage, Æbler, Mød og Øl – Alt holdes i en stor Sal paa Løvenborg Herregaard.

Voldborg herred

- d. 15. *Ousted og Allesløw Sogner.* Sogne Præsten Hr. Olrog prædikede over Ev. paa anden Søndag efter Paaske ordentligt, godt og opbyggeligt. Han catechiserer med Færdighed, men uden at holde ret Orden og Sammenhæng. Han messer maadelig. Degnen Msr. Giessing synger gandske vel; men i Catechisation vilde han svæve ud til de almindelige Slen-drians-Spørsmåle efter Pontoppidan, saa at jeg maatte binde ham til Lærebogen – og dette gik da temmelig an, i det mindste taalelig. Blandt Ungdommen fandtes adskillige, i sær af de ældre, som havde forstandig og fuldstændig Kundskab efter Lærebog og Catechismus. Ogsaa nogle faa af de yngre viiste tilbørlig Kundskab. Men de fleste iblandt disse vare slupne for let igiennem ved Confirmationen, og en Deel indskrænkede sig til Catechismus. Ieg gav alvorlig Advarsel derimod og udtegnede 1 Dreng i sær til at læse om igien, før han kommer til Alters. Boglæsning var antagelig hos Mængden og god hos nogle. Men af Bibelhistorie vidste man intet og lidet af Psalmer. Begge Dee- le blev nu indskierpet. Der svaredes af 1 Mand, at ey noget var at klage. Embedsbøger fandtes i Orden – og Præstegaard er meget forbedret.
- Ousted Skole.* Adskillige Børn svarede ret godt med skikkeligt Begreb af Lærebogens 3 første Capitler. Flere gjorde rede for Catechismus gandske skikkelig. Næsten alle læste godt i Bog. De havde alle lært Psalmer. Men ikkun en skriver, og ingen regner. Ey heller kiendtes den Bibelske Historie. Om alt dette blev giort Erindring. Ieg uddeelte 15 Bøger. Skolelærer Bruun gjør sig Umage, catechiserer ret godt og synger smukt, naar han først kommer [i] den rette Tone.
- d. 16. *Allesløw Skole.* Adskillige Børn havde lært de Tre første Kapitler i Lærebogen med temmelig god Forstand og svarede ret vel. Mange flere havde lært Catechismus, heller ikke uden Begreb. God Boglæsning fandt Sted. Faa skrive. Ingen regner. Af Bibelhistorie ved man intet. Men Psalmer havde man lært. Ieg uddeelte 19 Bøger. Skole Lærer Giessing catechiserer gandske godt og synger godt.

Hadstrup Skole. Ogsaa her havde en Deel Børn lært de 2 til 3 første Kapitler i Lærebogen, ikke uden Forstand. Ogsaa var dem Catechismus vel bekiendt. De læste godt i Bog og havde lært Psalmer. Nogle skrive. Men Regning og Bibelsk Historie var ikke begyndt. Ieg uddeelte 15 Bøger. Skole Lærer Gierløw var syg. Han giver god Underviisning.

Hvalsøe Skole. En Mængde Børn var forsamlet. Men Skolegang havde fra Januarii Maaned ikke haft Sted formedelst Skolens Brøstfældighed. Imidlertid svarede adskillige Børn meget vel af heele Lærebogen; dog skulde de opvækkes til bedre Eftertanke. Men en Deel havde glemmt, hvad de vidste. Og de forsømmelige vidste neppe Catechismus, men uden at forstaae den. Boglæsning var for det meste ret god. En Deel skrive. Men Regning og Bibelhistorie er hidtil ubekjendt. Ieg uddeelte 21 Bøger. Skole Lærer Sandbech, som tillige er Degn, kan godt undervise, men synes ikke at have været flittig nok i senere Tid. Ieg advarede ham.

- d. 17. *Hvalsøe og Særsløv Sogner.* Sogne Præsten Hr. Ditzel prædikede over Luc. 2,42-52 med god Stemme i et tydeligt og velordnet Foredrag, heel Moralsk, men efter nyere Smag uden Evangelisk Aand. Han catechiserer godt og messer skikkelig. Degnen Sr. Sandbech synger temmelig godt og catechiserer skikkelig. Den voxne Ungdom havde meget forbedret sig. Mange svarede nu efter Lærebogen med godt Begreb, og Catechismi Indhold var alle bekjendt. De Svageres Antal har aftaget. De sidst confirmeerte viiste fuldstændig og god Oplysning. Man havde ogsaa lært Psalmer og læste for det meste godt i Bog. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er god og pyntet.

Saabye Skole. En stor Mængde Børn var samlet. Men alt for mange havde forsømt Skolegang. Dog fandtes en Deel, som havde lært de første Kapitler i Lærebogen og svarede med Indsigt og Færdighed. Ligeledes vidste en Deel at gjøre god rede for Catechismus. De læste vel i Bog og havde lært Psalmer. Nogle skrive. Men Regning var ikke begyndt, ey heller Bibelsk Historie. Ieg uddeelte 25 Bøger. Degnen Smith, som tillige er Skoleholder, kan godt undervise, men synes ikke at være nidkier for Børnenes Skolegang.

- d. 18. *Saabye og Kisserup Sogner.* Sogne Præsten Hr. Provst Heiberg prædikede over 2 Tim. 3,15 grundigt og godt til Opbyggelse. Han catechiserer gandske vel og messer godt. Degnen Msr. Smith synger maadeligen og falsk. Men han catechiserer ret godt og med Færdighed. Iblandt Ungdommen fandtes en Deel, som havde liden Kundskab og behialp sig med Catechismus. Men heller ikke faa udviste god Kundskab og svarede efter Lærebogen med Forstand. De vidste lidet af den Bibelske Historie, læste temmelig vel i Bog og havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embeds-Bøger findes i Orden, og Præstegaarden er i skikkelig Stand.

- d. 19. *Rye og Sonnerup Sogner.* Sogne Præsten Hr. Krog prædikede over Ps.

119,9 smukt og grundigt og opbyggeligt med ædel Stemme og Anstand. Han catechiserer meget godt og messer godt. Degnen Sr. Balle synger temmelig vel og catechiserer ikke ilde. Ungdommen var i Begyndelsen noget sagtfærdig. Men ved kraftfold Opmuntring kom den til at udvikle sin Kundskab, og da viste det sig, at de fleste havde god, endogsaa nogle fortrinlig, Kundskab efter Lærebog og Catechismus. Man vidste adskilligt af den Bibelske Historie, læste godt i Bog og havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embeds Bøger findes i Orden. Præstegaarden er i god Stand.

Rye Skole. Børnene ere her afdeelte i 3 Klasser efter deres forskellige Klasser. I anden Klasse, hvor Catechismus læres uden ad, viiste endeel Børn godt Begreb, skiønt med nogen Sendrægtighed. I tredie Klasse, hvor Lærebog og Bibelsk-Historie læres, havde de fleste ret god Kundskab og svarede vel. Skrivning er her almindelig. Ligeledes lære de fleste at regne, og mange have gjort megen Fremgang deri. Ieg uddeelte 24 Bøger. Degnen Sr. Balle, som tillige er Skoleholder, underviser med utrættelig Fliid og lader sig styre af Sogne-Præsten, som tager Deel med i Underviisning og leder det heele med Kraft og Nidkierhed.

- d. 20. *Sonnerup Skole.* En Deel Børn havde begyndt paa de første Kapitler i Lærebogen. De svarede gandske vel, ikke uden Eftertanke. Man havde ogsaa rigtigt Begreb om Catechismi Indhold. De fleste, som havde søgt Skolen, læste godt i Bog. Nogle faa skrive. Men Regning var ikke begyndt. Ey heller vidste man noget af den Bibelske Historie. Dog havde man lært Psalmer. Ieg uddeelte 20 Bøger. Skoleholder Jonæsen lærer Børnene godt at læse og catechiserer nogenledes.

Lyndbye Skole. Megen Forsømmelse havde havt Sted. Dog vidste fem til sex Børn at gjøre god Rede for en Deel af Lærebogen, og deres Begreb var ikke dunkelt. Flere havde lært Catechismus med skikkelig Eftertanke. Næsten alle læste godt i Bog. Men Psalmer havde man lidet lært, ey heller Bibelsk Historie. Kun 1 skriver. Ingen regner. Ieg uddeelte dog 20 Bøger for at lokke til Skolegang. Skoleholder Holm kan nok undervise i det fornødneste og catechiserer ikke ilde. Imidlertid fik han Opmuntring til mueligst Fliid.

Hyllinge Skole. En stor Deel Børn var samlet. Men faa af dem havde havt stadig Skolegang. Dog vidste adskillige at svare af Lærebogen med Forstand og Færdighed. Ogsaa havde man godt Begreb om Catechismi Indhold. Boglæsning var i Almindelighed gandske antagelig. Mange skrive. Men ingen regner, ey heller var Bibelsk Historie lært. Psalmer vidste man. Ieg uddeelte 23 Bøger. Skoleholder Degnen Msr. Winther giver fornuftig og flittig Underviisning, men ham fattes Liv til at sætte Børnene i Virksomhed.

- d. 21. *Hyllinge og Lyndbye Sogner.* Sogne-Præsten Hr. Worsøe prædikede over 3 Ioh. v. 4 med Opvækkelse i et ordentligt og godt Foredrag. Men jeg fandt ikke hans tale saa lærerig, som jeg havde ventet. Han catechiserer meget godt og messer vel. Degnen Msr. Winther synger rigtig, men uden Velklang, og hans Catechisation mangler Liv og Varme. Den største Deel af Ungdommen viiste god Kundskab og svarede med god Forstand, fuldstændig og sammenhængende efter Lærebog og Catechismus. Nogle overblevne svage og efterladne fik behørig Advarsel. De læste ellers vel i Bog. Adskillige vidste noget af den Bibelske Historie. Man havde lært Psalmer. Der blev svaret, at intet var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaard er i Stand.

Sæbye Skole. Børnene havde gjort god Fremgang efter deres forskellige Alder saavel i Lærebog som i Catechismus og svarede med skikkelig Forstand. Men i Boglæsning kunde mere Nøyagtighed og Færdighed være at ønske. Nogle skrive. Man havde lært Psalmer. Med Regning og Bibelsk Historie skal gøres Begyndelse. Jeg uddeelte 19 Bøger. Degn og Skole Lærer Msr. Thostrup underviser ret godt.

Biltris Extra-Skole. De fleste Børn viiste god Kundskab efter deres forskellige Alder saavel i Lærebog som Catechismus og svarede med Eftertanke. De læste ogsaa vel i Bog og havde lært Psalmer. Nogle skrive. Jeg uddeelte 14 Bøger. Skoleholder Ole Jensen læser flittig og troe med Børnene og giver dem godt Begreb.

- d. 22. *Sæbye og Giershøj Sogner.* Sogne Præsten Hr. Schiønberg prædikede over Evang. paa 3^{die} Søndag efter Paaske ordentligt, grundigt og vel. Han catechiserer godt og messer skikkelig. Degnen Msr. Thostrup synger skikkelig, naar han treffer Tonen. Han catechiserer temmelig vel. Ungdommen var i Almindelighed meget ferm. Den største Deel svarede baade med Indsigt og Færdighed efter Lærebog og Catechismus og havde fuldstændig Kundskab. Noget lidet af den Bibelske Historie var ogsaa bekiendt. Boglæsning var god. Man havde lært Psalmer. Der blev svaret, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Kirkerne ere i antagelig Stand. Præstegaarden ligesaa.

Ringsted herred

- d. 27. *Ringsted og Beenløse Sogner.* Capellan pro persona Hr. Schrøder prædikede i sin Faders Sted, for at lade sig høre, over Evangelium paa Trinitatis Søndag i et godt Sprog, med gode Gaver, ordentligt og vel, til Opbyggelse. Sogne Præsten Hr. Provst Schrøder catechiserer gandske godt og messer vel. Den Residerende Capellan Hr. Petersen catechiserer meget vel. Capellan pro persona Hr. Schrøder catechiserer med nogen Ængstelighed, men dog i god Orden. Chordeggen Sr. Heiberg synger godt og catechiserer meget vel. Ungdommen fra Kiøbstæden var ferm og viiste godt Begreb, god Kundskab og Færdighed efter Lærebog og Catechismus. Den var ogsaa bekiendt med Bibelsk Historie, læste godt i Bog og havde lært Psalmer. Mindre Fremgang viiste sig hos Ungdommen fra Landet. Dog fandtes og her adskillige, som udmærkede sig ved god og fuldstændig Kundskab. Ikke faa gjorde rede til Fornøyelse. For Resten var Kundskaben antagelig. Nogle læste meget vel i Bog, andre besværligen. Man havde ikkun lært faa Psalmer. Der var intet paa Forespørsel at klage. Embedsbøger findes i Orden.
- Fattighusene.* Her ere Fem Boliger, som have 14 Lemmer. Der var reenligt og ordentligt. Lemmerne havde intet at klage. Ikkun ønskede man sig noget mere Tilleg af Ildebrændsel, hvorom Inspectionen vil gjøre Forespørsel hos Directionen. Ieg gav 2 rd. 2 mark til Uddeling.
- d. 28. *Beenløse Skole.* En god Deel Børn var samlet. Men Skolegang var meget forsømt. Dog svarede nogle ret vel med godt Begreb efter Lærebog og Catechismus. Bibelsk Historie vidste man ikke af. Adskillige begyndte at skrive. Nogle læste ret godt i Bog, men andre skiødesløst. De havde dog lært Psalmer. Regning fandt ikke Sted. 12 Bøger bleve uddeelte. Degnen Hansen er tillige Skoleholder. Han catechiserer ikke ilde og underviser gandske skikkelig, synger ogsaa vel nok.
- Ringsted Borger Skole.* En stor Mængde Børn havde indfundet sig. Mange udmærkede sig ved klar og færdig Religions Kundskab efter Lærebog og Catechismus. De svarede ogsaa ret fermt af den Bibelske Historie. En Deel skriver og regner godt. Man havde lært mange Psalmer. I Boglæsning udfordres mere Nøyagtighed. Ieg uddeelte 24 Bøger. Chordegn Heiberg, som tillige er Skoleholder, giver god Underviisning og har lovet den mueligste Fliid.
- Haubyre Skole.* Skolegang var blevet meget forsømt. Dog fandtes adskillige at have skikkelig og nogle meget god Kundskab efter Lærebog og

Catechismus, som blev gjort rede for med temmeligt Begreb. Boglæsning var langsom, men rigtig. Nogle have begyndt at skrive. Man vidste Psalmer. Ieg uddeelte 12 Bøger. Skoleholderens Søn Bohne, som læser i Faderens Sygdom, viser Fliid og catechiserer temmelig vel.

- d. 29. *Wettersløw og Hømb Sogner.* Sogne Præsten Hr. Friis prædikede over Ps. 119,9 opbyggeligt, grundigt og vel. Han catechiserer meget godt og messer skikkelig. Degnen Huulbek var død – en Huusmand sang. Ungdommen svarede i Almindelighed fermt, havde god og fuldstændig Kundskab efter Lærebog og Catechismus og gjorde rede med Eftertanke. Nogle svage viiste sig her og der, men som dog vidste Catechismus. Bibelsk Historie var ikke ubekiendt. Man havde lært Psalmer. Nogle læste godt i Bog, andre maadelig. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger i Orden. Præstegaarden i Stand.

Wettersløw Skole. Siden Degnens Død for mer end [et] halvt Aar siden havde ingen Skole været holdt. Dog vidste nogle Børn, i sær af Pigerne, at gjøre skikkelig rede for en Deel af Lærebog saavel som af Catechismus, og de fleste læste temmelig vel i Bog. Nogle vidste ogsaa Psalmer. Ieg uddeelte 10 Bøger.

Wettersløw Hospital. Hospitalet er nogenledes istandsat. Lemmerne tilstode, at de fik deres Tillagte og havde intet at klage. Ieg gav 1 rd. til Deeling.

- d. 30. *Hømb Skole.* De fleste Børn havde læst nogle Kapitler i Lærebogen, og adskillige havde læst den heel. De svarede ret vel, med skikkelig Eftertanke. Man vidste og at gjøre tilbørlig rede for Catechismus. Enkelte have begyndt at skrive. Med Boglæsningen kunde jeg være vel fornøyet. Ieg uddeelte 12 Bøger. Den gl. Skoleholder Nielsen arbejder endnu med Troeskab og Munterhed. Han catechiserer ikke ilde.

Hielmsømagle Skole. Mange Børn vidste at svare af de første Kapitler i Lærebogen med Færdighed og god Forstand. Der blev ogsaa af de Smaa tillige gjort god rede for Catechismus. Nogle svarede ogsaa vel af den Bibelske Historie. En Deel skriver. Een regner. De fleste læste temmelig godt i Bog. De uflittige røbede Mangel, som ønskes afhjulpet ved flittigere Skolegang. Ieg uddeelte 26 Bøger. Skoleholder Beitzel er en duelig og flittig Mand. Han catechiserer godt og synger ret vel.

Førsløv Skole. Megen Forsømmelse havde fundet Sted, og Skolegang var efter Journalen ophørt ved Januarii Maanedes Udgang, som ikke er tiladeligt. Imidlertid havde dog adskillige Børn gjort god Fremgang i Lærebogen og svarede deraf med Forstand og Færdighed til Fornøjelse. Disse vidste tillige at gjøre rede for Catechismus med temmelig Eftertanke saavel som nogle faa andre, der ey endnu havde begyndt paa

Lærebogen. Ieg fandt ogsaa, at de flittige læste temmelig vel i Bog. Imidlertid maae Boglæsning omhyggeligst paadrives – 13 Bøger bleve uddeelte. Degnen Sr. Lund, som tillige er Skoleholder, havde vist Forømmelse – Advarsel til ham, og den ham paaliggende Forpligtelse blev indtegnet i Skole-Journalen.

- d. 31. *Førsløv og Sneesløv Sogner.* Sogne Præsten Hr. Garde prædikede over Phil. 3,8 grundigt, ordentligt, tydeligt, opbyggeligt. Han catechiserer meget godt og messer vel. Degnen Msr. Lund synger godt og catechiserer vel nok. Ungdommen udmærkede sig for den største Deel ved ferme og fuldstændige Svar efter Lærebog og Catechismus med klar Indsigt og rigtigt Begreb. Man vidste adskilligt af den Bibelske Historie, havde lært mange Psalmer og læste godt i Bog. Nogle svagere havde dog antagelig Kundskab. Der blev svaret, at ey noget var at klage. Embedsbøger fandtes i Orden, men Præstegaarden er i maadelig Stand.

Hasle Skole. Mange Børn havde aldrig før været i Skolen. Men de flittige viiste god Kundskab efter de første Kapitler af Lærebogen og efter Catechismus samt svarede med skikkeligt Begreb. Ogsaa læste de flittige, som fra først af havde lært hos Skoleholderen, meget vel i Bog. Men de uflittige, alle de, som fra først havde lært hos Forældrene selv, læste skiødesløst og slet. Nogle skrive. Ieg uddeelte 17 Bøger. Skoleholder Møller lærer Børnene meget vel at læse i Bog og underviser dem ikke ilde. Da han var syg af Feber, lod jeg ham ikke catechisere.

- d. 1. *Lysholm Skole.* Børnene befandtes at være meget vel underviste. De gjorde rede for Lærebog og Catechismus med god Forstand og megen Færdighed. De svarede vel af den Bibelske Historie. De læste meget godt i Bog, havde lært Psalmer, og nogle havde begyndt at skrive. Ieg uddeelte 14 Bøger. Skoleholder Wohnsen er en duelig Mand, som underviser og catechiserer meget godt.

Freeslew Skole. Børnene svarede af Lærebog og Catechismus med megen Færdighed og viiste god Indsigt i Mening og Indhold af det, de havde lært. Ieg fornøiede mig saare meget derover. Men da det kom til Boglæsning, blev al min Glæde forstyrret. Saare faa læse nogenledes reent og nøyagtigt. De fleste støde an hvert Øyeblik og forvende de letteste Ord af Mangel paa Øvelse i rigtig Stavning. Adskillige kunde end ikke rigtig udsige Stavelserne, mindre samle dem i behørig Orden. Her udfordres megen Forbedring samt vedholdende Flid og Øvelse, om ellers en taalelig Boglæsning skal opnaaes; hvilket er blevet Skole Læreren alvorligen paalagt. Imidlertid uddeelte jeg 20 Bøger. Skoleholder Funk underviser og catechiserer gandske vel, men han forsømmer Boglæsningen, som skulde være det vigtigste.

- d. 2. *Hasle og Freeslew Sogner.* Capellan pro persona Hr. Boserup prædikede i den svage Sogne Præstes Hr. Provst Winthers Sted over Joh. 8,8 ordentligt og opbyggeligt, med god Stemme, men dog med nogen Ængstelighed. Han catechiserer skikkelig og messer nogenledes. Degnen Sr. Reimer synger med alt for svag Stemme og trækker for længe paa hver Linie. Han catechiserer gandske godt. Ungdommen viiste sig meget ferm. De fleste svarede efter Lærebogen med Færdighed, Fuldstændighed og godt Begreb. Ingen var at opdage, som kunde holdes for vankundig. Man vidste adskilligt af den Bibelske Historie, læste godt i Bog og havde lært Psalmer. Der blev svaret, et ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaard er i nogenledes Stand.

Ieg spiiste paa Bregentved⁸² til Middag og havde derfor ingen Skole at besøge om Eftermiddagen. Ubehageligt Veyr, Regn og Kulde følger mig hidtil paa denne Reyse og svækker baade Kraft og Munterhed.

- d. 3. *Tersløv og Ørsløv Sogner.* Sogne Præsten Hr. Mag. Boserup prædikede over Evang. paa 1ste Søndag efter Trinitatis ordentligt og grundigt, men hans Gaver ere maadelige. Han catechiserer gandske vel og messer nogenledes. Degnen Msr. Spliid synger skikkelig og catechiserer godt. Ungdommen var meget ferm. Skøn Oplysning hersker i disse Meenigheder. De allerfleste gjorde rede for deres Kundskab efter Lærebog og Catechismus med Fuldstændighed, Færdighed, god Indsigt og klart Begreb. Man var bekiendt med den Bibelske Historie, læste temmelig vel i Bog og havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i skikkelig Stand.

Tersløv Skole. En god Deel Børn svarede ret vel af Lærebog og Catechismus med godt Begreb og med Færdighed. Nogle skrive og regne. Men i Boglæsning yttrede sig hos en Deel Mangel af Nøysagtighed og af Øvelse i Stavning. Nogle faa viste Færdighed heri til Fornøyselse. 21 Bøger bleve uddeelte. Skoleholder Tang kan vel undervise og catechiserer godt nok. Han blev i Journalen advaret om at agte omhyggeligen paa, at Børnene opnaae den tilbørlige Færdighed saavel i at stave rigtig som i at læse rigtig i hvilken Dansk Bog, der bliver dem forelagt.

- d. 4. *Ørsløv Skole.* En god Deel Børn svarede ret vel af Lærebog og Catechismus, baade med Forstand og Færdighed. Nogle skrive. De havde lært Psalmer. Adskillige læste ogsaa godt i Bog. Men Skolegangs Forsømmelse har havt til Følge, at Boglæsning er hos en Deel blevet maadelig og hos nogle slet, i hvilken Henseende alvorlig Advarsel blev givet. Ieg uddeelte 15 Bøger. Skoleholder Lyngberg er vel gammel, men underviser dog godt og catechiserer gandske vel.

Farringløse Skole. Skolegangs Forsømmelse var stor. Imidlertid befandtes de, der nogenlunde havde søgt Skole, at besidde skikkelig Kundskab i Forhold til deres Alder efter Lærebog og Catechismus, som man vidste at gjøre rede for med temmelig godt Begreb. Nogle faa læste ogsaa vel i Bog. Men hos Mængden udfordres en mere nøyagtig Bøglæsning. Jeg uddeelte 12 Bøger. Skoleholder Claus Pedersen, gammel og svag, blev derfor skaanet for at catechisere. Han behøver en duelig Medhielper, i fald han ikke kan faae Pension.

Nordrup Skole. De flittige Børn havde gjort god Fremgang i Lærebogen og svarede deraf med godt Begreb saavelsom af Catechismus. Men deres Antal var ikke stort. Nogle læste skikkelig godt i Bog, og en Deel skriver. Men i Bøglæsning behøver den store Hob mere Øvelse. Man havde imidlertid lært mange Psalmer. 14 Bøger. Skolelærer Arntzen underviser gandske vel, er flittig og duelig.

Amtmand Steman fulgte mig overalt ved disse Skoler.

- d. 5. *Nordrup og Farringløse Sogner.* Sogne Præsten Hr. Gjemzøe holdt en god og vel udarbejdet Prædiken over Rom. 8,32 med behagelige Gaver. Han catechiserer meget godt og messer vel. Degnen Msr. Arntzen synger godt og catechiserer meget vel. Ungdommen var i Almindelighed ret ferm. Den største Deel svarede efter Lærebog og Catechismus med Færdighed og god Forstand. Nogle ældre svarede ogsaa vel efter Forklaringen. Enkelte havde liden Kundskab. Man vidste ogsaa noget af den Bibelske Historie, havde lært Psalmer og læste godt i Bog. Der svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger fandtes i Orden – Præstegaarden er noget forbedret, men savner Udhuuse.

Qværkebye Skole. Mange Børn havde gjort god Fremgang i Lærebog og Catechismus. Da jeg fik dem oplivet, svarede de med Færdighed og temmelig godt Begreb. Imidlertid bør Eftertanke mer og mer fremmes. Adskillige læste iligemaade godt i fremmede Bøger. Men hos Mængden skal Bøglæsning mere befæstes. Faa skrive. Ingen regne. At begge Deelee bør finde Sted, blev erindret. Man havde lært Psalmer. Opvækkelse givet til Fremgang i Bibelsk Historie, Geographie, Naturhistorie. Jeg uddeelte 29 Bøger. Skoleholder Fischer er en gandske duelig Mand og catechiserer temmelig godt.

- d. 6. *Wigersted og Qværkebye Sogner.* Sogne Præsten Hr. Husum prædikede over 1 Pet. 2,24 grundigt, opbyggeligt og vel. Han catechiserer meget godt og messer vel. Degnen Msr. Knudsen synger godt og catechiserer gandske vel. Ungdommen var i Almindelighed vel oplyst. De fleste svarede efter Lærebog og Catechismus med Færdighed, viiste skikkeligt Begreb, naar jeg veylede dem. Men Eftertanke skulde dog mere øves. Nogle gjorde skikkelig rede efter Forklaringen. Man vidste her og der

en Deel af den Bibelske Historie. Ogsaa læste adskillige ret vel i Bog. Flere viste Skiødesløshed. Man havde ellers lært mange Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Stand. Præstegaarden synes at være taalelig.

Wigersted Skole. Ikke faa Børn svarede gandske vel af de første Capitler i Lærebogen og af Catechismus med temmeligt Begreb, naar de bleve vejledte. Men ellers var Skolegang meget forsømt. Enkelte læste vel i Bog. Mængden havde vant sig til skiødesløs Læsning, som bør afhjelpes. Nogle skrive. Man havde ogsaa lært Psalmer. Ieg uddeelte 25 Bøger. Degnen Sr. Knudsen, som tillige er Skoleholder, er ikke uskikket til at undervise.

- d. 7. *Jydstrup og Walsøelille Sogner.* Sogne Præsten Hr. Grundtvig prædikede over Ps. 119,9 opbyggeligt, grundigt og vel. Han catechiserer skikkelig og messer nogenledes. I den syge Degns Msr. Høeghs Sted synger Skolelærer Bille fra Annexet gandske godt og catechiserer med Færdighed. Iblandt Ungdommen havde en stor Deel læst Lærebogen og vidste at svare deraf saavel som af Catechismus med Færdighed. Ikkun at Eftertanken hos adskillige skulde mere øves. Nogle svarede temmelig vel efter Forklaringen. Men adskillige viiste Forglemmelse, og 3 bleve antegnede til at læse om igien. Man havde ellers læst Psalmer og læste nogenledes i Bog. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden, og Præstegaard er i god Stand.

Jydstrup Skole. Skolegang var meget forsømt ved Degnens Sygdom, som tillige er Skolelærer. Dog svarede ikke faa Børn meget godt af de første Capitler i Lærebogen og af Catechismus med klart Begreb. Disse læste ligeledes vel i Bog. Men hos flere var Bøglæsning maadelig og tildeels slet. Man havde heller ikke lært Psalmer, og Skrivning fandt ikke Sted. Ieg uddeelte 14 Bøger. Den syge Degn Høegh faaer nu en Medhjælper ved Sogne Præstens Foranstaltning, som tilligemed Menigheden vil selv lønne ham.

- d. 8. *Walsøelille Skole.* Adskillige Børn svarede gandske vel efter de første Capitler i Lærebog og af Catechismus med nogenledes Indsigt. I det mindste kunde de tage mod Vejledning. Men Bøglæsning befandtes i Almindelighed at have Mangler og var skiødesløs. En Deel skriver. Ogsaa nogle læste godt i Bog. Faa vidste Psalmer. Ieg uddeelte 21 Bøger. Skolelærer Bille kan nok underviser [sic!] godt, men stor Lyst har han ikke, og Bøglæsning passer han ikke paa, hvorom han hver Gang er blevet paamindt.

Allindemagle Skole. De fleste Børn gjorde meget god rede, nogle for 2 til 3, andre til 6 Capitler af Lærebogen og for Catechismus med stor Fær-

dighed; men hos Adskillige bør Eftertanke mere indskierpes. De læste ellers meget godt i Bog, havde lært Psalmer. Nogle skrive. Men de for sømmelige vidste intet og var for en Deel udeblevne. Ieg uddeelte 15 Bøger. Skoleholder Olsen er troe og flittig. Han catechiserer ikke ilde. *Walsøemagle Skole.* Atter megen Forsømmelse af Skolegang. Men de flittige havde gjort god Fremgang i Lærebogen og i Catechismus. Dog viiste sig liden eller ingen Eftertanke. Ieg gjorde mig al Umage for at lede dem til Forstand. Men fast var al Møye forgieves. Derimod læste de, der havde søgt Skolen, temmelig vel i Bog. De havde ogsaa lært mange Psalmer. Ieg uddeelte 12 Bøger. Skoleholder Pedersen gjør alt, hvad han kan, og er flittig. Men i Catechisation behøver han mere Veyledelse.

Amtmand Steman fulgte mig overalt ved disse Skoler.

- d. 9. *Haraldsted og Allindemagle Sogner.* Sogne-Præsten Hr. Provst Knudsvig prædikede over 2 Pet. 1,12 Christeligt og opbyggeligt. Han catechiserer gandske vel og messer nogenledes. Degnen Msr. Markman synger temmelig og catechiserer godt. Ungdommen udviiste en god og sund Oplysning, svarede rigtig og med Betænksomhed, for største Deelen efter Lærebogen, men ogsaa nogle efter Forklaring, læste godt i Bog og havde lært Psalmer. Men faa vidste noget af Bibelsk Historie. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaard er i Stand.

Haraldsted Skole. En god Deel Børn havde gjort skikkelig Fremgang i Lærebog og svarede ret vel deraf med temmelig godt Begreb saavel som af Catechismus. Ogsaa læste disse for det meste temmelig vel i Bog. Men ellers var Skolegang af mange forsømt, som derfor ogsaa læste maadeligen. Ieg uddeelte 17 Bøger. Skoleholder Lydeke⁸³ kan vel nok undervise og catechiserer gandske godt.

Alsted herred

- d. 10. *Gyrstinge og Flinterup Sogner.* Sogne Præsten Hr. Ursin prædikede over Evangel. paa 2^{den} Søndag efter Trinitatis grundigt, Christeligt og opbyggeligt. Han catechiserer meget godt og messer godt. Degnen Sr. Hof synger nogenledes, men catechiserer temmelig godt. Ungdommen udmærkede sig for en stor Deel ved Bestemthed, god Eftertanke, Færdighed og Fuldstændighed i sine Svar. Ingen blev antruffet, som kunde holdes for svag. Dog vidste man lidet eller intet af den Bibelske Historie. Derimod havde man lært mange Psalmer, og nogle læste godt i Bog. Ellers var Bøglæsning i Almindelighed skiødesløs. Der svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i Stand.

Gyrstinge Skole. De Børn, som havde viist nogenlunde Flid, svarede med god Forstand og klart Begreb baade af Lærebog og Catechismus. Nogle skrive. Ogsaa Regning finder Sted. De Børn, der havde iagttaget stadig Skolegang, læste vel i Bog. Men deres Antal er lidet i Forhold til den store Hob, som forsømmer Skolen eller lidet besøger den og derfor ey heller kan læse ret i Bog. Man havde ellers lært Psalmer. Ieg uddeelte 17 Bøger. Interims-Skoleholder Petersen har allerede virket meget til Forbedring og catechiserer skikkelig.

Ørslew-Wester Bieskole. Faa Børn høre til Skolen. De flittige gjorde temmelig godt rede for Catechismus, ikke uden Eftertanke. De læste ogsaa ret vel i Bog. Men de uflittige vidste intet. Ieg uddeelte 4 Bøger. Skoleholder Dal er ikke uskicket til simpel Undervisning.

- d. 11. *Flinterup Skole.* Iblandt den forsamlede Mængde af Børn befandtes de, der havde søgt Skolen nogenledes flittig, at være ret vel underviste, saa at de svarede efter Lærebog og Catechismus med Færdighed og temmelig godt Begreb. De læste ogsaa for det meste vel i Bog. Nogle skrive. De havde ogsaa lært Psalmer. Men det største Antal havde forsumt Skolegang og røbede megen Vankundighed. Ieg kunde dog uddele 16 Bøger. Skoleholder Pallesen er en virksom og vel skicket Lærer, som catechiserer gandske godt.

Steenlille Skole. En stor Mængde Børn havde forsamlet sig. Ikke faa deriblandt gjorde rede med Færdighed og med god Forstand baade for Lærebog og Catechismus. Ogsaa nogle udmærkede sig baade herved

og ved Boglæsning. Men i Boglæsning var den største Deel meget tilbage just ved Skolegangs Forsømmelse, saa at, da jeg [under] Overhørelsen havde antegnet 35 Børn, som fortiente at legges Mærke til, ikkun 17 Børn bleve tilovers, hvis Boglæsning kunde være antagelig. Jeg uddeelte 17 Bøger. Nogle skrive. Man havde ogsaa lært Psalmer. Skoleholder Larsen underviser ret vel og catechiserer godt nok, men jeg var ikke fornøyet med, at han i sit Mandtal havde opført adskillige som flittige, der dog ved Eftersyn i Journalen befandtes at have været forsømmelige.

Steenmagle Skole. En Sværm af Børn var ved Amtmandens⁸⁴ Foranstaltning tilsammenkommet. Men største Deelen havde aldrig før været i Skole, og de øvrige havde for det meste været forsømmelige. Blandt Skolens egne Børn havde net op 5 været flittige, og disse svarede deels efter de første Kapitler i Lærebogen, men i sær efter Catechismus, gandske vel, ikke uden Begreb, og læste skikkelig i Bog. Psalmer havde man ikke lært. Jeg uddeelte 9 Bøger. Skole Lærer Møller er lidet oplagt og har ingen Lyst. Han catechiserer maadelig.

Amtmanden var her tilstede.

- d. 12. *Steenmagle og Steenlille Sogner.* Capellan pro persona Hr. Leerbech prædikede over Rom. 8,28 smukt og opbyggeligt. Han catechiserer meget godt og messer skønt. Hos Ungdommen viiste sig megen Forbedring, som er Capellanens Virksomhed at tilskrive. De sidst confirmerede udmærkede sig baade ved Forstand og Færdighed i deres Svar efter Lærebog og Catechismus. Heller ikke savnedes god Kundskab hos en Deel iblandt de ældre. Adskillige Vankundige ere Levninger fra forrige Dage. De senere confirmerede læste vel i Bog og havde lært mange Psalmer. Men Hoben kunde lidet eller intet læse i Bog, og faa deriblandt vidste Psalmer. Her blev svaret, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaard behøver mere Tilsyn. Den nye kaldte Sogne Præst Hr. Fischer er ey endnu ankommet. Degnen Msr. de Place er gl. og svag. Hans Vicarius Msr. Møller synger godt og catechiserer godt.

Munkebjerg Skole. Blandt den store Mængde Børn befandtes ikke faa, som vidste at svare ret godt efter Lærebog og Catechismus og havde Begreb om Mening og Indhold deraf. Ligeledes læste de Børn temmelig vel i Bog, som havde haft stadig Skolegang. Nogle skrive, og mange havde lært Psalmer. Men hos den store Hob viiste sig, formedelst uordentlig eller forsømmelig Skolegang, saa stor en Mangel i Boglæsning, at da jeg ved Overhørelsen havde antegnet 38 Børn med Hensyn til at forære dem en Bog, i fald de kunde bestaae ved Boglæsning, ikkun 20 fandtes antagelig, og altsaa 18 faldt igiennem. Jeg

- uddeelte 20 Bøger. Skole Lærer Msr. Werdelin er duelig og catechiserer ret godt. Ikkun ønskes han mere Munterhed.
- d. 13. *Munkebjergby og Bromme Sogner.* Sogne Præsten Hr. Provst Haundorph prædikede over 2 Pet. 1,16-19 fyndigt, smukt og tydeligt. Han catechiserer meget godt og messer skikkelig. Degnen Msr. Petersen synger godt og er en nøyagtig Mand. Han blev syg under Forretningen, saa at han ey kom til at catechisere. Ungdommen har for største Deelen udmærket sig ved ferme og forstandige Svar efter Lærebog og Catechismus og viiste god Betænkksomhed. Man vidste ogsaa noget af den Bibelske Historie, læste godt i Bog og havde lært mange Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i god Stand.
- d. 14. *Bromme Skole i Forening med Krøyerup og Ødemark Bieskoler.* En stor Deel af Børnene svarede efter Lærebog og Catechismus med Færdighed, Bestemthed, Nøyagtighed uden at ramse og viiste klart Begreb. Men ikkun 1 har begyndt at skrive. Man havde ellers lært Psalmer. De flittige, som havde stadig Skolegang, læste ret godt i Bog. Men de uflittige og forsømmelige røbede strax deres ustadige Skolegang ved skiødesløs og uordentlig Boglæsning. De fik da heller ingen Bog til Foræring, ihvor godt de ellers kunde have svaret. Skoleholder Jonason i Bromme catechiserer meget godt og øver Børnenes Forstand. Ieg uddeelte til hans Børn 11 Bøger. Skoleholder Enken i Krøyerup⁸⁵ lærer sine Børn meget godt at læse i Bog og leder dem til nogenledes Begreb. Ieg uddeelte 9 Bøger til hendes Børn. Den ældgamle og svage Skolelærer Møller ved Ødemark Hospital kan ey virke mere. Dog lære endnu de flittige Børn hos ham at læse godt i Bog. Ieg uddeelte til dem 4 Bøger. Derefter reyste jeg til Hospitalet i Ødemark, udsurgte hos Lemmerne, om de fik deres tillagte, og tegnede i Protokollen.
- d. 15. *Slaglille og Biernede Sogner.* Sogne-Præsten Hr. Zahle prædikede over 1 Cor. 1,30 grundigt, tydeligt, opbyggeligt. Han catechiserer godt og messer vel. Kirkesanger Birch synger vel nok, dog med en alt for huul Tone. Men han catechiserer meget godt. Den voxne Ungdom viiste Almindeligviis god Tænkksomhed, Bestemthed og Færdighed i sine Svar efter Lærebog og Catechismus. En Deel, i sær fra Biernede, havde blot antagelig Kundskab. Adskillige vidste ellers noget af den Bibelske Historie. Man læste temmelig vel i Bog og havde lært mange Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er meget forbedret.
- Slaglille Skole.* En god Deel Børn var forsamlet. Mange af dem viiste megen Tænkksomhed, klart Begreb, Nøyagtighed i deres Svar efter Lærebog og Catechismus. Den Bibelske Historie var dem ikke ubekjendt.

De flittige skrive og regne og læse godt i Bog. Ogsaa havde de lært Psalmer. Men de forsømmelige røbede sig selv ved maadelig Boglæsning. Ieg uddeelte 21 Bøger. Skolelærer og Kirkesanger Birch, en Seminarist, underviser meget vel og catechiserer godt.

- d. 16. *Fulbye Skole*. Liden Skolegang havde fundet Sted. Dog forsamledes en Mængde Børn. Adskillige deriblandt gjorde skikkeligt rede med nogenledes Begreb efter Lærebog og Catechismus. Men Boglæsning var i Almindelighed ikke synderlig. Og de forsømmelige læste skiødesløs og slet. Faa skrive. Flere havde lært Psalmer. Ieg uddeelte 16 Bøger. Skoleholder Bøegh er melankolsk og har ey mere Lyst eller Evne til Underviisning. Den liden Fremgang, som fandtes, er enten hans Medhielper⁸⁶ eller Forældrene at tilskrive. Amtmanden var her tilstede.

Ørsløw Skole under Skoven. Skolegang var blevet meget forsømt. Smaa Børn, som læste Abc. og Catechismus, vare de mest flittige. Nogle faa, som læste Lærebogen, havde ogsaa viist Fliid. De svarede gandske vel med skikkeligt Begreb og læste temmelig godt i Bog. Men Hoben havde været forsømmelig og mangl[ede] Øvelse i Boglæsning. Kun 3 skrive, og faa havde lært Psalmer. Ieg uddeelte 22 Bøger, iblandt andet til Børn fra Egerup, som ikke høre til nogen Skole, men vare godt underviste af Forældrene. Skoleholder Larsen mangler Øvelse og catechiserer maadelig, men er dog flittig.

- d. 17. *Bringstrup og Siegersted Sogner*. Sogne Præsten Hr. Fischer prædikede over Evangel. paa 3^{die} Søndag efter Trinitatis i et godt og tildeels ziirligt⁸⁷ Foredrag med Grundighed til Opvækkelse. Han catechiserer godt og messer smukt. Degnen Msr. Lund synger fermt og catechiserer meget godt. Ungdommen var for en stor Deel ret vel oplyst, svarede med godt Begreb, temmeligen bestemt og nøyagtigt saavel efter Lærebog som Catechismus og nogle efter Forklaringen. Man var bekiendt med den Bibelske Historie, læste vel i Bog og havde lært Psalmer. Der svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er sat i smuk Stand.

Siegersted Skole. Her havde Skolegangs Forsømmelse taget alt for meget Overhaand, som er desto beklageligere, da her gives god Underviisning. De, der havde nogenlunde besøgt Skolen eller ikke forsømt Aftenlæsning, svarede godt efter Lærebog og Catechismus. Dog maatte nok Eftertanken øves noget mere. Men de, der havde været flittige, vare mest smaa Børn. De læste godt i Bog. Ingen skriver. Nogle havde lært Psalmer. Ieg uddeelte 16 Bøger til Opmuntring. Degnen Msr. Lund, tillige Skoleholder, er en duelig Mand og giver flittig Underviisning. Skylden er ikke hans, at Skolegang bliver forsømt.

d. 18. *Alsted og Fiennesløf Sogner.* Sogne-Præsten Hr. Becker prædikede over Col. 1,9,10 godt og frugtbart med god Stemme til Opbyggelse. Han catechiserer ret vel og messer godt. Degnen Msr. Cardes synger godt og catechiserer ret godt. Hos den største Deel af Ungdommen var god Kundskab blevet formeret, saa at de svarede med Tænksomhed og Begreb efter Lærebog og Catechismus. Dog savnedes fuldstændig Kundskab hos en Deel deriblandt. Enkelte Svage ere tilovers. Een blev udtegnet til at læse over paa Artiklerne, før han igien kommer til Alters. Adskillige læste godt i Bog, men i Almindelighed var Boglæsning skiødesløs og maadelig. Psalmer havde kun faa lært. Der blev svaret, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaard er meget forbedret.

Fiennesløf Skole. Nogen Forbedring har fundet Sted. Mange Børn vare forsamlede. Men Journalen var ikke saaledes indrettet, at deres Skolegang kunde bedømmes. Der blev altsaa befalet en nye, ordentlig indrettet Skole-Journal. Her fandtes dog denne Gang saa mange Børn, smaa og store, som svarede til Fornøyelse dels efter de første Kapitler i Lærebogen, dels efter Catechismus, og læste tillige vel i Bog, at jeg kunde uddele 11 Bøger til Foræring, alt i Forhold ogsaa til den af Skolelæreren bevidnede Skolegang. Skoleholder Høyer er blevet noget flittigere og har lovet bestandig Flid. Hans Evner strække sig ellers ikke vidt.

d. 19. *Alsted Skole.* En stor Mængde Børn var forsamlet. Deriblandt svarede dog adskillige gandske vel efter Lærebog og Catechismus med megen Færdighed. Men til at bruge fornøden Eftertanke ere de ikke blevne anførte. Imidlertid kunde jeg lede dem ved at komme deres Forstand til Hielp. Ogsaa nogle læste vel i Bog. Men i det heele er Boglæsning, som den altid har været, slet og skiødesløs. Man havde lært Psalmer. Enkelte skrive. Ieg uddeelte 22 Bøger til deres Opmuntring, som havde mest søgt Skolen. Skoleholder Liebst kunde vel catechisere nogenledes og undervise, naar han ikke var for magelig. Han fik skriftlig og mundtlig skarpe Paamindelser.

Braabye Skole. Her mødte en talrig Forsamling, som for det meste havde flittig søgt Skolen. Mange Børn udmærkede sig ved klart Begreb og nøyagtig Kundskab i deres Svar efter Lærebog og Catechismus. Mange lære at skrive og nogle at regne. De læse ogsaa for det meste vel i Bog og have lært Psalmer. Ieg uddeelte 33 Bøger. Skoleholder Lindenblad er en duelig og flittig Mand, som underviser meget vel og catechiserer gandske godt.

Liunge Skole. Skolegang var af en Deel blevet forsømt. Men de, der havde nogenlunde været flittige, vidste dog at svare med Forstand og skik-

- kelig Færdighed saavel af Lærebog som Catechismus. Boglæsning var mindre nøyagtig. Ingen skriver. Men Psalmer havde man lært. Ieg uddeelte 18 Bøger. Siden Skoleholder Kierulfs Død forestaaes Skolen ad interim af Degnen Msr. Wildt, som underviser og catechiserer meget godt; ikkun at Boglæsning ey synes at ligge ham nær om Hiertet.
- d. 20. *Liunge og Braabye Sogner.* Sogne Præsten Hr. Langhof prædikede over Ioh. 1,21 godt og grundigt, men glemte Christus efter Skik og Brug hos vore nyere Theologer. Han catechiserer meget godt, men messer maadelig. Degnen Sr. Wildt synger godt og catechiserer meget godt. Ungdommen udmærkede sig for største Deelen ved Tænkksomhed, klart Begreb og fuldstændig Kundskab efter Lærebog og Catechismus. Man var godt bekiendt med den Bibelske Historie, læste vel i Bog og havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaard er i god Stand.
- d. 21. *Pedersborg og Kindertofte Sogner.* Sogne Præsten Hr. Edsberg prædikede over Eph. 1,29 ordentligt, grundigt, opbyggeligt. Han catechiserer meget godt og messer godt. Degnen Msr. Jensen synger maadelig, men catechiserer meget vel. De fleste af Ungdommen viiste sund og god Kundskab efter Lærebog og Catechismus med temmelig god Forstand. Nogle Svage ere tilovers, blandt hvilke 2 bleve udtegnede til at læse om igien. Man læste ellers vel i Bog og havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaard er i Stand.
- Pedersborg Skole.* En Mængde af Børn var forsamlet. Megen Forbedring har fundet Sted. Ikke faa svarede med godt Begreb og temmelig Færdighed efter Lærebog og Catechismus. I Boglæsning er ogsaa skeet Forbedring. Dog udfordres heri end[nu] mere Øvelse. Kun faa skrive. Man havde lært Psalmer. Ieg uddeelte 25 Bøger. Degnen Sr. Jensen, som tillige er Skolelærer, underviser godt og viser Fliid.
- d. 22. *Sorøe Sogn.* Sogne Præsten Hr. Mag. Sommer prædikede over Ioh. 17,3 grundigt, lærerigt, rørende, men gik dog Hovedsagen forbi, som Texten sigter til. Han catechiserer meget godt og messer vel. Chordegne Voigt synger skikkelig. Ungdommen svarede for det meste godt med klart Begreb efter Lærebog og Catechismus, og i sær havde de Unge fra Institutet⁸⁸ udmærket sig. Hos en Deel befandtes maadelig Boglæsning. Men andre læste godt i Bog. Den Bibelske Historie var ikke ubekiendt. Man havde ogsaa lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Præsten leverede sin Embedsbog – men Chordegne ikke sine Embedsbøger, uagtet jeg mindte ham.
- Sorøe Skole.* Børnene befandtes i Almindelighed at være vel underviste

efter deres forskellige Alder og svarede med Indsigt og Færdighed saavel efter Lærebog og Catechismus som efter den Bibelske Historie. Men i Særdeleshed havde nogle Børn ved Sogne Præstens Hr. Mag. Sommers daglige Underviisning og Veyledelse giort priselig Fremgang i Geographie, Naturhistorie og i Moralsk Kundskab om almindelige historiske Begivenheder, saa at jeg ingensteds har forefundet slig almennyttig Oplysning forplantet med lige Held. Liv og Aand besælede i deres vel betænkte Svar. Overhørelsen var i det [: den] frie og forstandig[e] Samtale, som ikke retter sig efter Bog, men beroede paa egne klare Begreber og Forestillinger. De fleste Børn skrive og regne. Boglæsning er for det meste meget god. Man har lært Psalmer. Jeg uddeelte 22 Bøger. Skoleholder Jensen er en troe og flittig Mand og catechiserer vel.

Strø herred

Tierebye og Alsnyderup Sogner. Sogne Præsten Hr. Eiler prædikede over Evangel. paa 5te Søndag efter Trinitatis ordentligt og med Tænksomhed i et godt Foredrag til Opbyggelse, men uden at berøre Christendoms Grundlære. Han catechiserer meget godt og messer vel. Kirkesanger og Skolelærer Lerche synger skikkelig godt, skønt ikke med reen Tone. Han catechiserer godt. Ungdommen syntes for en Deel at være gaaet tilbage i sin Kundskab. Man havde ladet sig nøye med at forklare Lærdommen og holde Samtale derover med de Unge uden at tilholde dem til at lære deres Religionsbøger uden ad. Deraf fulgte, hvad der altid følger, at Svaret for det meste blev Ia og Ney, uden at nogen var i Stand til selv at udvikle sine Begreber nøyagteligen. Den nye Præst havde bestræbt sig for at raade Bod derpaa, og hans Confirmerede udmærkede sig ikke mindre ved klar Indsigt end ved Fuldstændighed og Færdighed i deres Svar efter Lærebog og Catechismus. Ogsaa nogle blandt de øvrige viiste sig ferme. Men Hoben røbede Forglemmelse. Dog vidste man adskilligt af den Bibelske Historie. Boglæsning var forskellig, hos nogle god, hos andre maadelig. At lære Psalmer var blevet forsømt. Kun de sidst Confirmerede havde læst en Deel. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden, og Præstegaarden er i Stand.

Tierebye s. Harløse Skole. Skolegang var blevet meget forsømt, og det, som er værre, den forrige Skolelærer, Seminarist Nielsen, havde ladet sig nøye med at haranguere og holde Forelæsning uden at vare paa, at Børnene fik Begreberne indprentet i Hukommelsen. Deres Kundskab var derfor ussel, usammenhængende og manglede alt Liv og Aand. Lærebog var neppe begyndt, og af Catechismus vidste man lidet. Ey heller havde man beholdt noget af den Bibelske Historie. Boglæsning var i det hele maadelig. Faa skrive. Ingen vidste Psalmer. Ieg uddeelte 10 Bøger. En nye Skoleholder forventes.

Thulstrup Skole i Alsnyderup. En Deel Børn savnedes. Faa havde giort synderlig Fremgang i Lærebog og Catechismus. Dog vidste disse nu at svare med Forstand og med Færdighed tillige, efterat den nye Præst havde drevet paa Udenadslæsning. De læste ogsaa for det meste godt i Bog og vidste noget af den Bibelske Historie. Mange skrive. De regne ligeledes skikkelig af Hovedet. Ogsaa kunne de synge og have lært nogle Psalmer. Ieg uddeelte 14 Bøger. Kirkesanger og Skole Lærer

Lerche kan godt undervise. Han er Seminarist. Han lovede, at der nu skulde blive begyndt med Geographie og Naturhistorie.

Schievinge Skole. Nogle Børn fattedes, fordi de skulde være ved Høeslet paa de Kgl. Græsmarker. En god Deel af de Tilstedeværende svarede ret fermt efter Lærebog og Catechismus med skikkeligt Begreb. Boglæsning var langsom og maadelig, naar Børnene skulde prøves i andre Bøger. Dog vidste man temmelig godt at stave. Kun et par skrive. Faa havde lært Psalmer. Bibelsk Historie vidste man intet af. Jeg uddeelte 18 Bøger. Skoleholder Engel bliver gammel. Dog kan han godt undervise og catechiserer skikkeligt.

Giørløse Skole. En stor Mængde Børn var forsamlet. Men de fleste havde været forsømmelige, og mange havde slet ikke søgt Skolen. Imidlertid vidste dog adskillige, som havde været flittige enten her i Skolen eller i andre Skoler, at gjøre rede for Lærebog og Catechismus baade med godt Begreb og med Færdighed. Nogle skrive. Boglæsning var forskellig. De, der havde søgt denne Skole, læste temmelig vel i Bog. Men de forsømmelige viiste megen Mangel. Man havde lært 1 høyst to Psalmer. Jeg uddeelte 16 Bøger. Skoleholder Berg er gl. og døv. Hans Kone og Datter⁸⁹ gjøre det beste i Skolen. Han tænker paa at resignere, som er best.

- d. 3. *Schievinge og Giørløse Sogner.* Sogne Præsten Hr. Dahl prædikede over Rom. 6,6 grundigt, ordentligt, opbyggeligt med god Stemme. Han catechiserer skikkeligt og messer godt. Degnen Sr. Lassen synger godt og catechiserer saa temmelig. Den største Deel af Ungdommen svarede til Fornøyelse. Man havde god eller antagelig og hos nogle roesværdig Kundskab efter Lærebog og Catechismus samt gjorde rede derfor med Eftertanke og Skiønsomhed. Dog viiste 3 Unge saa liden Kundskab, at de maatte antegnes til at læse om igien, førend de tilstedes Altergang. Boglæsning var forskellig. Nogle læste godt, andre maadeligt. Adskillige vidste lidet af den Bibelske Historie. Men faa havde lært Psalmer. Embedsbøger findes i Orden, og Præstegaard er i Stand.

Siersløw Skole. Et stort Antal af Børn samlede sig efterhaanden. Det kostede Umage at faae dem opvakte til at gjøre rede for deres Kundskab efter Lærebog og Catechismus. Omsider erfarede dog, at de, der havde viist nogenlunde Fliid, ikke savnede rigtigt Begreb om det, der var lært. Men Skolegangs Forsømmelse var alt for stor. Det gik derfor heller ikke efter Ønske med Boglæsningen. Ikkun 10 befandtes at være saaledes øvede, at jeg kunde forære dem en Bog. Den bibelske Historie var blevet omhyggeligen forklaret for Børnene, men de vidste alligevel intet deraf. En Deel skriver og regner lidet af Hovedet. Adskilli-

ge havde lært Psalmer. Ieg uddeelte 10 Bøger. Skole[lærer] Røber, Seminarist, er flittig og kan vel undervise, men Methoden passer ikke for Bønderbørn.

- d. 4. *Strøe Sogn.* Sogne-Præsten Hr. Brammer prædikede over Rom. 8,16,17 opbyggeligt og godt med passende Gave. Han catechiserer godt og messer vel. Kirkesanger og Skolelærer Røber, Seminarist, synger godt og catechiserer skikkeligen. Ungdommen udviste for det meste god Oplysning. Man havde fuldstændig Kundskab efter Lærebog og Catechismus og svarede med godt Begreb. Nogle befandtes at være svage, og een blev anmærket til at faae sin Kundskab igien fornyet. Den Bibelske Historie var ikke ubekjendt. Man havde lært Psalmer og læste godt i Bog. Der svaredes af en gl. Kone, at intet var at klage. Ellers var ikke een af Menigheden tilbage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaard var brændt og stod i Bygning paa nye.

Havelse Skole. Adskillige Børn havde giort god Fremgang i Lærebog og Catechismus. De vidste at svare deraf med god Forstand. Mængden læste inden i. De flittige Skolegiængere læste vel i Bog. Men hos de forsømmelige viiste sig Mangel. Man havde lært enkelte Psalmer. Ieg uddeelte 14 Bøger. En nye Skole Lærer forventes.

Ølsted Skole. Mange Børn havde læst baade Lærebog og Catechismus med Færdighed og god Forstand. De svarede bestemt og liveligen. Nogle skrive. Ogsaa læste de flittige godt i Bog. Men Skolegangs Forsømmelse drager stor Mangel i Boglæsning efter sig. Ieg uddeelte 20 Bøger. Skole Lærer Stangerup er en duelig og flittig Mand, som underviser og catechiserer godt.

- d. 5. *Lille-Lyndbye og Ølsted Sogner.* Sogne Præsten Hr. Provst Ussing prædikede over Ebr. 10,24 grundigt, fyndigt, lærerigt, tydeligt, smukt. Han catechiserer og messer godt. Kirkesanger Børresen synger temmelig og catechiserer godt. Degnen Sparre i Ølsted synger godt, men veed slet ikke at catechisere og spørger samt svarer selv efter Ramse af Forklaring, naar han skal spørge efter Lærebog og Catechismus, uden engang at kunde følge min Anviisning, saa at jeg tilsidst drev ham tilbage og catechiserede selv i hans Sted. Ungdommen var i Begyndelsen meget langsom og saftfærdig, men blev ved megen Møye opvakt til Liv og Munterhed og viiste da nu, at den har rigtig, tydelig, velgrundet Kundskab efter Lærebog og Catechismus. For en Deel læste man godt i Bog og vidste lidet af den Bibelske Historie. Man havde ogsaa lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i Stand.

Meløse Skole. En Mængde Børn var forsamlet. Ikke faa deriblandt havde giort skikkelig Fremgang i Lærebog og Catechismus og svarede med

godt Begreb. Men Skolegang havde været forsømmelig. Derfor læste ikkun de flittige godt i Bog. De havde lært for det meste kun 1 Psalme. Ieg uddeelte 18 Bøger. Skolelærer Børresen, Seminarist, er duelig og flittig. Men han maae, ligesom alle Seminarister, aflegge vidtløftig Harangering og beqvemme sig efter min simple Methode, som overalt befindes at være den rette brugbare og gavnlige.

- d. 6. *Meelbye Sogn.* Sogne Præsten Hr. Erichson prædikede over Matth. 26,41 ordentligt, grundigt, opbyggeligt, rørende, i et godt og tydeligt Foredrag. Han catechiserer meget vel og messer godt. Degnen Msr. Licht synger meget godt og catechiserer meget vel. Ungdommen viiste sig for det meste meget ferm og svarede efter Lærebog og Catechismus med god Forstand. Man vidste adskilligt af den Bibelske Historie og læste i Almindelighed vel i Bog. Ogsaa havde man lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. En smuk Forsamling af Menigheden var tilstede. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaard er i Stand.

Meelbye Skole. De flittige Børn havde giort god Fremgang saavel i Lærebog som Catechismus og svarede efter begge Deele baade med Forstand og med Færdighed. Ogsaa læste disse godt i Bog. Men ved Bøglæsningen røbede en Deel deres egen Forsømmelse. Ogsaa vidste de flittige ikke lidet af den Bibelske Historie; De havde lært Psalmer. Mange skrive. Ieg uddeelte 18 Bøger. Den gl. ærværdige Skoleholder Jørgen Hansen ligger for Døden. Han har været en troe og duelig Mand indtil det yderste. Gud velsigne og belønne ham i sin himmelske Herlighed!

- d. 7. *Thorup Sogn.* Sogne Præsten Hr. Wedel prædikede over Luc. 2,10,11 grundigt, Christeligt, opvækkende, i et godt Sprog og med gode Gaver. Han catechiserer og messer godt. Degnen Hiorth er gammel og affældig. Han synger nu maadelig. Ieg skaanede ham for at catechisere. Ungdommen svarede for det meste meget fermt med god Forstand efter Lærebog og Catechismus. Ikke faa udmærkede sig. Nogle havde blot antagelig Kundskab. Man vidste adskilligt af den Bibelske Historie. Ogsaa læste man vel i Bog og havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaard er i Stand.

Carlsminde Skole. En Mængde Børn var forsamlet. Men de fleste havde været forsømmelige. Imidlertid vidste de, der havde været nogenlunde flittige, at svare med Forstand og med Færdighed efter Lærebog og Catechismus. En Deel skriver. Bøglæsning var hos de flittige antagelig. Men Hoben læser slet i Bog. Man havde net op lært 1 Psalme. Ieg uddeelte 23 Bøger. Skolelærer Jensen, Seminarist, kan godt undervise og synger meget godt. Ieg glemte at lade ham catechisere.

- d. 8. *Cregome og Winderød Sogner.* Sogne-Præsten Hr. Provst Smith prædikede over Evangel. paa 6te Søndag efter Trinitatis i god Orden og med Grundighed til Opbyggelse. Han catechiserer godt og messer skiønt. Degnen Msr. Sandberg synger godt og catechiserer meget godt. Af Ungdommen savnedes en stor Deel. De tilstedeværende gjorde for det meste god rede med sund Forstand og klart Begreb for deres Kundskab efter Lærebog og Catechismus. Man vidste lidet af den Bibelske Historie. Boglæsning var antagelig, og man havde lært Psalmer. Der svarede, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i god Stand.

Brederød Skole. En stor Mængde af Børn var forsamlet. Men Skolegang havde ophørt i [det] sidste halve Aar formedelst Vacance. Imidlertid havde Sogne Præsten ladet Børnene en Gang om Maaneden komme til sig for at igientage og formere deres Kundskab. Heraf fulgte, at en Deel svarede ret vel efter de første Kapitler af Lærebog saavel som af Catechismus med godt Begreb. Men i Boglæsning fandtes Mangel, og de forsømmelige vidste overalt lidet eller intet. Man havde i det højeste ikkun lært 1 Psalme. Enkelte havde begyndt at skrive. Ieg uddeelte 24 Bøger til Opmuntring. Skole Lærer Olsen, Seminarist, som nys er ankommet, catechiserer ret vel og giver god Forhaabning.

- d. 9. *Torpmagle Skole.* En god Deel Børn var samlet. Mange deriblandt svarede ret vel med godt Begreb efter Lærebog og Catechismus. Men af den Bibelske Historie var intet lært. Adskillige læste vel i Bog og havde begyndt at skrive. Kun 1 regnede. Men i Boglæsning viiste sig Almindelig[vis] for megen Mangel. Faa Psalmer havde man lært. Ieg uddeelte 17 Bøger. Skolelærer Studiosus Jacobsen catechiserer godt og er gandske duelig.

Hanehoved Skole. Børnenes Antal er her lidet. De halve viiste god Kundskab og svarede med Forstand efter Lærebog og Catechismus. Her skrives og regnes. Boglæsning var god. Ieg uddeelte 12 Bøger. Skole Lærer Morsing, Seminarist, er vel oplagt og catechiserer godt, ikkun for vidtløftigt. En Mand, Rasmus Jørgensen, klagede over, at der ey daglig holdtes Skole. Skriftlig Klage blev ham affordret til Undersøgelse, som skal foretages, naar den indløber.⁹⁰

Winderød Skole. Skolegang var blevet yderlig forsømt. Faa vidste noget mere end første, høyst andet Kapitel af Lærebogen og det maadeligen. Nogle flere vidste Catechismus halv om halv. Adskillige læste temmelig i Bog, men Hoben slet. Man havde heller ikke lært Psalmer. Ieg uddeelte 12 Bøger. Skolelærer Studiosus Høyer er nu forflyttet til Tierebye. Han catechiserer og synger vel. Men hans yderlige Fattigdom skal have svækket hans Fliid. Den forhaabes nu at tiltage ved bedre Vilkaar.

Horns herred

- d. 10. *Gierløw og Draabye Sogner.* Sogne-Præsten Hr. Steenberg var pludseligen blevet syg. I hans Sted prædikede Hr. Provst Aggerup over Joh. 8,12 exegetisk⁹¹ og ordentligt til Opbyggelse. Degnen Msr. Kaare slaaer endnu sine gamle Triller og vedligeholder sin Gesticulation, men er ikke mere saa heftig som tilforn. Han catechiserer gandske godt. Blandt Ungdommen fattedes vel en Deel. Men her var dog en talrig Forsamling. De fleste svarede med Betænkksomhed og god Forstand efter Lærebog og Catechismus. Bibelsk Historie var ikke ubekendt. Man læste ogsaa temmelig vel i Bog og havde lært Psalmer. Da Præsten ikke var tilstede, kunde ey spørges, om noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaard er blevet forbedret.

Gierløw Skole. En stor Mængde Børn var samlet. Mange svarede med god Forstand og megen Færdighed efter Lærebog og Catechismus. En Deel skriver, læser Skrift og legger Tal sammen. De fleste læse vel i Bog og have lært Psalmer. Men en Deel røber Mangel i Boglæsning, som vidner om Forsømmelse. Ieg uddeelte 23 Bøger. Skolelærer Terkelsen er en flittig og duelig Mand, som catechiserer godt og fortæner Opmuntring.

- d. 11. *Krabbedam Skole.* En Deel Børn savnedes. De tilstedeværende havde for det meste skikkelig Kundskab og vidste at gjøre rede med Forstand efter Lærebog og Catechismus. Ikkun maatte de tilvænnnes at lære bedre uden ad. De læste ogsaa vel i Bog. Adskillige skrive og regne. Her ere ogsaa de, som vide noget af Geographie og undervises i Geometrie. Ieg uddeelte 15 Bøger. Skolelærer Schönbach er en meget duelig Mand af mere end almindelig Indsigt. Han catechiserer meget godt.

Skov-Skole. Børnenes Antal er ikke stort. De flittige udmærkede sig ved Forstand og Færdighed i deres Svar efter Lærebog og Catechismus. De læste ogsaa godt i Bog, de skrive og regne og have lært mange Psalmer. Ieg uddeelte 15 Bøger. Skolelærer Hansen, Seminarist, er en meget duelig Mand, som underviser og catechiserer meget vel.

Landersløf Skole. Mer end den halve Deel af Børnene var borte, og Skolegang var saare forsømt. Imidlertid vidste dog en Deel af de tilstedeværende at svare temmelig vel efter Lærebog og Catechismus, ikke uden Eftertanke. Hos en Deel fandtes og Boglæsning antagelig. Men hos en Deel var det slet bestilt med deres Boglæsning formedelst Man-

gel af rigtig Stavning. Ingen skriver. Faa havde lært enkelt Psalme. Ieg uddeelte 18 Bøger. Skolelærer Hornberg er gammel og enfoldig. Hans Catechisation er lidet bevendt. Han fik Paamindelse om at holde meget over rigtig Stavning.

- d. 12. *Kyndbye og Krogstrup Sogner.* Sogne Præsten Hr. Lintrup prædikede over Rom. 3,1,2 ordentligt, grundigt og opbyggeligt. Han catechiserer gandske godt og messer skikkelig. Degnen Msr. Steenberg synger godt og catechiserer temmelig vel. Af Ungdommen fattedes vel en Deel. Men iblandt de tilstedeværende viiste sig god Kundskab hos mange, som svarede efter Lærebog og Catechismus med godt Begreb. Dog bør Kundskaben herefter udvides hos enhver til heele Lærebogen. Nogle enkelte havde beholdt, hvad de fordem havde lært af Forklaringen. Men de fleste af disse indskrænkede sig til Catechismus. Boglæsning var i det hele maadelig. Dog læste enkelte ret vel i Bog. Man havde ogsaa lært Psalmer. Een blev antegnet til at læse om igjen. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er blevet forbedret.

Kyndbye Skole. Her savnedes en Deel Børn. Af de tilstedeværende havde nogle gjort skikkelig Fremgang i Lærebog og Catechismus og svarede vel nok. Nogle læste tillige godt i Bog. Men ved Forsømmelse havde mange tabt i Boglæsning. Regning og Skrivning fandt nu ikke Sted. Psalmer vidste kun faa. Ieg uddeelte 12 Bøger. Degnen Msr. Steenberg, som tillige er Skoleholder, har Duelighed og kan godt undervise. Om han giør sig Umage nok, er tvivlsomt.

- d. 13. *Ordrup Skole.* Ved min Ankomst i Skolen Kl. 8 $\frac{1}{2}$ fandtes ikke et eneste Barn. Visitatzen var dog 2 Gange blevet tillyst, og Skoleholderen havde Aftenen tilforn været omkring at advare om Møde til Visitatzen. Kl. 8 $\frac{4}{3}$ gik han ud i Ordrup at samle Børnene. Her samledes efterhaanden til Kl. 9 $\frac{1}{2}$ i alt 12 Børn, af hvilke 2 vare Skoleholderens egne. Disse svarede godt efter deres forskellige Alder deels af Lærebog, deels af Catechismus og læste vel i Bog. Ogsaa havde de lært Psalmer. Den stærke Regn kan tiene til Undskyldning. Men Skolegangs Forsømmelse er ellers her alt for stor og utilgivelig. Kun 10 til 12 Børn af nogle og tredsindstyve møde om Vinteren og i Sommer-Tiden slet ingen. Ieg skrev i Journalen, at jeg paa høyere Sted maatte giøre Indberetning derom.⁹² 12 Bøger uddeelt. Skolelærer [Støcken] er duelig og flittig og catechiserer godt.

Ourø Skole. Af 19 Børn, som havde gjort Fremgang i Lærebog og Catechismus, viiste sig de 12 meget ferme og svarede med roesværdig Forstand og megen Færdighed. De læste godt i Bog, vidste Psalmer og

havde megen Øvelse i at skrive. De andre havde glemt deres Kundskab, eller de vidste ikke at gjøre rede for samme med Liv og Eftertanke. Ieg uddeelte 12 Bøger. Degnen Krogh, som tillige er Skoleholder, har Duelighed og underviser meget vel.

Næsbye Skole. Af Børnene, som mødte i Ourø Skole, befandtes ikkun 3 at have bevaret antagelig Catechismus-Kundskab og Boglæsning. 3 Bøger bleve uddeelte. Skolelærer Rasmus Pedersen havde været syg, men han skikker sig neppe til andet end at lære Børnene at læse i Bog, og hans Catechisation er gandske maadelig.

- d. 14. *Ourø Sogn.* Sogne Præsten Hr. Børresen prædikede over Es. 60,1,2 og uddrog Lærdom deraf, som just ikke laae lige i Texten, men hans Foredrag var alligevel sammenhængende og opbyggeligt. Han catechiserer godt og messer skikkelig. Degnen Msr. Krogh synger nogenledes og catechiserer meget godt. Ungdommen udviste i Almindelighed god og fuldstændig Kundskab efter Lærebog og Catechismus, svarede med Forstand og temmelig Færdighed, læste skikkelig i Bog og havde lært mange Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaard er i Stand.

Ferslew Skole. Neppe den tredie Deel af tilhørende Børn havde indfundet sig. Men de, der havde udviist nogen Fliid, svarede ret vel efter de første Kapitler i Lærebog og efter Catechismus med godt Begreb. De læste og for det meste vel i Bog. Men Skrivning og Regning fandt ikke Sted. Ey heller vidste man Bibelsk Historie, og faa havde lært en Psalme. Skolegangs Forsømmelse er yderlig. Ieg uddeelte 17 Bøger, hvoraf dog ikkun 9 kom til egentlige Skolebørn af Almuen. Præstens og Degnens Børn samt 3 fra andre Skoler fik de øvrige. Degnen Sr. Aagesen, som tillige er Skoleholder, har Duelighed og forsømmer ey heller. Men hans Iver bør opflammes paa nye, hvorom han og blev paamindt.

- d. 15. *Ferslew og Wellerup Sogner.* Sogne Præsten Hr. Sivertsen prædikede over Evangel. paa 7de Søndag efter Trinitatis lærerigt og godt. Han catechiserer vel og messer skiønt. Degnen Sr. Aagesen synger maadelig, men catechiserer godt. Ungdommen viiste Forstand og Færdighed i sin Kundskab efter Lærebog og Catechismus. Ikke faa udmærkede sig. De læste ogsaa for det meste ret vel i Bog. Man vidste lidet af den Bibelske Historie og havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaard er i Stand.

Wensløw Skole. En Mængde Børn var samlet, blandt hvilke dog en Deel havde forsømt Skolen. Men Skolegang var her meget bedre end i Hovedsognet. De flittige gjorde fermt rede for Lærebog og Catechismus med god Forstand. De læste ogsaa vel i Bog. Nogle skrive. Men de for-

sømmelige ere sædvanligen slette Boglæsere. Man havde ikke lært Psalmer. Ieg uddeelte 15 Bøger. Skoleholder Rheinlander er nys ankommet. Han catechiserer nogenledes.

- d. 16. *Skibbye Sogn.* Sogne Præsten Hr. Thorsøe prædikede over Eph. 5,8 uden Liv og Eftertryk, men dog ordentligen og sammenhængende. Han catechiserer og messer godt. Degnen Sr. Bang synger maadelig og catechiserer maadelig. Ungdommen var i Begyndelsen søvnagtig og syntes at røbe Vankundighed. Men da den blev opvakt, fik jeg gode og forstandige Svar af den største Deel efter Lærebog og Catechismus, helst af de ældre confirmerede. De yngre viiste mindre Indsigt og Færdighed. Fire blandt disse bleve antegnede til at giennemgaae det fornødneste paa nye, førend de komme til Alters. Ellers læste de andre skikkelig i Bog og vidste en Deel af Bibelsk Historie. Man havde ogsaa lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaard er i Stand.

Skibbye Skole. Børnene havde for en Deel været gandske flittige til Skolegang. Een Deel svarede ogsaa vel nok efter Lærebog og Catechismus, ikke uden Begreb. Men i Boglæsning ere de langt tilbage. De flittigste læse slet af Mangel paa Stavning. Neppe to læse taaleligen, og en, som læste godt, var andensteds underviist. Ingen skrive. Faa vide en Psalme. Ieg uddeelte 17 Bøger med Hensyn til Skolegangs Flittighed. Degnen Bang, som tillige er Skoleholder, en ussel Stymper, kan ey engang lære Børn at stave og læse i Bog. Han blevet alvorligen tilholdt at antage sig en Medhjælper med Provstens og Præstens Samtykke, saafremt han ellers ikke vilde udsætte sig for at removes. En Klage over hans Uduelighed blev mig leveret af Lieutnant Hansen, som skal til Undersøgelse.⁹³

- d. 17. *Skulleløv og Selsøe Sogner.* Sogne Præsten Hr. Mag. Provst Aggerup prædikede over Matth. 28,18-20 grundigt, Christeligt og opbyggeligt. Han catechiserer godt og messer vel. Degnen Msr. Hauch⁹⁴ synger meget godt og catechiserer godt. Ieg forefandt hos Ungdommen i Almindelighed fortrinlig god Oplysning, som blev lagt for Dagen i forstandige Svar med Færdighed efter Lærebog og Catechismus. Man vidste adskilligt af den Bibelske Historie, læste temmelig vel i Bog og havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er i god Stand.

Sønderbye Skole. En Deel af Børnene havde nogenledes flittig besøgt Skolen og svarede efter deres forskellige Alder gandske vel med godt Begreb dels efter Lærebog og dels efter Catechismus. De læste for det meste skikkeligen i Bog og havde lært Psalmer. Nogle skrive. Ieg

uddeelte 20 Bøger. Degnens Vicarius Matthias Hansen er nys ankommet. Han er flittig og kan ved Øvelse lære at catechisere bedre.

- d. 18. *Skulleløv Skole*. En Deel af Børnene savnedes. Adskillige svarede ret vel efter Lærebog og Catechismus med skikkeligt Begreb. Nogle skrive og regne. Men Boglæsning var langsom og hos de fleste unøyagtig formedelst mangelagtig Stavning. Man havde imidlertid lært Psalmer. Jeg uddeelte 13 Bøger. Degnen Sr. Hauch, som tillige er Skolelærer, har Duelighed, men uden Tvivl ikke Fliid nok. En Mand klagede mundtlig over Forsømmelse – og lovede skriftlig Klage derover, som skal blive undersøgt, naar den indløber.⁹⁵

Stevns herred

d. 22. *Lydersløv og Frørsløv Sogner.* Sogne Præsten Hr. Provst Engelbrech var med Kgl. Tilladelse reyst til Badet for at faae sin Sundhed ophiulpet.⁹⁶ I hans Sted prædikede Capellan pro persona Hr. Schrøder over Evangel. paa 8de Søndag efter Trinitatis tydeligt og opbyggeligt. Han catechiserer og messer ret vel. Degnen Msr. Drabitzius synger meget godt og catechiserer fermt. Ungdommen udviiste i Almindelighed god og forstandig Kundskab efter Lærebog og Catechismus, svarede bestemt og med Færdighed. Man vidste noget af den Bibelske Historie, læste for det meste temmelig vel i Bog og havde lært mange Psalmer. Da Sogne Præsten ey var tilstede, kunde her ikke spørges, om noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaard er i meget god Stand.

Lydersløv Skole. Nogen Forsømmelse havde fundet Sted. Men de flittige Børn svarede meget vel baade med Forstand og Færdighed efter Lærebog og Catechismus. Man vidste noget af den Bibelske Historie, læste vel i Bog og havde lært Psalmer. Nogle skrive og regne. Ieg uddeelte 17 Bøger. Degnen Sr. Drabitzius, som tillige er Skoleholder, underviser godt og catechiserer vel.

d. 23. *Frørsløv Skole.* Skolegangen havde været temmelig flittig. Børnene gjorde meget god rede for sin Kundskab efter Lærebog og Catechismus med smukt Begreb og megen Færdighed. Man vidste adskilligt af den Bibelske Historie, læste vel i Bog og havde lært Psalmer. Nogle skrive og regne. Ieg uddeelte 20 Bøger. Skoleholder Barchman giver god Underviisning, er flittig og catechiserer godt.

Lund Skole. Børnene havde for det meste været flittige. De svarede med Færdighed og godt Begreb efter Lærebog og Catechismus. De vidste adskilligt af den Bibelske Historie. De læste godt i Bog og havde lært mange Psalmer. Nogle skrive og regne. Ieg uddeelte 25 Bøger. Skoleholder Clausen er en duelig og flittig Mand, som underviser godt og catechiserer vel.

Lillehedinge Skole. Børnene svarede for en Deel fermt og vel efter Lærebog og Catechismus med godt Begreb. De læste godt i Bog, havde lært noget af den Bibelske Historie og vidste smukke Psalmer. Nogle skrive. Enkelte regne. Ieg uddeelte 27 Bøger. Skoleholder Seest er en duelig Mand og underviser samt catechiserer godt.

- d. 24. *Lillehedinge og Hauneløw Sogner.* Sogne Præsten Hr. From prædikede over Rom. 5,1 Christeligt, opbyggeligt og godt. Han catechiserer meget vel og messer nogenledes. Degnen Sr. Rheinlander synger godt og catechiserer ret vel. Ungdommen var i Almindelighed meget ferm. De fleste svarede efter Lærebog og Catechismus med god Forstand. Dog bleve 2 gl. Karle anmærket til at lære Artiklerne, før de komme til Alters. Man vidste ikke lidet af den Bibelske Historie, læste godt i Bog og havde lært Psalmer. Der blev svaret, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaard er i Stand.

Hauneløw Skole. Børnene gjorde god rede for deres Kundskab efter Lærebog og Catechismus og svarede med klart Begreb, færdig og vel. De læste ogsaa for det meste vel i Bog. Mange skrive. Nogle regne. De havde ogsaa lært Psalmer. Ieg uddeelte 19 Bøger. Skoleholder Lars Hansen er en flittig og duelig Mand, som catechiserer ret godt.

Schørpinge Skole. Børnene svarede ret vel efter Lærebog og Catechismus, ikke uden Begreb. Men i Bøglæsning er Mængden langt tilbage. Ikkun faa læste taaleligen. Stavning mangler. For hastig Udenadslæsning var i Gang. Mundtlig og skriftlig Paamindelse blev givet herimod. Ieg uddeelte 8 Bøger. Skoleholder Lars Hansen kan gjøre taalelige Spørsmåle. Han blev tilholdt at vaage i sær over Stavning og rigtig Bøglæsning.

- d. 25. *Storehedinge og Højstrup Sogner.* Sogne Præsten Hr. Wøldike prædikede over Joh. 6,15 angaaende Eensomheds Nytte langsom og tydeligt i et vel sammenhængende Foredrag. Han catechiserer godt og messer smukt. Den Residerende Capellan Hr. Nannestad catechiserer meget godt. Ungdommen udviiste for det meste god Kundskab og svarede med Forstand efter Lærebog og Catechismus. De mindre oplyste havde dog antagelig Indsigt. Dog undtages 2 til 3, som røbede alt for megen Vankundighed og derfor bleve anbefalet til nye Omhue. Man læste ellers skikkelig i Bog og havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaarden er skikkelig.

Storehedinge Landsbye-Skole. Denne Skoles forhen befundne slette Tilstand havde forværret sig. Af de 79 Børn, som efter Mandtallet høre til Skolen, havde ikkun 13 Børn siden Nyt-Aar søgt Skolen af og til; og iblandt disse 13 vare der net op 4te Børn, som kunde læse taaleligen i Bog. Ved Overhørelsen havde jeg antegnet 23 Børn, som vidste at svare noget uden ad, dels efter Catechismus og dels efter Lærebogen. Men de 19 deriblandt læste saa slet i Bog eller vare i flere Aar saa ganske udeblevne fra al Skolegang, at jeg ikke kunde forære dem den mindste Bog til Belønning. Her hjælper overalt hverken Belønning el-

ler Advarsel. Ingen skriver, og ingen regner. Ingen har eengang lært saa meget som en Psalme. Uslere Skole-Forfatning er neppe at finde i heele Stiftet. Altsaa bleve kun 4 smaa Bøger uddeelte. Skoleholder Røhr kan vel undervise og nogenledes catechisere. Men han er uden Tvivl ligegyldig og efterladet. Dog ved han at gjøre saameget Væsen af sin Nidkierhed, at han tilsidesætter al Ærefrygt for sin Biskop. Ieg maatte tæmme ham ved skarp Tiltale.

Tommestrup Skole. Ieg havde Børnene i den ovenmeldte Skole forsamlede. De udgiøre i Tallet 15 efter Mandtallet. Af disse have de 8de svaret saavel, baade efter Lærebog og Catechismus og derfor læste saa godt i Bog, at jeg med Fornøjelse kunde belønne dem. De skrive og regne og have lært Psalmer og synge godt. Ieg uddeelte 8 Bøger. Skoleholder Nøyman underviser og catechiserer flittig og vel.

- d. 26. *Storehedinge Bye-Skole.* Børnene svarede med Færdighed og god Forstand efter Lærebog og Catechismus. Bibelsk Historie var dem bekiendt. De læste godt i Bog. Mange skrive. Nogle regne. De have Kundskab om Geographie og Naturlære. De have lært mange Psalmer. Ieg uddeelte 25 Bøger. Chordegn og Skole Lærer Poulsen, Organist, er en meget duelig, virksom og forstandig Mand, som catechiserer meget godt.

Holtug Skole. En stor Mængde Børn var forsamlet. Alle de, der havde viist nogen Fliid, svarede meget fermt efter Lærebog og Catechismus med klart Begreb og god Forstand. De læste godt i Bog. Mange skrive. Nogle regne. De have lært mange Psalmer. Ieg uddeelte 27 Bøger. Skoleholder Sparre er en duelig og flittig Mand og catechiserer meget godt.

Maglebye Skole. Børnenes Fremgang i Lærebog var ikke stor. Men de svarede med Forstand og gjorde tillige god rede for Catechismus. De flittige læste ligeledes godt i Bog. Men de forsømmelige røbede sig selv ved maadelig Boglæsning. Tre skrive. Enkelte have lært Psalmer. Ieg uddeelte 22 Bøger. Skoleholder Holm er nyelig ankommet. Han catechiserer gandske vel.

- d. 27. *Maglebye og Holtug Sogner.* Capellan pro persona Hr. Tauber prædikede over Col. 8,28 grundigt, opbyggeligt og Christeligt. Han catechiserer ret godt og messer skikkeligen. Sogne-Præsten Hr. Lintrup, Profess. Honor.,⁹⁷ kan for Svagheds Skyld ikke udrette meget. Kirkesanger og Skolelærer Holm synger gandske godt og catechiserer godt. Kirkesanger og Skolelærer Sparre synger godt og catechiserer meget godt. Ungdommen viiste sig for største Deelen meget ferm. De svarede med god Forstand og klart Begreb, nøyagtigen og bestemt efter Lærebog og Catechismus. De vidste ogsaa meget af den Bibelske Historie, læste

for det meste godt i Bog og havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaard er i Stand.

- d. 28. *Warpeløw Skole.* Børnenes Antal er ikke stort. En Deel havde giort god Fremgang i Lærebog og svarede deraf med godt Begreb og temmelig Færdighed. Man vidste ligeledes at svare med Forstand efter Catechismus. Bibelsk Historie læses inden i. Skrivning er begyndt. Boglæsning er i Almindelighed god. Man havde ogsaa lært Psalmer. Ieg uddeelte 20 Bøger. Skolelærer Petersen underviser med Fliid og catechiserer godt.

Strøbye Skole. En stor Deel Børn var forsamlet, hvoriblandt mange havde udviist Forsømmelse. Liden Fremgang var skeet i Lærebogen, og en Deel vidste heller ikke meget af Catechismus. Dog havde man skikkeligt Begreb om det, der var lært. Bibelsk Historie blev læst inden i. Ved Læsning i andre Bøger fandtes Mangel, mere eller mindre efter Skole-Gangens Beskaffenhed. Den bør omhyggeligen øves og forbedres. Skrivning og Regning har nu ikke Sted, men skal bringes i Gang. Enkelte Psalmer havde man lært. Ieg uddeelte 14 Bøger til egentlige Skolebørn og 3 til andre – ialt 17. Skole Lærer Lang kan nok catechisere og er ikke uduelig. Men han er efterladet og drikfældig. Alvorlig Advarsel blev ham givet i Enerum, og de 2 første Artikler i Fd. af 23 Ian. 1739⁹⁸ bleve ham forelæst til Paamindelse.

- d. 29. *Strøbye og Warpeløw Sogner.* Sogne-Præsten Hr. Paludan prædikede over Evangel. paa 9de Søndag efter Trinitatis ordentligt og grundigt, men med utydelig Stemme. Han catechiserer ret godt og messer nogenledes. Kirkesanger og Skolelærer Msr. Lang synger temmelig og catechiserer meget vel. Kirkesanger og Skolelærer Petersen synger nogenledes og catechiserer meget godt. Ungdommen var i Almindelighed gandske ferm. De fleste svarede efter Lærebog og Catechismus med god Forstand. Hos de mindre oplyste fandtes dog antagelig [Kundskab]. Catechismus var det meste, som 2 til 3 gl. Karle vidste noget af. En ung Person, som havde tilsneget sig Confirmation uden for Sognet og var gandske uvidende, blev antegnet til at læse over paa Troens Artikler, før han kommer til Alters. Man vidste ellers ikke lidet af den Bibelske Historie, læste godt i Bog og havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage over. Embedsbøger findes i Orden. Præstegaard er i Stand.

Hellested Skole. En Deel Børn havde forsømt deres Skolegang. Men de, der havde beviist nogen Fliid, svarede meget vel efter Lærebog og Catechismus med godt Begreb, da ogsaa 4 til 5 i Særdeleshed udmærkede sig. Disse læste tillige fortrinligen godt i Bog. Ogsaa var Bog-

læsning i Almindelighed god, undtagen hos 4te, som havde viist alt for megen Forsømmelse. Tre til 4 skrive godt. De havde ogsaa lært Psalmer. Ieg uddeelte 17 Bøger. Skolelærer Lund underviser godt og catechiserer vel.

Barup Extra-Skole. Kun 5 Børn mødte i Hellested Skole. Tre af dem læste temmelig i Bog, men havde lært lidet eller intet af Lærebog og Catechismus. Dog vidste man Psalmer. 3 Bøger uddeltes. Skoleholder Hans Matthiesen er uden Tvivl efterladet. Han fik Paamindelse.

- d. 30. *Hellested Sogn.* Capellan pro persona Hr. Holm prædikede over Matth. 10,32 ordentligt, tydeligt, opbyggeligt, smukt. Han catechiserer godt og messer vel. Degnen Pahl synger godt, naar han nok synger langsomt. Men han jager tit paa, at Menigheden ikke kan følge [med] og volder Forvirring. Ieg havde forud om Morgenen strengt advaret ham derimod saavel som imod andre Overilelser i Kirken selv. Desuagtet jog han atter saa gruelig paa ved Slutnings-Psalmen, at jeg maatte træde ud og standse ham. Han catechiserer som den, der hører Lectier, og jager paa her igien uden al Fornuft. Han er et dumt og stolt Menneske, som bestiller intet, men gjør kun Fortred. Ieg satte ham, efterat Tienesten var endt, under Præstens strengeste Tilsyn. Comunionbog er den eneste, han fører – og heller ingen Aftenlæsning, da han ey dertil kan betroes. Imellem Skoleholder og ham var Tvist, som jeg til videre fik neddæmpet. Ungdommen havde meget god Kundskab og lagde samme for Dagen i forstandige og færdige Svar efter Lærebog og Catechismus. Man vidste meget af den Bibelske Historie, læste vel i Bog og havde lært Psalmer. Der svaredes, at ey noget var at klage. Præstens Embedsbøger i Orden – Sogne Præsten Hr. Lund er blind og kan ey forrette noget. Præstegaard er i Stand.

Arnøye Skole. Børnenes Antal er ikke stort. De fleste havde gjort megen Fremgang i Lærebogen og svarede fermt deraf med skikkeligt Begreb saavel som af Catechismus. De læste godt i Bog og havde lært mange Psalmer. En Deel skriver. Arnøye Børn gaae flittig i Skolen; men de fra Tostrup komme snart aldrig. Kun 1 fra sidste Bye fik Belønning, men 17 fra Arnøye – i alt 18 Bøger. Skolelærer Randrup underviser flittig og vel. Han catechiserer gandske godt.

Hellested Hospital. Besøgt et nyt af Grev Moltke oprettet Hospital i Hellested⁹⁹ og fundet de 6 Lemmer vel boende, da hvert har 2 Kamre. Alle tilfredse.

Oversigt

1799

I <u>40</u> Hovedkirker – Menigheder	52
Danske Skoler	80
Lat. Skoler	1
Fattighuus	1
Skolebøger uddeelte	
1) i Sochelunds-Herred	254
2) i Møens Herred	270
3) i Baarse-Herred	369
4) i Hammer Herred	262
5) i Ølstykke Herred	210
	<u>1365</u>

1800

I <u>49</u> Hovedkirker – Menigheder	80
Danske Skoler	105
Lat. Skoler	2
Hospitaler	3
Fattighuuse	2
Skolebøger uddeelte	
1) i Liunge-Cronborg-Herred	302
2) i Liunge-Frederichsborg-Herred	218
3) i Tybjerg-Herred	383
4) i Thune-Herred	270
5) Smørum-Herred	350
6) Østerflakkebjerg-Herred	366
	<u>1889</u>

1801

I <u>37</u> Hovedkirker – Menigheder	63
Danske Skoler	79
Lat. Skoler	1
Hospitaler og Fattighuuse	5

Visiteret Fjerde Gang rundt

Skolebøger uddeelte	
1) i Sømme-Herred	320
2) i Westerflakkebjerg-Herred	452
3) i Holboe-Herred	381
4) i Løve-Herred	358
	<u>1511</u>

1802

I <u>44</u> Hovedkirker – Menigheder	70
Danske Skoler	72
Lat. Skoler	2
Hospitaler	1

Skolebøger uddeelte	
1) i Slagelse-Herred	338
2) Paa Bornholm og Christiansøe som tredie Tour i Slutningen	420
3) I Merhløse Herred	509
4) I Faxøe-Herred	465
	<u>1732</u>

1803

I <u>38</u> Hovedkirker og Menigheder	59
Danske Skoler	73
Hospitaler	2
Fattighuus	1

Skolebøger uddeelte	
1) I Ramsøe-Herred	296
2) I Schippings-Herred	174
3) I Ods-Herred	312
4) I Artz-Herred	294
5) I Tudse-Herred	243
6) I Biefverskou-Herred	299
	<u>1818</u>

1804

I <u>43</u> Hovedkirker – Menigheder	79
Danske Skoler	94
Hospitaler	<u>2</u>
Fattighuuse	1

Visiteret Fjerde Gang rundt

Skolebøger uddeelte	
1) I Woldborg-Herred	215
2) I Ringsted-Herred	355
3) I Alsted-Herred	323
4) I Strøe-Herred	226
5) I Horns-Herred	192
6) I Stefnsh-Herred	277
	<u>1588</u>

Summa Summarum

1) Herreder i Stiftet	31
2) Hovedkirker i Stiftet /Kiøbenhavn undtaget/	251
3) Menigheder i Stiftet /Kiøbenhavn undtaget/	403
4) Danske Skoler i Stiftet /Kiøbenhavn undtaget/	503
5) Lat. Skoler i Stiftet /Kbhavn og Herlufsholm undtaget/	6
6) Hospitaler i Stiftet og Fattighuuse	18
7) Skolebøger uddeelte i Stiftet paa min egen Bekostning	9703 Vol.

Da jeg d. 23 Oct. 1798 havde endt tredie Omreyse, haabede jeg ved Guds Naade at vorde afløst. Min himmelske Fader og Herre bød mig at vedblive, saa at jeg d. 30 Jul. 1804 har kundet fuldende min fjerde Omreyse. Ogsaa paa denne Bane i dette Tidsløb mødte mig Besværligheder, Fortredeligheder, Kamp og mangefold Lidelse. Min uforglemmelige Kones hastige Død d. 11 Apr. 1802 var mig det haardeste Stød, som aldrig forvindes. Uden for Embeds-Arbeyde kiender og føler jeg ingen Glæde mere. Fader! Tilgiv af Naade for din Søns Jesu Christi Skyld mine mange Ufuldkommenheder, Svagheder, Overilelser! Var det nu din Villie at kalde mig hiem til mine hiemgangne 2de Hustruer og 5 Børn, fulgte jeg inderligst gierne. Skee din Villie.

Femte Visitats-Tur
rundt om i Kirker og Skoler
i Siellands Stift
begyndt
d. 30 April 1805 af
Biskoppen
Dr. Nicolay Edinger Balle
Alt herved at paaagte
efter Reskript af 28 Dec. 1804

Amager

- d. 30. Maglebye Sogn. 1. Embedsbøger efterseete. a) Sogne-Præstens Hr. Schmittos: Kirkebog – Om Fødte – Døde – ægteviiede – Børn uden for Egteskab – fra Aar 1797 – til Udgang af Apr. 1805. Alt, saavidt kan skiønnes, rigtig indført. Ældre Kirkebog – ligeledes – fra 1770 – til Udgang af April 1805 – for hollandsk Menighed. Alt ogsaa anført – Men det synes, at Hollænderbye og Dragøe i begge Bøger blandes med hverandre. Kaldsbog – Ingen Reskripter eller Embedsbreve indført siden 1789 – heller intet af Synodal-Acter i lige lang Tid. Jeg har antegnet i Bogen paa 2 Steder: Saavidt mueligt bør de mange resterende Synodal-Acter endnu indføres og i Fremtiden fortsættes. Provsten efterseer paa Visitatz, om det er skeet og i Mangel deraf indberetter til Biskoppen. Reskriptet af 28 Dec. 1804 med Biskoppens Oplysning af 16 Jan. 1805 bør ufortrødent indføres. Imidlertid reserveres det fornødne. Fremlagt siden nyere Ministerialbog fra 24 Aug. 1789, hvori alt indeholdes, hvad der blev savnet. Catechisationsbog – begyndt Dom. Qvingv. – 8 Gg. Bogen rigtig holdt. Forhindring anført, naar der ei var Catechiseret. Skolebesøgs-bog – blev leveret, men da intet var indført, saa blev Erindring indtegnet om Efterlevelse af Rescript. 28 Dec. 1804 §. 2. lit. g. b) Sogne Degnen og Skoleholder Lorentzens: Catechisationsbog i Kirke – 3 Gg – d. 15de Mart., d. 27 Mart., Dom. 2 p Pascha og af mig paategnet d. 30 Apr. Skriftebog – fra 19 Jul. 1800 – til Dom. 2 p Pascha – rigtig. Skole-Journal – nys begyndt, indeholder 32 Dreng, 24 Piger og af mig antegnet, at skriftligt Udtog af Rescript. 28 Dec. 1804 skal af Præsten bringes over til at blive indført – at Børnenes Nærværelse eller Fraværelse skal antegnes daglig i hver [ulæselige ord] Rubriker med visse Tegn – at Journal skal forelægges Sogne-Præsten ved hvert Skolebesøg til Paategning, og at Provst efterseer alt. Tillysningsbog – fra Dom. 6 Trin. 1800 til Dom. 2. Pasch. 1805 rigtig. c) Skole Lærer Grundtvigs paa Dragøe: Skole-Journal begyndt A. 1801 – ført indtil Apr. 1805 – erindret, at Nærværelse eller Forsømmelse bør daglig angives ved bestemte Tegn, samt Fremgang og Flid og Opførsel anmærkes. Embedsbog – i Apr. 1805 – catechiseret i Skolen 4 Gange. *Maglebye Kirke.* Sogne Præsten Hr. Schmitto prædikede over Es. 60-1-4 ordentligt, tydeligt med Færdighed, men ikke saa Evangelisk lærerigt, som jeg vilde. Han catechiserer meget godt, som øvet Mand. Ogsaa messer han skikkelig. Degnen Msr. Lorentzen synger temmelig vel og

catechiserer meget godt. Indtegnet i Embeds eller Kaldsbogen: »Den hollandske Ungdom svarede af Catech., af Hr. Pastor Schmittos Ordning des Heils,¹⁰⁰ for det meste meget vel, med god Forstand til sand Fornøjelse og læste paa et Par nær færdig i Bog; nogle vidste adskilligt af den Bibelske Historie, og alle havde lært Psalmer. Den Danske Ungdom gjorde Rede efter Catechismus og Lærebog i Almindelighed med god Forstand, da ikke faa derhos udmærkede sig ved Indsigt og Færdighed. Dog bleve 4 unge Personer af Mandkiønnet antrufne, som havde glemt meget af deres Kundskab og derfor maae legge Vind paa bedre Fremgang, saa at Sogne-Præsten ved Prøvelse kan finde dem tilstrækkeligen oplyste, førend de antages paa nye til Guds Bord. Man havde i øvrigt lært Psalmer, læste for det meste ret godt i Bog, og nogle vidste god Beskeed i den Bibelske Historie. Ieg tilønsker den duelige og vel oplagte Kirkens Lærer megen Velsignelse.« Paa Mandtallet over den hollandske Ungdom ere 13 borteværende antegnet. Ieg sendte det til Amtmanden. Mandtallet over den Danske Ungdom var ikke blevet færdigt, men skal af Sogne Præsten som Løfte leveres mig.

May d. 1. *Dragøe Skole.* »Kun 9 Børn havde gjort saadan Fremgang, deals i Lære bog og Catechismus, deals i Boglæsning og Skrivning, at jeg kunde være tilfreds og give dem en Bog til Opmuntring. Ellers havde man lært Catechismus udenad uden Forstand og tildeels urigtig, og Boglæsning var slet og skiødesløs. Den alvorligste Fliid bliver at anstrenge, saafremt ellers Skoleforfatningen skal her vorde taalelig. Lovenes Forskrift er høyst fornøden at agte paa for alle Vedkommende.« Skoleholder Grundtvig forstaaer selv lidet og er uden Tvivl forsømmelig.

Hollænderbye Skole. »De hollandske Børn svarede saa vel efter Hr. Pastor Schmittos Ordning des Heils og de Danske efter Lærebogen samt begge af Catechismus med kiendelig Indsigt og læste tillige saa godt i Bog, skrev og regnede, saa at jeg med Fornøjelse kunde udmærke 26 Børn ved at forære dem hver en Bog.« Skolelærer Lorentzen er [en] værdig Mand og fortienet Tak.

d. 3. Taarnbye Sogn. *Wester-Sundbye Skole.* Skole Lærer O. Holm, ustuderet, er meget flittig, underviser godt og catechiserer vel – Hans Kone¹⁰¹ lærer Pigebørn at sye, brodere og binde – Selv synger han skikkelig og Børnene ligesaa. a) Embedsbøger: Skole-Journal, begyndt i Jan. 1804, fortsat til April 1805 – ordentlig indrettet – paategnet af Sogne Præsten ved Skolebesøg 3 Gange fra Ian. 1805 til Mart. 1805 – erindret af mig, at Reskriptet af 28 Dec. 1804 med Biskoppens Oplysning af 16 Jan. 1805, som findes vedlagt i Afskrift, skal indføres i Journalen selv. Embedsbog – fra Jan. til Apr. 12 Gg catechiseret over Læreb. og Cat. b)

Fremgang. »Jeg overhørte Børnene i deres Religions-Kundskab efter Lærebog og Catechismus samt i Bibelsk Historie, Psalmer, Bøglæsning, eftersaae deres Skrivebøger, hørte paa deres Regning af Hovedet, undersøgte deres Fremgang i Geographie efter Landkort, betragtede adskillige Prøver af Pigernes Syning, Brodering og Strømpebinding under Veyleidelse af Skolelærerens Hustrue og fandt mig saa vel fornøyet, at jeg kunde uddeele 17 Belønningsbøger, for det meste af de beste og kostbareste, med hvilke jeg havde forsynet mig. Børnene svarede i Almindelighed med god Forstand og temmelig Færdighed. Ved Bøglæsning fandtes hos enkelte nogen Mangel i Stavning. Den flittige Skole Lærer fortjener al Opmuntring. Gud velsigne ham!« 17 Bøger uddeelte. 33 Børn fraværende.

Øster-Sundbye Skole. Skole Lærer Bidstrup, ustuderet, en gammel Mand, næsten affældig, behøver Medhielp, kan dog ret vel catechisere og lærer Børn godt at læse i Bog, synger ogsaa temmelig vel saavel som Børnene. a) Embedsbøger: Skole-Journal, begyndt 1803, men ikkun afdeelt til Rubrik for hvert Aar at indføre Ugernes Antal under et, i hvilke hvert Barn havde søgt Skolen. Derfor erindret, at hver Aar bør have sine 12 Rubriker og hver Maaned sine Uger og hver Uge sin Dage til at betegne Nærværelse eller Udeblivelse med visse særskilte Tegn samt ogsaa Rubrik for Børnenes Fremgang og Forhold – it. at Reskriptet af 28 Dec. 1804 bør indføres. Embedsbog – Kun Fortegnelse over Catechisat. fra Jan. til Apr. 15 Gg. b) Fremgang. I Lærebogen var man ikke kommet videre end til det tredie Kapitel. Nogle faa svarede deraf til Fornøyelse, ikke uden Indsigt. Flere havde lært Catechismus med skikkeligt Begreb. Bibelsk Historie var ikke blevet begyndt. Enkelte havde lært Psalmer. I Bøglæsning havde de fleste god Øvelse og viiste Fasthed i Stavning. 17 lærte at skrive. Kun 2 regnede. Landkort over Fædrelandet var ikke ubekjendt. Den gamle Lærer Bidstrup, som i de yngre Aar har udmærket sig ved Fliid og Duelighed, kan nu behøve en Medhielper og fortjener, at Skole-Districtet forunder ham dertil Understøttelse. 13 Bøger uddeelte, mest for Bøglæsning. 35 Børn fraværende.

Taarnbye Sogn. *Taarnbye Skole.* Skole Lærer og Kirkesanger H.S. Rasch, ustuderet, er en duelig og flittig Mand, som underviser med Forstand, catechiserer vel, synger temmelig godt og lærer Børnene at synge ordentlig. a) Embedsbøger: Rescript-bog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 med Biskoppens Oplysning rigtig indført. Copulationsbog begyndt d. 9 May 1802 – til 22 Apr. 1805 – rigtig. Fødde og Dødebog fra 1789 til April 1805 – rigtig. Catechisat. Bog – Daglig Formiddag og Eftermiddag i Skolen 1 Qvarter – i Kirken fra febr. 1805 til 4 Apr. – 3 Gange. Skole-Journal – fra 1803 – 1805 – rigtig. b) Fremgang. »I Lærebogen havde Børnene efter deres forskellige Alder for en Deel giort skikkelig

Fremgang fra 2 Cap. til 8 Cap. og svarede med skikkelig Færdighed og god Forstand. Ligeledes vidste de at gjøre god Rede for Catechismus. Nogle havde begyndt paa den Bibelske Historie og svarede vel. Man havde lært mange Psalmer. I Boglæsning havde de fleste temmelig god Øvelse. 28 lære at skrive, hvoriblandt nogle skrive ret godt. Kun 5 lære at regne, hvori 2 have gjort nogen Fremgang. Landkort var ikke ubekiendt. Den flittige og duelige Lærer være fremdeles af Gud velsignet!« 21 Bøger uddeelte. 14 Børn fraværende.

- d. 4. *Ullerup Skole.* Skole Lærer Anton, studeret, er meget duelig, flittig og ferm. Han underviser med Forstand og catechiserer meget godt, synger ogsaa godt og lærer Børnene at synge godt. Hans Hustrue¹⁰² lærer Børnene at sye og brodere. a) Embedsbøger: Skole-Journal fra 1793 til April 1805 – rigtig. Embedsbog fra 1802 til 1805 – om Flid og Forsømmelse – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført – men ingen Kirke-Catechisation indført. Erindret om Skole-Catechisat. b) Fremgang. »I Lærebogen havde Børnene gjort smuk Fremgang efter deres Alder til 7 Cap. og svarede deraf med godt Begreb. Ligesaa vidste de at gjøre god Rede for Catechismus. + 3 vidste Bibelsk Hist. Man havde lært en Deel Psalmer. I Boglæsning havde de fleste god og adskillige meget god Øvelse. 10 lærte at skrive, hvoriblandt [overstreget: nogle] 1 Par skriver godt. 8 regne, hvori 3 have gjort god Fremgang. 10 vidste Beskeed paa Landkort, dog med Forskiel. Forstands-Øvelse begyndt med 6. Nogle Piger viiste Prøver af Brodering og Syening. Den brave og vel oplagte Lærer fortienner al Opmuntring. Gud styrke og velsigne ham!« 14 Bøger uddeelte. 4 Børn fraværende.

Tømmerup Skole. Skole Lærer Schieving, studeret, er flittig nok, underviser og catechiserer gandske vel, synger skikkelig med Børnene, men synes at mangle Liv og Færdighed. a) Embedsbøger: Skole-Journal fra 1788 til April 1805 – rigtig. Embedsbog – indeholdt Søndags Catechisation – men ingen speciel Fortegnelse over Skole-Catechisation – en særskilt Copiebog med Reskriptet af 28 Dec. 1804. Erindret. b) Fremgang. »Omtrent 13 til 14 Børn svarede ret vel af Lærebog og Catechismus med skikkeligt Begreb, skjønt noget sagtfærdig. Et Par vidste noget af den Bibelske Historie. Boglæsning befandtes i Almindelighed gandske god. Hvormange, der lærte at skrive og regne, er ikke antegnet i Mandtallet, som dog burde være [det] og herefter bliver at iagttage. Landkort var ikke ubekiendt. Adskillige havde lært Psalmer. Jeg tilønsker den duelige Lærer fremdeles Munterhed og Liv til at fremme sin vigtige Gierning i alle Deelee med Held og Velsignelse.« 16 Bøger uddeelte. 18 Børn fraværende.

Maglebye[lille] Skole. Skole Lærer Robertsen er en gandske duelig Mand, som underviser med Forstand og Flid og catechiserer godt, men har

Mangel paa sin Hørelse, som skader ham ved Boglæsning. Han synger ret vel og Børnene ligesaa. a) Embedsbøger: Skole-Journal fra 1803 til Apr. 1805 – rigtig. Embedsbog – Det Kgl. Reskript af 28 Dec. 1804, men ei om Catech. – erindret. b) Fremgang. »En god Deel Børn havde giort smuk Fremgang i Lærebog og svarede deraf saavel som af Catechismus med rigtigt Begreb og god Færdighed. Ogsaa vidste man noget af den Bibelske Historie, havde lært en Deel Psalmer, var temmelig vel bekiendt med Landkort. 19 lære at skrive, hvoriblandt nogle skrive godt. 17 have begyndt at regne, blandt hvilke 3 til 4 have giort god Fremgang. Med Naturlære er giort Begyndelse. Men i Boglæsning viiste sig megen Mangel, som foraarsagede, at ikke faa tabte den Belønningsbog, der ellers var dem tiltænkt. Nogle havde dog antagelig og 1 meget god Øvelse deri. Den flittige og stræbsomme Lærer trænger til Hielp ved Boglæsning formedelst hans svage Hørelse. Han er mig ellers agtværdig. Gud velsigne ham!« 14 Bøger uddeelte. 10 Børn fraværende.

Castrup Skole. Skole Lærer Th. Pedersen, gl. og affældig, kan dog lære de flittige at læse vel i Bog, som næsten er alt. Medhielp behøver han. a) Embedsbøger: Skole-Journal fra 1788 til Apr. 1805 – rigtig. Embedsbog – Reskriptet indført – 1 Kirke-Catechisation – ingen Skole-Catechisation – erindret. b) Fremgang. »Man var ikke kommet videre i Lærebogen end til det 2de Capitel. 4 Børn svarede deraf til Fornøjelse, ikke uden Begreb, og 4 desforuden af Catechismus. Foruden disse læste 6 Smaa skikkelig i Bog. Ingen vidste noget af Bibelsk Historie. 3 havde lært nogle Psalmer. 3 havde begyndt at skrive, men ingen regnede. Landkort var ubekiendt. Den affældige Skolelærer, i sin Velmagt duelig og flittig, trænger høylig til Medhielp og fortiener, at Skole-Districtet dertil forordner ham Understøttelse.« 13 Bøger uddeelte. 6 Børn fraværende.

- d. 5. *Taarndal Kirke.* Sogne Præsten Hr. L.D. Bruun prædikede over Evangel. paa 3^{die} Søndag efter Paaske med Kraft og gode Gaver til Opbyggelse. Han catechiserer meget godt, men messer kun taalelig. En talrig Ungdom, i sær af Qvindekjønnet, havde forsamlet sig. Ogsaa var Menigheden i godt Antal tilstede. Ungdommen svarede for det meste ret fermt, da ikke faa derhos udmærkede sig ved Forstand og Færdighed i deres Svar efter Lærebog og Catechismus. Man havde Kundskab om den Bibelske Historie, vidste Psalmer og læste for det meste godt i Bog. Herren velsigne den troe og retskafne Kirkens Lærer, at han i mange Aar maae høste megen Glæde af sin gavnrige Virksomhed! Der svaredes, at ey noget var at klage.

Embedsbøger: Catechisat. Bog – fra Sept. til Fer. 2 Pasch. 7 Gg. Skolebesøgsbog – fra 10 Jan. 1805 til 27 Apr. 13 Gg. Ministerialbog til May – rigtig. Copulationsbog til Nov. 1803.

Sokkelund herred

d. 12. *Gientofte Kirke*. Sogne Præsten Hr. Provst Høegh prædikede over Epistelen paa 4de Søndag efter Paaske grundigt, ordentligt, Christeligt, men uden Gaver, dog tydeligt og opbyggeligt. Han messer maadeligen, men catechiserer meget godt med Forstand og Livlighed. Her er et Orgel, som spilles af Kirkesanger og Skole Lærer Ersløw meget smukt, medens adskillige Dreng og Piger under de 3 andre Kirkesangeres Anførsel i Choret styre Sangen, saa at Gudstienesten her gaaer meget opbyggeligt og skønt. Kirkesanger og Skole Lærer Jensen, Seminarist, synger godt og catechiserer meget vel uden at være vidtløftig. Kirkesanger og Skole Lærer Petersen, Seminarist, synger godt og catechiserer med Forstand, men lidet for vidtløftig. Kirkesanger og Skole Lærer Marcussen synger godt og catechiserer meget vel i god Orden, holdende sig mere til Bogen, men forstandigen og oplysende. Kirkesanger og Skolelærer Ersløw synger meget godt og catechiserer meget fermt, men noget for vidtløftigt og omsvævende. Blandt Ungdommen savnedes en Deel af Mandkiønnet, men var af Qvindekiønnet i talrig Mængde tilstede. Den største Deel af begge svarede med Forstandighed, Færdighed, Lyst og Liv saavel efter Lærebog og Catechismus som af den Bibelske Historie og udviiste smuk Oplysning til megen Fornøjelse. Ikke faa have fortrinligen udmærket sig. Kun 1 Dreng blev antruffet, som havde søgt Confirmation i Kiøbenhavn, men var saa svag, at han maae læse om igien, før han kommer til Alters. Man læste meget vel i Bog, havde lært Psalmer i Mangfoldighed og forstod deres Indhold. Herren velsigne den hæderlige Kirkens Lærer og belønne ham indtil seneste Alderdom med de forønskeligste Frugter af sin hellige og virksomme Iver for nyttig Kundskab, Sædelighed og almeennyttig Vindskibelighed til kiendeligt Gavn for Slægt og Efterslægt! Der svarede i Kirken, at intet var at andrage i Henseende til Lærere – Et. Raad Knudsen, Deputered¹⁰³ i Cancelliet, var tilstede og fandt sig meget fornøyet.

Sogne Præstens Embedsbøger: Protokol for Sognets Skole-Commission fra 1798 til Jul. 1802. Catechisationsbog i Kirken fra Sept. til 3 Søndag efter Paaske – Præst 7 Gg – Kirkesanger 2 Gg. Skolebesøg fra 23 Jan. til 24 Apr. 7 Gg – i 3 Skoler, og den befundne Fremgang prøvet. Kaldsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført – min Censur indtegnet. Ministerial-Bog fra 1651 til May 1805 – alt indført. Kirkesanger Jensens

Embedsbøger: Comunionbog fra 1770 til 3 p Pasch. 1805 – rigtig. Tillysningsbog begyndt Nyt Aar 1805 – til 4 Dom. p Pascha. Catechisat. Bog i Kirke – 1 Gang Dom. 2 p Pascha. Gl. Tillysnings-Bog fra 1797 til 1804. Bog over Rescripter m.v. Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Skole-Journal fra 1799 til Apr. 1805 – paategnet af Præsten. Kirkesanger og Skolelærer Petersens Embedsbøger: Catechisationsbog – Intet antegnet – erindret. Rescript-Bog – fandtes ikke – erindret derom i Catechisat. Bog. Skole-Journal fra 1788 til Apr. 1805 – paategnet af Præst. Kirkesanger og Skole Lærer Marcussens Embedsbøger: Catechisationsbog – 1 Gang Palme-Søndag. Rescriptbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 deri indført. Skole-Journal fra 1786 til May 1805 – paategnet af Præst. Kirkesanger og Skolelærer Erslews Embedsbøger: Catechisat. Bog – intet indført – erindret. Rescriptbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Skole-Journal – fra 1795 til May 1805 – ei af Præst paategnet.

d. 13. Gientofte Pastorats Skoler.

1) *Hvidøre Skole.* Jeg overhørte de forsamlede Børn i Lærebog og Catechismus samt Bibelsk Historie og fandt, at Læreren havde ordentligen og vel udviklet Begreberne for dem, men at faa havde bevaret levende Kundskab derom i deres Forestilling af Mangel paa Udenadslæsning, som bliver saare meget at overholde. Man havde lært mange Psalmer, ogsaa Viser, og synger godt. Boglæsning var for det meste ordentlig og god. En stor Mængde skriver og deriblandt adskillige meget godt. Ogsaa fremvistes gode Prøver af egen Udarbeydelse. Ikke faa regne godt af Hovedet. Adskillige have gjort god Fremgang i at tegne. Man er vel bevandret i Henseende til Geographie paa Planiglobiet¹⁰⁴ samt Kortet over Europa og Danmark. I Naturlære er skeet god Begyndelse. Men Skolegangs Forsømmelse er alt for idelig, saa at den duelige og indsigtfulde Skole Lærer Petersen ikke kan udbrede sin gavnrige Virksomhed efter Ønske. Imidlertid bør hans Fliid paaskønnes. 55 Børn fraværende. 18 Bøger uddeelte.

2) *Gientofte Skole.* Jeg overhørte Børnene i Lærebogen og fandt, at ikkun faa havde bevaret i deres Hukommelse, hvad deres Lærer havde igiennemgaaet, flere vidste bedre Beskeed i Catechismus, og flere svarede fermt af Bibelsk Historie. Men Udenadslæsning bliver at vaage over. I Boglæsning viiste en Deel god Færdighed, men andre røbede Skiødesløshed. Der er ikke faa, som skrive og regne gandske godt. Man er ikke ubekiendt med Globus og med Kortet over Europa. Naturlære er nys begyndt. Mange Psalmer have Børnene lært, og de synge reent, ordentligt og godt. Men Skolegang er endnu alt for ustadig. Den flittige og gode Skolelærer Jensen, Seminarist, fortjener al Opmuntring. Herren styrke og velsigne ham! 22 Børn fraværende. 15 Bøger uddeelte.

3) *Wangede Skole*. Jeg overhørte Børnene i Lærebogen og befandt, at de svarede med godt Begreb, kunde færdig gjøre rede for Alt, hvad der blev spurgt, fordi de havde bevaret deres Kundskab i levende Erin-dring og vidste at modtage Veyledelse. Ligesaa svarede de med Forstand og Færdighed af Catechismus saavel som af den Bibelske Historie. Ved Boglæsning viiste sig Forskiellighed. Adskillige læse meget godt. Andre syntes at være skiødesløse. En god Deel skriver og regner ret vel, ogsaa af Hovedet. Geographie efter Landkort er begyndt, ligesaa Naturlære. Man havde lært mange [Psalmer] og synger temmelig vel. Den flittige og vel oplagte Skole Lærer Marcussen fortæner Opmuntring og Taksigelse. 14 Børn fraværende. 14 Bøger uddeelte.

4) *Jægersborg Skole*. Ved at overhøre Børnene i Lærebog, Catechismus og Bibelsk Historie havde jeg megen Fornøjelse saavel af den Tænk-somhed som af det Liv og den Munterhed, de vidste at svare med, fordi deres Hukommelse ikke var tom for Begreber, saa at de letteligen kunde ledes som ved en Art af Samtale. De læse tillige reent og vel i Bog, have lært mange Psalmer og synge smukt. Andre Sange ere dem ligeledes bekiendte. Der skrives og regnes med Held og Fremgang. Ikke faa gode Prøver af egen Udarbeydelse bleve foreviiste. Man har den mest udbredte og fermeste Kundskab i Geographie efter Landkort, jeg nogensteds har fundet, og er ligeledes vel anviist til Begreb om Naturlære. Skole Lærer Ersløw, Seminarist, duelig, virksom og brav i hver Henseende, fortæner stor Berømmelse. 1 Barn borte. 15 Bøger uddeelte.

- d. 14. *Lyngbye Kirke*. Sogne Præsten Hr. Rønne prædikede over Ps. 119,9-11 i et opbyggeligt, tydeligt, opvækkende og lærerigt Foredrag. Han catechiserer fortrinligen godt og messer skikkelig. Kirkesanger og Skole Lærer Hansen, som tillige er Organist, spiller meget godt, synger godt og catechiserer skønt. Menigheden sang godt. Paa Orgelet stode Børn af begge Kiøn [for] at synge – Tavlen blev ombaaret ved Prædikenens Slutning under Sang og Orgel. En talrig Forsamling, i sær af Qvindekjønnen, var tilstede. Mængden af begge Kiøn svarede meget fermt, med Tænk-somhed, klar Indsigt, Færdighed og Liv saavel efter Lærebog og Catechismus som af den Bibelske Historie. En god Deel, i sær blandt Pigerne, udmærkede sig fortrinligen. Boglæsning var svag hos nogle, men en Deel læste meget godt. Man havde lært mange Psalmer [og] var ogsaa bekiendt med almeennyttig Kundskab om Naturlære. Herren ledsage og befæste den brave Kirkens Lærer i sine heldige Bestræbelser for Christel. Oplysnings og Sædeligheds og Vindskibeligheds Fremme. Der blev svaret, at ey noget var at andrage.

Sogne Præstens Hr. Rønnes Embedsbøger: Kaldsbog – indbefatter

Reskripter m.v. Censur indtegnet. Egteskabs-Protokol fra 1766 – til 1805 – rigtig. Kirkebog over Fødde og Døde fra 1697 til Apr. 1805 – rigtig. Catechisat. Bog – fra Sept. 1805 – til 4 Dom. p Pascha – 10 Gg – og Kirkesangeren 2 Gg. Skolebesøgs-Bog – fra febr. til Apr. 6 Gg. Kirkesanger og Skole Lærer Hansens Embedsbøger: Rescript-Bog – Reskript af 28 Dec. 1804 indført. Catechisationsbog – 2 Gg af ham. Nye Tillysningsbog fra Sexag. 1805. Gl. fra 1707 til 1805. Egteskabsbog fra 1800 til 1805. Fødde- og Døde-Bog 1786-1805. Confitent-Bog¹⁰⁵ fra 1804 – til Bededag 1805. Skole-Journal fra Nov. 1804 – til May 1805.

d. 15. Lyngbye Sogns Skoler.

1) *Wirum Skole*. Skolelærer og Kirkesanger Meldal død. »Nogle faa Børn havde lært et par Capitler i Lærebogen og kunde svare med nogenledes Forstand. Nogle flere vidste lidet af Catechismus. Bøglæsning befandtes hos adskillige skiødesløs og usikker. Nogle læste derimod temmelig vel. Det er saare ønskeligt, at Skolen maae vorde forsynet med en Lærer, som baade har Evne og Lyst til at oprette, hvad her mangler.« Dette blev indskrevet i Skole-Journalen. 20 Børn borte. 8 Børn belønnet.

2) *Lyngbye Kgl. Skole*. Jeg overhørte Børnene i Lærebog, Catechismus, Bibelsk Historie og befandt, at de flittige efter Skolegangs Tiden havde gjort smuk Fremgang, da de svarede med godt Begreb, ey uden Liv og Færdighed. De læste ogsaa for en stor Deel meget godt i Bog, havde lært mange Psalmer saavel som andre Sange, kunde synge for det meste meget godt, øvede sig med god Fremgang i at skrive, regnede vel af Hovedet og viiste opvakt Tænksomhed. End var Naturlære dem ikke ubekendt. Den vel begavede, troe og flittige Lærer Hansen, Seminarist, fortjener Tak og Berømmelse. 18 Børn bort. 19 Børn belønnet.

3) *Raadvad private Skole*. Jeg overhørte Børnene i Lyngbye Skole og befandt, at nogle havde gjort god Fremgang saavel i Lærebog som Catechismus, saa at de vidste at svare med Forstand. Med deres Bøglæsning kunde jeg ligeledes for det meste være ret vel fornøyet. Jeg tilønsker Skolens Lærer Westergaard fremdeles al guddommelig Held og Velsignelse. Dette indskrevet i Skole-Journalen. 4 Børn borte. 8 Børn belønnet.

4) *Nye-Skole*, oprettet til fattige Børns Undervisning om Aftenen, som arbejdede om Dagen ved Fabriken, efter Sogne Præstens Hr. Rønnes Foranstaltning og ved Skole Lærer Hansens Biestand, som deler Underviisningen med Sogne Præsten.¹⁰⁶ Da disse Børn havde været ganske raa og ligesom forvildede, var deres Fremgang i tre Vintre paa sig; thi de flittige læste meget vel i Bog, uagtet de tilforn neppe havde kiendt Bogstaver, og vidste at svare med godt Begreb efter den

første Part i Catechismus, vel ogsaa for en Deel efter anden Part og havde tillige adskillig Kundskab om den Bibelske Historie. Ligeledes havde de lært Psalmer og andre Sange samt begyndt at regne og skrive. Guds Velsignelse være mangfoldiggjort over den troefaste Sogne Præst og den redeborne Skole Lærer, som virke i Forening med saa megen Iver til Kundskabs og Sædeligheds Udbredelse. Dette indskrevet i Skole-Journalen. 12 Bøger uddeelte.

- d. 17. *Søllerød Kirke*. Sogne Præsten Hr. Mag. Bach prædikede om den Christel. Religions Ypperlighed. Han vilde ikke have oplæst nogen Text. Men jeg nødte ham under Trussel af Mulct, og han valgte da Ioh. 17,3. Prædikenen var vel sammensat, men lidet Evangelisk og i sig selv tør, saa at den lidet kunde røre. Hans Maal er ikke det beste, ey heller hans Gaver. Han catechiserer saa temmelig og messer maadelig. Kirkesanger og Skolelærer Leth synger nogenledes, men uden Liv. Han catechiserer med Lethed, men vidtløftig og usammenhængende. Kirkesanger og Skolelærer Simonsen spiller Orgelet temmelig reent skønt langsomt. Han catechiserer ogsaa med en Slags Færdighed, men snakker derved formeget og holder sig for lidet til Sagen selv. Ieg maatte bie mod en Time, førend der samledes saa mange, at Tienesten kunde begynde. Af Menigheden vare faa tilstede og til Slutning ingen. Mer en[d] Halvdeelen af Ungdommen var borte. De fleste tilstedeværende vare af Qvindekjønnen. Omtrent de halve af disse og af Mandfolkene svarede meget vel efter Lærebog og Catechismus baade med Forstand og med Færdighed. De øvrige viiste liden Kundskab. Adskillige vidste meget af den Bibelske Historie og læste meget vel i Bog, havde ogsaa lært Psalmer. Da ingen af Menigheden var tilstede, kunde heller ikke gives Svar, om der var noget at andrage.

1) Sogne Præstens Embedsbøger: Kaldsbog fra 1800 – indeholder Rescripter, ogsaa det fra 28 Dec. 1804 – it. Catechisat. i Kirken fra p. 123 – fra Septuag. til Løverdags 11 May – af Præsten 15 Gg – af Kirkesanger Simonsen 2 Gg – af Kirkesanger Leth 1 Gang – af Provsten paa Visitatz 1 Gg – som oftest kun for Børn. Skolebesøg fra Jan. til ult. Apr. – 11 Gg. i 3 Skoler – skikkeligt Antal af Børn og god Fremgang. Ministerialbog over Fødde – Døde – Copulerede – Confirmerede fra 1800 til May 1805 – rigtig. Ældre Ministerial-bog fra 1786 til 1799. 2) Kirkesanger Leths Embedsbøger. Comunionibog fra 1784 til 12 May 1805 – ordentlig. Catechisationsbog – fra 3 Dom. i Faste – 19 Gg – men forsømt udførlig Antegnelse og derfor erindret. Skole-Journal fra 1790 til Apr. 1805 – rigtig – Udtog af Rescript d. 28 Dec. 1804 deri indført. 3) Kirkesanger Simonsens Embedsbøger: Catechisations-Bog – fra Sept. – 2 Gg – samme Erindring. Skole-Journal fra 1798 til Jan. 1805 – erindret om

Fortsættelse – Udtog af Rescriptet indført. 4) Skole Lærer Rosts Embedsbøger: Skole-Journal fra 1790 til May 1805 – rigtig. NB. Tillysningsbog savnes, blev lovet af Kirkesanger Simonsen, som skal føre den.

d. 18. Søllerød Pastorats Skoler.

1) *Trørød Skole.* Af de faa til Skolen hørende Børn vare adskillige udeblevne. Tre Børn vidste noget af Lærebogen og viiste skikkeligt Begreb. Disse havde ogsaa nogen Slags Kundskab om Bibelsk Historie og lærte at skrive. Fire Børn svarede godt af Catechismus og gjorde rede med Eftertanke for Mening og Indhold. Tvende Børn stavede fermt. Boglæsning var at biefalde hos de flittige. Regning var ikke ret begyndt. Dog vidste man at legge Tal sammen. En Deel Psalmer havde man lært. Msr. Leth har at levere et ordentligt Mandtal, forfattet efter det foreskrevne Schema, inden 8 Dage til sin Sogne Præst, som afsender det igien til mig. At han er duelig og vel oplagt, miskiendes ikke. 9 Bøger uddeelte.

2) *Nærum Skole.* Efter det foreskrevne rigtig forfattede Mandtal kunde jeg ordentligen prøve Børnenes Fremgang i Lærebog, Catechismus, Bibelsk Historie, Psalme-Kendskab, Boglæsning, Skrivning og Regning samt skiønne om deres Forhold og Flid. Ti Børn udmærkede sig ved deres færdige og forstandige Svar efter Lærebog samt 9 desforuden ved gode, færdige og forstandige Svar af Catechismus. Hos de flittige havde god Boglæsning Sted. Nogle skrive godt, og de fleste have begyndt. Man regner ikke slet af Hovedet. Mange have lært Psalmer og synge godt. Msr. Simonsen har i sin korte Embeds Tid udvirket saare meget til denne forfaldne Skoles Opreysning og fortjener Opmuntring ved al Taksigelse. 14 Bøger uddeelte.

3) *Dronninggaards private Skole.* Den mødte i Øvre Skole. Fire Børn gjorde rede til Fornøjelse for deres Kundskab af Lærebog og en desforuden af Catechismus. Ogsaa læste disse godt i Bog. I Skrivning udmærkede sig de fleste. Msr. Balle kan vel undervise. 5 Bøger uddelte.

4) *Øvre Skole.* Ikke faa Børn havde gjort antagelig Fremgang i Lærebogen og vidste at svare deraf baade med Færdighed og godt Begreb. Flere gjorde ligeledes forstandig og god Rede for Catechismus. Nogle vidste adskilligt af den Bibelske Historie. De læste for det meste meget vel i Bog. Mange have begyndt at skrive, og i Regning er ligeledes skeet Begyndelse. En Deel Psalmer havde man lært. Mandtallet var ordentlig forfattet. Den værdige Skolelærer Rost, som forener Duelighed med Troeskab og Fliid, fortjener Agtelse, Tillid og Kierlighed. Gud velsigne ham!

d. 19. *Gladsaxe Kirke, hvor og Herløw Ungdom.* Sogne Præsten Hr. Bentzon prædikede over Epistelen paa 5 Søndag efter Paaske – grundigt, bi-

belsk, Christeligt, lærerigt. Han catechiserer meget godt og messer meget godt. Sogndegn Lorentzen synger skikkelig, men var meget svag og blev da frie for at catechisere. Af Menigheden havde en god Deel indfundet sig, og en talrig Forsamling af Ungdommen var tilstede. Deriblandt udviste de fleste, fornemmeligen iblandt Qvindekønnet, ret god Kundskab efter Lærebog, i sær efter Catechismus, og svarede med Forstand, da heller ikke faa udmærkede sig tillige ved deres Færdighed. Man vidste adskilligt af den Bibelske Historie, læste godt i Bog og havde lært Psalmer. Den indsigtfulde, fortrinligen oplagte og retskafne Kirkens Lærer Hr. Bentzon fortjener at høste megen forønskelig Frugt af sine Bestræbelser. Gud mangfoldiggjøre sin Velsignelser over ham og styrke ham! Der svaredes, at ey noget var at andrage.

- Embedsbøger: a) Sogne Præstens Hr. Bentzons: Kaldsbog – Reskripter m.v. rigtig indførte. Ministerialbog over Fødde – Døde – Copulerede – rigtig holdt. Dito for Herløw – rigtig holdt. Skolebesøgsbog fra Jan. til Apr. – 14 Gg i 4 Skoler. Catechisat. Protokol fra Fastel. til Dom. 4 Pasch. – 13 Gg. b) Sogne Degnens Msr. Lorentzens: Tillysningsbog fra 1788 til 1805 May rigtig. Dito for Herløw rigtig. Reskript-Bog – alt indført. Contrabog over Fødte og Døbte fra 1752 til May 1805. Communionbøger – for Gladsaxe – Herløw fra 1788 til May 1805. Catechisations-bog – Fastel. til Dom. 4 p Pasch. – 6 Gg. c) Skole Lærer Farres i Gladsaxe: Skole-Journal – fra 1801 – til May 1805. Reskriptbog fandtes ikke – erindret derom. d) Skolelærer Gierlews i Bagsværd: Skole-Journal – for Apr og May rigtig – saavel som den forrige Skole Lærer Svitizers fra 1802. Reskriptbog fandtes ikke – erindret derom. e) Skolelærer i Herløw, hidtil Gierløw: Skole-Journal fra Oct. 1802 til Mart. 1805. Reskriptbog fandtes ikke – erindret derom. f) Skole Lærer Møballes i Buddinge: Skole-Journal i Stedet derfor en Catechisat. Bog – men ordentlig bør holdes – og derom erindret. Reskriptbog – fandtes ikke – erindret derom. Lovet af Sogne Præsten at indskrive i Skole-Journaler.
- d. 20. 1) *Gladsaxe Skole.* De flittige Børn havde giort smuk Fremgang i Lærebog efter deres forskellige Alder og svarede deraf saavel som af Catechismus med godt Begreb og megen Færdighed. De læste ligeledes vel i Bog og havde lært mange Psalmer. En Deel skriver, og Adskillige ere komne vel frem i Regning. Den brave Lærer Farre, som forener Duelighed med Fliid, fortjener Agtelse og Opmuntring. 26 Bøger uddeelte. 9 Børn fraværende.
- 2) *Bagsværd Skole.* Under den gamle affældige Skolelærer¹⁰⁷ var Ungdommen i de senere Aar gaaet tilbage. Nogle havde lært adskillige Capitler af Lærebog, men glemt igien Alt, og de, som endnu kunde svare af Catechismus, vidste dog ikke at fatte Begreb om Ordenes rette Mening. I Bøglæsning fandtes stor Mangel formedelst urigtig Stavning.

Den nye Skole Lærer Msr. Gierløw har i sin korte Tid ledsaget de faa Børn, som vilde søge Skolen, til rigtig Stavning og bedre Læsning samt opvakt deres Eftertanke og begyndt paa Skrivning. Ved flittigere Skolegang, som bliver alvorligen at paadrive, vil han snart opreyse det forfaldne. Gud styrke og velsigne ham! 12 Bøger uddelte. 19 Børn fraværende.

3) *Buddinge Skole.* »Nogle faa Børn svarede af Lærebog til Fornøjelse. Flere gjorde Rede for Catechismus, men uden synderlig Indsigt. Bøglæsning var i Almindelighed usikker og skiødesløs. Fiire til Fem begyndte at skrive. Regning fandt ikke Sted. Skolelærer Møballe har i sær at agte paa Stavning og Læsning, at Fasthed deri kan opnaaes.« Han catechiserer maadeligen og er overalt en maadelig Skoleholder, men Bønderne have selv valgt ham. 13 Bøger uddelte. 18 Børn fraværende.

4) *Herløw Skole.* »Kiendelig Forbedring har fundet Sted under den nys forflyttede Lærer Msr. Gierløw. Ikke faa Børn havde gjort smuk Fremgang i Lærebog og svarede deraf med godt Begreb saavelsom af Catechismus og i sær af Bibelsk Historie. Bøglæsning var for det meste tydelig, bestemt og god. Tre havde begyndt at skrive. Man sang godt og havde lært adskillige Psalmer. En ligesaa duelig og troe Lærer ønskes Skolen igien.« 21 Bøger uddelte. 8 Børn fraværende.

- d. 23. *Brønshøj Kirke med Rødoure Annex.* Præsten Hr. Westergaard prædikede over Evangel. paa Christi Himmelfartsdag grundigt, Christeligt, tydeligt, opbyggeligt. Han catechiserer og messer meget godt. Interims-Degn Msr. Lund synger meget godt. Jeg lod ham ikke catechisere, da han ønskede sig befriet, fordi han ey før har catechiseret og ey er ordentlig beskikket Lærer. En talrig Ungdom var tilstede og en smuk Forsamling af Menigheden. I Almindelighed udviste Ungdommen meget god Kundskab efter Lærebog og Catechismus med godt Begreb og svarede ret vel. Adskillige havde fortrinlig Indsigt og Færdighed. Enkelte Svage ere tilbage fra ældre Tiid. Ogsaa havde Adskillige lært noget af den Bibelske Historie. Man læste for det meste meget vel i Bog og havde lært en Deel Psalmer. Smuk og sædelig Opførsel fandt Sted. Herren styrke den brave Kirkens Lærer, befæste og velsigne ham til sandt Held for sine Menigheder i mange Aar! Der svaredes, at ey noget var at andrage.

Embedsbøger: a) Sogne Præstens Hr. Westergaards: Kirkebog for Brønshøj fra 1783 over Fødde, Døde, Copulerede til May 1804 – Dito for Rødoure. it. 5 ældre Kirkebøger fra 1660 – for begge Menigheder. Synodal-Acter og Kaldsbøger – 5 Stykker – den sidste fra 1805. Catechisationsbog indrettet, men ikke begyndt, fordi Præsten havde været

syg den hele Vinter – Erindring indtegnet. Skolebesøgsbog – ligeledes. b) Sognedegnens Msr. Lunds: Manden er død – Forretningerne bestyres af hans Søn Stud. Lund, indtil nye Plan om Degnekaldets Henleggelse til Skolevæsenet bliver approberet. Tillysningsbog fra 1784 – til May 1805 – rigtig. Communionbog fra 1776 til Dom 4. p Pasch. 1805 rigtig. Aftenlæsningsbog – Antegnet i senere Aaringer, at der sielden møder nogen. Rescriptbog – Sidste Rescript af 28 Dec. 1804 indført. c) Skoleholder Pilegaards i Brønshøj: Skolebog, som indbefatter Inventarium m.v. med Præstens Catechisationer – erindret, at Udtog af Reskript. 28 Dec. 1804 indføres. Skole-Journal fra 1790 til Apr. 1805. Nye-Skole Journal fra 1805 – hvori Reskriptet er indført. d) Skoleholder Lunds i Rødoure: Skolebog med Invent. – ei ført siden 1795 – spørges: hvorfor. Skole-Journal fra 1792 til May 1805.

d. 24. 1) *Rødoure Skole*. Rødoures Skoles Lærer Lund underviser meget vel og catechiserer skikkelig. Han beskyldes for at drikke, men sin Skole passer han vel og uden Forsømmelse. Alle de Børn, der havde viist nogen Fliid i Skolegang, læste meget vel i Bog og svarede efter deres forskellige Alder saavel af Lærebog som Catechismus med godt Begreb og megen Færdighed. Adskillige have tillige gjort smuk Fremgang i Bibelsk Historie. En Deel skriver. Man havde lært Psalmer og sang godt. Gud ledsage den duelige Lærer Lund med sin Varetægt og Velsignelse! 23 Bøger uddeelte.

2) *Brønshøj Skole*. Brønshøj Skoles Lærer Piilegaard er en duelig, trofast og opbyggelig Mand, som underviser og catechiserer meget godt. Mange Børn udmærkede sig ved deres gode Begreb og megen Færdighed i deres Svar efter Lærebog og Catechismus. Adskillige havde tillige gjort sielden Fremgang i den Bibelske Historie. Alle flittige Skolejængere læste fermt i Bog og havde lært en Deel Psalmer. Ligeledes er Skrivning i god Gang. Gud velsigne den værdige Lærer Pilegaard og belønne ham af sin Miskundheds Fylde til megen Vederqvælgelse! 31 Bøger uddeelte.

d. 25. Frederichsberg Pastorat. 1) Embedsbøger: Sogne Præstens Hr. Liebenbergs: Fattig-Protokol – paategnet at være forevist – Dito for Frederichsb. Skolebesøgsbog – 13 Gg i Frederichsberg – 8 Gg i Waldbye – 7 Gg i Hvidoure. To gl. Kirkebøger – fra 1677 – 1689 – To Dito fra 1738 – og 1728. 1 Dito for Hvidoure fra 1747 til 1798. 1 Dito for Hvidoure 1799-1805. 1 Dito for Frederichsberg fra 1792 til 1805. Catechisationsbog – 22 Gg siden Sexag. – oftest ingen Ungdom. Kaldsbog – Rescriptet indført. Degnens Hr. Dreyers: Catechisationsbog – 9 Gg – sielden ingen tilstede. Skole-Protokol fra 1803 til 1805. Embedsbog – Rescriptet af 18 [: 28] Dec. 1804 rigtig indført. Comunionbog – fra 1792 til til

1805 Dom. 5. p Pascha. Skole-Journal fra 1804 til May 1805. Ministerial-Bog fra 1803 i Dec. til 1805 i May. Degnens i Hvidoure Hr. Høyers: Embedsbog – Rescript af 28 Dec. 1805 [: 1804] indført. Aftenlæringsbog – Faa møde. Tillysningsbog savnedes – blev erindret. Skolebøger: Degn og Skole Lærer Dreyers i Frederichsberg: Skole-Protokol fra 12 Dec. 1803, hvad Tid Børnene i Skole. Skolelærer Cappel[e]ns i Hvidoure: Embedsbog – Reskriptet indført. Skole-Journal fra Mart 1805 til May. Skolelærer Fieldsteds i Walbye: Embedsbog – Reskript indført. Skole-Journal fra febr. Maaned 1805.

Frederichsberg Pastorats Skoler.

1) *Hvidoure Skole*. Skole Lærer og Seminarist Cappel[e]n gjør sig Umage for at opvække Begreb hos Børnene og holder dem til at lære udenad. Han catechiserer ordentlig, men langsom uden Liv efter ældre Seminaristers Maneer. »Ikke faa Børn svarede med god Forstand og temmeligt Liv saavel efter Lærebog som Catechismus. Man vidste noget af den Bibelske Historie og havde lært mange Psalmer. Sangen var antagelig. I Boglæsning havde en Deel øvet sig til Fornøjelse, men adskillige viiste Skiødesløshed. Her skrives og regnes godt. Man har begyndt med Geographie paa Landkort, læser Skrift, og Skolegang gaaer an. Gud velsigne den gode og troe Lærer Cappel[e]n i sit rigtige Arbejde til megen Opmuntring og Glæde!« 27 Bøger uddeelte.

2) *Waldbye Skole*. Skolelærer og Seminarist Fieldsted fatter ikke Duelighed, men er nok selvklog og haranguer for meget, passer ey heller paa Udenadslæsning. Imidlertid catechiserer han og synger godt. »Adskillige Børn havde gjort skikkelig Fremgang i Lærebogen og viiste godt Begreb, men skulde tilholdes til at lære uden ad tillige med større Færdighed. De svarede ellers vel og med Forstand af Catechismus. I Bibelsk Historie viiste sig mindre Fremgang, Men Boglæsningen var for det meste meget god. Sangen ligesaa. Man havde lært Psalmer, skrev og regnede. Begyndelse var skeet med Geographie af [?vore] Landkort. Skolens duelige Lærer Seminarist Fieldsted fortiener Agtelse.« 26 Bøger uddeelte.

3) *Frederichsberg Skole*. Degn og Skolelærer Dreyer, Studiosus, underviser med Held og Forstand. »De flittige Børn udmærkede sig ved Færdighed og god Indsigt i deres Svar efter Lærebog og Catechismus saavelsom af den Bibelske Historie. De skrive og regne temmelig vel, læse skikkelig i Bog, ere vel bevandrede paa Landkortet over Danmark, have begyndt med Naturlære, vide Psalmer og synge godt. Herren ledsage og styrke den gode Lærer i sine Bestræbelser!« 15 Bøger uddeelte.

d. 26. *Frederichsberg Kirke, hvor og Ungdommen fra Hvidoure*. Sogne Præsten Hr. Liebenberg prædikede over Math. 24,45-53 tydeligt, lærerigt, grun-

digt, men ikke med Liv nok til at røre. Han catechiserer ret vel og mes- ser nogenledes. Organist Oehlenschlager spiller Orgelet meget smukt. Degnen Dreyer synger skikkelig, men catechiserer ikke med Færdighed. Degnen Høyer i Hvidoure catechiserer maadelig. Ungdommen var i Mængde forsamlet. De fleste svarede i Almindelighed gandske fermt efter Lærebog og Catechismus og viiste godt Begreb. Ikke faa udmærkede sig ved fortrinlig Kundskab og Færdighed. Nogle vidste lidet af den Bibelske Historie. Enkelte havde lært Psalmer. Men næsten alle læste godt i Bog. Der blev svaret, at ey noget var at klage. Gud forlene den værdige og velfortiente Kirkens Lærer sin nye Mis- kundhed til al forønskelig Frugt af sine troefaste og heldigen anvend- te Bestræbelser!

Ølstykke herred

- d. 9. *Farum Kirke i Forening med Ungdommen fra Annexet i Wærløse.* Sogne Præsten Hr. Kampman prædikede over Epistelen paa Trinitatis Søndag med Orden og Tydelighed, men ikke med den Færdighed som tilforn, ey heller med indtrængende Kraft. Han messer godt og catechiserer med Forstand. Kirkesanger Stud. Leth i Farum synger godt og catechiserer livligen og vel. Degnen Stud. Løndahl i Wærløse synger skikkelig, men hans Catechisation er ikke andet end at høre Lectie. Een god Forsamling af Menigheden var tilstede, og Ungdommen havde indfundet sig i talrig Mængde. Den svarede meget fermt. Ikkun fem havde glemt, hvad de kunde og burde vide, som ogsaa derfor bleve anmærket. Men alle de øvrige beviiste ved Deres Svar, at de havde Catechismus og Lærebog vel inde, saa at de levende erkjendte Lærdommenes rette Indhold, Sammenhæng og Grund, samt vidste at gjøre Rede derfor paa rigtig Maade fuldstændigen og for det meste med megen Færdighed. Adskillige viiste ogsaa Bekjendtskab med den Bibelske Historie. Mange havde lært Psalmer. De fleste læste godt i Bog og kjendte Tal. Velgrundet og god Oplysning hersker i disse Menigheder. Gud opholde og velsigne fremdeles den brave og retskafne Kirkens Lærer Hr. Pastor Kampman, at han til sildig Alderdom maae høste megen Frugt og Glæde af sin troefaste Bestræbelse for Evangelisk Christendoms Befæstning og Udbredelse! Der svaredes, at ey noget var at andrage.

Embedsbøger: 1) Sogne Præstens Hr. Kampmans: Catechisationsbog – 20 Gg catechiseret fra Sept. til 6te Søndag efter Paaske – alt ordentlig og vel efter Anordningen. Skolebesøgsbog – 10 Gg i begge Skoler siden 18 febr. til 26 apr. – alt rigtig bemærket. Ministerialbog for Farum over Fødde – Døde – Copul. fra 1769 til May 1805 – rigtig. Ministerialbog for Wærløse over Fødde – Viede – Døde fra 1797 – rigtig. Embedsbog fra 1738 til 1802 – nye fra 1803 – rigtig. 2) Kirkesanger Leths i Farum: Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Catechisationsbog – 6 Gg fra 1 S. i Faste til 6te S. e. P. Aftenlæsningsbog fra 1803 til 1805 febr. Tillysningsbog fra 1804 til 2^{den} Palmesndg 1805. Comunionbog fra 1798 til 5te S. e. Paaske. Skole-Protokol fra 6 Jun. 1803 til Jun. 1805 – ordentlig. 3) Degnens Løndals i Wærløse: Comunionbog – fra 1804 til 6 S. e. P. 1805. Tillysningsbog fra 1803 til 2^{den} Palmesd. 1805. Embedsbog – Reskriptet indført. Læsningsbog fra 1785 til 1805 – ogsaa her indført Catechisat. i Kirke fra febr. til May – 6

Gg. 4) Skoleholderen i Lille Wærløse: Skoleprotokol fra 1803 til Apr. 1805.

Skoleholder Knudsen enfoldig Mand, kan lidet catechisere, lidet vare paa Boglæsning og er skiødesløs.

d. 10. Farum Pastorats Skoler.

1) *Farum Skole*. Børnene vare i talrig Mængde tilstede. Mange deriblandt havde giort antagelig og adskillige roesværdig Fremgang i Lærebog, for hvilken de gjorde rede med sund Eftertanke, med klar Indsigt og megen Færdighed. Nogle faa havde ved egen Forsømmelse glemte, hvad de før vidste. Man svarede med god[t] Begreb af Catechismus, og adskillige udviiste god Kundskab i den Bibelske Historie. Boglæsning befandtes i det heele ret god. En Deel skriver. Regning er begyndt. Nogle vidste Beskeed paa Landkortet over Fædrenelandet. Børnene havde lært mange Psalmer og sang gandske smukt. Den værdige og duelige Skolelærer Msr. Leth fortiener al Opmuntring og Høiyagtelse. Gud velsigne ham! Bøger uddeelte: 31. Ingen Børn borte.

2) *Lille Wærløse Skole*. »Iblandt de forsamlede Børn fandtes adskillige, som havde giort temmelig god Fremgang i Lærebogen og vidste at lade sig lede til forstandig Besvarelse paa givne Spørsmåale saavel som af Catechismus. Ogsaa havde man skikkelig Kundskab i den Bibelske Historie og vidste at gjøre Rede for Psalmer. Men adskillige, som skulde udmærke sig ved Fliid, havde dog glemte det meste af deres Børnelærdom. Boglæsning var i Almindelighed mindre nøiyagtig, end den burde være, og alt for skiødesløs hos de fleste. Enkelte havde begyndt at skrive, men ikke at regne. Skole Lærer Knudsen har i sær at agte paa Boglæsning og at lede Børnene til sundt Begreb, saavidt det efter hans Evne bliver ham mueligt.« 14 Bøger uddeelte. 2 borte.

- d. 11. *Slagslunde Pastorat*. Embedsbøger: a) Sogne Præstens Hr. Rothwiths: Catechisationsbog fra 4 p Epist. til Trinit. – 27 Gg. – erindret, at bør antegnes, hvorledes fandt sig fornøyet. Skolebesøgsbog fra 9 Jan. til 25 Apr. – 11 Gg. Ministerialbog for Slagslunde over Fødde – Døde – Copul. fra 1790 til Apr. 1805. Ministerialbog for Ganløse fra 1786 til May 1805. Fattigprotokol – autoriseret af Levetzou. Embedsbog. b) Sogne- degnens Msr. Jacobsens: Comunionbog fra 1785 til 1805 – efter Paa- ske. Embedsbog – Reskript af 28 Dec. 1804 indført. Degnens Vicarius Seminarist Gierløw fremlagde: Skoleprotokol fra 1 Nov. 1804 til Apr. 1805. Catechisationsbog ved Aftenlæsning og i Kirke fra Nov. 1804 til Trin. 1805 – 14 Gg. Vicarii Embedsbog – Reskript indført. c) Skolehol- derens i Ganløse Msr. Beenfeldts: Catechisationsbog ved Aftenlæsning og i Kirke fra febr. til May 1805 18 Gange. Skole-Protokol fra 1 Jan. 1803 til Mart. 1805. Embedsbog – Reskriptet indført. NB. Tillysnings-

bog savnes for begge Menigheder – Siden leveredes: Tillysnings-Bog for Slagslunde fra Paaske 1805. Tillysningsbog for Ganløse fra Paaske 1805 – og deri Communionbog.

Slagslunde Kirke, hvor og Ungdommen mødte fra Ganløse Annex. Sogne Præsten Hr. Rodtwitt prædikede over Matth. 3,15 om Kirkeskikkens Vedligeholdelse, en uventet Materie,¹⁰⁸ men den blev vel udført i et tydeligt og godt Sprog, ordentligen med en Slags Grundighed. Han catechiserer meget godt og messer ypperligen. Degnens Vicarius Gierløw synger godt, men catechiserer Seminaristisk, det er langtrækkende og uden Liv, saa at Ungdommen svarer lidet eller intet. Skoleholder Beenfeldt synger temmelig vel, men catechiserer meget bedre og med større Sammenhæng og Liv. Iblandt den talrige Ungdom svarede en god Deel med fortrinlig Færdighed og klart Begreb saavel af Lærebog som Catechismus. Man havde ogsaa for en Deel god Kundskab i den Bibelske Historie og læste vel i Bog. Adskillige havde lært Psalmer. Men nogle ere tilovers endnu, som behielpe sig med Catechismus alene. Dog vidste man at svare nogenledes med Begreb. Den nye vel oplagte og duelige Kirkens Lærer Hr. Pastor Rodtwitt har imidlertid udrettet meget ved sin utrættelige Flid til Christelig og god Oplysningskiendelige Formerelse. Gud velsigne fremdeles hans troefaste Omhue og lade ham indhøste megen Frugt til Opmuntring og Trøst! Der svarede, at ey noget var at klage.

d. 12. Slagslunde Pastorats Skoler.

1) *Ganløse Skole.* Nogle Børn havde gjort skikkelig god Fremgang i Lærebogen og svarede rigtig og fuldstændig, ikke uden Begreb. Ogsaa vidste man at gjøre temmelig vel Rede for Catechismus. Nogle havde begyndt paa den Bibelske Historie og svarede deraf ret vel. Iligemaade var Boglæsning hos Adskillige antagelig, men hos en Deel skiødesløs af Mangel paa tilstrækkelig Øvelse i Stavning. Man havde lært Psalmer, men ingen skrev eller regnede. Skole Lærer Msr. Beenfeldt har god Beqvemhed, forstaaer at undervise og fortienet Opmuntring. 21 Bøger uddeelte.

2) *Slagslunde Skole.* Ikkun faa Børn udviste nogen Fremgang i Lærebogen, men de svarede vel og med godt Begreb. Ligesaa vidste de flittige at gjøre antagelig Rede for Catechismus. I Boglæsning herskede for det meste Bestemthed grundet paa rigtig Stavning. Enkelte havde begyndt at skrive. Men Regning var ikke begyndt endnu. Man havde heller ikke lært Psalmer, hvilket Savn dog lovedes afhiulpet. Degnens Vicarius Msr. Gierløw har i sin korte Tid anvendt al Flid og fortienet Understøttelse. 21 Bøger uddeelte.

d. 13. *Snostrup Pastorat.* Embedsbøger: Sogne Præstens Hr. Sepstrups: Gl. Kir-

kebog fra 1645 – og derved tilføyet Embedsbog. Nyere Kirkebog fra 1758 – ligeledes med tilføyet Embedsbog. Reskriptbog, hvori Reskriptet af 28 Dec. 1804. Catechisat. Bog fra 1784 til 1805 – sidste Aar 9 Gg af Præsten – 2 Gg af Kirkesanger. Kirkesanger og Skole Lærer Hørups: Comunionbog fra 1803 til 5te Sønd. e. P. 1805. Catechisationsbog fra 1803 – til Trinit. 1805 – sidste Aar 2 Gg af Kirkesang. Læsningsbog i Skolen fra 1803 til 1805 – 6te Søndag efter Paaske. Heri Udtog af det Kgl. Reskript d. 28 Dec. 1804 vedheftet. Gl. Skole Protokol til 1801. Nye Skole Protokol til 10 Dec. 1804 – heri tegnet Præstens Skolebesøg i Aaret 1805 – 2 Gg. Skole-Journal fra April 1803 til May 1805 – ogsaa paategnet af Præsten.

Snostrup Kirke. Sogne-Præsten Hr. Sepstrup, en Olding, prædikede med Ungdoms Kraft over Math. 24,15 ordentligt, opbyggeligt og godt. Han catechiserer vel og messer godt. *Kirkesanger og Skolelærer Hørup* synger meget godt, kun lidet for hastigt, og catechiserer ret godt. Ungdommen viiste sig for det meste meget ferm. Man havde lært baade Lærebog og Catechismus saa vel, at man ikke blev noget Svar skyldig, hvorledes jeg end spurgte, og viiste derved rigtigt Begreb om Mening og Indhold. Ligeledes havde en Deel lært adskilligt af den Bibelske Historie. Man vidste Psalmer og læste godt i Bog. Enkelte svage havde dog Kundskab i Catechismus. Herren støtte den troefaste Kirkens Lærer, den hæderfulde Olding Hr. Sepstrup, og lade ham i mange Aar endnu indsamle megen Frugt og Glæde af sit nyttige Arbejde! Der svaredes, at ey noget var at klage.

- d. 14. *Rorbek Skole, Snostr. Sogn. Kirkesanger og Skolelærer Hørup*, Seminarist, underviser efter Almuens Fatte-Evne med Forstand og holder Børnene til at lære uden ad, men forklarer tillige hvert Begreb ved god Catechisation. De Børn, som havde viist Flittighed, svarede meget vel efter Lærebog og Catechismus med god Forstand og viiste Eftertanke. Ogsaa havde nogle af disse gjort god Fremgang i den Bibelske Historie og lagde Vind paa at skrive. Regning var begyndt med et Par. De læste alle tillige godt i Bog og havde lært Psalmer. Gud velsigne den brave Skolelærer Seminarist Hørup i sit troefaste Arbejde og lade mange gode Frugter deraf fremspire til Oplysnings og Sædeligheds Forfremmelse hos Ungdommen. 18 Bøger bleve uddeelte. De forsømmelige fik intet.

Ølstykke Skole, Ølst. Sogn. Kirkesanger og Skole Lærer Christensen er en troe og flittig Lærer, som redeligen opofrer al Kraft og Tid til Ungdommens Undervisning og Dannelse. Han leder Børnene til rigtigt Begreb uden Omsvøb, men holder dem ogsaa til at lære uden ad, saa at Hukommelse og Forstand komme hverandre til Hielp. Iblandt den

talrige Forsamling af Børn fandtes der mange, som havde gjort fortrinlig Fremgang saavel i Lærebog og Catechismus som i Boglæsning og udmærkede sig ikke mindre ved klart Begreb end ved Færdighed i deres Svar. Ogsaa havde en Deel saare god Kundskab i den Bibelske Historie og vidste mange Psalmer. Fire og tyve lære at skrive. Nogle havde ligeledes begyndt at regne. Man sang godt. Imidlertid fandtes heller ikke faa, som ved egen Forsømmelse havde standset deres Fremgang. Nogle læste tillige i Bog med en Skiødesløshed, som viiste, at Stavning var blevet dem fremmed, men Børnenes Antal er ogsaa for een Lærer alt for stort. Den brave og duelige Skole Lærer Christensen udretter alt, hvad mueligt er. Han fortjener Opmuntring og Taksigelse. Herren styrke og velsigne ham! 41 Bøger uddeelte.

- d. 15. Ølstykke Pastorat. Embedsbøger: a) Kirkesanger og Skole Lærers Christensen: Skole-Protokol fra 1789 til May 1805. Tavle Pengebog til Bededag 1805. Comunionbog fra 1764 til 3 S. e. P. 1805. Tillysningsbog fra 1787 til Trinitat. 1805. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1805 indført. Kirkebog over Døde og Fødde fra 1803 til Langfredag 1805. Kirke- og Aftenlæsnings Bog fra 1803 til 3 S. e. P. 1805 – 3 Gg i Kirken. b) Sogne Præstens Hr. Baggers: Catechisat. Bog – 13 Gg i Aaret 1805 – Men erindret, at der maae antegnes, hvorledes han er fornøyet. Skolebesøgs-Bog – ikke anskaffet endnu – Erindring derom indtegnet i Catechisationsbogen. Kirkebog fra 1735 til Langfredag 1805 – og sidst i April. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført.

Ølstykke Kirke. Sogne Præsten Hr. Bagger prædikede over Matth. 11,30 tydelig og i god Orden til Opbyggelse. Han catechiserer, som det synes, lidt for konstlet og messer rigtig, men ikke angenemt. Kirkesanger og Skole Lærer Christensen synger godt og catechiserer meget vel. Den heele Ungdom, som hører til Sognet selv, var vel oplyst, og mange deriblandt udmærkede sig ved deres fuldstændige og forstandige og færdige Svar saavel efter Lærebog og Catechismus som af den Bibelske Historie. De havde ogsaa lært mange Psalmer og læste godt i Bog. Nogle faa, andensteds confirmerede, maatte tilholdes at igientage det lidet, som før var lært. Kirkensaarvagne og nidkiere Lærer Hr. Bagger har forhvervet sig stor Fortieneste ved sine Menigheds Fremgang til forøget Oplysning og Sædelighed. Gud velsigne ham i sine troefaste Bestræbelser og belønne ham! Der svaredes, at ikke noget var at klage.

- d. 16. Steenløse Pastorat. Embedsbøger: a) Sogne Præstens Hr. Provst Bille-skous: Skolebesøgsbog fra Jan. til Jun. 11 Gg i Stenløse – 13 Gg i Søsum – 11 Gg i Wexøe. Catechisationsbog fra 1784 til Trinit. 1805 – i sidste Aar 27 Gg i begge Kirker. Kirkebog fra 1739 til Paaskedag 1805. Embedsbog fra 1738 – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Fattig-Kasse-Bog

fra 14 Oct. 1802. Reskriptbog fra 1795 til 1805 i Junii Maaned. *b)* Sog-
nedegnens Msr. Melchior: Communionbog for Steenløse fra 1802 til
6 S. e. P. Tillysningsbog fra 1800 til 1 Trinit. 1805 for Wexøe. Comu-
nionsbog for Wexøe fra 1800 til fest. Asc. 1805. Bog over at bede for
Syge – til 1805. Reskriptbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Cate-
chisationsbog – fra 1ste Søndag efter h. Tr. Kong 14 Gg. Tillysningsbog
for Steenløse fra 3 Oct. 1800 til 1 Trin. 1805. *c)* Skole Lærer Hasselbeks
i Wexøe: Catechisat. Bog i Skolen – 6 Gg fra Febr. til Jun. 1805. Em-
bedsbog – Udtog af Reskript af 28 Dec. 1804 indført. Skole-Journal fra
Sept. 1800 til Jun. 1805. *d)* Skole Lærer Riises i Søsum: Embedsbog –
Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Skole-Journal fra Apr. 1790 til Jun.
1805. *e)* Skole Lærer Riises i Steenløse: Embedsbog – Reskriptet og Cir-
culairer indført. Skole-Journal fra 1796 til Jun. 1805.

Steenløse Kirke, hvor og Ungdommen fra Wexøe var forsamlet. Sogne Præsten
Hr. Provst Billeskou prædikede over Evangel. paa 2^{den} Søndag efter
Trinitatis ordentligt, bibelsk og opbyggeligt. Han catechiserer gandske
godt og messer vel. Sognedegn Msr. Melchior, gl. Mand, synger skikke-
lig godt og catechiserer ret vel. En talrig Forsamling saavel af Menig-
heden som af Ungdommen var tilstede. Hos de fleste viiste sig god og
forstandig Oplysning efter Lærebog og Catechismus, som de med Ef-
tertanke gjorde Rede [for]. Mange havde tillige opnaaet megen Kund-
skab i den Bibelske Historie. Man vidste ogsaa at gjøre Rede for en
stoer Deel Psalmer og læste godt i Bog. Den troefaste og retsindige
Kirkens Lærer Hr. Provst Billeskou, som udmærker sig ved den om-
hyggeligste Aarvaagenhed og Omhue, bør elskes og agtes høyt af mig
og enhver, som kiender ham. Hans Menigheder ere ham hengivne.
Herren styrke ham i sit Kald og velsigne ham til seneste Alderdom!
Den gl. Degn Msr. Melchior, en hæderlig Olding, fortienner iligemaade
Agtelse og Kierlighed. Gud opholde ham! Om Børnenes Forfatning
findes Antegnelse i Skole-Journalen. Der svaredes, at ey noget var at
klage.

d. 17. Steenløse Pastorats-Skoler.

1) *Wexøe Skole.* Skolelærer Seminarist Hesselbech synger vel, undervi-
ser med Forstand og catechiserer vel noget vidtløftigt, men dog pas-
sende og fatteligt. De flittige Børn, hvis Antal ikke var stort i Forhold
til de forsømmelige, havde gjort god og antagelig Fremgang efter de-
res forskellige Alder i Lærebog og Catechismus samt for en Deel tillige
i den Bibelske Historie. Hvad de vidste, havde de fattet rigtigt Begreb
om og kunde gjøre tilbørlig Rede for, da det tillige var ordentligen
lært uden ad. Med Boglæsning hos de fleste var jeg vel fornøyet. En-
kelte viiste herved en Skiødesløshed, som havde Grund i deres egen
Forsømmelse. Nogle havde allerede opnaaet skikkelig Øvelse i at skri-

ve og tildeels i at regne, end af Hovedet, og med flere var skeet Begyndelse. Man havde ligeledes for en Deel lært Psalmer. Ieg tilønsker den duelige Skole Lærer Seminarist Hesselbech fremdeles Friemodighed og Kraft til at seyre over alle de Vanskeligheder, som den alt for hyppige Skolegangs Forsømmelse fører med sig. 17 Bøger uddeelte.

2) Søsum Skole. Skole Lærer Msr. Christen Engel Riis synger godt, underviser med Fliid og catechiserer ret vel. Mange Børn vidste at svare ret fermt efter Lærebog og Catechismus med temmelig godt Begreb, og adskillige vidste tillige god Kundskab i den Bibelske Historie. En Deel skriver. Der er heller ikke faa, som regne. Man havde tillige lært mange Psalmer. Men ved Boglæsningen røbede Alt for mange deres forsømmelige og ustadige Skolegang. Skiødesløsheden i deres Læsning havde og derfor Grund i Mangel af færdig Stavning, og at man for hastig kommer til at lære uden ad, førend afvexlende i Læsning i flere Bøger er blevet tilstrækkeligen øvet. Imidlertid viiste dog heller ikke faa af de flittige og lærvillige Børn, at dem ikke fattedes vel grundet Færdighed i Dansk Boglæsning, hvor det skulde være. Ieg tilønsker den flittige og vel oplagte Skole Lærer Msr. Riis al guddommelig Velsignelse i sit vigtige Kald! 29 Bøger uddeelte.

3) Steenløse Skole. Skolelærer Studiosus Peder Riis besidder fortrinlig Duelighed og udmærket Færdighed saavel i at undervise som i at catechisere. Han synger ogsaa meget godt. Mængden af de forsamlede Børn, som havde viist nogen Fliid, udmærkede sig ved deres gode Indsigt, sammenhængende Kundskab og livlig Færdighed i deres Svar efter Lærebog og Catechismus saavelsom for en Deel af den Bibelske Historie. En stor Deel skriver og deriblandt nogle ret godt. Men ikkun To legge Vind paa Regning. Man havde lært mange Psalmer. Men iblandt Drengene havde adskillige ved egen Skiødesløshed glemt det meste deraf. Ved Boglæsning i allehaande Bøger viiste sig strax, hvilke Børn der ved Lærvillighed og Fliid havde søgt Skolen. Disse, smaa og store, læste med bestemt Nøysagtighed, som vel øvede i Stavning, tydeligen og reent. Men de andre forraadte strax deres Forsømmelse ved Uagtsomhed, Feyl og Anstød. Det er sørgeligt, at mange Forældre selv legge Hindring i Veyen for stadigt Skolebesøg, og endnu sørgeligere, at de ville blot have drevet paa Udenadslæsning, man lade Indenadslæsning i hver Dansk Bog være anseet for ligegyldig, om ikke unyttig. Skolens brave og retskafne Lærer, den udmærket duelige, erfarne og øvede Studiosus Peder Riis, har imidlertid ved sin Standhaftighed seyret over deslige Fordomme og virker uden Afladelse til sand og frugtbar Oplysnings tiltagende Fremvekt. Gud velsigne ham!

Hammer herred

- d. 30. Toxverd Pastorat. Embedsbøger: a) Sogne Præstens Hr. Meyers: Catechisations-bog – fra Sept. til 2 Trin. – af Præsten 11 Gg, af Degnen 5 Gg. Skolebesøgs-Bog – 6 Gg i Vinters – omstændig Efterretning. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Kirkebog over Fødde, Døde, Copulerede fra 1788 til Jun. 1805. b) Degnens Msr. Petersens: Tillysningsbog fra 1799 til Dom. 2 Trinit. 1805. Embedsbog – Reskripter indført, ogsaa det af 28 Dec. 1804. Collect-Bog fra 1794 til 1805 incl. Catechisationsbog – af Degn 5 Gg. Degnens Skole-Journal fra 1797 til 1804. Degnens Vicarii Bechs Skole-Journal fra Nov. 1804 til Mart. 1805. Aftenlæsnings-bog fra 1782 til Paaske 1805. c) Skolelærer Biørnstads i Dysted: Skole-Journal fra 1803 til 1805 i Mart. Deri Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført.

Toxverd Kirke. Sogne Præsten Hr. Meyer prædikede over Evang. paa 3^{die} Søndag efter Trinitatis med god Stemme i godt Sprog, nogenledes sammenhængende og ordentligt til opbyggelig Underviisning, men ikke med Evangelisk Aand. Han catechiserer maadelig, men messer skønt. Degnen Msr. Petersen, gandske døv, synger slet, og hans Catechisation bestaaer i Harangue, da han ikke kan høre. Blandt Ungdommen savnedes en Deel af Mandkiønnet og nogle af Qvindekiønnet. Adskillige, baade Karle og Piger, som havde læst hele Lærebogen, svarede gandske fermt med godt Begreb, da ogsaa nogle iblandt dem udmærkede sig til Berømmelse. Flere havde læst de fire til fem første Capitler tilligemed Catechismus og vidste at gjøre skikkelig Rede for Mening og Indhold. Men at det hele efter Muelighed bør læres, kunde jeg imidlertid ikke undlade at minde om. Deres Antal, som vidste kun saare lidet, var imidlertid ikke stort. Men Bibelsk Historie var ikke blevet lært endnu. Der blev givet Løfte om, at ogsaa den herefter skulde blive indskærpet. Enkelte havde lært nogle af de nye Psalmer. Boglæsning var hos Mængden antagelig, og man kunde opslaae Psalmer efter Tal. Ieg tilønsker den vel oplagte Kirkens Lærer Hr. Meyer baade Helbred og Friemodighed til at virke fremdeles paa tiltagende Christelig Oplysnings Udbredelse forenet med Orden og Sædelighed hos Unge og Gamle, paa det at den allerede skeete Fremgang maae forøges og bære Frugt til megen Velsignelse! Der blev svaret saa sagte, at man ikke havde noget at andrage i Henseende til Læreren. Præsten lod sine to Tvillingers¹⁰⁹ Daab confirmere før Overhørelsen.

d. 1. Toxverd Pastorats Skoler.

1) *Toxverd Skole*. Degnen Vicarius Msr. Bech lærer Børnene nogenledes at læse i Bog, men forstaaer ikke meget at catechisere. Dog kan han selv lade sig lede og lede dem igien. En Deel af Børnene havde gjort skikkelig Fremgang i Lærebogen og vidste at svare med nogenledes godt Begreb saavel som af Catechismus. Ogsaa befandtes Boglæsningen hos de flittige at være for det meste antagelig. Dog bør Stavning og Læsning i forskellige Bøger ideligen øves, at Børnene kunne opnaae Fasthed og Færdighed. Sex lagde Vind paa at skrive. Man havde ogsaa lært Psalmer. 17 Bøger uddeelte, hvoraf de 2 til Privatister uden for Skolen.

2) *Dysted Skole*. Interims-Skole Lærer Bjørnstad lader Børnene ikkun ramse uden at lede dem til noget Begreb og forsømmer dem i Boglæsning. Da han ikke er ordentlig Skolelærer, lod jeg ham ikke catechisere. Adskillige Børn havde lært en Deel uden ad i Lærebog og Catechismus, men var ikke blevne veylede til at fatte Begreb om Mening og Indhold. Ikkun Tre Børn viiste Færdighed og Nøagtighed i Boglæsning, hvoraf de 2 ikke havde lært noget i Skolen selv. Hos de andre, som endog skulde have været flittige, viiste sig megen Skiødesløshed ved Boglæsning og Mangel af rigtig Stavning. Fire øve sig i Skrivning. Man havde lært Psalmer, men for det meste skiødesløst og sluddreagtig. Her udkræves megen Forbedring. 10 Bøger uddeelte, hvoraf de 2 til fremmede Børn.

d. 2. Rønnebek Pastorat. Embedsbøger: a) Sogne Præstens: Kirkebog for Olstrup over Fødde – Døde – Copul. fra 1645 til Jun. 1805. Kirkebog for Rønnebek fra 1645 – til Jun. 1805. Embedsbog – Reskript af 28 Dec. 1804 indført. Catechisationsbog – ikke begyndt, da forrige Præst var bortflyttet og den nye ikke ankommet. Skolebesøgsbog – heller ikke af samme Aarsag. b) Degnen Msr. Wellejus: Tillysningsbog for Rønnebek til 1805 – Jun. – for Olstrup liges. Comunionbog for Olstrup til Jun. 1805 – for Rønnebek liges. Egteskabs Tillysningsbog for Rønnebek til May 1805 – Olstrup liges. Catechisat. Bog – 4 Gg i Rønnebek – 2 Gg i Olstrup. Skole-Journal for Rønnebek fra 1795 til Jun. 1805. Copiebog af Reskripter – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. c) Skoleholder Petersens i Olstrup: Skole-Journal fra 1801 til Jun. 1805. *Rønnebeks Kirke med Olstrup Annex*. Den nye Sogne Præst Hr. Wanting var ikke ankommet endnu. I Vacancen prædikede Hr. Westengaard fra Sverborg over 2 Pet. 3,18 opbyggeligt, grundigt og godt. Han messer skikkelig. Sognedegn Msr. Wellejus synger gandske vel og catechiserer meget godt med stoer Færdighed. Ungdommen var i talrig Forsamling tilstede. De fleste udmærkede sig ved fuldstændig, velfattet og klar

Kundskab efter Lærebog og Catechismus, som de vidste at gjøre Rede for med bestemt og færdig Nøagtighed. Enkelte Svagere havde dog tilstrækkelig og god Kundskab. Mange havde gjort megen Fremgang i Bibelsk Historie og svarede deraf med godt Begreb. Man havde lært en Deel af de nye Psalmer og læste godt i Bog, vidste ogsaa at kaste Psalmer op efter Tal. Der hersker en smuk og roesværdig Oplysning hos disse Menigheders Ungdom til høyst fortient Berømmelse for deres bortflyttede Lærer, den værdige Hr. Hertell, hvis Navn og Minde skal være til Velsignelse. Gud forlene hans Eftermand samme Held og Kraft til at vedligeholde, befæste og fremme Christi Riges Fremvext! Da ingen Præst var tilstede, kunde der ikke spørges, om noget var at andrage. Ingen af Ungdommen savnedes efter Mandtallet.

d. 3. Rønnebecks Pastorats Skoler.

1) *Holme-Olstrup Skole*. Skole Lærer Petersen underviser med Fliid, catechiserer ret godt, holder god Orden og synger gandske vel. Mange Børn havde gjort skøn Fremgang efter deres forskellige Alder i Lærebogen og vidste at gjøre rede for, hvad de havde lært deraf saavel som af Catechismus, baade med klart Begreb i forstandig Sammenhæng og med roesværdig Færdighed. Ogsaa havde en Deel læst Bibelsk Historie og svarede vel deraf med god Eftertanke. I Bøglæsning udmærkede sig de Flittige ved Bestemthed og Nøagtighed, uagtet Bøger blev dem forelagte, hvilke de ikke havde seet tilforn. Nogle faa havde tabt i deres Læsning ved egen Skiødesløshed. Ni legge Vind paa Skrivning, og deriblandt er ogsaa een, som regner. De havde lært mange Psalmer og kunde synge temmelig godt. Skolens duelige og vel oplagte Lærer Petersen fortienter al Agtelse og Opmuntring. Gud velsigne ham! 26 Bøger uddeelte.

2) *Rønnebek Skole*. »Mange Børn havde forglemt, hvad de vidste af Lærebogen, og røbede derved baade Forsømmelse og Mangel af Eftertanke. Nogle faa havde bevaret deres Kundskab og gjorde Rede derfor til Fornøjelse. De mindste, som flittig søgte Skolen, svarede best efter deres Alder og læste temmelig vel i Bog. Sex til Syv legge Vind paa Skrivning. Man havde ogsaa lært Psalmer. Men Skolegangs Forsømmelse har havt formeget Overhaand.« 10 Bøger blev uddeelte.

d. 4. Nesteløe Pastorat. Embedsbøger: a) Sogne Præstens Hr. Mariagers: Kirkebog for Nesteløe fra 1778 til 1805 i Trin. Kirkebog for Mogenstrup fra 1778 til 1805 i Trin. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Catechisationsbog – ikke begyndt endnu formedelst Præstens Sygdom – han blev erindret derom. Skolebesøgsbog – ikke begyndt endnu formedelst Præstens Sygdom – han blev erindret. b) Degnets

Msr. Bechs: Communionbog for begge Sogner fra 1775 til 1805. Tillysningsbog for Egteskab fra 1745 til 1805. Tillysningsbog fra 1802 til 1805. Skole-Journal fra 1797 til May 1805. Embedsbog – ingen – erindret derom – findes i en anden Bog. Catechisationsbog – ingen – erindret derom. Den blev nu indrettet.

Nestelsø Kirke, hvor ogsaa Ungdommen fra Mogenstrup. Sogne Præsten Hr. Mariager prædikede første Gang efter sit Apoplectiske Tilfælde over Ps. 119,162 meget ordentligt, tydeligt, Christeligt og opbyggeligt. Jeg lod ham strax gaae hjem for sin Svagheds Skyld, saa at han hverken catechiserede eller messede, hvilket jeg selv forrettede paa hans Vegne. Degnen Msr. Bech synger gandske godt og catechiserer fermt og vel. Ungdommen fra begge Sogner var i god Forsamling tilstede. Ikke faa deriblandt udmærkede sig ved fuldstændig, vel fattet og smuk Kundskab saavel efter Lærebog som af Catechismus og svarede med Forstand og Færdighed. De havde ligeledes giort skikkelig Fremgang i den Bibelske Historie. Man havde lært Psalmer og læste vel i Bog. De Svagere udviste dog antagelig Kundskab og havde godt Begreb. Gud velsigne den retskafne Kirkens Lærer Hr. Mariager og skienke ham fornyet Helbred og Kraft til at virke i sit vigtige Kald med Held og Fremgang i mange Aar! Der svaredes, at ikke noget var at andrage.

- d. 5. *Nestelsø Skole.* Degnen Bech, som er Skolelærer, kan vel undervise, men synes ikke at have megen Lyst. De Børn, der ikke havde forsømt al Skolegang, men udviist nogen Fliid, svarede efter Lærebog og Catechismus til Fornøjelse med temmelig godt Begreb og læste ligeledes antageligen i hvad Bog, dem blev forelagt, hvoruden for Bøglæsning ikke kan siges at have Sted. To havde ogsaa begyndt paa den Bibelske Historie, og 4te lære at skrive. Men flittig Skolegang bør ideligen paa drives, at god Kundskab maae vorde forfremmet. Man havde ogsaa lært Psalmer. 18 Bøger uddeelte.

Pedersborg Skole. Skoleholder Birkedal underviser med Flid og catechiserer ret godt. De Børn, som havde udviist Flid ved Skolegang, svarede efter Lærebog og Catechismus med godt Begreb. Nogle havde begyndt paa Bibelsk Historie. Eller skrive. Et par regne. Man havde lært Psalmer. Med Bøglæsning var jeg fornøyet, da man læste bestemt og nøyagtig i Bøger, man ikke havde seet tilforn. Men Skolegang bliver dog endnu for meget forsømt. Ære og Løn den gode Skole Lærer. 27 Bøger uddeelte.

- d. 6. Hammer Pastorats Skoler.

1) *Lundbye Skole.* Skole Lærer Carstens er ikke uskicket, beviser Fliid og catechiserer nogenledes vel. Adskillige Børn havde giort skikkelig god Fremgang i Lærebogen og svarede deraf saavel som af Catechismus

med Færdighed, ikke uden Begreb og Eftertanke. Den Bibelske Historie var ikke begyndt endnu. Men 4 lære at skrive. Man havde lært Psalmer. Med Boglæsning kunde jeg hos de flittige være fornøyet, da de vidste at hielpe sig skikkeligen frem i Bøger, som vare fremmede for dem, og nogle læste ret godt. Der maae ideligen afvexles med Boglæsning i forskellige Bøger og Stavning tit øves for at komme til fuld Fasthed og Færdighed i Læsning. Jeg tilønsker den velskikkede Skole-Lærer Carstens al Kraft og Velsignelse fra Gud i sit vigtige Kald! 16 Bøger uddeelte.

2) *Ring Skole*. Skole Lærer Bolandt er duelig og vel oplagt. Om han nu anvender al Flid, kan være tvivlsomt. Han catechiserer fermt, men noget for vidtløftigt og udsvævende. Ey heller tilholder han Børnene at lære ret uden ad. Han synger godt. Ikkun faa Børn havde giort god Fremgang i Lærebogen, men disse vidste dog at svare deraf med rigtigt Begreb og nogenlunde Færdighed. Catechismus var ogsaa lært med Eftertanke. I den Bibelske Historie havde adskillige lært et eller andet. Tre skrive, og 1 regner. Man havde lært Psalmer. De flittige læste til Fornøjelse i Bøger, som ellers vare dem fremmede, hvilken Afvexling bliver ideligen at igientage. Jeg tilønsker Skolens duelige og vel oplagte Lærer Bolandt ufortrøden Taalmodighed i sit møyefulde Kald til mangefold Held og Velsignelse! 17 Bøger uddeelte.

3) *Hammer Skole*. Skole Lærer Hammer kan i sit 75 Aar ikke virke stort mere. Dog lærer han Børnene at læse vel i Bog og catechiserer ikke slet. Fire til Fem Børn svarede ret godt af Lærebogen med klart Begreb og temmelig Færdighed. Men flere havde glemt, hvad de vidste. Nogle gjorde ogsaa god Rede for Catechismus. Bibelsk Historie var ikke begyndt. Fire til Fem lærte at skrive. Man havde lært Psalmer. De flittige læste temmelig godt i forskellige Bøger. Den troe Olding, Skole Lærer Hammer, behøver Understøttelse og fortienner den. 14 Bøger uddeelte.

- d. 7. Hammer Pastorat. Embedsbøger: a) Skole Lærer Carstens i Lundbye: Skole-Journal – fra Jan. 1804 til Jul. 1805 – deri indlagt meddelt Udtog fra Præsten af Reskriptet under 28 Dec. 1804. b) Skole Lærer Bolandt i Ring: Skole-Journal fra Dec. 1800 til Jul. 1805 – Intet Udtog af Reskriptet indført – Erindring giort derom. c) Skole Lærer Hammer i Hammer: Skole-Journal fra Jan. 1793 til Jun. 1805 – Intet Udtog af Reskriptet indført. Erindring giort derom. d) Degnens Msr. Birkedals: Catechisations-bog, holdt af Degnen – I Aaret 1805 fra 2^{den} Søndag i Faste til 3^{die} Søndag efter Trin. catechiseret af Sogne Præsten i begge Kirker – 11 Gg – og af Degnen 1 Gg. Tillysningsbog fra 1778 til Dom. 4. p. Tr. 1805. Communionbog fra 1774 til Dom. 4 Trin. 1805. Rescript-Bog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Vinterlæsningsbog – ei

læst i Aaret 1805 – Erindring derom indtegnet og Forklaring krævet om Aarsagen at tilstille mig, før jeg skal indsende Beretning i Cancelliet. *e)* Sogne-Præstens Hr. Homans: Catechisationsbog fra Dom. 1 atv. 1804 til Dom. 3 Trin. 1805, hvor ogsaa Themata af Prædikenen og de brugte Psalmer ere indført – Læsning for Confirmanter iberegnet – 44 Gg. Skolebesøgs-Bog – ikke holdt endnu – Men Sogne Præsten blev alvorlig paalagt at holde den efter Reskriptet, som ogsaa blev lovet. Kirkebog for Hammer fra 1756 til Jun. 1805. Kirkebog for Lundbye fra 1710 til 1805 i Jun. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført.

Hammer Kirke, hvor og Ungdommen fra Lundbye. Sogne Præsten Hr. Homan prædikede over Evang. paa 4de Søndag efter Trinit. meget opbyggeligt i et populair[t] og rørende Foredrag med indtrængende Kraft og Fynd paa Hierterne. Han catechiserer fortrinligen godt og messer vel. Degnen Msr. Birkedal synger godt og catechiserer skikkelig. Den største Deel af Ungdommen udmærkede sig ved en fuldstændig og fortrinlig god Kundskab efter Lærebog og Catechismus, da man vidste at gjøre Rede for alt, ey allene med Færdighed, men ogsaa med klar Indsigt og sammenhængende Begreber, saa at jeg kunde spørge, hvad og hvorledes jeg vilde, og savnede aldrig bestemt og rigtig Svar. Man kiendte ligeledes den Bibelske Historie, havde lært mange Psalmer og læste godt i Bog. Kirkens troefaste Lærer, den retskafne og altid virksomme Hr. Homan, har ved sin forstandige Underviisning, ledsaget med kraftfulde og passende Formaninger, forhvervet sig den priseligste Fortieneste af disse Menigheders velgiørende Oplysning og Sædelighed. Herren velsigne, styrke og glæde ham ved rige Frugter af sin utrættelige Fliid til hæderfuld Oldings-Alder! Der svaredes, at ey noget var at klage.

- d. 9. Kiøng Pastorat. Embedsbøger: *a)* Sogne Præstens Hr. Windekildes: Skolebesøgs-Bog fra Mart. til Julii i Kiøng 2 Gg – i Svinøe 1 Gg – i Svallerup – 2 Gg. Catechisationsbog – fra 1ste Søndag efter Paaske til Dom. 4 Trin. Sogne Præsten – 6 Gg – Kirkesanger Hammer – 5 Gg. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 ei indført – erindret. Kirkebog fra 1652 til 1805 – Junii. *b)* Kirkesanger Møllers i Kiøng: Comunionbog fra 1787 til Dom. 4 Tr. 1805. Tillysningsbog fra 1790 til 1805 Dom. 4 Tr. Skole-Protokol fra 1785 til 1805 i Apr. – Reskriptet af 28 Dec. 1804 ikke indført, erindret derom. *c)* Kirkesanger Jacobsens i Svinøe: Skole-Protokol fra 1798 til 1805 i Jul. Udtog af Reskriptet her indført. *d)* Kirkesanger Hammers i Sallerup: Catechisationsbog fra 3 Søndag efter Paaske – 5 Gg. Skole-Protokol fra 1793 til Jul. 1805 – Udtog af Reskriptet indført.

En Klage over Skole Lærer Møller i Kiøng under 9 Julii, underskre-

vet af 15 Mænd, i hvis Følge man vil have ham afsat som uduelig, blev mig af 2 Mænd overleveret om Morgenen i Præstegaarden. Ved min Nærværelse i Skolen om Eftermiddagen fremtraadte 2 Mænd, Hans Brak og Mads Smed, og beskyldte ham for, at han lod Børnene sidde i Skolen og gjøre Anstyr uden at læse for dem eller brugte dem til Arbejde og Creaturers Rygt – eller afviste dem i 2 Dage, naar de havde været der i een – gik paa Iagt – dette skal ved Provsten undersøges.

Kiøng Pastorats Skoler.

1) *Sallerup Skole*. Kirkesanger og Skole Lærer Hammer var syg. Han er en duelig, flittig og brav Mand, som underviser med Forstand til heldig Fremgang for de ham betroede Børn. Mange Børn gjorde ypperlig Rede for deres Kundskab efter Lærebog som Catechismus med klar Indsigt, i beste Sammenhæng og viiste megen Færdighed. De læste tillige for største Deelen nøyagtig og godt i hvilken Bog, jeg forelagde dem, som ingen af dem tilforn havde seet. Man havde ogsaa lært Psalmer. Ti lære at skrive og 4 tillige at regne. De ere vel øvede i Sang. Den flittige og duelige Skole Lærer Hammer fortjener al Opmuntring og Understøttelse. 36 Bøger uddeelte.

2) *Svinø Skole*. Skole Lærer Jacobsen catechiserer ikke ilde, men har alligevel ikke kundet biebringe Børnene nogen sammenhængende og klar Indsigt. De fleste Børn havde gandske forglemt, hvad de før havde lært, saavel i Lærebog som Catechismus og læste maadelig i Bog. Kun 3 Børn svarede med Forstand og til Fornøyelse af Lærebogen og 4 desforuden af Catechismus. Ogsaa kunde disse nogenledes læse i hvad Bog, det skulde være. 4 Smaa viiste godt Anleg til Bøglæsning. Her er kun 1, som skriver. Faa havde lært Psalmer. Megen Forsømmelse har været herskende. Skole Lærer Jacobsen, som ikke er uduelig, bør anstrenge sin mueligste Fliid for at vejlede Børnene til klart Begreb og til Nøyagtighed i Bøglæsning ved afvexlende Øvelse i flere Bøger. 12 Bøger uddeelte – og 9 til andre udenfor Skolen.

3) [*Kiøng Skole*]. Skole Lærer og Kirkesanger Møller er næsten døv, har været efterladet og ligegyldig. Han lovede at levere mig Ansøgning om Resignation for at undgaa Afsættelse – Den er nu leveret. Fem Børn, som havde søgt Skolen, svarede godt af Lærebogen og ferm af Catechismus. Dog fattedes dem Veyledelse til at faae klart og sammenhængende Begreb om Mening og Indhold. Deres Bøglæsning var ellers antagelig, og 2 Smaa viiste godt Anleg. Men flere læse slet af Mangel paa rigtig Stavning. Man havde lært Psalmer. Kun 1 lærer at skrive i Skolen. Her udkræves Fremgang stadig, paa det at Undervisningens forfaldne Tilstand kan vorde afhiulpet. 12 Bøger uddeelte.

d. 10. *Kiøng Kirke*. Sogne Præsten Hr. Windekilde prædikede over Joh. 6,69 opbyggeligt, grundigt og Christeligt. Han catechiserer meget vel og

messer godt. Kirkesanger Hammer synger godt og catechiserer fermt. Møller Bergman spiller ypperlig paa Orgelet. Ungdommen viiste sig for den største Deel at være meget vel oplyst, og adskillige udmærkede sig ved deres fuldstændige, færdige og forstandige Svar efter Lærebog og Catechismus til fortrinlig Berømmelse. Man vidste ligeledes noget af den Bibelske Historie, havde lært mange Psalmer og læste vel i Bog. Den troefaste Kirkens Lærer Hr. Windekilde fortjener Taksigelse for sin omhyggelige og vel anvendte Flid. Herren lade ham indhøste de ønskeligste Frugter deraf til sildig Alderdom! Der svaredes, at ey noget var at andrage.

- d. 11. Sverdborg Pastorat. Embedsbøger: a) Sogne Præstens Hr. Westengaards: Catechisationsbog fra 1797 – i Aaret 1805 til Dom. 3 Trin. catechis. af Præsten 16 Gg – af Degnen – 7 Gg. Skolebesøgsbog – fra 13 febr. til 4 Julii – 28 Gg. Bog over Confirmantere fra 1795 til 1805. Kirkebog fra 1739 til 1805 i Junii. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. b) Degnens Msr. Schrøders: Reskript-bog – Udtog af Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Bog at bede for Syge fra 1760 til Dom. 2 Trin. 1805. Collect og Tavlebog fra 1744 til 1805 Dom. 4 Trin. Tillysningsbog fra 1770 til Dom. 4 Trin. 1805. Aftenlæsningsbog fra 1800 til 1805 Mart. Catechisationsbog – 3 Gg om Søndagen fra 16 Mart. Communionbog fra 1759 til 1805 Dom. 5 Trin. c) Skoleholder Msr. Streits i Sverdborg: Skole-Journal fra 1795 til Jun. 1805. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. d) Bie-Skoleholder Msr. Poulsens i Over-Windinge: Skole-Journal fra 1793 til Jun. 1805. e) Bie-Skoleholderens¹¹⁰ i Snertinge: Hans Huus var brændt og Skole-Journalen med. Selv var han udgaaet med Amtmandens Brandbrev.¹¹¹ Sogne-Præsten leverede en Fortegnelse paa Børnene.

Sverdborg Kirke. Sogne Præsten Hr. Westengaard prædikede over Joh. 4,23 grundigt, ordentligt, opbyggeligt og smukt. Hans Bryst var saa svagt, at han ikke kunde messe. Men han catechiserer meget godt. Degnen Msr. Schrøder er noget døv, men han synger godt og catechiserer meget vel. Foruden en Deel af Menigheden var Ungdommen i talrigst Forsamling tilstede. Den svarede for det meste meget fermt. Man udviiste ey allene fuldstændig, men ogsaa vel fattet Kundskab med sundt Overleg efter Lærebog og Catechismus og gjorde Rede for alt med god Færdighed. Endogsaa de mindre oplyste havde dog antagelig Kundskab. Ingen Vankundighed var at bemærke. Man vidste tillige adskilligt af den Bibelske Historie, man havde i sær lært mange Psalmer og forstod at anvende dem til Bekræftelse i Troe og Guds-frygt. De fleste kunde opslaae Psalmer efter Tal og læste vel i Bog. Kirkens duelige og retskafne Lærer Hr. Westengaard har ved sin utrætte-

ligen Fliid og sin forstandige Virksomhed gjort sig i høyeste Maade fortient af Menighed og Ungdom saavel i Skole som Kirke til mangfold Velsignelse baade for Unge og Gamle. Herren styrke og belønne ham! Der svaredes, at ey noget var at klage.

d. 12. Sverdborg Pastorats Skoler.

1) *Sverdborg Skole.* Skole Lærer Streit var nyelig kommet op af Sygdom og kunde intet foretage [sig]. Han underviser ellers ret godt og leder til god Boglæsning. Mange Børn, i sær fra Skagerup, Castelef og Svindinge, havde aldrig før været i Skole, og mange vare endnu udeblevne. Men de Børn, som havde beviist nogenlunde Fliid ved Skolegang, lagde Prøver deraf for Dagen ved deres gode og forstandige Svar efter Lærebog og Catechismus. De læste ligeledes temmelig vel og nøyagtig i de forskellige Bøger, som bleve dem forelagde. Ti til Elleve skrive, og et Par deriblandt regner. Man har ogsaa lært Psalmer. Skolens troe og gode Lærer Msr. Streit fortjener al Opmuntring. Gud velsigne ham! 20 Bøger uddeelte.

2) *Overvindinge Bie-Skole.* Extra-Skoleholder Poulsen er nu gammel og uden Tvivl noget ligegyldig. Af Børnene fattedes en stor Deel. De flittige, som havde indfundet sig, svarede imidlertid gandske godt efter Lærebog og Catechismus, ikke uden Eftertanke. Nogle udmærkede sig ved deres færdige Læsning i forskellige Bøger. Men andre fattedes Øvelse. Omtrent 4 til 5 lære at skrive. Adskillige havde lært Psalmer, men ikkun 1 vidste noget af den Bibelske Historie. 10 Bøger uddeelte.

3) *Snertinge Bie-Skole.* Sogne Præsten virker her det meste. Omtrent 11 Børn svarede til Fornøyelse efter Lærebog og Catechismus og læste saavel i Bog, at jeg kunde belønne dem. De havde ogsaa lært Psalmer. 11 Bøger uddeelte.

d. 13. Weyløe Pastorat. Embedsbøger: a) Sogne Præstens Hr. Provst Hersom: Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Catechisationsbog fra Dom. 3 i Faste til 4 Dom. Trinit. 10 Gg. Skolebesøgsbog – 5 Gg siden Martii – Naar ei anført, hvorledes han var fornøyet – Erindring derom indtegnet. Weyløe Kirkebog over Copul., Døde – fra 1729 til 1805 i Jun. Wester-Egitzborg Kirkebog over Dito fra 1729 til 1805 – Jun. 2 Skifte Protokoller fra 1795 til 1805 – af mig paategnet. b) Degnens Msr. Wissings: Comunionbog for Weyløe fra 1798 til Dom. 4 Tr. 1805. Dito for Wester Egitzborg fra 1798 til Dom. 3 Trin. 1805. Læsningsbog fra 1799 til Dec. 1804 – Indtegnet Erindring, at Forklaring maae gives, hvorfor der ikke er læst i Aaret 1805, før min Indberetning skeer til Cancelliet. Catechisationsbog fra Dom. 4 i Faste til Dom. 4 Trin. 8 Gg. Skole-Journal fra 1803 til 1805 Jul. c) Skoleholder Obenhausens i Wester-Egitzborg: Hans Skole-Journal fandtes ikke i

Præstegaarden – Ieg har derfor antegnet min Visitatz i Skolen paa et særskildt Stykke Papiir og leverede samme til Præsten – Dog Ney! Skole-Journalen fandtes, og nu kan jeg indtegne det fornødne i samme.

Forklaring fra Degnen Birkedal i Hammer, hvorfor han ikke har læst i Aaret 1805, leveredes mig, af Sogne Præsten attesteret.

Weyløe Pastorats Skoler.

1) *Wester-Egitzborg Skole.* Skole Lærer Stud. Oberhausen er blevet uflittig, catechiserer nu heel maadeligen og fik derfor behørig Paamindelse, ogsaa indtegnet i hans Skole-Journal. Adskillige Børn havde vel ikke glemt, hvad de vidste af Lærebog og Catechismus, men da de over [Aar] og Dag ikke havde søgt Skolen eller nogle af dem i det høyste kun faa Dage, kunde jeg ikke belønne dem. Af dem, der havde viist mere Fliid ved Skolegang, svarede 14 Børn af Lærebog og Catechismus saa vel, at jeg med Hensyn til deres Færdighed og i Betragtning af deres skikkelige Boglæsning i forskellige Bøger, kunde belønne dem. Men til at agte paa Ordenes Mening og fatte rigtigt Begreb om Børnelærdommens Indhold var ingen Veyledelse givet dem. Ieg skiønnede altsaa, at Skolelærer Msr. Oberhausen ikke har fortsat sin forhen udviste Flid, men er blevet lunken og ligegyldig. Han maae nødvendigen anstrenge sig paa nye for at faae Børnenes Tænksomhed opvakt og ledsage dem ved forstandig Udvikling af Ordenes Mening til klare Begreber, saafremt han i Tiden vil undgaae Ansvar. 14 Bøger udeelte.

2) *Weyløe Skole.* Degnen Seminarist Wissing synes ikke at anstrenge sig for Ungdommens Oplysning, men behandler alt med Kulde og Ligegyldighed. Erindring indtegnet i hans Skole-Journal. Skolegang var blevet meget forsømt. Ikke faa savnedes. Nogle af de forsømmelige vidste vel at svare af Lærebog og Catechismus, men uden synderlig Eftertanke, og da de havde været borte i Aar og Dag eller derover, kunde jeg ikke belønne dem. Ikkun 10 Børn, som havde været flittigere, svarede saaledes af Lærebog og Catechismus, at Mening og Indhold erkjendtes ikke at være dem utydelig, saa at jeg i Betragtning tillige af deres antagelig Boglæsning i forskellige Bøger kunde belønne dem. Syv Smaa, som læste inden i, fik passende Bøger til Opmuntring i deres Flid og til Øvelse i forskellig Læsning. Skolens Lærer Seminarist Wissing vilde bestræbe sig for at nedplante mere Lyst til Skolegang ved fornyet Virksomhed.

- d.14. *Weyløe Kirke med Ungdommen fra Wester Egitzborg.* Sogne Præsten Hr. Provst Hersom prædikede over Epistelen paa 5te Søndag efter Trinitatis bibelsk, opbyggeligt, ordentligt og mindre monotorisk end forhen. Han catechiserer og messer godt. Degnen Seminarist Wissing synger

skikkelig og catechiserer vel nok. Den talrige Ungdom lagde i Almindelighed en meget god og fuldstændig Kundskab for Dagen efter Lærebog og Catechismus samt beviiste ved sine rigtige og bestemte Svar, at den havde klar Indsigt i Lærdommenes Indhold og Sammenhæng. De mindre oplyste udviiste dog tilstrækkelig Kundskab. En Deel var ogsaa vel bekiendt med den Bibelske Historie. Man havde lært mange Psalmer og læste ret vel i Bog. Guds Velsignelse være mangfoldiggjort over den troefaste og retskafne Kirkens Lærer Hr. Provst Hersom, at han maae indhøste rigelig Frugt og Løn af sin utrættelig Fliid! Der svaredes, at ey noget var at klage.

Møns herred

- d. 16. Stege Pastorat. Embedsbøger: *a)* Sogne Præstens Hr. Provst Lunds:¹¹² Embedsbog. Reskriptet af 28 Dec. 1804 anmeldt, men ikke indført. *b)* Klokkerens Hr. Winthers: Egteskabs-Protokol fra 1774 til 12 Jul. 1805. Døde-Protokol fra 1762 til 15 Jul. 1805. Døbe-Protokol fra 1792 til 14 Jul. 1805. Communion-Protokol fra 1792 til 12 Jul. 1805. Protokol over uægte Børn fra 1731 til 15 Jul. 1805. Unge Communicanter fra 5 Søndag i Faste til Dom. 3 Trin. 1805. *c)* Capellanens Hr. Panums: Catechisat. Bog fra 30 Jan. til 18 Jul. – 32 Gg. Embedsbog fra 1793 til 1 Jul. 1805. *d)* Fattig-Skoleholder Holmboes: Skole-Journal fra 1 May 1804 til 1 May 1805 – Skolen besøgt af Provsten – 4 Gg – nye Journal fra 1 May 1805 til 13 Jul. – besøgt af Provsten 1 Gg. Privatist-Skole for Byens Børn – 1 Gg besøgt af Provsten 1802. *e)* Chordegn Robsahm: Catechisationsbog – fra Dom. 2 Pasch. til Dom. 5 Trin. – 9 Gg – faa tilstede. *f)* Skoleholder Møllers i Tiørnemark: Skole-Journal fra 1800 til Jun. 1805. Læsningsbog fra 1 Jan. 1805 til Dom. Trinit. *g)* Skoleholder Præstøes i Svensmarke: Skole-Journal fra 1788 til Julii 1805. Læsningsbog fra 1800 til Jun. 1805.

Stege Kirke. Den Residerende Capellan Hr. Panum prædikede over Joh. 6,68,69. Hans Prædiken var ordentlig og vel udarbejdet med Grundighed, Lys og Klarhed i et smukt Sprog til megen Opbyggelse. Han catechiserer iligemaade meget godt og messer skikkelig. Hr. Provst Stauning var tilstede en Tid lang, men blev, som gl. Mand, frietaget for at catechisere, da han tillige er svag. Chordegn Robsa[h]m synger vel nok og catechiserer nogenledes. Ungdommen var i stort Antal forsamlet. Den udviste for det meste i sine Svar efter Lærebog og Catechismus en ligesaa fuldstændig som god og vel fattet Kundskab, havde klart Begreb om Lærdommenes Indhold og Sammenhæng og gjorde Rede derfor med Forstand og Færdighed. Bibelsk Historie var heller ikke ubekendt. Man havde lært mange Psalmer. Ikkun ved Bøglæsning viiste sig nogen Mangel. Herrens Velsignelse være mangfoldiggiort saavel over Kirkens første Lærer, den hæderfulde Olding Hr. Provst Stauning, som over Kirkens anden Lærer, den flittige og duelige Residerende Capellan Hr. Panum, at deres forenede Bestræbelser til sand Christelig Oplysnings Udbredelse maae lønnes med rige Frugter til Gavn og Glæde! Der svaredes, at ey noget var at andrage.

d. 17. Stege Pastorats Skoler.

1) *Svensmarke Skole.* Skoleholder Præstøe er flittig og underviser ret vel samt catechiserer med Færdighed. Mange Børn havde glemt, hvad de forhen vidste, enten af Skiødesløshed eller ved Skolegangs Forsømmelse, og i Boglæsningen havde de tabt alt for meget. Men de, der havde udviist nogen Fliid i Skolegang, gjorde god Rede baade for Lærebog og Catechismus med sundt Begreb og klar Indsigt. De læste ogsaa for det meste ret godt i forskellige Bøger. I alt ere der 8te, som skrive. Bibelsk Historie er ikke begyndt endnu. Man havde lært nogle gl. Psalmer af den gl. Psalmebog, fordi den nye ikke endnu er antaget. Skolelærer Præstøes Duelighed og Fliid fortjener Opmuntring. 18 Bøger uddeelte.

2) *Tjørnemark Skole.* Skoleholder Møller kan vel undervise og lede Børnene til rigtigt Begreb, naar han vil gjøre sig Umage. Skolegangs Forsømmelse havde været alt for almindelig. Mange vare udeblevne. Af de faa nogenlunde flittige kunde ikkun 3 smaa Drengene opmuntres ved Belønning; men 9 Piger udmærkede sig ved deres gode og vel betænkte Svar af Lærebog samt 2 smaa Piger ligeledes ved deres Kundskab af Catechismus. Ogsaa læste disse tilsammen temmelig vel i forskellige Bøger. Ingen skriver eller regner. Faa Psalmer havde man lært af den gl. Psalmebog. Naar Skolegang formeredes, og Fliid blev forøget fra alle Sider, kunde Skole Lærer Møller vel stifte mere Nytte, end hidtil er skeet. 14 Bøger bleve uddeelte.

3) *Stege Bye- og Fattig-Skole.* Fattig-Skolens Lærer Holmboe har ogsaa andre af Byens Børn, som ellers høre under Chordegns Robsahm. Begge forstaae ret godt at undervise, naar Fliid besjæler dem. Mange Børn svarede fermt efter Lærebog og Catechismus med godt Begreb og rigtig Indsigt. Men i Boglæsning viiste sig megen Svaghed formedelst Mangel af Øvelse i forskellige Bøger. Bibelsk Historie er heller ikke begyndt endnu. Og deres Antal, som skrive, er heller ikke stort. Skole-Ungdommen fra Udbye, som havde mistet sin Skoleholder,¹¹³ viiste sig slet. Ungdommen fra Nye Ohr blev reent borte. 38 Bøger bleve uddeelte.

d. 18. Kieldbye Pastorat. Embedsbøger: a) Sogne Præstens Hr. Lunds: Catechisationsbog – fra 1ste Søndag i Faste til Dom. 5 Trin. af Præsten 11 Gg – af Hiorth 3 Gg – af Andersen 3 Gg. Skolebesøgs Bog – i Kieldbyelille 8 Gg – alting vel – i Kieldbyemagle Skole 8 Gg – alting slet. Kirkebog fra 1794 til Jul. 1795 [: 1805]. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. b) Kirkesanger og Skolelærer Hiorths: Kirkebog over Fødsle og Døde fra 1802 – til 1805. Catechisat. Bog – 3 Gg – deri Udtog af Reskriptet. Aftenlæsningsbog – fra 1 Jan. 1805 til ult. Mart. Skole-Journal

fra 1 Jan. 1805 til Jul – i Apr, May og Junii næsten ingen. Tillysningsbog fra 1782 til 5te Dom. Trin. 1805. Bedebog for Syge fra 1760 til Dom. 5 Tr. 1805. Comunionbog fra 1799 til Dom. 5 Tr. 1805. c) Kirkesanger og Skolelærer Andersens: Catechisations- og Aftenlæsnings Bog i Aaret 1805 – 3 Gg i Kirke. Skole-Journal fra 1795 til Jul. 1805.

Kieldbyelille Skole. Kirkesanger og Skolelærer Andersen er en flittig og duelig Mand, som catechiserer og synger godt. Børnene havde for det meste flitteligen søgt Skole og vare vel underviste. De svarede med Færdighed og godt Begreb af Lærebog og Catechismus. De læste vel i forskellige Bøger. De havde ligeledes lært Psalmer. Tre skrive. Men Bibelsk Historie var ikke begyndt endnu. Skolens duelige og flittige Lærer Kirkesanger Andersen fortjener al Opmuntring og Taksigelse. 20 Bøger uddeelte.

Kieldbye Kirke. Sogne Præsten Hr. Lund prædikede over Marc. 2,17 grundigt, Evangelisk-Christeligt, smukt og opbyggeligt. Han catechiserer meget godt og messer vel. Kirkesanger Hiorth synger godt og catechiserer vel nok. Ungdommen, i Mængde forsamlet med en talrig Deel af Menigheden, svarede for det meste meget vel og udviste i sine Svar fuldstændig Kundskab forenet med godt Begreb efter Lærebog og Catechismus. Adskillige vidste ogsaa lidet af den Bibelske Historie. De Svagere kiendte dog Børnelærdommenes væsentlige Indhold. Man havde lært mange Psalmer og læste temmelig vel i Bog, kiendte ogsaa Tal. Kirkens troefaste og retskafne Lærer Hr. Lund fortjener megen Høyagtelse. Gud velsigne hans Fliid og lønne hans heldige Bestræbelser med rige Frugter! Der svarede, at ey noget var at klage.

- d. 19. *Kieldbyemagle Skole.* Kirkesanger og Skolelærer Hiorth har ingen Lyst til at undervise, gjør sig ingen Umage og forstaaer ikke at udvikle Mening og Indhold for Børnene. Den yderlige [overstreget: Skolegangs Forsømmelse] Vankundighed, som her tager Overhaand, maae nødvendig afhielpes. Saare faa Børn vidste lidet af Catechismus uden at fatte Meningen og kunne ledes til taalelige Bøglæsning i forskellige Bøger. Dog er Stavning usikker og ufuldkommen. Tre af de beste Børn vare andensteds underviste. Den aldrende Skolelærer Hiorth, som ikke formaaer at udrette noget til Nytte i Skolen, bør efter Loven med Præstens og Provstens Samtykke holde sig en Medhielper eller i andet Fald belove sig paa Tiltale efter de Kgl. Anordninger.¹¹⁴ 7 Bøger uddeelte til Skolens Børn. 3 Børn belønnes uden for Skolen.

- d. 20. *Borrhe Skole.* Skoleholder Bager kan vel undervise og er ikke uskikket. Han catechiserer vel nok og synger ikke ilde. Ved den megen Skolegangs Forsømmelse var Børnenes Fremgang blevet opholdt. Imidlertid vidste dog en Deel at svare gandske godt efter Lærebog og Cate-

chismus, ikke uden Indsigt og Eftertanke. Men i Boglæsning viiste sig den største Ufuldkommenhed formedelst Mangel af Øvelse i Stavning og af Læsning i flere forskellige Bøger. Der er kun Tre, som skrive. Man havde lært Psalmer, men for det meste skiødesløst, og meget var glemt. Skoleholder Bager maae vare omhyggeligst paa Færdighed og Nøyagtighed i Boglæsning samt ellers bestræbe sig for at faae Lyst til Skolegang mer og mer opvakt. 16 Bøger uddeelte.

Embedsbøger i Borrhe: a) Sogne Præstens Hr. Kirchheiners: Kirkebog fra 1762 til Jul. 1805. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Catechisationsbog – fra Dom. Lætare – 6 Gg. Skolebesøgs-Bog – fattes – skriftlig derom erindret. b) Degnens Msr. Rostrups: Byelæsnings-bog fra 1792 til 1805 i Mart. Catechisationsbog fra 1786 til 1805 – sidste Aar 9 Gg til 5 Trin. Rescriptbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Tillysningsbog fra 1804 til Dom. 5 Trin. 1805. Bog over Confirmation og Læsning fra 1793 til 1805 Mart. Comunionbog fra 1796 til Dom. 4 Trin. 1805. c) Skoleholder Bagers: Skole-Journal fra 1802 til Jun. 1805. Reskript indført.

Borrhe Kirke. Sogne Præsten, den gl. Hr. Kirchheiner, var svækket ved et svært Fald og havde i rum Tid ey kundet forette noget; hans Søn Hr. Kirchheiner, Residerende Capellan i Stubbekjøbing paa Falster, prædikede for ham over Math. 7,21 gandske godt og messede vel. Degnen Msr. Rostrup synger godt og catechiserer meget vel. Den talrige Ungdom udmærkede sig for det meste ved sundt Begreb, sammenhængende Kundskab, Liv og Færdighed i sine Svar efter Lærebog og Catechismus. Adskillige vidste noget tillige af den Bibelske Historie. Man havde lært mange Psalmer, kiendte Tal og læste temmelig vel i Bog. Gud befæste den brave Kirkens Lærer, den værdige Olding Hr. Kirchheiner, og styrke ham, at han længe maae opleve Trøst og Glæde af sine troefaste Bestræbelser under Guds naaderige Velsignelse! Der svaredes, at ey noget var at klage.

Maglebye Pastorats Skoler.

1) *Mandemarke Skole.* Kirkesanger og Skole Lærer Leegaard underviser med Forstand og Fliid og er vel oplagt. Af de 85 Skolepligtige Børn havde de fleste enten aldrig været i Skole eller udviist saa megen Forsømmelse, at deres Skolegang slet ikke komme i Betragtning. En Lige-gyldighed hos Forældre, som hartad bliver mageløs. Ieg kunde net op udlede 16 Børn, som havde beviist nogenlunde Flittighed. Disse svarede for det meste, enten af Lærebog eller tillige af Catechismus, med godt Begreb og skikkelig Færdighed. De læste ogsaa [overstreget: temmelig] vel i flere forskellige Bøger. Dog maae Stavning ideligen øves. To lære at skrive. Een har begyndt paa den Bibelske Historie. En Deel

havde lært Psalmer og kiendte Tal. Ieg beklager den duelige Skolelærer, Kirkesanger Leegaard, at han ikke skal kunde udrette, hvad han vilde og kunde, formedelst Mængdens uovervindelige Lunkenhed i Henseende til deres Børns Oplærelse. Herpaa bør dog eengang raades Bod. 16 Bøger uddeelte.

- d. 21. Maglebye Pastorat. Embedsbøger: a) Skole Lærer og Kirkesanger Leegaards i Mandemarke: Aftenlæsnings-Bog fra 1801 til Mart. 1805. Skole-Journal fra 1801 til Jul. 1805. Catechisationsbog i Aaret 1805 – Siden 1ste Søndag i Faste til Dom. 5 Trinit. 2 Gg af Leegaard – 10 Gg af Præsten – 2 Gg af Hansen. Reskriptbog – Udtog af Reskriptet under 28 Dec. 1804 indført. b) Skole Lærer og Kirkesanger Hansens i Maglebye: Skole-Journal fra 1802 til Mart. 1805. Reskript-Bog – Udtog af Reskriptet under 28 Dec. 1804 indført. Catechisationsbog 1805 – 2 Gg af Hansen. Aftenlæsningsbog fra 1803 til 1805 til Mart. Comunionbog fra 1798 til Dom. 5 Trin. 1805. Tillysningsbog savnedes. c) Sogne Præstens Hr. Gads: Kirkebog fra 1786 til 1805 – Jun., Jul. Catechisationsbog – fra 24 Febr. til Dom. 5 Trin. 12 Gg. Skolebesøgsbog – I Maglebye 14 Gg – I Mandemarke 12 Gg. Ministerial- eller Kaldsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført.

Maglebye Kirke. Sogne-Præsten Hr. Gad prædikede over Evangel. paa 6te Søndag efter Trinit. grundigt, ordentligt, smukt, med god Stemme og Anstand. Men blot Moral uden Evangelio fremmer ikke. Han catechiserer godt og messer vel. Kirkesanger og Skolelærer Hansen synger godt og catechiserer fermt. Kirkesanger og Skolelærer Leegaard synger godt og catechiserer meget vel. En talrig Ungdom var forsamlet. Den viiste sig fra Begyndelsen sagtfærdig og dorsk. Men da den var blevet opvakt, viste da sig, at den havde for det meste en god og fuldstændig og sammenhængende Kundskab efter Lærebog og Catechismus, som nogle deriblandt gjorde Rede for med fortrinlig Indsigt og Færdighed. Man vidste ogsaa noget af den Bibelske Historie og havde lært mange Psalmer samt læste temmelig vel i Bog. Den yderlige Skolegangs Forsømmelse har til Følge, at Kirkens duelige og retskafne Lærer Hr. Gad maae anvende des større Møye ved Confirmations-Underviisningen og vare desto omhyggeligere paa idelig Catechisation. Hans udviiste Taalmodighed, forenet med heldig Fliid, paaskønnes og derfor med desto større Taknemlighed. Gud velsigne og belønne ham! Der svaredes, at ey noget var at klage.

Maglebye Skole. Saa godt som slet ingen Skolegang havde her fundet Sted. Nogle faa Børn havde nu og da indfundet sig paa enkelte Dage. Men de fleste Forældre hævde sig til Gienstridighed mod alle Formaning og holde deres Børn forsætlig tilbage uden al antagelig Aarsag, da Skolens Lærer, Kirkesanger og Seminarist Hansen, er ligesaa paa-

passende som duelig. Ieg kunde net op faae 7 Børn opdaget, som ved at læse saa temmeligen i Bog vandt Adgang til at opmuntres ved Foræring af en eller anden liden Bog under Løfte af flittigere Skolegang. Her er ey andet for, end at Vedkommendes Modvillighed til at lade deres Børn søge Skole, efter Forordningsmæssig Advarsel og Paamindelse, maae andrages for Amtmanden til behørig Foranstaltning efter Anordningerne.¹¹⁵

- d. 22. Elmelunde Pastorat. Embedsbøger: a) Sogne Præstens Hr. Holms: Embedsbog. Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Catechisationsbog – fra Dom. 4 p Epiph. 1805 – til Dom. 6 Trin. – af Præsten 16 Gg – af Degnen 6 Gg – Præsten giver de Voxne [Underviisning] hver Søndag Eftermiddag Kl. 1 i Retskrivning, Regning, Fædrenelands Historie og Geographie og i andre for dem nyttige Kundskaber – Han holder et Laanebibliothek for Almuen. Skolebesøgs-Bog – fra febr. 1805 til 12 Jul. – 26 Gg – Præsten giver selv Anviisning til Bogstavning og Retlæsning samt lærer Børnene at regne og læser med dem i Skoleholderens Sted, som ofte er fraværende – hvorom Erindring er skeet. Kirkebog fra 1767 til Jul. 1805. b) Sogne-Degnen Høyers: Kirke-Protokol fra 1796 til Jul. 1805. Skole-Journal fra 1800 til 1805 – Reskriptet indført. Vinterlærings bog fra 1796 til Apr. 1805 – Forelæser Hr. Provst Høegs Anvisning til vel indrettet Iordbrug¹¹⁶ efter Religions-Underviisningen, ogsaa i fornøden Pashed. Tillysningsbog fra 1804 til Dom. 6 Trin. 1805. Kirke-Forretnings & Catechisationsbog – af Degnen 7 Gg. Communionbog fra Nov. 1804 til Dom. 3 Tr. 1805. c) Skoleholder Møllers: Skole-Journal fra 1791 til Jul. 1805 – Udtog af Reskriptet indført. *Hierteberg Skole.* Skoleholder Møller underviser meget vel og catechiserer ret godt. Han synger ogsaa nogenledes. Iblandt den talrige Forsamling af Børn fandtes mange, som havde giort smuk Fremgang i deres Børnelærdom og svarede efter Lærebog og Catechismus baade med godt Begreb og med Færdighed. For det meste kunde de ligeledes temmelig vel behielpe sig ved Læsning i forskellige Bøger. Dog bliver deres Øvelse stedse at vare paa med al Omhyggelighed. Tre til Fire regne og skrive. Man har ogsaa lært Psalmer. Skolens duelige Lærer Møller fortjener Opmuntring. Gud styrke ham! 41 Bøger uddeelte. *Elmelunde Degneskole.* Fordi Skolens Lærer maae anvende nogle Dage hver Uge om Vinteren til Byelæsning, søge Børnene paa den Tid ogsaa til Skolen i Hierteberg. Nogle af de nu forsamlede Børn havde mødt for mig i Hierteberg Skole og erhvervet sig Bøger til Foræring. De andre, som havde været flittige, udmærkede sig ved godt Begreb om Børnelærdommen efter Lærebog og Catechismus og gjorde rede derfor med Forstand og Færdighed. De vidste ogsaa at komme vel frem ved

Læsning i forskellige Bøger, hvorved adskillige fortiente Berømmelse. Een havde tillige nogen Kundskab om Geographie efter Landkort. Der ere Fire, som skrive og regne. Man havde lært Psalmer. Skolens delige og vel oplagte Lærer Msr. Høyer baner sig Vey ved fortvarende omhyggeligst Fliid til Yndest og Kierlighed. 8 Bøger uddeelte.

- d. 23. *Elmelunde Kirke*. Sogne Præsten Hr. Holm prædikede over Tit. 2,11-18 opbyggeligt, Christeligt og godt. Han catechiserer vel nok og messer skikkelig. Degnen Msr. Høyer synger meget godt og catechiserer ganske vel. Ungdommen viiste sig i det heele meget ferm. Mængden udmærkede sig ved Fuldstændighed, Forstandighed og Færdighed i sine Svar efter Lærebog og Catechismus. Bibelsk Historie var heller ikke ubekendt. Man havde lært mange smukke Psalmer, kiendte Tal og læste godt i Bog. Menigheden var i talrig Forsamling tilstede. Her blomstrer Oplysning og Sædelighed og Orden i yndig Samqvem. Gud velsigne den troefaste og Aarvaagne Kirkens Lærer, den retskafne Hr. Holm, som opofrer troeligen sin heele Virksomhed til sand Christendoms Udbredelse. Jeg tilønsker ham af gandske Hierte sneehvid Alderdoms Hæder og Glæde i beste Velgaaende til Gavn for sin elskede Menighed!

Ebbelnæs i Skole i Damsholte Sogn. Kirkesanger og Skole Lærer Kiep underviser med Forstand, leder Børnene til rigtigt Begreb og holder dem til nøyagtig Boglæsning. De Børns Antal, som havde gjort nogen Fremgang i Lærebogen, var ikke stort. Men de udviiste i deres Svar baade klart Begreb og megen Færdighed. Ligeledes svarede ogsaa de, der havde lært Catechismus, med god Eftertanke. I Boglæsning befandtes de flittige at være saa vel øvede, at de uden Anstød eller dog ved rigtig Stavning kunde godt hielpe sig frem i forskellige Bøger, og nogle læste fermt. Tre skrive. Man havde lært Psalmer. Men Bibelsk Historie var ikke begyndt endnu. Skolens delige og vel oplagte Lærer Msr. Kiep tilønskes al guddommelig Velsignelse. 31 Bøger uddeelte.

- d. 24. Damsholt Pastorat. Embedsbøger: a) Sogne Præstens Hr. Hegelunds: Catechisationsbog – hver Onsdag i Fasten – 1 undtagen – og siden 20 Gg af Sogne Præsten – 2 Gg af Kirkesangeren. Skolebesøgsbog – i alle 3 Skoler – 25 Gg fra 4 Mart. Kirke-Protokol fra 1787 til Jul. 1805. Dito fra 1754 til 1787. b) Kirkesanger Msr. Kieps: Byelæsningsbog fra 1805 Jan. til Mart. Catechisationsbog – 2 Gg. Tillysningsbog fra Nytaar 1805. Reskriptbog – Udtog af Reskriptet under 24 [: 28] Dec. 1804 indført. Kirkebog fra 1799 til Dom. 6 Trin. 1805. Comunionbog fra Jan. 1799 til Dom. 5 Tr. 1805. c) Skole Lærer Mørks i Hielm: Skole-Journal fra 1790 til Jul. 1805 – Reskript indført. d) Skole Lærer [Rydals] i Sprove: Skole-Journal fra 1795 til Jul. 1805 – Reskript indført.

Damsholt Kirke. Sogne Præsten Hr. Hegelund prædikede over Joh. 17,3 ordentligt og grundigt til Opbyggelse. Han catechiserer vel og messer godt. Kirkesanger Kiep synger temmelig godt og catechiserer med Liv og Færdighed. Baade Menighed og Ungdom var i talrig Forsamling tilstede. Næsten heele Ungdommen udmærkede sig ved fortrinlig god Kundskab efter Lærebog og Catechismus, som man vidste at gjøre Rede for med ligesaa klar Indsigt som Fuldstændighed og Færdighed. Man havde lært mange Psalmer, kiendte Tal og læste temmelig vel i Bog. Kirkens omhyggelige og retskafne Lærer, den værdige Hr. Hegelund, udretter mangefold Nytte i sin betydelige Virksomhed ved sine troefaste og forstandige Bestræbelser. Gud velsigne og belønne ham!

Hielm Skole i Damsholte Sogn. Skole Lærer Jens Hansen Mørk er duelig og flittig. Han veyleder Børnene til sundt Begreb, catechiserer godt, men agter ey nøye nok paa Boglæsningen, som han og blev erindret om. Iblandt 47 Børn, af hvilke 6 vare fraværende, forefandt jeg ved Overhørelse i Børnelærdom og Boglæsning 23, som kunde fortiene at opmuntres ved Foræring af Bøger. Disse svarede, efter deres forskellige Alder og Fremgang, af Lærebog og Catechismus ret fermt, med godt Begreb, fuldstændig og rigtigt, havde ogsaa for det meste lært Psalmer, og nogle deriblandt udmærkede sig ved deres færdige Læsning i hvad Bog, det skulde være. Men de fleste røbede dog heri Mangel af Nøyagtighed formedelst Mangel af Øvelse i Stavning, som bliver omhyggeligen at vare paa og at befæste ved Afvexling i forskellige Bøger. Fem havde lagt Vind paa Skrivning og To paa Regning tillige. Skolens duelige Lærer Mørk fortjener al Agtelse og Opmuntring. 23 Bøger uddeelte.

- d. 25. *Sprove Skole i Damsholte Sogn.* Skole Lærer Rydal underviser meget vel, catechiserer godt og fører Børnene til god Boglæsning. De Børn, der havde lært noget af Lærebogen og Catechismus tillige, svarede meget godt, med klart Begreb og megen Færdighed. Boglæsning er nøyagtig og bestemt hos saa mange, som søge Skolen. De kunne godt hielpe sig frem i forskellige Bøger ved rigtig Stavning, og adskillige læse ret skjønt. Psalmer havde nogle lært, og flere ville lære det herefter. To havde begyndt at skrive. Den vel oplagte Skolens Lærer Rydal fortjener Opmuntring og Taksigelse. 23 Bøger uddeelte.

Dame Skole i Phanefjord Sogn. Skole Lærer Rydal har været en fortient Mand, men er nu gammel og skrøbelig. Dog kunde han gavne endnu ved flittigere Skolegang. Han catechiserer ikke ilde. Mange Børn savnedes, og en stor Deel af de tilstedeværende havde enten aldrig tilforn været i Skole eller ikkun besøgt den i nogle faa Uger eller i faa Dage. Imidlertid beviste de flittigere ved deres Svar af Lærebog og Cate-

chismus, at skikkelig Kundskab kan være at opnaae hos den gamle Lærer endnu, naar man vil søge ham. Dog skulde der agtes meget mere paa deres Veyledelse til behørig Eftertanke. Deres Boglæsning var heller ikke at forkaste. Nogle fortiente Berømmelse. Der er kun 1, som skriver, men ingen regner. Ikke mange havde lært Psalmer. Saare ønskeligt skulde det være, om den gamle velfortiente Skolens Lærer Rydal ved Folkets Biestand blev sat i Stand til at holde sig en duelig Medhielper i sin Alderdom. 16 Bøger uddeelte.

Haarbølle Skole. Skole Lærer Malling underviser med Fliid og Forstand, catechiserer meget godt og synger smukt. Uagtet mange Børn havde været forsømmelige, og adskillige savnedes, fandt jeg dog et Antal af 29 Børn, som med Hensyn til deres Fremgang i Lærebog og Catechismus saavel som i Boglæsning samt i Forhold til deres Fliid kunde opmuntres ved Foræring af Bøger. De udviste godt Begreb om Lærdommenes Indhold, svarede vel og, da de ret vare blevne opvakt, med Færdighed. De læste for det meste ret godt i forskellige Bøger og nogle med fortrinlig Nøagtighed. Man havde lært Psalmer. Der er Tolv, som skrive, og 7 have tillige gjort smuk Fremgang i Regning. Skolens duelige Lærer Malling fortjener bedre Vilkaar og bør understøttes, saavidt mueligt kan være. 29 Bøger bleve uddeelte.

- d. 26. Phanefjord Pastorat. Embedsbøger: a) Sogne Præstens Hr. Paludans: Embedsbog – deri Catechisationsbog – 13 Gg. af Præsten fra Septuages. til Dom. 6 Trin. – it. Skolebesøgsbog – 25 Gg. Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Kirkebog fra 1788 til Jul. 1805. b) Sogne Degnens Lunds: Comunionbog fra 1801 til Jul. 1805. Kirkebog fra 1801 til Dom. 3 Trin. 1805. Rescriptbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Catechisationsbog fra Sept. til 21 Jul. – 6 Gg af Degnen. Tillysningsbog fra 1801 til Dom. 6 Tr. 1805. Byelæsningsbog fra 1798 til 1804. c) Skolelærer Rydals: Skole-Journal fra Jan. 1805 til Jul. 1805 – Reskriptet indført. d) Skolelærer Malling: Skole-Journal fra Jan. 1803 til Jul. 1805 – Reskriptet indført.

Phanefjord Kirke. Sogne Præsten Hr. Paludan prædikede over Prov. 12,22 grundigt, smukt, opvækkende, fyndigt. Han catechiserer ypperlig og messer meget godt. Ungdommen udmærkede sig ved fuldstændig, vel fattet, sammenhængende Kundskab efter Lærebog og Catechismus og svarede bestemt og rigtig med stor Færdighed. Meget faa havde mindre, men dog tilstrækkelig Oplysning. Man vidste ogsaa noget af den Bibelske Historie, havde lært mange Psalmer, kiendte Tal og læste vel i Bog. Kirkens Aarvaagne og retskafne Lærer, den Indsigtsfulde Hr. Paludan, har megen Fortieneste, som paaskiønnes med ærbødighedsfuld Taknemlighed. Gud velsigne og belønne ham! Der svaredes, at ingen klagede.

Bårse herred

- d. 27. Kallehaug. Embedsbøger hos Sognepræsten Mag. Schiøning: en gl. Ministerial-Bog fra 1699 – til 1748. Dito fra 1748 til 1783. Nye Ministerialbog fra 1783 til 1804. Nyeste Ministerialbog fra 1805 – til Apr. 1806. Kaldsbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 ikke indført – Mange Aars Synodelia fattes – Skriftlig Nota derom givet til Sognepræsten. Siden foreviist indført. Ingen Catechisationsbog – derom Nota. siden foreviist indrettet. Ingen Bog over Skolebesøg – derom Nota – siden foreviist indrettet. – for Degnen, som er død: Tillysningsbog – til April 1806 – ført af Personal-Capellanen. Comunionbog – fattes meget fra 1806 – anmærket i Bogen. Skoleholderne: Steensbye: Skole-Journal fra 1802 til 1806 Mart. Viemose: Skole-Journal fra 1796 til 1806 Mart. Langebechs: Skole-Journal fra 1801 til 1806 Mart.

Kallehaug Kirke. Capellan pro persona Hr. Maagh prædikede over Ev. paa 3^{die} Søndag efter Paaske lærerigt og opbyggeligt i et godt Sprog med klar Stemme; han catechiserer godt og messer godt. Degnetiensen er ledig – Skoleholder Haderup fra Nyeord sang. Menigheden var i stor Mængde forsamlet. Ungdommen var meget talrig. Den største Deel udviiste god og antagelig Kundskab om de væsentligste Religions-Sandheder. Mange udmærkede sig af begge Kiøn ved Forstandighed, Fuldstændighed og Færdighed i deres Svar efter Lærebog og Catechismus. Man havde lært Psalmer, vidste noget af den Bibelske Historie og læste for det meste godt i Bog. Den nidkiere og retskafne Medtiener i Ordet Hr. Maagh har ved sin utrættelige Fliid fremvirket mangefold skøn og frugtbar Oplysning i Menigheden til megen Velsegnelse. Gud lade ham ikke længere forgieves attraa sin velfortiente Befordring til vist Levebrød i bedre Vilkaar!¹¹⁷

Langebechs Skole. Afdøde Skoleholder Terøes Enke forestaaer Skolen med Rentekammerets Tilladelse under Hr. Maaghs daglige Tilsyn og Medvirkning.¹¹⁸ Børnenes Antal er lidet. Fortegnelsen indeholder 14 Børn. Blandt disse have 4 til 5 gjort roesværdig Fremgang i deres Religions-Kundskab efter Lærebog og Catechismus saavel som i Bibelsk Historie, Bøglæsning og Skrivning. 3 fortiente Roes for god Indadslæsning og Stavning. De øvrige havde været forsømmelige. Hr. Pastor Maagh¹¹⁹ fortienner megen Tak for sin aarvaagne og virksomme Deeltagelse i Underviisningen. 8 Bøger bleve uddeelte.

- d. 28. *Steensbye Skole.* Skole Lærer Hansen er gandske beqvem til at under-

viise Børn i god Boglæsning, antagelig Skrivning og kan ordentlig og vel ved simpel Catechisation vejlede Børnene til at fatte rigtigt og sammenhængende Begreb om Indholdet af Lærebog, Catechismus og Bibelsk Historie. Hans Sang er maadelig. Skolegang var blevet meget for sømt. Mange havde aldrig været i Skole, over hvilke en Fortegnelse leveredes mig, i Tallet 32 [overstreget: som skal sendes til Amtmanden]. Fortegnelsen over de Skolesøgende Børn indbefatter 52. Men disse havde tilsammen viist megen Ustadighed og Forsømmelse paa 12 Nær, som med Føye kunde ansees for flittige, og disse fik hver sin Bog til velfortient Belønning. 8 deriblandt havde gjort smuk Fremgang i Religions-Kundskab efter Lærebog og Catechismus, svarede med god Forstand og Færdighed, læste meget vel i Bog, havde lært adskilligt af den Bibelske Historie, og 4 af dem skrive tillige. 2 læste forstandigt og vel Catechismus, og 2 viiste sig ferme i Indenadslæsning og Stavning. Blandt de første er der og 1, som skriver. Man havde kun lært faa Psalmer. Imidlertid er Skole Lærers Fliid og Duelighed umiskienkelig. Gud styrke og velsigne ham!

Wiemose Skole. Skolelærer Janus Bech Anker var syg allerede i 3 Uger og kunde ikke være tilstede. En stor Mængde Børn havde forsamlet sig. Men [den] største Deel havde ikke seet ind i Skolen over Aar og Dag. Ikkun 19 Børn fandtes antegnet som Skolesøgende. Men deres Skolegang beløb sig til 1 Maaned – hos nogle 2 eller 3 Uger – hos nogle til 2 Dage i heele Aaret. Ingen af disse havde gjort mindste Fremgang i Lærebogen. De skulde have lært Catechismus. Men for det meste havde de glemt den gandske, og de, som vidste at opramse lidet, havde intet Begreb om Mening og Indhold. Boglæsning var maadelig. Ieg kunde med al Omhue ikke udlede flere end fire, som ved min dem givne Vejledning lode see, at de havde Forstand og fattede den simple Mening af Bogens Ord. Ogsaa læste disse skikkeligt i Bog og havde lært Psalmer. Ieg gav dem hver sin Bog til Opmuntring. Et par Mænd, som imidlertid ikke havde ladet deres Børn nogensinde søge Skolen, klagede over Skoleholderens Uduelighed. Ieg krævede deres Klage skriftligen med deres Haand under og gav de[m] Løfte om, at Sagen skulde paa lovlig Maade komme til Undersøgelse.¹²⁰ Slettere Skole har jeg ellers i lang Tid ikke antruffet. Aftenlæsningsbog blev fremlagt og paa tegnet – ligeledes Bøger til Skolens Inventarium.

- d. 29. Mehrn Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Mag. Cramers: Ministerial-bog fra 1746 til Apr. 1806. Dito fra 1682 – til 1746. Kaldsbog – Rescript. af 24 [: 28] Dec. 1806 indført. Catechisationsbog – fra 15 Dom. 1805 til Dom. Palm. 1806 9 Gg. Skolebesøgs-Bog fandtes ikke – derom erindret ved skriftlig Nota. b) Degnens Msr. Gielstrups: Cate-

chisationsbog fra Mart. 1805 til Dom. 2 post Pascha – 17 Gg. Tillysningsbog fra 1783 til Apr. 1806. Comunionbog fra 1801 til Apr. 1806 – ingen Opsummering af Communicaternes Antal – hvorom ved Paategning i Bog blev erindret. Læsningsbog – til Udgang af 1805 – Men fire Vintermaaneder 1806 skjønnes ikke at være indført. Erindring giort ved Paategning i Bogen. c) Skolelærerne: i Mehrn Hammer – hans Skolejournal – til April Maanedes Udgang – Men ingen Embedsbog at indføre Reskripter udi – Derom ved Nota erindret. i Kindvig – Abrahamsen. – til April Maanedes Udgang – heller ingen Embedsbog til at indføre Reskripter udi – Skriftlig Erindring givet.

Mehrn Kirke. Sogne Præsten Hr. Mag. Cramer holdt en vel udarbejdet og grundig Prædiken over 1 Tim. 2,4 i et godt Foredrag, som dog ikke var populært nok til at fattes eller bevares af enhver. Han catechiserer ordentlig og messer skikkelig. Degnen Gielstrup synger vel nok og catechiserer temmelig. En talrig Menighed var samlet. Ungdommen havde indfundet sig i stor[t] Antal. En god Deel deriblandt svarede efter Lærebog og Catechismus med Færdighed, Forstand og Livlighed. Hos den øvrige Deel befandtes god eller antagelig Kundskab. Nogle gjorde smukt Rede for Bibelsk Historie, havde lært mange Psalmer, gamle og nye, og læste ret vel i Bog. Men i Boglæsning viiste de andre ingen synderlig Fremgang. Jeg tilønsker den Indsigtsfulde og brave Sognepræst Hr. Mag. Cramer fremdeles al guddommelig Velsignelse og heldig Fremgang med Sundhed og Sielefryd i sit vigtige Kald, paa det at frugtbar Christelig Oplysning maae tiltage alt mer og mer til Befæstning og til Hæder for Religion og Dyd! Der svarede, at ikke noget var klage. En gammel Mand, Hans Sørensen, lod sig forlyde med, at den gl. Psalmebog var bedre end den nye; hvilket jeg ikke vilde tviste med ham om.

- d. 30. *Mehrn Skole.* Den gl. 83 aarige Skole Lærer Hammer er ikke saa aflegs, at han jo baade kan synge med Børnene og lede dem til at fatte Catechismi simple Mening. Hans Kone¹²¹ staaer ham troelig bi. Faa Børn havde været flittige til at søge Skolen, men disse faa læste meget vel, endog i de fremmede dem forelagte Bøger, hvilke de aldrig før havde seet. Deres Fremgang, efter deres forskellige Alder, i Lærebog og Catechismus var heller ikke ubetydelig, og de kunde modtage Veyledelse til klart Begreb om Mening og Indhold. De havde ogsaa lært Psalmer. 11 Saadanne flittige Skolegiængere fortiente hver sin Bog til Belønning og fik den. De uflittige røbe allevegne sig selv ved slet Boglæsning, van-kundig Ramsen eller større Uvidenhed. Hos den ældgamle Skolelærer Hammer, som understøttes af sin ferme Kone, kunde der dog læres noget, naar man vilde holde sine Børn til idelig Skolegang.

Kindvig [Skole]. En Deel Børn var samlet. Men de fleste havde forsømt

deres Skolegang eller viist megen Ustadighed. Følgen var altsaa, at de havde glemt for det meste, hvad forhen var lært af Catechismus og Lærebog. Men i Særdeleshed befandtes de saare maadelige i Boglæsning. En fremmed Bog var strax til Anstød for de fleste, just af Mangel paa Stavning, som ikke var drevet tilbørlig fra Ungdommen af. Forældre haste for meget med Børnenes Udenadslæsning, og Skolelæreren er svag nok til at give efter for deres Ustadighed. Ole Abrahamsen kan vist nok undervise ret godt, han synger vel og catechiserer ikke ilde. Men Børnenes ustadige Skolegang foraarsager, at han ey kan virke efter Ønske, og hans usle Lønning nedslaer alt Mod. Gud forunde ham bedre Kaar! Han er ikke uværdig. 6 Bøger uddeelte.

- d. 1. *Allerslef Skole.* Efter Skole Lærer og Kirkesanger Zuschlags Fortegnelse, uddraget af Skole-Iournalen, skulde Districtet indbefatte 82 Børn, hvoraf 74 vare antegnede. Men 35 i blandt disse anføres i Fortegnelsen selv ikke at gaae i Skole – 13 vare borte, som nu skulde havde mødt. Flere blandt dem, der mødte, havde i heelt Aar ikkun været 14 Dage i Skolen – og 4 Ugers Skolegang i [et] heelt Aar maatte ansees for noget stort. Net op 5 af de Skolesøgende havde læst det 1ste Kap. af Lærebogen og kunde modtage Veyledelse til forstandigt Svar. Iblandt dem, der havde lært Catechismus allene, fandtes kun 2, som vidste at gjøre Rede med nogenlunde Forstand. Og for Indenadslæsning i mer end een Bog eller i fremmed Bog kunde jeg blandt dem, der havde søgt Skolen over 14ten Dage, ikkun være fornøyet med 2de. Disse 9 Børn fik hver sin Bog til Belønning i Overensstemmelse med deres Skolefliid og Fremgang. Her er lidet at rose eller at glædes ved, men destomer at bedrøves over. Dog havde de flittige ogsaa lært Psalmer.

Rechende Skole. Efter Skole Lærer og Kirkesanger Kirchhofs Fortegnelse, uddraget af Skole-Iournalen, skulde Districtet indbefatte 52 Børn. Af disse havde 21 slet ikke været i Skole et heelt Aar og derover. De andre havde søgt Skolen meget lidet og ustadigt, for det meste i alt kun et par Maaneder. 7 af dem, der havde søgt Skolen, vare nu ikke tilstede. Nogle faa havde viist en Slags Fliid. Ikkun 4 havde læst det 1ste Kap. i Lærebogen. De andre læste Catechismus enten inden eller uden ad, men ikkun 2 iblandt disse vidste at svare noget, medens de andre havde glemt alt. Da jeg fandt hine 4 og disse 2 saale[d]es øvet i Boglæsning, at de kunde læse skikkelig i fremmed Bog, belønnede jeg dem hver med sin Bog efter deres forskellige Alder. Ieg veyledte Skolelæreren til at udvikle den simple Mening for Børnene af Lærebog og Catechismus, som han ikke forstaaer. Han behøver alvorlig Opvækkelse og megen Fliid, om ellers taalelig Fremgang skal være at opnaae. Man havde dog lært nogle Psalmer.

- d. 2. Allersløw Pastorat – Embedsbøger: *a)* Sognepræstens: Kirkebog – fra for af mange Blade borte – ført til May 1806. Embeds- eller Kaldsbog – fandtes ikke – Visitatzerne indskrevne i Kirkebogen – hvorom giort Erindring. Catechisations-bog – nys indrettet af den nyelig ankomne Sognepræst Hr. Biørnsen – afdøde Hr. Hansen havde ingen efterladt. Skolebesøgs-Bog – ingen fra Formand – nu indrettet af den nys ankomne. *b)* Kirkesanger og Skole Lærer Zuschlags i Allerslev: Comunionbog fra 1763 til May 1806 – rigtig. Skole-Journal fra Jan. 1806 – deri indtegnet. Catechisationsbog – 6 Gange – til May fra Febr. Gl. Skole-Journal til 1805 Dec. it. Jan., Febr., Mart. 1806. Læsebog for [den] voxne Ungdom til Fastelavn 1806. Tillysningsbog fra 1 Jan. 1805 til May 1806. *c)* Kirkesanger og Skolelærer Kirchhofs i Reckende: Skole-Journal fra 1 Jan. 1805 til 1806 Mart. Læse-Bog til April 1806. Catechisationsbog – 3 Gange i Aaret.

Allersløw Kirke. Sognepræsten Hr. Biørnsen, nys ankommet, er en velbegavet Mand. Han holdt en opbyggelig og velordnet Prædiken over Bededagens Text, catechiserer vel og messer godt. Kirkesangerne synge nogenledes, men catechisere maadelig. Iblandt den voxne Ungdom, fornemmeligen i blandt Pigerne, fandtes ikke faa, som havde giort megen god Fremgang efter Lærebog og Catechismus, læste godt i Bog, havde lært mange Psalmer og kunde ret vel imodtage Veyledelse til egen Tænksomhed. Hos adskillige forefandtes mindre, men dog antagelig Kundskab. Dog bleve tvende antegnede til at lære de væsentligste Christendoms Sandheder paa nye, førend de komme til Alters, da de vare slupne for let igiennem. Gud velsigne og styrke den velbegavede Siælesørger Hr. Biørnsen i sit vigtige Kald, at han maae glædes ved sit Arbejde.

- d. 3. Joenshoved Pastorat. Embedsbøger: *a)* Sognepræstens Hr. Fabers: Kirkebog fra 1797 til 27 Apr. 1806 – rigtig. Ældre Kirkebog fra 1743 – hvilken ligeledes er brugt til Embeds- eller Kalds-Bog. Nye Embedsbog, hvori Catechisationer og Skolebesøg ere indførte. *b)* Kirkesanger og Skolelærers Biørnsens i Steenstrup: Copiebog over Fødde, Døde og Copulerede fra 1 Jan. 1804. Gl. Tillysnings-Bog – it. Nye Tillysnings-bog. Skole-Journal – den gamle til 1803 – den nye til 1806. *c)* Kirkesanger og Skole Lærer Ditzels i Ronneklint: Skole-Journal fra 1801 til Apr. 1806. NB. Begge ere ved skriftlige Noter erindrede om egen Catechisations-bog og egen Reskriptbog.

Steenstrup Skole. Kirkesanger og Skole Lærer Biørnsen er duelig og virksom. Han underviser med Forstand og leder Børnene til egen Tænksomhed – han har i afvigte Vinter daglig givet 5 Confimerede frie Underviisning i Skrivning. Af 73 Børn havde kun 23 søgt Skolen – og 11

deriblandt ikkun fra 8 eller 14ten Dage til 7 à 8 Uger – 5 af de 23 vare nu borte – Blandt de tilstedeværende have 10 udmærket sig saa ved Flid i Skolegang, saa og ved god og forstandig Kundskab, efter deres forskellige Alder, deels af Lærebog og deels af Catechismus samt ved rigtig Læsning i fremmed Bog. De havde godt lært uden ad, men vidste tillige at gjøre rigtig og forstandig Rede for Mening og Indhold. Deres Kundskab var sammenhængende og vel grundet. 4 lære at skrive. Ieg meddeelte hver af dem sin Bog til Opmuntring. Man havde lært adskillige Psalmer. Ogsaa fik 1 Pige Belønning af Bog, som havde tilforn søgt Skolen flittig – 26 Børn nyde Underviisning i Staurebye hos en Kone – Men 17 af disse vare borte – af de andre kunde 5 ansees for skikkelig underviste og fik hver sin Bog. Den duelige, aarvaagne og flittige Skolelærer Biørnsen fortjener Opmuntring. Gud velsigne og styrke ham!

Ronneklint Skole. Kirkesanger og Skolelærer Ditzel er en meget duelig, flittig og paapassende Lærer, som veyleder Børnene til klart og sammenhængende Begreb samt ogsaa giver dem Anviisning til Kundskab i Geographie, Naturlære, Skrivning og Sang. Iblandt 26 Børn, som havde søgt Skolen i Ronneklint, udmærkede sig fortrinligen Sex ved deres forstandige, velgrundede, sammenhængende og færdige Svar af Lærebog, Catechismus, Bibelsk Historie saavel som ved Skrivning og Regning, da de tillige havde Begreb om adskilligt i Naturlæren og vidste nogenlunde Beskeed om Fædrenelandets Geographie samt paa Landkort. De læste tillige meget vel i hvad Bog, det skulde være. Tvende yngre, som ey endnu havde begyndt paa Lærebogen, svarede med Forstand efter Catechismus og læste ligeledes meget godt i adskillige Bøger. 1 Dreng fra Staurebye, som ligeledes gaaer her i Skole, var ligeledes fortrinligen bevandret i Lærebog, Catechismus og Boglæsning. En Deel Børn fra Bønsvig undervises af en der værende gammel Mand, men under Skole Lærer Ditzels Tilsyn, som overhører og prøver dem. Ogsaa disse have tildraget sig Opmærksomhed ved deres gode Fremgang deels i Lærebog og deels i Catechismus samt ved god Læsning i adskillige Bøger. Men 1 Pige fra Staurebye, alt for langt bortliggende, var af sin egen Fader blevet ypperligen underviist og kunde med Færdighed læse i hver Bog, endog i Bog med Latinske Bogstaver, hvilket sidste ogsaa een, men ikke to af Skolens Børn havde lært. Alle havde lært Psalmer, og deres Sang var meget ordentlig, god og smuk. Ieg forærede enhver af disse Børn en nyttig Bog i Forhold til deres forskellige Alder og Fremgang. Den meget duelige, aarvaagne og troefaste Skolelærer Ditzel fortjener megen Agtelse og burde belønnes, om det var mueligt, at dertil fandtes Udvey. Til 1 Dreng, som læste godt, men over Aar ikke havde været i Skole, leveredes Hr. Ditzel 1 Bog at forære ham, naar han igien passede paa flittig Skolegang.

- d. 4. *Joenshoved Kirke*. Sognepræsten Hr. Faber prædikede over Ioh. 1,17 opvækkende, opbyggeligt, skønt ikke med Christelig Fuldstændighed. Han catechiserer godt og messer meget vel. Kirkesanger og Skole Lærer Biørnsen synger temmelig godt og catechiserer vel. Kirkesanger og Skolelærer Ditzel synger skikkelig og catechiserer meget godt. Et Chor af 4 Drengene sang med – Gudstienesten gik meget ordentlig og vel. Menigheden var talrig forsamlet. Sangen gik meget ordentlig og vel, og Alt var anstændigt og opbyggeligt. Den voxne Ungdom lagde sund og god Christendoms Oplysning for Dagen i sine velbetænkte Svar efter Lærebog og Catechismus. Ikke faa have udmærket sig ved Tænksomhed, Grundighed og forstandig Indsigt. Man læste meget godt i Bog, havde lært mange smukke Psalmer og vidste tillige at gjøre Rede for adskilligt af den Bibelske Historie. Der svaredes, at ikke noget var at klage. Embedsbøger findes i Orden.
- d. 5. Præstø og Skibbinge Sogner. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Bøghs: Kirkebog fra 1738 til May 1806 for Præstøe. Kirkebog for Skibbinge fra 1793 til May 1806. Kalds- eller Embeds-Bog. Catechisat. Bog – for 1805 35 Gg. 1806 10 Gg. Skolebesøgsbog for 1805 i Præstøe 6 Gg., Schibbinge 8 Gg., for 1806 Præstøe 2 Gg, Schibbinge 2 Gg. b) Nysafdøde Kirkesanger og Skole Lærer Duuns i Præstøe: Communion-bog fra 1798 til 1806 Apr. Tillysningsbog fra 1795 til 1806 Dom. 8 Pasch. Catechisat. Bog for 1805 – 11 Gg – for 1806 – 1 Gg. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Skole-Journal fra 6 Julii 1802 til Apr. 1806. c) Degn og Skolelærer Falsters i Skibbinge: Tillysningsbog for 1806. Communionbog for 1806. Skole-Journal fra 1 Jan. 1806 til April 1806.

Præstøe Skole. Kirkesanger og Skolelærer Duun var kort tilforn ved Døden afgaaet. En talrig Forsamling af Børn var tilstede. Ved Overhørelsen befandt, at den for kort Tid siden afdøde Skole Lærer Duun, en duelig, virksom, paapassende Mand, havde indplantet de flittige og agtpaaagivende Børn en klar og sammenhængende Kundskab i Religion efter Lærebog og Catechismus, for hvilken de vidste at gjøre Rede med Tænksomhed og sund Forstand. De læste ligeledes godt i adskillige dem forelagte Bøger, som hidtil havde været fremmede for dem, havde gjort smuk Fremgang i Skrivning og Regning, vidste Psalmer og kientde tildeels noget af den Bibelske Historie. Ieg fandt Anledning til at opmuntre 18 iblandt dem ved Foræring af Bøger efter deres forskellige Alder og Fremgang; og dersom ikke en Deel havde forglemt i Vacancen, hvad de ellers havde lært, var Antallet blevet forøget. Gud give Naade til, at en ligesaa duelig og aarvaagen Skolelærer, som den afdøde har været, maae vorde dem beskikket.

Skibbinge Skole. Degn og Skole Lærer Falster er nu en udlevet Olding, 82 Aar gammel, har tilforn været en duelig og ferm Mand, men er nu saa affældig, at han lidet eller intet kan udrette og har derfor en gl. Kone til Hielp i Skolen ved Navn Charlotte Gyrsting, som dog kan lære Børnene at læse godt i Bog og er heller uskikket til at udvikle den simple Mening for dem af Catechismi Ord og af Lærebogen. De forsamlede Børns Antal var ikke lidet. Men af disse befandtes 15 Børn ikke at have gaaet i Skole, 1 var borte, og 2 vare syge. Jeg undersøgte Børnenes Fremgang i Lærebogens første Kapitler, Catechismus og Boglæsning, saaledes som denne af mig anstilles ved at forelegge dem fremmede Bøger til Læsning, og fik da 14 opledte, som kunde opmuntres ved Foræring af en liden Bog i Forhold til deres Alder og Fremgang. Disse læste rigtig og vel i Bog, gjorde god Rede for Lærebog og Catechismus, havde nogenlunde Begreb om Ordenes Mening og havde lært Psalmer. Men ikke faa, i sær af Drengene, havde forglemt, hvad de før vidste, og røbede deres Skiødesløshed ved urigtig Boglæsning. Den ærværdige Olding, Degn og Skole Lærer Falster, som har været en duelig og ferm Mand, maae nu i sin høye Alder benytte sig af en gl. Kones, Charlotte Gyrstings, Hielp, som kan lære Børnene at læse vel i Bog og leder dem temmelig godt til at agte paa Ordenes simple mening.

- d. 6. *Præstøe Kirke.* Sognepræsten Hr. Bøegh, en forstandig, indsigtfuld, duelig og virksom Mand, prædikede over 1 Ioh. 4,13,14 i god Orden til Opbyggelse. Han catechiserer meget godt og messer nogenledes. Købstædens Ungdom viiste fortrinlig god, velgrundet og sammenhængende Kundskab i Religion efter Lærebog og Catechismus. Landsby Ungdommen havde ligeledes skikkelig og antagelig Kundskab, som hos nogle i Særdeleshed fortjener at kaldes fortrinlig. Enkelte vidste adskilligt af Bibelsk Historie. Man læste godt i Bog, havde lært smukke Psalmer. Guds Faderlige Naade være mangfoldiggjort over den brave og retskafne Kirkens Lærer Hr. Bøegh til fornyet Held og Velsignelse af sine troefaste Bestræbelser!
- d. 7. Everdrup Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Wedels: Bog over Døde fra 1699 til 1806. Bog over Fødde fra 1742 til 1806. Bog over Copulerede fra 1723 til 1806. Catechisationsbog i Aaret 1805 – 12 Gg – 1806 – 6 Gg. Skolebesøgsbog 1805 – i Engelstrup 3 Gg – 1806 – 3 Gg. Skolebesøgsbog i Everdrup 1805 – ikke formedelst Sygdom – 1806 adskillige Gange. Embeds- eller Kaldsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført – meget ordentlig indrettet. b) Degnens Msr. Kaabes: Register over Fødde og Døde i Everdrup Sogn fra 1803 til Dom. 3 Pasch. 1806. Communionbog fra 1800 til Dom. 3 Pasch. 1806. Tillysningsbog fra

1799 til Dom. 4 Pasch. 1806. Catechisationsbog: 1805 – 10 Gg – 1806 – 5 Gange. Embeds-Bog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Skole-Journal. c) Skoleholder Als i Engelstrup: Skole-Journal fra 1789 til 1806.

Everdrup Kirke. Sognepræsten Hr. Wedel, noget skrøbelig i nogle Aar af Gigt-Smerter, prædikede over Ap. G. 4,12 grundigt, opbyggeligt og rørende. Han catechiserer godt og messer skikkelig. Degnen Msr. Kaabe, 83 Aars gl. Mand, synger temmelig og catechiserer nogenledes. Af den voxne Ungdom savnedes over $\frac{1}{3}$ Deel. Men Travlhed med Pløyning synes at kunde være antagelig Undskyldning. Den største Deel af de tilstedeværende gjorde Rede for sin Christendoms Kundskab efter Lærebog og Catechismus med god Forstand til megen Fornøelse. Enkelte Svage vare andensteds fra. Nogle vidste lidet af Bibelsk Historie. Man havde lært mange smukke Psalmer og læste godt i Bog. Ingen havde [noget] at klage. Gud forlene den retskafne og aarvaagne Kirkens Lærer Hr. Pastor Wedel sin fulde Helbred, at han fremdeles i mange Aar maae kunde virke til Christelig Oplysnings Udbredelse og Befæstning i sin Menighed med Held og Velsignelse!

- d. 8. *Engelstrup Skole.* Skole Lærer Als er en flittig og gandske duelig Mand, som lærer Børn godt at læse i Bog og veyleder dem simpelt, men rigtigt til at fatte Meningen af det, de læse. Hans Sang er ikke at roese, men han catechiserer ret vel. Af de skolepligtige Børn savnedes 47, som enten aldrig havde søgt Skolen eller i lang Tid forsømt den. Blandt de tilstedeværende Børn udmærkede sig fornemmeligen trende flittige Drengede deels ved deres Fremgang i Lærebog og Catechismus, som de vidste at gjøre Rede for med godt Begreb og sund Forstand i megen Færdighed, deels ved ferm Boglæsning i hvad Bog, det skulde være, saavel som ved Skrivning og ved at læse Skrift. Foruden disse have 11 Børn, ligeledes flittige, givet Svar, deels af Lærebog og Catechismus, deels af Catechismus allene, med Eftertanke og klart Begreb til min Fornøelse. Ogsaa disse læste godt i alle Slags Bøger. Alle tilhobe havde lært mange Psalmer. Jeg kunde opmuntre disse 14 Børn ved at forære dem hver sin Bog efter deres forskellige Alder og Fremgang. De øvrige røbede deres Skolegangs Forsømmelse i sær ved slet Boglæsning. Den flittige, troe og vel skikkede Skole Lærer Als fortiener Agtelse og Tak. Gud velsigne ham!

Everdrup Skole. Skolegangs Forsømmelse var meget almindelig og stadig Skolegang næsten ukiendt. Børnenes Boglæsning var derfor usikker og maadelig. Deres Fremgang [var] liden i Lærebog og Catechismus, og meget faa iblandt dem havde klart Begreb om Mening og Indhold eller kunde ledes dertil. Imidlertid fik jeg dog iblandt den store Hob opledt 14^{teen} Børn, som kunde opmuntres i Betragtning af deres bedre Kundskab og bedre Boglæsning i adskillige Bøger ved

Foræring af 1 Bog til hver i sær. Den værdige Olding Msr. Kaabe maae benytte sig af en Lærerindes Hielp, som i det mindste kan lære dem at læse i Bog, naar hun anvender Flid, og Skolegang bliver stadigere. Gud styrke alt til det Beste.

- d. 9. Snesere Pastorat. Embedsbøger: a) Sogne Præstens Hr. Brandts: Begravelse-Bog fra 1801 til Apr. 1806 it. confirmerede. Copulations-Bog fra 1801 til Apr. 1806. Døbe-Bog fra 1801 til May 1806. it. Dødfødte fra 1805. Embeds- eller Kaldsbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804. Skolebesøgsbog 1805 – 13 Gg – 1806 – 4 Gg. Catechisationsbog 1805 – 28 Gg., Degnen 9 Gg. 1806 – 8 Gg – Degnen 3 Gg. b) Degnens Msr. Almstrups: Comunionbog fra 1790 til Dom. 4 Pasch. 1806. Rescript-Bog – Nota indtegnet om 3 Gienparters Indførsel af Resolut. og Rescript. Catechisationsbog 1805 – 9 Gg. 1806 – 3 Gg. Collect-Bog til 9 May 1806. c) Skoleholder Aagaards: Skole-Journal fra 1 Ian. 1803 til May 1806.
- Snesere Kirke.* Sognepræsten Hr. Brandt prædikede over Joh. 6,29 efter strengeste System om Mskets egen Anfængt til det gode, men udledte dog Formaninger, som hørte til Opbyggelse. Han messer taalelig, men catechiserer godt. Degnen Msr. Almstrup synger nogenledes, men catechiserer godt. Omtrent Halvdeelen af Ungdommen savnedes formedelst Travelhed med Ployning. Men imod 100 Voxne vare dog tilstede, og naar faa enkelte undtages, mest andensteds fra, svarede de tilstedeværende efter Lærebog og Catechismus ey allene med saadan Færdighed, men tillige med saa klart Begreb og sund Indsigt og sammenhængende Religions-Kundskab, at skøn og frugtbar Oplysning med Føye bør siges at være her saaet i Menigheden. De læste tillige meget vel i Bog og havde lært mange Psalmer. Guds rige Naade og Velsignelse være udøst overflødigen over Kirkens troefaste Lærer, den værdige Sognepræst Hr. Brandt, saavel som over Degnen Msr. Almstrup, en duelig og flittig Mand, at de begge maae glæde sig ved herlige Frugter af deres retskafne Virksomhed til seneste Alderdom!
- d. 10. *Snesere Skole.* Skole Lærer Msr. Aagaard er en duelig, virksom og forstandig Mand, som underviser paa beste Maade med Fremgang og Hcid, naar ikkun Forældre lade deres Børn gaae til ham. Af Skolepligtige Børn savnedes 37, som ikke vare tilstede. Adskillige, som ikke havde søgt Skolen, røbede sig selv ved deres maadelige Bøglæsning i Særdeleshed. Men de flittige udmærkede sig tilhobe ved Færdighed og Forstand i deres Svar saavel efter Lærebog som Catechismus, og mange af dem læste skiønt i hvilken Bog, der blev dem forelagt. De havde ligeledes lært Psalmer. 4 Drengene havde begyndt at skrive. Det var mig til stor Fornøjelse, at jeg kunde uddele ikke mindre end 34 Bøger iblandt de flittige Børn til deres Opmuntring i Forhold til deres Alder og Frem-

gang. Den flittige, velskikkede og brave Skolelærer Msr. Aagaard fortæner al Agtelse og Opmuntring. Herren styrke og velsigne ham!

- d. 11. Baarse og Beldringe Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Hensemans: Kirkebog for Baarse fra 1750 til 1805 May. Dito for Beldringe fra 1748 til 1805 May. Skolebesøgs-Bog fra 1805. 2 Gg i Baarse – 2 Gg i Dyrløw – for 1806. 2 Gg i Baarse – Dyrløw 1 Gang. Embeds- eller Kaldsbog fra 1738. Reskriptet af 28 Dec. 1804. Catechisationsbog fattedes – Skriftlig Nota derom. b) Kirkesanger Felthuuses i Baarse: Communionbog gammel, ført til Dom. 4 Pasch. 1806. Aftenlæsningsbog fra 1803 til 22 Mart. 1806. Tillysningsbog fra 1803 til til [sic!] Dom. 4 Pasch. 1806. Skole-Journal fra 1796 til May 1806. Nye Comunionbog fra 1 Jan. 1806 til Dom. 4 Pasch. Catechisationsbog 1805 – 16 Gg – 1806 – 4 Gg. c) Kirkesanger Zeitz: Tillysningsbog fra 1781 til Dom. 4 Pasch. 1806. Dyrløw Skole-Protokol fra 1803. Aftenlæsningsbog fra 1803 til 1806 – liden Ungdom. Skole-Journal. Comunionbog blev ikke fremlagt i Præstegaarden. Maaskee den findes i Skolen.

Baarse Kirke, hvor Ungdom ogsaa mødte fra Beldringe. Sognepræsten Hr. Henseman prædikede over Evangel. paa 5te Søndag efter Paaske med klar og god Stemme, gandske grundigt, ordentligt og opbyggeligt. Han catechiserer med Færdighed og messer nogenledes. Kirkesanger Felthuus synger maadelig og catechiserer snart som Lectiehører. Kirkesanger Zeitz i Beldringe synger godt og catechiserer meget vel. Mer end Halvdeelen af den voxne Ungdom savnedes. Men Menighedens Forsamling var talrig. De tilstedeværende Unge svarede for det meste efter Lærebog og Catechismus med sund Forstand og godt sammenhængende Begreb, færdigen og vel. Nogle enkelte Svage befandtes dog at have antagelig Kundskab. De yngre havde lært mange Psalmer af den nye Psalmebog, og adskillige af de ældre vidste Psalmer af forrige Psalmebog. Man læste i Almindelighed ogsaa temmelig godt i Bog. Jeg tilønsker den velskikkede og duelige Kirkens Lærer Hr. Pastor Henseman megen Fremgang ved sine Bestræbelser for Christelig og frugtbar Oplysnings Udbredelse, at hans Fliid maatte belønnes. Der svaredes, at intet var at klage.

- d. 12. *Baarse Skole.* Kirkesanger og Skole Lærer Felthuus, nu 68 Aar gammel, er næsten ikke skikket mere til at forestaae sin Skole, hvortil han desforuden stedse have været lidet oplagt. Af Skolepligtige Børn savnedes 46, blandt hvilke de fleste aldrig havde søgt Skolen. Med en Deel af de tilstedeværende kunde jeg for saavidt være tilfreds, at de havde gjort skikkelig Fremgang efter deres forskellige Alder i Lærebog og vidste at gjøre rede for samme med Bogens Ord ligesom for Catechismus. Men til at agte med Forstand paa Mening og Indhold ere de

ikke blevne anførte. Ved Boglæsning forefandtes Mangel af rigtig Stavning. Dog opledte jeg 16 i alt, som nogenledes kunde lede sig frem til rigtig Læsning i fremmede Bøger, og hver af disse fik 1 Bog til Foræring med Hensyn til at paaskynde deres Skolegang. Dog maatte jeg undtage 2, som aldrig havde søgt Skolen, og derfor ey heller kunde belønnes. Men den gl. Skole Lærer behøver høylig en Medhielper, som kan gaae ham til haande, i sær ved Stavning og Boglæsning. Sognepræsten lovede at vilde sørge derfor.

Dyrløw Skole. Kirkesanger og Skole Lærer Msr. Zeitz er en meget duelig, virksom og troe Mand, som baade kan og vil paa beste Maade oplære og danne Ungdommen, naar den allene vil søge Skolen. Han synger godt, skriver ypperlig, catechiserer meget vel, forstaaer fransk, Tydsk, Latin og er exemplarisk i Opførsel. Af 58 Skolepligtige Børn savnedes 33, blandt hvilke de 18 aldrig havde søgt Skole. Alle tilstedeværende, som havde viist nogen Fliid, udmærkede sig i Forhold til deres Alder ved rigtige, forstandige, velbetænkte og færdige Svar af Lærebog og Catechismus samt ved ferm Indenadslæsning i forskellige Bøger. 11 deriblandt lagde Vind paa Skrivning mere eller mindre, og 4 havde begyndt at regne, men ikkun 1 viste Fremgang formedelst stadig Lyst. De havde ogsaa lært Psalmer. Jeg havde den Fornøjelse at uddele 25 Bøger til Belønning. Den brave og meget duelige Skole Lærer Msr. Zeitz fortjener bedre Belønning og større Opmuntring, end ham nu kan tilflyde i sine nærværende Kaar. Jeg skulde meget glædes over at kunde virke efter Leylighed til hans Forfremmelse.¹²²

- d. 13. Udbye og Ørsløw Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Grundtvigs: Bog over Themata ved Prædiken fra Dom. 12 Tr. 1802 til Fest. Ascens. 1806. Skolebesøgsbog nu først indrettet – Nota indtegnat for Fremtid. Catechisationsbog. 1805 – 19 Gg – 1806 – 9 Gg. Ørslef Kirkebog fra 1726 til May 1806. Udbye Kirkebog fra 1726 til May 1806. Embedsbog – nøyagtig. b) Sognedegnens Sr. Nohrs: Byelæsnings bog fra Nov. 1805 til Febr. 1806. Comunionbog for Udbye 1732 til May 1806. Dito for Ørsløf fra 1732 til Dom. Cantate 1806. Tillysningsbog fra 1798 til Dom. Rogate 1806 for Ørsløw. Dito for Udbye fra 1793 til Dom. Cantate 1806. c) Skoleholder Faurskous i Udbye: Skole-Journal fra 1789 til 1806.

Udbye Kirke, hvor og Ungdommen fra Ørsløw. Sognepræsten Hr. Grundtvig virker endnu med Ungdoms Kraft i sin høye Alder, prædikede over Ioh. 17,25-26 med Grundighed, Orden og til Opbyggelse, catechiserer godt og messer vel. Degnen Sr. Nohr synger skikkelig og catechiserer vel. Den voxne Ungdom var i stor Mængde forsamlet, og Menigheden var talrig tilstede. Den største Deel svarede til Fornøjelse med god For-

stand og viiste tilbørlig Kundskab efter Lærebog og Catechismus. Ikke faa udmærkede sig til Berømmelse. Man læste for det meste godt i Bog og havde lært Psalmer. Kirkens ærværdige Lærefader, den indsigtfulde og aarvaagne Olding Hr. Pastor Grundtvig, som virker endnu med Ungdoms Kraft i sit vigtige Kald, fortjener megen Høvyagtelse forenet med hierteligst Taksigelse. Gud velsigne og styrke ham!

- d. 14. *Ørslew Skole.* Skole Lærer Stud. Lime er først ankommet i November Maaned, har Duelighed, men skikker sig bedre til Præst og høres fra Prædikestolen med Fornøyelse.¹²³ Efter Sognepræstens Optegnelse burde 107 Børn søge Skolen. Men ikkun 34 deraf havde søgt Skolen i sidste Vinter. Af disse savnedes 9. Blandt de tilstedeværende oplede jeg 22, som vidste at svare med nogenlunde Begreb efter deres forskellige Alder enten af Lærebog og Catechismus eller af den sidste allene, eller som blot læste inden ad. Men ved at prøve dem i Boglæsning efter forskellige Bøger fandtes 4 saa maadelige, at jeg ikke kunde belønne dem. De øvrige 8 fik derimod hver sin lille Bog til Opmuntring i Forhold til deres Fremgang. De fleste havde ogsaa lært Psalmer. Den beste Skolelærer kan ikke virke til Nytte, saalænge Skolegang ikke bliver ideligere og stadigere end hidindtil.

Udbye Skole. Skoleholder Cand. Faurschou, gammel og udlevet, kunde dog udrette noget endnu, dersom Skolen blev søgt. Den yderligste Skolegangs Forsømmelse havde havt Sted. Af 100 Skolepligtige Børn møde i det høyeste 18 om Vinteren eller lidt over, men oftest ikkun 6. Nu havde 12 Børn indfundet sig, af hvilke 1 ikke havde været i Skole i 4 Aar, en anden ikke i 3 Aar og 2 ikke i halvandet Aar. Jeg oplede 6 Børn, som i Betragtning af deres Svar efter Lærebog og Catechismus samt med Hensyn til skikkelig Boglæsning i flere Bøger kunde opmuntres ved Foræring af 1 liden Bog til hver. Det er høyest fornødent, at bedre Skolegang vorder fremmet paa venligste Maade ved Bistand fra Verdslig Øvrighed.

- d. 15. Øster-Egitzborg Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Provst Platous: Gl. Kirke-Protokol fra 1718-1794. Nye Kirke-Protokol fra 1795 til 15 May 1806. Synsbog over Baarse Herreds Kirker fra 1803 – 1805. Synsbog for Baarse Herreds Præstegaarde fra 1803 – 1805. Synsbog for Baarse Herreds Skole- og Degneboliger fra 1803 – 1805. Skifte-Protokol til 15 May 1806. Catechisationsbog fra 1805 – Provsten 12 Gg – Kirkesanger Serritzløf 9 Gg – Møller – 3 Gg. 1806 Provsten 5 Gg – Serritzløf 2 Gg – Møller 3 Gg. Skolebesøgsbog savnedes – Nota derom. Embeds- eller Kalds-bog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. b) Første Kirkesanger Serritzløf: Degnelæsningsbog fra 1800 til 1806 Mart. Tillysningsbog fra 1801 til May 1806. Communionbog [fra] 1767 til Dom. 5

Pasch. 1806. Skole-Journal fra 1802 til May 1806. c) Anden Kirkesanger Møllers: Aftenlæsningsbog fra 1797 til Mart. 1806. Skole-Journal fra 1796 til 1806.

Øster-Egitzborg Kirke. Sognepræsten Provst Platou prædikede over Evangel. Christi Himmelfarts Dag jevnt og opbyggeligt med god Stemme. Han catechiserer skikkelig og messer vel nok. Kirkesanger og Skolelærer Serritzlev synger meget godt og catechiserer vel. I Begyndelsen var Ungdommen, som havde forsamlet sig i stor Mængde, da ogsaa Menigheden selv befandtes at være talrig tilstede, noget sagtfærdig og syntes at have glemt en Deel af sine Kundskaber, men ved nærmere Opvækkelse fandt jeg mange deriblandt baade saa vel grundede i deres Christendom efter Lærebog og Catechismus og tillige saa vel bekiendte baade med Psalmer og med Boglæsning samt ogsaa nogle med den Bibelske Historie, at Roes og Udmærkelse maatte dem tillegges. Den redelige Kirkens Lærer, Provstietsaarvaagne Formand Hr. Provst Platou, fortæner at høste megen Frugt til Glæde i mange Aar af sin aarvaagne Omhue. Gud velsigne ham. NB. Med Cancelliets Tildelse af 8 Apr. viede jeg efter Visitatzen Hr. Fangel, Capellan i Tikiøb, til Provst Platous Datter efter Text Ps. 37,25.¹²⁴

- d. 16. *Skovhuuse Skole.* Kirkesanger og Skolelærer Møller er en maadelig Lærer. Hans Sang kan være rigtig, men er ikke behagelig. Han catechiserer som en Lectie Hører og passer lidet eller intet paa rigtig Stavning og Boglæsning. Af 28 paa Fortegnelsen anførte Børn savnedes 18. Kun 1 eller 2 af dem, som havde lært i denne Skole, vidste at gjøre Rede for de første Capitler i Lærebogen, men uden synderligt Begreb. Nogle flere havde lært Catechismus, men ligeledes uden klart Begreb, og i Boglæsning fandtes den store Mangel, at man ikke vidste at stave, altsaa heller ikke at læse rigtig i hver forelagt Bog. Derhos var Skolegang meget forsømt. Med Møye fik jeg opledt 8 Børn, som til Opmuntring kunde foræres en lille Bog efter deres forskellige [Alder og Fremgang]. 1 god Læser havde sine egne Forældre mest at takke for sin Færdighed, og da han ey gandske havde forsømt Skolen, fik han 1 Bog til Belønning. 2 vare komne fra Øster Egitzborg Skole, som læste fermt og fortiente sig hver sin Bog til Belønning. Skolelærer og Kirkesanger Møller har i Særdeleshed at vare omhyggeligere paa rigtig Stavning, paa det at Boglæsning kunde forbedres, saafremt han ellers skal udvirke noget til Gavn.

- X *Øster-Egitzborg Skole.* Kirkesanger og Skolelærer Serritzlew er en duelig Catechet og meget god Sanger, men udretter lidet formedelst den overdrevne slette Skolegang. Over 70 Børn savnedes, blandt hvilke en stor Deel aldrig havde søgt Skolen. De fleste Skolegiængere havde indskrænket sig til faa Dage eller »Kometere«. Jeg opledte møysom-

meligen 12 Børn, som med Hensyn til deres forstandige Svar enten af Lærebog eller Catechismus og i Betragtning af deres Boglæsning i flere Bøger kunde fortiene at opmuntres hver for sig efter sin forskellige Fremgang med en Bog. Ieg beklager hierteligst den duelige og vel oplagte Skole Lærer Seminarist Serritzlef, at han ikke formedelst den hovedvækkende Skolegangs Forsømmelse skal kunde udrette, hvad han gierne vilde. Gud styrke ham i al Fremtid!

- d. 17. Wordingborg og Castrup Sogner. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Hertels: Kalds- eller Embedsbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført. Catechisationsbog i Wordingborg – ei fremlagt. Skolebesøgsbog i Wordingborg – ei fremlagt. Skriftligt Nota derom af mig indlagt i Embedsbogen. b) Capellanens Hr. Nasckous: Castrup Kirkebog fra 1787 til Mart. 1806. Catechisations bog 1805 – 14 Gg – 1806 – 4 Gg. Deri Skolebesøgsbog. Wordingb. 15 Gg – Windinge 8 Gg. – Knudsbye 12 Gg. 1805. Do 1806. Comunionbog fra 1788 til Dom. 4 Adv. 1805. Skriftlig Nota indlagt om videre Indførsel for dette Aar, uagtet Degn er død. Tillysningsbog fra 1765 til Dom. 3 Epiph. 1806 – ligeledes skriftlig Nota. c) Klokkeren i Wordingborg Hr. Ørsløws: Copulationsbog fra 1781 til May 1806. Comunionbog fra 1797 til May 1806. Bog over Fødde og Døde fra 1781 til May 1806. Tillysningsbog fra 1802 til Dom. 5 Pasch. 1806.

Knudsbye Skole. Den udlevede og blinde Skole Lærers¹²⁵ Assistent Msr. Riiber, som nu forestaaer Underviisningen, er baade flittig og gandske vel skikket, da han ogsaa veed at lede Børnene til nogenlunde klart Begreb og lærer dem godt at læse i Bog. Af 48 optegnede Børn savnedes 14. I blandt de tilstedeværende, som havde været temmelig flittige, kunde jeg oplede 18 Børn, som deels med Hensyn til deres skikkelige Svar, ikke uden Begreb, efter Lærebog og Catechismus, deels i Betragtning af deres gode Læsning i flere Bøger agtedes værdige i Forhold til deres forskellige Alder til at opmuntres ved Foræring af en passende Bog til hver. Nogle faa havde lært Psalmer. Men ikkun 2 lagde Vind paa Skrivning. Den flittige Skole-Assistent Sr. Riiber er gandske vel skikket, da han veed at lede Børnene til nogenlunde Begreb og lærer dem godt at læse i Bog. Han fortiener bedre Vilkaar og bør anbefales ved Leylighed.¹²⁶ Gud styrke ham!

Nedrewindinge Skole. Forrige Skolelærer, tillige Degn i Castrup, Msr. Wolsgaard var død, og den nye var ikke kommet. Skole Journal var under Skifte-Rettens Forsegling. Mandtal blev ikke leveret. Ieg maatte selv oplede og antegne de beste i blandt de forsamlede Børn; hvorved jeg forefandt af Børnene til Nedrewindinge 2, som udmærkede sig ved forstandige Svar efter Lærebog og Catechismus samt ved god Bog-

læsning ligesom ved Skrivning, og 3, som læste fermt inden i, [i] hvad Bog jeg forelagde. Disse 5 fik hver sin Bog til Foræring. Ligeledes fandt jeg fra Ørnebjerg, under privat Lærer Mayborn, 9 Børn, som svarede saa vel deels af Lærebog og deels af Catechismus med skikkeligt Begreb samt læste godt i forskellige Bøger og 1 Abc barn desforuden, som stavede saa godt, at jeg kunde tillegge disse 10 Børn tilsammen hver sin Bog efter deres forskellige Alder til Foræring.

Bakkebølle Skole. Skolelærer Terkelsen kan ikke lære Børnene stort mere end at læse i Bog, da han ikke forstaaer tilbørligen at udvikle Mening af Lærebog og Catechismus, men behøver selv Veyledelse dertil. Af de optegnede Skolebørn savnedes 39. Iblandt de øvrige oplejede jeg 7 af de flittigste, som deels med Hensyn til deres Fremgang i de to første Capitler af Lærebogen og i Catechismus, som var rigtig lært, saa at de kunde modtage Veyledelse til klart Begreb, deels i Betragtning af deres gode Læsning i fremmede Bøger agtedes værdige til at erholde hver sin Bog til videre Opmuntring. 4 af disse lærte ogsaa at skrive. De havde ligeledes lært Psalmer. Skole Lærer Therkelsen behøver Anviisning til at udvikle Mening og Indhold af Lærebog og Catechismus paa fattelig Maade for Børnene, hvori hans værdige Sognepræst vil gaae ham til Haande, som han med Tak bør erkiende.

- d. 18. *Wordingborg Kirke, hvor og Ungdommen fra Castrup forsamledes.* Sognepræsten Hr. Hertel prædikede over Evang. paa 6te Søndag efter Paa-ske; hans Prædiken var vel ordnet, i godt Sprog til Opvækkelse og indeholdt lærerige Sandheder. Men Hovedsagen om Christi Forløsning blev lidet eller intet berørt. Han catechiserer meget godt. Den Residerende Capellan Hr. Naskou catechiserer meget vel og messer nogenledes. Paa første Pintsedag indføres den nye Psalmebog. Ungdommen, baade fra Kiøbstæd og Landsbyer i begge Sogner, var i temmelig Mængde forsamlet, helst af det andet Kiøn. Ogsaa fremstode en Deel Ryttere til Overhørelse efter deres Ritmesters v. Rytzous gode Foranstaltning. I Almindelighed viiste sig megen god Oplysning hos de fleste efter Lærebog og Catechismus. Mange baade fra Kiøbstæd og Landet udmærkede sig ikke mindre ved klart Begreb og god Indsigt end ved Færdighed og Fuldstændighed i deres Svar. Enkelte vidste noget af den Bibelske Historie. Man havde lært adskillige Psalmer, i sær fra Kiøbstæden, af den nye Psalmebog og læste godt i Bog. Den brave Sognepræst Hr. Hertel har allerede udrettet meget til frugtbar Oplysnings Udbredelse i Kiøbstæd Sognet. I Landsbye Sognet har den duelige Residerende Capellan Hr. Naskou særdeles gjort sig fortient af mange Voxne, som svarede fermt og med Forstand. Guds Velsignelse ledsage dem begge fremdeles! Ungdommens Forfatning i Skolerne findes antegnet i Skole-Journalerne. Ingen havde [noget] at klage.

d. 19. *Wordingborg Latinske Skole.* Ieg holdt Samtale med de 7 Disciple i Øverste Klasse angaaende den Christelige Religions Hovedlærdomme efter deres væsentlige Forbindelse i Overeensstemmelse med den hellige Skrift, undersøgt af sund Menneskeforstand, og fandt dem tilhobe saa vel oplyste samt derhos øvede i at udvikle Mening og Indhold af Skriftens Vidnesbyrd med saadan Grundighed, at den herlige Skolens Rector Mag. Stoud mere end eengang fortiente min Beundring og Taksigelse. Ligesaa meget kunde jeg glæde mig ved deres Færdighed i at oversætte det Nye Testamente, Epictet og Virgil¹²⁷ saavel som over deres udmærkede Bekiendtskab med Geographie efter Landkort i Forbindelse med de mærkeligste Tildragelser af Historien. I den Nederste Klasse fandt jeg 5 Disciple ligeledes, efter deres forskellige Alder, saa vel bekiendte med Christendom, den ældre Historie, Geographie og med det Latinske Sprog efter Gediches Chrestomathie¹²⁸ under den velskikkede Lærers Hr. Collega Wolfs Veyledelse, at intet bedre Ønske, men ikkun Taksigelse levnedes mig. Denne lærde Skole blomstrer fortrinligen efter mit Tykke ved Grundige og vel fattede Kundskaber, for hvilke Disciplene vide at gjøre Rede med egne Ord under frie Samtale med dem. Ieg bør af gandske Hierte ønske, at denne Skole maatte vedblive og vorde ophiulpet ved klækkelig Understøttelse.

Danske Skole. Klokker og Skole Lærer Ørslef, Seminarist, er en duelig Mand, som leder Ungdommen til rigtige og klare Begreber og giver god Underviisning i Regning og Skrivning samt i Geographie efter Landkort. Af Skolepligtig Ungdom havde omtrent den halve Deel ikke søgt denne Skole. Blandt de tilstedeværende oplede jeg 20, som efter deres forskellige Alder svarede med Forstand og Færdighed af Lærebog og Catechismus, læste godt i forskellige Bøger, skrive og regne, da ogsaa nogle vidste Beskeed om Geographie efter Landkort. Andre røbede deres Forsømmelighed ved slet Bøglæsning. Skole Lærer Ørslefs Duelighed er umiskienkelig. Men Skolegangs Forsømmelse er alt for almindelig og bør afhielpes.

Lynge-Kronborg herred

- d. 1. Birkerøds Pastorat. Embedsbøger: *a)* Sognepræstens Hr. Prahls: Bog over Præstegaards Syn og Reparation fra 1801 – 1805 – Reparations Bekostninger til 2192 rd. Catechisat. Bog i Kirke og Skole 1805 – 44 Gg af Præsten – 5 Gg. af Kirkesanger – 1806 – 12 Gg af Præsten – 6 Gg. af Kirkesangeren. Skolebesøgsbog 1805 – faa Gange – 1806 – 12 Gg. i Ravnsnæs og ofte i Birkerød – snart daglig. Kirkebog fra 1778 til May 1806. Kirke-Regnskabsbog fra 1742 til 1805. Gl. Kirkebog fra 1732 til 1777. Embeds-bog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført. *b)* Kirkesanger Larsen:¹²⁹ Tillysningsbog fra 1790 til Pintse 1806. Rescriptbog – Savnes Rescript af 28 Dec. 1804 med mere, og Nota derom skrevet i Bogen. Catechisationsbog 1805 – 3 Gg. – 1806 – 3 Gg. Protokol over Fødde fra 1804 til Dom. 6 Pasch. 1806. Communionbog fra 1793 til Dom. 6 Pasch. 1806. Skole-Journal fra Nov. 1805 til Jun. 1806. *c)* Kirkesanger Ranlefs: Catechisat. Bog – fra 1806 i Jan. til May 3 Gg. Skole-Journal fra Nov. 1805 til Udgang [af] May 1806.

Birkerød Kirke. Sognepræsten Hr. Prahld holdt Prædiken over Evang. paa Trinitatis Søndag, som var godt udarbejdet, tydelig, ordentlig, opvækkende, i godt Sprog; han catechiserer meget godt og messer skikkelig. Kirkesanger Olsen spiller Orgelet ret godt og catechiserer vel. Kirkesanger Ranlef synger temmelig rigtig og catechiserer meget godt. Menigheden var i god Mængde tilstede. Den voxne [Ungdom] havde indfundet sig saa talrig, at ikke mange savnedes. De sidst confirmerede i Særdeleshed samt ellers adskillige af de ældre udviiste fortrinlig Religions Kundskab i sammenhængende, vel betænkte og fuldstændige Svar efter Lærebog og Catechismus ved min frie Samtale med dem, som gik ud paa i sær at efterforske, hvad Lys og Fasthed de havde i deres Begreber. Nogle viiste tillige, at Bibelsk Historie ikke var dem ubekendt. Den større Hob beviiste antagelig Indsigt i Religionens Hovedsandheder efter Catechismus. Enkelte havde lært Psalmer. I Boglæsning savnedes hos de fleste den rette Færdighed formedelst Skolevæsenets forhen værende Forfald, men som nu bliver ophiulpet. Kirkens aarvaagne og duelige Lærer, den brave Hr. Prahld, fortienner megen Taksigelse. Gud velsigne ham!

- d. 2. *Ravnsnæs Skole.* Kirke-Sanger og Skole Lærer Ranlef er en flittig, troe og vel oplagt Skole Lærer, som leder Børnene til rigtigt Begreb og lærer dem godt at læse i Bog. Han har siden sin Ankomst i November

Maaned bragt denne aldeles forfaldne Skole i god Gang. Iblandt de Skolepligtige paa Fortegnelsen anførte Børn savnedes 16. Ved at overhøre de Tilstedeværende deels i Lærebogens første Kapitler og deels i Catechismus forefandt jeg 25, som ved deres rigtige og gode Svar i Overensstemmelse med sundt Begreb og klar Bevidsthed om Ordenes Mening og Indhold, efter deres forskellige Alder, tilvandt sig min fortrinlige Opmærksomhed. Men ved at prøve dem i Boglæsning efter adskillige dem forelagte Bøger befandt jeg, at ikkun de 17 kunde fortjene at opmuntres ved Foræring til hver af 1 Bog i Forhold til deres Fremgang. Fem til sex lagde Vind paa Skrivning. Regning var ikke begyndt endnu, ey heller Bibelsk Historie. Enkelte havde lært 1 Psalme. Den flittige og velskikkede Skole Lærer Stud. Ranlef, som først tiltraadte Skolen i November, har allerede reyst den op af sit forhen værende store Forfald og udrettet alt, hvad der i saa kort Tid var mueligt. Herren styrke og velsigne ham i sit troefaste Arbejde.

Birkerød Skole. Blot 31 Børn havde søgt Skolen. 17 deraf savnedes. Blandt de øvrige opledte jeg 3 i Særdeleshed, som udmærkede sig ved bestemte og forstandige Svar efter Lærebog og Catechismus samt lagde Vind paa Skrivning og læste meget godt i fremmede Bøger. Sex andre fortiente ligeledes ved deres gode Begreb om Catechismi Indhold og ved deres skikkelige Læsning i adskillige Bøger at opmuntres ved Foræring til hver af 1 Bog. Disse 9 fik hver sin Bog i Forhold til deres Fremgang. Fire tabte den dem tiltænkte Belønning ved maadelig Læsning i Bog. Bibelsk Historie og at lære Psalmer skal nu begyndes. Seminarist Olsen, en duelig og forstandig Skolelærer, har i sin korte Tid fra Febr. Maaned virket megen Forbedring, som paaskiønnes. Jeg ønsker, at hans Kaar efter Muelighed forbedres.

- d. 3. Blaustrød et Lillerød Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Jonges: Catechisationsbog – 1805 – 40 Gg – 1806 – 21 Gg. Skolebesøgsbog – 1805 – 16 Gg. 1806 15 Gg. Ældre Skolebesøgsbog fra 1800 til 1805. Ældre Kirkebog for Lillerød 1670-1727. Ældre Kirkebog for Blaustrød 1731-1740. Nok ældre Kirkebog for Blaustrød 1705-1730. Blaustrød Nye Kirkebog fra 1788 – ad felst. Tr. 1806.¹³⁰ Lillerød Kirkebog fra 1740-1806 Mart. Blaustrød Kirkebog fra 1740-1787. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. b) Degnens Msr. Ganzels – han var død. Communionbog fra 1740 til Dom. 4 Pasch. 1806 for Blaustrød. Catechisationsbog 1805 – 32 Gg., 1806 – 5 Gg. Embedsbog – Rescript indført. Communionbog for Lillerød fra 1749 til Dom. 4 Pasch. 1806 Lillerød. Skole-Journal fra 6 Jan. 1806. Tillysningsbog fra 1787 til Dom. 4 Pasch. 1806. c) Assistent-Skolelærer Nøragers i Sælsmark: Skole-Journal fra Mart. 1805 til Mart. 1806.

Blaustrød Kirke, hvor Ungdom ogsaa mødte fra Lillerød. Sognepræsten Hr. Junge prædikede over Ioh. 12,46-50 i god Orden, med Grundighed og til Opbyggelse angl. Christelig Oplysnings høye Værd. Han catechiserer meget godt og messer vel. Degnen Gantzel var død – Assistent Nørager forrettede Sangen, men synger meget maadelig. Ungdommen var i nogenlunde skikkeligt Antal nærværende, men ikkun faa af Menigheden selv havde indfundet sig. En skøn Deel udmærkede sig ved fortrinlig Religions-Kundskab efter Lærebog og Catechismus, som man vidste at gjøre Brug af med Forstand, og lagde derved for Dagen, at Sandhederne i deres væsentlige og frugtbare Sammenhæng vare blevne dem indlysende. Adskilligt af den Bibelske Historie vidste man ogsaa at gjøre Rede for og at anvende. Med Boglæsning gik det an, og nogle havde lært Psalmer. Hos den øvrige Deel fandtes temmelig god og antagelig Kundskab. Kirkens lærde og retskafne Lærer Hr. Junge har udvirket meget ved sin utrættelige og forstandige Nidkierhed. Han fortjener hierteligt Taksigelse. Gud velsigne ham!

- d. 4. *Sælsmark Skole.* Skole-Assistent Nørregaard¹³¹ er flittig nok, men har ikke store Gaver til at catechisere; dog lærer han de flittige Børn nogenlunde at fatte Meningen af det, der læres, og holder dem temmelig vel til Boglæsning og Skrivning. Ieg maatte tøve meget længe, inden Børnene forsamlede sig. Omsider befandtes, at nogle af dem, der omsider kom tilstede, aldrig før havde været i Skole; og nogle hørte til Blaustrød og andre til Hirschholms Skole. Af Skolepligtige Børn, efter Fortegnelsen, savnedes ikke mindre end 57. Iblandt dem, der havde ladet sig undervise i Sælsmark Skole, opdagede jeg syv, af hvilke de 4 udmærkede sig ved forstandig Kundskab efter Lærebog og Catechismus, som vidste noget af den Bibelske Historie, lagde Vind paa god Skrivning og læste ret vel i Bog efter forskellige Bøger, som hidtil vare dem ubekjendte. Ieg forærede dem hver sin Bog af mine beste Uddelelsesbøger til deres Opmuntring. De 3 øvrige fornøiede mig ved deres gode Svar med skikkeligt Begreb deels af Lærebog og deels af Catechismus. De fik ligeledes hver sin Bog i Forhold til deres Alder og Fremgang. Fra Blaustrød udviiste 2 i Særdeleshed god Forstand og roesværdig Færdighed i deres Svar efter Lærebog og Catechismus saavel som i skøn Boglæsning efter flere dem hidtil fremmede Bøger. De vidste ogsaa noget af Bibelsk Historie, lagde Vind paa Skrivning og havde lært Psalmer. Hver af dem fik 1 Bog af mine beste Uddelelsesbøger. Ogsaa forhvervede sig 1 Barn fra Blaustrød en lille Bog ved god Indenadslæsning. 2 Børn af dem, der mødte fra Hirschholm, fik ligeledes deres Belønningsbog. Men Skolegang blev alt for meget forsømt. Dersom gavnlig Oplysning skal vinde nogen Fremgang, maae deres Forsømmelse efter Muelighed afhjelpes. Afdøde Degns Skole-Assistent

Sr. Nørregaard kan nok veylede Børnene til nogenlunde Begreb og lære dem godt at læse i Bog.

- d. 5. Carleboe Pastorat. Embedsbøger: a) Sogne Præstens Hr. Provst Huulegaards: Catechisations-Bog 1805 – 13 Gg – Skolelærer 7 Gg – 1806 – 4 Gg – Skolelærer 1 Gang. Kirkebog fra 1767 til 1806 Dom. Trinit. Skolebesøgs-Bog fandtes ikke – Nota derom i Catechisat. Bog. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført – ellers mangelagtig. b) Degnen – ingen Degn – Skolelæreren forretter: Communionbog fra 1767 til 1806 Dom. Trinit. c) Skolelærer Hinderups i Auderød: Catechisat. Bog 1805 – 8 Gg – 1806 – 1 Gg. Tillysningsbog fra 1800 til 1806 Dom. Trinit. Skole-Journal fra 1800 til Apr. 1806.

Carleboe Kirke. Capellan pro persona Hr. Teilman prædikede over Luc. 12,47 – ordentlig og tydelig i et godt Sprog, men blot Moral uden at vedrøre nogen Evangelisk Sandhed. Han catechiserer nogenledes som uøvet og messer skikkelig. Skolelærer Hinderup synger med god Stemme, men holder ikke ret Tone. Baade Menighed og Ungdom var i større Antal forsamlet, end det stærke Regnveyr lod forvente. En temmelig Deel af de Unge udviiste forstandig og god Kundskab efter Lærebog og Catechismus, var ogsaa bekiendt med den Bibelske Historie, havde lært Psalmer og læste skikkelig godt i Bog. For Resten var Kundskaben hos de fleste antagelig, men nogle havde glemt, hvad de før havde lært. Den unge og duelige Medhielper i Ordet Hr. Teilman, som nu har at staae den gamle og svækkede Hr. Provst Hulegaard bi, beviser allerede ved sin Aarvaagenhed og Flid, at frugtbar Oplysnings Udbredelse er ham vigtig. Herren styrke og bekræfte ham i sin Gierning til megen Velsignelse!

- d. 6. *Auderød Skole.* Af de paa Fortegnelsen anførte Børn savnedes 79. En Deel var mødt, som aldrig før havde været i Skole, og som altsaa ikke kunde her tages i Betragtning. Blandt dem, der nogenledes flittig havde søgt Skolen, opledte jeg ved min anstillede Overhørelse, dels efter Lærebog og Catechismus, dels efter Catechismus allene, i alt 30, som med Hensyn til deres rigtige Svar, efter deres forskellige Alder, kunde tildrage sig nogen Opmærksomhed. Men ved Læsning med dem i forskellige Bøger maatte 2 igien tilsidesættes formedelst slet Boglæsning. Nogle havde begyndt paa Bibelsk Historie. 12 lagde Vind paa at skrive. Jeg uddeelte til 28 Børn hver sin Bog i Foræring af større eller mindre Vigtighed i Forhold til deres Fremgang. Færdighed i Stavning var ellers det største Savn, som bliver ved afvexlende Læsning i flere Bøger efterhaanden at oprette. Flittigere og stadigere Skolegang er vel mere for Tiden at ønske end at haabe. Men efter Muelighed maae dertil virkes paa alle Maader. Skolelærer Hinderup er flittig og har gjort alt,

hvad han kunde, for at bringe sund og klar Oplysning tilveje. Imidlertid anbefales ham Nøyagtighed ved Boglæsning og grundig Udvikling af Ordenes Mening for Børnene, paa det at fast Grundvold maae vordelagt til voxende Fremgang i Guds og Christi Erkiendelse. Guds Naade tilønskes ham af gandske Hierte.

- d. 7. Asminderød Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Provst Gutfeldts: Kirkebog for Asminderød fra 1772 til 1806 Dom. Trin. Kirkebog for Grønholt fra 1766 til 1806 Dom. Trin. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Catechisationsbog Asminderød 1805 – 3 Gg – Grønholt 1805 5 Gg – 1806 – intet antegnet. Skolebesøgsbog 1805 – 11 Gg – 1806 – 1 Gang i hver Skole. b) Første Kirkesanger Holgersen i Asminderød: Control-Protokol over Ministerial-Forretninger i Asminderød fra 1794 til 1806 Dom. Trin. Tillysningsbog fra 1803 til 1806 Dom. Trin. Communion-Protokol fra 1 Onsdag i Faste 1806 til Dom. 6 Pasch. Dito ældre Communionbog fra 1729 til 1805 incl. Catechisationsbog 1805 – 8 Gg – 1806 – 2 Gg. Skole-Journal fra [–]. c) Anden Kirkesanger Biørns i Grønholt: Catechisat. Bog 1805 – 3 Gg – 1806 – 2 Gg. Control-Protokol over Ministerelia fra 1794 til 1806 D. Trin. Communionbog fra 1779 til 1806 Dom. 6 Pasch. Tillysningsbog fra 1793 til Dom. Tr. 1806. Skole-Journal fra [–]. d) Kirkesanger Holms i Daglykke: Catechisat. Bog 1805 – 2 Gg – 1806 – 1 Gg. Skole-Journal fra [–]. e) Kirkesanger Christensens i Wexebøe: Catechisat. Bog 1805 – 3 Gg – 1806 – ingen. Skole-Journal. f) Kirkesanger Holstebroes fra Langstrup: Catechisat. Bog 1805 – 3 Gg – 1806 ingen. Skole-Journal fra [–]. g) Kirkesanger Klitgaard fra Sletten: Catechisat. Bog 1805 – 2 Gg – 1806 – 6 Gg. Skole-Journal fra [–].

Asminderød Skole. Kirkesanger og Skole Lærer Holgersen er en duelig Mand, Seminarist, som forstaaer at bibringe Børnene klart Begreb, kun at Udenadslæsning ikke synes at være ham vigtig, og kan paa beste Maade vejlede dem til Skrivning og Regning samt Geographie og Naturlære. Af 98 paa Listen antegnede Børn savnedes 24 foruden 5, som anmeldtes at være syge. Iblandt de tilstedeværende opledte jeg ved Overhørelse efter Lærebog, Catechismus, bibelsk Historie samt ved enkelte Spørsmåle af Naturlære og ved at forelegge Landkort til Prøve paa Bekiendtskab med Geographie 16 Børn, som havde været flittige til Skolegang og derfor svarede, i Forhold til deres Alder og Fremgang, med Eftertanke, Indsigt, Færdighed samt ligeledes havde lært Psalmer og vidste at læse tydeligen og vel i flere dem forhen ubekiendte Bøger. De skrive og regne med Forskiel. Men 4 i sær ere komne saavidt, at de skrive godt efter Dictering, selv opsætte Breve, vide Beskeed med Regler for Retskrivning, have giennemgaaet de 4 species

og Regula de Tri, fortrinligen udmærke sig ved deres sielden Bevan-
dring paa Landkortet saavel over de 5 Verdens Deele som over Fædre-
nelandet i Særdeleshed. Alle Børn sang temmelig vel. [overstreget:
Mange] Ikke faa regnede godt af Hovedet. De 16 Børn fik hver sin Bog
af større eller mindre Værdie i Forhold til deres Kundskab. Den meget
duelige og indsigtfulde Skolelærer, Seminarist Holgersen, fortiener
baade Høyagtelse og Kierlighed. Men det er sørgeligt, at Mængden
ved forsømmelig og ustadig Skolegang selv forhindrer, at hans Virk-
somhed ikke kan udbrede sine velgiørende Frugter, saavidt som ellers
vilde skee. En veltænkende Bonde i Roland, Børge Hansen, sparer
hverken Hest eller Vogn for at bringe baade egne og andres Børn til
Skole i ondt Føre om Vinteren. Det var ønskeligt, at flere efterlignede
hans priselige Omhue. Da blev frugtbar [overstreget: og gavnlig] Op-
lysning ved den brave Lærers forstandige Fliid snart udstrakt til et uli-
ge større Antal af unge Mennesker. Han være imidlertid takket og vel-
signet for det gode, som hos de flittige er blevet udrettet. Det vil ikke
feyle, at ogsaa deres Hukommelse ved [overstreget: ferm] hensigts-
mæssig Udenadslæsning skiærpes fra Tid til Tid mere og mere.

Wexeboe Skole. Kirkesanger og Skole Lærer Christensen, Seminarist, er
flittig, har Indsigter og Evner, men savner Livlighed i sin Underviis-
ning; dog paadrives han Udenadslæsning. Af 82 paa Listen antegnede
Børn savnedes 8 foruden 2 Syge. Ved at overhøre de tilstedeværende
efter Lærebog, Catech. og Bibelsk Historie samt i Boglæsning efter
forskellige Bøger fandt jeg, at 14 deriblandt, som havde været flittige
til Skolegang, ogsaa vidste at giøre Rede for deres Kundskab med Ef-
tertanke og havde godt Begreb samt læste vel i Bog. Man vidste noget
lidet af Geographie. 10 deriblandt øvedes i Skrivning, hvori de 6 havde
giort god Fremgang. Ogsaa var Regning begyndt med en Deel, men ik-
kun een gik frem endnu med Iver og Færdighed. Man havde iligemaade
lært Psalmer. Disse 14 Børn fik Bøger til Opmuntring af forskellig
Beskaffenhed i Forhold til deres Alder. Ieg havde ved Overhørelsen
antegnet 4 Børn endnu med Hensyn til deres udviste gode Kundskab,
men ved Boglæsningen fandtes de ikke saa faste og vel øvede, at Be-
lønning kunde meddeles. Den flittige og forstandige Skolelærer, Se-
minarist Christensen, gjør alt, hvad mueligt er, for at fremme Oplys-
ning. Men Skolegangs idelige Forsømmelse legger for megen Hin-
dring i Veyen. Gud styrke ham!

Grønholt Skole. Kirkesanger og Skole Lærer Biørn er en Flittig og vel-
skikket Lærer, som leder sine Børn til Tænksomhed og varer paa, at
deres Hukommelse tillige beholder, hvad der læres. Ikkun i Bog-
læsning havde mindre Nøyagtighed fundet Sted. Af 113 Børn savnedes
18. Ved anstillet Overhørelse efter Lærebog og Catechismus oplede

jeg 23 Børn, som med Hensyn til deres Forstandighed og Færdighed maatte anmærkes, og disse tilhobe paa 2 nær havde været fortrinligen flittige til Skolegang. Men ved derpaa følgende Læsning i adskillige Bøger bleve kun 19 tilbage, som kunde belønnes hver med sin Bog i Forhold til Alder og Fremgang. Adskillige havde ogsaa lært noget af den Bibelske Historie. 10 deriblandt øvedes i Skrivning, og 5 af disse regnede tillige. Man havde ogsaa for en Deel lært Psalmer. Den vel-skikkede og meget flittige Skolelærer Biørn fortæner al Opmuntring. Gud velsigne ham!

- d. 8. *Asminderød Kirke, hvor og Ungdom mødte fra Grønholt.* Sognepræsten Hr. Provst Gutfeldt prædikede over Epistelen paa 1 Trinitatis Søndag om Kierlighed til vor Næste i et lyst, grundigt, populært og rørende Foredrag til Opbyggelse. Han catechiserer godt og messer ret vel. Kirkesanger og Skole Lærer Holgersen, Seminarist, synger vel rigtig, men ikke behageligt, og catechiserer med største Færdighed, kun for vidtløftig. Kirkesanger og Skole Lærer Christensen, Seminarist, synger vel noget bedre, men heller ikke angenemende, og catechiserer nok saa godt som kortere. Kirkesanger og Skole Lærer Holm, Seminarist, synger skønt og catechiserer meget godt med Lys og Liv uden Udsvævelse. Kirkesanger og Skole Lærer Biørn blev syg, at han ey kunde catechisere. Kirkesanger og Skole Lærer Holstebroer synger temmelig godt og catechiserer jevnt og tydeligen med Forstandighed. Kirkesanger og Skolelærer Klitgaard synger skikkelig, men hans Catechisation er ikke stort andet end at høre Lectie. Menigheden var fra Begyndelsen tilstede i et ikke ringe Antal. Men Ungdommen havde forsamlet sig desto talrigere, saa at den ey engang kunde rummes i Kirken. Her viiste sig ved Overhørelsen hos mange deriblandt roesværdig Kundskab, god Tænksomhed og megen Færdighed. De svarede efter Lærebog og Catechismus under frie Samtale med mig i beste Sammenhæng til stor Fornøjelse, vidste meget af den Bibelske Historie, læste godt i Bog og havde lært smukke Psalmer. Den øvrige Deel var ikke ukyndig, men havde antagelig Indsigt i de væsentligste Religionslærdomme og læste temmelig vel i Bog. Her var intet at klage over. Kirkens fortrinlige Lærer, Hr. Provst Gutfeldt, hvis Grundighed, Smag og Veltalenhed Nationen yndes og frydes ved, har vidst at udbrede forstandig og frugtbar Oplysning i sine Menigheder [overstreget: ved med Klogskab og Bliidhed foreenet med Retsindighed. Hans Foredrag er ligesaa fatteligt og populært som smukt og rørende]. Religion vinder Indflydelse paa Hiertet ved hans kraftfulde Underviisning. Gud ledsage og styrke ham i sine velanvendte Bestræbelser! [overstreget: for det almene Vel]
- d. 9. *Slettens Skole.* Kirkesanger og Skole Lærer Klitgaard viser Flid og Troeskab i sit Kald, er ikke uskikket til at indplante rigtige Begreber om

Christelig Børnelærdom og varer paa god Boglæsning. Af Skolepligtige Børn vare 16 udeblevne. Ved Overhørelse deels efter Lærebog og deels efter Catechismus samt Bibelsk Historie, hvorved enkelte Spørsmåale forefaldt i Hensyn til Geographie, lagde jeg Mærke til 29 Børn, som deels ved deres Færdighed og gode Forstand og deels ved skikkelig Kundskab i Forhold til deres Alder og Fremgang kunde fortjene nogen Opmuntring. 16 deriblandt lagde Vind paa Skrivning, hvoraf de 8 ogsaa lære at regne. Men ved at prøve deres Boglæsning i forskellige Bøger befandt jeg 6 deriblandt at være for lidet øvede. De øvrige fik hver sin Bog af forskellig Værdie i Overensstemmelse med deres større eller mindre Indsigt. Den flittige og troe Skole Lærer Klitgaard har fremvirket megen Forbedring. Gud styrke ham!

Daglykke Skole. Kirkesanger og Skole Lærer Holm, Seminarist, udmærker sig ved Duelighed, Lyst og Nidkierhed, livlig Bliidhed og megen Færdighed i alt, hvad forbedret Skole Underviisning indbefatter, saavel som ved yndig Sang, hvori hans Børn ere de fortrinligste. Af Skolepligtige Børn vare Syv udeblevne, og To afholdtes ved Sygdom. Der ere 21 Børn, som skrive, og 10 regne. 26 Børn ere øvede i Europas og fornemmeligen i Fædrenelandets Geographie. Adskilligt af Naturlære og Naturhistorie er dem ligeledes bekjendt. Men alle tilhobe udmærke sig ved deres yndige Sang, hvilken de udføre til megen Velbehag paa egen Haand saavel i Henseende til Psalmer som Viser og have lært mange af begge Slags uden Ad. Ved Overhørelse i Religion efter Lærebog og Catechismus samt i Bibelsk Historie befandt jeg, at deres Begreber vare klare og vel ordnede. De vidste tillige at svare med Færdighed. Ogsaa viiste de Prøver af deres Agtpaagivenhed paa deres Lærers Veyledelse til Bekjendtskab med Naturlære saavel som med Geographie efter Landkort. Adskillige regnede til Prøve gandske vel. Jeg eftersaae deres Skrivt og fandt mig fornøyet. Deres Færdighed i Boglæsning satte jeg paa Prøve ved at forelegge flere dem ubekjendte Bøger, og saaledes opledte jeg 28 Børn, som med Ret forhvervede sig hver sin Bog til Belønning af større eller mindre Værdie, alt i Forhold til deres Alder og Fremgang. Den værdige, virksomme, meget duelige og for sit Fag ligesaa nidkiere som velskikkede Skole Lærer Seminarist Holm har gjort sig paa beste Maade fortient af Forældre og Børn. Det er til Ære for de første, at de skønne derpaa, og til mangefold Held for de sidste, at de benytte sig med Lyst af hans troefaste Aarvaagenhed og Omhue. Derfor blomstrer almennyttig Oplysning fortrinligen i hans Omkreds. Gud velsigne og glæde ham med rige Frugter af sin velanvendte Fliid.

Langstrup Skole. Kirkesanger og Skolelærer Holstebro veyleder sine Børn til rigtige Begreber og virker paa deres Forstand uden at forbie-

gaae deres Hukommelse, men i Boglæsning er han mindre agtsom. Af de Skolepligtige Børn vare 6 udeblevne, og 1 afholdtes ved Sygdom. Der ere 15 Børn, som skrive, og 4 have begyndt at regne. Veyledelse gives til Naturlære og Naturhistorie saavel som til Regning af Hovedet. Jeg overhørte Børnene, efter deres forskellige Alder og Fremgang, i Lærebog og Catechismus samt i Bibelsk Historie. Sidstmeldte havde man glemmt. Men jeg var fornøyet med deres befundne Religions-Kundskab i Hensyn til deres gode Begreber og den Færdighed, man lagde for Dagen. Med Boglæsning i andre Bøger end de sædvanlige gik det ikke saa vel. Iblandt de 38 Børn, jeg havde opledt og anmærket ved Overhørelsen, maatte jeg ved Boglæsningen udslette 17, som ikke kunde læse taalelig i fremmed Bog og neppe stove sig frem. De øvrige fik hver sin Bog i Forhold til deres forskellige Alder og Fremgang, mere til Opmuntring end til Belønning, som ikkun faa kunde fortie-ne. Øvelse i Boglæsning ved afvexlende Læsebøger og ved idelig Stavning bliver da i sær at vare paa. Jeg tilønsker den gode og duelige Skolelærer Holstebroe al guddommelig Velsignelse i sit Arbejde.

- d. 10. Fredensborg Slotskirke. Embedsbøger: a) Den Residerende Capellan Hr. Saxtorphs: Catechisationsborg for alle 3 Mgheder. 1805 – 9 Gg – 1806 – 3 Gg. Skolebesøgsbog i de 3 Mgheder 1805 – 21 Gg – 1806 3 Gg. b) Cantor og Skolelærer Herslebs: Comunionbog. Døde- og Fødebog. Skole-Iournal.

Fredensborg Slotskirke. Den Residerende Capellan Hr. Saxtorf holdt en veludarbejdet og god Prædiken over Gal. 6,22 med passende Stemme. Han catechiserer ret godt og messer vel. Ungdommen fremstillede sig i et saare ringe Antal. Imidlertid svarede de sidste confirmerede med Færdighed og god Forstand efter Lærebog og Catechismus, havde Kundskab om Bibelsk Historie, læste godt i Bog og vidste mange Psalmer. Hos adskillige iblandt de andre forefandtes antagelig Kundskab, men nogle vidste lidet eller intet. Imid[lertid] kunde man godt hjælpe sig ved Boglæsning og havde gjort sig bekiendt med Psalmer.

Fredensborg Skole. Skolegangs Forsømmelse havde været alt for almindelig. Imidlertid havde dog Nogle været flittige, og disse udviste i deres Svar deels efter Lærebog og deels efter Catechismus baade Forstand og Færdighed i Forhold til deres Alder og Fremgang. Ved Boglæsning i fremmede Bøger lagde nogle smuk Øvelse og Færdighed for Dagen, men de fleste behøve i slig Henseende at øves mere og i sær at holdes til rigtig Bogstavning. Enkelte vidste noget af Bibelsk Historie og vare heller ikke ubevandrede i Europas Geographie efter Landkort. Mange skrive ret godt. Man havde lært adskillige Psalmer. Jeg kunde uddeele 18 Bøger af forskellig Værdie til Belønning.

- d. 11. Tikiøbs Pastorat. Embedsbøger: *a)* Sognepræstens Hr. Fangels: Kirkebog for alle 3 Mgheder fra 1801 til 1806 i Jun. Catechisationsbog 1805 – 23 Gg – 1806 – 6 Gg. Skolebesøgsbog 1805 – 5 Gg – 1806 – jevnlig i Tikiøb. Ældre Catech. og Skolebesøgsbog fra 1785 til 1805. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. *b)* Degnens Msr. Liebes: Control-Kirkebog fra 1788 til 1806 i Jun. Tillysningsbog for Tikiøb fra 1794 til 1806 Dom. 1 Tr. Dito for Hornbek fra 1797 til 1804 Dom. 22 Tr. Nye Dito for Hornbek fra 1804 Dom. 23 Tr. til 1806 D. 1. Tr. Bog over de Syge, som bedes for. Egteskabstillysnings bog fra 1800 til 1802 – Dito fra 1803. Reskriptbog – Nota indtegnet om Rescriptet af 28 Dec. 1804. Communion-Protokol for Hornbek fra 1800 til 1806. Dito ældre fra 1786 til hen i Aaret 1800. Dito for Tikiøb fra 1797 til 1806 Dom. 1 Tr. Catechisationsbog i Tikiøb 1805-1806 – og Hornbek – 39 Gg. Byelæsningsbog for Tikiøb til 1806. *c)* Den Residerende Capellan Hr. Fangels: Catechisations Bog – 1806 – 6 Gg. Skolebesøgsbog 1806 – 4 Gg. *d)* Skolelærer og Kirkesanger Bøysens paa Hellebek: Tillysningsbog fra 1801 til 1806 Jun. Control Kirkebog for Hellebek fra 1786 til Apr. 1806. Comunionbog fra 1787 til 1806 Dom. 1 Tr. *e)* Skolelærer Møllers i Borsholm: Byelæsningsbog. *f)* Skole-Journal for Hornbek fra 1 Jan. til May 1806.

Tikiøbs Kirke, hvor Ungdom ogsaa mødte fra Hornbek og Hellebek. Sognepræsten Hr. Fangel prædikede over Col. 1-9 ordentlig, tydelig og opbyggelig, men noget Monotonisk. Han catechiserer meget godt. Den Residerende Capellan Hr. Fangel catechiserer meget godt og messer smukt. Degnen Msr. Liebe synger godt og catechiserer meget vel. Menighed og Ungdom var i skikkeligt Antal forsamlet. Den voxne Ungdom er her saa talrig, at Kirken neppe kan rumme den tilhobe. Her savnedes imidlertid ikke saare mange. Ey allene var Gangen opfyldt fra øverst til nederst paa begge Sider. Men ligesaa mange, i sær af Qvindekønnet, maatte blive staaende i Stolene og derfra give Svar. Ieg forefandt ved Overhørelse og frie Samtale, grundet paa Lærebog og Catechismus, hos de allerfleste en meget god Oplysning, ved hvilken tillige en heel Deel udmærkede sig i Henseende til Forstandighed, Færdighed og Fuldstændighed i deres Svar. Ingen befandtes at mangle fornøden Kundskab. Man vidste ret vel at gjøre Rede for Bibelsk Historie, havde lært mange Psalmer og læste i Almindelighed godt i Bog. Der var intet at klage. Kirkensaarvagne og brave Sognepræst Hr. Pastor Fangel fortjener hierteligst Taksigelse for sin heldige og frugtbare Underviisning. Den unge Residerende Capellan, hans værdige Søn Hr. Fangel, har allerede i sin korte Tiid beviist sin Duelighed ved gavnlige Medvirkning til Kundskabs Udbredelse. Ogsaa den retskafne Degn Msr. Liebe vedbliver at gjøre sig fortient ved troefast og vel anvendt

Fliid. Gud velsigne og glæde dem tilhobe i deres nyttige Bestræbelser. Om Børnenes Fremgang i Skolerne antegnes det behørigt ved min Visitation i [den] hver Skole for sig tilhørende Skole-Journal.

- d. 12. *Borsholm Skole.* Skole Lærer Møller er en duelig, troe og flittig Mand, som underviser med Forstand og varer paa, at Børnene baade indsee og tillige bevare i deres Hukommelse, hvad der læres dem; ikkun at Boglæsning mindre paaagtes. Af de paa Fortegnelsen anførte Børn vare 11 udeblevne, og 2 afholdtes ved Sygdom. Jeg overhørte de tilstedeværende under frie Samtale med dem, grundet paa Lærebog og Catechismus, og fandt mig derved saa vel fornøjet baade med Hensyn til deres rigtige Begreber og i Betragtning af deres Færdighed, at en stor Deel blev antegnet til at nyde Belønningsbøger, saafremt deres Boglæsning svarede til min Forventelse. Men ved at forelegge fremmede Bøger til Læsning bleve kun 20 tilovers fra Borsholm Skole og 5 fra Haureholms Bie-Skole, som kunde fortjene den dem tiltænkte Opmuntring, hvilken da ogsaa blev dem forundt ved meddeelt Bog i Forhold til deres Alder og Fremgang. I Borsholm Skole ere der 16 Børn, som skrive, og 4, som tillige have begyndt at regne. Man har ogsaa lært Psalmer. Den flittige og meget vel skikkede Skole Lærer Msr. Møller fortjener, at hans Kaar efter Muelighed skulde forbedres. Gud velsigne og styrke ham!

Hornbeks Skole. Førrige Skole Lærer Pilger var længst død, og den ansatte Interims-Skole Lærer Hansen var i Begyndelsen af May Maaned afgaaet til Seminarium. Skole-Journal fandtes ikke, ey heller Fortegnelse paa Børnene. Formedelst det indskrænkede Rum i Skolen samlede jeg Børnene i Kirken, hvor ogsaa en Deel af Menigheden mødte. Ved anstillet Overhørelse efter Lærebog og Catechismus opledte jeg 16 Børn, som i Hensyn til deres gode og færdige Svar kunde fortjene, at jeg antegnede dem til videre Prøvelse i Boglæsning. De 15 deriblandt læste saa godt i adskillige dem ubekjendte Bøger, at jeg med Fornøvelse kunde tillegge hver sin Bog i Forhold til deres Alder og Færdighed. Mer end een eller to fik Bog af særdeles Værdie og Kostbarhed. Nogle Mænd forpligtede sig til at vilde svare 50 rd. om Aaret til en nye Skole Lærer, saafremt Hans Majestæt vilde have den Naade at forøge de forhen anviste 26 rd. til 50 rd., paa det at en Seminarist kunde ansættes. Præsten lovede at opsætte Memorial derom, som af mig skal understøttes.¹³²

Tikiøb Skole. Den gamle, næsten udlevede Skole Lærer Lucas havde mistet sin hidtil værende Medhjælper og maatte nu selv forestaae alt igien indtil videre. Af de paa Listen anførte 74 Børn savnedes ikkun 2, ligeledes 2 fra Hielpeskolen i Tipperup og 5 fra Hielpes-Skolen i Plejelt. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus opledte jeg 18 fra

Borsholm og 1 fra Tipperup, som ved deres Skiønsomhed og Færdighed i at svare kunde holdes for værdige til Belønning. Men 2 af de første tabte igien deres Haab ved nærmere Prøvelse i Boglæsning. De andre læste saa vel i fremmede dem forelagte Bøger, at jeg meddeelte hver sin Bog til Opmuntring i Forhold til deres Alder og Fremgang. Mange Børn havde begyndt at skrive. Men faa deriblandt vare komne saavidt, at bedre Forhaabning endnu fandt Sted. Det er saare fornødent, at den gamle Skole Lærer Lucas, som har været en troe og flittig Mand, faaer en nye duelig Medhielper til sin Understøttelse.

- d. 13. *Hellebek Skole.* Cantor og Skole Lærer Bøysen har megen Duelighed, synger godt og veed at udvikle Begreber med Færdighed, men synes endnu, som Kielsk Seminarist, at udstrække Catechisering til for stor Vidtløftighed. Dog varer han nu mere paa, at det, der læses, bliver Hukommelsen indprentet. Efter Optegnelsen besøges Skolen af 80 Drenge, blandt hvilke 48 skrive og 16 regne, samt af 47 Piger, hvoriblandt 24 skrive og 10 regne. Der var ogsaa givet Veyledning til Geographie paa Landkortet, men de fleste havde forglemt, hvad de før vidste. Jeg anstillede Overhørelse efter Lærebog og Catechismus samt Bibelsk Historie under frie Samtale og fandt mig derved saa vel tilfredsstillet baade med Hensyn til deres sammenhængende Kundskab og i Betragtning af deres Færdighed, at jeg kunde antegne 22 til nærmere Prøvelse i Boglæsning efter forskellige dem hidtil ubekjendte Bøger. Disse læste ogsaa, vel med Forskiel, men dog saa godt, at jeg kunde meddele hver sin Bog i Forhold til deres Alder og Fremgang. Ogsaa fik 2 nys ankomne Abc børn hver sin forskellige nye Abc til Opmuntring og for at gjøre de bedre indrettede Begyndelses Bøger bekjendte. Cantor og Skolelærer Seminarist Bøysen har megen Duelighed, er vel oplagt og fortjener al Understøttelse. Gud velsigne og styrke ham.

Snekkersteen Skole. Skolelærer Seminarist Hansen fra Brahetrolleborg er en brav Lærer. Han synger ret vel og underviser med Forstand og Troeskab, saa at Børnene ledes baade til at fatte Mening og til at beholde, hvad de lære, i deres Hukommelse. Iblandt de 47 Børn, som Fortegnelsen indeholder, udmærkede jeg ved frie Overhørelse, grundet paa Lærebog og Catechismus, nu og da i Forening med Bibelsk Historie, 18 i Særdeleshed, som vidste at svare med skjønt Begreb, efter klar Indsigt og i megen Færdighed forholdsviis til deres Alder og Fremgang. De læste tilhobe bestemt og vel i hvilken Bog, dem blev forelagt. 5 yngre viiste sig ligeledes fortrinligen ferme ved Indenadslæsning i fremmede Bøger. Med stor Fornøjelse forærede jeg alle disse hver sin Bog af større eller mindre Vigtighed. 19 Børn lagge Vind paa Skrivning, blandt hvilke i Særdeleshed 4 udmærkede sig, som baade kunne skrive godt, baade med Latinske og Danske Bogstaver,¹³³ efter

Dictering og selv opsætte Breve. Disse 4, hvoraf de 2 ere Piger, ere tillige fortrinligen øvede i Regning. Prøve blev forelagt af begge Deele. For Resten vare der 14, som regne og nogle deriblandt med god Fremgang. Alle have lært Psalmer paa nogle faa nær og synge tillige ret godt. Den brave Skolelærer Seminarist Hansen, ligesaa nidkier og troefast som duelig og vel oplagt, fortiener baade Høyagtelse og hierkeligst Taksigelse. Gud velsigne ham!

- d. 14. Helsingøer St. Olai Sogn. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Provst Jørgensens: Copulations Protokol fra 1743 til 1806 i May, holdt af Klokkeren. Døbe-Protokol fra 1799 til 1806 May, holdt af Klokkeren. Døde-Protokol fra 1796 til 1806 Jun., holdt af Klokkeren. Communion Protokol fra 1804 til 1806 Jun., holdt af Klokkeren. Catechisat. Bog fra 1805 til Jun. 1806 ideligen – it. Skolebesøgsbog fra Mart. 1805 til Febr. 1806 – 7 Gg. b) Skole Lærerens Msr. Tops: Catechisationsbog for 1805 fra Apr. til Ult. Dec – ideligen. Dito fra 1 Jan. 1806 til 8 Jun. 1806 – ideligen. Skole-Journal fra Iun. 1794 til Jun. 1806.

Helsingøers Danske Skole. Ikke faa af de tilstedeværende Børn gjorde Rede for deres Kundskab i Religion efter Lærebog og Catechismus med god Forstand. Den Bibelske Historie var dem heller ikke ube kiendt. Adskillige vidste ret god Beskeed i Geographie efter Landkaart. En Deel skriver, og nogle regne. Jeg fandt de fleste saa vel øvede tillige i Boglæsning, at jeg, ved at forelegge dem fremmede Bøger, med Føye kunde tillegge 18 Børn hver sin Bog til Foræring. Skole Lærer Msr. Tops Duelighed er ikke at miskiende.

- d. 15. *St. Olai Kirke i Helsingøer.* Sognepræsten Hr. Provst Jørgensen prædikede over Evangel. paa 2^{den} Trinitatis Søndag med Grundighed og alvorlig Opvækkelse for Tidsalderens Letsindighed i et godt og velordnet Foredrag. Han catechiserer meget godt og messer smukt. Skole Lærer Top catechiserer gandske vel, men har ingen Gaver til at synge. De sidst confirmerede af begge Kiøn tilligemed nogle faa af ældre confirmerede fremstillede sig til Overhørelse samt en stor Mængde af Børn. Men de mange Karle og Tieneste-Piger, som ellers burde have mødt, vare udeblevne, og en Deel gik bort, da jeg vilde have dem frem. Imidlertid var dog en smuk Forsamling af Menigheden selv tilstede. Ved frie Samtale med de confirmerede grundet paa Lærebog og Catechismus samt bibelsk Historie erfarede jeg til stor Fornøjelse, at forstandig, velgrundet og fuldstændig Christendoms Kundskab ved den troefaste Lærers nidkiære Omhue var blevet dem indplantet, saa at de udmærkede sig snart alle tilhobe, ikke mindre ved Sammenhæng og Orden end ved Færdighed i deres Svar. Ogsaa fandtes mange Børn i Forhold til deres Alder at være meget vel oplyste. Man læste fermt i Bog, og adskillige

- havde lært Psalmer. Kirkens brave Lærer, den Aarvaagne og velbegavede Hr. Provst Jørgensen, fortjener baade Høiyagtelse og Kierlighed, ledsaget af hierteligst Taksigelse. Gud velsigne og glæde ham!
- d. 16. *Helsingørs Latinske Skole.* Først istemmede alle Skolens Disciple en Psalme, som blev afsiunget og udført paa beste Maade til min fulde Tilfredshed. Derefter prøvede jeg ved frie Samtale med dem, grundet paa Lærebogen, deres Religions Kundskab og fandt mig vel tilfredsstillt saavel i Hensyn til deres udviiste Tænkksomhed og Indsigt som i Betragtning af deres Færdighed, alt i Forhold til Alder. Nu blev Undersøgelse anstillet over Disciplenes Fremgang i de Lærde Sprog efter den meddelte Liste for de sidste 8 Maaneder. Under Hr. Vice-Rector Mag. Hansen havde de 5 Disciple i Øverste Klasse giennemgaaet i det hebraiske 24 Cap. af Genesis fra May Maanedes Begyndelse, da Underviisning i dette Sprog først var blevet begyndt; ligeledes i det Grædske Homeri heele Iliade og heele Odyssee samt 1 Bog af Cyropoedien;¹³⁴ og i det Latinske 1ste Bog af Jul. Cæsar de bello Gallico.¹³⁵ Ieg anviiste hver Discipel sit viste Pensum at oplæse, oversætte og Analysere under Hr. Vice-Rectorens Bestyrelse, medens jeg selv hørte til og antegnede min Formening om hver. Saaledes blev Prøve anstillet i 9de og 18de Capitel af Genesis, i 1ste, 8de og 14de Bog af Homers Iliade samt i 4de og 16de Bog af hans Odyssee og hos Julius Cæsar i det 27de, 50de, 53de, 32de, 40de Capitel. At den alleryderste Fliid var blevet anvendt saavel fra den duelige og grundige Lærers Side saavelsom af hans flittige og lærebe gierlige Disciple, i Forhold til deres forskellige Evner, erkiender jeg med taknemmelighedsfuld Skiønsomhed [overstreget: indtil Beundring]. Hvad jeg desangaaende har antegnet, bliver den Kgl. Direction for Universitetet og de Lærde Skoler tilstillet. Samme Fremgangsmaade fandt derefter Sted i 5te Klasse. Under Hr. Adjunct Olrik havde hans 4 Disciple giennemgaaet 60 Fabler i Badens grædske Grammatik,¹³⁶ Gedikes Læsebog¹³⁷ til S. 78, Horatii Epistler,¹³⁸ Terentii 3 Comoedier,¹³⁹ Julius Cæsar til 20de Cap. i 7 Bog de bello Gal[1]ico. Ieg anviiste hver Discipel sit Pensum i Horatii Epistler, i Terentii Andria og i Gedekes Læsebog at oplæse, oversætte og analysere under deres Lærers Bestyrelse. De gjorde Rede for sig til mine fuldkomne Fornøiyelse. Den duelige Lærers og de redeborne Disciplers vel anvendte Fliid var umiskiendelig. Min antegnede Formening om Prøvens Udfald med hver i sær bliver den Kgl. Direction forelagt. I fjerde Klasse under Hr. Adjunct Lyja have 6 Disciple giennemgaaet heele Justinus,¹⁴⁰ 3 Terentii Comoedier samt repeteret Phædri Fabler;¹⁴¹ og i 3de Klasse ligeledes under samme Hr. Adjunct have 4te Disciple i 1ste Afdeling læst Historia Romana.¹⁴² Ieg opgav for hver Discipel sit Pensum i Justin samt i Historia Romana, hvilket af hver for sig under den brave

Lærers Bestyrelse blev oplæst, oversat og analyseret med Færdighed til min store Fornøjelse, da baade den utrættelige Lærer, som opofrer al sin Tid, endog uden for Skoletimerne til Gavn for sine 20 i 4 Afdelinger særskilte Disciple, havde megen Ære af denne Prøve, og Disciplene selv udviste megen Livlighed og Lyst. Min antegnede Formening om hver i sær bliver ligeledes den Kgl. Direction forelagt. I alle Klasser havde man ligeledes læst Geographie, i sær om Europa. Ieg prøvede deres Fremgang ved Hielp af Landkortet eller ved mundtlig Samtale i Fleng og var saare vel tilfreds. I 5te Klasse var Historie læst til Reformationen og i 4de Klasse til Aaret 800 efter Christi Fødsel. Men Tidens Kostbarhed forbød mig at anstille videre Prøve. Ieg forefandt ikke faa saavel i øverste som i 5te og 4de Klasse, der under Hr. Outzens frievillige og ubelønnede Arbeyde havde gjort skøn Fremgang deels i Tydsk og deels i Fransk samt i skøn Skrivning, hvoraf Prøver leveredes, som skulle forelægges Directionen. To Disciple i den øverste og 1 i 4de talde Tydsk med megen Færdighed. Den første i øverste Klasse er tillige fortrinligen bevandret i det Engelske Sprog. Medens jeg underholdt med mig een Klasse, havde de andre Klasser enten en af mig forelagt Prøvestiil at oversætte eller et Regnstykke, saamange muelig som er forbi Regula Trium i brudne Tal, at udarbejde, hvilket de selv paa Stedet, ved at udtrække blandt flere af Vice-Rector dem foreholdte skriftlige Opgaver, havde truffet paa. Syv deslige Prøvestykker leveredes mig, som indsendes til Directionen. Ligeledes har jeg modtaget fra øverste Klasse 5 Prøvestile, fra 5te Klasse 4 og fra 4de Klasse 5, alle paa Stedet udarbejdet, hvilke Directionen skal faae i Hænder. Ieg kan efter mit beste Skiønnende ikke anderledes indsee, end at denne Skole i det hele fortrinligen udmærker sig baade ved Videnskabelig Cultur i Forhold til Disciplenes Alder og ved Sædelighed, Orden, Lærelyst og virksom Fliid, som da geraader samtlige fortiente Lærere til [overstregt: megen Berømmelse, Ros og Hæder] megen Hæder.

St. Mariæ Civile Skole. Skolelærer Suhr er en meget duelig, flittig og troe Mand, som underviser med Forstand. De forsamlede Børn istemmede ved deres Arbeyde i Spindestuen en smuk Sang og udførte den godt og yndigt paa egen Haand. Derpaa begyndte de i Læsestuen en Psalme, som blev afsunget til Velbehag. I Christendoms Kundskab legges her Dr. Bastholms Religionsbog¹⁴³ til Grund. Ieg fandt hos de flittige Børn rigtige Begreber, Tænksomhed og sundt Overleg. De læste tillige saa vel i hvilkenksomhelst Bog, jeg forelagde, at 15 deriblandt kunde tillegges hver sin Bog til Belønning. Ikke faa har gjort skikkelig Fremgang i Skrivning og Regning. Man viiste tillige god Bekiendtskab med Europas Geographie paa Landkortet. Den brave Lærer Hr. Suhr fortienner al Opmuntring og Taksigelse.

- d. 17. St. Mariæ Pastorat. Embedsbøger: a) Sogne- og Slotspræstens Hr. Sandals: Skifteprotokol fra Mart. 1804 til Mart. 1806 – af mig paategnet. b) Klokker Jægers: Tydsk Kirke-Protokol fra 1758 til May 1806. Dansk Kirke-Protokol fra 1733 – til Jun. 1806. Tillysningsbog fra 23 Jul. 1790 til Nov. 1805. Nye Tillysningsbog fra 29 Nov. 1805 til Dom. 3 Tr. 1806. Proclamationsbog fra 1791 til 1806 i Jan. Fattig-Skole-Journal fra Jan. 1805 til Jun. 1806.

St. Mariæ Kirke. Den Residerende Capellan Hr. Grüner holdt over Jac. 1,22,25 en lang og til sidst trættende Prædiken, som vel var udarbejdet med Fliid og indeholdt mange passende Paamindelser om Tidsalderens Lunkenhed, men betog Tiden saa gandske, at jeg neppe beholdt Rum til min Forretning og kunde derfor hverken lade ham eller Sognepræsten catechisere. Paa Kirkegulvet fremstillede sig, foruden Skolebørn, ikkun 5 confirmeerte Piger, men disse udviste god Kundskab. En Deel af Børnene kunde godt lade sig vejlede til forstandige Svar og viiste Bekiendtskab med deres Religionsbog. Nogle, som havde læst Lærebogen, lagde god Færdighed for Dagen. Man læste i Almindelighed ret vel i Bog, helst Pigerne. Men Psalmer havde man ikke lært.

St. Mariæ militaire Skole. Samme dueelige Lærer Hr. Suhr underviser denne Skole. Ogsaa her blev afsunget en Sang ved Arbejdet i Spindestuen og derefter en Psalme i Læse-Stuen. Det gik ret godt. Men tvende Børn fra den Civile Skole vare tilstede for at styre Sangen. Nogle Børn røbede selv deres Mangel af Fliid. Men de flittige havde godt indprentet sig deres Religionsbog i Hukommelsen og vidste at besvare de Spørsmåle, jeg deraf udledte, med god Eftertanke. Man skriver, og nogle have begyndt at regne. Ogsaa vidste de flittige Beskeed om Europas Geographie paa Landkortet, men ikke saa udførligen, ey heller med den Færdighed som i den civile Skole. Boglæsning var forskellig. Nogle udmærkede sig ved tydelig og færdig Læsning i hvilken Bog, jeg vilde forelegge dem. Disse, i Tallet 13, fik hver sin Bog til Belønning. Andre, i Tallet 3, havde kun maadelig Øvelse. Men til Opmuntring fik dog hver sin lille Bog i Forhold til deres Evner. I mistede ved sin udviste alt for yderlige Dovenskab al Opmuntring. Den civile Skoles dueelige Lærer Hr. Suhr virker ogsaa med utrættelig Fliid. Gud velsigne hans Bestræbelser!

St. Mariæ Fattigskole. Klokker Jæger er Lærer. Han havde kun fem Børn at fremstille, af hvilke ikkun de 4 mødte. 3 havde læst nogle Parter i Catechismus og 1 begyndt paa Religionsbogen. Men hvad man havde vidst, var nu forglemt. Kun een kunde saaledes læse i Bog, at det blev mueligt at skænke ham en lille Bog til Opmuntring. Nok 1 lille Dreng, som bogstaverer, fik Rønnes Abc bog¹⁴⁴ til større Brugbarhed.

- d. 18. Hirschholm Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens: Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Catechisationsbog 1805 Præst og Degn – 40 Gg – 1806 – 26 Gg. Kirkebog fra 1784 til Jun. 1806. b) Kirkesanger Petersens: Comunionbog fra 1805 til Jun. 1806. Skole Journal. Tillysningsbog fattedes, men blev lovet.

Hirschholm Kirke. Adskillige Confirmerede havde indfundet sig. Mængden bestod af Skolebørn. Man svarede i Almindelighed vel og fermt saavel efter Lærebog som Catechismus med sundt Begreb, i god Sammenhæng og viiste Færdighed til megen Fornøjelse. Ogsaa havde adskillige Kundskab om Bibelsk Historie. Boglæsning var god. Ikke faa havde lært Psalmer. Den nye tiltrædende Kirkens Lærer Hr. Pastor Gad forefinder god Grundvold at bygge paa. Hans Duelighed og Ret-skaffenhed forvisser om herlig Fremgang. Gud velsigne ham!

Hirschholm Skole. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 30, og 1 var syg, 5 havde andensteds nydt Underviisning. Ved at giennemgaae Religion efter Lærebog og Catechismus med Bibelsk Historie samt Boglæsning i forskellige Bøger og Geographie paa Landkort forefandt jeg 16 af Skolens egne Børn, som i Hensyn til deres forstandige Svar, smukke Kundskab og megen Færdighed i Forhold til deres Alder og Fremgang kunde fortiene hver sin Bog af forskellig Værdie til Belønning og erholdt samme. Ligeledes bleve 4 af de andre opmuntret ved Foræring af Bog til hver. Den indsigtfulde og dueelige Kirkesanger og Skolelærer Seminarist Petersen er i Stand til at fremvirke megen Nytte. Gud velsigne ham!

Den nye Præst er ikke indsadt. Ieg holdt selv Tale i Chordør.

Lynge-Frederiksborg herred

- d. 29. Ude- og Oppe-Sundbye Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Føns: Embeds-Protokol – Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført. Catechisationsbog fra 1784 af – 1805 22 Gg. 1806 – 13 Gg. Skolebesøgsbog fra 1784 – 1805 – 10 Gg – 1806 – 7 Gg. Kirkebog fra 1718 til 1806 – Ude-Sundbye. Dito fra 1718 til 1806 – Oppe-Sundbye. b) Kirkesanger og Skole Lærer Niensens: Reskript-Bog – Udtog af Rescr. d. 28 Dec. 1804 indført. Tilysningsbog fra 1790 til 1805 incl. Catechisationsbog fra 1804 – 1805 32 Gg. Control-Kirkebog fra 1790 til 1806. Aftenlæsning og Kirke-Catechisat 1806 – 23 Gg. Tilysningsbog fra 1 Jan. 1806 til til [sic!] Dom. 3 Tr. Skole-Journal fra 21 Nov. 1803 til Jun. 1806.

Ude-Sundbye Kirke, hvor og Ungdommen mødte fra Oppesundbye. Sognepræsten Hr. Føns, 81 Aar gammel, holdt dog Prædiken over Evang. paa 4de Søndag efter Trinitatis med god Stemme til Christelig Opbyggelse. Han catechiserer ret vel og messer skikkelig. Kirkesanger Nielsen synger lavt og tit falsk, uagtet han er Seminarist, men catechiserer godt. Af Ungdommen savnedes efter Fortegnelsen 48 fra Kiøbstæden Fredrichssund, 27 fra Oppe-Sundbye, 22 fra Ude-Sundbye, 5 fra Sundbyelille, 3 fra Bunderup. Ikke destomindre var en smuk Forsamling tilstede, da Sognene have en talrig Ungdom. De tilstedeværende svarede næsten alle med godt Begreb og kiendelig Indsigt samt [med] megen Færdighed efter Lærebog og Catechismus. Ikke faa vidste adskilligt af Bibelsk Historie. Man havde lært Psalmer af den nye Psalmebog og læste for det meste godt i Bog, kunde og selv opslaae Psalmer efter Nummer. Med den forefundne Oplysning kunde jeg være vel fornøyet. Kirkens Lærer, den agtværdige Olding Hr. Pastor Føns, virker endnu med utrættelig Nidkierhed og heldig Fliid til Evangelisk-Christelig Oplysnings Udbredelse. Gud velsigne og styrke ham til længste Levealder!

- d. 30. *Ude-Sundbye Skole.* Efter Fortegnelsen skulde 94 Børn være tilstede. Men 45 befandtes at være borte, og 1 var syg. Ieg giennemgik første og andet Capitel af Lærebogen samt noget af 3de Kapitel med de Børn, der vare komne saavidt. Saamange, som havde rigtig indprentet sig i Hukommelsen, hvad der var lært, vidste ogsaa at svare med godt Begreb og med Færdighed under frie Samtale med dem. Men de, der ikke havde gjort sig Umage for at lære uden ad, kunde heller ikke forklare sig over de simpleste Begreber, men havde glemt alt. Ligesaa gik det med Catechismus. En Deel har begyndt at skrive og regne. Men

det sidste var ikke meget beventd. Der er een, som har gjort nogen Fremgang i Geographie. Ved at prøve dem i Boglæsning efter forskellige Bøger fandtes Mangel i Stavning og den rette livlige Færdighed hos de fleste. Ikkun nogle faa udmærkede sig ved bestemt og færdig Boglæsning. Man havde i øvrigt lært Psalmer. Ieg opledte imidlertid med stor Møye 18 iblandt de Tilstedeværende, som kunde opmuntres, enhver ved sin Bog af forskellig Værdie i Forhold til deres Alder og Fremgang, og som da erholdt samme. For Resten bliver Stavning og idelig Læsning i forskellige Bøger omhyggeligen at paadrive. Ligeledes maae der og vaages over, at alt, hvad der forklares og giennemgaaes, tillige bliver bevaret i frisk Erindring. Skolelærer Seminarist Nielsen, som er flittig, tilønskes fremdeles al guddommelig Held og Velsignelse!

- d. 1. Græse og Sierslew-Wester Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Foghs: Skolebesøgsbog 1805 – 10 Gg. – 1806 – 9 Gg. Catechisationsbog – ved Skriftemaal og efter Præd. 1805 – 25 Gg. og 1806 – 17 Gg. Kirkebog for Græse fra 1734 til May 1806 it. Siersløw. Kaldsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. b) Sognedegnens Rugaards: Skolejournal fra 1794 til Jun. 1806. Gl. Tillysningsbog til 1800. Communionbog fra 1721 til Dom. 2 Tr. 1806 for Sierslew. Dito for Græse fra 1721 til Dom. 1 Tr. 1806. Aftenlæsningsbog fra 1786 til Mart. 1806. Rescriptbog – Udtog af Reskript d. 28 Dec 1804 indført. Catechisationsbog 1805 – 1806 – nogenlunde ved Præsten. Control-Catechisationsbog ved Præsten. Degnens Catechet. Bog 1805-1806. Ældre Catechisationsbog til 1804. Tillysningsbog til Dom. 4 Tr. 1806 for Græse. Dito for Sierslew – ligesaa langt. Controlbog over Fødde og Døde fra 1800 til D. 3 Tr. 1806.

Græse Kirke, hvor Ungdom og mødte fra Sierslew. Sognepræsten Hr. Fogh prædikede over Joh. 8,31,32 med tydelig og god Stemme i et vel ordnet Foredrag til Opbyggelse. Han catechiserer simpelt, men rigtigt, og messer vel. Degnen Msr. Rugaard synger godt og catechiserer meget vel. Menigheden var i skikkeligt Antal forsamlet. Af Ungdommen fra begge Sogner savnedes 20. Iblandt de tilstedeværende have ikke faa udmærket sig ved deres forstandige, fuldstændige og færdige Svar, som viiste kiendelig Indsigt i Lærdommenes Sammenhæng efter Lærebog og Catechismus. Der fandtes ingen, som jo havde skikkeligt Begreb om de væsentligste Sandheder efter Catechismus. Adskillige vidste noget af den Bibelske Historie. Man havde lært mange Psalmer og læste godt i Bog. Ingen havde [noget] at klage. Kirkens velbegavede Lærer Hr. Fogh virker til megen Nytte i sit vigtige Kald. Gud velsigne ham!

d. 2. *Græse Skole.* Af 83 paa Listen antegnede Børn savnedes 30. Ved at gennemgaae Lærebog og Catechismus erfarede jeg med Fornøjelse, at de flittige Børn, der havde søgt Skolen, udmærkede sig for den største Deel ikke mindre ved Eftertanke og tydelig Indsigt end ved Færdighed og Bestemthed i deres Svar. Hvorsomhelst Svar fattedes, havde Udeblivelse fra Skole allene Skyld. Mange skrive og vise godt Anleg. De have alle lært Psalmer. I Boglæsning prøvede jeg deres Fremgang ved at forelegge dem ubekjendte Bøger, hvorved jeg fandt Leylighed til at belønne 25 Børn hver med sin Bog i Forhold til deres Alder. Uddeling af kostbare Bøger fandt Sted til de fortrinligste. Skole Lærer, Degnen Msr. Rugaard, er en ligesaa duelig som flittig Mand og fortjener al Taksigelse. Gud belønne hans Troeskab.

d. 3. *Slangerup Pastorat.* Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Provst Rabens: Catechisationsbog 1805 – 27 Gg., 1806 – 20 Gg. Skolebesøg i Herredet 1805 og 1805 – Ude-Sundbye 5 Gg, Græse 4 Gg, Uggeløse 3 Gg., Collerød 3 Gg – Herløw 3 Gg, Hammersholt 3 Gg., Frerslew 3 Gg – Hiørlunde 3 Gg., Skienkelsøe 3 Gg. – i Pastoratet Uvelse 6 Gg – Hørup 8 Gg – Slangerup 8 Gg. Fattigprotokol – af mig paategnet. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. b) Chordegnsens Sr. Taur: Kirkebog fra 1799 til May 1806. Ældre Kirkebog fra 1725 til 1798. Aftenlæsningsbog fra 1786 til Mart. 1806. Rescript-bog – Udtog af Rescript d. 28 Dec. 1804 indført. Tavlebog fra 1748 til 1806 Dom. 4. Tr. Læsningsbog fra 1779 til 1806. Tillysningsbog fra 1774 til 1806 Dom. 4 Tr. Communionbog fra 1766 til 1806 Dom. 4 Tr. Catechisationsbog 1805 – 1 Gg – 1806 11 Gg. Skole-Journal. c) Degnens Kaalunds i Uggeløse [: Uvelse]: Communionbog fra 1772 til 1806 Dom. 3 Tr. Catechisationsbog 1805 6 Gg, 1806 – 15 Gg. Tillysningsbog 1805-1804-1803-1806. Kirkebog fra 1734 til Jun. 1806. Rescriptbog – Udtog af Rescr. 28 Dec. 1804 indført. Læsningsbog fra 1802 – 1806. Skole-Journal fra 1803 til Jun. 1806.

Slangerup Kirke. Provst Raben prædikede over Eph. 3,12 opbyggeligt og vel. Han catechiserer ypperlig og messer meget godt. Chordegn Taur synger meget godt og catechiserer godt. Degnen Kaalund i Uvelse synger skikkelig og catechiserer vel. Ungdommen var i talrig Mængde forsamlet fra begge Sogner. En stor Deel deriblandt udmærkede sig fortrinligen, baade ved klar Indsigt og sammenhængende Begreber saavel som ved Færdighed i deres Svar efter Lærebog og Catechismus. Hos de øvrige fandtes god og antagelig Kundskab. Man vidste adskilligt af den Bibelske Historie og havde lært mange smukke Psalmer. Ogsaa har god Boglæsning Sted. Kirkens aarvaagne og retskafne Lærer, den indsigtfulde og brave Hr. Provst Raben, fortjener saare megen Høiyag-

telse. Ieg takker ham hierteligst og tilønsker ham de beste Guds Velsignelser indtil seneste Levealder.

- d. 4. *Uvelse Skole.* Skole Lærer og Degn Msr. Kaalund fattes ikke Duelighed eller Fliid, men behøver mere Øvelse. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 18, og 1 var syg, 10 havde nys begyndt paa Skolegang og ellers en Deel været forsømmelige. Blandt de oversblevne, som havde været flittige, ud tegnede jeg, ved deres Overhørelse i Lærebog og Catechismus, 25 Børn, som i Hensyn til deres rigtige og med sundt Begreb samt med nogenlunde Færdighed afgivne Svar, i Forhold til deres forskellige Alder og Fremgang, kunde fortiene at legges Mærke til. Men ved at prøve deres Indenadslæsning i adskillige dem hidtil fremmede Bøger befandtes 8 at være saa maadelige, at ingen Belønning kunde dem meddeles. De øvrige 17 fik derimod enhver sin Bog af forskellig Værdie i Overensstemmelse med deres større eller mindre Kundskab til Opmuntring. Der ere 5 til 6, som skrive. Men Regning er ikke begyndt. Adskillige havde lært Psalmer. Degnen Msr. Kaalund, som tillige er Skole Lærer, besidder Duelighed og anvender Fliid. Ieg tilønsker ham heldig Velsignelse af Gud til at bevirke formeret Lærelyst.

Slangerup Skole. Chordegner og Skole Lærer Msr. Taur er meget duelig og ferm, naar ikkun Skolegang var bedre, at han kunde virke mere. Af de paa Listen anførte Børn savnedes 11. Ved at overhøre de tilstedeværende, som havde lært Catechismus og Lærebog samt for en Deel Bibelsk Historie, efter deres forskellige Fremgang opledte jeg 15 Børn, som i Gierning beviste ved deres forstandige, vel sammenhængende og færdige Svar, at de virkeligen havde været flittige. Ieg prøvede dem ved Læsning i adskillige for dem ubekjendte Bøger og fandt dem, skjønt med Forskiel, saaledes øvede, at jeg kunde belønne dem, enhver med sin Bog, i Forhold til deres Alder og Fremgang. Der ere 7 til 8, som skrive, og iblandt disse have 3 gjort god Fremgang i Regning. Man havde lært adskillige Psalmer og sang temmelig vel. Den fortiente og duelige Skolelærer, Chordegner Msr. Taur, fortienet al Opmuntring og Taksigelse.

Hørup Skole. Den gl. Skole Lærer Christensen begynder at blive affældig. Dog virker han endnu med tilvant Iver, men kunde dog vel behøve Medhielp. Af de paa Listen antegnede 90 Børn savnedes 12, og 3 vare syge, 47 havde været forsømmelige og 43 derimod flittige. Ved at overhøre dem i Lærebog og Catechismus, efter deres forskellige Fremgang og Alder, havde jeg den Fornøjelse at erholde for det meste ret ferme Svar, som udviiste, at de havde smuk Indsigt i Lærdommenes Sammenhæng og Mening samt vidste at forklare sig bestemt og med Færdighed. Ieg antegnede 38 iblandt de flittige, som i Hensyn til deres

gode Kundskab og megen Færdighed kunde holdes for værdige til at modtage hver sin Belønnings-Bog. Men ved at prøve deres Indenadslæsning i adskillige Bøger fandt jeg 5 af dem saa maadelige formedelst Mangel af tilbørlig Stavning, at det havde været Uret at tillegge dem Belønning, og iblandt de øvrige viiste den største Deel mindre Fasthed og Færdighed ved Læsningen, end jeg havde ventet. Det synes, at forhen beviist Nøyagtighed i Stavning og Reenlæsning har aftaget. Dog udmærkede sig ogsaa herved omtrent en halv Snes Børn. Imidlertid bleve ogsaa de øvrige ellers flittige og godt oplyste Børn tillagt hver sin Bog af forskellig Værdie til deres Opmuntring. Her ere 19 Børn, som skrive, tildeels gandske godt, og læse Skrift. De have alle lært Psalmer, flere eller færre. Men adskillige havde glemte dem igien. Læsningen var desforuden alt for skiødesløs. Den hæderlige Olding, Skole Lærer Christensen, som i mange Aar har virket med den utrættelige Lyst og Fliid til mangefold Nytte, vedbliver endnu i sin Alderdom at vare med mueligst Iver paa Børnenes forstandige Oplærelse, men kunde ved Boglæsningen være tient med at have Medhielp til at lette ham Besværligheden. Herren velsigne og styrke ham!

- d. 5. Hiørlunde Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Søllings: Kirkebog fra 1799 til 1806 Jun. Embedsbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført. Dito ældre med Landemods-Acter, Kirke- og Præsteg. Syn. Skolebesøgsbog 1805 – Hiørlunde 12 Gg – Skienkelsøe 9 Gg – 1806 – Hiørlunde – 11 Gg – Skienkelsøe 8 Gg. Catechisationsbog 1805 – 29 Gg – 1806 – 21 Gg. b) Kirkesanger og Skole Lærer Brøns: Skole-Journal fra 1 Oct. 1805 til Jun. 1806. Aftenlæsningsbog fra 1791 til Mart. 1806. Catechisationsbog 1805 – 4 Gg. – 1806 – 3 Gg. Embedsbog – Rescriptet af 2[8] Dec. 1804 indført. Comunionbog fra 1800 til Dom. 3. [Tr.] 1806. Tillysningsbog fra 1803 til Dom. 4 Tr. 1806. c) Kirkesanger og Skolelærer Fichs: Skole-Journal fra May 1799 til Jun. 1806. Embedsbog – Rescriptet indført. Aftenlæsningsbog fra 1801 til Mart. 1806. Catechisationsbog – 1805 – 4 Gg – 1806 – 3 Gg.
- Skienkelsøe Skole.* Skolelærer Seminarist Fich er af de ældre og har den gl. Sygdom at ville haranguere i Stedet for at lede til simpelt Begreb og vare paa Hukommelsen. Af de paa Listen antegnede 39 Børn savnedes 11, og 1 var syg. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus befandtes vel nogle at have bevaret i Hukommelsen, hvad der var gienemgaaet med dem, og disse kunde da lade sig lede til rigtige og forstandige Svar. Men Liv og Færdighed var ikke at fremlokke. Adskillige svarede gandske forkert af Mangel paa skiønsom Udenadslæsning. Det er saare vigtigt, at Børnene veyledes paa simpel Maade til klart Begreb om Ordenes Mening, og at de saa tilholdes til at lære alt uden ad

med Eftertanke. Bibelsk Historie var blevet læst, men glemt igjen. 5 Børn skrive, og 1 regner. Man havde lært Psalmer. Ved at prøve Indadslæsningen i forskellige Bøger med de flittige Børn befandtes 1 saa maadelig, at ingen Belønning kunde ham tildeles. De øvrige 14 fik hver sin Bog til Opmuntring i Forhold til deres forskellige Alder og Fremgang. Skole Lærer Seminarist Fich, som ikke mangler Duelighed, vil faae Lykke til at fremvirke større Lærelyst og Livlighed ved en mere stadig Skolegang, som nu tør være at forhaabe.

Hiørlunde Skole. Skole Lærer Seminarist Brøns er en duelig og ferm Mand, som baade forstaaer at indplante rigtige Begreber og at bruge Hukommelsen tillige, saa at Børnene stedse have behørigt Svar tilrede. Af de paa Listen antegnede 47 Børn fattedes 7, og 1 var syg. Ved Overhørelsen efter Lærebog og Catechismus samt Bibelsk Historie udmærkede sig alle de flittige Børn i Forhold til deres forskellige Alder og Fremgang baade ved klar Indsigt og sammenhængende velgrundet Kundskab saavel som ved Færdighed, Liv og Lyst til min største Fornøjelse. Man havde ogsaa lært Psalmer. Der ere 6, som skrive, og 4 af disse have tillige giort Fremgang i Regning. Ved Indenadslæsning i fremmede Bøger faldt 5 igiennem, som ikke havde søgt Skolen med stadig Fliid. Men desto fermere læste de flittige, blandt hvilke jeg med Glæde kunde belønne 19 Børn, ethvert med sin Bog og deriblandt ikke faa med de beste og kostbareste Bøger, jeg har anskaffet mig [for] at uddele. Den brave Skole Lærer, Seminarist Brøns, en duelig, forstandig og nidkier Mand, fortjener al Opmuntring og Høyagtelse. Gud velsigne ham!

- d. 6. *Hiørlunde Kirke.* Sognepræsten Hr. Sølling prædikede over Evangel. paa 5te Søndag efter Trin. ordentligt, smukt og opbyggeligt. Han catechiserer meget godt og messer smukt. Kirkesanger og Skole Lærer Brøns synger godt og catechiserer meget godt. Kirkesanger og Skolelærer Fich synger temmelig vel og catechiserer skikkelig godt. Menigheden var i god[t] Antal tilstede. Ungdommen var talrig forsamlet. De fleste udmærkede sig ved Forstandighed, Fuldstændighed og Færdighed i deres Svar efter Lærebog og Catechismus. Man vidste adskilligt af den Bibelske Historie. Hos de svagere fandtes dog antagelig Kundskab. Man havde lært smukke Psalmer og læste godt i Bog. Ingen havde noget at klage. Kirkens duelige og retskafne Lærer Hr. Pastor Sølling stifter megen Nytte ved sin utrættelige Virksomhed og Omhue for almennyttig Oplysning. Gud velsigne og belønne ham.
- d. 7. Liunge Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Kiær: Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Liunge Kirkebog fra 1709 til 1806 i May. Uggeløse Kirkebog fra 1709 til 1806 i May. Catechisations-

bog 1805 – 39 Gg., 1806 – 28 Gg. Skolebesøgsbog i Collerød 1805 – 10 Gg, 1806 – 7 Gg – i Uggeløse 1805 – 9 Gg – 1806 – 10 Gg – i Wassingerød – 7 Gg. 1805 – 1806 – 10 Gg. Tavle- og Collect-Bog til Jun. 1806 for Liunge. Dito for Uggeløse til Jun. 1806. *b)* Degnens Msr. Tops: Tillysningsbog for Uggeløse 1790 – 1806 Dom. 5 Tr. Dito for Liunge ligesaa længe. Rescriptbog – Rescr. af 28 Dec. 1804 indført. Lærings- og Catechisat. Bog 1805 – 45 Gg i begge Sogner – 1806 – ligeledes i begge Sogner 24 Gg. Communion-Bog for Liunge fra 1729 til Dom. 4 Tr. 1806. Dito for Uggeløse fra 1729 til Dom. 5 Tr. 1806. *c)* Skole Lærer Gilbergs i Collerød: Skole-Journal fra 1787 til Apr. 1806. Rescriptbog – Rescr. af 28 Dec. 1804 indført. *d)* Skole Lærer Christensen i Uggeløse: Skole-Journal fra 1799 til 1806 Jun. Rescriptbog – Rescr. af 28 Dec. 1804 indført. *e)* Interims Skole Lærer N. Christensen i Wassingerød: Skole-Journal fra 1803 til Jun. 1806.

Uggeløse Skole. Skole Lærer Christensen, Seminarist, har ikke udmærket sig ved særdeles Fliid eller Duelighed. Hans Ungdom staaer tilbage for de andre Skoler. Af de paa Listen anførte Børn savnedes 13, og 1 var syg. Ved at overhøre Børnene i Lærebog og Catechismus oplede jeg 27, som i Betragtning af, at de rigtig havde fattet og derfor vidste at gjøre skikkeligt Rede for det, som var blevet giennemgaaet med dem, kunde fortiene nogen Opmærksomhed. Men ved at prøve deres Indenadslæsning i adskillige Bøger fandt jeg mig ikke fornøyet, da her viiste sig megen Skiødesløshed formedelst Mangel af tilbørlig Stavning, og Færdighed eller Nøygatighed savnedes hos de fleste. Imidlertid kunde jeg dog tillegge dem, der i det heele læste nogenledes godt og ellers havde viist Fliid ved Skolegang, enhver sin Bog til Opmuntring i Forhold til deres Alder og Fremgang. 21 Børn bleve da saaledes opmuntrede. Man er i Regning ikke kommet videre end til at kiende Tal og legge dem sammen. 12 have begyndt at skrive, hvoriblandt 2 eller 3 skrive skikkeligt. En Deel havde lært Psalmer. Skole Lærer Seminarist Christensen har at sørge for bedre Boglæsning ved idelig Øvelse i Stavning under afvexlende Læsning i flere Bøger og tillige, saavidt mueligt, at opvække mere Livlighed og Lærelyst saavel som at drive paa videre Regning.

Wassingerød Skole. Interims Skolelærer Niels Christensen, en Bondekarl, som er halt, viiser dog megen Fliid og kan godt vejlede til klart Begreb og rigtig Boglæsning. Af de paa Listen antegnede Børn vare 17 udeblevne, og 2 afholdtes ved Sygdom. Over 50 Børn havde kun lidet og adskillige deriblandt slet intet beflittet sig paa Skolegang. Jeg prøvede ethvert Barn, som havde viist Fliid, men fandt, at ogsaa nogle af disse havde forglemt, hvad de før vidste. Derimod udviiste 26 flittige Børn ved den anstillede Overhørelse efter Lærebog og Catechismus

saamegen Livlighed, Indsigt og sammenhængende Kundskab i deres Svar, at jeg med Fornøjelse kunde anmærke dem i Mandtallet. Fire deriblandt havde ogsaa giort Fremgang, mere eller mindre, i den Bibelske Historie. Men ved Indenadslæsning i adskillige Bøger tabte 6 den dem tiltænkte Belønning. Derimod læste 20 Børn ret godt eller vidste dog at hielpe sig ved rigtig Stavning, og nogle udmærkede sig ved Færdighed. Jeg forærede enhver af disse sin Bog i Forhold til deres Alder og Fremgang. De fleste havde lært Psalmer. Kun 1 havde begyndt at skrive og regne lidet. Interims-Skolelærer Niels Christensen er en flittig Mand, som under Sognepræstens Veyledelse har vundet saa megen Duelighed, at han ret vel forstaaer at lede Børnene til klart Begreb, hvilket viiste sig ved Overhørelsen, og kan lære dem nøyagtig og god Boglæsning.

Collerød Skole. Skole Lærer Studiosus Gilberg er i sit 72de Aar endnu virksom og giver forstandig og god Underviisning. Intet Barn savnedes af de paa Listen antegnede. Men over 40 Børn havde kun sielden og nogle deriblandt slet ikke søgt Skolen. Men de flittige Børn udmærkede sig for det meste ved den anstillede Overhørelse i Lærebog og Catechismus samt for en Deel i Bibelsk Historie ikke mindre ved klart Begreb og sammenhængende Kundskab end ved Liv og Færdighed i deres Svar. Ikke faa deriblandt vidste dog saa meget af Geografien, at de kiendte Hovedstæderne i de Europæiske Riger. 5 have giort god Fremgang i Regning, og 8 have begyndt derpaa. Der ere 9, som skrive. Man har ligeledes lært Psalmer. Ved at prøve de flittige i Boglæsning efter adskillige dem forhen ubekiendte Bøger forefandt jeg 21, som kunde fortjene hver sin Bog i Forhold til deres Alder og Fremgang, da man dog vidste at hielpe sig ved rigtig Stavning, og ellers udviiste ikke faa deriblandt gandske god Færdighed. De fik da ogsaa hver sin Bog af større eller mindre Værdie. Skolelærer Studiosus Gilberg fortjener endnu i sin Alderdom som duelig og virksom Mand megen Agtelse.

- d. 8. *Liunge Kirke, hvor og Menigheden forsamledes fra Uggeløse.* Sognepræsten Hr. Kiær prædikede over Joh. 6,67,68 i et tydeligt og Christeligt Foredrag til Opbyggelse. Han catechiserer meget godt og messer vel. Degnen Msr. Top synger godt og catechiserer efter Bogen gandske vel. Ungdommen fra begge Sogner var i talrig Mængde forsamlet. Den største Deel udmærkede sig, baade ved Indsigt, Forstandighed og god Eftertanke saavel som ved Fuldstændighed og Færdighed i sine Svar. Næsten alle tilhobe fortiente Berømmelse. Hos de svagere viiste sig mer end antagelig Kundskab. Man kiendte den Bibelske Historie og havde lært Psalmer. Boglæsning var god, og de vidste selv at slaae Psalmer op efter Nummer uden Hielp. Intet var at klage. Gud velsigne den

troefaste og retskafne Kirkens Lærer Hr. Pastor Kiær med stedse tilvoxende Frugt og Glæde af sine heldige Bestræbelser for Evangelisk Christelig Oplysnings Udbredelse til Gavn for Slægt og Efterslægt igiennem en lang Række af Aar! Hans Løn skal efter udlevet Alderdoms Old blive stor i Evigheden. Ogsaa fortæner hans duelige og retsindige Sognedegn Msr. Top, som vedbliver at virke til megen Nytte med Kraft og Held, al Høyagtelse. Gud styrke dem begge i fælleds Medvirkning til Christi Kirkes Opbyggelse og Befæstning! I Skole-Journalerne er Børnenes Fremgang blevet antegnet.

- d. 9. Hillerød og Herløw Pastorat. Embedsbøger: a) Slots- og Sognepræstens Hr. Platous: Copulations-Protokol fra 1767 til Jun. 1806. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Dito nyere og udførligere. Kirkebog over Fødde og Døde fra 1767 til 14 Oct. 1804, og da blev henvist til Pag. 465, men intet videre findes indtegnet. Ligesaa Døde til 9 Dec. 1804, siden intet. Anmærket i Protokollen at indføres inden Aug. Maanedes Udgang, da jeg ellers meddeler derom i Cancelliet.¹⁴⁵ Nørre-Herløw Kirkebog fra 1766 til Dom. 3 Tr. 1806. Catechisationsbog for Herløw af Sognepræst, Capellan og 3 Kirkesangere 1805 – 22 Gg – 1806 – 14 Gg. Skolebesøgsbog 1805 – 7 Gg – 1806 – 4 Gg. b) Kirkesanger Westergaards i Nørre-Herløw: Communionbog fra 1767 til Dom. 2 Tr. 1806. Skole-Journal fra 1789 til Jun. 1806. Embedsbog – Rescripter indført. Aftenlæsningsbog fra 1799 til Mart. 1806. Catechisationsbog 1805 – 5 Gg., 1806 – 3 Gg. Collect-Bog fra 1799 til Jun. 1806. Tillysningbog fra 1795 til Dom. 5 Tr. 1806. c) Kirkesanger og Skole Lærer Ellings i Hammersholt: Skole-Journal fra 1790 til May 1806. Aftenlæsningsbog fra 1804 til Mart. 1806. Catechisationsbog 1805 – 5 Gg – 1806 – 2 Gg. Embedsbog – Rescripter indført. d) Kirkesanger og Skole Lærer Seminarist Holchs: Embedsbog – Rescripter indført. Catechisationsbog 1805 – 5 Gg – 1806 2 Gg. Aftenlæsningsbog fra 1804 til Mart. 1806. Skole-Journal fra 1804 til Mart. 1806.

Hammersholt Skole. Skole Lærer Elling er en troe og flittig Mand, som ikke arbejder forgiæves. Hans Ungdom er i Pastoratets Skoler den beste. Af de paa Listen antegnede [Børn] savnedes 8, og 2 afholdtes ved Sygdom. Ved at overhøre Børnene i Lærebog og Catechismus anmærkede jeg 19, som i Hensyn til deres rigtige og gode Svar, hvori de udviiste klart Begreb, kunde tages i Betragtning. Men ved at prøve deres Indenadslæsning i forskellige Bøger beholdt jeg 15 tilbage, som agtedes værdige til at modtage hver sin Bog i Forhold til Alder og Fremgang for at opmuntres til videre Fliid. Man havde lært Psalmer og kiender Tal. Der ere 5, som lære at skrive. Skole Lærer Ellings vel anvendte Fliid er ikke at miskiende. Gud styrke ham!

Nørre-Herløw Skole. Skolelærer Westergaard har Duelighed, men synes ikke at have anvendt den omhyggeligste Fliid. Hans Ungdom har tabt sig. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 19, og 2 afholdtes ved Sygdom. Skolegangen havde i det heele været maadelig regnet fra 1ste Oct. 1805 til 30 Jun. 1806. Ikkun 5 havde søgt Skolen i 5 Maaneder og 2 til 3 Uger samt 1 i 6 Maaneder og nogle Uger. Men de flestes Skolegang var indskrænket til 3 eller 2 eller 1 Maaned samt enkelte Uger og Dage. Nogle havde slet ikke været i Skole. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus samt ved at prøve Indenadslæsning i forskellige Bøger opledte jeg 14 Børn, som viiste i deres Svar, at de havde rigtigt Begreb om det, der var lært og ey havde glemt igien, hvad de før vidste, og derhos havde været mest flittige, saa at jeg kunde være fornøyet med dem. Ieg meddeelte enhver af disse sin Bog efter deres Alder og Fremgang til videre Opmuntring. Man havde ellers lært en Deel Psalmer. Der ere 7, som skrive, tildeels ret godt. Men Regning har ikke fundet Sted, som dog herefter bør paadrives. Skolelærer Studiosus Westergaard har Duelighed og Kraft. Ieg tvivler ey paa, at han ved Skolegangs forhaabede Tilvext medvirker fremdeles med Iver og Lyst til Christelig Oplysnings forøgede Udbredelse.

Freesløw Skole. Skole Lærer Seminarist Holch har ikke udmærket sig ved sin Underviisning, da hans Skole meget mere viiser sig som een af de sletteste. Listen indeholder 12 allerede confirmerede Børn, som altsaa ikke nu høre til Skole-Ungdom. Der savnedes 9 af de optegnede Børn. Efter Optegnelsen skulde 23 Børn have læst enten heele Lærebogen eller 4 til 6 Kapitler. Men ved al anvendt Fliid kunde jeg ikke udbringe Svar af mere end de 2 til 3 første Kapitler, og Svaret savnede al Liv og Færdighed. Catechismus var bedre lært. 13 anføres at skrive. Men for 3 Børn blev ingen Skrivebog foreviist. Regning er slet ikke begyndt. Ey heller har man lært en eneste Psalme. Ved at prøve 24 Børns Indenadslæsning i adskillige Bøger opledte jeg 10, som kunde modtage hver sin Bog efter Alder og Fremgang til videre Opmuntring. Det er aldeles fornødent, at Skolelærer Seminarist Holch bestræber sig for deels at indplante klart Begreb hos Børnene ved fattelig, men derhos livlig Udvikling af Ordenes Mening lige efter Bogen, deels varer paa, at hvadsomhelst, der bliver giennemgaaet, omhyggeligen læres uden ad, deels at rigtig og færdig Stavning ideligen øves ved Boglæsning, samt at Liv og Lyst kan afløse det døde Væsen, som nu hviler over de fleste Børn. Men til Undskyldning for ham bør jeg ikke forbigaae, at han ikke har havt Børn i Skole siden April Maaned, saa at utilgivelig Skolegangs Forsømmelse standser hans Virksomhed.

- d. 10. *Frederichsborg Slotskirke, hvor ogsaa Ungdommen mødte fra Herløw.* Den Residerende Capellan Hr. Platou prædikede over Tit. 3,8 ordentligt og

opbyggeligt, men med alt for lav Stemme og læste mest af Papiret. Han catechiserer kort og tydeligen, gandske vel. Slots- og Sognepræst Hr. Provst Jensen catechiserer meget godt og messer smukt. Hillerøds Kirkesanger Bidsted synger vel nok, men synes at behøve mere Øvelse i Catechisering. Kirkesanger og Skole Lærer Westergaard synger vel nok og catechiserer meget godt. Kirkesanger og Skole Lærer Elling synger temmelig og catechiserer simpelt, men fattelig efter Bogen. Kirkesanger og Skole Lærer Seminarist Holch synger og catechiserer skikkelig. Ungdommen baade fra Kiøbstæden og Landet var i talrig Mængde forsamlet. Kiøbstæd-Ungdommen udmærkede sig for det meste, baade ved klart Begreb og ved Færdighed i sine Svar efter Lærebog og Catechismus samt ved god Boglæsning og havde lært smukke Psalmer. Man vidste ogsaa adskilligt af den Bibelske Historie. Iblandt Landsbye-Ungdommen have ligeledes mange fornøyet mig ved deres rigtige [overstreget: fuldstændige] og forstandige Svar med tilbørlig Færdighed efter Lærebog og Catechismus. De havde tillige lært Psalmer og læste vel i Bog. Men en [overstreget: stor] Deel, baade af Karle og Piger, som net op viiste antagelig Kundskab efter Catechismus, behøvede Opmuntring til videre Fremgang. Overalt maae der vares paa, at ingen slipper for let igiennem ved Confirmation. Misforstaaet Barmhertighed drager sørgelige Følger efter sig for det heele. Ieg tvivler ey paa, at den Residerende Capellan, som har med Landsbye-Ungdommen at giøre, skiærper sin Alvorlighed hos enhver [overstreget: uden Forskiel] og holder nøye i et og alt over de Kgl. Anordninger.

- d. 11. *Hillerød Danske Skole.* Skole Lærer og Chordegne Bidsted underviser ret vel og har i sin korte Tid fra Februarii Maaned anvendt mueligst Fliid. Ungdommen, saavel fra Hillerød som fra Frederichsborg Slotsmenighed, var i Skolen forsamlet. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 104. Ved Overhørelse efter de første Kapitler i Lærebog og efter Catechismus opledte jeg 45 Børn, som i Hensyn til deres gode Begreb og i Betragtning af deres muntre Svar kunde tildrage sig nogen Opmærksomhed. Men ved at prøve disse, tilligemed alle øvrige, i Henseende til deres Indenadslæsning efter forskellige Bøger beholdt jeg 35 tilovers, som agtedes værdige til at erholde hver sin Bog i Forhold til deres Alder og Fremgang, hvilken jeg da ogsaa meddeelte dem. En Deel skriver og nogle deriblandt ret godt. Enkelte havde lært Psalmer. Skole Lærer Bidsted har i sin korte Tid, fra Februarii Maaned af, beviist al Fliid, og hans Duelighed er ikke at miskiende.

Fattighus. Det er smukt, beqvemligen og vel indrettet. 10 Lemmer have Ophold i 3 Kamre. Ieg talede med dem alle. Ingen havde noget at klage.

Hospitalet. Ieg besøgte alle Lemmerne, som ere fordeelte i 2 Stuer, Mandfolket i den ene og Qvinderne i den anden. Alt var reenligt og ordentligt. Ingen havde noget at klage. Hospitalets Ministerialbog paategnet.

- d. 12. *Frederichsborg Latinske Skole.* Rector Scholæ Hr. Mag. Bendtsen vedbliver at udmærke sig som en meget duelig, aarvaagen og troefast Lærer. Ieg har med sand Fornøyelse giennemseet hans daglige Censur-Journal fra 3 Oct. 1805 til 11 Jul. 1806 for den øverste Klasse – hver Discipel har sit Blad, paa hvilket han giver daglig sin Charakter for Læsning, for Fliid eller Ufliid og for Opførsel. Alt vidner om herlig Fremgang, stadig Alvorlighed og udmærket Sædelighed. Ved min Nærværelse paa Skolen opgav jeg i Øverste Lectie visse Pensa i Ciceronii Qvæst. Tuscul. og Orat. Catilinae¹⁴⁶ samt i Homeri Iliade og i den hebraiske Genesis. Rector havde den Godhed at lade Disciplene oversætte og analysere, medens jeg antegnede min Formening om Prøvernes Udfald, som skal blive den Lærde Universitets- og Skole-Direction tilstillet. For min Deel havde jeg Aarsag til at være vel fornøyet med de fleste og fandt adskillige, som med Føye kunde siges at udmærke sig og savnede ikkun hos enkelte nogen mere Færdighed. Derpaa leverede jeg en Stiil til Udarbeydelse paa Latin, hvilken Disciplene tillige oversatte paa Tydsk og nogle af dem ligeledes paa Fransk. Det heele skal blive Directionen tilstillet. Imidlertid havde Disciplene i næst øverste Lectie oversat den Stiil, som fra mig var dem leveret paa Latin. Det samme havde ogsaa Disciplene gjort i nederste Klasse. Prøverne fra begge Klasser lader jeg iligemaade medfølge til Directionen. Her levnedes nu Tid for mig til at anstille videre Prøve. Ieg opgav i næst øverste Klasse visse Pensa i Cornelius¹⁴⁷ og i det Nye græske Testamente. Hr. Adjunct Boesen havde den Godhed at lade hver Discipel oversætte sit Pensum og analysere det, medens jeg optegnede min Censur over hver i sær, som skal blive Directionen indhændiget. Det samme fandt Sted i Nederste Klasse, hvor Hr. Adjunct Svendsen lod Disciplene oversætte og analysere de af mig opgivne Pensa i Phædri Fabler,¹⁴⁸ imedens jeg antegnede min Censur, som ogsaa følger med til Directionen. I begge Klasser havde jeg megen Fornøyelse af Disciplenes gode Fremgang. Ieg underholdt mig derefter i begge Klasser ved mundtlig Samtale med Disciplene om Religion samt prøvede deres Geographiske Kundskab ved Hielp af Landkort og indlod mig med adskillige i det Tydske Sprog. Tænksomhed, Liv og Munterhed besælede dem tilhobe. Her er en ypperlig Skole for grundige Videnskaber og ædel Cultur. Der udrettes alt, hvad der kan være at ønske, ved de retskafne Lærere vel anvendte Fliid – Ieg har [-].

Skolerne på Frederiksværk gods

- d. 14. *Meelbye Skole.*¹⁴⁹ Paa Mandtallet, af Sognepræsten Hr. Erichson indrettet, ere antegnede i Første Klasse 12 Drengene – 10 Piger fra 6-7-8-9-10-12-14 Aar – 1 af disse Syg. De stave eller begynde at læse reent inden i Catechismus. – Længst Skolegang 35½ Dag – kortest 4 Dage – 8 Børn havde slet ikke søgt Skole – 8 befandtes ikke at være sikre eller faste i Stavning – 7 kunde slet ikke stave og deriblandt 4, som ey engang kende alle Bogstaver – Kun 2 kunde godt hielpe sig frem ved Reenlæsning i Catechismus og ved rigtig Stavning i Rønnes Læsebog for Almueskolen¹⁵⁰ – 1 læste bedre reent, end man stavede slettere. Anden Klasse 25 Drengene – 14 Piger – fra 6-7-8-9-10-11-12-13-14-15 Aar – 3 borte. De have lært uden ad i Catechismus og nogle Psalmer. Af Catechismus havde de 8 lært 1ste Part – 7 de 2 Parter – 8 de 3 Parter – 9 de 5 Parter – 5 hele Catechismus – Længst Skolegang 42½ Dag – kortest 2 Dage – 15 Børn havde slet ikke søgt Skole – 11 Børn havde glemt, hvad der var lært – 10 læste vel uden ad, men uden Begreb om Ordnes Mening – 6 kunde i det mindste lade sig lede til Begreb derom – 7 viiste skikkeligt Begreb og Eftertanke. De fleste læse maadeligen i Bog formedelst usikker Stavning. Dog fandtes der 5, som kunde godt læse inden i Catechismus eller i Lærebog, og 4 af disse kunde godt hielpe sig frem ved Læsning i Rønnes Læsebog. Tredie Klasse: 14 Drengene – 19 Piger – fra 8-9-10-11-12-13-14-15-16 Aar – 1 borte. Længst Skolegang 36 Dage – kortest 6 Dage – 8 Børn havde slet ikke søgt Skolen. De læse uden ad i Lærebog – 4 det 1ste Cap. – 13 i de 2 Capitler – 3 de 3 Capitler – 6 de 4 Capitler – 1 de 5 Capitler – 6 de 6 Capitler og havde lært Ps. indtil 59. 9 Børn havde enten glemt, hvad de før vidste, eller røbede Mangel af Forstand og Eftertanke. Men 22 kunde temmelig vel gjøre Rede for det, de havde lært, med rigtig Indsigt, og 10 deriblandt udmærkede sig baade med Forstand og Færdighed. 17 læste gandske godt og tildeels fermt inden ad i Rønnes Læsebog. 3 til 4 læste kun maadeligen i Lærebogen selv. Man kunde ellers for det meste [overstregt: godt] hurtigt oplæse Psalmer uden ad; men det var Ramse, og at plage Hukommelsen med den temmelige Mangfoldighed af Psalmer er til Unytte. 1 havde tillige lært lidet af den Bibelske Historie. Der ere 6, som skrive, og 1 har begyndt at regne. Degnen Licht, som tillige er Skole Lærer, har for mange Børn at undervise. Imidlertid giver han de flittige skikkeligt god Veyledelse til at fatte Mening og Ind-

hold. Men Boglæsning, og i sær Stavning med de svagere, synes han ikke nok at vare paa.

Hanehoved Skole. Paa Mandtallet, af Sognepræsten Hr. Erichson indrettet, ere antegnede i Første Klasse – 14 Drengene – 4 Piger – fra 6, 7, 8, 10 Aar. Længst Skolegang 52 Dage – kortest 18 Dage – 1 havde ikke søgt Skole. De stave i Abc eller læse reent inden ad i Catechismus. 9 Børn stavede og læste reent meget godt, ey allene i Catechismus, men ogsaa i Rønnes Læsebog eller i Birchs Bibelske Historie¹⁵¹ – 5 gjorde det samme nogenledes skikkelig. 5 befandtes ikke at være sikre eller faste i Stavning, blandt hvilke 1 ikke havde søgt Skolen. Anden Klasse – 5 Drengene – 8 Piger – fra 7-8-9-10-11-12-14-15 Aar. Længst Skolegang 45 Dage – kortest 33 Dage. 3 havde slet ikke søgt Skolen. De lære Catechismus uden ad – 4 de 2 Parter – 5 de 3 Parter – 2 de 5 Parter – 3 heele Catechismus. 7 Børn svarede godt med god Forstand og Færdighed – 3 viiste mindre Færdighed, men havde dog skikkelig Begreb. 2 havde glemt, hvad de før vidste, af hvilke den ene ikke havde søgt Skolen. 6 læste godt uden ad i Rønnes Læsebog og i Birchs Bibelske Historie uden at have seet denne sidste tilforn. 1 var mindre færdig. 5 læste kun maadelig i hver Bog, af hvilke de 2 ikke havde søgt Skolen. Tredie Klasse – 7 Drengene – 2 Piger – fra 8-10-11-12-13 Aar. Længst Skolegang 69 Dage – [kortest] 18 Dage – 1 havde ikke søgt Skole. De have lært uden ad i Lærebog – 4 de 2 Capitler – 1 de 3 Cap. – 4 de 4 Cap. – og ellers Ps. fra 3 til 8. 6 svarede med god Forstand og megen Færdighed samt læste fermt i hver Bog – 2 svagere ligesaa godt, men viiste mindre Færdighed i Boglæsning. 1 havde glemt noget, men viiste dog godt Begreb, og 1 havde tabt sin Kundskab i Sygdom. Skolelærer Seminarist Morsing er vel oplagt og kan godt undervise.

Torpmagle Skole. Paa Mandtallet, af Sognepræsten Hr. Wedel indrettet, ere antegnede i: Første Klasse – 34 Børn – Drengene og Piger – foruden de sidst confirmerede, i Tallet 9 – hverken Alder eller Skolegangs Tid er tilkiendegivet – Men nærmere Oplysning herom blev lovet. Til første Klasse regnes her de Børn, som have lært heele Catechismus og tillige Lærebogen enten heel eller noget af den – 4 Børn vare borte. Kun 1 havde lært Lærebogen heel – 3 de 7 Cap. og 1 de 6 Cap. – 9 de 5 Cap. – 3 de 4 Cap. – 4 de 3 Cap. – 6 de 2 Cap. – 6 det 1 Cap. Tillige havde de 5 første læst Bibelsk Historie og Psalmer, og 2 af dem skrive. Ved Overhørelsen blev hvert Barn ogsaa prøvet i sin Indenadslæsning efter Rønnes Læsebog eller Birchs Bibelske Historie, hvilke Bøger ingen af dem før havde seet. Ieg fandt i Alt 16 Børn, som udviiste klart og godt Begreb i deres Svar om det, de havde lært, samt gjorde Rede

derfor med Færdighed. Hos 11 andre Børn viiste sig mindre Færdighed, men de savnede ikke fornødent Begreb – 4 Børn havde glemt for det meste, hvad de før vidste. Ved Indenadslæsningen fandt jeg mig meget vel fornøjet med 10 Børn, kunde være tilfreds med 8 Børn, men 9 Børn røbede deres Skiødesløshed og Usikkerhed af Mangel paa rigtig Stavning, de øvrige 4 passerede. Anden Klasse – 25 Børn – Drenge og Piger – 6 deraf borte. Til Anden Klasse regnes her de Børn, som have lært Catechismus uden ad enten heel eller noget deraf. I alt havde 9 Børn lært heele Catechismus – og 11 de 5 Parter, men 3 de 3 Parter og 2 de 2 Parter. Hvert Barn blev prøvet ved Indenadslæsning enten i Rønnes Læsebog og den Bibelske Historie eller dog i Lærebogen, naar man ikke kunde komme fordt i de fremmede Bøger. Omtrent 14 til 15 Børn vidste at gjøre Rede for det, de havde lært, med [overstreget: skik godt] nogenlunde godt Begreb og til Fornøjelse. Men 4 svarede kun lidet eller intet og viiste ingen Eftertanke. 11 Børn læste deels meget godt, deels temmelig vel inden i Bog. Men de øvrige stødte an og feylede ved Mangel af Øvelse i Stavning. Tredie Klasse – 17 Børn – Drenge og Piger – 8 borte – 9 komme ellers ikke i Skole. Til Tredie Klasse regnes her de Børn, som lære at stave og begynde at læse reent i Catechismus. I alt kunde 4 Børn stave rigtig og læste reent i Catechismus. De øvrige havde liden eller ingen Øvelse og feylede mere eller mindre. Skolelærer Stud. Jacobsen veyleder sine Børn paa beste Maade til klart Begreb om Mening og Indhold. Men ustadig Skolegang hindrer ham i sin Fremgang.

- d. 15. *Carlsminde Skole*. Paa Mandtallet, af Sognepræsten Hr. Wedel indrettet, ere antegnede i Første Klasse – 40 Børn – Drenge og Piger – foruden de sidst Confirmerede, i Tallet 15 – Alder og Skolegangs-Tid tilkiendegives i Sognepræstens vedlagte særskilte Forklaring – Efter samme gaer Børnenes Alder i denne Classe, Confirmanterne fraregnede, fra 7 til 8-9-10-11-12-13-14-15 Aar. Til første Klasse regnes ogsaa her de Børn, som have lært heele Catechismus og Lærebogen tillige, enten heel eller noget af den – 1 borte. 12 ikke søgt Skole – 1 syg. Længst Skolegang 74-64-58-46-38 Dage – kortest 9 Dage – Alle havde lært heele Catechismus og 1 den heele Lærebog – 8 have lært de 5 Capitler – 7 de 4 Kapitler – 10 de 3 Kapitler – 10 de 2 Kapitler – 4 det 1 Kap. Psalmer havde 22 ogsaa lært – 3 skrive, og 1 regner. 20 Børn udviiste godt Begreb og temmelig Færdighed [i] deres Svar. 12 Børn lagde nogenlunde Begreb for Dagen og gjorde antagelig Rede for det, de havde lært. 5 Børn havde glemt enten alt eller meget, og 1 ramsede op uden al Eftertanke eller Indsigt. 19 Børn læste godt i Bog, nogle endog i Rønnes Læsebog. Det kunde gaae skikkeligt an med Bøglæsningen

hos 10 Børn. Men 9 Børn læste net op saa temmeligen eller taaelig og 1 Barn gandske maadeligt. Anden Klasse – 44 Børn – Dreng og Piger – fra 6 til 7-8-9-10-11-12-13-14-15 Aar. Til Anden Klasse regnes ogsaa her de Børn, som have lært Katechismus uden ad, enten heel eller noget af den – 6 borte – 27 ikke søgt Skole. Længst Skolegang 81-63-58-27 Dage – kortest 10 Dage. 15 Børn havde lært heele Catechismus – 16 de 5 Parter – 5 de 3 Parter – 2 de 2 Parter – 6 den 1ste Part. 10 Børn viste godt Begreb og skikkelig Færdighed i deres Svar. 6 Børn kunde modtage Veyledelse til Eftertanke og viiste Glimt af Forstand – 10 Børn ramsede uden al Forstand og havde for en Deel end ikke rigtig bevaret i Hukommelsen, hvad der var lært. 12 havde saa godt som glemt alt. 18 Børn læse godt eller dog skikkelig i Bog, nogle ogsaa i Bibelsk Historie. 16 Børn læste skiødesløst, maadeligt eller slet eller feylede tillige for en Deel i Stavning. Tredie Klasse – 27 Børn – Dreng og Piger – fra 6 til 7-8-9-10-12-14 Aar. Til tredie Klasse regnes her de Børn, som kiende Bogstaver og stave samt begynde at reenlæse – 4 borte – 2 syge – 19 ikke søgt Skole – Længst Skolegang 45-30-27-21 Dage – kortest 5 Dage. 4 Børn stavede og reenlæste godt i Catechismus, nogle ogsaa i Lærebog eller i Bibelsk Historie. 6 Børn kunde skikkelig stave i Catechismus saavel som i andre Bøger. Men 11 Børn tage feyl i Stavning, da ogsaa nogle ikke ret kiende alle Bogstaver. Den nye Skolelærer, Seminarist Salgaard, har i sin korte Tid anvendt al muelig Umage, som heller ikke hos dem, der nogenledes søgte Skolen, har været forgieves.

- d. 16. *Brederød Skole.* Paa Mandtallet, af Sognepræsten Hr. Provst Smith indrettet, ere antegnede i Første Hovedklasse – 83 Børn, som adskilles i 1ste Afdeeling, hvor 33 Børn læse i Abc – Dreng og Piger fra 5^{1/2} til 6-7-8-11 Aar. 5 borte – 1 Syg – Kun 4 søgt Skole i 4-15-28 Dage. 7 Børn stavede og læste godt – 6 kunde skikkelig behielpe sig ved Stavning – De øvrige feylede ved Stavning, og nogle deriblandt kunde ikke kiende Bogstaver. 2^{den} Afdeeling, hvor 49 Børn – Dreng og Piger – læste Catechismus inden i – fra 5-6-7-8-9-10-11-12-13 Aar – 2 borte – 32 ikke søgt Skole – Længst Skolegang 38-29 22-18 Dage – kortest 10-8-5-3 Dage. 12 Børn læste godt i Catechismus og vidste ret godt at hielpe sig frem i den Bibelske Historie. Det gik skikkelig an med Læsning og Stavning hos 18 Børn i Catechismus og tildeels i Bibelsk Historie. De øvrige stavede ikke rigtig eller stødte [overstreget: tit] an og feylede, da ogsaa nogle forvexlede Bogstaverne. Anden Hoved-Klasse – 61 Børn – som adskilles i 1ste Afdeeling – hvor 35 Børn – Dreng og Piger – læse de 3 Parter af Catechismus uden ad – 1 borte. Længst Skolegang – 1 Pige 34 Dage – De øvrige havde ikke søgt Skole i sidste Halv-Aar – Deres Alder gaaer fra 8 til 9-10-11-12-13-16 Aar. 14 Børn svarede godt med skik-

keligt Begreb – 12 Børn svarede vel rigtig, men viiste ringe Begreb – 7 Børn havde for det meste glempt, hvad de før vidste – 8 Børn læste godt i Bog – Det kunde skikkelig gaae an med Boglæsning hos 9 Børn – Men 17 Børn læste kun maadeligt og for det meste slet i Bog. 2^{den} Afdeeling, hvor 26 Børn – Dreng og Piger – repeterede Catechismus – fra 7 til 8-9-10-11-12-13 Aar – Længst Skolegang 1 Dreng 44 Dage – en anden 40½ Dage – og 2 i 5 Dage. De øvrige havde ikke søgt Skole. 8^c Børn svarede godt med klart Begreb – 4 Børn svarede vel rigtig, men viiste ringe Begreb – 2 havde glempt, hvad de før vidste – Med 12 Børn kunde Prøve blot anstilles i Indenadslæsning – I Boglæsning udviiste 9 Børn god og 2 skikkelig Fremgang. Men 15 Børn læste maadeligt og tildeels slet i Bog. Tredie Hoved-Klasse – 31 Børn – Dreng og Piger, som adskilles i 1ste Afdeeling, hvor 15 Børn havde lært de 3 første Kapitler i Lærebogen uden ad – fra 7 til 8-9-11-12-13 Aar – Længst Skolegang – 1 Pige 69 Dage – 1 Dreng 26½ Dage – Kortest Skolegang 1 Pige 12 Dage. De øvrige havde i sidste Halv-Aar ikke søgt Skole. 6 Børn svarede godt og viiste god Forstand – 7 Børn svarede vel rigtig, men viiste ringe Begreb – 1 Barn havde glempt alt, og 1 kunde blot læse inden ad – I Boglæsning udviiste 6 Børn god og 3 skikkelig Fremgang. Men 6 Børn læste kun maadelig i Bog. 2^{den} Afdeeling, hvor 16 Børn – Dreng og Piger – havde lært uden ad i Lærebogen til 6 Capitel – 1 var syg – fra 9 til 10-11-12-13-14 Aar – Længst Skolegang 1 Dreng 65 Dage – 1 Pige 35 Dage – Kortest 1 Pige 17 Dage – 1 Dreng 14 Dage – en anden 5 Dage – De øvrige havde ikke søgt Skole i sidste Halv-Aar. 12 Børn svarede godt med god Forstand og Færdighed – 3 Børn svarede vel rigtig, men viiste lidet Begreb – 8 Børn læse godt i Bog, og nogle have derved udmærket sig. Det kunde gaae skikkelig an hos 4 Børn med Boglæsning – Men 3 Børn læse maadelig i Bog. Forrige Skole Lærer Olsen var længst forflyttet. Den nye Skole Lærer, Seminarist Jensen, var nys ankommet. Sognepræsten havde ved maanedlig Overhørelse efter foresatte Pensa søgt at vedligeholde og forøge Børnenes Kundskab.

Winderød Skole. Paa Mandtallet, af Sognepræsten Hr. Provst Smith indrettet, ere antegnede i Første Hoved-Klasse – 29 Børn – som adskilles i 1ste Afdeeling, hvor 15 Børn – Dreng og Piger – læse i Abc – fra 5 til 6-7-8-9 Aar – Længst Skolegang 1 Pige 62½ Dage – en anden Pige 38 Dage – Kortest 1 Dreng 17 Dage – 1 Pige 9½ Dag. De øvrige havde ikke søgt Skole i sidste halv-Aar – 1 Syg. 6 Børn stave godt, ogsaa i Rønnes Abc.,¹⁵² og 1 læser rent tillige – Men 7 vakle i Stavning og ere ikke faste. 2^{den} Afdeeling, hvor 14 Børn – Dreng og Piger – læse indeni Catechismus – fra 5 til 6-7-8-9-11 Aar. Længst Skolegang 105-92-80-51-47-42-39-37 Dage. Kortest 16-3-2 Dage. 9 Børn læste godt i saavel i Cat.

som i Rønnes Læsebog eller dog skikkelig i den sidste, hvilken de ikke før havde seet. Men 5 Børn toge feyl i Stavning og læste maadeligt. Anden Hoved-Klasse – 15 Børn, som adskilles i 1ste Afdeeling, hvor 10 Børn – Dreng og Piger – have lært Catech. uden ad til Sententserne – fra 8 til 9-10-11-13-14 Aar – Længst Skolegang 76-68-65-64 Dage – Kortest 16-5 Dage. To havde ikke søgt Skole. 6 Børn svarede godt med klart Begreb – 4 Børn svarede rigtig, ikke uden alt Begreb – 5 Børn læste skikkelig – og 4 Børn nogenledes inden i, deels i Lærebogen, deels i Rønnes Læsebog – men 1 Barn maadeligt. 2^{den} Afdeeling, hvor 5 Dreng repeterer Catechismus – fra 9 til 11-14 Aar. Længst Skolegang 76-74-49 Dage – Kortest 25 Dage. 4 Dreng svarede godt med klart Begreb – 1 Dreng svarede nogenledes – 3 Dreng læste godt i Bog, tildeels i Rønnes Læsebog – 2 Dreng læste nogenledes i Lærebogen. Tredie Hoved-Klasse – 25 Børn – som adskilles i 1ste Afdeeling, hvor 14 Børn – Dreng og Piger – læse uden ad i Lærebog til det 2 Capitel samt begynde at skrive – fra 8 til 9-10-11-12-13-14-15 Aar – Længst Skolegang 82-75-69-67-66-43-40 Dage – Kortest 22-17 Dage. 5 havde ikke søgt Skole i sidste Halv-Aar. 9 Børn svarede godt med klart Begreb – 3 svarede rigtig, men viiste ringe Begreb – 1 Barn svarede maadeligt, og 1 vidste intet uden ad – 8 Børn læse godt eller i det mindste skikkelig i Bog – 6 Børn manglede Færdighed eller Bestemthed i Boglæsning – 2 Børn skrive nogenledes – 1 havde glemt – Man havde lært Psalmer uden ad. 2^{den} Afdeeling – hvor 11 Børn – Dreng og Piger – havde læst uden ad i Lærebogen til det 7 Kapitel og øves i Skrivning – fra 8 til 9-11-12-13 Aar. Længst Skolegang 2 Piger i 91 Dage – Kortest 1 Pige i 66 Dage – De andre havde ikke søgt Skole i sidste Halv-Aar. 6 Børn svarede godt med klart Begreb – 5 Børn svarede rigtig, heller ikke uden alt Begreb – 6 Børn læste godt – 2 nogenledes – og 3 maadeligt i Bog – 5 Børn skrive skikkelig og 1 slet – Man havde ligeledes læst Psalmer. Skolelærer Seminarist Brenneche anvender mueligst Fliid og har i sin korte Tiid fremvirket megen Forbedring.

- d. 17. *Frederiksværk Skole.* Den Inspectionshavende Directeur for indeværende Maaned Hr. Major Tscherning leverede Mandtal, afdeelt i 3 Klasser. Første Klasse, som indbefatter 13 Dreng og 9 Piger, gjør Rede for Religion efter den Evangelisk-Christel. Lærebog og nogle deriblandt for Historie, Geographie, Naturhistorie, Technologie samt regne og skrive – 1 borte – 5 Dreng 9 Piger – svarede godt, nogle meget godt og 3 i sær med udmærket Færdighed, men alle udviste klart og livligt Begreb om Christendoms væsentlige Grundsandheder i beste Sammenhæng, Christi Guddom og Forløsning iberegnet – 6 Dreng svarede rigtig ikke uden Begreb, men ey saa livligen, og 1 Dreng, nye opflyttet,

vidste vel noget, men ikke tilgavns. 5 Drengene læse meget godt og 1 deriblandt saare skønt i hver Bog saasom Thonboes Læsebog og Exempelsamling¹⁵³ eller i Staals Viidsoms Bog¹⁵⁴ – 7 Drengene læste nogenledes og 3 deriblandt maadeligt. 6 Piger læse meget godt og 1 deriblandt herligt i hver Bog – 2 læse skikkelig og 1 maadelig. 2 Drengene og 5 Piger viiste godt Bekiendtskab med Geografie paa Landkaart over flere Verdens Deele – 4 Drengene og 1 Piger kiendte noget til Danmarks Geografie paa Landkort. De andre Drengene og Piger havde ikke befattet sig dermed, da det er overladt til enhvers Villie – Ligeledes vidste nogle Drengene og Piger adskilligt af Naturlære. Historien skal først begyndes. Men 4 til 5 Drengene og Piger regne meget fermt af Hovedet de 4 Species og den simpel Regula de Tri, de andre regne paa Tavle. Alle fremviiste deres Skrivebøger, blandt hvilke ikke faa udmærkede sig ved en fortrinlig god Haand. De syngte tilhobe smukt og yndigt. 5 Drengene forærede mig vel udarbejdede Prøver af deres Haandarbeyde, deels i Iern og deels i Træ – 2 Drengene forærede mig smukke Stykker af deres Tegning – 5 Piger havde Prøver af fremvise af deres Strikning og Syning, som fortiente Roes. Der hersker overalt en Livlighed, Lyst og Tækkelighed, som meget fornøede mig. Anden Klasse, som indbefatter 22 Drengene og 12 Piger, læser inden ad i Lærebog, men ledes derved til at agte paa og indprente sig Ordenes Mening og Indhold. 7 Drengene læste godt med god Forstand – 8 Drengene og 4 Piger læste rigtigt og vel uden Feyl. 7 Drengene og 8 Piger stødte an mere eller mindre i deres Læsning. Dog var det kun een Feyl, som indløb fra 10 iblandt dem. Alle skrive efter Forskrift, for det meste ret vel. 9 Drengene forærede mig gode Prøver af deres Haandarbeyde, deels i Iern, deels i Træ, eller af Børster eller af Skoesyning. 1 Pr. Piger viiste Prøver af deres Syning. Ogsaa her viiste sig Liv og Munterhed hos Børnene. Tredie Klasse, som indbefatter 25 Drengene og 20 Piger, kiendte Bogstaver, staver og reenlæser samt begynder at skrive og ledes efterhaanden til Eftertanke. 2 borte. 3 Drengene stavede og læste godt – 1 nogenledes – 4 læste skikkelig, men feylede i Stavning – 7 stavede godt og rigtigt – 5 begik Feyl baade i Stavning og Læsning. 4 Piger stave og læse meget godt – 2 godt – og 1 skikkelig – 1 standsede formeget i Læsning, 1 tog Feyl, 1 læste og stavede slet. Men 5 stavede ret godt, og med 1 gik det an. 1 feylede i Stavning mere end eengang – 1 var for blye til at læse – 1 var syg og 1 borte. Skolelærer Sørensen udmærker sig ved fortrinlig Duelighed, skønne Lærergaver, megen Fliid og et agtværdigt Forhold.

Øster Flakkebjerg herred

- d. 20. Herlufsholm Sogn. Embedsbøger: *a)* Sognepræstens Hr. Mag. Fogs: Catechisationsbog 1805 – 32 Gg – 1806 – 23 Gg. Kirkebog over Fødde og Døde fra 1768 til Jul. 1806. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Skolebesøgsbog for Ladbye 1805 – 19 Gg – 1806 – 12 Gg – for Holsted 1805 – 19 Gg., 1806 – 3 Gg. – for Lille Nestved 1805 – 20 Gg., 1806 – 12 Gg. *b)* Skolelærer og Kirkesanger Hofters i Ladbye: Tillysningsbog fra 2 Dec. 1804 til 6 Dom. Tr. 1806. Catechisationsbog 1805 – 2 Gg af Hofters – 2 Gg af Handrup – 1 Gang af Johansen – 1806 – 1 Gg af Hofters – 2 Gg af Handrup – 1 Gang af Johansen. Communionbog fra 13 Mart. 1805 til 13 Jul. 1806. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Skole-Journal fra 26 May 1794 til Jul. 1806. *c)* Skolelærer og Kirkesanger Johansen i Holsted: Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Skole-Journal fra 1 May 1801 til Jul. 1806. *d)* Skolelærer og Kirkesanger Handrups i Lille-Nestved: Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Skole-Journal fra Jan. 1805 til Jul. 1806.

Herlufsholms Kirke. Sognepræsten Hr. Mag. Fog prædikede over Evang. paa 7de Søndag efter Trinitatis grundigt, smukt, i et populairt og vel ordnet Foredrag. Han catechiserer meget godt og messer vel. Kirkesanger Hofters synger skikkelig, og Handrup spiller Orgel vel. Ungdommen var talrig forsamlet. Paa nogle faa nær, som fra ældre Tid vare confirmerede, svarede de tilhobe med god Forstand, for det meste tillige med Færdighed, efter Lærebog og Catechismus. Man vidste ogsaa noget af den Bibelske Historie, havde lært Psalmer og læste vel i Bog. Intet var at andrage fra Menighedens Side. Den indsigtfulde, duelige og retskafne Kirkens Lærer Hr. Mag. Fog fortjener megen Høragtelse, Kierlighed og Taksigelse. Gud velsigne ham!

Holsted Skole. Skolelærer Holsted¹⁵⁵ er en duelig og flittig Mand. Han catechiserer godt og synger smukt. Af de paa Mandtallet antegnede Børn savnedes 34, og 2 anmeldtes at være syge. Mange havde været meget forsømmelige. Nogle havde ikke seet Skolen tilforn og adskillige forsømt den i 2 til 3 Aar. Imidlertid opledte jeg under Overhørelsen efter Lærebog og Catechismus 16 Børn, som deels svarede saa vel, med klart Begreb, i god Sammenhæng og megen Færdighed, deels læste tillige saa godt i hver dem forelagt Bog, at jeg med Fornøjelse kunde tildeele enhver af dem sin Belønningsbog til Opmuntring. Fle-

re svarede og læste iligemaade ret vel. Men da de havde forsømt Skolen over Aar og Dag, kunde jeg ikke belønne dem. En Deel havde lært Psalmer. Adskillige vidste ogsaa noget af den Bibelske Historie. Der ere 5, som lære at skrive. Skole Lærer Johansen er en duelig og flittig Mand, som fortjener al Opmuntring. Gud styrke ham!

- d. 21. *Lille-Nestved Skole.* Skolelærer Seminarist Handrup har gode Kundskaber og megen Duelighed. Han arbejder ogsaa nu paa, at Børnene lære vel uden ad. Af de paa Mandtallet antegnede Børn savnedes 17. Adskillige havde kun lidet og nogle slet ikke søgt Skolen. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus samt Bibelsk Historie saavelsom ved Indenadslæsning i forskellige Bøger oplede jeg 17 Børn, som i Betragtning deels af deres færdige Svar med god Forstand og klar Indsigt, deels af deres ferme Læsning i Bog kunde fortjene at modtage hver for sig sin Belønningsbog af større eller mindre Betydenhed i Forhold til Alder og Fremgang. 13 Børn lære at skrive, og 5 til 6 deriblandt skrive ret vel. Ogsaa vidste adskillige god Beskeed om Geographie paa Landkort og regnede skikkelig af Hovedet. Enkelte vidste Psalmer. Skolelærer Seminarist Handrup er en duelig og virksom Mand, vel oplagt og nidkier for sit Fag. Guds Velsignelse ledsage ham!

Ladbye Skole. Skolelærer Hofters kan godt undervise og catechiserer ret vel, men synes ikke at have Liv og Munterhed nok. Af de paa Mandtallet antegnede Børn savnedes 17. Skolegang var blevet meget forsømt. Imidlertid oplede jeg ved Overhørelse deels efter Lærebog og deels efter Catechismus samt i Bibelsk Historie saavelsom ved Indenadslæsning i forskellige Bøger 12 Børn, som i Betragtning af deres gode Kundskaber samt gode Læsning og udviiste Færdighed kunde belønnes, enhver med sin Bog i Forhold til Alder og Fremgang. 3 havde begyndt at skrive. Enkelte vidste Psalmer. 5 faldt igiennem ved maadelig Boglæsning. Skolelærer Hofters har Duelighed og anvender Flid, som vilde bære forøget Frugt ved formeret Skolegang.

- d. 22. Wallensved Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Provst Kornes: Catechisat. bog – 1805 – 8 Gg – foruden om Onsdagen i Fasten og ved Skriftemaal – 1806 – 8 Gg. Skolebesøgsbog 1806 – 5 Gg i begge Skoler – og ellers oftere. Kirkebog fra 1645 til Jun. 1806. Embedsbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført. b) Degnens Msr. Møllers: Tillysningsbog fra 1774 til Dom. 2 Trin. 1806. Communionbog fra 1764 til Dom. 5 Tr. 1806. Rescriptbog – Rescript af 28 Dec. 1804 indført. Læsningsbog fra 1787 til febr. 1806. Catechisat. Bog 1805 – 13 Gg – 1806 – 8 Gg. Controlbog over Fødde og Døde fra 1733 til Dom. 6 Tr. 1806. c) Skole Lærer N. Aarsløvs i Wallensved: Embedsbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført. Skole-Journal fra 1789 til Jul. 1806. d) Sko-

lelærer Birchs i Saltøbye: Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Skole-Journal fra 1805 til Jul. 1806.

Wallensved Kirke. Sognepræsten Hr. Provst Korn prædikede over 3 Joh. v. 3 grundigt og opbyggeligt med god Stemme. Han catechiserer meget godt og messer vel. Degnen Møller synger skikkelig og catechiserer godt. Ungdommen var i talrig Mængde forsamlet. Den udmærkede sig for største Deelen ved forstandig, fuldstændig og færdig Besvarelse paa alt, hvad der spurgtes om, efter Lærebog og Catechismus, vidste meget af Bibelsk Historie, havde lært Psalmer, endog af de nyeste, og læste godt i Bog. Nogle ældre havde ikke glemt deres ringe Kundskab efter Forklaringen. Den brave og troefaste Kirkens Lærer Hr. Provst Korn, sit Herreds aarvaagne Tilsynsmand, fortjener at høste megen Glæde til Frugt af sit Arbejde. Gud belønne ham!

- d. 23. *Saltøbye Skole.* Skole Lærer Birch er duelig og flittig. Han catechiserer godt og synger godt. Af de paa Mandtallet antegnede Børn savnedes 10, og 1 anmeldtes at være syg. Børnene undervises i Lærebog, Catechismus og Bibelsk Historie, lære at skrive, læse Skrift, kiende Tal og lære Psalmer. Ved Overhørelsen udmærkede jeg 13 Dreng og 9 Piger, som med Hensyn til deres forstandige og færdige Svar samt i Betragtning af deres gode Læsning i forskellige Bøger agtedes værdige til at modtage hver for sig sin Belønningsbog af større eller mindre Værdie i Forhold til Alder og Fremgang. Der ere 5, som skrive, og 1 læser Skrift. 10 vide mere eller mindre af Bibelsk Historie. 9 have lært Psalmer og deriblandt nogle ikke faa. Skolelærer Birch er en duelig, flittig og brav Mand, som fortjener al Opmuntring. Gud velsigne ham!

Wallensved Skole. Skolelærer Aarsløw fattes ikke Duelighed, ey heller Fliid, men har i megen Tid befattet sig med Salg og Kiøb til Forvirring i sine Omstændigheder. Han fik Advarsel. Ellers catechiserer han ret godt. Af de paa Mandtallet antegnede Børn savnedes 4. Desuden havde Degnen undervist 4 Dreng og 5 Piger. En Deel havde viist megen Forsømmelse. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus samt i Bibelsk Historie befandtes 9 Børn at have forglemt næsten alt, hvad de før vidste. Derimod kunde jeg antegne 15 Dreng og 11 Piger til at modtage hver sin Belønningsbog saavel i Betragtning af deres færdige og med godt Begreb afgivne Svar som i Hensyn til god Læsning i forskellige Bøger. 2 Dreng og 6 Piger faldt igennem ved maadelig Boglæsning. 9 Dreng skrive eller have for en Deel begyndt derpaa. Alle Dreng og Piger have lært Psalmer. 9 Dreng læse Bibelsk Historie. Skole Lærer Aarsløw har Duelighed og fattes ey Iver eller Fliid. Ikkun maatte han vare paa sin Skole allene uden at forvirre eller skade sig selv ved fremmed Handel eller Syssel.

- d. 24. Fodbye Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Nyeboes: Gl. Kirkebog fra 1721 til 1798. Nye Kirkebog fra 1799 til 1806 Jun. Embedsbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført. Catechisationsbog 1805 – 24 Gg., 1806 – 16 Gg. Skolebesøgsbog i Bidstrup 1805 – 11 Gg – 1806 – 9 Gg. Dito i Fodbye Skole 1805 – 13 Gg – 1806 – 13 Gg. b) Degnen Msr. Thornams: Embedsbog – Rescript. af 28 Dec. 1804 indført. Skole Journal fra 1799 til 1806 Jun. Catechisat. Bog i Skole 1805 – 25 Gg – 1806 – 18 Gg. Tillysnings bog fra 1802 til Dom. 7 Tr. 1806. Controlbog over Fødde, Døde og Copulerede fra 1799 til Jul. 1806. Comunionbog fra 1799 til Dom. 6 Tr. 1806. c) Skoleholder Nicolaisens i Bidstrup: Skole-Journal fra 1794 til Jun. 1806. Embedsbog – Rescript. af 28 Dec. 1804 indført. Catechisationsbog i Skole 1805 – 17 Gg. – 1806 – 23 Gg. *Fodbye Kirke*. Sognepræsten Hr. Nyeboe prædikede over Eph. 4,17-22 – med god Stemme, ordentlig, smukt og opbyggelig. Han catechiserer fortrinlig godt og messer vel. Degnen Thornam synger skikkelig og catechiserer nogenl. Af Ungdommen savnedes omtrent en halv Snees. Nogle ældre viiste kun maadelig Kundskab, og 1 Karl havde glemt alt, som derfor skal paa nye undervises. Mængden derimod svarede med Færdighed og god Forstand efter Lærebog og Catechismus til megen Fornøjelse, da ikke faa deriblandt tillige udmærkede sig. Den Bibelske Historie var ikke ubekendt. Man havde lært Psalmer og læste vel i Bog. Intet var at andrage. Kirkens vel oplagte og flittige Lærer Hr. Nyeboe fortjener Opmuntring og Taksigelse. Gud styrke ham!
- d. 25. *Fodbye Skole*. Degnen Thornam, som tillige er Skole Lærer, underviser gandske vel og er ikke uskicket. Ingen savnedes af de paa Mandtallet antegnede Børn. Men 6 Børn havde været mest forsømmelige og kunde derfor heller ikke bestaae ved Overhørelsen. Samme blev anstillet efter Lærebog og Catechismus samt ved Indenadslæsning i forskellige Bøger. Ieg fandt, at de, der læste uden ad, ikke fattedes Begreb om det, de havde lært, men vidste tillige at gjøre Rede for Mening og Indhold. Overalt læste 21 tillige saa vel i Bog, at jeg kunde tillegge dem, efter deres forskellige Alder og Fremgang, hver sin Bog til Opmuntring. Man havde ogsaa lært Psalmer, og nogle faa vidste lidet af Begyndelsen i Bibelsk Historie. 3 lære at skrive. Degnen T[h]ornam, som tillige er Skole Lærer, underviser ret vel og anvender Fliid. Men til Øvelse i Bøglæsning anbefales ham at afvexle med forskellige Bøger. *Blidstrup* [: *Bidstrup*] *Skole*. Skole Lærer Nicolaisen er en duelig, flittig og nyttig Mand, som stifter meget godt. Han catechiserer meget vel. Af de paa Mandtallet antegnede Børn savnedes ingen. Samtlige Børn, som havde lært Lærebog og Catechismus, svarede med klart Begreb, sammenhængende Indsigt og god Færdighed. Nogle havde ogsaa læst adskillige Kapitler i Bibelsk Historie og svarede vel. Man vidste Psal-

mer. 3 lærte at skrive. Fremfor alt udmærkede sig de Børn, der søgte Skolen, ved færdig Læsning og rigtig Stavning i enhver dem forelagt Bog. 25 Børn forhvervede sig hver sin Bog af større eller mindre Betydenhed til Belønning. Den værdige og brave Skolelærer Nicolaisen fortjener Høvyagtelse, Opmuntring og Tak for sin utrættelige Fliid. Gud belønne ham!

- d. 26. Karrebek Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Brasens: Skolebesøgsbog 1805 – 17 Gg – 1806 – 11 Gg – i 3 Skoler. Catechisationsbog 1805 – 15 Gg – 1806 – 13 Gg. Kirkebog fra 1735 til 1806 Jul. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Nye Kirkebog at begynde fra 1807. Nye Embedsbog ligeledes. b) Degnens Msr. Hofmans: Reskriptbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Tillysningsbog fra 1800 til Dom. 7 Tr. 1806. Catechisationsbog 1805 – 8 Gg. – 1806 – 5 Gg. Communionbog fra 1805 til Dom. 5 Tr. 1806. Byelæsningsbog fra 1800 til 1806 Febr. c) Skoleholder i Karrebek Sr. Hofmans: Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Skole-Journal fra 1795 til 1806 Juli. d) Skoleholder i Torpmagle Sr. Nicolaisens: Embedsbog – Reskriptet indført. Skole-Journal fra 1790 til Jul. 1806. e) Skoleholder paa Enøe Sr. Ambeks: Embedsbog – Reskriptet indført. Skole-Journal fra 1795 til Jul. 1806. Af Sognepræsten leveret Liste paa den Ungdom, som i de 3 sidste Vintre af ham er underviist i Skrivning og Regning – i Tallet 25. Fremdeles Liste over 4 unge Mnsker, han selv oplærer i Religion, Historie, Geogr., Regning, Skrivning, Latin, Tydsk, Naturhist.

Karrebek Skole. Skole Lærer R.P. Hofman er velskikket og flittig, underviser godt og synger nogenledes. Af de paa Mandtallet antegnede Børn savnedes 5, og 1 var syg. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus samt i Bibelsk Historie og i Psalmer oplegte jeg 28 Børn, som i Betragtning af deres gode Svar med skikkeligt Begreb og tilbørlig Færdighed kunde fortjene Opmærksomhed. Tvende af disse befandt derimod ved Indenadslæsning i forskellige Bøger at røbe Mangel i Stavning formedelst ustadig eller forsømmelig Skolegang. De øvrige 26 forhvervede sig ved rigtig og nogle i sær ved færdig Læsning hver sin Bog til Belønning i Forhold til deres Alder og Fremgang. 6 til 7 Børn lære at skrive. De fleste kiende Tal. Skole Lærer Hofman er dueilig og flittig. Hans Underviisning fortjener Biefald. Gud styrke ham!

Enøe Skole. Skole Lærer Ambek kan lede sine Børn til godt Begreb og lære dem at læse vel i Bog. Hans Fliid er upaaklagelig. Af de paa Fortegnelsen anførte Børn savnedes 4. Ved at overhøre Børnene i Lærebog og Catechismus samt i Bibelsk Historie og i Psalmer fandt jeg 13, som med Hensyn til deres gode Svar, hvori klart og sammenhængende Begreb blev udviist, kunde fortjene Opmærksomhed. Disse læste tilli-

ge i forskellige Bøger saa godt, at jeg kunde meddele hver af dem sin Bog efter deres Alder og Fremgang til Belønning. Der ere 6, som skrive, for en Deel gandske godt. Men at læse Skrift var glempt igien. Skole Lærer Ambech underviser ret vel og anvender upaaklagelig Fliid.

Torpmagle Skole. Skolelærer Søren Nicolaisen er i sit 72 Aar noget affældig, men gjør dog med god Villie, hvad han formaaer, som ikke er meget. Af de paa Mandtallet anførte Børn savnedes 11. En Deel Børn havde lært de 2 til 3 første Kapitler i Lærebogen samt Catechismus, enten heel eller noget deraf, temmelig vel uden ad, og 2 vidste noget af Bibelsk Historie. Men klart og sammenhængende Begreb om Mening og Indhold syntes at være fremmed for de fleste. 5 til 6 skrive og kien-de Tal. De have lært Psalmer og synge godt. Ved Indenadslæsning i forskellige Bøger oplejtede jeg 14 Børn, som kunde modtage hver sin Bog til videre Opmuntring. Men de øvrige feylede for meget af Mangel paa tilstrækkelig Øvelse i Stavning. Skole Lærer Nicolaisen undlader vel ikke i sin Alderdom at udrette, hvad han formaaer, men Agt-paagivenhed paa rigtig Stavning og Læsning anbefales ham i Særdeleshed. Ogsaa var det ønskeligt, at han lagde Vind paa efter Evne at udvikle Begrebet hos Børnene om Ordenes Mening noget nøyere.

d. 27. *Karrebeks Kirke.* Sognepræsten Hr. Brasen prædikede over Evangelium paa 8de Søndag efter Trinitatis smukt, ordentligt, opbyggeligt, lærerigt. Han catechiserer meget godt og messer yndigt. Degnen Sr. Hofman synger skikkelig og catechiserer nogenledes. Menigheden var talrig forsamlet. Den voxne Ungdom havde indfundet sig i temmeligt Antal. Man svarede for den største Deel efter Lærebog og Catechismus med god Forstand, fermt og rigtigt, og adskillige udmærkede sig ved deres udstrakte Kundskab. Nogle ældre, som havde læst Forklaringen, viiste antagelig Begreb. Man vidste ikke lidet af den Bibelske Historie, havde lært mange Psalmer og kunde godt læse i Bog. Den meget duelige og retskafne Kirkens Lærer Hr. Brasen virker med heldig Fliid til Christelig Oplysnings frugtbare Udbredelse. Gud styrke og ledsage ham med sin beste Velsignelse! Der svarede i Menigheden, at ikke noget var at klage.

d. 28. Marvede og Hyllinge Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Provst Fabers: Skolebesøgsbog 1805 – 16 Gg – 1806 – 9 Gg – i alle 3 Skoler. Catechisationsbog 1805 – 32 Gg – 1806 – 18 Gg. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Kirkebog for Marvede fra 1797 til 1806 Jul. Dito for Hyllinge lige saalænge. b) Degnens Msr. Blochs: Controlbog over Fødde og Døde fra 1765 til 1806 Jul. Dito for Hyllinge ligesaa længe. Comunionbog for Marvede fra 1795 til 1806 Jul. Dito for Hyllinge ligesaa længe. Copulations-bog for Hyllinge fra 1792 til 1806

Jul. Catechisationsbog for Marvede 1805 – 16 Gg – 1806 – 7 Gg. Dito for Hyllinge 1805 – 14 Gg – 1806 – 5 Gg. Tillysningsbog for Marvede fra 1793 til Dom. 8 Tr. 1806. Dito for Hyllinge fra 1801 til 1806 D. 8 Tr. Embedsbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført. Byelæsningsbog 1805 og 1806 til febr. c) Skole Lærer Niensens i Menstrup: Skole-Journal fra 1792 til Jul. 1806. Foran Embedsbog med Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. d) Skole Lærer Hansens i Spiellerup: Skole-Journal fra 1788 til Mart. 1806. Bagved Embedsbog med Reskriptet indført. e) Skolelærer Andersens i Hyllinge: Skole-Journal fra 1804 til Jul. 1806. Bagved Embedsbog med Reskriptet indført.

Menstrup Skole. Skole Lærer Nielsen er en gammel Mand, men alligevel ikke uskikket. Han catechiserer nogenledes rigtigt. Hans Søn hielper ham ved Underviisningen. Af de paa Fortegnelsen anførte Børn savnedes 6. Ved Overhørelse i Lærebog og Catechismus befandtes nogle at have forglemt deres forrige Kundskab. Men de, der havde bevaret samme i deres Hukommelse, vidste tillige at gjøre Rede med skikkeligt Begreb og havde rigtig Indsigt i Ordenes Mening eller kunde dog lade sig [lede] dertil. Ieg prøvede derefter alle Børn ved Indenadslæsning i adskillige Bøger. Herved oplektes 14 Børn, som kunde modtage hver sin Bog til Opmuntring. De fleste havde lært Psalmer. Tre lære at skrive. Den gamle Skole Lærer Nielsen kan endnu virke til Nytte. Gud styrke ham!

Spiellerup Skole. Skole Lærer Hansen er i sit 80de Aar saare affældig og kan ey udrette det mindste selv, men behøver Medhielp. Af de paa Fortegnelsen anførte Børn savnedes 3. Ved Overhørelse i Lærebog og Catechismus befandtes vel en Deel Børn at have godt lært uden ad, men til at fatte Mening og Indhold var dem ikke givet Veyleidelse. Ieg prøvede dem alle ved Indenadslæsning i forskellige Bøger og oplekte herved 15 Børn, som i Betragtning af, at de læste temmelig vel eller dog kunde hielpe sig ved rigtig Stavning, fik Bog til Foræring, enhver sin i Forhold til Alder og Fremgang. Ingen lærte at skrive. Men alle havde lært Psalmer. Den udlevede Olding, Skolelærer Hansen, formaaer ikke selv at udrette noget, men behøver Understøttelse til en ordentlig Medhielper i sin formodentligen korte Levetid. Ieg ønsker meget, at samme maatte bevilges ham.

Hyllinge Skole. Skole Lærer Andersen er velskikket og duelig, men standser i sin Virksomhed af Næringsborg for talrig Børneflokk. Han catechiserer godt. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 10. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus udviiste ikke faa godt Begreb og svarede med Færdighed. De fleste havde lært Psalmer. Kun 1 skriver. Ieg prøvede dem alle derefter ved Indenadslæsning i forskellige Bøger og oplekte derved 20 Børn, som med Hensyn til deres gode

eller antagelige Læsning samt i Forhold til deres Fliid kunde modtage enhver sin Bog til Opmuntring. Skole Lærer Andersen har Duelighed. Hans tunge Kaar nedtrykke ham formeget. Mueligst Forbedring tilønskes ham.

- d. 29. *Marvede Kirke, hvor Ungdommen mødte fra Hyllinge.* Sognepræsten Hr. Provst Faber prædikede over 1 Joh. 5,4 ordentligt, smukt, grundigt og opbyggeligt. Han catechiserer meget godt og messer smukt. Degnen Msr. Bloch synger og catechiserer nogenledes. Menigheden var i talrig Forsamling tilstæde. Ungdommen havde indfundet sig i Mængde fra begge Sogner. Her blev svaret efter Lærebog og Catechismus af den største Deel med klar Indsigt og megen Færdighed. Mange udmærkede sig. Man havde Kundskab om Bibelsk Historie, havde lært mange Psalmer og læste vel i Bog. Smuk Oplysning blomstrer i disse Menigheder. Gud velsigne den brave Kirkens Lærer Hr. Provst Faber og lade ham til sildig Alderdom indhøste de mest veldædige Frugter af sin ligesaa forstandige som utrættelige Aarvaagenhed, Fliid og Omhue.
- d. 30. *Qvislemark og Fiurendal Pastorat.* Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Bøtchers: Skolebesøgsbog – 1805 15 Gg – 1806 – 18 Gg. Kirkebog for Fiurendal fra 1756 til 1806 Jul. Embedsbog i 3 Vol. Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført. Kirkebog for Qvislemark fra 1794 til 1806 Jun. Gl. Kirkebog for Fiurendal fra 1622 – den ældste i Stiftet. Dito for Qvislemark lige længe. Catechisationsbog 1805 – 35 Gg – 1806 – 29 Gg. b) Kirkesanger Kampmans i Qvislemark: Tillysningsbog fra 1802 til Dom. 8 Tr. 1806. Comunionbog fra 1798 til Dom. 4 Tr. 1806. Embedsbog – Reskriptet indført. Catechisationsbog 1805 – 19 Gg – 1806 – 15 Gg. Control-Kirkebog fra 1799 til Apr. 1806. Vinterlæsning for confirmeret Ungdom fra 1802 – 1806. Fortegnelse over Forord. etc. læste fra Prædikestol – 1802-1806. Skole-Journal fra 1803 til May 1806. c) Kirkesanger Kampmans i Fiurendal: Comunionbog fra 1752 til Dom. 7 Tr. 1806. Control Kirkebog fra 1752 til Jul. 1806. Bog over Forordn. et. læste af Prædikestolen 1802 til Jun. 1806. Embedsbog – Rescriptet indført. Catechisationsbog 1805 – 11 Gg – 1806 – 5 Gg. Vinterlæsning for confirmeret Ungdom fra 1798 – 1806. Tillysningsbog fra 1801 til 1806 til Dom. 8 Tr. Skole-Journal fra 1789 til Jul. 1806. d) Kirkesanger Petersens i Skafterup: Vinterlæsning for confirmerede fra 1803 til 1806. Embedsbog – Rescriptet indført. Skole-Journal fra 1803 til Apr. 1806. *Taarnemark Skole.* Kirkesanger og Skolelærer Kampman den ældre er en duelig og flittig Lærer, som underviser meget godt. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 8. Adskillige havde enten ikke søgt Skolen eller viist megen Forsømmelse. Ved at prøve Børnenes Fremgang i Lærebog og Catechismus befandt jeg, at de flittige kunde gjøre

Rede, efter deres Alder, med god Forstand og megen Færdighed. Man havde ogsaa lært Psalmer. 10 til 11 anføres til Skrivning. Ved Indenadslæsning med alle Børnene i forskellige Bøger oplede jeg 27, som med Hensyn til god Læsning eller rigtig Stavning kunde fortjene at opmuntres, hver for sig med Foræring af en Bog i Forhold til deres Alder og videre Fremgang. Den brave og duelige Skolelærer Kampman vedbliver at gøre sig værdig til Biefald og Taksigelse. Gud vel-signe ham!

Skafterup Skole. Skolelærer Seminarist Petersen har Duelighed og er flittig. Men Livlighed ved Underviisningen synes at mangle ham. Af de paa Fortegnelsen anførte Børn savnedes 10. Nogle havde ikke søgt denne Skole. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus befandtes de flittige at have bevaret i god Erindring, hvad der blevet gien-nemgaaet for dem, og kunde derfor gøre Rede med klar Indsigt, i fornuftig Sammenhæng, ikke uden Liv og Færdighed. Men en Deel havde ved egen Forsømmelse tabt meget af deres forrige Kundskab. Dog læste de fleeste saa bestemt og vel i forskellige Bøger, som til Prøvelse bleve dem forelagte, at jeg med Fornøyelse kunde uddeele 20 Bøger iblandt dem til Foræring, hvoraf hver fik sin i Forhold til Alder og Fremgang. Omtrent 16 Børn lagde Vind paa Skrivning, som falder godt og smukt ud for mere end Halvdeelen. 14 have begyndt med Regning, baade paa Tavle og ud af Hovedet. Adskillige deriblandt ud-mærkede sig ved deres Fremgang. Ogsaa have nogle gjort sig bekendt i sær med Fædrenelandets Geographie. Den værdige og duelige Skole-lærer, Seminarist Petersen, fortjener al Opmuntring. Gud styrke og velsigne ham.

Qvislemark Skole. Skole Lærer Seminarist Kampman den yngre har megen Duelighed og underviser meget vel. Paa 1 Barn nær, som var sygt, havde alle Børn indfundet sig. Men 4 deriblandt havde aldrig søgt denne Skole, og flere havde udviist Forsømmelse. Imidlertid udviste de flittigere i deres Svar efter Lærebog og Catechismus samt Bibelsk Historie baade smukt Begreb og tilbørlig Færdighed. 15 have begyndt paa Skrivning, som lykkes temmelig godt for nogle i blandt dem. 1 har gjort smuk Fremgang i Regning. Ved Indenadslæsning i forskellige Bøger oplede jeg 12 Børn, som deels med Hensyn til deres gode Læsning og deels i Betragtning af deres øvrige Kundskab kunde modtage hver for sig sin Bog til Foræring. Den vel oplagte og gode Lærer Seminarist Kampman har gjort [sig] fortient til Agtelse og Yndest. Gud bestyrke ham!

- d. 31. *Fiurendal Kirke, hvor Ungdom mødte fra Qvislemark.* Sognepræsten Hr. Bøtcher prædikede over Act. 5,38 med Færdighed og Liv i godt Sprog, heller ikke uden Orden og Sammenhæng. Han catechiserer meget

godt og messer skjønt. Kirkesanger Kampman senior synger skikkelig, men catechiserer ypperlig. Kirkesanger Kampman junior synger yndigt og catechiserer ret godt. Kirkesanger Petersen synger godt og catechiserer temmelig vel. Menigheden var i smukt Antal forsamlet. Den heele Ungdom fra begge Sogner paa nogle faa nær havde indfundet sig. Foruden enkelte ældre fra fordums Tid, som dog udviiste antagelig Kundskab, svarede de tilhobe efter Lærebog og Catechismus med godt Begreb, og en stor Deel udmærkede sig ved fuldstændig, forstandig og smuk Oplysning. Man vidste ogsaa adskilligt af den Bibelske Historie, læste vel i Bog og havde lært Psalmer. Jeg havde megen Fornøjelse ved mit Arbejde. Gud velsigne den ferme Kirkens Lærer Hr. Pastor Bøtcher, som virker i sit Kreds til heldig Fremgang, og styrke ham til sildig Alderdom i sine frugtbare Bestræbelser!

Aug Førsløw Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Sands: Kirke-
d. 1. bog fra 1768 til Dom. 8 Tr. 1806. Catechisationsbog 1805 – 9 Gg, 1806
– 15 Gg. Skolebesøgsbog 1805 – 8 Gg – 1806 – 10 Gg. Embedsbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført. b) Degnens Msr. Wulfsbergs: Communionbog fra 1789 til Dom. 6 Tr. 1806. Tillysningsbog fra 1789 til Dom. 8 Tr. 1806. Controlbog over Fødde og Døde fra 1736 til Jul. 1806. Catechisationsbog 1805 – 13 Gg – 1806 – 7 Gg. Byelæsningsbog fra 1799 til Mart. 1806. Rescriptbog – Rescript. af 28 Dec. 1804 indført. c) Førsløw Skole Lærer Wulfsbergs: Skole-Journal fra 1796 til Jul. 1806. d) Ahrløse Skolelærer Albrechtsens: Skole-Journal fra 1787 til Jul. 1806. Foran Rescriptet. e) Sneesløw Skole Lærer Kastrups: Skole-Journal fra 1782 til Jul. 1806.

Førsløw Kirke. Sognepræsten Hr. Sand prædikede over Eph. 6,4 ordentligt og opbyggeligt i et godt og fatteligt Sprog. Han catechiserer gandske godt og messer skikkelig. Degnen Sr. Wulf[sberg] var syg. Skoleholder Albrechtsen, som forrettede for ham, synger godt. Menigheden var i skikkelig Antal forsamlet, og næsten heele Ungdommen havde indfundet sig. Den svarede for det meste meget vel efter Lærebog og Catechismus med god Forstand og Indsigt, da ikke faa tillige udmærkede sig ved deres Færdighed. Man havde lært Psalmer, vidste en Deel af Bibelsk Historie og læste ret godt i Bog. Kirkens nye Lærer, den retsindige og duelige Hr. Sand, har allerede ved sin Aarvaagenhed og virksomme Omhue gjort sig fortient. Gud velsigne ham!

d. 2. *Ahrløse Skole.* Skolelærer Albrechtsen er duelig, flittig og underviser med Forstand. Han catechiserer meget vel. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 9. Adskillige havde ikke tilforn været her i Skole eller forsømt den alt for længe. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus fandtes en Deel at have bevaret i god Erindring, hvad der var

lært, og de vidste at gjøre Rede derfor med klar Indsigt og skøn Færdighed i Forhold til deres Alder. Nogle derimod røbede ved Glemsheden deres egen Forsømmelse. I den Bibelske Historie havde enkelte gjort smuk Fremgang. Der ere 10, som lære at skrive, og deriblandt 4, som tillige regne godt. Ogsaa nogle skrive frit paa egen Haand. Man havde lært mange Psalmer. Ved Indenadslæsning i forskellige Bøger opledte jeg 24 Børn, som i Betragtning af deres rigtige og for en Deel [overstreget: ypperlige] ferme Læsning samt i Hensyn til deres Kundskaber agtedes værdige til at modtage hver sin Bog i Belønning. Skolens duelige, flittige og brave Lærer Sr. Albrechtsen fortiener al Opmuntring. Gud styrke ham!

Førslew Skole. Ved Degnens Msr. Wulfsbergs Sygdom, som i Følge af Cancellie-Resolution under 10 May skulde paatage sig Skolehold efter afgangne Gørlew, var Skolegangs Fornøelse blevet standset indtil 14 Jul., fra hvilken Dato hans antagne Medhielper Thomas Hansen med heldig Fliid har arbejdet.¹⁵⁶ Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 5. To havde lært det 1ste Kapitel i Lærebogen og svarede med godt Begreb. 5 læste inden i Catechismus og 4 i Abc. Jeg prøvede dem alle i forskellige fremmede Bøger. De vare allerede saavel øvede i rigtig Stavning og læste derfor saa godt, at jeg med Fornøelse kunde uddele 13 Bøger i Forhold til deres større eller mindre Fremgang for at opmuntre dem. Den antagne Medhielper Thomas Hansen har i sin korte Tid fra 14 Jul. udrettet saameget, at beste Forhaabning kan haves om hans fortrinlige Flid og Duelighed.

Sneeslew Skole. Skolelærer Kastrup er en vel øvet, meget duelig og ferm Lærer, som forstaaer ypperligen at catechisere. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 6. Nogle havde ikke tilforn været her i Skole, og andre havde udviist Forsømmelse i 3 til 4 Aar. Men de flittige udviiste i deres Svar efter Lærebog og Catechismus skønt Begreb og klar Indsigt forenet med Lyst og Livlighed. Nogle udmærkede sig tillige ved deres Bekiendtskab med den Bibelske Historie. Der ere 4, som skrive, blandt hvilke 1 i sær regner godt. Man havde lært mange Psalmer. Ved Indenadslæsning i forskellige Bøger befandtes 20 Børn at være saa fortrinligen øvede saavel i Reenlæsning som i rigtig Stavning, at jeg med Fornøelse kunde tildeele enhver sin Bog til Belønning. Den velskikkede, meget duelige og ferme Skolens Lærer Sr. Kastrup fortiener al Taksigelse. Gud velsigne ham!

- d. 3. Krummerup og Fugleberg Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Baggers: Kirkebog for Krummerup fra 1795 til Jul. 1806. Kirkebog for Fugleberg fra 1795 til Dom. 8 Tr. 1806. Skolebesøgsbog – 1805 8 Gg i 3 Skoler. 1806 – 14 Gg. Catechisationsbog 1805 – 23 Gg – 1806 –

19 Gg. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Ældre Embedsbog fuldskrevet. *b)* Kirkesanger Bøghs i Fugleberg: Controlbog over Fødde og Døde fra 1805 til Jul. 1806. Catechisat. Bog 1805 – 9 Gg – 1806 – 10 Gg. Comunionbog fra Apr. 1804 til Dom. 5 Tr. 1806. Tillysningsbog fra Apr. 1804 til D. 8 Tr. 1806. Skole-Journal. *c)* Kirkesanger Abildgaards i Krummerup: Tillysningsbog fra 2 febr. 1806 til Dom. 9 Tr. 1806. Rescriptbog – Rescript. af 28 Dec. 1804 ei indført – derom erindret. Comunionbog fra 15 Jul. 1804 til Dom. 7 Tr. 1806. Catechisationsbog 1805 – 11 Gg – 1806 – 9 Gg. Controlbog over Fødde og Døde fra 1804 til Dom. 8 Tr. 1806. Skole-Journal. *d)* Kirkesanger Herstedes i Haldager[magle]: Skole-Journal.

Krummerup Kirke, hvor og Ungdommen mødte fra Fugleberg. Sognepræsten Hr. Bagger prædikede over Evangel. paa 9de Søndag efter Trinitatis. Hans Foredrag indeholdt idel Advarsel og Klage over Skolegangs Forsømmelse samt Ligeegyldighed med Guds Ord. Han catechiserer ordentlig og messer skikkelig. Kirkesanger Abildgaard synger godt nok og catechiserer temmelig. Kirkesanger Hersted afhører Lectie, men dog med Forstand. Kirkesanger Bøgh synger og catechiserer ret godt. Menigheden var talrig tilstede. Heele Ungdommen fra begge Sogner, Krummerup og Fugleberg, paa 10 nær havde indfundet sig. De fleste svarede efter Lærebog og Catechismus med Færdighed og udviiste i deres Svar forstandig, velsammenhængende og fuldstændig Kundskab. Ikke faa udmærkede sig paa det fortrinligste. Man vidste adskilligt af den Bibelske Historie, havde lært Psalmer og læste vel i Bog. Sund og Christelig Oplysning blomstrer i disse Menigheder til megen Glæde. Jeg ønsker, at den troefaste og virksomme Kirkens Lærer Hr. Bagger maae høste Frugt til sildigst Alderdom af sine velgjørende Bestræbelser i Fred og Velsignelse.

Krummerup Skole. Skole Lærer Seminarist Abildgaard er duelig og flitig. Han underviser med Forstand og catechiserer godt, men synes ikke at vare nok paa den nøyagtigste Indenadslæsning. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 4, og 1 var syg. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus befandtes de Børn, der havde udviist nogenlunde Fliid, i Forhold til deres Alder at være godt oplyste, da de svarede for det meste med klart Begreb og kiendte Sammenhæng og Indhold samt derhos udviiste Liv og Færdighed. Nogle havde tillige lært adskilligt af Bibelsk Historie og vidste Psalmer. Begyndelse til Skrivning har fundet Sted hos 13, blandt hvilke 4 skrive Sammenskrift. Ved Indenadslæsning i forskellige Bøger viiste sig hos en Deel liden Færdighed eller Nøyagtighed formedelst Mangel af Øvelse i Stavning. Skylden var ogsaa den ustadige og forsømmelige Skolegang at tilskrive. Imidlertid opledte jeg 24 Børn, som i Betragtning tillige af deres

øvrige Kundskab og med Hensyn til deres Fliid kunde modtage enhver sin Bog til videre Opmuntring. Skolens Lærer, Seminarist Abildgaard, underviser med Forstand og anvender sin Fliid til Nytte. Gud velsigne ham i sit vigtige Arbejde!

Haldagermagle Skole. Skole Lærer Hersted vejleder Børnene til rigtigt Begreb paa simpel og fattelig Maade ved bogstavelig Udvikling efter Bogen, men agter heller ikke nok paa bestemt Indenadslæsning. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 7. Jeg fandt hos dem, der nogenlunde havde søgt Skolen, ved at overhøre dem efter Lærebog og Catechismus, at god Vejledning var givet dem til at fatte Ordenes Mening, og de svarede for det meste ret vel med temmelig Færdighed, havde ogsaa gjort skikkelig Fremgang i Forhold til deres Alder. Enkelte havde begyndt paa den Bibelske Historie. Nogle havde lært Psalmer. To til Tre øvedes i Skrivning. Ved at prøve Indenadslæsning med alle Børnene i forskellige Bøger opledte jeg 25, store og smaa tilsammentagne, som kunde forhaabes, ved Foræring af en Bog i Forhold til deres Alder og Fremgang, at vorde opvakte til mere Lyst og Fliid. Adskillige fornøede mig ved god og færdig Læsning. Men idelig Øvelse i Stavning bliver for Resten i Almindelighed omhyggeligen at vare paa. Skolens Lærer Sr. Hersted er vel skikket og giver god Underviisning. Gud styrke ham!

- d. 4. *Fugleberg Skole.* Skole Lærer Bøegh underviser med Troeskab og Fliid og catechiserer meget godt. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 3. Jeg fandt mig ved Overhørelsen efter Lærebog og Catechismus ret vel fornøyet med de fleeste, som havde lært uden ad, da deres Svar lagde for Dagen, at Mening og Sammenhæng var dem klar. Nogle havde lært adskilligt af den Bibelske Historie. Der er ogsaa begyndt med Skrivning. Man vidste ligeledes Psalmer. Ved Indenadslæsning med samtlige Børn i forskellige Bøger viiste sig her og der nogen Mangel i rigtig Stavning. Imidlertid opledte jeg 29 Børn, som kunde modtage hver sin Bog til Opmuntring. Skolens duelige og gode Lærer Sr. Bøgh tilønskes al guddommelig Velsignelse.
- d. 5. Tiustrup og Haldagerlille Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Stabel: Anmærkninger ved Skolebesøg i Aarene 1802 til 1806 – hvortil ikke angivet – og derom erindret. Gl. Kirkebog fra 1720 til 1778 for begge Sogner. Nye Kirkebog fra 1779 til Jul. 1806. Catechisat. Bog for 1805 – 21 Gg – 1806 – 21 Gg. Embedsbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført. b) Degnens Msr. Lützens: Reskriptbog – Udtog af Reskr. d. 28 Dec. 1804 indført. Gl. Tillysningsbog fra 1800 til 1802 Dom. 1 Tr. Catechisat. bog 1805 – 16 Gg – 1806 – 17 Gg. Gl. Communionbog fra 1800 til D. 15 Tr. 1802. Byelæsningsbog – til hvilket Aar meddeles ikke

– Men i Catechisationsbog staaer, at det gielder for 1805 og 1806. Nye Communionbog fra Dom. 17 Tr. 1802 til Dom. 5 Tr. 1806. Nye Tillysningsbog fra Dom. 2 Tr. 1802 til Dom. 9 Tr. 1806. c) Skoleholder Jensens i Haldagerlille: Skole-Iournal fra 1794 til Jul. 1806. d) Skoleholder Baggesens i Tiustrup: Skole-Iournal fra 1796 til Jul. 1806.

Tiustrup Kirke, hvor og Ungdommen fra Haldagerlille. Sognepræsten Hr. Stabel prædikede over Ioh. 13,1-13 moralsk godt i et ordentligt og tydeligt Foredrag. Han catechiserer temmelig vel og messer nogenledes. Ungdommen fra begge Sogner var i fuldt Antal forsamlet. Ingen savnedes. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus befandtes hos den største Deel, i sær af Qvindekønnet, en fuldstændig, vel fattet, sund og god Christelig Oplysning, som man gjorde Rede for med Færdighed. Adskillige vidste ogsaa noget af Bibelsk Historie. Man havde lært Psalmer og læste vel i Bog. Kirkens duelige Lærer Hr. Pastor Stabel tilønskes al guddommelig Velsignelse i sit vigtige Kald. Degnen Msr. Lütken synger skikkelig og catechiserer meget godt. Han fik i Fior skriftlig Advarsel om sit usædelige Forhold¹⁵⁷ og skal nu være blevet lidt bedre, men endog ikke aldeles ordentlig. Menigheden klagede ikke. Sognepræsten vilde ikke gierne klage. Men Forbedring haabedes.

Haldagerlille Skole. Skolelærer Jensen er duelig og velskikket. Men han skal være noget stiv og streng. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 5. Ved Overhørelsen efter Lærebog og Catechismus erfarede, at Børnene i Forhold til deres Alder havde godt Begreb om Mening og Sammenhæng samt vidste at gjøre Rede for deres Kundskab, saavidt Skolegang ikke var blevet forsømt, med Færdighed. Men Forsømmelse var hos en Deel alt for hyppig. Der ere 5, som skrive, 1 regner, og 8 læse Skrift og kiende Tal. 12 have lært Psalmer, tildeels ikke faa. Indenadslæsning blev prøvet med dem alle i forskellige Bøger, og herved opledte jeg da 15 Børn, som i Betragtning af, at de læste rigtigt og vel, samt med Hensyn til deres videre Fremgang og forholdsvis til deres udviiste Fliid kunde modtage hver for sig en Bog af større eller mindre Værdie til Opmuntring. Skolens duelige og velskikkede Lærer Sr. Jensen tilønskes Held og Velsignelse i sit Arbejde.

- d. 6. *Tiustrup Skole.* Skolelærer Baggesen ældes og lider af Hypochondrie, men han er dog flittig og virker til Nytte efter Evne under Sognepræstens Veyledelse. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 6, og 1 var syg. Skolegangen var hos en Deel ustadig og ringe. Nogle havde forsømt i flere Aar. Man havde imidlertid lært de første Capitler af Lærebogen saavel som Catechismus temmelig vel uden ad og kunde modtage Veyledelse til [overstreget: klart] skikkelig Begreb. Der ere 2 til 3, som skrive, og ligesaa mange læse Skrift og kiende Tal. Flere hav-

de lært Psalmer. Ved Indenadslæsning i forskellige Bøger med samtlige Børn oplede jeg 27 Børn, som læste vel eller i det mindste kunde hielp sig ved rigtig Stavning og for Resten agtedes værdige i Hensyn paa udviist Flittighed til at opmuntres hver for sig ved Foræring af en Bog af større eller mindre Betydenhed. Skolens Lærer Sr. Baggesen anvender Fliid og virker efter Evne til Nytte under Sognepræstens Veyledelse; Gud styrke og forlene ham Friemodighed!

Smørum herred

- d. 14. Brøndby Wester og Øster Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Provst Hammonds: Catechisat. Bog – 1805 – 23 Gg – 1806 – 11 Gg – foruden Aftenlæsning Vinteren igiennem 2 Timer i Præsteg. for Unge og Gamle. Skolebesøg – snart ugentlig – indført i Brøndby-Westers Skole-Protokol fra 1798 – ligeledes ideligere i Brøndby-Øster fra 1798 – indført i Skole Protokollen. Ministerialbog for begge Sogner fra 1781 til 1806 Sept. Embedsbog med indført Rescript. og Anordninger fra 1725. Skifte-Protokol for Degnene fra 1759 til 1805. Herreds-Skifte-Protokol fra 1782 til 1806. Herreds-Iustitz-Protokol fra 1799 til 1806. b) Kirkesanger Bechs i Brøndby-Øster: Tillysningsbog fra 1800 til med. 1805. Noget fattes i Aaret 1805 fra for af – blev anmærket at skulde indføres. Embedsbog fra 1806. Catechisationsbog 1805 – 6 Gg i Kirke – Aftenlæsning i Skolen om Vinteren 12 Gg – 1806 i Kirken 6 Gg. c) Afgangne Kirkesanger Gyrstings i Brøndbyewester: Skole-Journal fra 1803 til Jun. 1806. Control-Bog fra 1786 til Jul. 1806. Comunionbog fra 1786 til 1806 – d. 13 Jul. – siden ikke. Aftenlæsnings- og Catechisat. Bog fra 1787 til 1806 Jul. Tillysningsbog fattes. Ligesaa nye Tillysningsbog fra 14 Dø. Trin. 1806 – og Comunionbog i Brøndby-Øster – erindret derom. Comunionbog siden fremlagt og paategnet. Tillysningsbog siden fremlagt og paategnet.

Brøndby Wester Kirke, hvor og Ungdommen tilstede fra Brøndby Øster. Sogne Præsten Hr. Provst Hammond prædikede over Evangelium paa 15de Søndag efter Trinitatis opbyggeligt, smukt og godt. Han catechiserer ypperlig og messer skikkelig. Kirkesanger og Skolelærer Seminarist Andersen synger vel nok i Samfund med de andre Seminarister, da Sangen gaaer meget smukt. Han catechiserer ellers for en Begynder vel nok. Kirkesanger og Skole Lærer Stud. Bech catechiserer nogenledes vel. Menigheden var i skikkelig Antal tilstede. En talrig Ungdom fra begge Sogner havde forsamlet sig. Samtlige udviiste forstandig og god Kundskab efter Lærebog og Catechismus, som de vidste at gjøre Rede for med Eftertanke, da ikke faa tillige udmærkede sig ved megen Færdighed. Man var vel bekiendt med Bibelsk Historie og kunde gjøre Anvendelse deraf til Oplysning over Religionslærdomme. Ogsaa havde man lært Psalmer af den nye Psalmebog. God Orden og Velanstændighed herskede iblandt Gamle og Unge. Hvad den brave og nidkiere Kirkens Lærer Hr. Provst Hammond ved sin utrættelige Virksomhed

og sine frugtbare Foranstaltninger har udrettet saavel til Christelig Kundskabs Udbredelse som til almennyttig Dannelse og Armod's Husvælselse, vil Gud rigeligen velsigne og belønne ham for i Tid og Evighed.

Brøndbye-Øster Skole. Kirkesanger og Skole Lærer Stud. Bech er flittig og vel oplagt og giver i sær god Veyledelse til Skrivning. Af de paa Listen antegnede vare 3 borte, og 1 var syg. Ved at overhøre Børnene i Lærebog og Catechismus samt i Bibelsk Historie fandt jeg forstandig Eftertanke og sundt Begreb i deres Svar, god Sammenhæng og skikkelig Færdighed, hvorsomhelst Skolegang havde været antagelig. Alle lære at skrive, og den største Deel skriver meget godt. Man var ogsaa øvet i Regning af Hovedet. Ligeledes havde Børnene for det meste lært Psalmer. Ved Boglæsning i flere Bøger, som Børnene ikke tilforn havde seet, opledte jeg 14, som tillige med Hensyn til deres øvrige Kundskab og Fliid kunde fortjene at modtage hver sin Bog til Belønning af forskellig Værdie. Skole Lærer og Kirkesanger Msr. Bech anvender roesværdig Fliid, udviser Duelighed og Lyst og er en agtværdig Lærer. Gud styrke og velsigne ham!

Brøn[d]bye-Wester Skole. Hidtilværende Skole Lærer og Kirkesanger Stud. Gyrsting var afgaaet ved Døden. Seminarist Andersen, i hans Sted beskikket, skal nu først begynde. Ved Examen paa Seminariet havde han aflagt Prøver af udmærket Duelighed. Af de paa Listen antegnede 80 Børn, som burde søge Skolen, savnedes 32, for en Deel smaae, der ikke endnu havde begyndt paa ordentlig Skolegang eller sædvanligen udviiste Forsømmelse. 13 Børn vare underviiste paa Seminariets Skole,¹⁵⁸ som for det meste udmærkede sig. Ved at giennemgaae Lærebog og Catechismus samt Bibelsk Historie fandt jeg hos alle dem, der havde beviist Fliid, godt Begreb, sammenhængende Kundskab og livlig Færdighed, i Særdeleshed hos Seminariets Børn. Skrivning er almindelig. Men ogsaa herved havde Seminariets Børn vundet megen Fortrinlighed. I Regning af Hovedet saavelsom paa Tavle ere disse ligeledes vel øvede. Man havde lært Psalmer. Ved Boglæsning i fremmede Bøger opledte jeg 10 af Skolens Børn, hvis Antal er saa stort, og 9 af Seminariets Børn, hvis Antal er saa lidet, som med Hensyn til Færdighed, Nøyagtighed og god Tone fortiente Belønning ved Bøger, tildeels af megen Værdie. Den nye Lærer, Seminarist Andersen, finder Leylighed her til at gjøre Brug af sin udmærkede Duelighed med Held og Velsignelse, hvortil Gud vilde forlene ham sin hulde Naade!

- d. 15. *Wallensbech Skole.* Den assisterende Degn og Skole Lærer Msr. Hansen er ligesaa flittig som duelig og holder Børnene til at bevare i deres Hu-

kommelse, hvad de have lært. Af de paa Listen antegnede 52 Børn savnedes 18, og 1 var syg. En Deel havde lært heele Lærebogen, og nogle adskillige Kapitler deraf, foruden Catechismus samt ogsaa nogle den Bibelske Historie. De flittige svarede fermt, med klart Begreb og viiste sammenhængende Indsigt. Ikke faa udmærke sig ved god Skrivning. Man har ogsaa lært Psalmer. Ved at prøve deres Læsning i fremmede Bøger fandt jeg 21, som tillige med Hensyn til deres Fliid og øvrige Kundskab fik hver sin Bog til Belønning. Degnens Assistent Stud. Hansen fortjener megen Agtelse for sin omhyggelige og vel anvendte Nidkierhed. Gud belønne ham!

- d. 16. Wallensbech Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Svendsens: Tavle-penge til Stiftelsen fra Jan. 1806 til Jul. Catechisationsbog 1805 – 16 Gg – 1806 – 18 Gg. Ældre Tavlepengebog fra 1802 til 1805. Tavlepenge ved Comunion 1806 til 10 Dom. Trin. Skolebesøgs-Bog 1805 – 5 Gg. 1806 – 20 Gg. Embedsbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført. Ministerial-Bog fra 1729 til May 1806. b) Degn-Assistentens Msr. Hansens: Communionbog fra 1782 til Dom. 10 Tr. 1806 – Bog ved Control over Fødde, Døde, Copulerede. Skole-Journal fra 1800 til 1806 Jul. Skole-Protokol indtil 1798. Bog over Skole-Cassens Indtægter 1806 til Jun. Tillysningsbog fra 1782 til Dom. 15 Tr. 1806. Catechisationsbog 1805 – 10 Gg. 1806 – 9 Gg. Aftenlæsningsbog fra 1801 til 1806 Febr. Embedsbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført.

Wallensbech Kirke. Sognepræsten Hr. Svendsen prædikede over Rom. 1,16 med klar Stemme og megen Færdighed til Opbyggelse i god Orden. Han catechiserer meget fermt og messer godt. Degnens Assistent Msr. Hansen synger skikkelig og catechiserer ret godt. Menigheden var i smukt Antal forsamlet, særdeles af Mandkønnet. Men i blandt Ungdommen savnedes 5 Piger og 14 Karle. Een befandtes saa vankundig, at han maatte antegnes til at lære Artiklerne paa nye, førend han kommer til Alters, og 2 til 3 andre befandtes at have maadelig Kundskab. Men alle de andre, i Tallet 36, svarede fermt efter Lærebog og Catechismus med klar Indsigt og godt Begreb, da ogsaa nogle iblandt dem særdeles udmærkede sig ved fuldstændig, veloverlagt og færdig Kundskab. Man havde godt Bekiendtskab med den Bibelske Historie, læste vel i Bog og havde lært mange Psalmer / Der svaredes, at ey noget var at klage / Kirkens velskikkede og begavede Lærer Hr. Svendsen tilønskes al guddommelig Velsignelse af sin troefaste Omhue.

Iishøy Skole. Skolelærer og Kirkesanger Msr. Giøl har ikke udrettet noget stort endnu til Forbedring i denne forfaldne Skole, da Skolegangs utilbørlige Forsømmelse vedvarer. Af de paa Listen antegnede 84 skolepligtige Børn savnedes fra Tranegilde 22 Børn, fra Iishøye Mark 19

og fra Iishøy 11, i alt 52 Børn. Skolegang var af de fleeste blevet gandske forsømt siden afvigte Foraar, og i den foregaaende Vinter havde kun faa udviist stadig Fliid, men adskillige havde i 2 til 3 Aar slet ikke søgt Skolen. Følgen var blevet, som den maatte forventes, at Vankundighed [overstreget: særdeles i Boglæsning] havde Overhaand. Om trent 10 eller 12 vidste at gjøre Rede for Lærebog og Catechismus samt for Bibelsk Historie til Fornøvelse, da de viiste godt Begreb og sammenhængende Kundskab i deres Svar til Bevis paa, at Skole Læreren ikke fattes Duelighed [overstreget: og Fliid ikke er at miskiende]. Men Forældres og Huusbonders Ligegyldighed, i det de afholde deres Børn og Tyende fra lovbefalet Skolegang, er destomere at anke paa. Ved Boglæsning oplede jeg, foruden disse 12 Børn, 6 andre, for det meste smaa, som kunde skikkeligen læse i Bog eller i det mindste nogenledes hielpe sig frem ved rigtig Stavning i adskillige dem forelagte Bøger, og som derfor havde været mindre forsømmelige end den store Hob. Jeg meddeelte disse 18 Børn tilhobe hver sin Bog, ikke til Belønning, som meget faa kunde fortiene, men til Opmuntring for at lokke dem til mere Flid, dog med den Betingelse, at Sognepræsten fratog enhver sin Bog, som ikke beviste større Flid herefter. En Deel lærte at skrive, men ikkun faa ere komne til Samskrift og til at skrive efter Dictata. Med Regning af Hovedet gik det nogenledes an, skjønt uden Liv og Færdighed, som overalt her er vanskelig at fremvirke. Man havde ellers ogsaa i Almindelighed lært Psalmer, skjønt ey tilgavns. Jeg tilønsker [overstreget: den dueelige] Skolelærer Msr. Giøl bedre Held ved formeret Skolegang til at stifte mere Nytte efter sit Øyemærke og sin Bestemmelse.

- d. 17. Thorslunde og Iishøy Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Flindts: Catechisationsbog 1805 – 22 Gg. 1806 – 12 Gg. Skolebesøg antegnet i Skole-Protokollen for Thorslunde 1805 2 Gg, 1806 – 1 Gang og for Iishøy 1805 – 1 Gang – 1806 – 1 Gang – men ingen Bog over Skolebesøg – Derom erindret ved Nota i Catech. Bog. Skole-Regnskabsbog for 1803 til 1805. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Ministerial-bog for Iishøy fra 1778 til Aug. 1806. Dito for Thorslunde fra 1751 til Jun. 1806. Communionbog for begge Sogner føres her af Præsten. b) Kirkesanger og Skolelærer Giøls i Iishøy: Skole-Protokol – Udtog af Rescript 1804 d. 28 Dec. indført. Skole-Journal fra 1801 til Jul. 1806. Tillysningsbog fra 1804 – kan ikke see til hvad Aar – erindret. Dito for 1806 fra 10 Aug. til Dom. 5 Trin. Bog over Skoletavle fra Dom. 3 Tr. – for hvilket Sogn antegnes ikke – erindret. Catechisationsbog 1805 – 4 Gg. 1806 – 14 Gg. – men ikke antegnet til hvad Aar – derom erindret. c) Kirkesanger og Skole Lærer Hurups i Thorslunde: Skole-Protokol – Udtog af Rescriptet indført. Skole-Journal fra 1800 til 1806 Jul. Tillys-

ningsbog fra 1801 til Dom. 15 Tr. 1806. Catechisationsbog 1805 – 8 Gg – 1806 – 9 Gg. Tavlepenge Bog for 1806 – 4 Gg.

Thorslunde Kirke. Sognepræsten Hr. Flindt i sit 69 Aar prædikede over Apoc. 2, den, som vinder etc.¹⁵⁹ i meget god og velbetænkt Orden, sundt og rigtigt, til Opbyggelse. Han catechiserer jevnt og messer vel. Kirkesanger og Skolelærer Hurup synger godt nok, naar han vil holde Tonen rigtig, men catechiserer saa maadelig. Kirkesanger og Skole Lærer Giøl synger nogenlunde, men catechiserer bedre, dog uden Liv. Menighedens Antal var ikke just gandske ringe. Af 36 Unge Karle og Piger i Thorslunde Sogn savnedes 16. Af 92 Karle og Piger fra Iishøj Sogn savnedes 72. Sidstmeldte Sogn vedbliver i Kirke og Skole at udmærke sig ved en Grad af Ligegyldighed og Lunkenhed, som ellers ingensteds i heele Stiftet, Gud skee Lov!, stiger saa høyt. Med de tilstedeværende Unges Svar efter Lærebog og Catechismus kunde jeg ellers i Almindelighed være vel tilfreds, da man lagde jevn og sund Christendoms Kundskab for Dagen med Eftertanke, var bekiendt med den Bibelske Historie, læste temmelig godt i Bog og havde lært Psalmer. Adskillige forhvervede sig Roes ved deres Fortrinlighed. Herren vor Gud styrke den ærværdige Olding, Kirkens Lærer [Hr. Flindt], og forlene ham megen Velsignelse af sin utrættelige Fliid!

Thorslunde Skole. Kirkesanger og Skole Lærer Hurup mangler ikke Duelighed, men udviser liden Fliid og forsømmer Stavning med Børnene. Huusmand Hans Pedersen Hugger klagede i Skolen over ham, at han lader Børnene løbe paa Gaden og lege, naar de skulde være i Skolen. Dette melder jeg for Provsten til nærmere Undersøgelse.¹⁶⁰ Af de paa Listen antegnede 33 Børn savnedes 8. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus samt Bibelsk Historie befandtes i sær 4 Børn at have giort god Fremgang. De svarede med godt Begreb og viiste skikkelig Kundskab. Nogle flere havde ligeledes læst en Deel af Lærebogen, men det meste var glemt igien. Catechismus var bedre lært. Dog vidste kun faa at gjøre Rede til Fornøjelse. Ikke faa lære at skrive. Men ikkun 2 ere forfremte til Sammenskrift. De fleste havde lært Psalmer, men beholdt lidet deraf paa 2 til 3 nær. Ved Boglæsning i fremmede Bøger opdagedes mangehaande Skiødesløshed af Mangel paa rigtig Veyledning til Stavning. Et par ferme Læsere havde Forældrene at takke. Skolegang var ellers meget maadelig. Med Møye fik jeg 11 Børn opledte, som kunde modtage Foræring, hver af sin Bog. Men ikkun fire deriblandt annammede den efter Fortieneste til Belønning. De andre fik deres som en Opmuntring og Forpligtelse til bedre Skolegang. Skolens Lærer, Kirkesanger Hurup, har at anstrenge omhyggeligst Fliid for at see Boglæsning forbedret og ellers at bestræbe sig med Iver for rigtig og grundig Kundskabs Udbredelse.

- d. 18. Høye Thostrup Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Provst Buchs: Catechisationsbog 1805 – 22 Gg. 1806 – 13 Gg. Ogsaa heri antegnet Skolebesøg i Aaret 1805 – 3 Gg – men intet i Aaret 1806. Ligeledes her antegnet Degnens Sr. Rasches Catechisation i Aaret 1805 – 1 Gang – 1806 – 3 Gg. Præstens Skolebesøg i Høyethostrup Skole staaer antegnet i Skole-Protokollen for 1805 2 Gg. og for 1806 3 Gg – men Reskriptet kræver særskilt Bog derover – herom erindret – ligeledes i Waldbye Skole-Journal 1805 – 3 Gg., men for 1806 3 Gg. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Ministerial-Bog fra 1780 til 1806 – Sept. b) Degnens Sr. Rasches: Communionbog fra 1796 til Dom. 1 Tr. 1806. Skole-Protokol – heri Aftenlæsning i Skolen indført for 2 Aar – men ingen møder. Skole-Journal fra 1800 til Aug. 1806. Bog over Tavlepenge fra Jun. 1806. Collect-bog fra 1792 til Dom. 15 Tr. 1806. Tillysnings-bog fra 1799 til Dom. 15 Tr. 1806. c) Skole Lærer [Johan Rasmussens] i Waldbye: Skole-Journal fra 1800 til Aug. 1806. Skole-Protokol – Udtog af Reskriptet indført.

Høyethostrup Kirke. Sognepræsten Hr. Provst Buch prædikede over Joh. 6,68,69 ordentligt, lærerigt, men ikke med Evangelisk Aand. Han catechiserer gandske vel og messer godt. Degnen Msr. Rasch synger godt og catechiserer vel. Af Menigheden havde nogle Mænd og Koner indfundet sig. Efter Listen udgjør Antallet af de Unge, Karle og Piger, i alt 169. Deraf vare kun 60 tilstede. Sligt ventedes ikke her efter forrige Tidens Erfaring. Men de tilstedeværende gjorde næsten alle fornøvelig Rede for Lærebog og Catechismus samt for Bibelsk Historie med klart Begreb og god Færdighed. Nogle havde ogsaa lært de nye Psalmer. Man læste godt i Bog. Kirkens veloplagte og duelige Lærer Hr. Provst Buch tilønskes al guddommelig Velsignelse og Naade til at vedligeholde og befæste Guds frygt og Dyd ved Christelig Oplysnings stadige Tilvext.

Waldbye Skole. Skoleholder Johan Rasmussen er flittig og kan skikkelig undervise Børn, men er dog ikke stærk i at catechisere, ey heller synes han at agte nøye nok paa Stavning. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 5 til 6. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus forefandt jeg hos en Deel skikkelig god Kundskab, lagt for Dagen ved færdige og rigtige Svar med antageligt Overleg under given Veyleidelse. Tre havde begyndt paa Bibelsk Historie. Sex til Syv lærte at skrive. Regning fandt nu ikke Sted. Enkelte havde lært Psalmer og vidste at gjøre Rede for dem. Men flere havde glemt formeget af forhen lærte Psalmer, og de Smaa, som dog kunde have lært under given Veyleidelse eller [ad] andet fatteligt Vey af Psalmebogen, vare ikke dertil anførte, hvilket herefter blev lovet. Blandt Drengene, som ellers udviiste god Kundskab, tabte adskillige den Belønnings-Bog, som var dem tiltænkt,

ved deres maadelige og ufuldkomne Boglæsning, foraarsaget ved Mangel af Øvelse i rigtig Stavning. Overalt er Stavning og Læsning i flere forskellige Bøger en stor Fornødenhed, som her bør agtes paa til videre Fremgang. Imidlertid oplede jeg med megen Umage med Store og Smaae 21 Børn, som i Forhold til deres Alder og deres Skolegang kunde modtage hver sin Bog, skjønt ikkun 6 eller 7 til Belønning, saa dog de øvrige til Opmuntring. Skolens gode Lærer Sr. Rasmussen vil fremdeles med Omhue bestræbe sig for, at Nøygatighed i Boglæsning samt videre Fremgang i Bibelsk Historie og i Skrivning saavel som i Regning maatte befordres!

- d. 19. Sengeløse Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Giertsens: Bog over Hoved-Indhold af Prædiken fra Nyt-Aar 1801 til Dom. 15 Tr. 1806. Catechisationsbog 1805 – 21 Gg – 1806 – 23 Gg. Embedsbog nys begyndt i Aaret 1805. Ældre Embedsbog fra 1792 – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Ministerialbog fra 1796 til Dom. 15 Tr. 1806. Ældste Embedsbog fra 1738. b) Degnens og Skole Lærerens Msr. Luffes: Tillysningsbog fra 1777 til Dom. 15 Tr. 1806. Comunionbog fra 1777 til Dom. 10 Tr. Skole-Journal fra 1803 til Jul. 1806. Skole-Protokol – heri Præstens Besøg antegnet – 1805 – 9 Gg og 1806 – 7 Gg – Men særskilt Bog er ei holdt – derom erindret – it. heri Søndags-Aftenlæsningen i Skolen af Degnen 1805 – 4 Gg.

Sengeløse Kirke. Sognepræsten Hr. Giertsen prædikede, siddende for Alteret formedelst sin Svaghed, over Luc. 10,20 smukt, lærerigt og rørende. Han catechiserer meget godt og messer skjønt. Degnen Msr. Luffe synger skikkelig og catechiserer vel. Menigheden var i smukt Antal forsamlet, og Ungdommen var talrig tilstede. Man gjorde Rede for Lærebog og Catechismus samt Bibelsk Historie med godt Begreb og viiste sammenhængende Kundskab. Mange udmærkede sig ved deres Færdighed. Psalmer havde de lært og læste vel i Bog. Den brave og velbevandede Kirkens Lærer Hr. Giertsen har udrettet ved sin utrættelige Aarvaagenhed, Fliid og Omhue, at Christelig Oplysning blomstrer i Menigheden til Hæder og Glæde. Gud velsigne og belønne ham!

Sengeløse Skole. Degnen Msr. Luffe, som tillige er Skole Lærer, forestaaer Skrivning og Regning med Catechisation i Skolen, men besørger Læsning ved en gammel, troe og duelige Pige Throne Marie [Nielsdatter], som ogsaa lærer Børnene at tegne. Af de fraliggende Byer Wadsbye, Wridseløsemagle og af Cathrineberg Hovmark savnedes de fleste Børn, som desforuden ellers ikke komme i Skole, og de faa tilstedeværende, paa 3 nær, røbede megen Vankundighed. Det vil derfor være fornødent, at vedkommende Beboere holdt sig med Sognepræstens Samtykke og Provstens Biefald en skikkelig Mand eller Kone,

som kan lære deres Børn at læse i Bog og lede dem til første, simple Kundskab om Gud og hans Villie, ligesom andensteds skeer, indtil Omstændighederne i Tiden tilstede anden Indretning. Derimod udviste Børnene fra Sengeløse roesværdig Fremgang og svarede med god Forstand efter Lærebog og Catechismus samt vidste ligeledes at gjøre Rede for Bibelsk Historie til megen Fornøjelse. Mange have gjort smuk Fremgang i Skrivning og Regning paa Tavle. Ligeledes fremviiste en Deel smukke Prøver af Tegning, hvori den brave Medhielperske Throne Marie underviser dem i deres frie Timer. Børnene forærede mig disse Prøver. Ieg skal paa sit Sted forelegge dem. I Boglæsning udviste man for det meste skikkelig Nøyagtighed, og [overstreget: mange] en Deel læste meget godt. Dog vil heri ved Afvexling i flere Bøger en større Færdighed være at opnaae. Man havde lært flere Psalmer, end Hukommelsen kunde beholde. Der maatte hellere læres faa Psalmer, men tilgavns. Ieg fandt Leylighed til at uddeele 40 Bøger, deels til Belønning og deels til videre Opmuntring. Skolens værdige Lærer Hr. Luffe fortjener megen Agtelse, og fornævnte troe Medhielperske er at paaskiønne. Sognepræsten fortjener Taksigelse for sit Aarvaagne Tilsyn og kraftige Medvirkning.

- d. 20. *Høyethostrup Skole.* Degnen Msr. Rasch, som tillige er Skole Lærer, underviser med heldig Fliid og er fortrinlig oplagt. Af de paa Listen an tegnede 42 Børn savnedes 17. Fra Ballesbrynde, hvor Beboerne formedelst deres Fraliggenhed selv holde en Person til at undervise deres Børn om Vinteren, havde 6 indfundet sig. De flittige Børn svarede af Lærebog og Catechismus, i Forhold til deres Alder og Fremgang, med klart Begreb og god Eftertanke. Man havde ogsaa lært adskilligt af Bibelsk Historie, for hvilket imidlertid kun 1 Dreng og 1 Pige kunde med Færdighed gjøre Rede. 11 Børn lære at skrive, blandt hvilke 1 Dreng i sær udmærker sig, Jens Thorstensen, som veed at skrive orthografisk rigtig og at opsætte sine Tanker paa egen Haand. Ogsaa regner han Regula de tri i Brøk. Adskillige, endog af de Smaa, viiste Øvelse i Regning i Hoved. Man havde ligeledes for en Deel lært Psalmer. I Boglæsning hersker Nøyagtighed, understøttet ved rigtig Stavning, tilligemed god Tone hos Store og Smaa. 15 Børn af Høyethostrup og 2 af Ballesbrynde annammede hver sin Bog til Belønning. Den meget dueilige Skolens Lærer, Degnen Msr. Rasch, har i sin korte Tid fremvirket heldig Forbedring ved sin vel anvendte Fliid. Guds Velsignelse være over ham!

Lidø Skole. Skole Lærer Msr. Cruusberg anvender den yderste Fliid og gjør Brug af sine mange Kundskaber til Ungdommens Nytte. Imidler-

tid synes han ikke at vare paa rigtig Stavning ved Boglæsningen. Han viiste ellers, at han godt kan lede Børnene ved Geografie og Hovedregning. De anføres alle til at skrive. Men hans Haand forekommer mig ikke at være god. I det mindste var Børnenes Skrift ikke smuk. Af de paa Listen antegnede 82 Børn savnedes ikkun 2, andensteds henflyttet, og 2 Syge. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus havde jeg megen Fornøjelse af de flittigste Børn, som udviiste godt Overleg og sammenhængende Indsigt i deres færdige Svar til Beviis paa, at deres brave Lærer underviser dem med skiønsom Omhyggelighed. Ogsaa vidste en Deel at giøre god Rede for det, de havde lært af Bibelsk Historie. Skrivning og Regning er næsten almindelig. Mange have i begge Deele gjort megen Fremgang med Hensyn paa deres Alder og Skolefliid. De regne tillige ret godt af Hovedet og vide Beskeed om Geografie, i sær Fædrenelandets. De anføres iligemaade til at læse Skrift. Nogle have lært Psalmer. Ved Indenadslæsning prøvede jeg fornemmeligen de Børn, der havde viist stadig Fliid i deres Skolegang, ved at forelegge dem Bøger, hvilke de ikke havde seet tilforn. Herved opledte jeg 20 Børn, som kunde belønnes, hvert med sin Bog til Foræring, hvoriblandt nogle forhvervede sig de beste og mest kostbare Bøger, jeg har anskaffet mig til Uddeling. For Resten vil tit igientaget Stavning ved Læse-Øvelserne med Afvexling i forskellige Bøger bidrage mere og mere til bestemt og færdig Nøiyagtighed. Skolens værdige Lærer, den meget duelige Msr. Cruusberg, udmærker sig ikke mindre ved sin uafsladelige Anstrengelse og Omhue end ved sine udbredte Indsigter. Ikkun er Børnenes Antal for een Mand ved stadigere Skolegang alt for stort. Ham være Tak og Hæder, ledsaget med Velsignelser! *Smørum Skole.* Skole Lærer Tarp har meget forøget sin Duelighed og Lyst. Han catechiserer nu ret vel, med Liv og Forstand. Af de 132 Børn, som efter Optegnelsen høre til Skolen, vare 41 udeblevne, og 2 hindredes ved Sygdom. Men de fleste tilstedeværende havde udviist en alt for utilbørlig Forsømmelse af Skolegang, og mange havde aldrig søgt Skolen. Nogenlunde Fliid havde kun Sted hos enkelte, stundum mere hos Forældrene hiemme end i Skolen. Alligevel fandt jeg dog ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus temmelig god Kundskab hos flere Børn, end der efter Omstændighederne var at forvente, og der fattedes ikke skikkeligt Begreb om Lærdommenes Indhold. En Deel lærer at skrive. Men ikkun 1 Dreng har gjort god Fremgang i Regning. Ved Indenadslæsning i forskellige Bøger opledte jeg med stor Møye 22 Børn, som med Hensyn tillige paa deres Skolegang kunde opmuntres ved Foræring af Bog og derved tilskyndes til forøget Fliid. Nogle havde vel ogsaa lært Psalmer, men faa ihukommede dem tilgavns. Skolens Lærer Sr. Trap [: Tarp] savner ikke enten Beqvem-

hed eller Lyst til at udbrede frugtbar Kundskab. Men Forældre og Huusbønder berøve ham selve sin fulde Virksomhed ved deres Børns og Tyendes uforsvarlige Afhold fra høyst fornøden Skolegang. Nødvendighed kræver, at slig Ligeegyldighed bør standses ved Øvrigheds kraftfulde Modvirke.

- d. 21. Lidø og Smørum Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Bindebølles: Kirkebog for Smørum fra 1755 til 1806 Sept. Kirkebog for Lidø ligesaa længe. Catechisations bog 1805 – 31 Gg. 1806 – 40 Gg. Skolebesøg i samme Bog 1805 – 5 Gg – 1806 – 7 Gg. Bog over Reskripter, Circulairer etc. fra 1805. b) Degnens Msr. Krols: Communionbog for Smørum fra 1805 til Dom. 7 Tr. 1806. Dito for Lidø fra 1805 til Dom. Tr. 1806. Tillysningsbog for Lidø og Smørum fra 1806 til Dom. 16 Tr. Aftenlæsnings- og Catechisat. Bog – første uefterrettelig, thi Manden er gl. og vranten. Sidste 1805 – 20 Gg – 1806 – 10 Gg. Lidø og Smørum Communionbog paa nye fra 1806. Ægteskabs Tillysningsbog for Lidø og Smørum 1800-1806. Bog over Tavlepenge fra 1797 til Sept. 1806. c) Skole Lærer Cruusbergs i Lidø: Skole-Protokol – Udtog af Reskriptet fandt jeg ikke – Men Protokollen er vildsom. Det kan dog være der. Skole-Journal fra 1798 til 1806 Sept. d) Skole Lærer Tarps i Smørum: Skole-Protokol – Reskriptet indført. Skole-Journal fra 1800 til Sept. 1806.

Lidø Kirke, hvor ogsaa Ungdommen fra Smørum. Sognepræsten Hr. Bindebølle prædikede over Evang. paa 16de Søndag efter Trinitatis i god Orden, med Grundighed og med Kraft og Fynd i Foredraget. Han catechiserede en halv Time over Udødelighed efter Fornuften, men det var hob til Philosophie, hvorimod der havde været meget at indvende. Ungdommen kunde blot svare Ia og Ney. Han messer skikkelig. Degnen Msr. Krol er gammel og affældig, men slaer endnu sine Triller i Sangen og catechiserer uden Orden. Af Menigheden var et antageligt Antal tilstede. Talrig Ungdom fra begge Sogner Lidø og Smørum fremstillede sig. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus udviiste den største Deel god Tænkksomhed og vel overlagt Kundskab. Ikke faa udmærkede sig tillige ved Færdighed i deres Svar. Hos enkelte viiste sig mindre Kundskab, som dog kunde antages. Bibelsk Historie var ikke ubekendt. Man havde lært Psalmer og læste for det meste vel i Bog. Kirkens retsindige og Indsigtsfulde Lærer Hr. Pastor Bindebølle arbejder med Iver og Held paa forstandig Oplysnings Udbredelse i Christendom til Sædeligheds Fremvekt. Gud velsigne hans troefaste Bestræbelser!

Ballerup Skole. Skole Lærer og Kirkesanger, Seminarist Jensen er duelig og flittig, men holder ey nok over Tugt og Orden i Skolen. Af de paa

Listen antegnede Børn savnedes 32. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus erfarede med Fornøjelse, at Børnene ere anførte til at svare med Eftertanke, saa at de baade forstaae, hvad der er gienemgaaet med dem, og have tillige lært det uden ad. Derfor udmærkede sig de flittige ved deres Indsigt og Færdighed. Man var ligeledes vel bekendt med Bibelsk Historie. Alle lære at skrive, og god Øvelse i Regning af Hovedet finder Sted. Man havde ogsaa lært Psalmer. Veyle-delse til Geographisk Kundskab er begyndt. Ved Indenadslæsning i fremmede Bøger savnedes hos adskillige den fornødne Fasthed og Nøygatighed formedelst Mangel af idelig Stavning. Imidlertid fik jeg dog 22 Børn oplede, som i Hensyn paa god Læsning samt i Forhold til deres øvrige Kundskab kunde modtage hver sin Bog deels til Belønning og deels til Opmuntring i Overensstemmelse med deres Alder og Fliid. Skolens duelige og retskafne Lærer Hr. Seminarist Jensen for-tiener baade Agtelse og Kierlighed. Gud forlene ham sine beste Vel-sigelser!

- d. 22. Ballerup og Maaløw Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Provst Schiøths: a) Kirkebog fra 1801 til 1806 Sept. b) Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. c) Catechisationsbog – 1806 – 27 Gg. d) I samme Skolebesøgsbog 1806 – 6 Gg. b) Kirkesanger og Skole Lærer Jensens i Ballerup: Communionbog 1801 – til Dom. 4 Tr. 1806. Catechisationsbog 1805 – 13 Gg – Aftenlæsning iberegnet – 1806 Catechisat. og Aftenlæsning – 5 Gg. Skole-Protokol. Skole-Journal. Tillysningsbog savnedes. c) Kirkesanger og Skole Lærer Niemans i Maaløw: Skole-Journal fra 1800 til 1806 Sept. Kirke-Control-bog fra 1796 til 1806 i Sept. Comunionbog fra 1796 til Dom. 2 Tr. 1806. Collect-Bog fra 1804 til 1806 D. 14 Tr. Catechisat. Bog og Aftenlæsning 1805 – 19 Gg – 1806 11 Gg. Tillysnings-bog fra 1796 til Dom. 16 Tr. 1806. Skole-Protokol – Reskriptet indført. d) Kirkesanger og Skole Lærer Ørstedes i Schoulunde: Comunionbog for Schoulunde fra 1805 til Dom. 9 Tr. 1806. Catechisations og Aftenlæsningsbog – 1805 og 1806 – til Dom. Sepp. Skole-Journal fra 1800 til Sept. 1806. Skole-Protokol – Reskriptet indført.

Ballerup Kirke, hvor ogsaa Ungdommen mødte fra Maaløw. Sognepræsten Hr. Provst Schiøth prædikede over Pauli Ord: jeg ved, paa hvem jeg troer¹⁶¹ grundigt, smukt, med skøn Stemme og Anstand. Han catechiserer og messer meget godt. Kirkesanger og Skolelærer Jensen synger godt og catechiserer meget vel. Kirkesanger og Skole Lærer Nieman synger noget uordentligt, men catechiserer ret godt. Kirkesanger og Skolelærer Ørsted synger maadelig og catechiserer kun nogenledes. Menigheden var kun i ringe Antal forsamlet. Men den voxne Ungdom fra begge Sogner havde indfundet sig i temmelig Mængde. Dog fatte-

des 29 fra Ballerup, 22 fra Schoulunde og 21 fra Maaløw. De tilstedeværende udviiste for den største Deel god Kundskab efter Lærebog og Catechismus og gjorde Rede derfor med Forstand. Ikke faa udmærkede sig ved sammenhængende Indsigt og megen Færdighed i deres Svar. Man vidste adskilligt af Bibelsk Historie, havde lært Psalmer og læste vel i Bog. Kirkens duelige med skiønne Gaver udrustede Lærer Hr. Provst Schiøth har i sin korte Tiid fremvirket tiltagende Oplysning, som under Guds Biestand skal frembære megen Frugt til Sædeligheds Udbredelse. Herren styrke og velsigne ham i sine nidkiere Bestræbelser.

Maaløw Skole. Skole Lærer og Kirkesanger Nieman kan meget vel undervise, men har maaskee tabt noget i sin Lyst under sin bestandige Attræ efter Forflyttelse. Af de paa Listen antegnede 93 Børn savnedes 39, og en stor Deel havde viist liden eller ingen Fliid i Skolegang. Imidlertid lagde dog ikke faa ved deres Overhørelse efter Lærebog og Catechismus for Dagen, at de meget vel havde fattet, hvad der var lært, og kunde gjøre Rede derfor med Eftertanke og Færdighed. Man var ogsaa bekjendt med Bibelsk Historie og havde lært Psalmer. Skrivning er næsten almindelig, men ikke hos mange ret god. I Regning have nogle faa øvet sig med Fremgang. Ved Indenadslæsning i fremmede Bøger opdagedes hos Adskillige Mangel af Nøyagtighed ved Forsømmelse af tit igientaget Stavning. Alligevel fik jeg dog herved 26 Børn opledte blandt Store og Smaa, som i Forhold til deres Alder og bedre Skolegang kunde foræres hver sin Bog til videre Opmuntring. Skolens Lærer, Kirkesanger Nieman, har Evne til at meddele god Undervisning. Jeg tilønsker ham ufortrøden Iver og varigt Held i sine Bestræbelser.

- d. 23. *Schoulunde Skole.* Kirkesanger og Skole Lærer Ørsted er vel ikke ukundig, men alligevel kun lidet skikket til at forestaae en Skole, da han ey veed at skaffe sig Anseelse hos Børnene, og har liden Gave til at lede deres Forstand. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 8. Meget faa havde lært nogle Kapitler i Lærebogen. Nogle flere havde lært Catechismus enten heel eller halv. Men om Mening og Indhold havde de fleeste intet Begreb. Enkelte kunde ved megen Umage lade sig lede til at fatte Ordenes simple Forstand og til at bruge Eftertanke. Det lidet, man havde vidst af Bibelsk Historie, var mest forglemt. Med Skrivningen var det ey synderlig bevendt. Ikkun 5 befattede sig dermed og 2 med Regning. Men den eneste, som nogenledes heri kunde vise sig, havde i forrige Vinter søgt en anden Skole. Ved Bøglæsning røbedes i sær Mangel af Stavning. Jeg kunde net op udlede 10 Børn, som havde giort saa megen Fremgang, at det var billigt at forære hver af dem sin Bog til videre Opmuntring. Skole Lærer og Kirkesanger Ørsted har i

sær at vare paa rigtig Stavning ved Boglæsning og ellers giøre Børnene opmærksom paa Ordenes rette Forstand.

Hersted-Øster Skole. Skole Lærer og Kirkesanger Simonsen mangler ikke Kundskaber og Duelighed, men hans Virksomhed synes i senere Tid at have aftaget. Af de paa Listen antegnede Børn vare 6 udeblevne, og 1 var syg. Adskillige havde været flittige til at søge Skolen i forrige Vinter, men vare siden udeblevne, og den største Deel havde udviist enten Ustadighed eller Forsømmelse ved Skolegang, baade Vinter og Sommer. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus befandt jeg, at der var givet god Veyledelse til at agte paa Lærdommenes rette Forstand og bruge Eftertanke. Men at ogsaa det, der bliver igiennemgaaet, kan vorde bevaret i Hukommelsen til færdig og troe Afbenyttelse, er en saare vigtig Omhue, som bliver stedse at holde over. Skrivning er almindelig, men for det meste overmaade slet og trænger høylt til Forbedring. I Regning af Hovedet havde skikkelig Øvelse Sted. For den Bibelske Historie gjorde man best Rede. Men Psalmer havde mange enten ikke lært eller igien forglemt for det meste. Ved Indenadslæsning i fremmede Bøger viiste sig ikke den Færdighed eller Nøytighed, som havde været at forvente. Imidlertid opledte jeg dog her ved 18 Børn, som tillige i Betragtning af bedre Skolegang kunde retteligen modtage hver sin Bog af større eller mindre Værdie, nogle til Belønning og andre til Opmuntring. Skolelærer og Kirkesanger Simonsen vil ikke undlade fremdeles at benytte sig af sine gode Kundskaber og sin megen Duelighed til at fremvirke mueligst Tilvekt hos Ungdommen i frugtbar Oplysning, som har saa megen Indflydelse paa gode Sæder.

Hersted-Wester Skole. Skole Lærer og Kirkesanger Harze har Evner og Duelighed, men det synes ikke, at han nu anspender sig som tilforn. Af de paa Listen antegnede 100 Skolepligtige Børn vare 66 tilstede. Men den største Deel af disse havde ikke siden afvigte Foraar søgt Skolen, og i Almindelighed havde ellers Skolegang været meget ustadig. Ikkun nogle og tyve Børn i alt havde Vidnesbyrd om Flittighed, enten nu eller forhen. Men til Uheld fandtes 5 af disse ikke nu nærværende. Følgen befandtes at være denne, at næsten alle, paa 2 til 3 Drengene og 4 til 5 Piger nær, havde gandske forglemt, hvad de før havde lært saavel af Catechismus som af Lærebog, og mangen een, som endnu havde beholdt nogle Stumper i Hukommelsen, vidste dog ikke at forbinde noget Begreb dermed. Den Bibelske Historie kunde man best giøre Rede for. Skrivning øves af mange, men hos faa er den taalelig. Regning er heller ikke blevet tilsidesat. Men hvad deraf var blevet beholdt, kunde formedelst Mangel af Tid ikke prøves. Faa erindre tilgavns de

Psalmer, man have lært. Indenadslæsning blev foretaget med de flittigere i fremmede Bøger. Nogle, som læste temmelig godt, havde derimod røbet Ukyndighed i deres Børnelærdom og kunde altsaa ikke belønnes. Andre, som havde svaret vel, stod derimod tilbage i deres Boglæsning. Imidlertid oplede jeg blandt Store og Smaa 15 Børn, som deels i Hensyn til deres antagelige Kundskab og deels i Betragtning af flittigere Skolegang billigvis¹⁶² kunde foræres hver sin Bog, til Belønning for nogle deriblandt, til Opmuntring for de øvrige. Skole Lærer og Kirkesanger Msr. Hartze har vist nok et Alt for stort Antal af Skolebørn at undervise. Men naar Skolegang ordnedes til særskilt Tiid for hver Classe i sær, og da ingen Ustadighed eller Forsømmelse fandt mere Sted, skulde han vist nok med sine gode Kundskaber og sin Duelighed, anvendt med utrættelig Iver, tilveyebringe en mere frugtbar Forfremmelse i Christelig Oplysning hos den opvoxende Ungdom.

- d. 24. Hersted-Øster og Wester-Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Bendsens: Skolebesøgs-Bog i Hersted-Øster – 1805 – 4 Gg. 1806 – 2 Gg. Dito i Hersted-Wester – 1805 – 5 Gg. 1806 – 2 Gg. Catechisations-Bog 1805 – 32 Gg. 1806 – 23 Gg. Regnskabsbog for Skoletavle fra 1795 til 1806. Rescript og Circulairebog nye. Dito for ældre Tid. Embedsbog 1ste Deel fra 1779 – 2^{den} Deel fra 1805. Comunionbog fra 1795 til 1803. Dito til 1806. Kirkebog for Hersted-Øster fra 1703 til 1806. Dito for Hersted-Wester fra 1703 til 1806. b) Skolelærer og Kirkesanger Simonsens i Hersted-Øster: Skole-Protokol – og Skole-Journal. Catechisations- og Aftenlæsningsbog. Tillysningsbog – Comunionbog. c) Skolelærer og Kirkesanger Hartzes i Herst. Wester: Skole-Protokol og Skole-Journal. Tillysnings-bog – Catech. og Aftenl. B – Communionbog. *Hersted-Øster Kirke, hvor og Ungdommen mødte fra Hersted-Wester.* Sognepræsten Hr. Bendtsen prædikede over Rom. 1,16 grundigt, Christeligt, opbyggeligt. Han catechiserer temmelig godt og messer nogenledes. Kirkesanger og Skole Lærer Simonsen synger skikkelig og catechiserer ret vel. Kirkesanger og Skole Lærer Hartze synger godt og catechiserer meget vel. Menigheden var i ringe Antal tilstede. Ungdommen fra begge Sogner opfyldte heele Gangen oppe fra Choret af og ned i Taarnet. Imidlertid vare dog af 73 fra Hersted-Øster Sogn ikkun 50 og af 98 fra Hersted-Wester Sogn ikkun 35 tilstede. Men alle udviste i deres Svar efter Lærebog og Catechismus samt Bibelsk Historie god Eftertanke og for det meste smuk Kundskab, da der tillige fandtes en Deel, som udmærkede sig ved deres Færdighed. Man havde lært Psalmer og læste vel i Bog. Den brave og troefaste Kirkens Lærer Hr. Pastor Bendtsen fortjener taknemligst Kierlighed og Agtelse ved sin utrættelige Aarvaagenhed og Omhue, som baade her og hisset skal af Gud vorde ham rigeligen belønnet.

Wessinge Skole. Skole Lærer Jespersen er en meget duelig, flittig og vel-tænkende Mand, som ved sin troe og forstandige Underviisning stifter megen Nytte. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 18, og foruden disse havde 29 Børn viist Ustadighed eller Forsømmelse ved Skolegang. For det meste havde de hiemme i det fraliggende Eibye, hvor altsaa Beboerne kunde behøve, med Sognepræstens Samtykke og Provstens Biefald, at holde sig en skikkelig Mand eller Kone, som maatte lære deres Børn at læse i Bog og lede dem til første, simple Kundskab om Gud og hans Villie, ligesom andensteds skeer, indtil Omstændighederne i Tiden tilstede anden Indretning. I øvrigt befandtes alle de Børn, som havde flittig søgt Skolen, at være underviiste paa beste Maade til ønskeligst Fremgang. De gjorde Rede for Lærebog og Catechismus samt Bibelsk Historie med klart Begreb, viiste sammenhængende Kundskab og udmærkede sig ved megen Færdighed. I Skrivning have de giort god Fremgang efter deres Alder, ere vel øvede i Regning af Hovedet og vide smukt Beskeed om Geografie, i sær Fædrenelandets. Ogsaa var en Deel blevet anført til at lære Psalmer. Ved Indenadslæsning i fremmede Bøger lagde Børnene al Nøytig-hed for Dagen til megen Fornøjelse. Skolens fortrinlige gode Lærer Seminarist Jespersen er en meget agtværdig Mand, som ved forstandig og vel passende Underviisning stifter sand og varig Nytte til frugtbar Oplysnings Udbredelse. Guds naaderige Velsignelse være over ham!

- d. 25. Glostrup Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Schouboes: Catechisationsbog 1805 – 15 Gg – 1806 – 15 Gg. Skolebesøgs-Bog i samme Bind – 1805 – 5 Gg. 1806 – 10 Gg. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Kirkebog fra 1780 til Sept. 1806. b) Degnsens Msr. Mandrups: Læsningsbog fra 1799 til 1806. Catechisationsbog for 1805 – 4 Gg – 1806 – 5 Gg. Tillysningssbog fra 1796 til 1806 Dom. 16 Tr. Rescript-Bog – Rescriptet indført. Comunionbog fra 1800 til Dom. 6 Tr. 1806. c) Skole Lærer Jespersens i Wessinge: Skole-Journal fra 1803 til Aug. 1806 – it. Skole Protokol. d) Skole Lærer Gildbergs i Avedøre: Skole-Protokol.

Glostrup Kirke. Sognepræsten Hr. Schouboe var om Natten pludseligen blevet syg. Sognepræsten Hr. Svendsen fra Wallensbech blev hentet om Morgenen, mig uafvidende, til at prædike for ham. Da Menighedens Præst ikke var tilstede at catechisere, kunde jeg ikke lade Degnen Msr. Mandrup gjøre det, ey heller spørge Menigheden, om noget var at andrage. Imidlertid synger bemeldte Degn Sr. Mandrup meget godt. Menigheden var i ringe Antal tilstede. Af de paa Listen antegnede 114 Unge Mennesker havde 65 indfundet sig. Disse svarede for det meste efter Lærebog og Catechismus med god Betænksomhed og lagde smuk Kundskab for Dagen. Mange deriblandt fortiente Berømmel-

se. Man vidste ogsaa at giøre Rede for Bibelsk Historie, havde lært Psalmer og læste vel i Bog. Kirkens retsindige [overstreget: og omhyggelige] Lærer Hr. Schouboe forfremmer Guds Kundskabs Udbredelse til Fremvekt i Sædelighed og Dyd med ufortrøden Fliid. Ieg tilønsker ham Kraft og Held med befæstet Sundhed til at naae sit vigtige Maal under mangefold Guds Velsignelser.

Ogsaa her blev i Skole-Journal gjort Erindring om Bieskole i det fra-liggende Eybye ligesom i Wridsløsemagle under Sengeløse Sogn. Men hvad man andensteds i lige Fald selv ønsker og paadrivner, blev her af begge Sognepræster regnet mig til Brøde og vakte Fortrydelse, som indbrød paa sidstmeldte derved i heftig Uvillie. Ieg maae føle, at jeg bliver nu for gammel.

Avedøre Skole. Skole Lærer Sr. Gildberg er gandske vel oplagt og har anvendt Fliid. Han catechiserer temmelig vel. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 8. Der fandtes 9 Børn, som ikke havde udviist Stadhed eller Fliid i Skolegang. Men alle de flittige, i Tallet 18, gjorde saa god Rede deels for Lærebog og deels for Catechismus samt ellers læste saa vel i fremmede Bøger, at Lærerens vel anvendte Bestræbelse er umiskiendelig. Ieg forærede hver af disse sin Bog i Forhold til deres Alder. De fleste lære at skrive. Nogle have deri gjort skikkelig Fremgang. Man er heller ikke uøvet i Regning af Hovedet og i at læse Skrift, hvilket sidste dog maae bedre øves. Ligeledes havde man lært Psalmer, men det meste var glemt. Skolens Lærer Sr. Gildberg er gandske vel oplagt og fortjener al Understøttelse.

Herfra gik Reysen samme Aften til Greve i Thune-Herred.

Tune herred

- d. 26. Greve og Kildebrynde Pastorat. Embedsbøger: *a)* Sognepræstens Hr. Mellerups: Catechisationsbog 1805 – 34 Gg. 1806 – 29 Gg. Skolebe-søgsbog i samme Bind 1805 – 20 Gg. 1806 – 19 Gg. Vaccinationsbog i 1805 og 1806 – i alt 143 Personer. Bestemmelse over Indtægters og Forretningers Deeling mellem Kirkesangere og Skole Lærere i Pasto-ratet, af Provsten approberet. Directions-Protokol for det i Aaret 1805 af Præsten oprettede Landbibliothek. Bibliothek-Protokol. Embeds-bog – Reskript af 28 Dec. 1804 indført. Kirkebog for Greve Sogn fra 1760 til 1806 Sept. *b)* Kirkesanger og Skolelærer Jørgensen i Greve: Til-lysningsbog fra 1799 til Dom. 16 Tr. 1806. Catechisationsbog – 1805 – 17 Gg – 1806 – 15 Gg. Aftenlæsning i samme Bog 1805 – 15 Gg. 1806 – 22 Gg. Control-Kirkebog fra Dom. Adv. 1804 til Sept. 1806. Skole-Jour-nal fra 1805 til Jul. 1806. Embedsbog – Udtog af Reskrip. indført. *c)* Kirkesanger og Skolelærer Jørgensen i Kildebrynde: Tillysningsbog fra 1799 til Dom. 16 Tr. 1806. Embedsbog – Udtog af Reskript indført. Aftenlæsningsbog 1805 – 9 Gg. 1806 – 5 Gg. Catechisationsbog i sam-me [Bind] 1805 – 12 Gg. 1806 – 8 Gg.

Greve Kirke. Sognepræsten Hr. Mellerup prædikede over 1 Cor. 1,4-5 godt og opbyggeligt i god Orden, med Stemme og Anstand til Velbe-hag. Han catechiserer meget vel og messer godt. Kirkesanger og Skole Lærer Stud. Jørgensen synger godt og catechiserer med Forstand og Færdighed. Kirkesanger og Skole Lærer Jørgensen synger nogenledes og catechiserer temmelig vel. Menigheden var i smukt Antal tilstede. Ligeledes var Ungdommen fra begge Sogner talrig forsamlet. Man sva-rede for det meste efter Lærebog og Catechismus med god Indsigt og viiste [overstreget: megen] Færdighed. En Deel udmærkede sig ved mere udbredt Kundskab. Den Bibelske Historie var ikke ubekendt. Ikke faa havde lært Psalmer, og Boglæsning befandtes i Almindelighed gandske antagelig. Kirkens aarvaagne og duelige Lærer Hr. Pastor Mellerup har fremvirket mangefold Held og Nytte ved sine troefaste Bestræbelser for Oplysning, Sædelighed og Orden. Herren belønne og glæde ham!

Greve Skole. Skole Lærer og Kirkesanger Stud. Jørgensen mangler ikke Duelighed, synes ey heller at spare Fliid. Imidlertid svarer dog ikke Frugten deraf hos Børnene til min Forventelse. Af de paa Listen an-tegnede Børn savnedes 13. De fleste havde haft liden eller kun usta-

dig Skolegang. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus forefandt jeg god Kundskab, forenet med skikkeligt Begreb hos dem, der ikke havde glemt, hvad de før vidste, og dette gjorde de Rede for til Fornøjelse. Men ikkun 1, som var udmærket flittig, havde læst Bibelsk Historie. Der ere 6 til 8, som øves i Skrivning, men Regning er ikke begyndt endnu. Faa havde tilgavns lært Psalmer. Ved Indenadslæsning i fremmede Bøger viiste det sig, at den største Deel var kommet for tidlig til at lære uden ad, førend de havde opnaaet tilbørlig Fasthed i Stavning og Renlæsning. De vidste derfor ikke at hielpe sig ved Læsning i fremmed Bog, men røbede alt for megen Ukyndighed. Imidlertid fik jeg 11 Børn opledte, som i Betragtning af, at de læste bedre og ellers havde skikkeligt Kundskab, kunde tildeles enhver sin Bog til videre Opmuntring. Tre til Fire deriblandt læste saa fermt, at Bog af større Værdie frem for de øvrige blev dem forundt til Belønning. Skolens Lærer, Hr. Kirkesanger, Stud. Jørgensen, som har smukke Kundskaber og skriver i sær en deylig Haand, vil fremdeles bestræbe sig for at faae Lærelysten mer og mer oplivet til Fremvext i frugtbar Oplysning.

- d. 27. *Kildebrynde Skole.* Kirkesanger og Skole Lærer N. Jørgensen er en simpel Mand, men ikke uskikket til at undervise Børn, naar han ikkun vedbliver med tilvant Fliid. Af de paa Listen antegnede Børn fattedes 7 og desuden 4 fra Bieskolen i Hundie. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus befandtes de Børn, der havde viist nogenlunde Fliid i Skolegang, at have god Kundskab, med klart Begreb, som de tillige gjorde Rede for med Liv og Færdighed. Nogle vidste lidet af Bibelsk Historie. Omtrent 5 til 6 lære at skrive, men ikkun 1 havde begyndt paa Regning. Adskillige havde lært Psalmer. I Boglæsning, som prøvedes efter fremmede Bøger, viiste sig her og der nogen Mangel af Nøysagtighed formedelst efterladt Øvelse i Stavning. Imidlertid opledte jeg herved 11 Børn fra Kildebrynde og 4 fra Hundie, som kunde fortiene enhver sin Bog til Boglæsning. Kirkesanger og Skole Lærer Jørgensen i Kildebrynde vil ikke undlade fremdeles at virke efter Evne til Fremvext i god Oplysning, ligesom og den velskikkede Ole Jensen i Hundie Bieskole udretter ikke lidet i sin Kreds til sand Nytte.

Carlslunde Skole. Degnen Stud. Hammer, som tillige er Skole Lærer, be- stiller lidet eller intet til Nytte i Skolen, da han er gammel, har slet Syn og mangler baade Evne og Lyst. Den brave Sognepræst Hr. Aulum arbejder selv i Skolen med Børnene og forplanter derved baade Kundskab og Lærelyst, som ellers gik forloren. Degnen burde have en Medhielper, men til at lønne samme er han alt for uformuende. Saa længe Præsten vil opofre Tid og Fliid, gaaer det an at lade Overbærelse og

Skaansel vedblive. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 8. Adskillige havde i flere Aar ingensteds søgt Skole. Nogle havde ladet sig undervise i Carlstrup Skole. Degnen, som tillige er Skolelærer, Msr. Hammer udretter kun lidet i sin svagelige Alder, saa at han visseligen behøver en Medhielper, som i Tilfælde af, at Klage finder Sted, vil blive ham paalagt. Imidlertid har den aarvaagne og nidkiere Sognepræst Hr. Pastor Aulum ved at læse selv med Børnene fra Dag til Dag, naar ikke anden Embeds Gierning forhindrer ham, omhyggeligst afværget Skolens Forfald, og ham er al den Fremgang taknemligst at tilskrive, som viiser sig hos de flittige Børn. Jeg fandt ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus, at disse havde godt Begreb om Lærdommens Indhold, som de tillige med Færdighed gjorde Rede for. Kun var det at ønske, at Skolegang blev mindre forsømt. Nogle have lært at skrive. Man har ogsaa lært Psalmer. Ved Indenadslæsning i fremmede Bøger oplejede jeg 13 Børn, som agtedes værdige til at modtage enhver sin Bog, nogle til Belønning og andre til videre Opmuntring. Jeg bør alligevel indskærpe Skolens beskikkede Lærer sin Forpligtelse til at vare selv med stadig Fliid paa sit Skole-Arbejde, saafremt han ikke vil gjøre Alvor af ufortøvet, med Præstens Samtykke og Provstens Biefald, at antage sig en duelig Medhielper paa egen Bekostning, da han ellers kan være udsat for, at anden Artikel i Forordningen af 23 Jan. 1739¹⁶³ maae sættes i Opfyldelse.

Carlstrup Skole. Skolelærer Daugaard har gandske god Beqvemhed til at undervise og mangler heller ikke Fliid, kun at Skolegangs Forsømmelse maatte hæmmes. Af de paa Listen antegnede Børn fattedes 7. En Deel havde i flere Aar ikke søgt Skolen, enten her eller andensteds. De fleste gik kun i Skole om Vinteren og nogle deriblandt kun af og til. Imidlertid svarede en Deel gandske fermt ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus, ikke uden Forstand, og man vidste i det mindste at lade sig lede til Eftertanke. 12 Børn have gjort Begyndelse med Skrivning, mere eller mindre. Man havde ogsaa lært Psalmer. Men ved Indenadslæsning i fremmede Bøger viiste sig, mest hos de uflittige, Mangel af Nøygatighed og Ubekjendtskab med rigtig Stavning. Ikke destomindre forefandtes 15 Børn, som læste saaledes, at jeg kunde tildeele [dem] hver for sig sin Bog, for det meste til videre Opmuntring, men ogsaa hos nogle til Belønning. Skolens Lærer Sr. Daugaard har gandske god Beqvemhed til at undervise og kan ved Skolegangs Formerelse stifte megen Nytte i sin Omkreds.

- d. 28. Carlsunde og Carlstrup Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Aulums: Kirkebog for Carlsunde og Carlstrup fra 1741 til 1806. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Catechisationsbog 1805 – 15 Gg – 1806 – 18 Gg – i Carlsunde. Skolebesøgsbog i Carlsunde

1805 – 6 Gg – selv undervist i Jul. og Aug. – 1806 – selv undervist i May – Jun., Jul., Sept. Catechisationsbog for Carlstrup 1805 – 11 Gg. 1806 – 11 Gg. Skolebesøgsbog i Carlstrup 1805 – 9 Gg. 1806 – 6 Gg. *b)* Degnens Msr. Hammers: Skole-Journal ikke ført siden 1804 Nov. – advaret skriftlig. Comunionbog for Carlstrup – for Carlslunde – ikke holdt siden i Aaret 1801 – skarpeligen advaret. Tillysningsbog for Carlslunde udskrevet – for Carlstrup intet siden 1803 – skarp Advarsel. *c)* Skolelærer Daugaards i Carlstrup: Skole-Journal fra 1805 til Sept. 1806. Comunionbog. Embedsbog – Reskriptet indført.

Carlslunde Kirke med Ungdom fra Carlstrup. Sognepræsten Hr. Aulum prædikede over Epistl. paa 17de Søndag efter Trinitatis smukt, ordentligt, lærerigt, med skøn Røst og Anstand. Han catechiserer meget godt og messer ypperligt. Degnen Hammer synger taalelig og catechiserer nogenledes. Han er i alle Deele uefterrettelig. Menigheden var talrig forsamlet og ligesaa Ungdommen fra begge Sogner. Her blev svaret i Almindelighed efter Lærebog og Catechismus meget vel, med god Eftertanke og sundt Begreb. En god Deel udmærkede sig. Man var ey heller ubekendt med den Bibelske Historie og havde lært mange Psalmer. Kirkens troefaste Lærer, den Aarvaagne, flittige og duelige Hr. Pastor Aulum, fortjener megen Agtelse, Tak og Kierlighed. Gud velsigne ham!

Haudrup Skole. Kirkesanger og Skole Lærer Johnsen er nu i sit 71 Aar, men viser dog Fliid efter Evne og virker til Nytte under Præstens Tilsyn. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes ingen. Største Deelen havde bievaaet Sognepræstens Hr. Kyndes Underviisning for Confirmanterne og var af ham blevet anført til forstandig Kundskab og gode Indsigter. De svarede mig efter Lærebog og Catechismus til megen Fornøjelse med Eftertanke og Færdighed. Ogsaa vidste nogle at gjøre Rede for Bibelsk Historie. Man havde ligeledes lært Psalmer. Ved Indenadslæsning i fremmede Bøger savnedes behørig Færdighed. Dog kunde [jeg] uddele 17 Bøger til Opmuntring. Den agtværdige Olding, Degnen Johnsen, vedbliver endnu at virke efter Evne med Lyst og Fliid. Gud styrke ham.

- d. 29. Haudrup og Schiensved Pastorat. Embedsbøger: *a)* Sognepræstens Hr. Kyndes: Kirkebog for begge Sogner fra 1755 til Aug. 1806. Rescriptbog fra 1738 – Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført. Bog over Tavlepenge. Ældre Embedsbog – rigtig. Skolebesøgsbog 1805 – 10 Gg – 1806 – 4 Gg. Catechis. Bog 1805 – af Præst, Degn, Skoleholder 56 Gg. – 1806 ligeledes – 53 Gg. *b)* Degnens Johnsens: Tillysningsbog for Schiensved fra 1796 til Dom. 16 Tr. 1806. Dito for Haudrup lige bag ved. Comunionbog for Haudrup fra 1800 til Sept. 1806. Dito for Schiensved fra 1800

til D. 5. Pach. 1806. Skole-Journal fra 1800 til Sept. 1806.

Haudrup Kirke, hvor og Ungdom fra Schienseved. Sogne Præsten Hr. Kynde prædikede over Math. 22,37 i et populært, men smukt Foredrag til Opbyggelse. Han catechiserer meget godt og messer vel. Degnen Johnsen synger skikkelig og catechiserer nogenledes. Menigheden havde indfundet sig i skikkelig Antal. Ungdommen fra begge Sogner var heel forsamlet paa nogle faa nær. Den svarede fermt, og man udviste i sær forstandig og vel overlagt Tænksomhed. Adskillige udmærkede sig ved deres fortrinlige Færdighed. Bibelsk Historie var ikke ubekendt. Man havde lært Psalmer og læste vel i Bog. Kirkens omhyggelige og Retskafne Lærer Hr. Pastor Kynde fremvirker ved heldig Bestræbelse hos Store og Smaa mange sund og god Oplysning til megen Velsignelse – Gud belønne ham!

Schienseved Skole. Den brave Skole Lærer Hans Nielsen var død i Foraa-ret. Enken¹⁶⁴ havde imidlertid læst for Børnene, indtil en nye Skole Lærer ansættes. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 4, og 1 var syg. De tilstedeværende gjorde god Rede for det meste efter Lærebog og Catechismus med temmelig klart Begreb og havde sammenhængende Kundskab. De havde ogsaa lært Psalmer. Men Bibelsk Historie var ikke læst. Ved Læsning i fremmede Bøger erfarede, at god Øvelse i Stavning og Reenlæsning havde havt Sted. Ieg forefandt 20 Børn, som kunde modtage hver sin Bog til Opmuntring. Den afdøde Skolens Lærer Hans Nielsen har efterladt sig et hæderligt Minde; hans Tab og Savn føles med Bedrøvelse. Gud forunde Skolen en værdig Eftermand, som tragter at ligne ham i Troeskab, Fliid og Duelighed til Gavn for Ungdommen.

- d. 30. Jersie og Solrød Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Gammerøds, hvis Søn Hr. H. Gammerød forretter Embedet som Capellan pro persona: Catechisationsbog 1805 – 33 Gg – 1806 – 22 Gg. Skolebetsbogsbog 1805 – 14 Gg – 1806 – 18 Gg. Kirkebog for Jersie fra 1747 til Sept. 1806. Kirkebog for Solrød fra 1752 til Sept. 1806. Embedsbog – fattes. b) Degnens Sr. Petersens: Catechisationsbog 1805 – 29 Gg – 1806 – 22 Gg. Aftenlæsningsbog i Jersie fra 1801 til 1806. it. i Sollrød [sic!] lige længe. Comunionbog for Jersie fra 1804 til Dom. 15 Tr. 1806. Dito for Solrød fra 1803 til Dom. 3 Tr. 1806. Tillysningsbog for Jersie fra 1803 til Sept. 1806 – for Solrød ligesaa længe. Controlkirkebog for Jersie fra 1801. Skole-Journal fra 1802. c) Skoleholder Samuelsens i Solrød: Skole-Journal fra 1786 til Jun. 1806.

Jersie Kirke, hvor og Ungdommen fra Solrød. Den gl. Sognepræst Hr. Gammerød er saa affældig, at han intet mere kan udrette. Hans Søn, Capellan pro persona Hr. Gammerød, forestaaer alt. Han prædikede

over Syrach's Cap. 7- [versnr. ej anført] – i jevnt, men ordentligt og godt Foredrag til Opbyggelse. Ogsaa catechiserer han meget vel og messer skikkelig. Degnen Pedersen synger vexelviis reent eller falskt, men catechiserer vel nok. Menigheden var i smukt Antal forsamlet. Ligeledes havde talrig Ungdom fra begge Sogner indfundet sig. Mange svarede efter Lærebog og Catechismus til megen Fornøjelse, med klart Begreb og god Færdighed. Ikke faa fortiente Berømmelse. I det heele var ønskelig og velgrundet Oplysning udbredt, ikke mindre til Hæder for [den] troefaste Lærer end til Glæde for Menigheden. Man var ogsaa bekiendt med den Bibelske Historie, havde lært mange Psalmer og læste vel i Bog. I sin værdige Faders, den retsindige Oldings Hr. Gammerøds, Sted forretter hans Søn, Capellan pro persona Hr. Gammerød, al Embedsgierning og beviser derved en ligesaa frugtbar Duelighed som udmærket Aarvaagenhed, Fliid og Nidkierhed. Sin velfortiente Belønning skue ham i Møde med Friemodighed og Haab, thi Gud vil ikke tilstede, at hans Troeskab og Retskaffenhed skal miskiendes!

Jersie Skole. Degnen Pedersen, som tillige er Skole Lærer, giver god Underviisning og vaager i sær over Boglæsning. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 8. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus viiste sig hos dem, der ikke havde forglemt, hvad der tilforn var lært, godt Begreb om Mening og Indhold, som ved nærmere Udvikling lagdes for Dagen. Men Sommer-Skolegangens Forsømmelse har stedse til Følge, at der tabes for meget af forhen havt Kundskab. Imidlertid vidste ogsaa nogle at gjøre Rede tillige for Bibelsk Historie. Fire til Fem lærte at skrive. Men ikkun 1 Skrivebog blev forevist. Regning var ikke begyndt. Men de fleste havde lært Psalmer. Boglæsning i fremmede Bøger gik temmelig godt an for det meste, efterdi rigtig Stavning her ikke forsømmes. Men at ogsaa forsømt Skolegang i den Henseende fører til Skiødesløshed, saa at mange ere, som før havde kundet læse meget godt, nu vaklende og var[e] usikkre, er at beklage. Alligevel opledte jeg 26 Børn, som tillige med Hensyn paa deres videre Kundskab agtedes værdige til at modtage hvert for sig sin Bog til ydermere Opmuntring. Skolens duelige Lærer, Degnen Msr. Petersen, tilønskes al guddommelig Velsignelse i sine Bestræbelser!

Oct. *Solrød Skole.* Skole Lærer Samuelsen er i sin Alder een duelig og flittig d 1. Mand, som legger god Grund for Børnene ved Boglæsning og catechiserer godt. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 6. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus befandtes Børnene at have anvendt Fliid paa færdig Udenadslæsning, og deres Begreb var heller ikke blevet forsømt, da de vidste at give rigtige Svar paa hvert Spørsmål, som forefaldt ved Lærdommenes enkelte Udvikling. Nogle faa

vidste lidet af Bibelsk Historie. Man havde ogsaa lært Psalmer. 11 lære at skrive, og 1 deriblandt regner. God Boglæsning finder Sted. Jeg prøvede dem ved at forelægge fremmede Bøger og forefandt 23, som kunde fortjene hvert for sig sin Bog til Belønning. Den brave Skolens Lærer Sr. Samuelen vedbliver i sin tiltagende Alder at virke med Fliid og heldig Fremgang til Christelig Kundskabs Forplantelse. Guds Naade ledsage og styrke ham til megen Velsignelse!

Snoldeløv Skole. Degnen Sr. Nonnegaard, som tillige er Skole Lærer, underviser meget vel og anvender roesværdig Fliid. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 5. Næsten alle tilstedeværende gjorde smukt Rede for deres Børnelærdom efter Lærebog og Catechismus med skøn Færdighed og lyst Begreb. 9 lære at skrive, af hvilke imidlertid ikkun 1 havde sin Skrivebog at forevise. Regning har ikke Sted endnu. Men i Boglæsning viser sig beste Fremgang. Ved anstillet Prøve i fremmede Bøger opledte jeg 12 Dreng og 20 Piger, i alt 32, som kunde fortjene, i Forhold til deres Alder og udviste Fliid, at modtage hver for sig sin Bog saavel til Belønning som til videre Opmuntring. De fleste havde ligeledes lært Psalmer. Skolens Lærer, Degnen Sr. Nonnegaard, udmærker sig ved forstandig og gavnlig Virksomhed til Ungdommens Oplysning. Herren lønne hans Flid med sine beste Velsignelser.

Thune Skole. Skolelærer Jørgensen er ung og behøver mere Øvelse, men tegner dog vel nok og catechiserer ikke ilde. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 17. Manglehaande Forsømmelse havde fundet Sted, saa at Kundskaben hos en Deel var meget indskrænket. Imidlertid havde dog adskillige giort smuk Fremgang efter deres Alder i Lærebog og Catechismus og vidste at svare med god Forstand. 6 Drenge lære at skrive. Bibelsk Historie er ikke begyndt endnu, ey heller Regning. I Boglæsning savnedes Nøyagtighed formedelst Mangel af rigtig Stavning, som herefter bliver omhyggeligst at vare paa. Dog opledte jeg, ved anstillet Prøve efter fremmede Bøger, 16 Børn, som kunde modtage ethvert sin Bog i Forhold til sin Alder, deels til Belønning og deels til videre Opmuntring. Man havde vel lært Psalmer. Men deraf var meget glemt. Skolens Lærer Sr. Jørgensen vil forøge sin Duelighed ved fortsat Øvelse og Fliid.

- d. 2. Snoldeløv og Thune Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Provst Rachlous: Catechisationsbog 1805 – 4 Gg – 1806 – 32 Gg. Skolebesøgsbog 1805 – 16 Gg – 1806 – 13 Gg. Kirkebog fra 1772 til 1806 Sept. Ældre Kirkebog fra 1698 til 1772. Embedsbog – Rescript indført. b) Degnens Sr. Nonnegaards: Skole-Journal fra 1805. Comunionbog fra 1803. Tillysningsbog for Snoldeløv fra 1799. Dito for Thune fra 1798. c) Skolelærer Jørgensens i Thune: Skole-Journal.

Snoldeløw Kirke, hvor og Ungdommen mødte fra Thune. Sognepræsten Hr. Provst Rachlou prædikede over Prov. 22,16 grundigt og Christeligt, men med en saare svag Stemme, da hans Bryst er yderlig slet. Han catechiserer vel og messer rigtigt, men svagt. Degnen Nonnegaard synger falsk, men catechiserer meget vel. Et ringe Antal af Menigheden var tilstede. Men Ungdommen havde fra begge Sogner indfundet sig i temmelig Mængde. En stor Deel svarede meget fermt efter Lærebog og Catechismus med godt Begreb og sammenhængende Kundskab. De andre gjorde Rede, ikke uden Eftertanke, til Fornøjelse. Man havde lært Psalmer og læste vel i Bog. Kirkens virksomme og Indsigtsfulde Lærer Hr. Provst Rachlou, givet sin Menighed tilbage efter Afløsning i flere Aar formedelst Brystsvaghed, forplanter med Ungdoms Kraft Christelig Viisdom til Saliggjøreelse. Gud velsigne og styrke ham!

- d. 3. Reerslew og Windinge Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Broagers: Catechisationsbog 1805 – 16 Gg – 1806 – 21 Gg. Skolebøgs-Bog i samme [Bind] 1805 – 1 Gg – 1806 – 5 Gg. Kirkebog for Windinge fra 1804 til 1806 Sept. Embedsbog – Reskriptet savnes. Kirkebog for Reerslew fra 1736 til 1806 Sept. Nye Embedsbog – her findes Reskriptet indført. b) Degnen Hansens i Windinge: Communionbog fra 1748 til Dom. 3 Tr. 1806. Tillysningsbog fra 1798 til Dom. 17 Tr. 1806. Dito for Reerslew fra 1806 til 17 D. Tr. Skole-Journal fra 1799 til 1806 i May. c) Skole Lærer Nees i Reerslew: Skole-Journal fra 1805 til Sept. 1806.

Reerslew Kirke, hvor og Ungdommen fra Windinge. Sognepræsten Hr. Broager prædikede over Joh. 8,32 i et godt og tydeligt Foredrag, skjønt mindre Evangelisk end jeg vilde. Han catechiserer godt og messer vel. Degnen Hansen synger godt og catechiserer ret godt. Et skikkeligt Antal af Menigheden var tilstede. Mange savnedes ikke af Ungdommen fra begge Sogner. De tilstedeværende svarede for det meste meget fermt baade af Lærebog og Catechismus, med klart Begreb og viiste sammenhængende god Kundskab. En Deel udmærkede sig til Berømmelse. Man vidste ogsaa noget af Bibelsk Historie, havde lært Psalmer, i sær Morgen og Aften-Psalmer, og læste ret vel i Bog. Smuk Oplysning er blevet udbredt. Kirkens velskikkede Lærer Hr. Pastor Broager har i sin korte Embedstid ved troefast og forstandig Omhue udrettet saare meget til Christelig Kundskabs blomstrende Fremvekt. Gud velsigne hans Fliid og belønne ham rigeligen!

Windinge Skole. Degnen Hansen, som tillige er Skole Lærer, kan vel undervise, naar han vil gjøre sig Umage. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 31. Adskillige havde lært de 3 til 4 første Kapitler af Lærebogen, hvoriblandt nogle svarede gandske vel, med godt Begreb.

Ligeledes vidste en Deel at gjøre skikkelig Rede for Catechismus. Men ellers havde Skolegangs Forsømmelse været alt for almindelig, som da viiste sine Følger, at meget var blevet glemt. Imidlertid legges her god Grundvold i Boglæsning. Jeg prøvede alle Børnene ved at forelegge fremmede Bøger til Læsning og opledte derved 22, som kunde modtage hvert for sig sin Bog til Belønning. Sex lære at skrive. Men de havde ikke deres Skrivebøger [ulæseligt ord]. Bibelsk Historie var ey begyndt endnu. Man lovede at vilde herefter lære Psalmer, som hidtil af de fleste vare blevet forsømt. Skolens Lærer, Degnen Msr. Hansen, besidder Duelighed til at undervise med Held og Nytte, hvortil Gud vilde fremdeles forlene ham sin Velsignelse.

- d. 4. *Reerslew Skole.* Skoleholder Nees er duelig og flittig og har allerede stiftet megen Nytte. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 14, og 1 var syg. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus forefandt jeg hos de Børn, der havde viist nogenlunde Fliid, meget god Kundskab, som de vidste at gjøre Rede for med Nøysagtighed, bestemt og tydeligen, og la[g]de derved behørig Eftertanke for Dagen til min Fornøyselse. Tre øves i Skrivning. Man har lært Psalmer. Boglæsning var for det meste rigtig og god. Ved at prøve Børnene i fremmede Bøger opledte jeg 19, som forhvervede sig hver sin Bog til Belønning. Den flittige og duelige Skolelærer Nees fortjener al Opmuntring. Gud velsigne ham!

Tybjerg herred

- d. 10. Sandbye og Wrangstrup Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Andresens: Kirkebog for Sandbye fra 1791 til 1806 Dom. 16 Tr. Kirkebog fra Wrangstrup fra 1645 til Dom. 18 Tr. 1806. Catechisat. Bog 1805 – 14 Gg. 1806 – 19 Gg. Embedsbog – Rescriptet indført. Skolebesøgsbog – fattes – derom erindres. b) Degnen Sr. Madsens: Catechisationsbog 1805 – 13 Gg – 1806 – 15 Gg. Communionbog fra 1753 til Dom. 18 Tr. 1806. Tillysningsbog for Sandbye fra 1801 til Dom. 18 Tr. 1806. Dito for Wrangstrup fra 1801 ligesaa længe. Nye Communionbog for Wrangstrup fra 1801 til Dom. 2 Tr. 1806. Skole-Journal – Visitatz-Bog. *Sandbye Kirke, hvor og Ungdommen fra Wrangstrup.* Sognepræsten Hr. Andresen prædikede over Ps. 10 v. [nr. ej anført] – ordentligt, Christeligt, grundigt og smukt. Han messer godt og catechiserer meget vel. Degnen Sr. Madsen synger godt og catechiserer ret vel. Menigheden var i smukt Antal forsamlet. Ungdommen havde indfundet sig for største Deelen fra begge Sogner. Her blev svaret efter Lærebog og Catechismus med en Forstandighed, Bestemthed, Færdighed og Indsigt, som hører til fortrinlig Udmærkelse. Alle havde meget god og de fleste roesværdig Kundskab. Ogsaa vidste man adskilligt af Bibelsk Historie, læste vel i Bog og havde lært smukke Psalmer. Kirkens brave Lærer, den velbegavede og virksomme Hr. Pastor Andresen, har forhvervet sig priselig Fortieneste ved sin forstandige og nidkiere Omhue for sand Christelig Oplysning. Gud styrke og velsigne ham.
- Sandbye Skole.* Degnen Sr. Madsen, som tillige er Skolelærer, synes ikke i senere Tid at have anvendt saa megen Fliid som forhen. Hans Skole har tabt sig. Af de paa Listen antegnede Børn vare 36 udeblevne, og 1 var syg. Iblandt de tilstedeværende fandtes adskillige, som havde giort god Fremgang i Lærebog og Catechismus og svarede med godt Begreb samt udviste Færdighed. En Deel havde forsømt Skolegang i flere Aar. Ikkun 2 lære at skrive. Ingen regner. Bibelsk Historie var heller ikke blevet lært. Nogle kunde gjøre Rede for Psalmer. Men de fleeste vare ikke blevne dertil anførte, som dog herefter bør skee. Ved Boglæsning i fremmede Bøger sporedes hos adskillige nogen Mangel af Øvelse i Stavning, og ellers viiste Skolegangs Forsømmelse her sine Følger. En gl. Mand ved Navn Poulstrup læser for Børnene i Winne-rup. Ønskeligt var det, at ogsaa noget deslige kunde faae Sted i Wrangstrup indtil videre. Under Læsningen i fremmede Bøger oplejede jeg

15 Børn fra Sandbye Skole, 6 fra Winnerup Bieskole og 1 fra Tiufvelse Skole, som agtedes værdige til at modtage hver sin Bog, nogle til Belønning og andre til Opmuntring. Degnen Sr. Madsen, som tillige er Skole Lærer, vil ikke undlade i Fremtiden, ligesom forhen, at vare omhyggeligen paa Børnenes Oplærelse i Alt, hvad der efter Omstændighederne kan blive ham mueligt og derved i sær at vaage over rigtig og færdig Boglæsning.

- d. 11. Glumsøe og Bavelse Pastorat. Embedsbøger: a) Den Personelle Capellans Hr. Hesselbergs, som forretter for Provst Wellejus i hans Svagelighed: Kirkebog for begge Sogner fra 1787 til Dom. 18 Tr. 1806. Catechisationsbog 1805 – 14 Gg – 1806 – 21 Gg. Skolebesøgsbog – Ingen – derom givet Nota i Catech. Bogen. Embedsbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført. NB: Siden fundet Bog over Skolebesøg 1805 – 1 Gg. 1806 – 5 Gg. b) Degnens Msr. Borchs: Comunionbog for Glumsøe fra 1771 til Dom. 16 Tr. 1806. Dito for Bavelse fra 1750 til Dom. 18 Tr. 1806. Tillysningebog for Bavelse fra 1795 til Dom. 18 Tr. 1806. Dito for Glumsøe fra 1795 til Dom. 18 Tr. 1806. Catechisationsbog for 1805 – 34 Gg – 1806 [–]. Skole-Journal.

Glumsøe Kirke, hvor Ungdom og fra Bavelse. Den Personelle Capellan Hr. Hesselberg prædikede over Ioh. 17,3 i et ordentligt, godt og Christeligt Foredrag. Han catechiserer gandske godt og messer skikkelig. Degnen Sr. Borch synger godt og catechiserer ret vel. Af Menigheden var et smukt Antal tilstede. Paa nogle faa nær havde al Ungdommen fra begge Sogner indfundet sig. Den største Deel udviiste meget god Kundskab efter Lærebog og Catechismus. Ikke faa udmærkede sig. Enkelte Svage behøvede Opmuntring til videre Flid. Man havde lært Psalmer og læste skikkelig i Bog. Den unge Medtiener i Ordet Hr. Hesselberg, som i Provstens Svaghed bestrider alle Embedets Forretninger, har allerede ved sin troefaste Aarvaagenhed og sine virksomme Bestræbelser banet sig Vey til Agtelse og Kierlighed. Gud beholde og styrke ham!

Glumsøe Skole. Degnen Msr. Borch, som tillige er Skole Lærer, underviser gandske vel og varer i sær paa Boglæsning. Af de paa Listen antegnede Børn vare 12 udeblevne. Mange havde været uflittige, og adskillige havde ikke søgt Skole i flere Aar. Men alle de, der havde udviist nogenlunde Flid, svarede fermt og med god Forstand efter Lærebog og Catechismus. Nogle havde ogsaa begyndt paa Bibelsk Historie. Der ere 8, som lære at skrive og tildeels at regne. Ikkun faa havde lært Psalmer, hvilket dog alle herefter bør anføres til. Ved at prøve de flittige Børns Læsning i fremmede Bøger oplejede jeg 19, som kunde belønnes hver med sin Bog, da de viiste sig øvede i rigtig og færdig Stavning,

som er Grundvold. Jeg tilønsker den gode og duelige Lærer, Degnen Msr. Borch, fremdeles al guddommelig Held og Velsignelse.

- d. 12. Næsbye og Tyvelse Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Provst Bryndums: Catechisationsbog 1805 – 37 Gg – 1806 – 30 Gg. Skolebesøgsbog – 1805 – 34 Gg. 1806 – 16 Gg. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Dito ældre. Kirkebog for Tyvelse fra 1711 til Aug. 1806. Kirkebog for Næsbye fra 1711 til Sept. 1806. b) Degnens Msr. Petersens: Tillysningsbog for Næsbye fra 1770 til Dom. 18 Tr. 1806. Aftenlæsningsbog fra 1792 til Febr. 1806. Ogsaa heri Catechisationsbog 1805 – 32 Gg. 1806 – 30 Gg. Rescriptbog fra 1792 – Udtog indført af Rescript. 28 Dec. 1804. Tillysningsbog for Tyvelse 1770 – til Dom. 19 Tr. 1806. Comunionbog – 1 for hvert Sogn – Mangel i Næsbye – derom erindret. c) Skole Lærer Wøldikes i Tiufvelse: Skole-Journal fra 1795 til 1800. Dito fra Sept. 1800 til Oct. 1806.

Næsbye Kirke, hvor og Ungdommen mødte fra Tyvelse. Sognepræsten Hr. Provst Bryndum prædikede over Evangel. paa 19de Søndag efter Trinit. grundigt og Christeligt i god Orden til megen Opbyggelse. Han catechiserer med Færdighed og messer godt. Degnen Sr. Petersen synger godt og catechiserer vel. Af Menigheden var et skikkeligt Antal tilstede. Ungdommen fra begge Sogner udgiorde efter Fortegnelsen 89, hvoraf 52 havde indfundet sig. Disse svarede for det meste med god Eftertanke, klar Indsigt og smuk Færdighed af Lærebog og Catechismus til min Fornøjelse. Nogle faa ældre kunde passere. Enkelte giorde Rede for Psalmer. Boglæsningen var i Almindelighed gandske antagelig. Kirkens duelige og virksomme Lærer Hr. Provst Bryndum arbejder med den utrætteligste Iver paa Christelig Oplysnings Udbredelse. Gud belønne ham!

Tyvelse Skole. Skolelærer Wøldike er flittig og velskikket, men kan ikke udrette stort formedelst Skolegangs Forsømmelse. Han catechiserer simpelt og antageligt. Af de paa Listen antegnede Børn vare 26 udeblevne. Skolegang havde for det meste været meget forsømmelig, og en [overstreget: stor] Deel havde enten i flere Aar eller aldrig været i Skole. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus befandt jeg hos dem, der havde viist nogenlunde Fliid, god Kundskab, smukt Begreb og behørig Eftertanke til Vidnesbyrd om, at Skolens Lærer giver dem god Veyledelse. Ogsaa havde disse for det meste god Grund i Boglæsning, som lagdes for Dagen ved anstillet Prøve i fremmede Bøger. Den Mangel, som herved røbede sig hos Mængden, er altsaa Skolegangs uforsvarlige Forsømmelse ene at tilskrive. Heraf reyser det sig ligeledes, at der nu er ingen, som skriver eller regner. De fleste havde enten ikke lært Psalmer eller glemt dem igien. Nogle faa giorde dog

heri ogsaa Rede til Fornøyelse. Med stor Møye under lang Tidsspilde prøvede jeg Barn for Barn i Boglæsning til Overbevisning for Forældrene, som vare tilstede, at det ikke er den værdige Skole Lærers, men deres egen Ligegyldighed i Henseende til Børnenes Forsømmelse, hvorpaa Vankundigheden beroer. Imidlertid opledte jeg dog 17 Børn iblandt dem alle, som i Betragtning af god Læsning og udviist Fliid kunde modtage hvert for sig sin Bog til videre Opmuntring. Gud styrke Skolens Lærer, den flittige og velskikkede Sr. Wøldike, i sit tunge Arbejde og udruste ham med Friemodighed og Kraft.

- d. 13. *Næsbye Skole.* Skole Lærer, Degnen Sr. Petersen kan godt undervise, men har uden Tvivl i senere Tid ikke været saa flittig som tilforn. Af de paa Listen antegnede Børn vare 30 udeblevne – Mængden havde været uflittig, og mange havde slet ikke søgt Skole. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus befandtes adskillige at have god Kundskab, som de vidste at gjøre Rede for med Indsigt og Eftertanke. I Særdeleshed have 4 derved udmærket sig, som tillige lærte at skrive og vidste noget af Bibelsk Historie. De andre, som havde udviist nogen Fliid, svarede ligeledes til Fornøyelse. Ogsaa havde nogle lært Psalmer, som dog for Fremtiden bør gøres almindeligere. Men i Boglæsning viiste sig megen Mangel, i sær hos de forsømmelige. Ikke mindre end 10 tabte derved deres Adgang til at faae Belønningsbog. Imidlertid opledte jeg ved anstillet Prøve i fremmede Bøger 17 Børn, som læste ret godt eller i det mindste vidste at hielpe sig ved rigtig Stavning, hvortil dem i Skolen gives god Veyledelse. Ethvert af disse fik sin Bog, enten til Belønning eller til Opmuntring. Skolens duelige Lærer, Degnen Msr. Petersen, tilønskes Friemodighed med Held og Velsignelse til at udbrede sin Virksomhed mere og mere ved forøget Skolegang.

Schielbye Skole. Den ældgamle Skolelærer Reinath virker endnu i sit 87 Aar med Ungdoms Kraft og synger til Forundring langt skønnere, end man ellers er vandt [til] at høre. Af de paa Listen antegnede Børn var 1 udblevet, og 1 var syg. Ved Overhørelse efter Lærebog svarede 10 Børn med godt Begreb og viiste Færdighed. Tilligemed dem gjorde ogsaa 4 andre Børn god Rede for Catechismus. Adskillige havde ogsaa lært noget af Bibelsk Historie. Men ikkun 1 skriver. En Deel havde lært Psalmer. Boglæsning var i Almindelighed ret god. Ved anstillet Prøve i fremmede Bøger opledte jeg 21 Børn, som deels kunde belønnes og deels opmuntres ved Foræring af en Bog til hver. Den hæderlige Olding, Skole Lærer Reinath, virker endnu i sit 87 Aar med Ungdoms Kraft og fortienner megen Agtelse. Gud velsigne og styrke ham!

Reinstrup Skole. Skolelærer Bremer, for ikke længe siden ansat, søger at efterligne den afgangne, hæderlige Skolelærer Ro[k]land og virker

med Held og Fliid. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes kun 1 Dreng, som var syg. 10 Børn vidste at svare af Lærebogen med godt Begreb og gjorde Rede til Fornøjelse. Ligeledes havde ogsaa 5 Børn tilligemed disse god Kundskab om Catechismi Indhold. Der ere 2, som skrive. Man havde iligemaade lært Psalmer. Nogle faa havde været forsmmelige. Ellers læste de fleeste ret godt i Bog. Ved at prøve dem i fremmede Bøger oplede jeg 21, som fortiente deels at belønnes og deels at opmuntres ved Foræring af en Bog til hver i sær. Skolens nye Lærer Sr. Bremer har allerede viist, at han baade har Evne og Lyst til at fortsætte den afgangne agtværdige Oldings, Salig Rolands, forstandige og troefaste Underviisning. Gud styrke ham.

- d. 14. Schielbye og Gunderslew Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Hees: Catechisationsbog 1805 – 14 Gg – 1806 16 Gg for Schielbye. Dito for Gunderslew 1805 – 12 Gg – 1806 – 18 Gg. Skolebesøgsbog for Holløse 1805 – 6 Gg. 1806 – 13 Gg – for Reinstrup 1805 – 8 Gg. 1806 – 10 Gg – for Trælløse 1805 – 6 Gg. 1806 – 10 Gg – for Schielbye 1805 – 6 Gg. 1806 – 16 Gg. Kirkebog for Schielbye fra 1803 til Oct. 1806. Dito for Gunderslew fra 1803 til Oct. 1806. Ældre Kirkebog for Schielbye fra 1646, for Gunderslew fra 1645. Embedsbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført. b) Degnens Msr. Smidts: Catechisationsbog for Schielbye 1805 – 10 Gg. 1806 – 11 Gg. Dito for Gunderslew 1805 – 11 Gg – 1806 – 9 Gg. Control-Kirkebog for Schielbye fra 1760 til Oct. 1806 – heri Rescriptbog – Udtog af Reskript. 28 Dec. 1804 indført. Tillysningsbog for Schielbye fra 1801 til Dom. 19 Tr. 1806. Dito for Gunderslew fra 1803 til Dom. 19 Tr. 1806. c) Reinstrup Skole Lærer Bremers: Embedsbog – Reskriptet indført. Skole-Iournal gl. fra 1777 – Nye fra 1806. d) Schielbye Skolelærer Reinaths: Skole-Iournal – Reskriptet indført.

Schielbye Kirke, hvor og Ungdommen fra Gunderslew. Sognepræsten Hr. Hee prædikede over Davids Ord [i] Ps. – jeg glemte dit Ord i mit Herte,¹⁶⁵ ordentligt, Christeligt, grundigt, i et opvækkende Foredrag. Han catechiserer meget godt og messer saare skjønt. Degnen Msr. Smidt synger temmelig og catechiserer nogenledes. Af Menigheden var en Deel tilstede. Ungdommen havde fra begge Sogner talrig forsamlet sig. I Almindelighed svaredes [der] meget vel med godt Begreb efter Lærebog og Catechismus. Ey heller var Bibelsk Historie ubekiendt. Ikke faa vandt Berømmelse. Man havde lært mange Psalmer og læste ret godt i Bog. Kirkens vel begavede, Aarvaagne og meget virksomme Lærer Hr. Pastor Hee fortjener [overstreget: megen Agtelse] Tak og Hæder. Gud belønne ham!

Trælløse Skole. Skolelærer Stramboe er ikke stærk i at catechisere, men giver dog antagelig Underviisning. Af de paa Listen antegnede Børn var 1 borte. Skolegang var blevet meget forsømt. Imidlertid vidste dog

3 til 4 Børn at svare ret vel efter Lærebogens 3 første Kapitler, ikke uden Forstand, og flere gjorde skikkelig Rede for Catechismus. Men ingen skriver. Nogle have lært Psalmer. Ved Læsning i fremmede Bøger opledte jeg 13 Børn, som kunde opmuntres hver for sig ved Foræring af en Bog. Jeg tilønsker Skolens Lærer Stramboe større Held til, at Skolegangs Lyst formeredes.

- d. 15. *Holløse Skole.* Skole Lærer Folker er duelig, flittig og giver god Undervisning. Han catechiserer ret godt. Af de paa Listen antegnede Skolebørn savnedes 5. Adskillige havde viist megen Forsømmelse. Men de flittigere havde gjort smuk Fremgang i Forhold til deres Alder saavel i Lærebog som i Catechismus samt ogsaa nogle i Bibelsk Historie. De udviiste i deres Svar godt Begreb og gjorde Rede med Færdighed. Der ere 16, som lære at skrive, og 7 deriblandt lære tillige at regne. Man har iligemaade lært Psalmer. Ved anstillet Prøve med Læsning i fremmede Bøger opledte jeg 26 Børn, som kunde modtage ethvert sin Bog deels til Belønning og deels til videre Opmuntring. Skolens velskikkede og flittige Lærer Sr. Folker virker til megen Nytte. Gud styrke og velsigne ham.

Riislew Skole. Den nye Degn og Skole Lærer Sr. Brehmer har nyelig tiltraadt sit Embede. Hvad godt her i Skolen er udrettet, tilhører den afgangne Degn Msr. Bech. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes ingen. Adskillige havde gjort nogenlunde Fremgang, mere eller mindre, i Lærebogen og vidste at svare med skikkeligt Begreb. Ligeledes blev svaret af Catechismus med Eftertanke. Ogsaa havde en Deel lært noget af Bibelsk Historie tilligemed flere Psalmer. 6 have lagt Vind paa Skrivning. I Boglæsning viiste sig Mangel hos de forsømmelige. Men de, der havde udviist antagelig Fliid, læste vel i Bog. Ved anstillet Prøve i fremmede Bøger forefandt jeg 23 Børn, som kunde belønnes eller opmuntres, hvert med en Bog til Foræring. Den nye Lærer, Degnen Msr. Bre[h]mer, forefinder en god Grundvold at bygge paa til videre Fremgang, som er lagt af Formanden, den afgangne agtværdige Degn Msr. Bech. Jeg tilønsker ham al guddommelig Velsignelse.

Fensmark Skole. Skole Lærer Guldager er i sin tiltagende Alder endnu virksom og duelig. Men det lykkes ham ikke at holde Skolegang ret vedlige. Imidlertid underviser og catechiserer han gandske vel. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 14. Mange havde været meget forsømmelige. Imidlertid udviste de flittigere i deres Svar efter Lærebog og Catechismus baade Eftertanke og Færdighed, saa at jeg kunde være fornøyet. Nogle havde tillige gjort skikkelig Fremgang i Bibelsk Historie. Ikkun 3 øves for Tiden i at skrive. Adskillige havde lært flere Psalmer, end deres Hukommelse kunde beholde. Det er bedre, at der

læres et ringere Antal, men tilgavns. Ved Boglæsning røbede sig Skolegangs Forsømmelse hos de uflittige. Derimod viiste en Deel, at der var lagt god Grund hos dem ved rigtig Stavning og omhyggelig Reenlæsning fra Begyndelsen af. Ieg prøvede dem i fremmede Bøger og forefandt 18, som vel kunde fortiene enten at belønnes eller at opmuntres ved Foræring af en Bog til hver i sær. Skolens gode Lærer Sr. Guldagger vedbliver i sin tiltagende Alder at vare paa sit Kald med Omhue og Fliid, forsaavidt den ustadige og forsømmelige Skolegang hos Mængden tillader det. Hvor ønskeligt var det ikke, at denne Hindring blev afhiulpet!

- d. 16. Fensmark og Riislew Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Winthers: Skolebesøgs Bog 1805 – 27 Gg – 1806 – 12 Gg. Catechisationsbog 1805 – 46 Gg. 1806 – 66 Gg. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Kirkebog for Fensmark fra 1735 til Dom. 16 Tr. 1806. Dito for Riislew fra 1735 til Dom. 15 Tr. 1806. b) Degnens Sr. Brehmers: Ældre Tillysningsbog for Fensmark fra 1800 til Pasc. 1806. Dito for Riislew Sogn lige længe. Førrige Degns Sr. Bechs Catechis. Bog 1805 – 24 Gg. Ældre Comunionbog fra 1800 til Dom. 2 Tr. 1806 for Riislew. Dito for Fensmark ligesaa længe. Ældre Embedsbog – Reskriptet indført. Ældre Skole-Journal fra 1800 til Mart. 1806. Nye Embedsbog fra 4 Oct. 1806. Nye Comunionbog fra Dom. 19 Tr. 1806 for Fensmark. Dito for Riislew fra Dom. 18 Tr. 1806. Nye Catechisationsbog fra 1806 – 2 Gg. Nye Tillysningsbog for Fensmark fra Dom. 17 Tr. 1806. Dito for Riislew fra Dom. 17 Tr. 1806. Nye Skole-Journal fra Dom. 19 Tr. 1806. c) Skole Lærer Guldaggers i Fensmark: Skole-Journal fra 1800.

Fensmark Kirke, hvor og Ungdom fra Riislew. Sognepræsten Hr. Winther prædikede over 1 Ioh. 4,16 smukt, opbyggeligt, ordentligt. Han catechiserer meget vel og messer godt. Degnen Sr. Brehmer synger godt og catechiserer gandske fermt. Af Menigheden havde en skikkelig Deel indfundet sig. Ungdommen fra begge Sogner var i fuldt Antal forsamlet, saa at ingen fattedes. Næsten alle gjorde herlig Rede for deres Christendom efter Lærebog og Catechismus med Forstand og Færdighed. Mange udmærkede sig. Ingen savnede tilstrækkelig Kundskab. Man vidste noget af Bibelsk Historie, havde lært smukke Psalmer og læste godt i Bog. Kirkens velbegavede, troefaste og retsindige Lærer Hr. Pastor Winther havde [for] længe siden fortient at høste Frugt af sin utrættelige Vindskibelighed i bedre Vilkaar. Guds Time vil komme. Ved Taalmodighed og Troe overvindes Alt. Den værdige Mand er i sin Stilling alligevel fornøyet. Gud befæste og lønne ham efter sin Miskundhed!

Herlufmagle Skole. Degnen Petersen, som tillige er Skole Lærer, holder en Medhielper, Candidat Schoueboe, til Underviisning i Skolen, som for kort Tiden siden er antaget, og en gl. Bonde ved Navn Lars Andersen læser for Børnene i Spragelse gandske vel. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 51. Mange havde været forsømmelige i deres Skolegang, og en stor Deel havde aldrig søgt Skolen. Imidlertid befandt jeg dog ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus, at ikke faa havde smuk Kundskab, som de vidste at gjøre Rede for med god Forstand og Færdighed. Disse havde for det meste været flittige til at søge Skole. Jeg prøvede deres Boglæsning ved at forelegge fremmede Bøger og forefandt derved 26 Børn deels fra Hovedskolen i Herlufmagle, deels fra Bieskolen i Spragelse, som baade med Hensyn til god Læsning og ellers i Betragtning af deres øvrige Kundskab kunde fortiene enten at belønnes eller opmuntres ved Foræring af en Bog, mere eller mindre vigtig i Forhold til deres Alder og Fremgang. Nogle havde lært Psalmer, men det er ønskeligt, at alle dertil anføres, paa det at Religions Følelse maae vorde opvakt fra tidlig Ungdom til Befæstning i Gudfrygtighed. Der ere for Tiden ikkun 4, som skrive, af hvilke 1 tillige regner. Skolens Lærer, Degnen Sr. Petersen, har en velskikket Medhielper, Candidat Schoueboe, som medvirker til nyttig Underviisning, og i Spragelse Bieskole kommer Lars Andersen til Hielp, fornemmeligen ved Boglæsning. Herren forunde dem tilhobe sin naaderige Velsignelse.

- d. 17. Herlufmagle og Tybjerg Pastorat. Embedsbøger: *a)* Sognepræstens Hr. Dr. Hammers: Catechisationsbog 1805 – catechiseret ved første Tieneste heele Sommeren, 6 Gange undtagen – 1806 – 27 Gg. I samme Skolebesøgsbog for 1805 og 1806 – Herlufmagle – 9 Gg. Herlufmagle – 4 Gg – Tybjerglille – 8 Gg – Tybjerg – 10 Gg. Bog over Confirmantere fra 1774 til 1806. Embedsbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført. Herlufmagle Kirkebog fra 1795 til Dom. 20 Tr. 1806. Tybjerg Kirkebog ligesaa længe. [*b)*] Degnens Sr. Petersen: Embedsbog – Udtog af Rescriptet indført. Aftenlæsningsbog fra 1797 til 1806 Mart. Sammesteds Catechisationsbog 1805 – 18 Gg – 1806 – 15 Gg. Tillysningsbog for Herlufmagle fra 1804 til Dom. 19 Tr. 1806. Dito for Tybjerg ligesaa længe. Skole-Journal fra 1797 til Oct. 1806. Comunionbog for Tybjerg fra 1803 til Dom. 20 Tr. 1806. Dito for Herlufmagle til Dom. 19 Tr. 1806. Skole-Journaler fra de 3 andre Skoleholdere.

Herlufmagle Kirke, hvor og Ungdom fra Tybjerg. Sognepræsten Hr. Dr. Hammer prædikede over Ps. 1,1 sammenhængende og tydelig, men noget filosofisk, og hans Gaver ere ikke de beste. Han catechiserer temmelig vel, men læser i Stedet for at messe. Degnen Petersen var syg af Gigt i Hovedet og lod sin Medhielper Schoueboe synge. Ikke faa af

Menigheden vare tilstede. Men heele Ungdommen fra begge Sogner paa et Par nær havde forsamlet sig. Man svarede i Almindelighed meget vel efter Lærebog og Catechismus og viiste god Forstand. En Deel udmærkede sig til Berømmelse. Man vidste ogsaa noget af Bibelsk Historie. Enkelte havde lært Psalmer. Boglæsning befandtes for det meste ret god. Kirkens indsigtfulde Lærer Hr. Dr. Hammer arbejder med Fliid og Held paa forstandig Oplysnings Udbredelse. Gud styrke og velsigne ham!

- d. 18. *Tybjerg Skole.* Skoleholder Müller er en simpel, men troe og flittig Mand, som underviser gandske vel og varer i sær paa rigtig Boglæsning. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 40. Den største Deel havde kun sielden eller aldrig søgt Skole. Imidlertid vidste de flittigere at svare temmelig vel deels efter de første Kapitler i Lærebogen og deels af Catechismus med skikkeligt Begreb. Der ere 6, som lære at skrive. Enkelte havde lært Psalmer, hvilket alle herefter bør legge Vind paa. Ved Boglæsning erfarede, at de, der søge Skole, holdes til rigtig Stavning og læse derfor ret vel. Ogsaa den Kone i Hielsmølle, Ana Dorthe, som kommer til Hielp ved Børnenes Underviisning fra samme Bye, varer herpaa med Omhyggelighed. Ved at prøve Læsning i fremmede Bøger opledte jeg 23 Børn, som kunde fortjene deels at belønnes og deels at opmuntres ved Foræring af en Bog til hver i sær. Skolens flittige og troe Lærer Sr. Müller anvender fra sin Side al Bestræbelse med god Nytte, forsaavidt der gives ham Leylighed ved nogenlunde Skolegang. Gud styrke ham!

Tybjergtulle Skole. Skoleholder Morten Christensen, først ansat i May Maaned, har allerede virket meget til Forbedring, i sær ved Boglæsning. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes ikkun 3. De forsømmelige røbede sig selv ved maadelig Boglæsning. De flittige havde giort antagelig Fremgang deels i Lærebog og deels i Catechismus samt gjorde Rede med temmelig godt Begreb for deres Kundskab og havde tillige under den nye Skolelærer vundet færdig Øvelse i rigtig Stavning, saa at deres Boglæsning kunde være til Fornøjelse. Der ere 4, som skrive. Enkelte have lært Psalmer, hvilket alle i Tiden bør lære. Ved anstillet Prøve med Læsning i fremmede Bøger opledte jeg 20 Børn, som retteligen forhvervede sig ethvert sin Bog til Belønning. Den nye ansatte Skolens Lærer Morten Christensen virker med Fliid og Nytte til megen Forbedring. Gud velsigne ham i sit Arbejde.

Herlufstulle Skole. Skole Lærer Gravlund er ikke uskikket, men har været skiødesløs, er stridig og stundum i Forhold uordentlig, kan ikke enes enten med Forældre eller med Foresatte og stifter derfor liden Nytte. Af de paa Listen antegnede Børn fattedes 27. Mængden havde slet ikke søgt Skolen. Nogle faa havde lært adskillige Capitler af Lærebog-

gen, men [havde] for det mest glemt, hvad der var lært, og viiste ey heller synderligt Begreb. Enkelte gjorde Rede for Catechismus til Fornøjelse. Kun 1, som har nydt privat Underviisning hos Skole Læreren, skriver og regner. Meget faa havde lært en Psalme. Ved anstillet Prøve med Læsning i fremmede Bøger fandt jeg 16, som kunde modtage hver sin Bog til Opmuntring for dem [til] at gaae flittigere i Skole, hvilket Sognepræsten Hr. Dr. Hammer behageligst lovede at holde over, under Betingelse af at ellers den forærede Bog skulde dem fratages. Men af disse 16 havde da 5 søgt Underviisning i andre Skoler. Læreren Sr. Gravlund fattes ey Duelighed. Men det kommer an paa Lyst og Fliid saavelsom paa stadig Ordentlighed. Ved forøget Skolegang kan ogsaa Forbedring finde Sted, som med Alvor bliver at paa-drive.

- d. 19. St. Peders Pastorat i Nestved. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Dahls: Kirkebog fra 1 Oct. 1802 til 13 Oct. 1806. Embedsbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført. Catechisationsbog 1805 – 9 Gg. 1806 – 11 Gg. Skolebesøgsbog – ikke forefundet – derom erindret. b) Chordegns Sr. Plows: Communionbog fra 1798 til 10 Oct. 1806. Tillysningsbog fra Dom. 9 Tr. 1806 til Dom. 20 Tr. Ældre Comunionbog fra 1798 til med. 1806. Skole-Journal.

St. Peders Kirke. Sognepræsten Hr. Dahl prædikede over Evangel. paa 20de Søndag efter Trinitatis ordentligt og opbyggeligt. Men hans Stemme er ikke giennemtrængende, og hans Foredrag røre derfor ikke meget. Han catechiserer meget vel og messer godt. Chordegns Seminarist Plow synger vel nok, men catechiserer vidtløftigt og konstlet efter de ældre Seminaristers Maneer. Ikkun faa af Menigheden, uagtet det var Søndag, havde indfundet sig. Ikke en eneste Rytter, skjønt her ligge 3 Eskadroner, viiste sig i Kirken eller fremstillede sig til Overhørelse. Kun 1 Officer var et Øyeblik tilstede, og til Slutning saaes 1 Corporal. Af den paa Listen antegnede voxne Ungdom, i Tallet 73 Personer, fremstode 20, deels frievillig og deels ved min Indbydelse, da jeg kaldte dem frem og oplukkede Stolene for dem. Flere vare heller ikke mødte. Dog fandtes en ung Person ved Navn Adit, en Bager Søn, som ikke vilde staae ud, skjønt jeg forestillede ham, at det var Kongens Bud, og at jeg i Tilfælde af Vægning maatte anmelde ham. Han svarede, at det kunde jeg gjøre, og gik derpaa ud af Kirken. Alle øvrige, som havde fremstillet sig, vare Skolebørn. Disse svarede ret godt efter deres forskellige Alder. De formeldte 20 Voxne gjorde ligeledes Rede for deres Christendoms Kundskab efter Lærebog og Catechismus med god Forstand og megen Færdighed til Vidnesbyrd om, at Sognepræsten ved Forberedelse til Confirmation havde troeligen undervist dem, og

de vidste tillige smukke Psalmer samt læste vel i Bog. Der er kun 1 Kiøbstæd i Landet foruden denne, hvor LigeGYldighed for Religion og Gudsdyrkelse viser sig saa kiendelig.¹⁶⁶ Kirkens værdige Lærer Hr. Pastor Dahl har megen Taalmodighed behov. Gud styrke ham og legge al den Velsignelse i hans Arbejde, som under deslige Omstændigheder bliver muelig at fremvirke.

- d. 20. *St. Peders Skole i Nestved.* Skole Lærer og Chordeg, Seminarist Plow har Duelighed og mangler ey heller Fliid. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 13. Nogle havde været forsømmelige. De flittigere udviste ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus, at Christelig Kundskab var blevet dem indlysende i deres Forstand og derfor bevaredes i god Erindring. De svarede med Indsigt og Færdighed. De fleste legge Vind paa Skrivning. Omtrent en halv Snees gaaer frem i Regning. Enkelte vidste kun mere end en Psalme. Ogsaa er dem givet Veyledelse til nyttig Kundskab om Geografie efter Landkort. Ved anstillet Prøve i Boglæsning efter fremmede Bøger sporedes Mangel hos Adskillige af Øvelse i Stavning, men 32 Børn læste dog saa vel, at jeg kunde forære hvert Barn sin Bog i Forhold til Alder og øvrige Fremgang. Skolens duelige Lærer Hr. Plow virker med Fliid til gavnlig Oplysnings Udbredelse. Gud styrke og velsigne ham!

St. Mortens Skole i Nestved. Skole Lærer Stribolt har megen Duelighed og anvender roesværdig Fliid til udbredt Held og Nytte. Af 76 Børn savnedes ikkun 5. Skrivning er her almindelig, og i Regning have mange giort roesværdig Fremgang. Ikke faa ere vel bekiendte med Europas Geographie. Dem gives tillige god Veyledelse til Ortographie. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus fandt jeg mig saare fornøyet med deres forstandige og sammenhængende Kundskab, som af de fleste blev lagt for Dagen i velbetænkte og færdige Svar, alt efter deres forskellige Alder og Fremgang. I den Bibelske Historie var ogsaa en Deel bevandret. Man havde ligeledes for det meste lært Psalmer. Ved anstillet Prøve med Læsning i fremmede Bøger forefandt jeg 60 Børn, som kunde fortiene de fleste at belønnes og nogle at opmuntres ved Foræring af 1 Bog til hver i sær. Skolens duelige Lærer Hr. Stribolt udmærker sig ved heldig og troefast Underviisning til ualmindeligt Gavn for talrig Ungdom. Gud belønne ham.

- d. 21. *St. Mortens Kirke i Nestved.* Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Stelvagens: Kaldsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Kirkebog fra 1731 til 1805 – for Copul. og døbte. Dito for Døde fra 1731 til 1805. Nye Kirkebog fra 1 Jan. 1806 – Copul. – Døbte – Begr. til Oct. b) Chordegens Stribolts: Skole-Journal fra 1802. Tillysningsbog fra 1802 til Dom. 19 Tr. 1806. Communionbog fra 1758 til Oct. 1806.

St. Mortens Kirke. Sognepræsten Hr. Stelwagen prædikede over Col. 1,8,9 opbyggeligt, men uden synderlig Orden. Han catechiserer for svært og messer maadelig. Chordeggen Stribolt synger godt og catechiserer ret vel. Ikke faa af Menigheden vare tilstede. Tilligemed Skolebørn havde ogsaa en Deel Confirmantere indfundet sig. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus befandtes blandt de Voxne og de Smaa, som høre Byen til, at have god Kundskab. De svarede med Indsigt og viiste Færdighed. Ogsaa Bibelsk Historie var dem bekiendt. De havde lært Psalmer og læste godt i Bog. Men de faa, som mødte fra Landet, behøvede Opvækkelse og fik den. Kirkens ærværdige Lærer Hr. Stelwagen fortæner Agtelse og Kierlighed. Gud styrke ham!

Wester-Egede Skole. Deggen Sr. Piper, som tillige er Skole Lærer, synes at have forøget sin Fliid og varer i det mindste bedre paa Boglæsning. Listen indeholder 19 Børn til denne Skole henhørende, hvoraf ingen savnedes. Adskillige, som havde læst de to første Kapitler i Lærebogen, svarede ret vel deraf, ikke uden Begreb og Eftertanke. Flere gjorde gandske god Rede for Catechismus. Kun 1 skriver, men ingen regner. Ved at prøve Boglæsning i fremmede Bøger udmærkede jeg 13 Børn, som til Belønning eller til videre Opmuntring fik hver sin Bog. Nogle havde lært Psalmer. Men hertil bør de alle for Fremtiden anføres. Deggen Sr. Piper, som tillige er Skole Lærer, arbejder med Nytte og varer i sær paa god Boglæsning, som er en Hovedsag. Gud velsigne ham!

Rønnede Bie-Skole. Skolelærer Hans Andersen holder Børnene til rigtig Inden- og Udenadslæsning, men forstaaer ikke at lede dem til klart Begreb. Af de 13 paa Listen antegnede til denne Bie-Skole henhørende Børn savnedes ingen. Ogsaa nogle af disse havde læst de to første Kapitler i Lærebogen, og flere havde læst Catechismus. Men til at fatte klart Begreb om Mening og Indhold vare de ikke tilstrækkeligen anførte. Ingen skriver eller regner. Nogle have lært Psalmer, hvortil de alle herefter bør anføres. Til Boglæsning gives dem god Veyledelse. Dog røbede nogle en indsnigende Skiødesløshed, som maae forebygges. Imidlertid oplede jeg ved anstillet Prøve i fremmede Bøger 10 Børn, som agtedes værdige til at modtage hver sin Bog i Foræring. Den gamle Lærer Hans Andersen anvender Fliid efter Evne og fortæner Opmuntring. Gud styrke ham!

- d. 22. Wester- og Øster-Egede Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Frogner: Kirkebog for Øster-Egede fra 1760 til 1806. Embedsbog – Rescriptet fra 28 Dec. 1804 indført. Catechisationsbog – 1805 – 31 Gg – 1806 – 19 Gg. Skolebesøgsbog – ingen fremlagt – derom erindret. Kirkebog for Wester-Egede – ligesaa længe. b) Deggens Sr. Pipers: Communionsbog fra 1805 til Dom. 21 Tr. 1806. Embedsbog – Udtog af Re-

scriptet indført. Tillysningsbog for Wester-Egede fra 1804 til Dom. 20 T. 1806. Dito for Øster-Egede – savnedes. Catechisations og Læsningsbog 1805 – 47 Gg – 1806 – 28 Gg. Skole-Journal fra 1805 – til Oct. 1806. c) Extra-Skolelærer Hans Andersens i Rønnede: Skole-Journal fra 1805 til Oct. 1806.

Wester-Egede Kirke, hvor og Ungdom fra Øster-Egede. Sognepræsten Hr. Frogner prædikede over Es. 38-19 smukt og ordentligt. Han catechiserer godt og messer meget skønt. Degnen Sr. Piper synger temmelig vel og catechiserer skikkelig. Af Menigheden var et smukt Antal tilstede. Ungdommen fra begge Sogne[r] udgjør efter Fortegnelsen i Tallet 76. Af disse fattedes kun 11 fra Wester-Egede og 9 fra Øster-Egede Sogn. De tilstedeværende udviiste god Kundskab i deres Svar efter Lærebog og Catechismus. En Deel fortiente Berømmelse. Man kiendte Bibelsk Historie, havde lært smukke Psalmer og læste vel i Bog. Kirkens velskikkede Lærer Hr. Pastor Frogner har forhvervet sig Agtelse og Tilliid, som under Guds bestyrende Forsyn vil bane hans Vey til velfortient bedre Befordring.

- d. 23. Aversie og Thestrup Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Mag. Koefoeds: Catechisationsbog 1805 – 45 Gg – 1806 – 37 Gg. Skolebesøgs-bog 1805 – 28 Gg – 1806 – 20 Gg. Embedsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Dito ældre. Kirkebog for Aversie fra 1797 til Oct. 1806. Dito for Thestrup fra 1797 til Sept 1806. b) Degnens Msr. Jørgensens: Læsnings og Catechisationsbog – 1805 – 58 Gg. 1806 – 29 Gg. Tillysningsbog for Thestrup fra 1805 til D. 29 Tr. 1806. Dito for Aversie ligesaa længe. Embedsbog – Udtog af Rescriptet indført. Comunionbog for Thestrup fra 1805 til D. 21 Tr. 1806. Dito for Aversie fra 1805 til Dom. 20 Tr. 1806.

Aversie Kirke, hvor og Ungdom fra Thestrup. Sognepræsten Hr. Mag. Koefoed prædikede over Jac. 1,1,2 lærerigt, bestemt, tydeligt og smukt. Han catechiserer meget godt og messer godt. Degnen Sr. Jørgensen synger godt og catechiserer gandske vel. Ikke mange af Menigheden vare tilstede. Men Ungdommen fra begge Sogne[r] havde indfundet sig i talrig Mængde. Af 151 Karle og Piger savnedes ikkun 27 Karle og 22 Piger. Alle tilstedeværende svarede fermt og med klart Begreb efter Lærebog og Catechismus. Mange udmærkede sig ved deres Forstand og Færdighed. De havde god Kundskab om den Bibelske Historie og læste vel i Bog. En Deel havde lært Psalmer. Saa smuk og god Oplysning hersker i disse Menigheder, som nogensteds er at ønske. Kirkens meget duelig og retskafne Lærer Hr. Mag. Kofoed har forhvervet sig den hæderligste Fortienestlighed. Gud belønne og velsigne ham!

- d. 24. *Skudeløse Skole.* Den gl. Skole Lærer Lindorph var død for en Tid siden.

I Vacancen forrettede den Resignerede Degn Johansen fra Ulsøe. Af de paa Listen antegnede Børn fattedes 7. For Tiden ere der ikkun 2, som lære at skrive. Adskillige havde gjort Fremgang i Lærebogen fra første til fjerde Kapitel, nogle flere havde lært Catechismus tillige, enten heel eller en Deel, og Mængden lærte at læse eller stave. Man vidste at gjøre temmelig god Rede, ikke uden Begreb og Eftertanke, for det, der var lært. Enkelte havde lært Psalmer. Ved anstillet Prøve med Boglæsning i fremmede Bøger opledte jeg 29, som deels læste reent og godt, deels kunde hielpe sig ved rigtig Stavning. Ethvert af disse Børn blev tillagt sin Bog i Foræring. I den afdøde Lærers Sr. Lindorphs Sted, som varede i sær paa god Boglæsning, medens Alder og Svaghed ikke standsede ham, behøver Skolen en duelig, flittig og redeligsindet Lærer, som baade ved Lærdom og Levned bestræber sig [overstreget: omhyggeligen] for at stifte Nytte i sin Kreds. Herren bestyre hans Valg efter sin Viisdom og Godhed!

Thestrup Skole. Degnen Sr. Jørgensen, som tillige er Skole Lærer, kan nok undervise, naar han vil anvende Fliid. Han benytter sig af een af sine Sønner¹⁶⁷ til Hielp. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 4, og 1 var syg. Nogle havde læst heele Lærebogen og andre over Halvdeelen deraf. De mindre Børn havde begyndt paa Catechismus eller vidste de 5 Parter deraf. Ved Overhørelsen befandt jeg klart Begreb og god Færdighed hos dem, der havde udviist nogenlunde Fliid i deres Skolegang. Der ere 8, som lære at skrive, men ingen regner. Enkelte havde lært Psalmer. Ved anstillet Prøve med Boglæsning i fremmede Bøger røbede en Deel Mangel af Øvelse i Stavning, og faa læste med Færdighed. Dog fik jeg 28 Børn opledte, som kunde modtage hvert for sig en Bog efter deres Alder og Fremgang til videre Opmuntring. Skolens Lærer, Degnen Sr. Jørgenen, har Duelighed, som ved uafbrudt Virksomhed og troefast Bestræbelse kan bære megen Frugt. Gud forlene ham Velsignelse!

Aversie Skole. I den afdøde Skole Lærer Andersens Sted var en nye Skoleholder, Mossin, nyelig ansat, som ikke tegner ilde. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 5. Man havde læst fra første til tredie eller fjerde Capitel i Lærebogen og ellers lært Catechismus. Ved Overhørelsen befandtes de flittige at have klar og sammenhængende Kundskab, som de vidste at gjøre Rede for med megen Færdighed til Vidnesbyrd om den afdøde gode Skole Lærer Andersens vel anvendte Fliid. Men i Boglæsning havde de fleste tabte noget under Vacancen, i sær da Skolegang tillige ved Ildsvaade over Skolehuset havde lidt Afbræk. Ikke destomindre kunde jeg dog ved anstillet Prøve i fremmede Bøger oplede 39 Børn, som agtedes værdige og skikkede til at opmuntres hver for sig i Forhold til Alder og Fremgang ved Foræring af en Bog. Der

ere 4, som lære at skrive, og en Deel havde lært Psalmer. Skolens nye Lærer Sr. Mossin vil under Sognepræstens troefaste Omhue og Veyle-delse snarligen bygge videre fort paa den allerede lagte Grundvold. Guds hulde Miskundhed ledsage ham!

Sømme herred

- d. 24. Hvedstrup og Flyng. Embedsbøger: *a)* Sognepræstens Hr. Dr. Mathiesens: Kirkebog for Flyngs Menighed fra Aar 1707 til Apr. 1807. Dito for Hvedstrup fra 1707 til Apr. 1807. Catechisationsbog for 1806 i Flyng – 15 Gg – 1807 4 Gg. Dito for Hvedstrup 1806 – 18 Gg – 1807 – 4 Gg. Embedsbog fra 1738 – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Skolebesøg 1806 – 10 Gange – 1807 – 8 Gange. *b)* Kirkesanger og Skole Lærer Krøyers i Hvedstrup: Comunionbog fra 1801 til Dom. 2 Pasch. 1807. Skole-Journal fra 1802 til apr. 1807. Tillysningsbog fra 1801 til Dom. 3 Pasch. 1807. *c)* Kirkesanger og Skole Lærer Fleischers i Flyng: Tillysningsbog fra 1801 til Dom. 3 Pasch. 1807. Comunionbog fra 1801 til Dom. 4 Pasch. 1807. Skole-Journal fra 1800 til Apr. 1807.

Hvedstrup Kirke, hvor og Ungdom mødte fra Flyng. Sognepræsten Hr. Dr. Matthiesen prædikede over Evangel. paa Almindelig Bededag med god Stemme og Anstand, opbyggeligt, ordentligt og vel. Han behøver mere Øvelse i Catechisation, [men] messer skikkelig. Den heele talrige Ungdom fra begge Sogne[r] var tilstede paa 2 nær. Ogsaa havde en smuk Deel af Menigheden indfundet sig. Den største Deel af den voxne Ungdom, og i sær de sidst confirmerede, svarede meget fermt, med god Forstand og klar Indsigt efter Lærebog, Catechismus samt af Bibelsk Historie og havde lært mange Psalmer samt læste vel i Bog. Nogle Gamle, omtrent 5 til 5, havde glemte deres Børne Lærdom og blev antegnede til at læse over paa Catechismus, førend de antegnes til Altergang. Den nye, aarvaagne og værdige Sogne Præst Hr. Dr. Matthiesen fortæner Agtelse og Opmuntring. Gud velsigne ham!

- d. 25. *Flyng Skole.* Kirkesanger og Skole Lærer Fleischer har længe været svagelig. Han kunde derfor ikke møde i Gaar til Sang og Catechisation i Kirken. I Skolen formærkedes ved Sangen hans Bryst at være angrebet, og hans Tone helder til at være falsk. Af de paa Fortegnelsen antegnede Skolepligtige Børn savnedes 12. En Deel af de tilstedeværende havde viist Forsømmelse og Ustadighed ved deres Skolegang. Med de flittigere kunde jeg i henseende til deres Kundskab om Religion efter Lærebog og Catechismus være fornøyet, da de svarede med godt Begreb og skikkelig Færdighed. Ogsaa vidste nogle faa adskilligt af den Bibelske Historie. Næsten alle havde lært Psalmer. 7 lære at skrive. Men i Boglæsning savnedes behørig Nøyagtighed hos mange formedelst Mangel af idelig Stavning. Imidlertid oplede jeg dog 18 Børn, som i Hensyn til bedre Læsning, ogsaa i fremmede Bøger, fik

Opmuntring hver for sig ved Foræring af 1 Bog efter forskellig Alder og Fremgang. Jeg tilønsker den velsindede og troe Lærer, Kirkesanger Fleischer, fornyet Helbred og Kraft til desto større Velsignelse i sit Arbejde.

Herringløse Skole. Kirkesanger og Skole Lærer Krøyer synger temmelig godt og catechiserer meget vel. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 13. Ikke faa af de øvrige havde viist maadelig Fliid ved deres Skolegang. Imidlertid havde heller ikke faa udmærket sig ved deres Flitighed og svarede til Fornøjelse med Forstand og Færdighed saavel efter Lærebog som Catechismus samt vidste at gjøre Rede for mange Psalmer og havde tildeels gjort sig bekendte med Bibelsk Historie. 8 lære at skrive. I Boglæsning udfordres ideligere Stavning. Dog forefandtes 15 Børn, som ved deres nøyagtige Læsning i fremmede Bøger forhvervede sig hver sin Bog til Belønning i Forhold til deres Fremgang. Den virksomme og duelige Kirkesanger og Skole Lærer Krøyer stifter Nytte og kunde ved flittigere Skolegang forøge sin Fortienestlighed. Herren styrke og velsigne ham!

- d. 26. Jyllinge og Gundsøemagle Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Ludvigsens: Embedsbog. Skolebesøg 1806 – 12 Gg – 1807 – 5 Gg. Catechisat. Bog 1806 – 28 Gg. 1807 – 8 Gg. Kirkebog for Jyllinge fra 1651 til Mart. 1807. Dito for Gundsøemagle fra 1651 til Mart. 1807. b) Kirkesanger og Skolelærer Lohmans: Skole-Journal fra 1794 til Apr. 1807. Catechisat. og Aftenlæsningsbog 1806 – 21 Gg. 1807 – 10 Gg. Communionbog for Jyllinge fra 1794 til 1807 Dom. 4 Pasch. Controlbog over Føde, Døde, Copulerede fra 1804 til 1807 Mart. Tillysningbog fra 1798 til 1807 Dom. 4 Pasch. c) Kirkesanger og Skolelærer Høvelts i Gundsøemagle: Controlbog fra 1794 til 1807 Apr. Dito over fødde og Døde. Tillysningbog fra 1804 til 1807 alm. Bededag. Communionbog fra 1799 til 1807 Dom. 2 Pasch. Catechisat. Bog 1806 – 6 Gg. 1807 – 1 Gg. Skole-Journal 1806 til 1807 Apr.

Jyllinge Kirke, hvor og Ungdommen fra Gundsøemagle. Sognepræsten Hr. Ludvigsen prædikede over Evangel. paa 4de Søndag efter Paaske med Grundighed, i god Orden, af Christelig Evangelisk Aand til megen Opbyggelse. Han catechiserer skikkelig og messer godt. Kirkesanger og Skole Lærer Lohman synger falsk. Da han skulde prædike i den anden Kirke, kunde han ikke oppebie¹⁶⁸ Catechisation. Kirkesanger og Skolelærer Høvelt synger ordentlig og holder rigtig Tone; han catechiserer ogsaa ret vel. Menigheden var i smuk Forsamling tilstede. Begge Sogners talrige Ungdom havde forsamlet sig tilhobe, saa at der fra Jyllinge Sogn ikkun fattedes 1, som var syg; men fra Gundsøemagle Sogn fattedes derimod 4 Karle og 5 Piger, hvis Forfald ikke anmeldtes.

Den heele Ungdom udviiste i sine Svar godt Begreb, forstandig Eftertanke, og de fleste udmærkede sig ved fuldstændig Kundskab efter Lærebog og Catechismus, blandt hvilke adskillige i sær fortiente Berømmelse. Man var ogsaa for en Deel vel bekjendt med den Bibelske Historie. Næsten alle havde lært Psalmer og læste ret godt i Bog. Kirkens retskafne Lærer Hr. Ludvigsen vedbliver i tiltagende Alder at fremvirke Oplysning og Sædelighed ved utrættelig Fliid, med samme Nidkierhed og Omhue som i de yngre Aar. Guds riige Velsignelse være mangfoldiggjort over ham til sildigst Alderdom! Angaaende Børnenes Fremgang findes behørig Antegnelse i Skole-Journalerne.

- d. 27. *Gundsøemagle Skole.* Af de Skolepligtige Børn savnedes 32. Iblandt de tilstedeværende havde en Deel begyndt paa Lærebogens første Kapitel, og nogle vare komne i deres Fremgang til siette Kapitel. Begreb om Mening og Indhold var at udlede hos de fleste, men Færdighed og Bestemthed hørte til det sieldne iblandt dem, fordi de ikke havde nøye nok indprentet i deres Hukommelse, hvad der var giennemgaaet. Mængden indskrænkede sig til Catechismus. Man havde lagt Bibelsk Historie til Grund ved Indenadslæsning, men af Mangel paa idelig og rigtig Stavning vaklede ikke faa ved Undersøgelsen derover. Omtrent 5 til 6 øvedes i Skrivning. Man havde ogsaa for en Deel lært Psalmer. Med stor Møye opledte jeg dog 12 Børn, som med Hensyn til deres Læsning i fremmede Bøger og i Forhold til deres øvrige Kundskab kunde opmuntres ved Foræring af en Bog til hver efter deres forskellige Alder. At Regning snart maae begyndes, bliver fornødent. Men færdig og stadig Boglæsning i mere end een Bog hører i sær til første Omhue; hvornæst der ogsaa bliver at agte paa, at hvad der læres, maae kunde bevares i levende og fast Erindring til forstandig Anvendelse. Skolelærer og Kirkesanger Høvelts har Leylighed til at forhverve sig des flere Fortienester, jo ivrigere han bestræber sig for almeennyttig og frugtbar Oplysning.

Jyllinge Skole. Af de Skolepligtige Børn savnedes 12. Mængden af de tilstedeværende havde giort Fremgang i Lærebog til 5te Kapitel og vidste at gjøre Rede baade med god Forstand og med smuk Færdighed, da der var sørget for, at Børnene maatte nøyagtigen lære, hvad der forklaredes for dem. Omtrent 18 Drengene lære at skrive. Alle havde lært Psalmer. Bibelsk Historie var lagt til Grund for Indenadslæsning, og da her ey fattedes paa Stavning, læste de fleste ret vel og uden Anstød. Ved at prøve dem i fremmede Bøger opledte jeg 25, som læste saa reent, skjønt med Forskiel, at en Bog kunde foræres hver i sær til videre Opmuntring. Skolens flittige, vel skikkede og troefaste Lærer, Kirkesanger Lohman, fortienet al Opmuntring og Taksigelse. Gud velsigne og styrke ham.

- d. 28. Agerup og Kirkerup Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Reimers: Catechisationsbog – 1806 – 26 Gg – 1807 – 6 Gg. Skolebe-søgsbog 1807 – 7 Gg. Embeds-Protokol lit. C. Dito lit A – med Visitatz-Censurer S. 14. Kirkebog for Agerup fra 1752 til Mart. 1807. Dito for Kirkerup fra 1752 til Apr. 1807. b) Constitueret Degns og Skole Lærers Hartmans: Catechisationsbog – 1806 – 18 Gg. – 1807 – 2 Gg. Tillysningsbog fra 1767 til 1807 Dom. 4 Pasch. Skole-Journal for Kirkerup fra 1806 til 1807 Mart. Communionbog fra 1760 til Dom. 3 Pasch. 1807. c) Skole Lærer Aagesens for Agerup: Communionbog – kan ikke sees fra hvilken Tid, men anført til Dom. 4 Pasch. 1807. Skole-Journal fra 1797 til Apr. 1807. d) Skole Lærer [Johansens] for Østrup: [–].

Agerup Kirke, hvor Ungdommen mødte fra Kirkerup. Sognepræsten Hr. Reimer holdt over Eph. 5,8 en vel udarbejdet og grundig Prædiken, som næsten var stemt i et for Mængden alt for uddannet og opløftet Sprog. Han catechiserer fortrinlig vel og messer godt. Constitueret Degn Hartman synger nogenledes, men forstaaer slet ikke at catechisere. Der svaredes, at intet var at klage. Skiønt der holdtes Marked i Roeskilde, havde dog Adskillige af Menigheden indfundet sig. Af begge Sogners meget talrige Ungdom savnedes ikkun 34. Ieg erfarede ved Overhørelse og Samtale efter Lærebog og Catechismus saavel som efter Bibelsk Historie, at næsten alle besad god og fuldstændig Kundskab, som de vidste at gjøre Rede for med forstandig Indsigt og Eftertanke. Ogsaa de svagere viiste antagelig Kundskab. Man havde lært enkelte Psalmer. I Boglæsning mærkedes ikke, at nogen var tilbage. En god Deel udmærkede sig ved sine forstandige og færdige Svar til velfortient Berømmelse. Ieg skiønner taknemmeligst paa den troefaste og duelige Siælesørgers Hr. Reimers velanvendte Fliid og heldige Fremgang i sine Bestræbelser for Ungdommens frugtbare Oplysning til Sædelighed og Guds frygt. Herren styrke og velsigne ham fremdeles til seneste Alderdom!

- d. 29. *Østrup Skole.* Skolelærer Johansen er ustuderet og af Profession Maler, men giver dog god Underviisning og catechiserer ikke slet. Der fattedes 8 Børn, som burde have været tilstede. Iblandt dem, der mødte, fandtes 8, som havde læst de første Capitler i Lærebogen og svarede deraf med godt Begreb, ikke uden Færdighed. Disse vidste ogsaa noget af Bibelsk Historie. De andre havde for en Deel tillige lært Catechismus og svarede ret godt deraf med skikkeligt Begreb. Nogle holdt sig til Indenadslæsning allene, som ikke nok kan paadrives. Ved at prøve dem alle i fremmede Bøger, som ikke før havde været dem bekiendt, fandt jeg 22 Børn, som fortiente sig hver for sig en Bog til Foræring i Forhold til deres Alder og øvrige Fremgang. Men Psalmer skulle nu

læres uden ad, og med Regning vil der og engang giøres Begyndelse. Skolens flittige Lærer Jørgen Johansen, som varer i sær paa god Boglæsning, fortjener al Agtelse og Opmuntring. Gud styrke ham!

Kirkerup Skole. Skolelærer ad interim Stud. Hartman mangler Øvelse i at catechisere, men er dog flittig, skriver godt og veyleder til nogenledes Boglæsning. Der fattedes 16 Skolepligtige Børn. Iblandt de tilstedeværende havde den største Deel ikke søgt Skolen. Kun tre havde giort skikkelig Fremgang i Lærebogen og svarede godt deraf med sundt Begreb til Fornøjelse. Nogle flere havde lært Catechismus og viiste antageligt Begreb. Faa vidste lidet af Bibelsk Historie. Ingen skriver eller regner. Psalmer skulle nu læres. Iblandt de Skolesøgende opledte jeg 8 Børn, som nogenledes kunde læse i fremmede Bøger uden Anstød og altsaa hver for sig fik sin Bog til videre Opmuntring. Skolegangs Forsømmelse er ellers her for stoer. Interims-Lærer Stud. Hartman mangler ikke Fliid eller Lyst og kunde stifte mere Nytte, naar flere Børn lagde Vind paa stadig Skolegang.

Aagerup Skole. Skoleholder Aagesen er udlevet og kan lidet udrette, da han tillige er tunghørende. Imidlertid har han været en flittig og ey aldeles uskikket Lærer. Boglæsning varer han paa endnu og holder over Udenadslæsning, men kan ikke vel udvikle Begreberne. Af de Skolepligtige Børn savnedes kun 1 Barn forudent et andet, som var sygt. Mange havde lært enten heele Lærebogen eller nogle Capitler deraf og svarede for det meste af Hukommelsen med temmelig Færdighed. Men til at fatte lyst Begreb om Ordenes Mening og Lærdommenes Sammenhæng var ikke den fornødne Veyledning givet. Ligeledes vidste man for en Deel at giøre Rede for Catechismi Ord. Bibelsk Historie var ikke ubekiendt. Man havde ogsaa lært Psalmer. Boglæsning fandtes i Almindelighed ret god. Men Skolegang var af mange blevet meget forsømt. Imidlertid oplede jeg 20 Børn ved at prøve deres Læsning i fremmede Bøger, som derfor og i Hensyn til deres Skolegang kunde fortjene at opmuntres ved en Bog af større eller mindre Værdie i Forhold til deres Alder. Den agtværdige Olding, Skole Lærer Aagesen, som i sin bedre Velmagt har stiftet Nytte, fortjener Afløsning paa blide Vilkaar til Husvælelse efter saamange Aars troe og redelig Møye. Gud forlene ham sin Miskundhed!

- d. 30. Himmeløw Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Haars: Catechisationsbog – 1806 – 18 Gg – Degnen 3 Gg – 1807 – 7 Gg – Degnen 2 Gg. Skolebesøgsbog – 1806 – 16 Gg – 1807 – 9 Gg. Nye Embedsbog fra 1804 – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Ældre Embedsbog fra 1738 – Visitatz deri indført. b) Degn og Skole Lærer Msr. Hovens: Collectbog fra 1783 til Mart. 1807. Tillysningsbog fra 1800 til Apr. 1807.

Control over Døde og Begravede fra 1750 til Mart. 1807. Control over Døbte fra 1750 til Apr. 1807. Comunion-bog fra 1784 til Apr. 1807. Skole-Journal fra 1802 til Apr. 1807.

Himmeløw Kirke. Sognepræsten Hr. Haar den yngre prædikede over 1 Joh. 4,9 i god Orden og i et fatteligt Sprog til Oplysning og Opbyggelse. Han catechiserer gandske skikkeligen og messer vel. Degnen Sr. Hoven synger temmelig godt og catechiserer nogenledes. Ikke faa af Menigheden vare tilstede. Men heele Sognets talrige Ungdom havde indfundet sig, saa at der ikke fattedes en eneste. Man udviiste overalt i sine Svar efter Lærebog og Catechismus sundt Begreb og for det meste god Kundskab, som hos de yngre i Særdeleshed var fuldstændigst og blev udviklet med megen Færdighed. Ogsaa nogle i blandt de ældre udmærkede sig til velfortient Berømmelse. Man vidste ikke lidet af den Bibelske Historie, havde lært Psalmer og læste ret godt i Bog. Menigheden svarede, at der ikke var noget at klage over. Den brave Kirkens Lærer Hr. Haar den yngre, som med Kraft og Held betræder sin agtværdige Faders, den hæderlige Oldings Hr. Haars, Fodspor, virker troeligen til at vedligeholde og forøge Evangelisk-Christelig Oplysning i sand Gudfrygtighed. Guds Velsignelse ledsage fremdeles hans troefaste Bestræbelse. I Skole-Journalen findes Børnenes Fremgang antegnet.

- d. 1. *Himmeløw Skole.* Degnen Hoven, som tillige er Skole Lærer, har forøget sin Fliid og er ikke uskikket, men fattes dog det fornødne Liv til at fængsle Børnenes Opmærksomhed, saa de derfor viise sig dorske og uagtsomme. Han synger ellers skikkeligen og catechiserer ikke ilde. Af de Skolepligtige Børn savnedes ikkun et eneste. Man havde giort Fremgang i Lærebogen, fra de to første Kapitler til det femte eller siette, og læste for Resten Catechismus samt for en Deel Bibelsk Historie, og 10 til 12 øvedes i Skrivning, men ingen regnede. De fleste havde ogsaa lært Psalmer. Ved Overhørelse befandtes, at Mening og Indhold var blevet udviklet for dem, saa at de svarede med nogenlunde klart Begreb, da ogsaa nogle udviiste temmelig Færdighed. Men i Boglæsning savnedes Nøyagtighed hos en Deel formedelst usikker Stavning. Mange havde tillige viist Forsømmelighed i deres Skolegang. Imidlertid opledte jeg dog ved foretaget Læsning i fremmede Bøger 22 Børn, som deels med Hensyn til deres bedre Boglæsning og deels i Forhold til deres gode Kundskaber samt udviiste Skolefliid kunde holdes for værdige til at modtage Belønning hver af 1 Bog efter deres forskellige Alder. Ieg ønsker ikkun, at mere Livlighed maatte fremmes iblandt dem. Skolens flittige og gode Lærer, Degnen Msr. Hoven, fortjener Agtelse og Opmuntring. Gud styrke ham fremdeles i sine Bestræbelser!

Svogersløw Skole. Degnen Msr. Hansen, som tillige er Skolelærer, fattes ey Duelighed og er heller ikke uflittig. Imidlertid er han noget sær og pedantisk. Af de Skolepligtige Børn savnedes 32. Adskillige havde søgt Underviisning andensteds i Byen selv, som ikke er tilladeligt. I det højeste kan dette tillades, hvor Skoleveyen er lang og besværlig. Ikkun syv af de Skolesøgende havde befattet sig med Lærebogens første Kapitel. Foruden disse læste 11 af de tilstedeværende uden ad i Catechismus. For det meste viiste de tilhobe temmelig godt Begreb om Ordnes Mening og svarede med nogenlunde Færdighed. Ikkun 4 øves i Skrivning og Regning. Men Bibelsk Historie var ikke lært. Faa vidste at gjøre Rede for Psalmer. Bøglæsning var hos dem, der ikke forsømte Skolen aldeles, gandske antagelig. Ved at prøve dem i fremmede Bøger opledte jeg 17, som kunde fortiene at opmuntres hver for sig ved Foræring af en Bog i Forhold til deres Alder og Evner. Skolens duelige Lærer, Degnen Msr. Hansen, tilønskes al guddommelig Held og Velsignelse i sine Bestræbelser.

Kornerup Skole. Skolelærer Msr. Bille er vel blevet noget flittigere og mangler ikke Evne. Men han bør endnu umage sig noget mere for at tilvinde sig Fortienstlighed. Af de Skolepligtige Børn savnedes 15. Ikke faa havde enten aldrig været i Skole eller dog udviist alt for stor Forsømmelse. De flittigere havde gjort Fremgang i Lærebog fra 1ste til 2^{det} og 3^{die} Capitel. Et Par deriblandt udviiste godt Begreb og svarede med Forstand. Ellers ramsede man efter blot Hukommelse uden Indsigt og det endda maadeligt nok. Med Catechismus havde det omtrent lige Beskaffenhed. Bibelsk Historie brugtes til Indenadslæsning. 4 øves i Skrivning, af hvilke een tillige læser Skrift. Kun 1 har begyndt at regne. Faa vidste noget af Psalmer. Ved at prøve Store og Smaae i fremmede Bøgers Læsning fandt jeg dog 11, som i Betragtning af antagelig Nøysagtighed kunde tillegges hver for sig en Bog til Opmuntring i Forhold til Alder og øvrige Kundskab. Skolens Lærer Msr. Bille fattes ikke Duelighed. Ved tiltagende Omhue og stadig Fliid forhverver han sig større Tilfredshed og Agtelse.

- d. 2. Kornerup Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Marchers: Catechisationsbog for Svogersløw – 1806 – 9 Gg – 1807 – 5 Gg. Catechisationsbog for Kornerup – 1806 – 10 Gg – 1807 – 5 Gg. Gl. Kirkebog for Kornerup og Svogersløw samt Comunionbog. Nye Kirkebog for Svogersløw fra 1771 til Apr. 1807. Ogsaa heri findes Visitatz antegnet. Dito for Kornerup fra 1770 til Apr. 1807 – her findes Embedsbog indrykket. Fortsættelse af Embedsbog fra 1804 – Reskriptet indført. Comunionbog fra 1805 til Mart. 1807. Fortsat Embedsbog fra 1797 til 1804. Gl. Kirkebog, som vel skal være Degne Control. Ligeledes for Kornerup. b) Degnens Sr. Hansens: Skole-Journal – til Apr. 1807. Svo-

gersløw Skoles Casse bog fra 1807. Tillysningsbog fra 1798 til Dom. 4 Pasch. 1807. c) Skolelærer Billes: Skole-Journal for Kornerup til Apr. 1807.

Kornerup Kirke, hvor og Ungdommen fra Svogersløw. Sognepræsten Hr. Marcher prædikede over 1 Pet. 2,21 ordentligt, grundigt og opbyggeligt. Han catechiserer godt og messer skikkeligt. Degnen Hansen synger reent og catechiserer ordentlig. Faa vare tilstede af Menigheden. Fra begge Sogners Ungdom savnedes 11 Piger og 37 Karle. Resten, som var tilstede, svarede ret vel efter Lærebog og Catechismus med større eller mindre Færdighed, men alle viiste dog godt Begreb, og en Deel udmærkede sig ved deres færdige Svar. Ogsaa vidste man noget af Bibelsk Historie. Enkelte havde lært Psalmer. Boglæsningen fandtes antagelig. Jeg tilønsker den retsindige og virksomme Sielesørger Hr. Marcher al Naade og Velsignelse fra Gud til Christelig Oplysnings frugtbare Udbredelse.

- d. 3. Hersløw og Gievninge Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Rasmussens: Skolebesøgs-bog – 1806 – 24 Gg – 1807 – 6 Gg. Catechisationsbog – 1806 – 30 Gg – og Degn 3 Gange – 1807 – 12 Gg. Kirkebog for Hersløw fra 1658 til Apr. 1807. Kirkebog for Gievninge fra 1658 til Apr. 1807. Embedsbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført. b) Degnens Msr. Boserups: Comunionbog fra 1798 til Dom. 4 Pasch. 1807. Collectbog fra 1782 til Dom. 4 Pasch. 1807 for Gievninge. Dito for Hersløw – ligesaa længe. Tillysningsbog fra 1792 til Dom. 4 Pasch. 1807 for Hersløw. Dito for Gievninge – ligesaa længe. Copiebog af Rescripter. Catechisationsbog – 1806 -1807. Skole-Journal fra 1780 til Apr. 1807. c) Gievninge Skole Lærer Vieths: Skole-Journal fra 1794 til Apr. 1807.

Hersløw Kirke, hvor og Ungdommen fra Gievninge. Sognepræsten Hr. Rasmussen prædikede over Epistlen paa 5te Søndag efter Paaske til Opbyggelse, med Christelig-Evangelisk Sindsstemning, men uden Liv; han catechiserer noget tørt, men messer godt. Degnen Sr. Boserup synger ikke behageligt eller reent, men catechiserer ret godt. Af Menigheden var en god Deel tilstede. Der savnedes af begge Sogners talrige Ungdom ikkun 16 Personer, blandt hvilke nogle befandtes syge, og andre skiftede Tjeneste til fremmede Sogner. Samtlige tilstedeværende svarede fermt, de allerfleste efter Lærebog og Catechismus med fortrinlig Færdighed, og de faa svagere vidste dog at gjøre Rede til Fornøjelse. Man udviiste godt Begreb og lagde Eftertanke for Dagen. Ogsaa var Bibelsk Historie bekiendt. Man havde lært Psalmer og læste vel i Bog. Kirkens ærværdige og troefaste Lærer Hr. Rasmussen fortjener Opmuntring og Taksigelse. Gud velsigne ham! Kirkens Under Lærer Hr. Bo-

serup har ey heller ringe Fortieneste af Ungdommen. Gud styrke ham. Børnenes Fremgang er antegnet i Skole-Journalerne.

- d. 4. *Gievnings Skole.* Skolelærer Vieth er flittig, vel skikket og redelig. Han catechiserer temmelig vel og synger godt. Af de Skolepligtige Børn savnedes 27. Omtrent 14 til 16 Børn havde gjort forskellig Fremgang i Lærebogen fra 1ste til 6te Kapitel. De øvrige havde lært mere eller mindre af Catechismus. Da god Veyledelse var givet til at fatte Ordenes Mening, udviiste de fleste temmelig godt Begreb og svarede vel. Nogle havde gjort sig bekiendt med Bibelsk Historie. Enkelte havde lært Psalmer, hvortil flere fra Tid til Tid bør anføres. 6 til 7 lærte at skrive. Men Regning var lidet begyndt. Ved Boglæsningen maae Nøyagtighed og Livlighed omhyggeligst fremskyndes. Ved at prøve alle Børnene i fremmede Bøger samlede jeg 23, som kunde fortiene at opmuntres hver for sig ved en Foræring af en Bog. Skolens gode og vel skikkede Lærer Vieth fortienet Opmuntring og Agtelse for sin troeskabsfulde Fliid. Gud styrke og velsigne ham!

Hersløw Skole. Degnen Msr. Boserup, som tillige er Skole Lærer, holder en Medhielper, Jacob Hansen, som underviser gandske skikkelig, men under Degnens Tilsyn, som selv catechiserer. Af de Skolepligtige Børn savnedes 31. Iblandt de tilstedeværende havde nogle læst heele Lærebogen, andre 5 til 6 Kapitler og en Deel de første 2 til 3 Capitler. For det meste havde ogsaa alle lært Catechismus. Nogle faa vidste ogsaa den Bibelske Historie, flere havde lært Psalmer, men flere ere tilovers, som endnu dertil maae anføres. Sex øves i Skrivning, og 4 have gjort skikkelig Fremgang i Regning. Ved Overhørelsen erfarede med Fornøyelse, at Børnene ved Degnens Catechisation vare blevne godt veyledte til klart Begreb og rigtig Kundskab. Men i Boglæsning savnedes Liv og Færdighed. Dog fandt jeg [ved] Prøve i fremmede Bøger, at 30 Børn, som tillige havde været flittige, kunde fortiene at opmuntres hver for sig ved Foræring af en Bog. Medhielper Jacob Hansen anvender nogenlunde Held og Fliid. Naar Skolegang mindre forsømmes, bliver større Færdighed i Boglæsning ikke besverlig at opnaae. Gud give Velsignelse til Lærernes omhyggelige Bestræbelser!

- d. 5. St. Iørgens og St. Ibs. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Melchior: Catechisationsbog – 1806 – 22 Gg – 1807 – 3 Gg. Skolebesøgsbog – 21 Gg – 1806 – it. 1807 – 1 Gang. Nye Embedsbog fra 1805. Ældre Embedsbog fra 1790 – deri Visitatzer. Kirkebog for St. Jørgens fra 1802 til May 1807. Kirkebog for St. Ibs fra 1782 til May 1787 [: 1807]. b) Degnens og Skole Lærerens Msr. Gjemzøes: Catechisationsbog fra 1805 – 1806 – 14 Gg – 1807 – ingen. Tillysningsbog for Syge – begyndt 3 May 1807. Kirke-Tillysningsbog fra 26 Apr. 1807. Skole-Journal fra 1798 til Apr. 1807.

St. Jørgens Kirke, hvor Ungdommen mødte fra St. Ibs. Sognepræsten Hr. Melchior prædikede over Joh. 3,16 med Anstand og Færdighed, i god Orden, Evangelisk-moralsk til Opbyggelse. Han catechiserer fermt og messer vel. Degnen Msr. Giemsøe behøver mere Øvelse i Sang, men catechiserer gandske skikkelig. Faa af Menigheden vare tilstede. Der savnedes 16 af de Unge fra begge Sogner. For det meste svarede de øvrige Tilstedeværende meget vel efter Lærebog og Catechismus, med godt Begreb, da ikke faa deriblandt, særdeles de sidst confirmerede, og nogle ældre desforuden, udmærkede sig til vel fortient Berømmelse. Man var ogsaa bekjendt med Bibelsk Historie og havde for en Deel lært Psalmer. Boglæsning fandtes antagelig. Kirkens værdige Lærer Hr. Melchior har længe siden ved sin Duelighed og Virksomhed gjort sig høyligst fortient til bedre Befordring. At han dog snart maatte bør høres, ønsker med mig enhver, som kiender ham.¹⁶⁹ Gud styrke ham til Friemodighed og velsigne ham desto rigeliger!

St. Iørgensberg Skole. Degnen Msr. G[i]emsøe er kaldet for kort Tid siden og har kun i 14^{den} Dage givet Underviisning i Skolen, hvortil han er Skole Lærer. En større Flok af Børn havde indfundet sig, end at den i den snevre Skolestue kunde rummes og mindre overtælles. Jeg havde ondt for at oplede dem i blandt Hoben, der vidste noget af Lærebog eller havde lært Catechismus. Saamange, som mueligt var, prøvede jeg tillige i Boglæsning. Ved Overhørelsen befandtes, at de, der svarede, havde skikkelig Begreb om Ordenes Mening og Indhold. Men det meste var ellers glemt i den lange Tid, da Skole-Underviisningen under Vacance havde ophørt. Ved Boglæsning savnedes Nøytighed og Færdighed formedelst Mangel af Øvelse i Stavning. Imidlertid lykkedes det mig at sammensanke 22 Børn, som i Betragtning af bedre Boglæsning og i Hensyn til forhen udviist Skoleflid, som for en Deel ogsaa nu var blevet begyndt igien, kunde fortjene at opmuntres hver for sig ved Foræring af en Bog i Forhold til Alder og Evner. Den nye Degn Hr. Giemsøe, vel oplagt til Skole-Underviisning, finder Leylighed til at fremme grundig og forstandig Kundskab, hvortil Gud vilde forlene ham sin Velsignelse!

- d. 6. Vor Frue Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Brangstrups: Comunionbog fra 1788 til Dom. 1 Pasch. 1807. Catechisationsbog – 1806 – 19 Gg – 1807 – 4 Gg. Skolebesøgsbog – 1806 – 14 Gg – 1807 – 9 Gg. Gl. Comunionbog til 1787. Embedsbog – deri Visitatzer. Kirkebog fra 1759 til 1807 Dom. 3 Pasch. b) Degnens Sr. Lassens: Tillysningsbog til Dom. 5 Pasch. 1807. Catechisationsbog 1806 – 5 Gg – 1807 – 2 Gg. it. Aftenlæsningsbog – Skolejournal. c) Tierebye Skolelærer – Skolejournal.

Kamstrup Skole. Degnen Sr. Lassen, som tillige er Skole Lærer, giver

Børnene skikkeligt Begreb, men er ikke ret flittig og har liden Lyst. 16 flittige Børn vare tilstede, som havde søgt Skolen, dog ikkun de 12 deriblandt idelig og de 4 af og til. Man havde lært fra 2 til 4 Kapitler i Lærebogen, de 4 undtagne, som holdt sig til Catechismus allene. Mening og Indhold var godt blevet udviklet, saa at Børnene havde klart Begreb og svarede med Forstand. Der ere kun 2, som lære at skrive. Ingen regner. Ogsaa havde 1 lært Bibelsk Historie, men næsten alle havde lært Psalmer. I Boglæsning viiste sig megen Langsomhed. Dog læste adskillige meget vel i fremmede Bøger, og de andre kunde ved Stavning hielpe sig frem. Jeg uddeelte 1 Bog til hver i sær efter deres Alder og Evner, deels til Belønning og deels for at opmuntre til større Fliid. Foruden disse 16 Børn vare 20 andre Børn tilstede, som høre til Skolen, men aldrig have søgt den, og 1 fattedes, som ligeledes skulde have mødt. Nogle faa vidste lidet af Lærebog, de fleste kunde gjøre temmelig Rede for Catechismus, men Boglæsning befandtes usikker og maadelig formedelst Mangel af rigtig Stavning. Dog læste 3 til 4 ret godt. Skolegangs Forsømmelse belønner jeg ikke og kunde da heller ikke tillegge nogen af disse Bog til Opmuntring, men maatte paaminde dem om, at Skolegang var ueftergivelig Pligt. Degnen Msr. Lassen, som tillige er Skoleholder, har Duelighed til at danne Børnenes Forstand og kan godt vejlede dem til rigtig Indsigt. Ved Boglæsning vilde omhyggeligere Øvelse ikke være til Overflod. Jeg ønsker ham Held og Velsignelse i sit Arbejde.

Tierebye Skole. Skole Lærer Peder Madsen lærer Børnene at læse godt og bestemt i Bog; og det er alt. Mening og Indhold formaaer han ikke at udvikle. Af de Skolepligtige Børn savnedes 10. For det meste læste Børnene uden ad i Catechismus, og nogle faa havde begyndt paa Lærebogen. Men til klart Begreb er ikke givet Vejledning. Tre lære at skrive. Adskillige havde lært Psalmer. Men Boglæsning er her det eneste, om ikke det meste. Ved at prøve alle Børnene i fremmede Bøger forefandt jeg 18, som med Hensyn til bestemt, tydelig og færdig Læsning grundet paa god Stavnings-Øvelse fortiente hver for sig en Bog efter forskellig Alder [overstregt: og Evne] til Opmuntring. Den gode Skolelærer Peder Madsen er troe efter Evne og skal i sær have Tak for sin Omhyggelighed ved Boglæsning.

Roeskilde Pigeskole. Skole Lærer Roerslef synes ikke at være flittig og har liden Lyst, skjønt Evne ikke fattes ham. Her fandtes 15 Pigebørn, som havde lært Catechismus og svarede med godt Begreb, læste ligeledes skikkeligt i Bog. De 4 første Pigebørn, som havde lært baade Lærebog og Catechismus samt Bibelsk Historie, svarede fermt og med god Forstand. De havde gjort god Fremgang i Skrivning, kunde iøvrigt gjøre

Rede for Psalmer og viiste sig meget haabefulde. To andre Pigebørn, som ikke lærte at skrive, kunde ligeledes med god Forstand gjøre Rede for Lærebog og Catechismus. Disse 6 Pigebørn læste tillige meget fermt i fremmede Bøger og fik hver sin Bog efter forskellig Alder til Belønning. Tre andre Pigebørn og fik hver sin Bog til [overstreget: Belønning] Opmuntring. To smaa Piger, som lære at læse, fortiente sig hver sin Bog i Forhold til deres Alder. Men 9 Børn havde ingen Fremgang giort i nogen Henseende. Ieg kunde hverken belønne eller opmuntre dem. Naar Skolelærer Roerslef stedse anstrænger utrættelig Fliid, vil større Fremgang være til at opnaae.

- d. 7. *Vor Frue Kirke.* Sognepræsten Hr. Brangstrup prædikede over Evangl. paa Christi Himmelfarts-Dag i god Orden, med Grundighed og i et opvækkende Foredrag til Opbyggelse. Han catechiserer vel og messer smukt. Degnen Msr. Lassen synger falsk og slet, men han catechiserer slet. Af Menigheden vare dog nogle tilstede, i sær af Qvindekjønnen. Ikkun 2 savnedes af Sognets voxne Ungdom. De fleeste vare vel bevandrede i Lærebogen og svarede baade med Forstand og Færdighed. Ogsaa de andre, som havde behiulpet sig med Catechismus, vidste dog at gjøre Rede med godt Begreb til Fornøjelse. For en Deel vidste man ogsaa noget af Bibelsk Historie og havde lært Psalmer. Ikke faa udmærkede sig. Boglæsning fandtes god eller dog antagelig. Kirkens brave Lærer Hr. Brangstrup fortjener Høiyagtelse for sin troefaste og vel anvendte Nidkierhed. Gud velsigne og styrke ham!
- d. 8. *Roeskilde Drengeskole.* Skole Lærer Rønild[e] er en meget duelig, retsindig og alvorlig Mand, som stifter i sin Kreds mangefold Nytte. Af 45 Skolepligtige Drengene vare 4 udeblevne. 9 Drengene havde lært det meste af Lærebogen foruden Catechismus og Bibelsk Historie. Deres Svar viiste godt Begreb. De havde tillige vel øvet sig i Skrivning og udmærkede sig ved sielden Fremgang i Regning. Alle havde lært Psalmer. Deres Fliid havde været forskellig. Men ved at prøve deres Læsning i fremmede Bøger, som fandtes bestemt og færdig, erkjendte jeg dem værdige hver for sig til at modtage en god Belønnings-Bog. 13 Drengene havde repeteret de 3 første Kapitler af Lærebogen foruden Catechismus, lagde Vind paa Skrivning, havde ogsaa for en Deel giort smuk Fremgang i Regning og svarede med temmeligt godt Begreb. Ogsaa deres Fliid havde været afvejlende. Men ved at prøve deres Indenadslæsning i fremmede Bøger fandt jeg, at 9 iblandt dem læste saa godt, med bestemt Nøiyagtighed, at jeg kunde tillegge hver af dem sin Bog til Opmuntring. 10 Drengene havde lært Catechismus, begyndt paa Skrivning og Regning, svarede ogsaa for en Deel temmeligt vel, men

deres Fliid havde været meget ulige. Imidlertid opledte jeg, ved at prøve deres Læsning i fremmede Bøger, 6 i blandt dem, som under Betingelse af forøget Fliid kunde opmuntres ved en Bog i Forhold til deres Evner. 10 Drengene indskrænkede sig til Indenadslæsning og Stavning. Ved at forelægge fremmed Bog, passende for deres Alder, fandt jeg dog 7, som i Hensyn til rigtig Læsning eller Stavning og i det mindste for at oplive deres Lyst til Skolegang kunde faae hver sin lille Bog. De Drengene, som høre til Chor-Skolen og øves i Sang af Chordeggen Hr. Hartman, syngede meget godt. Skolens utrættelige og retskafne Lærer Hr. Rønild[e] fortjener saare megen Agtelse og Tillid. Gud belønne ham!

Meyerkrønes Stiftelse. Jeg var i begge Stuer og i tilhørende Kamre, fandt alting ordentligt og vel indrettet, men der klagedes over, at Taget ikke var tæt. Hr. Domprovst Hertz lovede, at Mangelen skulde blive afhiulpet.

- d. 9. *Duebrødrers Hospital.* Jeg var i alle Stuer og Kamre; Lemmerne tilhøbe erklærede, at de fik, hvad dem var tillagt, og at der var intet at klage. Domprovst Hertz, som fulgte mig, og Forstander Lund, som var tilstede, bevidnede, at Lemmerne forholdte sig ordentlig og ey forsømte den Bøn, der holdes for dem 2 Gange om Dagen, ey heller overgave sig til Ørkesløshed. Forstanderen blev erindret om at sætte de Afdødes Efterladenskaber fordreiligst til Auction og at lade det Værelse, som heraf opfyldtes, indrette til en Liigstue. Ingen af Magistraturen viiste sig.

Fattighuuse, Herluf Trolles Hospital – Søren Lodbergs Stiftelse. De to første ere tilsammenbyggede. Den sidste ligger afsides. Men alle 3 administreres under Fattigvæsenet. Jeg giennemgik alle Værelser, et undtagen i Fattighuus-Længden, hvor en Mand havde Plads, som beskyldtes for Uordentlighed. Han bør udelukkes fra Selskab med de andre. Overalt spurgte jeg, om enhver fik sit Tillagte, og alle sagde ja med Fornøelse, saa at der var ingen, som havde noget at klage. Boligerne ere vel skrøbelige, men der tænkes paa bedre Vaaning. Hr. Dom-Propst Hertz, som fulgte mig, maae ene bestyre alt. Hverken Forstander eller Magis[t]rat lode sig [se]. Jeg lovede ham 3 Rigsdaler af egen Lomme til at omdele i blandt Lemmerne, efter sin Kundskab om deres Trang og Skikkelighed, til en liden Vederqvægelse.

Søren Olsens Hospital. Ikkun 6 Lemmer findes, som boe meget godt, hver i sit Værelse med Kiøkken til og nyde hver 3 mark ugentlig. Hver har sin Hauge. Ingen havde noget at klage over. Men gl. tilvant Klynkerie hænger ved dem. Jeg lovede Domprovst Hertz af egen Lomme 1 rd. 3 mark til at meddele hver 24 s. til en liden Vederqvægelse. Et par syntes ikke at skønne derpaa.

Man fik intet i Duebrødre Hospital, fordi hvert Lem nyder 4 mark ugentlig, som skaffer rigeligt Udkomme.

- d. 10. *Roeskilde Domkirke*. Embedsbøger: a) Domprovst Hertzes: Forløftningsbog for Egteskaber fra 1759 til 1 May 1807. Protokol over indkomne Liigpenge og frivillige Gaver, uddeelte for Sangopvartning blandt Chorsangerne d. 13 Apr. 1807 – i alt 13 rd. 4 mark fra 1 May 1806. b) Klokker Hertzes: Døbe- og Liigprotokol for Graabrødre fra 1774 til Apr. 1807. Her findes mine 5 Visitatzer indført af Mangel paa Embedsbog. Begravelses-Bog [for] Domkirke og Kirkegaard fra 1745 til Apr. 1807. Communionbog fra 1801 til Apr. 1807. Egteskabs-Tillysningsbog fra 1798 til Apr. 1807. c) Pige-Skole Lærer Roe[r]slefs: Skole-Journal fra May 1801 til May 1807. d) Dreng-Skolelærer Rønkild[e]s: Skole-Journal fra 1801 til May 1807.

Domprovsten Hr. Hertz prædikede over Evangl. paa 6de Søndag efter Paaske i god Orden, med smukt Sprog, Stemme og Anstand. Han catechiserer meget godt og messer skønt. Den Residerende Capellan Hr. Baagøe catechiserer forstandigt og vel. En meget talrig Ungdom havde indfundet sig. Ikke mindre end 203 Store og Smaa fremstillede sig til at gjøre Rede for deres Christendoms Kundskab. Den største Deel deriblandt, fornemmelig af Borgerskabets Børn, svarede med klar Indsigt og god Tænksomhed til megen Fornøjelse. Enkelte vidste ogsaa noget af Bibelsk Historie. Man havde for det meste lært Psalmer og læste godt i Bog. Liv og Lyst besælede dem. Imidlertid savnedes 98 iblandt de antegnede, hvoraf en Deel maaskee ved Skiftetid var kommet andetsteds hen. Ieg skylder de brave Lærere Hr. Dom Provst Hertz og den Residerende Capellan Hr. Baagøe ærbødighedsfuld og kierligst Taksigelse for deres heldige Bestræbelser. Gud velsigne og belønne dem!

- d. 11. *Roeskilde Latinske Skole*. I Aaret 1807 d. 11 May var jeg tilstede i Roeskilde Latinske Skole, efterat jeg Dagen tilforn havde fuldendt min Visitatz i Sømme-Herreds Kirker og Skoler, for at undersøge Disciplenes Fremgang ved kort Overhørelse. Skolens Rector Hr. Dr. og Prof. Tauber lod først en Sang istemme, hvilken Disciplene udførte meget godt. Derefter indsatte han ved en Tale de nye allernaadigst beskikkede Adjuncter Hr. Beerman, Hr. Bonnier og Hr. Smidt. Nu begyndte jeg med 4de Klasse at anstille en kort Prøve, i hvilken Samtlige toge Deel tilligemed mig, ved afvexlende Oversættelse af visse Stykker hos Cicero i hans 3 Bøger, de Officiis og i hans Brutus,¹⁷⁰ da den ene ved forekommende Anstød ledte den anden, og fælleds Opmærksomhed var anspændt. Paa samme Maade bleve enkelte Stykker i det Grædske af Xenophons Memorabilia¹⁷¹ og af Epictet¹⁷² giennemgaaede samt det 8de Capitel i Genesis med dem, der læste Hebraisk. Ligeledes blev Xe-

nophon og Epictet samt nogle Stykker af Nissens Chrestomathie¹⁷³ giennemgaaet i Samfund med 3^{die} Klasse saavelsom i det Latinske nogle af Ciceros Breve. Og i Samfund med 2^{den} Classe blev paa lige Maade foretaget deels i det Latinske Cornelius Nepos¹⁷⁴ og deels i det Grædske Æsopiske Fabler i Gedikes Læsebog.¹⁷⁵ Derefter underholdt jeg mig med alle Klasser ved Samtale i Religion, for det meste efter Lærebogen, og lod herved adskillige Beviis-Steder af det Nye Græske Testamente opslaae og giennemgaae, hvortil Man var anført. Vi underholdte os derpaa med hverandre over Europas Geographie, hvorved mangfoldig Samtale indblandedes, baade af den gamle og nyere Historie. Ieg talede paa Tydsk mere end eengang og fandt gode Svar hos en Deel i samme Sprog. Ogsaa lod jeg oversætte Franske Fortællinger af Gedikes Læsebog¹⁷⁶ efter mundtlig Forelæsning uden at savne enten Nøygatighed eller Færdighed, da enhver efter sin Fremgang tog Deel deri ligesom overalt i det heele med Liv og Munterhed. Min Overhørelse var ikke egentlig Examen, men frie og ukonstlet Samtale snart med enkelte og snart med flere tilhobe. Til velfortient Taksigelse baa- de for Lærere og Disciple kan jeg med Sandhed bevidne, at meget god Kundskab efter mit Tykke for det meste blev lagt for Dagen, saa at Tiden forløb mig næsten til Kl. 3 om Eftermiddagen, uden at jeg mærkede det selv eller sporede nogen Kiedsommelighed. Derpaa sluttedes igien med en Sang, som efter mit Øre blev meget behageligen udført. Gud velsigne de brave Skolens Lærere med samtlige haabefulde Disciple og belønne dem! Herved bør jeg tillegge i min Indberetning til den høye Direction, at efter min egen private Optegnelse paa Stedet følgende Disciple i det heele særdeles udmærkede sig – Aggerup – Aldevelt – Wibe – Trier – og at alle de øvrige, paa 3 til 4 nær, hvis Navne forbiegaaes, efter deres forskellige Fremgang gjorde sig værdige til Opmuntring og Biefald saasom Munch – P. Struch – E. Gamborg – Wulf – Treschou – (Møller) – begge Hertzner – Trap – Tauber – Baagøe – Schreiber – Svitser. Flere enkelte, som stødte noget, gik dog ret vel an – Men 3 til 4 tykkedes mig at være maadelige. Da jeg imidlertid kunde tage feyl og havde slet ingen Navneliste, intet Register at rette mig efter, men maatte anmærke hvert Navn for sig selv paa en løs Seddel, undskyldes min Taushed.

Holbo herred

- d. 24. Ramløse Pastorat. Embedsbøger: *a)* Sognepræstens Hr. Lakier – føres nu af Capel. Hr. Krog: Kirkebog for Ramløse og Annise fra 1774 til May 1807. Kaldsbog fra 1789 – deri Visitatzer antegnet. Rescriptbog – ikke continueret siden 1792 – under Paastand [af], at man har dem hos Vogtman og Schou.¹⁷⁷ Ingen Catechis. Bog – Hr. Krog lovede strax at anskaffe en. Ingen Skolebesøgsbog – Hr. Krog lovede den ligeledes. *b)* Kirkesanger og Skole Lærer Kleves i Ramløse: Tillysningsbog fra 1781 til fer. 2 Pentecost. 1807. Catechisationsbog – 1806 – 11 Gg. – 1807 – 5 Gg. Rescriptbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført. Communionbog fra 1791 til 1807 Dom. 5 Pasch. Ældre Skole-Journal til 1804. Nye Skole-Journal fra 1806 til May 1807. *c)* Kirkesanger og Skole Lærer Wiisbye i Aagerup: Gl. Skole-Journal fra 1801 til 1805. Nye Skole-Journal fra Nov. 1805 til May 1807. *d)* Kirke-Sanger og Skole Lærer Müllers i Annise: Tillysningsbog fra 1806 til fer. 2 Pentecost. 1807. Rescriptbog fra 1807 – 1805 – Rescript 28 Dec. 1804 indført. Communionbog fra 1789 til Dom. 2 Pasch. 1807. Catechisat. bog 1806 – 4 Gg – 1807 – 2 Gg. Skole-Journal fra Apr. 1806 til May 1807.

Ramløse Kirke, hvor og Ungdommen mødte fra Annise. Capellan pro persona Hr. Krog prædikede over Evang. paa Trinit. Søndag i god Tone og godt Sprog moralsk og opbyggeligt, men uden synderlig Anvendelse af Evangeliske Sandheder. Kirkesanger og Skole Lærer Kleve synger nogenledes, men catechiserer ret godt. Kirkesanger og Skolelærer Wiisbye fra Aagerup synger godt og catechiserer skikkelig, men ikke med Færdighed. Kirkesanger og Skolelærer Møller fra Annise synger ret godt og catechiserer ganske vel. En smuk Forsamling af Menigheden var tilstede. Af begge Sogners talrige voxne Ungdom, som efter Fortegnelsen indbefatter 193 Personer, savnedes ikkun 20 i alt. [overstreget: Mange] Den største Deel svarede fermt efter Lærebog og Catechismus, med godt Begreb og sammenhængende Indsigt, da ikke faa tillige særdeles udmærkede sig. Man vidste meget af Bibelsk Historie, havde lært Psalmer og læste godt i Bog. De øvrige viiste ligeledes [overstreget: god] rigtig Kundskab efter Catechismus og svarede ret godt. Ingen røbede Vankundighed. Sognepræsten Hr. Lakier, som indtil høy Alderdom har været utrættelig, finder velfortient og heldig Hielp af sin værdige [overstreget: og troefaste] Capellan pro persona Hr. Krog, som varer med Troefasthed og Omhue paa Christelig Oplys-

nings Befæstning og Udbredelse. Herrens Velsignelse være mangefoldiggjort over Lærere og Tilhørere til fælleds Opmuntring! I Skole-Journalerne staaer Børnenes Fremgang antegnet.

- d. 25. *Annise Skole.* Kirkesanger og Skole Lærer Møller underviser med Forstand og udvikler Begrebet af Religions-Lærdommen rigtigt og vel, men synes ikke at vare nok derpaa, at Børnene beholde i deres Hukommelse, hvad der læres. Han synger ellers godt og veyleder Børnene til smuk og behagelig Sang. Af de Skolepligtige Børn savnedes ikkun 2, hvoraf det ene Barn hindredes ved Sygdom og det andet ved uundgaaeligt Forfald. Første Klasse havde giort antagelig Fremgang i Lærebog og lært Catechismus saavel som i Bibelsk Historie. [overstreget: De fleste] Ikke faa viiste godt Begreb i deres Svar. Man læser Skrift og skriver efter Forskrift. Dog var en Deel ikke kommet videre end til at stave Bogstaver. Alle have lært Psalmer og syngte for det meste meget godt. Hoved-Regning ledes de Alle til med temmeligt Held. De vide tillige gandske god Beskeed paa Landkortet om Fædrenelandets Geographie. Ogsaa kunde nogle [overstreget: skikkeligt] temmelig vel hielpe sig frem paa Kortet over Europa til at finde Landene og Hovedstæderne. I Anden Klasse læste 16 Børn de 3 Catechismi Parter uden ad, blandt hvilke de flittige gjorde smukt Rede for Mening og Indhold. Man havde ogsaa begyndt paa Bibelsk Historie, lærte at kiende Tal og at regne lidt af Hovedet. Enkelte have lært Psalmer. Skolefliid var i begge Klasser forskellig. [overstreget: Mange] En heel Deel befandtes efter Skole-Journalen at have været uflittige eller forsømmelige. Ieg anstillede særskilt Prøve i Boglæsning med alle dem i begge Klasser, der havde viist stadig Fliid, ved at forelegge dem fremmede Bøger og oplegte hermed 20 Børn, som med Hensyn til Nøyaagtighed og Færdighed efter rigtig Stavning kunde fortiene at opmuntres hver for sig ved Foræring af en Bog i Forhold til deres forskellige Alder. Den gode [overstreget: og veloplagte] Skole Lærer, Seminarist Møller har virket til gavnlig frugtbar Tænksomhed og nyttig Kundskab. Frugten deraf ville formeres ved stadigere Skolegang. Gud forlene ham Friemodighed og Styrke!

Agerup Skole. Kirkesanger og Skolelærer, Seminarist Visbye besidder fortrinlig Duelighed og underviser med Lyst og Held. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 6, blandt hvilke 1 Barn var sygt, og de 5 vare komne i Tieneste andensteds. I første Klasse havde adskillige læst hele Lærebogen og ellers alle en Deel deraf, mere eller mindre. Man vidste heraf at svare saavel som af Catechismus og af Bibelsk Historie med klart Begreb, ikke faa tillige med Færdighed, og havde for det meste god sammenhængende Kundskab, da baade Forstand og Hukommelse flittigen øves i Samqvem, saasom det bør være. Ligeledes ere de alle

anførte saavel til at læse Skrift som til at skrive deels efter Forskrift, deels efter Sammenskrift, eller i det minde skrive de Bogstaver, og 1 skriver Stile. Ogsaa ere de for det meste vel øvede i Hoved-Regning. En Deel veed god Beskeed paa Landkort, baade om Fædrenelandets og om Europas Geographie. I Naturhistorie vare adskillige ret vel bevandrede. [overstreget: De] Nogle havde lært Psalmer. I anden Klasse var Catechismus, enten heel eller dog noget deraf, lært uden ad med Eftertanke, saa at Børnene kunde gjøre Rede for Mening og Indhold. De lærte ellers at kiende Tal og at skrive Bogstaver. I begge Klasser havde ellers mangehaande Forsømmelse fundet Sted. Dog savnedes heller ikke Flittighed. Med dem, der i begge Klasser havde viist nogenledes stadig Fliid, anstillede jeg særskilt Prøve ved Boglæsning i fremmede Bøger og oplede derved 24 Børn, som udmærkede sig ved Nøytighed, grundet paa rigtig Stavning, da ogsaa nogle udviiste fortrinlig Færdighed. Til Belønning fik hver for sig sin Bog til Foræring i Forhold til Alder og Fremgang. Den meget duelige og brave Skole Lærer, Seminarist Visbye, fortjener megen Taksigelse. Gud velsigne ham!

Ramløse Skole. Skole Lærer og Kirkesanger Kleve er i sin tiltagende Alder endnu rask og ferm i sin Skole, men tillige noget stiv og synes ikke at gjøre sig den Umage som forhen, i sær ved Boglæsning. Der savnedes ikkun 3 af [de] 87 paa Listen antegnede Børn. Første Klasse var underviist i Lærebog, Catechismus, Bibelsk Historie, Skriftlæsning, Skrivning, Regning af Hovedet og paa Tavle samt i Geographie efter Landkort over Fædrenelandet og Europa i Almindelighed. Man havde ogsaa lært Psalmer. Jeg erfarede med Fornøjelse, at Børnenes tilholdtes til at lære uden ad, hvad der var giennemgaaet [med] dem, og de vidste derfor at svare for det meste baade med Færdighed og med klar, sammenhængende Indsigt. I Skrivning behøve de fleste at legge Vind paa større Nøytighed og mere Pyntelighed. Ikke faa udmærkede sig ved deres Færdighed i at regne paa Tavle. Deres Bekiendtskab med Geographie var roesværdig. I anden Klasse havde man læst meget lidet af Lærebogen, men gjorde i sær Rede for Catechismus, havde begyndt med Bibelsk Historie og kiendte Tal. Ved Skolegang havde for megen Ustadighed havt Sted i begge Klasser, og fra sidste Paaske af havde mange været forsømmelige. Det er ufravigelig Regel hos mig ikke at forære noget Barn en Bog, som ey har viist stadig Fliid og derfor ey kan læse rigtig [overstreget: eller færdig] i fremmede Bøger eller har glemt at vare paa færdig Stavning. Dessaarsag fandt jeg nu ikkun 24 Børn iblandt den store Hob, som i hver Henseende kunde fortjene at erholde en Bog til Belønning i Forhold til Alder og øvrige Fremgang. Den værdige og forstandige Skole Lærer Kleve besjæles endnu i sin Alder af Virksomhed for sit Fag og stifter mangefold Nytte. Gud belønne ham!

- d. 26. Helsinge og Walbye Pastorat. Sogne-Præsten Hr. Hammer, gammel og affældig, har en Hjelpepræst Hr. Smith, som bestyrer alt. a) Embedsbøger: Catechisationsbog 1806 – 20 Gg – 1807 – 9 Gg. Skolebesøgsbog – 1806 – 14 Gg – 1807 – 6 Gg. Kirke-Bog for Valbye fra 1758 til Jun. 1807. Kirke-Bog for Helsinge fra 1758 til Mart. 1807. Embedsbog. b) Kirkesanger og Skolelærer Erichsens i Helsinge: Tillysningsbog fra 1796 til Trinit. 1807. Collectbog fra 1774 til Pintsedag 1807. Comunionbog fra 1805 til May 1807. Gl. Skole-Journal fra 1804 til 1807 Apr. Nye Skole-Journal fra May 1807. c) Kirkesanger og Skolelærer Ortveds i Waldbye: Tillysningsbog fra 1796 til Trin. 1807. Comunionbog fra fra [sic!] 1730 til Dom. 6 Pasch. 1807. Catechisat. Bog 1806 – 11 Gg – 1807 – 3 Gg. Skole-Journal fra Oct. 1806 til May 1807.

Helsinge Kirke, hvor Ungdom mødte fra Waldbye. Sognepræstens Medhjælper Hr. Smith prædikede over Math. 5,13-18 ordentligt og til Opbyggelse, men, som det syntes, med nogen Ængstelighed. Han catechiserer vel og messer skikkelig. Kirkesanger og Skole Lærer Erichsen synger temmelig reent og godt. Kirkesanger og Skole Lærer Ortved synger ikke ret lydeligt eller med Liv, men catechiserer vel nok. Af begge Sogners talrige Ungdom savnedes ikkun 7 Personer – Menigheden selv var i skikkelig Antal nærværende. Den voxne Ungdom, som møder i Kirken, svarede i Almindelighed efter Lærebog og Catechismus med god Forstand, viiste sammenhængende og vel fattet Kundskab til min fulde Fornøjelse. Mange udmærkede sig tillige ved Færdighed og Liv. Ogsaa de, der holdt sig for det meste til Catechismus, viiste dog godt Begreb. Man var bekiendt med Bibelsk Historie, havde lært mange Psalmer og læste skikkelig godt i Bog. Kirkens Lærer Hr. Smith, den blide Oldings Hr. Hammers værdige Medhjælper, har forhvervet sig megen Fortieneste ved sin Omhyggelige Fliid og Troeskab. Guds rige Naade være mangfoldiggjort over ham og hans til al forønsket Velsignelse! I Skole-Journalerne findes Børnenes Fremgang antegnet.

- d. 27. *Waldbye Skole.* Kirkesanger og Skole Lærer Ortved underviser ikke ilde, men har intet Liv og kan derfor heller ikke forplante Liv og Munterhed hos Børnene, som her ere til Anstød ved deres døde og frygtsomme Væsen. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 8. I første Klasse havde nogle læst de 6 Capitler i Lærebogen, andre til 4 til 6 Capitler og atter andre fra 1 til 3 Capitler foruden heele Catechismus. Adskillige havde lært noget af Bibelsk Historie uden ad, og ellers brugtes den med dem alle til Indenads Læsning. Regning af Hoved og paa Tavle drives med 4 til 6. Ligesaa mange skrive efter Forskrift eller Sammen-skrift. Ved Overhørelse befandtes, at de flittige havde bevaret, hvad der var giennemgaaet af Lærebogen, i god Hukommelse, og de vidste tillige at gjøre Rede for Mening og Indhold med sund Eftertanke. Der

svaredes ogsaa med Forstand af Catechismus. Her fattedes ikkun større Livlighed. I anden Klasse havde adskillige lært de 5 Parter af Catechismus uden ad og viiste godt Begreb. Ellers læste de fleste inden i Catechismus og i Lærebog. Skrivning eller Hoved-Regning fandt her ikke Sted endnu. At lære Psalmer var lidet kommet i Brug endnu, men skal efter Løfte snart blive almindelig Brug i begge Klasser. Ieg prøvede alle dem af begge Klasser, der havde viist antagelig Fliid, ved Boglæsning i fremmede Bøger, [og] herved opledte jeg 18 Børn, som kunde hver for sig modtage en Bog til Opmuntring i Forhold til deres Alder og Fremgang. Idelig Stavning bliver omhyggelig at vare paa til at fremvirke Nøyagtighed og Færdighed i Læsning. Skolens Lærer Hr. Ortved, som ikke mangler Duelighed og anvender Fliid, vil finde des større Held ved sine Bestræbelser, jo mere han beflitter sig paa at indplante Liv og Lyst hos sine Lærlinge. Gud ledsage ham med Kraft og Velsignelse.

Ammindrup Skole. Kirkesanger og Skole Lærer Hr. Erichsen forstaaer ret godt at vejlede Børnene til simpelt Begreb om det, der læres, men skulde vare noget mere paa nøyagtig Udenadslæsning og paa Øvelse i Stavning. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 10. I Første Klasse havde adskillige gjort forskellig Fremgang i Lærebogen. De flittige vidste at svare deraf saavel som af Catechismus og af Bibelsk Historie med godt Begreb og temmelig Færdighed. 4 til 5 udmærkede sig i Særdeleshed. Der ere 4 i denne Klasse, som skrive Sammenskrift, og 4 skrive Bogstaver. Men ingen regner. En Deel i 2^{den} Klasse havde lært de fem Parter i Catechismus, blandt hvilke de faa, der havde viist stadig Fliid, tillige viiste godt Begreb om Mening og Indhold. Ellers havde mange glemt, hvad før var lært, ved deres Udeblivelse fra Skole siden Paaske. Man skal efter Løfte nu begynde at lære Psalmer i begge Klasser. Ieg anstillede Prøve i Boglæsning med alle dem, der havde viist nogenlunde stadig Fliid i Skolegang, ved at forelegge dem fremmede Bøger og opledte da saaledes 16 Børn, som deels med Hensyn til deres øvrige Fremgang kunde modtage hver sin Bog til Belønning og deels kunde erholde hver sin Bog i Forhold til deres Alder for at opmuntres til videre Fliid. Stadig Øvelse i rigtig Stavning efter forskellige Bøger bliver stedse med Omhue at vare paa til Fasthed og Nøyagtighed i ferm Læsning. Ogsaa bør alt, hvad der læres, tillige indskierpes i god Hukommelse til levende Erindring. Skolens vel skikkede Lærer Hr. Kirkesanger Erichsen fortjener Agtelse. Gud styrke og velsigne ham!

- d. 28. Weybye og Tibirke Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Provst Sørensens: Embedsbog – Reskriptet indført af 28 Dec. 1804. Skolebesøgs-bog 1806 – 6 Gg – 1807 – 12 Gg. Catechisationsbog – 1806

– 26 Gg – Degnen 14 Gg – Skoleh. i Tibirke – 8 Gg – 1807 – 9 Gg – Degnen 5 Gg – Skolelærer i Tibirke – 2 Gg. Tibirke Kirkebog fra 1793 til Sept. 1806. Veibye Kirkebog fra 1806 til 1807 i May. b) Degnens Hr. Bendtsens: Byelæsningsbog fra 1792 til 1806. Collectbog fra 1789 til Bededag 1807. Comunionbog for Tibirke fra 1766 til Dom. 5 Pasch. 1807. Comunionbog for Weibye fra 1798 til 13 May 1807. Rescriptbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført. Tillysningsbog for Veibye fra 1794 til Trin. 1807. Dito for Tibirke fra 1794 til Trin. 1807. c) Weybye Skolelærers Sr. Bendtsens: Skole-Journal fra 1806 til May 1807. d) Tisvilde Skolelærers Brøllunds: Skole-Journal fra 1806 til May 1807. Maanedsjournal for Apr. og May 1807.

Weibye Kirke, hvor og Ungdom fra Tibirke. Sognepræsten Hr. Provst Sørensen holdt en ypperlig Prædiken over Ioh. 3,18 med klar og livlig Stemme i smukt Sprog til megen Opvækkelse. Han catechiserer særdeles godt og messer meget vel. Degnen Hr. Bendtsen synger ret godt og catechiserer meget godt. En smuk Forsamling af Menigheden var tilstede. Begge Sogners voxne Ungdom, i Tallet 183 Personer, havde indfundet sig paa 11 nær, hvoraf de halve vare Soldater og i Garnisons Tieneste. For den største Deel udviiste de Unge i deres Svar efter Lærebog og Catechismus ey allene godt Begreb og rigtig Kundskab, men ogsaa Livlighed, da nogle tillige udmærkede sig ved megen Færdighed. Ikkun 3 befandtes mindre kyndige, som nyelig vare komne til Sognet andensteds fra. Man vidste god Beskeed i den Bibelske Historie, havde lært mange Psalmer og læste vel i Bog. Den aarvaagne og høytbegavede Sielesørger Hr. Provst Sørensen saavel som den flittige Degn Hr. Bendtsen udmærke sig paa begge Sider hver i sin Kreds ved heldig og retskaffen Iver for Christelig Oplysnings blomstrende Fremvekt. Jeg helliger Provsten min inderligste Høiyagtelse og indslutter ham tilligemed Degnen i hierteligst Kierlighed. Guds Velsignelse være over dem!

- d. 29. *Tisvilde Skole.* Skole Lærer Brøllund underviser med Forstand og leder Børnene saavel til at fatte klart Begreb som til at bevare, hvad der læres, i god Hukommelse. Han catechiserer meget godt og synger godt. Mandtallet indbefattede 67 Børn, af hvilke 8 savnedes, og 1 var fraværende formedelst Sygdom, men nogle og 30de havde viist Forsømmelse eller Skiødesløshed og Mangel af Fliid. Her undervises Børnene af 2^{den} Klasse i Lærebogen, og nogle havde læst den heel ud, andre de 6 eller fem første Kapitler, atter andre de 3 til 4 første Kapitler. De fleste havde tillige lært den heele Catechismus eller dog for det meste de 5 Parter deraf. Ogsaa havde nogle lært den heele Bibelske Historie, andre det gl. Test. Historie, men [overstreget: de fleste] en Deel var ikke kommet videre end til de 4 første Historier i det gl. Testamente.

En større Deel skriver Sammenskrift og læser Skrift, andre skrive Bogstaver og anføres til Skriftlæsning. Regning drives med de fleste. 9 havde lært de 2 første og 1 de 4 Species. I Geographien vidste adskillige ret god Beskeed om Danmark og Norge efter Landkort, og 3 havde tillige god Kundskab om Europas Geographie. Af Naturhistorie svarede ikke faa gandske vel. Jeg fandt ved Overhørelse i Religion efter Lærebog og Catechismus saavel som i Bibelsk Historie, at de flittige havde godt Begreb om alt, hvad der var lært, viiste sammenhængende Kundskab og gjorde Rede tillige med Færdighed, fordi de retteligen tilholdes at bevare i god Hukommelse, hvad der giennemgaaes for dem. Børnene i 1ste Klasse lære her Catechismus uden ad deels heel, deels de 5 Parter eller de 3, men saaledes at de tillige faae rigtigt Begreb om Mening og Indhold. Her begyndes ogsaa med Bogstav-Skrivning og med at læse Skrift. Der læres Psalmer i begge Klasser. Ogsaa vares der ved Boglæsning med tilbørlig Omhu paa rigtig Stavning, uden hvilken god Læsning aldrig bliver at opnaae. Ved at forelegge de flittige Børn af begge Klasser fremmede Bøger til Prøve ved Boglæsning fandt jeg i 2^{den} Klasse 19 Børn og i 1ste Klasse 6 Børn, som kunde belønnes, ethvert med 1 Bog til Foræring i Forhold til Alder og øvrige Fremgang. Nogle fik Bøger af rigt Indhold og megen Værdie. Den flittige og due-lige Skole Lærer Msr. Brøllund fortjener baade Agtelse og Taksigelse. Han er værdig til bedre Forfremmelse.

Weybye Skole. Den gl. Skole Lærer Bendtsen har længe været svag for Brystet og lever vel ikke længe. Han formaaer ikke at udrette stort mere til synderlig Gavn. Af Ynksomhed over hans skrøbelige Tilstand skaanede jeg ham for at catechisere. Mandtallet indbefattede 86 Børn af begge Klasser, blandet imellem hinanden. Flere end 2 bemærkedes ikke at være borte. Omtrent 10 til 12 havde læst uden ad i Lærebog til de 3 eller 5 første Kapitler. Mængden indskrænkede sig til Catechismus eller til de 5 Parter deraf, og nogle læste blot inden ad. Bibelsk Historie læses inden i af de fleste. Dog havde ogsaa 10 til 12 lært meget deraf uden ad. Ligeledes havde 12 begyndt at skrive, hvori-blandt 4 skrive Sammenskrift, men ikkun 3 Skrivebøger bleve foreviiste. Regning har ikke Sted, ey heller Geographie og Naturhistorie. De fleste lære dog Psalmer i begge Klasser. Efter Mandtallet skulde de fleste have været flittige, men ved nærmere Undersøgelse fandtes Undtagelse hos adskillige. Ved Overhørelse i Religion efter Religion og Catechismus fandt jeg, at Børnene kunde ved simple Spørsmåle fra Sætning til Sætning ledes til rigtigt Begreb om Ordenes Mening og vare dertil anførte; ligeledes i den Bibelske Historie. Men ved Boglæsning savnedes heri ikke sielden den behørlige Færdighed i at stave. Dog opledte jeg ved Prøve med Læsning i fremmede Bøger 32 Børn,

som i det mindste kunde opmuntres ved at modtage hver sin Bog af forskellig Værdie i Forhold til deres Alder og videre Fremgang. Den troe, men skrøbelige Skole Lærer Sr. Bendtsen trænger i sin Alder og Svagelighed til Lindring og Hvile. Det var ønskeligt, at han kunde afløses uden derfor at lide Indskrækning i sine maadelige Kaar.

- d. 30. Blidstrup Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Wederkingchs [sic!]: Skolebesøgsbog 1806 – 9 Gg – 1807 – 9 Gg. Catechisat. Bog 1806 – 29 Gg. – 1807 – 18 Gg. Kirkebog fra 1793 til Dom. Trinit. 1807. Embedsbog – Rescript af 28 Dec. 1804 indført. b) Kirkesanger og Skole Lærer, Seminar. Elbergs: Collectbog fra 1794 til Pentecost. 1807. Catechisat. Bog 1806 – 25 Gg. – 1807 – 9 Gg. Tillysningsbog fra 1806 til Dom. Trin. 1807. Comunionbog fra 1806 til Trinit. 1807. Controlbog over Ministerial-Forretning fra 1806 til D. Tr. 1807. Skole-Journal fra 1806 til May 1807.

Blidstrup Skole. Kirkesanger og Skole Lærer Elberg, Seminarist, underviser med megen Troeskab og Flid, men synes ikke at have Liv nok til at indaande Børnene Munterhed og Eftertanke. Mandtallet indbefattede 111 Børn, hvoraf 60 høre til øverste og 51 til Nederste Klasse. Af hiine savnedes 9 og af disse 14. Saavel i Øverste som i Nederste Klasse læses Lærebog og Catechismus uden ad, dog med Forskiel. I den øverste Klasse havde 20 Børn lært den heele uden ad, og i den nederste Klasse havde 11 Børn gjort Fremgang deri fra 2 til 5 Kapitler. Ligeledes læses Bibelsk Historie i begge Klasser, men i den Øverste ikkun af 22 uden ad, mere eller mindre. Jeg befandt ved Overhørelsen, at de flittige Børn, som havde lagt Vind paa nogenlunde stadig Skolegang, vidste at gjøre Rede baade for Lærebog og Catechismus med god Eftertanke, havde klart Begreb og sammenhængende Kundskab samt udviiste tildeels smuk Færdighed. Ligeledes blev der svaret ret vel af Bibelsk Historie. I den Øverste Klasse ere der 7, som skrive Sammen-skrift, og 7, som skrive efter Forskrift. For Resten skrives Bogstaver, hvormed ogsaa nogle i Nederste Klasse havde begyndt. I Regning havde 2 af øverste Klasse gjort Fremgang til de 4 Species, ellers adderede og subtraherede adskillige, ligesom og 3 multiplicerede, og 2 i Nederste Klasse begyndte at addere. I den øverste Klasse fandtes adskillige gandske vel øvede i Fædrenelandets Geographie. De læse ogsaa Skrift, have lært Psalmer og øves i Regning af Hovedet. Den nederste Klasse veyledes til at kiende Tal. Ogsaa her havde enkelte lært Psalmer. Den brave Skole Lærer anvender fra sin Side mueligst Flid. Men ustadig Skolegang, i sær fra Paaske af, formindsker Frugterne. I sær befandtes ved Bøglæsning hos en Deel usikker Stavning, fordi man af Forældrene selv fra Fortiden af var blevet veyledt, og Mange hasteligen for-

glemme ved deres Udeblivelse, hvad de ellers havde vidst at agte paa. Tillige fattes Læsebøger nok til behørig Afvexling. Imidlertid fandt jeg dog ved at forelegge fremmede Bøger til Læsning i den øverste Klasse 26 Børn, som med Hensyn til deres øvrige Fremgang og i Betragtning af deres Skolefliid kunde modtage hver sin Bog af større eller mindre Værdie til brugbar Foræring, og 8 i den Nederste Klasse, som ved rigtig Stavning samt god Læsning gjorde sig værdige hver til sin Bog i Forhold til deres Alder. Jeg tilønsker den duelige og retskafne Skolelærer, Hr. Seminarist Elberg, som tillige er Kirkesanger, al guddommelig Held og Velsignelse i sine troefaste og vel anvendte Bestræbelser.

- d. 31. *Blidstrup Kirke*. Sognepræsten Hr. Wederkinch prædikede over Evang. paa 1st Søndag efter Trinitatis i et lærerigt og vel udarbejdet Foredrag, med god Stemme, til Opbyggelse. Han catechiserer meget godt og messer ret vel. Kirkesanger og Skolelærer Elberg synger skikkelig, men ikke angenem, og catechiserer meget godt. Menigheden var i talrig Forsamling tilstede. Af den voxne Ungdom savnedes kun en eneste, som var kommet i Tieneste uden for Sognet. Den største Deel svarede gandske fermt efter Lærebog og Catechismus, med Eftertanke og temmelig Færdighed. Ikke faa imellem disse udmærkede sig. Enkelte viiste mindre Kundskab, men svarede dog til Fornøjelse. Nogle af de yngre behøvede Mindelse om at bevare i troefast Hukommelse, hvad der var lært. Men een udensogns fra trænger til mere Veyledelse. Man havde lært mangfoldige smukke Psalmer, vidste godt Beskeed i den Bibelske Historie og læste ret godt i Bog. Gud ledsage Menighedens virksomme Siesesørger Hr. Wederkinch med sin hulde Miskundhed og bekræfte hans troe Underlærer, Msr. Elberg, i sin vel anvendte Fliid til mangefold Gavn og Nytte!

- 1 Jun Søborg og Gilleleye Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Westergaards: Catechisationsbog 1806 – 36 Gg – 1807 – 28 Gg. Skolebesøgsbog – 1806 – 25 Gg – 1807 – 10 Gg. Collectbog fra 1806 til May 1807. Communionbog fra 1796 til Trin. 1807. Gilleleye Kirkebog fra 1749 til Apr. 1807. Søborg Kirkebog fra 1793 til Mart. 1807. Embedsbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført. b) Kirkesanger og Skole Lærer Bendtsens i Søborg: Catechisationsbog vexelviis af Bendtsen og Broust 1806 – 18 Gg – 1807 – 7 Gg. Tillysningsbog fra 1805 til 1 Tr. 1807. Rescriptbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført. Aftenlæsningsbog fra 1805 til febr. 1807. Skole-Journal fra 1806 til May 1807. c) Kirkesanger og Skole Lærer Broustes i Hedsberg: Aftenlæsningsbog fra 1765 til febr. 1807. Rescriptbog. Skole-Journal fra 1806 til May 1807. d) Kirkesanger og Skolelærers Guldbergs i Gilleleye: Catechisationsbog 1806 – 6 Gg. – 1807 – 2 Gg. Tillysningsbog fra 1764 til Dom. 1 Tr. 1807.

Aftenlæsningsbog fra 1780 til Febr. 1807. Skole-Journal fra 1806 til May 1807.

Søborg Kirke, hvor og Ungdommen fra Gilleleye. Sognepræsten Hr. Westergaard prædikede over Ps. 111,10 i jevnt og ordentligt Foredrag til Opbyggelse. Han catechiserer med Bog i Haand, simpelt, men rigtigt, og messer godt. Kirkesanger og Skole Lærer Bendtsen synger meget godt og catechiserer temmelig vel. Kirkesanger og Skole Lærer Broust synger skikkelig og catechiserer ikke ilde. Kirkesanger og Skole Lærer Guldberg synger nogenlunde, men hører kun Lectie ved at catechisere. Af Menigheden vare ikke saa faa tilstede. Men af begge Sogners Ungdom savnedes 24. For det meste kunde jeg være vel tilfreds med Ungdommens Svar, da man lagde skikkelig Kundskab for Dagen efter Lærebog og Catechismus med antageligt Begreb, og adskillige derved tillige udmærkede sig. Man vidste adskilligt af Bibelsk Historie, havde lært Psalmer og læste nogenledes i Bog. Men der fandtes og nogle, som uden Forespørsel vare antagne til Confirmation paa den blotte Catechismus, blandt hvilke 2 allerede havde forglemt meget af Troens Artikler. At disse 2 maatte paa nye lære, hvad der var glemt, førend de stedes til Alters, blev anbefalet, ligesom og at Cancelliets Tilladelse igiennem Biskoppen stedse bliver at ansøge, før nogen antages til Confirmation med Catechismus allene. Den meget flittige Sognepræst Hr. Westergaard varer troeligen paa sit Kald efter beste Evne. Gud vel-signe hans Fliid og styrke ham i sin tiltagende Alder ved Biestand og Kraft af sin Naades Fylde! I Skole-Journalerne findes Børnenes Fremgang antegnet.

Søborg Skole. Kirkesanger og Skole Lærer Bendtsen er en duelig Mand, vel skikket til Underviisning. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 15. I første Klasse havde 3 Børn begyndt at læse uden i ad [sic!] Lærebogen, og i anden Klasse havde 17 Børn lært den uden ad fra 1ste til andet og nogle til 4 Kapitel inclusive. Ved Overhørelsen vidste de for det meste at gøre temmelig god Rede for Mening og Indhold med skikkelig Eftertanke. Man havde ellers i 1ste Klasse lært Catechismus fra 2 til 5 Parter og i anden Klasse den heele eller dog de 5 Parter deraf. De flittige viiste ret godt Begreb. I den første Klasse blev Bibelsk Historie for det meste læst inden i, og i den anden [Klasse] havde man lært fra 2 til 4 og 5 af de Bibelske Historier uden ad. Hvad der var lært, blev ogsaa forstaaet. Ikkun 2 i første Klasse havde begyndt at skrive, men i anden Klasse havde 2 begyndt at skrive Sammenskrift, medens endeel af de andre lagde Vind paa at skrive gode Bogstaver og læse Skrift. I Regning have 2 gjort Fremgang til de 4 Species, da man i øvrigt adderer, subtraherer og multiplicerer. Ikke faa havde lært Psalmer i Overflødighed. Skolefliiden var meget forskellig. Nogle befandtes slet ikke

at have søgt Skole, andre havde været ustadige eller meget forsømmelige. Ved Læsning i fremmede Bøger prøvede jeg alle dem, der havde viist nogen Fliid, og opledte herved 25 Børn, som læste saa fermt eller i det mindste stavede saa rigtigt og vel, at jeg kunde forære hver af dem sin Bog, deels til Belønning og deels til Opmuntring, i Forhold til deres Alder og øvrige Fremgang. Skolens duelige Lærer, Kirkesanger Msr. Bendtsen fortjener Agtelse. Ieg tilønsker ham fremdeles al guddommelig Naade til at kunde virke mere og mere for Christelig Oplysnings heldige Fremvest.

- d. 2. *Gilleløye Skole.* Kirkesanger og Skole Lærer Msr. Guldberg er en forunderlig, selvklog og stiv Mand, som sætter sig ud over al anstændig Høflighed. Han er tillige meget døv og kan i Følge deraf ikke virke meget til sand Nytte. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 22. Ikkun 2 i første Klasse havde begyndt paa Lærebogen, men i den anden Klasse fandtes 12, som havde lært de 2 til 3 og i det højeste de 4 første Kapitler. De vidste nogenledes at gjøre Rede af Hukommelsen, men fattedes klart og sammenhængende Begreb, hvortil jeg dog erfarede, at de kunde lade sig vejlede. En Deel i begge Klasser havde lært Catechismus enten heel eller visse Parter deraf, gennemmelig de fem. Ogsaa heri kunde enkelte lade sig lede til Opmærksomhed paa Mening og Indhold. Nogle faa havde lært 3 til 4 Bibelske Historier. Der er kun 1, som skriver Sammenskrift, og 1 skriver Bogstaver. Men ingen regner. Mange havde slet ikke søgt Skolen, de fleste havde viist sig forsømmelige. Imidlertid opsøgte jeg iblandt de mindst forsømmelige de faa flittige Børn, i Alt 28, som deels med Hensyn til, at de dog havde lært noget enten af Lærebog eller Catechismus, og deels i Betragtning af, at de kunde hielpe sig nogenlunde frem ved Læsning i fremmede Bøger, kunde modtage hver for sig sin Bog af større eller mindre Værdie til videre Opmuntring. Ogsaa havde 29 lært Psalmer. Skolens gamle Lærer, Kirkesanger Msr. Guldberg, standses ikke lidet i sin Virksomhed ved Mangel af Hørelse. Han gjør imidlertid med Troeskab, hvad han formaaer. Det er ønskeligt, at han kunde sættes til Hvile paa antagelige og for ham passende Vilkaar, uden at han derfor skulde lide Tab i sit behørige Udkomme.

Hedsberg Skole. Kirkesanger og Skole Lærer Broust er ikke uduelig. Han forstaaer ret godt at udvikle Mening og Indhold for Børnene af Lærebog og Catechismus, synger meget godt med dem og behøver allene at anstrenge sig til større Livlighed. Ogsaa skriver han godt. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes Sex. I første Klasse havde 12 Børn læst de 5 Parter i Catechismus og 2 deriblandt tillige det første Kapitel af Lærebogen. I anden [Klasse] havde man lært de 3 til 4 første Kapitler. Men Bibelsk Historie brugtes ikkun til Indenadslæsning. Ieg befandt

ved Overhørelsen, at de, der nogenlunde havde søgt Skolen, kunde gandske godt giøre Rede for det, der var lært, med skikkeligt Begreb. Tre til Fire skrive Sammenskrift ret smukt, og omtrent ligesaa mange skrive Bogstaver. Men i Regning ere kun 3 sysselsatte endnu med Multiplications Tabel. De flittige havde for det meste lært mange Psalmer. Men deres Antal er ikke stort i Forhold til de mange, der udvise megen Forsømmelse. Ved anstillet Prøve med Boglæsning i fremmede Bøger forefandt jeg iblandt de nogenledes flittige 20 Børn, som deels kunde belønnes og deels opmuntres hver for sig ved Foræring af 1 Bog i Forhold til deres Alder og øvrige Fremgang. Skolens Lærer, Kirkesanger Broust, mangler ikke Duelighed til at undervise. Ved fortsat Fliid under tiltagende Skolegang maae Frugterne forøges og blive fra Tid til Tid mere og mere kiendelige.

- d. 3. Græsted og Maarum Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Schives: Catechisationsbog – 1805 – 15 Gg – 1806 – 13 Gg – 1807 – 1 Gg. Skolebesøgs-bog, befalet i Aaret 1805 – Deri skrevet under 21 Sept. 1805: »Aarsagen, hvorfor jeg ikke til Datum har besøgt nogen af mine Sogners Skoler, skal, saasnart jeg erholder Høyeste Rets Allernaadigste Kiendelse i Henseende [til] den for Samme indstevnede Sag imellem mine Skoleholdere og mig, blive fuldkommen godtgiort.«¹⁷⁸ Siden findes intet anført om Skolebesøg. Ieg skrev: »Foranførte skal blive meldt ved min Visitatz-Indberetning i Cancelliet, saavel som og at in[d]til Datum intet findes antegnet i Journalerne om Skolebesøg.« Græsted Kirkebog fra 1754 til Udgang af May 1807. it. for Maarum. Kaldsbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført. b) Kirkesanger og Skole Lærer Liebstes i Græsted: Comunionbog fra 1802 til 13 May 1807. Tillysningsbog fra 1800 til Dom. 1 Trin. 1807. Rescriptbog. Aftenlæsningsbog fra 1803 til febr. 1807. Skole-Dagbog fra 1802 til May 1806. Skole-Journal fra May 1806 til May 1807. Catechisationsbog for Liebst og Halberg – 1805 – 12 Gg – 1806 – 19 Gg – 1807 – 11 Gange. c) Kirkesanger og Skole Lærer Halbergs i Alume: Ældre Skole-Journal fra 1799 til Apr. 1806. Nye Skole-Journal fra May 1806 til May 1807. d) Kirkesanger og Skole Lærer Jørgensens i Maarum: Ældre Skole-Journal fra 1801 til Mart. 1806. Nye Skole-Journal fra Sept. 1806 til May 1807. Maarum Kirkes Communionbog fra 1754 til Dom. 23 Trin. 1805. Nye Communionbog fra 4de Onsdag i Faste 1806 til Tr. 1807. Catechisationsbog 1805 – 7 Gg – 1806 – 7 Gg – 1807 – 7 Gg. Aftenlæsningsbog fra 1804 til febr. 1807. Tillysningsbog fra 1803 til Dom. 1 Tr. 1807.

Græsted Kirke, hvor ogsaa Ungdom fra Maarum. Sognepræsten Hr. Schive prædikede over Rom. 10,10 meget kort, fordi han var svag for Brystet og havde længe været det. Hans Maal er tykt og vanskeligt at forstaae.

I Foredraget selv er liden Sammenhæng og ringe Lys eller Kraft. Han catechiserer nogenledes og messer taalelig. Kirkesanger og Skole Lærer Liebst synger meget godt og catechiserer ret vel. Han er Seminarist. Kirkesanger og Skole Lærer Stud. Halberg i Alume synger rigtigt, men catechiserer kun saa temmelig. Kirkesanger og Skole Lærer, Seminarist Jørgensen synger vel nok, men catechiserer kun nogenledes. Der blev spurgt to Gange, om noget var at andrage i Henseende til Lærerne, men intet Svar paafulgte. Af Menigheden havde en smuk Forsamling indfundet sig. Der savnedes fra Græsted Skole-District 7, fra Alume Skole-District 18 og fra Maarum Skole-District 40 af den voxne Ungdom. Blandt de tilstedeværende svarede den største Deel gandske fermt efter Lærebog og Catechismus, med godt Begreb og viiste klar og sammenhængende Kundskab. De øvrige svarede nogenledes vel efter Catechismus paa 2 nær, som bleve antegnede til at lære det mest fornødne paa nye, førend de antages til Alters. Adskillige vidste god Beskeed i Bibelsk Historie, og en stor Deel havde lært mange Psalmer. De læste for [overstreget: en Deel] det meste ogsaa godt i Bog. Paa Forespørsel til Menigheden, om noget var at andrage i Henseende til Lærerne, fulgte intet Svar. Sognepræsten Hr. Schive, som i lang Tid har været svag, skiønnes at have gjort sig al Umage for Ungdommens Oplysning og kan fremdeles ved fornyet Helbred virke til videre Fremgang, hvortil al guddommelig Velsignelse af gandske Hierte ønskes ham.

Græsted Skole. Skolelærer og Kirkesanger, Seminarist Liebst underviser meget godt i Religion, Skrivning, Regning og Geographie og lærer Børnene at synge godt, men synes ikke at vare nøye nok paa rigtig Stavning ved Boglæsningen, som ogsaa derfor hos de fleste er usikker og urigtig. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 23. I øverste Klasse var Lærebogen, enten for Størstedeelen eller noget deraf, læst uden ad saavel som for det meste den heele Catechismus og af Bibelsk Historie ikke lidet. De flittige Børn svarede med god Forstand, viiste klar og sammenhængende Kundskab og udmærkede sig tillige ved Liv og Færdighed. 14 øves i Skrivning, blandt hvilke 3 skrive ret godt Sammenskrift. Ogsaa ere denne Klasses Børn vel øvede i Hoved-Regning og have gjort smuk Fremgang i Fædrelandets Geographie. I anden Klasse læses Lærebog inden i og Catechismus uden ad. Her viiste sig den meste Ustadighed eller Forsømmelse i Skolegang. Men de flittigere vidste dog at svare med Eftertanke og havde Begreb om det, der var lært. Ved Boglæsning anstillede jeg Prøve i fremmede Bøger med alle dem, der havde viist nogen Stadighed ved deres Skolegang. Fire til Fem i blandt disse læste meget godt og fik derfor hver sin Bog af større Værdie til Belønning. Hos de øvrige savnedes derimod enten ved-

børlig Færdighed eller tilstrækkelig Fasthed i Stavning formedelst Mangel af Læsebøger i Skolen til høyst fornøden Afvexling, som bør afhielpes. Imidlertid oplegte jeg dog over 20 Børn, som kunde fortie-
ne, i sær med Hensyn til deres øvrige Fremgang, at opmuntres ved Foræring af 1 Bog til hver i Forhold til deres Alder og Evne, og havde saaledes den Fornøjelse at uddele 26 Bøger i alt for egen Regning. Skolens vel skikkede og duelige Lærer, Seminarist og Kirkesanger Liebst, har behørig Fordring paa Agtelse og fortjener Opmuntring. Gud styrke ham!

- d. 4. *Maarum Skole.* Kirkesanger og Skole Lærer, Seminarist Jørgensen synger meget godt med Børnene, men Lyst og Iver besjæler ham ikke ved deres Underviisning. Han veed ey heller at vejlede dem i sin Catechisation paa den rette Maade til lyst Begreb. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 39, mest af Nederste Klasse. I den øverste Klasse var Lærebogen, enten for det meste eller noget deraf, blevet læst og ligeledes Catechismus, som ellers fandt Sted, skjønt tildeels ikkun inden ad i nederste Klasse. Faa havde i øverste Klasse lært noget uden ad i Bibelsk Historie. Skrivning er i samme Klasse begyndt med 12, som dog ikke have bragt det stort videre end til at skrive Bogstaver. I Regning vide et Par eller tre at addere af Hovedet. Vel befandt jeg ved Overhørelsen, at adskillige ret godt erindrede sig, hvad de havde lært, og kunde modtage Vejledning til rigtige Begreber. Men Skolegang havde for det meste været ustadig og var af mange blevet gandske forsømt. Troefast og velanvendt Fliid var saa lidet at spore fra deres Side, der skulde lære, som fra deres Lærers Side, hvor Lyst og Iver behøvede den megen Opvækkelse, jeg fandt Leylighed til at give ham. I sær var jeg utilfreds i Almindelighed med Boglæsningen, som neppe hos 4 til 6 befandtes antagelig ved anstillet Prøve i fremmede Bøger. Imidlertid, for at oplive de Børn, der ikke havde viist alt formegen Ustadighed, samlede jeg dog, ved Hielp af Stavning, i Alt 23, som kunde faae hver sin Bog af mere eller mindre Værdie i Forhold til deres Alder. Nogle enkelte havde lært Psalmer. Her udfordres imidlertid fornyet Vindskibelighed til bedre Fremgang. Jeg ønsker og haaber, at Kirkesanger og Skole Lærer, Seminarist Jørgensen fordobler sin Virksomhed under Guds hulde Bestyrelse. At han i særskilte Timer giver adskillige Voxne god Vejledning til at skrive, er smukt.

Alume Skole. Kirkesanger og Skole Lærer Stud: Halberg synes mere at udmærke sig ved Jevnhed og Trods end ved gavnlige Fliid i sit Kald. Jeg maatte tæmme hans Udfald mod Sognepræsten ved skarp Advarsel. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 21. I øverste Klasse skulde 9 Børn have lært den største Deel af Lærebogen og de andre en Deel deraf tillige med Catechismus. Men ved at holde mig efter Forlangent

de til de 4 eller 5 første Kapitler erfarede jeg dog, at meget faa havde beholdt noget lidet i deres Erindring af det, der var lært, og at Lys eller Sammenhæng i deres Begreber ikke var at udfinde. Udeblivelse fra Skolen siden afvigte Paaske maatte tiene til Undskyldning. Imidlertid faldt det mig besynderligt, at man saa hasteligen kunde have forglemt, hvad der dog burde og kunde vides, i fald det fra først af var blevet retteligen lært og indskierpet. Skolens Lærer havde nyelig igientaget med Børnene, hvad han før havde fortalt dem, enten af Kongehuusets Historie eller af Fædrenelandets Geographie eller af Naturhistorie, og derpaa vidste de da nogenlunde at svare ham. Regning indskrænkede sig til at addere. Kun 4 til 5 skrive Sammenskrift, nogle flere skrive Bogstaver. Af Bibelsk Historie vidste nogle at svare noget hist og her. Ved anstillet Prøvelæsning i fremmede Bøger fandtes kun 4 til 5 blandt de flittigere, med hvilke jeg kunde være fornøyet. Alle de øvrige, som dog vare anførte iblandt de flittiges Antal, røbede Ubekjendtskab med rigtig Stavning, og adskillige vidste neppe at læse et Ord ret. Ieg maatte derfor alvorligen indskierpe uafbrudt Omhue for ordentlig Stavning og retskaffen Reenlæsning. Alligevel, for ey at bedrøve de kiære Børn, der dog havde viist nogen Fliid fra deres Side, uddeelte jeg 20 Bøger i alt til videre Opmuntring. Skolens Lærer, Msr. Halberg, som maatte selv tilstaae, at Børnenes Fremgang i det heele befandtes maaelig, og at saare megen Forbedring er høyst fornøden, gav Løfte om at vilde anstrenge muligst Fliid i hver Henseende for at fremme bedre Kundskab, hvorved han da ogsaa bidrager til forøget Skolegang. Ieg bør formode, at han bestræber sig for at opfylde sit Løfte til Gavn baa- de for Ungdommen og [til] Betyggelse for ham selv. Mange havde vel ogsaa lært Psalmer, men for det meste glemte dem igien. Det gjør mig ondt, at der gives saa megen Aarsag til Utilfredshed.

- d. 5. Esbønderup og Nødeboe Pastorat. Embedsbøger: a) Sogne Præstens Hr. Wantings: Catechisationsbog 1805 – 4 Gg – 1806 – 7 Gg – 1807 – 4 Gg. Skolebesøgsbog 1806 – 17 Gg – 1807 – 6 Gg. Esbønderup Kirke- bog fra 1798 til May 1807. Nødeboe Kirkebog fra 1799 til Apr. 1807. Embedsbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført. b) Kirkesanger og Skole Lærer Smiths i Esbønderup: Catechisationsbog – 1805 – 5 Gg – 1806 – 3 Gg – 1807 – 1 Gang. Heri antegnet Catechisation af Kirkesanger Bruun i Willingerød 1805 – 3 Gg – 1806 – 1 Gg – 1807 – 1 Gang. Aftenlæsningsbog fra 1801 til 1807 – høyst 4 til 5 Gg. Reskriptbog – Rescriptet indført af 28 Dec. 1804. Tillysningsbog fra 1804 til Dom. 2 Trin. 1807. Kirke-Control-bog fra 1801 til 1807 i May. Comunionbog fra 1802 til Trin. 1807. Skole-Journal fra 1 May 1806 til Jun. 1807. c) Kirkesanger og Skole Lærer Bruuns i Willingerød: Control Kirkebog

for Districtet fra 1800 til May 1807. Rescriptbog – Rescr. af 28 Dec. 1807 indført. Aftenlæsningsbog fra 1799 til febr. 1807. Skole-Journal fra May 1806 til Jun. 1807. d) Kirkesanger og Skole Lærer Halds i Nødeboe: Communionbog fra 1763 til Dom. 1 Tr. 1807. Tillysningsbog fra 1805 til Dom. 1 Tr. 1807. Rescriptbog – Rescr. af 28 Dec. 1804 indført. Skole-Journal fra 1 May 1806 til Jun. 1807. Control-Kirkebog fra 1798 til May 1807. Catechisat. Bog 1805 – 3 Gg – 1806 – 5 Gg – 1807 – 6 Gg. Aftenlæsningsbog fra 1802 til febr. 1807 – høyst 5 til 6 Gange.

Esbønderup Kirke, hvor og Ungdom fra Nødeboe. Sognepræsten Hr. Wanting prædikede over 1 Cor. 1,4-8 i et jævnt, men ordentligt og vel udarbejdet Foredrag, dog uden Liv og Færdighed. Da han i flere Uger havde haft Feber og laae syg deraf endnu Dagen tilforn, tillod jeg ham strax at gaae hiem og at blive hiemme for at ey forsvække sig. Jeg catechiserede altsaa paa hans Vegne og messede for ham. Kirkesanger og Skolelærer Smith synger godt og catechiserer med udmærket Fortrinlighed. Kirkesanger og Skole Lærer Bruun synger skikkelig og catechiserer ret vel. Kirkesanger og Skole Lærer Hald synger vel og catechiserer meget godt. Af Menigheden havde en smuk Forsamling indfundet sig. Der savnedes af den confirmerede Ungdom ikkun 2 fra Esbønderup Skole-District, men ingen fra Willingerød Skole-District og derimod ikke mindre end 12 fra Nødeboe Skole-District. I Almindelighed svarede Ungdommen gandske fermt efter Lærebog og Catechismus. Man udviiste rigtig og sammenhængende Kundskab, lagde god Eftertanke for Dagen, og de fleste gjorde Rede tilligemed Færdighed. Bibelsk Historie var dem vel bekiendt. De havde lært mange Psalmer og læste ret godt i Bog. Ogsaa de mindre Oplyste havde dog ret god Kundskab efter Catechismus. Sognepræsten Hr. Wanting kunde blot afholde sin Prædiken formedelst Feber-Svaghed, som alt i flere Uger hængede ved ham, og maatte derfor strax derefter søge sit Hiem. Jeg tilønsker ham, hvis Paapassenhed i sit Embede ellers ikke var at miskiende, ved Guds Biestand hastig og god Forbedring.

Esbønderup Skole. Skole Lærer og Kirkesanger, Seminarist Smith er en af de mest duelige, flittige og vel fortiente Mænd i sin Kreds, herlig begavet til forstandig og frugtbar Underviisning i alt, hvad der i Skole kan og bør læres. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 13 i nederste Klasse, hvor ogsaa den meste Ustadighed i Henseende til Skolegang har fundet Sted. I den første Klasse havde man læst, foruden Catechismus, de 2 til 3 og 4 eller 6 første Kapitler af Lærebogen samt en stor Deel af de Bibelske Historier og mange Psalmer. De flittige vidste at gjøre Rede med Forstand og viiste godt Begreb, smuk Eftertanke samt Livlighed og tilfredsstillende Færdighed. I den nederste Klasse var Catechismus blevet læst, enten heel eller nogle Parter deraf, samt

ogsaa noget af Bibelsk Historie. I begge Klasser legges der Vind paa Skrivning af Dreng og Piger, blandt hvilke adskillige ere komne saavidt, at de ey allene skrive efter Dictering, men ogsaa affatte deres Svar til opgivet Spørsmaal paa egen Haand. 40 Børn ere sysselsatte med Skrivning, 24 Dreng og 16 Piger, til kiendelig Fremgang. Man var i øverste Klasse vel øvet i Hoved-Regning, vidste smukt Besked om Europas Geographie og havde ikke ringe Bekiendtskab saavel med Naturlære som med Naturhistorie. Ieg anstillede Prøve med Boglæsning i fremmede Bøger med alle de Børn, der havde viist Stadighed og Fliid i deres Skolegang. For det meste læste de meget godt, med bestemt Nøysagtighed, fordi de stedse holdes til rigtig Stavning, og adskillige udmærkede sig ved deres Færdighed. Ieg opledte saaledes 27 Børn, som fortiente, hvert for sig, en Bog til Belønning, for [overstregt: det meste] en Deel af ikke ringe Værdi. Skolens meget duelige Lærer, Seminarist Smith, har ved sin utrættelige paa beste Maade anvendte Virksomhed og Fliid gjort sig fortient til fortrinlig Høysagtelse, Tillid og Kierlighed og har billig Fordring paa hæderlig Belønning. Gud velsigne og styrke ham!

- d. 6. *Nødeboe Skole.* Kirkesanger og Skole Lærer, Seminarist Hald synger ret godt med Børnene og mangler ikke Evner til at undervise med Nytte. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes ikkun To. I den øverste Klasse havde de fleeste begyndt paa Lærebogen, da ogsaa nogle havde gjort Fremgang til 2^{det} eller 3^{die} og 1 til Fierde Kapitel. Saavel i den nederste som i den øverste Klasse blev Catechismus læst. Ieg erfarede ved Overhørelse, at de, der havde viist nogen Fliid, temmelig vel erindrede, hvad der var lært, og at Ordenes rette Mening var blevet udviklet for dem, saa at de kunde svare med Eftertanke. Man havde i øverste Klasse vel ogsaa lært en Deel af de Bibelske Historier, men det meste var blevet forglemt. Derimod fandtes ikke faa at være vel øvede i Regning paa Tavle saavel som i Fædrenelandets og Europas Geographi[e] efter Landkort. Der ere 11, som lære at skrive deels Bogstaver og deels Sammenskrift. Man havde vel ogsaa lært Psalmer, men for det meste glemte dem igien. Ved anstillet Prøve med Boglæsning i fremmede Bøger opledte jeg 16 Børn, som kunde modtage, hvert for sig, sin Bog af mere eller mindre Værdie i Forhold til deres Alder og Fremgang for at opmuntre destomere til flittigere Skolegang. Kirkesanger og Skole Lærer, Seminarist Hald er ret vel oplagt til at undervise og veed at lede sine Børn til godt begreb. Gud forlene ham Held og Velsignelse.

Willingerød Skole. Kirkesanger og Skole Lærer Stud. Bruun har anvendt megen Flid til god Nytte og fortjener nu at være agtet for duelig Lærer. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 14. Saavel i øverste som nederste Klasse var Lærebog blevet læst tilligemed Catechismus

og en Deel af Bibelsk Historie, skjønt med Forskiel, i Henseende til flere eller færre Kapitler. De fleeste havde flittig søgt Skolen i afvigte Vinter, indtil Mark-Arbeydet begyndte ved Paasketid, da ikkun faa fra den Tid af havde indfundet sig. Imidlertid erfarede jeg med Fornøjelse, at ikkun enkelte havde glemt noget af det, der i Vinter var lært, da derimod de øvrige gjorde færdig Rede og svarede tillige med klart Begreb og sammenhængende Kundskab paa hvert Spørsmaal, som blev dem forelagt. En Deel er vel øvet i Regning paa Tavle. Nogle og tyve øves i Skrivning enten i Bogstav eller i Sammenskrift. Men Geographie og Natur Lære eller Naturhistorie er ikke blevet begyndt nu. Boglæsning befandtes for det meste ret god og Antagelig. Nogle ældre havde tabt noget i deres Færdighed formedelst længere Udeblivelse fra Skole. Alligevel opledte jeg ved anstillet Prøvelæsning i fremmede Bøger 32 Børn, Store og Smaa, som læste saa bestemt og rigtig, at jeg kunde forære dem hver sin Bog i Forhold til deres Alder og øvrige Fremgang. Ogsaa havde de fleste lært Psalmer, kiendte Tal og kunde sammenlegge dem uden synderlig Feyltagelse. Skolens Lærer, Studios Bruun, som tillige er Kirkesanger, har anvendt megen Flid til god Nytte, som paaskiønnes med tillagt Opmuntring til at fortsætte sine frugtbare Bestræbelser under Forvisning om Guds Velsignelse.

Vester Flakkebjerg herred

- d. 10. Sørbyemagle og Kirkerup Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Greves: Sørbyemagle Kirkes Ministerialbog 1750 – 1807 – Jul. Kirkerup Kirkes Ministerialbog 1753 – 1807 Jul. Kaldsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Skole-Visitatz- og Catechisationsbog samlede. Catech. i Aaret 1806 – 28 Gange – 1807 – 20 Gg. Skolebesøg i Aaret 1806 – 19 Gg – 1807 – 9 Gg. b) Kirkesanger Bruuns i Sørbyemagle: Læsebog i Byerne 1803 – 1807 febr. – lidet søgt – Erindring derom. Communionbog fra Aaret 1803 til 1807 i Jun. Skole-Journal fra 1802 til 1807 i Jun. Catechisat. Bog 1806 – 7 Gg – 1807 – 3 Gg. Tillysningsbog – 1805 til Dom. 6 Tr. 1807. c) Kirkesanger Enkebøllens i Sørbyemagle: Comunionbog fra 1801 til 1807 Jun. Catechisat. Bog – 1806 – 7 Gg. 1807 – 7 Gg. Læsebog i Byerne 1806 til 1807 febr., bedre indrettet end nogensteds – Navne, Alder – hvorover der handledes – hvorledes svaret – Rubrikvis for hver Maaned.

Sørbyemagle Kirke, hvor og Ungdom fra Kirkerup. Sognepræsten Hr. Greve prædikede over Ioh. 6,63-68 i god Orden, tydeligt, lærerigt og opvækkende. Hans S[p]rog er smukt, hans Stemme klar og hans Anstand tækkelig. Han catechiserer meget godt og messer gandske vel. Kirkesanger og Skole Lærer Bruun i Sørbyemagle synger maadeligt og catechiserer ikke anderledes end som en simpel Lectiehører. Kirkesanger og Skole Lærer Enkebølle i Kirkerup synger meget godt og catechiserer med noget mere Liv, men udvikler heller ikke Begreberne omstændelig. »Af Menigheden vare ikke faa tilstede. Iblandt den voxne og confirmerede Ungdom fra begge Sogner savnedes 14 i alt. Den største Deel svarede fermt og til megen Fornøjelse efter Lærebog og Catechismus. Man havde klart og sundt Begreb om de Christelige Lærdomme, kunde dem i deres rette Sammenhæng, viiste Tænksomhed og god Forstand. I det mindste havde enhver antagelig Kundskab efter Catechismus, og ingen røbede utilbørlig Vankundighed. Tillige vidste en Deel god Beskeed i den Bibelske Historie. Man havde lært mange Psalmer og læste for det meste ret godt i Bog. Kirkens værdige og troefaste Lærer, Sognepræsten Hr. Greve, vedbliver at gjøre sig fortient ved utrættelig Fliid og Aarvaagenhed af Christendoms frugtbare Udbredelse i sin Omkreds til Sædeligheds Fremvekt. Gud velsigne og belønne ham!«

- d. 11. *Kirkerup Skole.* Kirkesanger og Skolelærer Enkebølle synger meget godt,

underviser med Fliid og Forstand til virkelig Nytte, uagtet han behøver endnu at forhverve sig mere Øvelse i Catechisation. Af de paa Listen antegnede Børn fattedes 19. Skolegang havde for det meste ikke været stadig og stundum meget forsømmelig. Man havde gjort Fremgang i Lærebog fra 2 til 3 Kapitler, nogle til 5 og 6 Kapitler, enkelte havde læst den heel igiennem. Adskillige havde ligeledes lært noget mere eller mindre af Bibelsk Historie. Catechismus var dem alle bekiendt. Alle havde lært Psalmer og tildeels at kiende Tal. Men ikkun 3 til 4 befatte sig med ordentlig Regning, hvorved der fandtes 12, som deels skrive Sammenskrift og deels skrive Bogstaver. Ved Overhørelse befandtes de flittigere at have godt Begreb om det, der var lært, hvilket tillige bevaredes hos dem i god Hukommelse. Ved Boglæsning i fremmede Bøger røbede mange deres Forsømmelighed. Dog var Stavning ikke blevet tilsidesat. Ieg opledte 21 Børn, som kunde modtage hver for sig sin Bog til Foræring i Forhold til Alder og videre Fremgang, nogle til Belønning og andre til Opmuntring. Skolens vel skikkede Lærer, Kirkesanger Enkebølle, bestræber sig for at udrette, hvad mueligt kan være. Gud bestyrke ham og lade hans Omhue ikke være ubelønnet!

Sørbyemagle Skole. Kirkesanger og Skole Lærer Bruun er lidet oplagt til at give forstandig Underviisning. Børnene lære uden ad, men veyledes kun lidet eller intet til at fatte klart Begreb. Ey heller vaager han over nøyagtig Stavning. Tillige skal han være haard og stridig. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes ikke mindre end 34. Skolegang havde været saare ustadig og var for en stor Deel gandske blevet forsømt eller tilsidesat. Fremgang i Lærebog strakte sig almindeligviis til de første 3 Kapitler. Enkelte havde lært de 6 Kapitler, og et par skulde have lært Bogen heelt ud. Men Prøvelsen viiste sig for det meste Mangel af klart Begreb og af forstandig Eftertanke, da Læreren ikke selv kan give dem hertil vedbørlig Veyledning. Paa rigtig Stavning gives der heller ikke Agt med fornøden Omhue. Nogle faa havde lært de 10 første Historier i Birchs Bibelske Historie.¹⁷⁹ Omtrent 6 til 7 lære at skrive. Men ikkun een regner, omtrent de fleste kiende Tal. Faa havde lært Psalmer. Ved Boglæsning i fremmede Bøger sporedes i sær den store Mangel i rigtig Stavning og færdig Læsning. Her udfordres megen Opvækkelse til Nøyagtighed, Fliid og Tænkksomhed i hver Henseende. Ieg opledte imidlertid 20 Børn, blandt hvilke 5 til 6 kunde fortiene at belønnes hver for sig ved Foræring af en god Bog, som ogsaa blev dem meddelt. De andre fik hver for sig en Bog i Overensstemmelse med deres Alder og videre Kundskab til ydermere Opmuntring. Skolens Lærer, Kirkesanger Bruun, bør legge paa Hiertet, at rigtig Stavning indbefatter den rette Grundvold for bestemt og færdig Boglæsning, og at i øvrigt Børnenes Eftertanke stedse maae ledes ved fornuftig Catechisation.

- d. 12. Gimlinge Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Greves:¹⁸⁰ Catechisationsbog 1806 – 15 Gg – 1807 – 9 Gg. Skolebesøgsbog – 1806 – 19 Gg – 1807 – 14 Gg. Fortegnelse over Opfostringsbørn – 1806 – 2 – begge døde. 1807 – 1. Kirkebog fra 1737 – til Jun. 1807. Tilleg til Kirkebog over Fødde fra 1783 til Jul. 1807. Kaldsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. b) Degnens Msr. Thuuns: Controlbog over Fødde fra 1771 til 5 Jul. 1807. Controlbog over Døde fra 1771 til 3 Jun. 1807. Bye-læsningsbog fra 1799 til febr. 1807. Tillysningsbog fra 1805 til Dom. 7 Tr. 1807. Communionbog fra 1800 til Dom. 6 Tr. 1807. c) Skole Lærer Borrebyes i Gimlinge: Dag-Journal over, hvad der daglig læres, fra Jun. 1805 til Jul. 1807. Skolegangs-Journal fra 1805 til Jul. 1807. Hoved-Journal over heele Districtet Aaret igiennem fra 1805 til 1807. d) Skolelærer Lerche i Wommeløse: Journal fra 1 Oct. 1806 til Jul. 1807.
- Gimlinge Kirke.* Sognepræsten Hr. Tryde prædikede over Evangel. paa 7de Søndag efter Trinitatis til megen Opbyggelse, med Færdighed, god Anstand og klar Stemme, ordentlig og vel. Han catechiserer meget godt og messer skikkelig. Degnen Msr. Thuun synger godt og catechiserer ret vel. Menigheden var i talrig Forsamling tilstede. Af den voxne og confirmerede Ungdom savnedes 42. En god Deel udmærkede sig ved deres ferme og fuldstændige Svar efter Lærebog og Catechismus. De viiste klar og sammenhængende Kundskab, havde sundt Begreb, kiendte deres Bibelske Historie, læste temmelig vel i Bog og havde lært smukke Psalmer. Iblandt de øvrige fandtes adskillige, som ikkun vidste Catechismi Indhold, og nogle syntes at have forglemt, hvad de før havde lært. Imidlertid kunde de skikkelig læse i Bog, ihuekommende deres gl. Psalmer og lovede forøget Fliid. Kirkens virksomme og vel begavede Lærer, Sognepræsten Hr. Tryde, fortjener Taksigelse for sin utrættelige Niedkierhed i sit Embede. Gud velsigne og belønne ham. Den gode Underlærer, Degnen Msr. Thuun, er ligeledes agtværdig for vel anvendt Fliid. I Skole-Journalerne findes Børnenes Fremgang antegnet. Der svaredes, at ey noget var at andrage i Henseende til Lærerne.
- d. 13. *Gimlinge Skole.* Skole Lærer Borrebye er en udmærket duelig Mand i sit Fag, udrustet med de beste Læregaver og besælet af den utrætteligste Lyst og Iver. Af 94 paa Listen antegnede Børn savnedes 18. Her undervises i Lærebog, Catechismus, Bibelsk Historie, Bøglæsning, Skrivning, Regning, saavel af Hovedet som paa Tavle, tilligemed Geometrie og Geographie efter Børnenes Afdeeling i tvende Klasser, da ogsaa Psalmer læres i begge Klasser. Alle de, der havde beviist nogen Stadighed og Fliid i deres Skolegang, udmærkede sig, ey allene ved Færdighed i deres Svar efter Lærebog og Catechismus samt af Bibelsk Historie, men i Særdeleshed ved klar Indsigt, sundt Begreb og sammen-

hængende Kundskab. Der ere 28, [som] øves i Skrivning med større eller mindre Fremgang, og 39, som legge Vind paa Regning, hvoriblandt adskillige have giort Fremgang til Regula de Tri og Brøk. Ikke faa vidste god Beskeed i Geographie. Ogsaa nogle havde Forstand paa Landmaaling. Ved at prøve deres Boglæsning i fremmede Bøger opledte jeg tredive, som retteligen fortiente sig hver sin Bog af forskellig Værdie til Belønning. Flere kunde have giort Fordring derpaa, dersom der ikke var ufravigelig Regelheving stedse med det samme at tage Hensyn til flittig og stadig Skolegang. Naar Skolegang kunde blive stadigere, var der ingen [overstreget: ypperligere] mig bekiendt Skole nogensteds i Stiftet, som skulde overgaae den. Skolens ypperlige Lærer Msr. Borrebye underviser paa beste Maade med levende Indsigt og Færdighed, catechiserer særdeles godt og veed at lede Børnene til livligst Tænksomhed. Udrustet med skønne Læregaver besæles han tillige af den utrætteligste Lyst og Iver. Guds rige Naade være forherliget over ham til mangefold Velsignelse!

Wemmelse Skole. Skole Lærer Lerche har hverken Evne eller Lyst til at forrette sit Embede. Hans Sognepræst Hr. Tryde leverede mig skriftlig Besværing af 13 Jul. over hans Uduelighed, Forsømmelighed og Lige-gyldighed mod alle Formaninger, som skal komme til Undersøgelse. Tvende Bønder klagede mundtlig i Skolen over ham og lovede at levere mig deres Klage skriftlig i Hyllested, som da skal sendes videre.¹⁸¹ Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 24. I Alt skulle der være Sex til Syv efter Mandtallet, som skrive. [overstreget: Men Skole Lærerens egen Skrift er saa slet og næsten ulæselig, at der at intet Barn kan til Nytte deraf veyledes. Prøve blev heller ikke foreviist.] Nogle flere kien-de Tal, men have ikke lært at legge dem sammen. Regning har slet ikke Sted. Ved Boglæsning viiste sig megen Usikkerhed af Mangel paa behørig Veyledelse til rigtig Stavning. Nogle voxne Piger tilligemed et par Drengene havde lært Catechismus og de 4 første Kapitler i Lærebogen uden ad samt 8 til 10 Bibelske Historie. Men til at fatte Mening og Indhold var dem ikke givet Anvisning. Skolelæreren viiste selv ved sin egen Catechisation, at han ikke forstaaer, hvorledes han derved skal forholde sig. At imidlertid Børnenes sunde Forstand letteligen kunde opvækkes til Eftertanke, blev klart ved min Overhørelse. Ogsaa havde Sognepræsten ved sine Skolebesøg fremvirket de enkelte Beviser paa Tænksomhed, som nu og da yttrede sig hos de beste i blandt dem. Jeg fandt mig foranlediget til at lønne den Fliid, der allene fra Børnenes Side var anvendt, ved Foræring af en Bog til hver i sær for at opmuntre dem til ufortrøden Lærvillighed, uagtet det allene var deres gode Lyst og Villie, som kunde herved komme i Betragtning. Skole Lærer Lerche har ikke lagt for Dagen, at han besidder Kundskab eller Duelig-

hed. Man har tillige klaget over hans Forsømmelighed og Ulyst. Det skriftlige, som desangaaende leveres mig, skal efter Anordningerne komme til nærmere Undersøgelse.

- d. 14. Hyllested Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Galschiøts: Catechisationsbog 1806 – 27 Gg – 1807 – 15 Gg. Kaldsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Ministerialbog in duplo for alle 3 Mgheder til Jul. 1807. Skolebesøgsbog i Hyllested, Wensløw, Rhude udviser saare megen Omhue og Aarvaagenhed. b) Kirkesanger og Skole Lærer Lerches i Hyllested: Læsebog i Kirke og Bye fra 1805 til 1807. Skole-Journal fra 1801 til 1807 i Jul. Bog over Communion – Helsingøer – Fattig – Biskop [?] – Collect-Tavle 1804 til 1807. Ministerial-Controlbog fra 1803 til 1807. Tillysningsbog fra 1796 til Dom. 7 Tr. 1807. Comunion-bog til Dom. 5 Tr. 1807. c) Kirkesanger og Skolelærer Lerches i Wensløw: Læsebog i Kirken til Jul. 1807. Læsebog i Byen fra 1794 til May 1807. Communionbog til Dom. 1 Tr. 1807. Ministerial-Controlbog til 1806. d) Kirkesanger og Skole Lærer Hansens i Holsteinborg: Catechisationsbog i Kirke fra 1800 til Mart. 1807. Ministerial-Controlbog fra 1800 til Jun. 1807. Byelæsnings Bog fra 1805 til Apr. 1807. Comunion-Bog til Dom. Tr. 1807.

Hyllested Kirke. Sognepræsten Hr. Galschiøt hindredes ved sin Hustrues dødelige Sygdom, at han ikke kunde være tilstede.¹⁸² Capellan pro loco Hr. Hovitz prædikede over Col. 1,12-13 i et godt Sprog, med Orden og Færdighed til Opbyggelse – Han catechiserer temmelig vel og messer ypperlig. Kirkesanger Lerche i Hyllested synger og catechiserer ret godt. Kirkesanger Lerche i Wenslew synger og catechiserer skikkelig. Kirkesanger Hansen i Holsteinborg synger og catechiserer antagelig. Af Menigheden var en god [Forsamling] tilstede. Ingen savnedes af den voxne Ungdom, paa 2 nær, fra alle 3 Sogner. Man svarede for det meste meget fermt efter Lærebog og Catechismus, udviiste godt Begreb, sammenhængende og tydelig Kundskab og lagde tillige Bekiendtskab for Dagen med Bibelsk Historie. Ligeledes havde mange lært Psalmer af den Evangelisk-Christelige Psalmebog. Boglæsning var i Almindelig[hed] gandske god. Ieg havde megen Aarsag til at glæde mig over en vel oplyst Ungdom, som ikke lidet udmærkede sig til Hæder og Roes for sin troefaste Lærers vel anvendte Fliid. Sognepræsten Hr. Galschiøt, nidkier og retskaffen i sin Embeds Førelse, indsigtfuld og duelig, fortienner største Taksigelse. Gud velsigne og belønne ham! Iligemaade fortienner den velbegavede Capellan Hr. Hovitz al Opmuntring og Agtelse. Angaaende Børnenes Fremgang findes behørig Antegnelse i Skole-Journalerne. Der blev svaret, at man ikke havde noget at andrage i Henseende til Lærerne.

Hyllested Skole. Kirkesanger og Skole Lærer Johannes Lerche er flittig nok og kan skikkelig godt vejlede Børnene til rigtigt Begreb, men han er ikke nøyagtig eller paapassende ved Bøglæsning, saa at Mængden derfor læser skiødesløst. Af de paa Listen antegnede Børn vare 16 udeblevne. Her undervises efter Klasser i Lærebog, Catechismus og Bibelsk Historie. En Deel undervises tillige i Skrivning, men de mig foreviiste Bøger indeholdt ikkun Bogstavskrift foruden Sammenskrift af een allene. Regning var nyst blev[et] begyndt med en eneste. De større Børn havde lært Psalmer, men faa eller ingen af de mindre. Ved Overhørelsen udviste en god Deel ikke Færdighed allene, men Eftertanke og sammenhængende Begreber i deres Svar. Derimod befandtes Bøglæsning, ved anstillet Prøve i fremmede Bøger, for det meste meget skiødesløs og uordentlig af Mangel paa Øvelse i rigtig Stavning. Jeg oplegte imidlertid, ved at prøve dem alle, 20 Børn, som kunde fortie at opmuntres ved Foræring en af Bog til hver i Forhold til deres Alder og Skoleflid. Gud styrke Skolelærer og Kirkesanger Johannes Lerche, som ey forsømmer at lede Børnene efter Evne til rigtigt Begreb og Indsigt, har heller ikke undladt at vare paa Nøyagtighed ved Indenadslæsning, paa det at Grundvolden for al Kundskab, som beroer paa sikker og færdig Bøglæsning, ikke skal forrykkes.

- d. 15. *Wensløw Skole.* Kirkesanger og Skole Lærer Christian Frederich Lerche er ganske vel oplagt til at undervise og kan udvikle de simple Begreber af Børnelærdommen med Forstand. Han holder Børnene til at lære uden ad og befæster dem i god Stavning. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes kun eet. Her undervises, giennem 2 Klasser, i Lærebog, Catechismus, Bibelsk Historie, Bøglæsning, Skrivning og Regning. De fleste Børn havde udviist antagelig Flid, hvorimod Andre havde været destomere forsømmelige. Baade Lærebog og Catechismus vidste de flittige at gjøre smukt Rede for med godt Begreb og klar Indsigt. I Bibelsk Historie var gjort Begyndelse til videre Fremgang. Omtrent Tolv Børn øvedes i Sammenskrift, og Syv havde begyndt at skrive Bogstaver. Fem regnede de første Species, og fem og Tyve kiendte Tal. Man var i Bøglæsning omhyggeligen blevet tilholdt at stave og læse ret. Ved at prøve dem alle i fremmede Bøger fandt jeg 18 Børn, som i Betragtning af deres Skoleflid som med Hensyn til deres Nøyagtighed og Færdighed i at læse kunde ansees for værdige til at modtage hver for sig sin Bog af større eller mindre Værdie til Belønning. Snart alle havde tillige lært Psalmer. Skolens velskikkede Lærer, Kirkesanger Carl Frederik Lerche, har i Særdeleshed gjort sig fortient ved sin Aarvaagenhed over rigtig Stavning, som god Læsning maa være grundet paa, samt ellers ogsaa med Held bestræbt sig for at udvikle Lærdommens Indhold til fornøden Oplysning for de Lærvillige.

Ieg skønner paa hans Fliid og tilønsker ham af Hiertet al guddommelig Velsignelse.

Rhude Skole. Kirkesanger og Skole Lærer Jensen, Seminarist fra Brahe-Trolleborg, besidder gode Kundskaber og anvender megen Fliid, men savner den Livlighed, som udfordres til at opvække Tænksomhed hos Børnene og skaffe dem Aands Kraft og Munterhed. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes Fem. Fiorten havde viist sig forsømmelige ved deres Skolegang. Tre og Tyve befandtes derimod at have været flittige, nogle mere, andre mindre. Her undervises i Lærebog, Catechismus, Bibelsk Historie, Boglæsning, Skrivning, Regning, Geografie, Naturhistorie, Historie og Tydsk. Ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus fandt jeg god Indsigt og Eftertanke hos de flittige, blandt hvilke i Særdeleshed nogle udmærkede sig tillige ved deres færdige og ferme Svar. Men de forsømmelige havde glemt, hvad der tilforn var blevet dem indprentet. I den Bibelske Historie skal det begyndte fortsættes og forøges. Meget smuk Skrivning har her Sted for det meste. Sexten skrive Sammenskrift, og Fire skrive Bogstaver. Baade Piger og Dreng opviste Prøver saavel af Latinsk som Dansk Skrift til fuldkommen Biefald. Sytten have gjort mere eller mindre Fremgang i Regning paa Tavle. Men Regning af Hovedet sættes og nu i Gang. Adskillige vidste god Beskeed om Fædrenelandets Geografie og om Europa i Almindelighed paa Landkortet. De kunde ligeledes gjøre Rede for det væsentligste i Naturhistorie. Mærkelige Tildragelser i Historien var dem heller ikke ubekjendt. En Deel havde lært Psalmer. Ved at prøve deres Indenadslæsning i fremmede Bøger fandt jeg Anledning til at belønne To og Tyve Børn, ethvert med sin Bog i Forhold til deres Alder og øvrige Fremgang. Ikke faa forhvervede sig Bøger af megen Værdie. Skolens velskikkede med gode Kundskaber udrustede Lærer, Seminarist Jensen, anvender utrættelig Fliid og virker paa de lærvillige til megen Nytte. Ikkun at Livlighed og Froesind maatte forøges. Guds rige Velsignelse belønne og styrke ham!

- d. 16. Ørsløv Pastorat. Embedsbøger: *a)* Sognepræstens Hr. Schous: Kaldsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. Ministerialbog for Ørsløv og Bierre fra 1800 til D. 6 Tr. 1807. Catechisationsbog i Ørsløv – 1806 – 20. Gg – i Bierre 16 Gg. 1807 i begge Kirker til Dom. 7 Tr. 21 Gg. Skolebesøgs Bog i Ørsløv, Bierre, Glenøe 1806 – 43 Gg. 1807 – til May 19 Gange. *b)* Kirkesanger og Skole Lærer Hansens i Ørsløv: Skole-Journal fra 1800 til Jul. 1807. Aftenlæsningsbog fra 1805 til febr. 1807. Communionbog fra 1804 til Dom. 3 Tr. 1807. Tillysningsbog fra 1804 til Dom. 7 Tr. 1807. Catechisationsbog for 1806 – 10 Gg – 1807 til D. 6 Tr. 10 Gg. *c)* Kirkesanger og Skole Lærer Roesings i Bierre: Skole-Journal fra

1800 til May 1807. Degnelæsningsbog for den voxne Ungdom i Skolen 1804 til Mart. 1807. Tillysningsbog fra 1805 til Dom. 7 Tr. 1807. Catechisationsbog – 1806 – sielden formedelst Mangel af Ungdom – 1807 – 4 Gg, saavidt kan skiønnes. Communionbog fra 1768 til Dom. 4 Tr. 1807. d) Skole Lærer Bresons paa Glenøe: Skole-Journal fra 1800 til Jun. 1807.

Ørsløv Kirke, hvor ogsaa Ungdom fra Bierre. Sognepræsten Hr. Schou prædikede over Ps. 78, 6te og 7^{den} Vers, grundigt og opbyggeligt, men ikkun med svag Stemme og uden synderlig Talegave. Han catechiserer ret godt, men messer kun taalelig. Kirkesanger og Skole Lærer Hansen, Seminarist, synger godt og catechiserer gandske vel. Kirkesanger og Skole Lærer Roesing synger skikkelig, men vidste ingen Færdighed i at catechisere. Menigheden var i skikkelig Antal tilstede. Af den confirmerede Ungdom savnedes 7 fra Ørsløv Sogn og 10 fra Bierre Sogn. Den største Deel af de tilstedeværende, i alt 107 Personer, svarede fermt efter Lærebog og Catechismus, med godt Begreb og med klar Indsigt i de Christelige Lærdømmes rette Sammenhæng til Beviis paa Lærernes vel anvendte Fliid ved deres idelige Catechisationer. Adskillige viiste tillige god Bekiendtskab med den Bibelske Historie. De havde iligemaade lært Psalmer og læste for det meste ret godt i Bog. De svagere og mindre flittige havde dog Forstand paa Catechismi Indhold, og ingen var at opdage, som kunde ansees for heel vankundig. Ieg skiønner taknemmeligst paa den værdige Sielesørgers, Sogne Præsten Hr. Schous, utrættelige Virksomhed og nidkiere Omhue for at udbrede og forøge Christelig Oplysning til Gudfrygtigheds Fremvekt. Herren velsigne og belønne ham rigeligen af sin Miskundheds Fylde til sildig Alderdom! Ogsaa Under Lærernes Flid fortienner at paa-skiønnes. Skolebørnenes befundne Fremgang findes antegnet i Skole-Journalerne. Der blev svaret i Menigheden, at ikke noget var at andrage.

Glenøe Skole. Skole Lærer Jens Breson har den Fortieneste, at han i sær lærer Børnene godt at stave og læse samt holder dem til nøyagtig Udenadslæsning, men til at udvikle Begreberne er han dog ikke saa færdig, som han indbilder sig at være. Børnene samledes til Overhørelse i Ørsløv Kirke om Eftermiddagen. Af de paa Listen antegnede [Børn] savnedes 8. Men 12 var tilstede. Man havde læst 3 til 4 eller 5 Kapitler af Lærebogen samt de 5 Parter og Huustavlen i Catechismus tilligemed nogle Bibelske Historier og 2 til 3 eller 10 til 16 og 20 Psalmer. Skrivning øves af 8 Børn, men ikkun 2 Skrivebøger bleve foreviiste. I Regning var ingen kommet videre end til at kiende Tal. Ved Overhørelsen befandtes de 11 Børn at have lært ret godt, hvad de havde at giøre Rede for, men til at agte paa Mening og Indhold behøvedes

nøyere Veyleedelse. Den Tolvte havde forglemt alt, hvad han tilforn kan have vidst. Med Indenadslæsningen fandt jeg mig i Særdeleshed fornøyet. De læste i fremmede Bøger med en Bestemthed og Færdighed, som lagde for Dagen, at idelig Øvelse i rigtig Stavning finder Sted til Roes for deres Lærer. Jeg uddeelte 11 Bøger iblandt dem til deres Opmuntring. Skolens velskikkede Lærer Jens Breson fortienner herfor Velsignelse. Gud styrke ham.

- d. 17. *Ørslew Skole.* Kirkesanger og Skole Lærer Hansen, Seminarist fra Brahetrolleborg, har vel adskilligt tilbage af Fyensk Stivhed, men er dog nu ved Erfaring blevet overbeviist om, at det ey hielper at præke lange Moraler for Børn, som lettelig vænne sig til at svare Ia og Ney uden at tænke eller vide mere end det selv samme. Hans Børn maae nu lære uden ad ligesom i andre Siellands Skoler, efterat Stykket er gaaet igiennem for dem – og see, de vide nu at svare vel. Dog har Nedladelse til omhyggelig Stavning ikke saa gandske vundet Seyer endnu over Stivheden. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes Fem. Tolv af de tilstedeværende havde enten været forsømmelige i deres Skolegang eller gandske forsømt. Ved anstillet Overhørelse efter Lærebog og Catechismus erfarede jeg med Fornøyelse, at de flittigere Børn ey allene vidste at svare med Færdighed, men ogsaa kientde de Christelige Lærdommes rette Sammenhæng og havde klart Begreb om alt, hvad der var lært, saa at baade Forstand og Hukommelse ved deres Lærers Fliid havde vundet Lys og Kraft. Ligeledes blev [der] svaret vel og med Eftertanke af Bibelsk Historie. Fiorten Børn lagde Vind paa Skrivning, blandt hvilke ogsaa de flittige udmærkede sig ved en smuk og tydelig Haand. Syv øves i Regning, tildeels af Hovedet. Fire af de flittigste vide nogenlunde Beskeed om Fædrenelandets Geographie, have ogsaa fattet adskilligt af Naturlære og Naturhistorie. Man havde iligemaade lært Psalmer. Ved Indenadslæsning i fremmede Bøger savnedes undertiden bestemt Nøyagtighed formedelst liden Øvelse i Stavning, eller man hastede formeget og viiste Skiødesløshed. Imidlertid kunde jeg dog uddeele 13 Bøger til Opmuntring for de Beste. Skolens Lærer, Kirkesanger og Seminarist Hansen, som besidder gode Kundskaber, fortienner Biestand til at faae Skolegang formeret og bedre vedligeholdt, paa det at Lyst og Livlighed maae blomstre desmere og fremvirke desto rigere Velsignelse.

Bierre Skole. Skole Lærer Roesing er gammel, men har dog Kraft og Rørigheid endnu. Imidlertid strækker sig hans Underviisning ikke videre end til simpel Ord-Forklaring, og ved Bøglæsning forsømmer han at agte nok paa rigtig Stavning. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 14. Skolegang havde for det meste været ustadig, og i flere Aar efter hinanden vare adskillige reent udeblevne, hvorved deres for-

hen havde Kundskab blev tabt, og i sær deres Indenadslæsning ikke lidet forværredes. De flittigere, som havde læst fra 2 til 6 Capitler i Lærebogen samt heele Catechismus for det meste, kunde dog svare med skikkeligt Begreb eller i det mindste modtage Veyledelse til at forstaae Mening og Indhold. Men Øvelse fattedes dem. Adskillige havde lært nogle Bibelske Historier meget vel og kunde svare deraf med Forstand. En Deel havde ogsaa lært Psalmer. Omtrent 14 Børn øves i Skrivning, men ikkun de halve skrive Sammenskrift. Ingen regner. De flittigste kiende kun Tal og intet videre. Ved Indenadslæsning i fremmede Bøger viiste sig hos mange megen Ukyndighed eller Skjødesløshed og Usikkerhed. Formedelst Mangel af idelig og rigtig Stavning havde de fleste tilvant sig at læse hen i Væiret uden Sands og Agtsomhed, saa at Læsningen blev alt for jaskende og fuseragtig. Alligevel opledte jeg 17 Børn, store og smaa, hos hvilke det lykkedes at kunde faae anbragt en Bog hver sin til Foræring for at opmuntre dem. Skolens Lærer, Kirkesanger Roesing, har i sær at fremme ordentlig Læsning, og til den Ende bør han alvorligen overholde færdig Stavning hos de større som de mindre, paa det at sikker Grundvold til at bygge deres videre Kundskab paa maae blive lagt.

- d. 18. Haarsløw og Tingjellinge Pastorat. Embeds-Bøger: a) Sognepræstens Hr. Brorsons: Kaldsbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 findes ikke. Fortsat Kaldsbog fra 1784 – her findes Rescript. Ministerialbog for begge Kirker fra 1743 til Jun. 1807. Catechisation i Haarløw 1806 – 24 Gg – 1807 – 15 Gg – i Tingjellinge 1806 – 19 Gg – 1807 – 14 Gg. Skolebesøgsbog i 2 Skoler – 1806 – 33 Gg – 1807 – 20 Gg. b) Kirkesanger og Skole Lærer Poulsens i Haarsløw: Rescriptbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført. Communionbog fra 1793 til Dom. 2 Trin. 1807. Tillysningsbog fra 1796 til Dom. 6 Tr. 1807. Aftenlæsningsbog fra 1806 og Kirke-Catechisat. Bog samt begge Deelee 1807 – nemlig i Byerne 1806 – 14 Gg. og 1807 – 15 Gg, men i Kirker 1806 – 4 Gg og 1807 – 3 Gg. Skole-Journal fra 1806 til 1807 Jul. M. c) For Tingjellinge Sogn af den gl. resignerede Degn, indtil nye Kirkesanger beskikkes, Hr. Breson: Communionbog fra 1806 til D. 4 Pasch. 1807. Byelæsningsbog 1806. Tillysningsbog til Dom. Tr. 1807 – og af Skolelærer Sebast. Prom: Skole-Journal fra 1795 til 1807 Jul.

Tingjellinge Skole. [Den] Gamle vanføre Skole Lærer Seb. Prom er mestendeels døv og kan lidet see, saa at han høyligst behøver en Medhielper. Sognefogeden sagde paa Bøndernes Vegne, at de gierne vilde sammenskyde noget til Hielp – Memorial blev lovet med deres Underskrift. Naar samme leveres mig, skal den indgaa i Cancelliet.¹⁸³ Af de paa Listen antegnede Børn savnedes kun 1. Adskillige af de tilstede-

værende havde læst de 5 til 6 første Kapitler i Lærebog foruden de 5 Parter i Catechismus, hvilke sidste ogsaa tre til fire af de mindre Børn havde lært. De fleste svarede godt uden ad og havde ikke glemt, hvad der var lært. Men til at fatte Begreb om Mening og Indhold var aldeles ingen Veyledelse givet dem. De læste op uden at forstaae, og det var ikke let at faae dem opvakte til Tænksomhed, fordi de ikke vare vante til andet end blot at ramse. Psalmer havde de lært. Sex lagde Vind paa Skrivning, men til liden Fremgang. Ingen regnede. Nogle kiendte Tal, men vidste ikke at legge dem sammen. Ved Indenadslæsning i fremmede Bøger viiste sig megen Usikkerhed og Skiødesløshed formedelst Mangel af rigtig Stavning og tilbørlig Øvelse. Dog opledte jeg 8 Børn, som kunde agtes værdige til at opmuntres hver for sig ved Foræring af 1 Bog. Den gamle, meget affældige Skole Lærer Sebastian Prom trænger høyligst til en Medhielper, i fald der ikke kan udfindes Middel til at lade ham resignere sit Embede med antagelig Pension, saa at en nye ordentlig Skole Lærer vorder antaget.

Haarsløw Skole. Kirkesanger og Skole Lærer Poulsen mangler ikke Duelighed, men har ikke det fornødne Liv og er vel noget for selvklog. Han fik imidlertid saa skarpe Paamindelser om at rette sig efter sin Sognepræstes Veyledelse, at han formodentlig bliver taalelig. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 8de. Tretten havde viist liden Fliid i Skolegang. Men Fire og Tyve havde derimod søgt Skolen med upaaklagelig Stadighed. I Lærebogen havde de flittigste giort Fremgang til siette Kapitel. Man læste ellers de fem Parter i Catechismus, og nogle havde lært adskillige Bibelske Historier. For det meste havde ogsaa alle lært Psalmer. Skrivning strakte sig hos de fleste til Bogstaver. Dog havde 4 begyndt paa Sammenskrift. To til Tre øvedes i Regning af Hovedet efter de tre første Species, men ellers var Mængden indskrænket til at kiende Tal. Ved Overhørelsen erfarede, at man havde temmelig vel lært uden ad, og at der ikke fattedes nogenlunde Begreb om Ordnes Mening og Indhold. Dog bliver Tænksomheden at øve og skierpe mere og mere ved forstandig Udvikling af hver Læresetning for sig i Sammenhæng med det heele. Ved Indenadslæsning i fremmede Bøger viiste det sig, at god Grundvold var lagt hos de flittige ved rigtig Stavning, saa at de læste bestemt og uden Feyl. Imidlertid havde dog Skiødesløshed ogsaa herved indsneget sig hos adskillige, som har til Følge, at god Læsning snarligen fordærvs. Alligevel kunde jeg dog faae Anledning til at opmuntre 21 Børn, hvert Barn for sig, ved Foræring af en Bog, ved Hielp af hvilke de nu og da bør anføres til Afvexling og derved bestyrkes saavel i Fasthed som i Færdighed. Skolens Lærer, Kirkesanger Poulsen, har ikke Mangel paa Indsigt og Evne, kun at Undervisningen besieles af større Livlighed, og at der ideligen va-

res med al Omhue paa færdig Stavning. Jeg tilønsker ham Styrke fra Gud ledsaget af megen Velsignelse.

- d. 19. *Haarsløw Kirke, hvor Ungdommen fra Tingjellinge.* Sognepræsten Hr. Brorson prædikede over Evangel. Dom. 8 Tr. i et godt og tydeligt Fordrag, med smuk Anstand, til Opvækkelse, men dog ikke med fuld Evangelisk Aand. Han catechiserer fortrinlig godt og messer skiønt. Gamle Degn Breson, som endnu forretter i Tingjellinge, synger og catechiserer ikke slet. Kirkesanger og Skole Lærer Poulsen synger maadelig og catechiserer hartad slettere. Menigheden var i smukt Antal forsamlet. Af begge Sogners voxne Ungdom savnedes ikkun 3. Den største Deel svarede fermt, til megen Fornøyelse, da baade Lærebog og Catechismus var blevet saa treffelig udviklet for dem af deres troefaste Sælesørger, at hvert Begreb indlyste dem klart og levende i sin fulde Sammenhæng. Ogsaa var Bibelsk Historie dem vel bekiendt. De havde lært mange Psalmer og læste godt i Bog. Enkelte, som viiste mindre Færdighed, havde dog antagelig Kundskab. Mit Arbeyde blev her forrettet med megen Glæde. Jeg kan ey noksom bevidne, hvor høyligst jeg skiønner paa den utrættelige Omhue og den forstandige Aarvaagenhed, som Menighedernes retskafne Sælesørger, den velbevandede og indsigtfulde Sognepræst Hr. Brorson, uden Afladelse anvender for Christelig Oplysnings frugtbare Udbredelse til sand Gudfrygtighed. Herrens Velsignelse være mangfoldiggjort over ham og hans til sneehvid Alderdom! Om Børnenes Fremgang findes Antegnelse i Skole-Journalerne. For Resten blev der svaret i Menigheden, at ikke noget var at andrage.

- d. 20. *Tierebye Pastorat.* Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Falchs: Skolebesøgs-Bog 1806 – 17 Gg – 1807 – 10 Gg. Catechisationsbog 1806 – 20 Gg. – 1807 – 17 Gg. Ministerial-Bog fra 1804 til Jul. 1807. Kaldsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. b) Degnens Bresons: Tillysningsbog fra 1801 til Dom. 8 Tr. 1807. Byelæsningsbog fra 1789 til febr. 1807. Ministerial-Controlbog fra 1765 til 1807 D. 8 Tr. Communionbog fra 1788 til Dom. 7 Tr. 1807. Catechisat. Bog – 1806 – 8 Gg. – 1807 – 3 Gg. c) Skolelærer Christensens: Skole-Journal fra 1803 til 1807 Jul.

Tierebye Kirke. Den gl. Sognepræst Hr. Provst Falch har resigneret, men lever endnu. Den yngre Hr. Abr. Falch, nu Sognepræst, prædikede over Matth. 13,4 og følg. rigtig, i god Orden, til Opbyggelse, men noget ængstelig. Han catechiserer godt og messer vel. Degnen Breson synger skikkelig og catechiserer godt. Menigheden var talrig tilstede. Af den voxne Ungdom, som paa Listen var antegnet, savnedes 19. I blandt Karlene fandtes ikke faa og iblandt Pigerne mange, som udviiste fuldstændig Kundskab, klart Begreb og god Færdighed i deres

Svar efter Lærebog og Catechismus. En Deel havde beholdt de mest fornødne Sandheder af Catechismus i deres Erindring. Men ogsaa nogle, i sær blandt Karlene, havde næsten forglemt alt, saa at Paamindeelse om flittigere Besøg i Kirken ved Catechisation og ellers ved Byelæsning maatte dem indskierpes. Man havde i øvrigt for en Deel lært smukke Psalmer og læste skikkelig i Bog. Den yngre Sognepræst Hr. Abraham Falch har allerede virket meget ved sin Aarvaagenhed og Fliid til forøget Oplysning. Gud velsigne fremdeles hans troefaste Bestræbelser og lønne ham i sit Arbejde ved naaderig Medvirkning til Gudfrygtigheds Befæstning og Fremvext!

- d. 21. *Tierebye Skole.* Skole Lærer Studiosus Christensen er en duelig, meget flittig og retsindig Lærer, som anvender alt mueligt for at gavne i sin Kreds. Af de paa Listen antegnede 79 Børn savnedes 24. Her undervises i Lærebog, Catechismus, Bibelsk-Historie, Skrivning finder Sted, Psalmer læres, og Regning af Hovedet er begyndt. Skolegang var af en Deel blevet forsømt. De flittigere lagde for Dagen ved deres færdige Svar efter Lærebog og Catechismus samt af Bibelsk Historie, at Skolens flittige og duelige Lærer, Studiosus Msr. Christensen, som catechiserer med Forstand i beste Sammenhæng, havde indplantet dem klart Begreb, saa at de kiendte Mening og Indhold af alt, hvad deres Hukommelse bevarede. Ieg kunde gaae frem med dem fra Sætning til Sætning, vende og forandre mine Spørsmåale efter Behag og fik altid rigtigt Svar med livligst Indsigt til megen Fornøjelse. I Boglæsning viiste sig hos adskillige mangehaande Uagtsomhed, skjønt her drives omhyggeligen paa tilbørlig Stavning og Retlæsning. Men det var Følge af Skolegangs Ustadighed. De fleste havde af lige Aarsag forglemt enten mere eller mindre af deres lærte Psalmer. Imidlertid fandt jeg dog, ved at prøve Indenadslæsning med hvert Barn i fremmede Bøger, tilsammen 29 Børn, som kunde ansees for værdige til at opmuntres ved Foræring af en Bog, hvert for sig i Forhold til Alder og Fliid. Adskillige blandt disse fik Bøger af kostbar Værdie. Den brave Skolens Lærer fortjener [overstreget: al] Belønning og Taksigelse. Ieg ønsker inderligst, at Leylighed maatte gives til at forbedre hans Kaar. Hierteligst anbefales han til Understøttelse for alle Vedkommende. Gud velsigne ham!

Smidstrup Skole. Skolens Lærer Studiosus Smith er først antaget i Vinter. Sin Duelighed skal han ved længere Underviisning beviisliggiøre. Af de paa Listen antegnede 14 Drengene var ingen borte. Pigernes Antal paa Listen stiger til 17. Af disse var 1 syg, og 1 savnedes. Desforuden ere 7 Børn optagende paa samme Liste, som aldrig have søgt Skolegang. I forrige Vinter indtil Paaske fandt dog nogenlunde Skolegang Sted. Men efter den Tiid vare de fleste udeblevne og havde da nu i Føl-

ge deraf mestendels forglemte, hvad de forhen vidste. Her undervises i Lærebog, Catechismus og Skrivning. Iligemaade læres Psalmer. Ved Overhørelsen befandt, at nogle, som ikke havde været aldeles forsømmelige, kunde modtage Veyledning til Eftertanke og fatte klart Begreb. Ved at prøve Indenadslæsning i fremmede Bøger blev det ligeledes mueligt at fornye hos enkelte Mindelse om Stavning, hvortil de før vare anviiste. Ogsaa ihukommede en og anden sine lærte Psalmer. Ieg fandt Leylighed til at opmuntre 11 Børn ved Foræring af en Bog til hvert i sær. Skolens nye Lærer, Studiosus Msr. Smith, kan virke til bedre Kundskabs Udbredelse ved forøget Skolegang, som bliver alvorligen at overholde.

- d. 22. Eggersløvmagle Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Provst Beyers: Kaldsbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 findes ikke. Ministerialbog fra 1798 til Dom. 3 Tr. 1807. Catechisat. Bog – findes ikke. Skolebesøgsbog ikke heller – Io! 1806 – 18 Gg – 1807 – 31 Gg. b) Degnen Msr. Kirkerups: Catechisation i Kirke af Præst og Degn. Comunionbog fra 1782 til Dom. 7 Tr. 1807. Tillysningebog fra 1783 til Dom. 8 Tr. 1807. Aftenlæsningebog fra 1782 til Mart. 1807. c) Skolelærer Petersens: Skole-Journal.

Eggersløvmagle Kirke. Sognepræsten Hr. Provst Beyer prædikede over 1 Cor. 1,4,5 med Kraft og Fynd i et opvækkende Sprog til Ære for sin Mgheds Christelige Forhold. Han catechiserer med megen Færdighed og messer skønt. Degnen Kirkerup er nu affældig og gammel, saa at han synger maadelig, men catechiserer derimod meget godt. Menigheden var i skikkelig Forsa[m]ling tilstede. Af den talrige voxne Ungdom savnedes ikkun 12. De fleste gjorde skønt Rede for deres Christendoms Kundskab efter Lærebog og Catechismus, fornemmeligen blandt Pigerne, med god Forstand og klar Indsigt. De sidst confirmerede udmærkede sig desforuden ey allene ved deres Bekiendtskab med Bibelsk Historie, men ogsaa ved smukt Begreb om det væsentligste i Naturlære og Naturhistorie saavelsom ved nyttig Kundskab om Europas Geographie og i sær Fædrenelandets. Provsten havde veyledt dem til disse sieldne Indsigter. De kunde alle tillige paa 1 nær skrive og regne. Ualmindelig Oplysning forplantes her i Menigheden ved ædle og troefaste Læreres utrættelige Fliid, blandt hvilke Skolelærer Petersen saavel i den ordentlige Skole som i Søndags Skolen har megen Fortieneste. Nogle faa ere længere tilbage i deres Kundskab ved egen Forsømmelse. Ellers havde alle lært Psalmer og kunde for det meste temmelig vel hielpe sig frem ved Bøglæsning. Herredets virksomme Tilsynsmand Hr. Provst Beyer er i sin egen Menighed den utrætteligste Anfører og Forgjænger ved alle almennyttige Bestræbelser. Gud velsigne hans Virksomhed til rigeligst Belønning. Ogsaa vedbliver den

agtværdige Olding, Degnen Msr. Kirkerup, at fremme Vindskibelig-
hed efter beste Evne. Angaaende Skolebørnenes Fremgang findes An-
tegnelse i Skole-Journalerne.

Eggerslæwmagle Skole. Skole Lærer Petersen er meget duelig og arbejder med ufortrøden Fliid, saa at han og indskrænker sin Frihed om Søn-
dagen ved at give Underviisning et par Timer om Eftermiddagen i den
her oprettede Søndags Skole. Formedelst Skole-Ungdommens Talrig-
hed maatte jeg deele dem, de[n] øverste Classe, som indbefatter 40
Børn, blev prøvet d. 21 om Aftenen fra Kl. halv syv til Kl. 12, og neder-
ste Klasse den 22de om Aftenen fra Kl. 5 til Kl. 9. Første Klasse undervi-
ses fornemmeligen i Lærebog, Bibelsk Historie, Skrivning, Regning,
Geographie efter Landskort [sic!] og Naturhistorie. De flittige ud-
mærkede sig under min Overhørelse ved Færdighed, klart Begreb og
sammenhængende Kundskab til megen Tilfredshed. Der ere 22, som
skrive Sammenskrift. Tretten til Fiorten øves i Regning, nogle med
god og 1 i sær med berømmelig Fremgang. Geographie var mesten-
dels glemt, men af Naturhistorie svarede ikke faa gandske godt. Ne-
derste Klasse undervises fornemmeligen i Catechismus, begynder at
skrive Bogstaver og veyledes til Boglæsning. Enkelte, som havde flittig
søgt Skolen, gjorde smukt Rede i Forhold til deres Alder. Men i begge
Klasser havde Mangel paa Skolegang fra Foraaret af havt til Følge, at
meget var glemt. Man havde vel lært Psalmer, men sielden vidste no-
gen at fremsige en Psalmes uden Anstød. I Særdeleshed havde en stor
Deel tabt meget i sin Boglæsning, uagtet her drives paa rigtig Stavning.
Ieg prøvede dem alle i fremmede Bøger, men havde tit Aarsag til at be-
klage deres hastige Glemsomhed. I sær viiste det sig, at den, der be-
søger Søndags-Skolen, [overstreget: efter fuldendt Underviisning i
den ordentlige Skole, saare meget behøve at ogsaa destostørre i Bog-
læsning for ey at nedsynke til Usselhed i denne Henseende] ikke kun-
ne undvære fortsat Afvexling med forskellige Bøger. Af alle Skoleplig-
tige Børn savnedes begge Aftener tilsamtlige, da jeg fortsatte Visi-
tatten d. 22 Jul. fra Kl. 5 til henad 10 om Aftenen, 31 Børn i alt, og 1
Dreng var syg. Ieg opledte 33 Børn, hvis [resten af sætningen ulæse-
lig]. Iust ikke faa iblandt disse fortiente at udmærkes ved tillagt For-
æring til hver i sær af kostbar Bog; og de øvrige forhvervede sig ved an-
tagelig Læsning hver sin Bog til videre Opmuntring. Skolens duelige
og meget flittige Lærer Msr. Petersen har alt for mange Børn at un-
dervise. Alligevel gjøre de, der ikke afledes fra tilbørlig Skoleflid, øn-
skeligst Fremgang under hans troefaste og frugtbare Veyledelse. Gud
velsigne og belønne ham!

d. 23. Maglebye Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens: Ministerialbog

fra 1726 til 1805. Dito Ministerialbog fra 1806. Catechisationsbog 1806 – ingen særskilt. Skolebesøgsbog 1806 i Maglebye – 11 Gg. 1807 9 Gg. Dito i Stisnæs 1806 9 Gg. 1807 – 8 Gg. Embedsbog fra 1738. Dito fra 1805 – heri Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. b) Degnens Msr. Kaarsbergs: Catechisationsbog for Præst og Degn 1806 – 29 Gg – 1807 – 22 Gg. Tillysningsbog fra 1801 til Dom. 8 Tr. 1807. Communionbog fra 1801 til Dom. 5 Tr. 1807. Byelæsningsbog fra 1806 til febr. 1807 for Maglebye. it. for Østerhoved ligeledes til febr. Erindring [om] at udstrække til Mart. og Apr. indskierpet. Skole-Journal fra 1804 til Jul. 1807.

Maglebye Kirke. Sognepræsten Hr. Spleth prædikede over 1 Cor. 1,30 med god Røst i tydeligt Foredrag til Opbyggelse, men uden Grundighed. Han catechiserer vel og messer godt. Degnen Kaarsberg synger godt, men catechiserer som den, der blot hører Lectie. Menigheden var i god Forsamling tilstede. Af den voxne Ungdom savnedes kun 2. For største Deelen viiste de Unge, i sær af Qvindekønnet, [overstregt: smuk] skikkelig Kundskab efter Lærebog og Catechismus, svarede med Forstand og havde lært Psalmer. Ogsaa nogle viiste Bekiendtskab med den Bibelske Historie. Men ikke faa, særdeles i blandt Karlene, staae dog for langt tilbage i deres Læsning og behøve at opvækkes til bedre Fliid. Et Par fandtes saa vankundige, at de paa nye maae undervises, før Altergang tilstedes dem. For Resten kunde i Almindelighed gaae an med Boglæsningen. Kirkens retsindige Lærer, Sognepræsten Hr. Spleth, vilde ikke forsage, men beholde Naade til at foranledige Christelig Oplysnings Udbredelse med forøget Held og Kraft. Velsignelse fra Gud være ham [ulæselige ord].

Maglebye Skole. Degnen Kaarsberg, som tillige er Skole Lærer, er ikke saa driftlig, som han alligevel efter sin Evne kunde være, og lader i sær Indenadslæsning være sig lidet magtpaaliggende. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 5, og 1 var syg. De fleste havde kun lidet og nogle aldrig søgt Skolen. Her drives i sær for lidet paa rigtig Stavning og god Læsning i Bog, førend Begyndelse skeer med at lære uden ad. De flittigere havde giort Fremgang i Lærebog fra 2 til 6 Capitler og vidste Catechismus samt en Deel af Bibelsk Historie. Ved Overhørelsen befandtes, at deres Forstand og Eftertanke ikke var sløv, men at Ordnes Mening og Indhold let blev indlysende for dem. Derimod vare der saare faa, som ved Læsning i fremmede Bøger kunde tilfredsstille billigt Fordring. Skole Lærer Kaarsberg, som tillige er Degn, lader sig utilbørligen af uforstandige Forældre bruge til at haste med Udenadslæsning, førend der er lagt fast og sikker Grundvold til rigtig Læsning i Bog, hvilket alligevel finder [Sted] mod Anordningerne, og ingenlunde herefter maae finde Sted. Sognepræsten vil komme ham til

Hielp ved at hævde og overholde den rette Fremgangsmaade. Med al omhyggelig Lempelighed kunde jeg net op iblandt alle Børnene oplede 15, som til videre Opmuntring maatte tillegges hver sin Bog i Foræring. Foruden disse gav jeg 4 Børn, som ikke hørte til Skolen, hver sin Bog. Regning er ikke indført endnu, men 10 Børn øves i Skrivning, for det meste uden synderlig Fremgang. Jeg ønsker Held og Velsignelse til videre Forbedring ved flittigere Skolegang, som efter Anordningerne bliver at paadrive.

- d. 24. *Stisnæs Skole.* Skole Lærer Pind, en Olding af 80 Aar og derover, er endnu rørig og munter, men har dog liden Evne til at vare paa forstandig Underviisning og sætter Nøyagtighed i Boglæsning formeget til Side. Mandtallet indbefatter 38 Skolesøgende Børn, af hvilke 9 vare udeblevne. Ogsaa blev fremlagt en Liste paa Børn, i Tallet 27, som i de 2 sidste Aar og de fleste af dem ey endnu havde søgt Skolen. Af disse vare 19 ogsaa nu fraværende. Her undervises i Lærebog, Catechismus, Bibelsk Historie, og Psalmer læres. Iligemaade havde 9 Børn befattet sig med at skrive og læse Skrift, men ingen regnede. Forsømmelse, mere eller mindre, var næsten almindelig. Ved Overhørelsen befandtes de flittigere at have nogenledes lært uden ad, hvad dem var foreskrevet. Men til at samle tydeligt og sammenhængende Begreb om Mening og Indhold fattedes dem behørig Veyledelse. Ved Bog Læsning i fremmede dem forelagte Bøger viiste sig altfor megen Mangel af rigtig Stavning, saa at jeg, ved at prøve dem alle, ikke kunde oplede flere end 7 Børn, hvis Læsning var saa taalelig, at en Bog til Opmuntring blev at meddele hver i sær med Hensyn tillige paa deres Alder og Skolefliid. Den udlevede Skole-Lærer Pind, som vel udretter, hvad han kan, men formaaer nu kun lidet, behøver en duelig Medhielper, i fald der ikke gives Leylighed til at levne ham Roe og Hvile i sin Alderdom paa antagelige Vilkaar.¹⁸⁴

Omøe Skole. Skole Lærer Hauschildt underviser med Fliid og varer i sær paa god Boglæsning. Mandtallet indbefatter 25 Børn, som skulde forsamle sig til Overhørelse i Omøe Kirke Kl. 12 om Middagen. 1 var blevet syg og kunde derfor ikke være tilstede. Man havde giort Fremgang i Lærebog fra 2 til 5. eller 7 Kapitler. Ogsaa havde de fleste lært heele Catechismus. I Bibelsk Historie havde 1 lært det heele og 2 enkelte Stykker. Snart alle havde lært Psalmer, flere eller færre. Tre havde begyndt paa Skrivning, og 1 skrev godt. De fleste kiendte Tal, men ingen regnede. Tretten havde viist Flittighed i deres Skolegang, men ellers havde [de] været forsømmelige, og 1 var nyelig kommet andensteds fra, som vidste ingenting. Jeg befandt ved Overhørelsen, at de flittige kunde godt gjøre Rede for alt, hvad de havde lært, og at Begreb om

Indhold heller ikke var dem gandske ubekjendt. I det mindste kunde de ledes til nærmere Eftertanke og Indsigt ved [overstreget: simpel] passende Fremgangsmaade. Med deres Boglæsning var jeg for det meste ret vel fornøyet. De vare tilholdte til nøyagtig Stavning, og 12 iblandt dem befandtes, da jeg prøvede dem alle i fremmede Bøgers Læsning, at kunde fortjene hver sin Bog til Foræring, som ogsaa blev dem meddeelt. Men alle disse havde været flittige til at søge Skolen paa 1 Pige nær, som vel i sidste Aar havde forsømt, men vidste dog, fra ældre Skolegang, at gjøre saa god Rede for sig, at hendes vedligeholdte Huusfliid burde tages i Betragtning. De andre røbede deres Forsømmelighed ved Mangel af tilbørlig Agtpaagivenhed. Skolens gode Lærer Hauschild fortjener bedre Vilkaar. Jeg ønsker meget, at Middel var der til at udfinde. – Han synger ellers gandske godt.

Agersø Skole. Kirkesanger og Skole Lærer, Seminarist Kampman er en meget duelig og forstandig Lærer, som i sin korte Tid allerede har virket meget til bedre Oplysning hos Ungdommen. Mandtallet indbefattede 48 Børn, af hvilke de 22 havde været enten meget eller dog nogenledes flittige til at søge Skolen. Men 20 havde viist Forsømmelighed, og de øvrige havde for det meste slet ikke søgt Skolen. Her undervises i Lærebog, Catechismus, Bibelsk Historie. Psalmer læres. Der ere 9, som øves i Skrivning, af hvilke adskillige skrive godt. Man kien-der for det meste ogsaa Tal, og Hoved Regning er begyndt med nogle faa. Man havde giort Fremgang i Lærebog fra 2 til 3 og 4 eller 5, 6 og 7 Kapitler. Ligeledes havde de fleste lært heele Catechismus. Men ikkun enkelte havde beholdt, hvad der var lært af Bibelsk Historie, i levende Erindring. For det øvrige erfarede jeg ved Overhørelse efter Lærebog og Catechismus med Fornøjelse, at de flittige ey allene kunde gjøre færdig Rede for det, de havde lært, af Hukommelsen, men at deres Begreb var blevet opklaret, og at de havde god sammenhængende Indsigt i Lærdommenes rette Indhold. Ogsaa viiste de for det meste roesværdig Færdighed ved Indenadslæsning i fremmede Bøger, fordi her vaages omhyggeligst over rigtig Stavning og bestemt Nøyagtighed ved Læsningen. Saaledes oplegte jeg, ved at prøve alle Børnene i fremmede Bøger, ikke mindre end 15 Dreng og 9 Piger, som læste saa godt, at hver med Rette fik sin Bog af større eller mindre Værdie til Belønning. Den brave Skolens Lærer, Kirkesanger og Seminarist Kampman, udmærket ved Duelighed og vel anvendt Fliid, fortjener Tak og Hæder. Gud velsigne ham!

- d. 25. Agersø og Omøe Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Alles: Kaldsbog – Reskriptet af 28 Dec. 1804 findes ikke. Kirkebog fra 1737 til Jul. 1807. Catechisationsbog – 1806 – 20 Gg. 1807 – 22 Gg. Skolebesøgs-bog 1806 – 13 Gg i Aggersø [sic!] – 11 Gg i Omøe – 1807 – 18 Gg

i Agersøe – 8 Gg. i Omøe. *b)* Kirkesanger og Skole Lærer Kampmans paa Agersøe: Tillysningsbog fra forrige Degn til 1805 Dom. 23 Tr. Catechisat. Bog fra forrige Degn 1805 til Dom. 5 Tr. Nye Tillysningsbog fra 1806 til Dom. 8 Tr. 1807. Communionbog fra 1789 til Dom. 8 Tr. 1807. Skole-Journal fra 1796 til Jun. 1807. Skole-Fliids-Journal fra Sept. 1806 til Jul. 1807. Catechisationsbog i Kirke 1806 – 7 Gg. – 1807 – 14 Gg. Byelæsnings Bog 1807 til Mart. Maaned. Rescriptbog til Degnens Død 1805. *c)* Skole Lærer Hauschilds paa Omøe: Byelæsningsbog fra 1805 til 1807 i Mart. Catechisat. Bog 1806 – 15 Gg. 1807 – 15 Gg. Skole-Journal fra 1801 til Jun. 1807.

Agersøe Kirke. Sognepræsten Hr. Alle prædikede over Ps. 119,9 i et opbyggeligt og godt Foredrag med Orden og Tydelighed. Han catechiserer vel og messer godt. Kirkesanger Kampman synger godt og catechiserer vel. Skole Lærer Hauschild i begge Deele ligesaa. Gods-Eyeren Hr. Thanch i Skielskiør har foræret et Orgel til Kirken, som lader sig smukt høre, undtagen ved Præludium,¹⁸⁵ hvor en Stemme toner falsk. Menigheden var i kiønt Antal tilstede. Af begge Øers voxne Ungdom savnedes ikke en eneste. Mængden udmærkede sig ved Fuldstændighed, Færdighed, god Forstand og sund Eftertanke i sine Svar efter Lærebog og Catechismus. De faa, som fandtes mindre oplyste, havde dog antagelig Kundskab. Man vidste temmelig Beskeed i Bibelsk Historie og havde i sær lært mange smukke Psalmer. Ogsaa læste de fleste ret vel i Bog. Det var mig til Glæde her at forrette mit Arbejde. Den aarvagne, meget duelig og nidkiere Sognepræst Hr. Alle forestaaer sit Embede i Kirke og Skole med utrættelig Fliid paa beste Maade til sand Velsignelse. Begge hans Underlærere virke under hans Anførsel til Christelig Oplysnings heldige Fremvekt. Guds rige Naade være mangfoldiggjort over dem til alt forønskeligt Held.

- d. 26. Skielskiør Pastorat. Embedsbøger: *a)* Sognepræstens Hr. Thanchs: Ministerialbog fra 1760 til May 1807. Skolebesøgsbog 1806 40 Børn [: Gg.] – 1807 – 29 Gg. Circulair-Bog fra 1769 til 1 Jul. 1807. Catechisat. bog 1806 – 38 Gg – 1807 – 29 Gg. *b)* Chordegne og Skole Lærer Kløhns: Catechisationsbog 1806 – 7 Gg – 1807 – 25 Gg. Tillysningsbog fra – til Dom. 9 Tr. Skole-Journal fra 1805 til Jul. 1807. Communionbog fra 1749 til Jul. 1807.

Skielskiør Kirke. Sognepræsten Hr. Thanch prædikede over Evangel. paa 9de Søndag efter Trinitatis grundigt, lærerigt, i et smukt og veldannet Sprog med Kraft og Fynd, som kunde han være ung Mand, da han dog er en Olding og har megen Legemes Skrøbelighed at bære paa. Han catechiserer meget fermt og messer godt. Chordegne Klöhn synger godt og catechiserer meget vel. Her er et skønt Orgel, som spilles

godt af Organisten Hiorth. Menigheden var i skikkeligt Antal tilstede. Af den paa Listen antegnede confirmerede Ungdom savnedes 58. I blandt de Tilstedeværende viiste sig hos mange meget god Kundskab efter Lærebog og Catechismus. De svarede med Færdighed, lagde Eftertanke og klart Begreb for Dagen, kiendte Bibelsk Historie, havde lært smukke Psalmer og læste godt i Bog. Andre derimod, som vare andensteds confirmerede og derfor havde forsømt Catechisation, hvilken her langt ivrigere overholdes end i de fleste Kiøbstæder, stode tilbage i deres Kundskab. Dog var Catechismus blevet dem indprentet, som ogsaa her retteligen hævdes til frugtbar Anvendelse. Kirkens Lærer, udmærket ved Indsiger, Duelighed, utrættelig Embeds Iver og Fliid, Sognepræsten Hr. Thanch, vedbliver i sin Alderdom at virke med Ungdoms Kraft og Held til megen Velsignelse. Vor Gud og Fader i Christo belønne og styrke ham!

- d. 27. *Skielskiør Skole*. Skolelærer Kløhn, C[h]ordegn og Klokker, udmærker sig ved Duelighed, Fliid og Nøygatighed i sit Kald og er en vel oplagt Lærer. Kun at han skal være for hidsig og stolt og stundum udsvævende. Men der svarede i Kirken, at ikke noget var at klage. Formedelst den trykkende Hede tog jeg Skolebørnene denne Gang i Kirken, fordi her er luftigere og rummeligere. Af de paa Listen antegnede Børn, hvis Antal langt overgik 90, savnedes 26 Børn. Her undervises i Lærebog, Catechismus, Bibelsk Historie, Skrivning og Regning. Tillige læres Psalmer. Desforuden gives Undervisning i Geographie, Historie, fornemmelig Fædrenelandets, Naturlære og Naturhistorie samt Astronomie, hvori tilhobe 10 Børn tage Deel med kiendelig Fremgang og Færdighed. Man vidste at gjøre Rede for Lærebog og Catechismus med klart Begreb og rigtig Indsigt. Bibelsk Historie var meget vel lært. Snart alle havde lært Psalmer og vidste for det meste at fremsige dem uden Anstød. Jeg prøvede alle Børnene ved Indenadslæsning i fremmede Bøger og oplede derved et Antal af 56 Børn, som kunde fortie deels at belønnes og deels at opmuntres ved Bog til Foræring for hver i sær, nu og da af megen Værdie. Her er en meget god Skole, som fortjener al Opmuntring og Understøttelse. Skolens Lærer, Hr. Chordegne og Klokker Kløhn, har megen Duelighed og arbejder med Troeskab og Fliid i sit ringe Levebrød. Men Børnenes Antal er ham for stort at bestride. Der maatte alligevel siges fra, at her ikke [resten af sætningen ulæselig]. Jeg tilønsker ham af gandske Hierte Haab og Taalmodighed og Troe, som er betryggeligst Navn, der ikke skal [ulæselige ord]. Gud velsigne og belønne ham!

- d. 28. Høve Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Justes: Bog over afhandlede Themata – Catechisationer og Skolebesøg – Catechis.

1806 – 25 Gg – 1807 – 15 Gg. Skolebesøg 1806 – 21 Gg. 1807 – 21 Gg. Kaldsbog – Rescriptet af 28 Dec. 1804 indført. Ministerialbog fra 1803 til Jun. 1807. *b)* Kirkesanger og Skolelærer Bechs i Høve: Tillysningsbog fra 1805 til Dom. 10 Tr. 1807. Tavlebog 1803 til Dom. 6 Tr. 1807. Ministerial Controlbog fra 1802 til Dom. 7 Tr. 1807. Catechisationsbog 1806 – 30 Gg – i Skole – Kirke og ved Aftenlæsning. 1807 – 15 Gg. Byelæsnings Journal fra 1805 til febr. 1807. Communionbog fra 1787 til Dom. 2 Tr. 1807. *c)* Kirkesanger og Skole Lærer Garfs i Flakkeberg: Tillysningsbog fra 1788 til Dom. 9 Tr. 1807. Tavlebog fra 1803 til 1807 Dom. 6 Tr. Communionbog fra 1787 til Dom. 6 Tr. 1807. Catechisationsbog 1806 – 15 Gg – 1807 – 14 Gg. Aftenlæsningsbog 1805 – 1807 Febr.

Høve Kirke, hvor og Ungdom fra Flakkeberg. Sognepræsten Hr. Just holdt en grundig, vel udarbejdet, lærerig og opbyggelig Prædiken over 1 Tim. 4,8. Han catechiserer gandske godt og messer skikkelig. Kirkesanger og Skole Lærer Bech i Høve synger ret godt og catechiserer gandske vel. Kirkesanger og Skole Lærer Garf i Flakkeberg synger nogenledes og catechiserer saa temmelig. Menigheden var i smukt Antal forsamlet. Af den voxne Ungdom fra Høve Sogn, i Tallet 71, savnedes 9, og af Ungdommen fra Flakkeberg Sogn, i Tallet 34, vare 8 udeblevne. Den største Deel af Ungdommen, fornemmeligen iblandt Qvindelkønnet, udviiste fuldstændig Kundskab efter Lærebog og Catechismus, svarede med Færdighed og god Forstand, havde lært adskilligt af Bibelsk Historie, gjorde Rede for Psalmer og læste ret vel i Bog. Fra ældre Tid ere nogle tilovers endnu, i sær blandt Mandkønnet, som ikkun vide lidet. Dog var Catechismi Indhold dem ikke ubekendt. Den brave og utrættelige Sognepræst Hr. Just har i sin Tid fremvirket saare megen Forbedring, saa at der nu hersker frugtbar Oplysning hos Mængden i Stedet for Vankundighed. Gud velsigne hans velanvendte Fliid og lønne ham af sin Miskundheds Fylde med de forønskeligste Frugter i sit Kald, hvilket han troeligen forestaaer med roesværdig Indsigt og Duelighed. Ogsaa fortienner de gode Underlærere Opmuntring og Agtelse. I Skole-Journalerne findes Børnernes Fremgang antegnet. Der blev svaret i Menigheden, at intet var at andrage.

Høve Skole. Kirkesanger og Skole Lærer, Seminarist Bech underviser med Forstand og varer paa, at Børnene lære uden ad, hvad han igienemgaaer for dem. Ikkun maae Stavning drives noget ideligere. Af de paa Listen antegnede 41 Børn var ikkun 1 udeblevet. Næsten det halve Antal af Børn havde lidet eller intet søgt Skolen, i det mindste kun afbrudt og alt for ustadig. De flittigere svarede for det mest ret fermt efter Lærebog og Catechismus og viiste godt Begreb til Vidnesbyrd

om, at han underviser med Forstand. I den Bibelske Historie vil bedre Fremgang vise sig, naar Birchs Udtog¹⁴⁵ herefter legges til Grund. Sex Børn have begyndt at skrive Bogstaver, og 2 skrive god Sammenskrift samt læse Skrift. Ogsaa disse regne de 4 Species. Regning af Hovedet begyndes. Næsten alle have lært Psalmer. Ved at prøve Indenadslæsning med samtlige Børn i fremmede Bøger fandt jeg, at idelig Stavning særdeles bliver at paadrive. Mange havde ogsaa ved egen Forømmelse glemte det fornødne. Imidlertid oplede jeg dog 19 Børn, som kunde modtage hver sin Bog af større eller mindre Værdie, deels til Belønning og deels til Opmuntring, med Hensyn til Skolefliid. Skolens duelige og flittige Lærer, Kirkesanger Bech, anfører sine Børn til rigtig Indsigt og godt Begreb. Han varer og derfor paa, at de lære uden ad tilgavns. Gud styrke ham fremdeles og velsigne ham i sine troefaste Bestræbelser.

- d. 29. *Flakkeberg Skole.* Kirkesanger og Skole Lærer Garf viiste sig her, da han skulde catechisere over Catechismus for Børnene, at være gandske uskikket til at udvikle Begreberne for dem paa fattelig Maade. I Kirken, hvor han allene havde Voxne for sig, gik det an med Lærebog, i det han har vant sig til visse, maaskee udenadslærte, Spørsmåale. Men at han er en Stympet og næsten uduelig i hver Henseende, blev jeg nu forvisset om, da endog Indenadslæsning, som dog skulde være hans meste Fortieneste, nu syntes at blive taget paa den lette Side. Jeg lod ham stave med nogle Børn og saae da, at han vel kunde lede dem her paa rigtig Vey. Men Dovenskab og Ligeegyldighed maae være blevet ham i senere Tid til Fordærvelse. Af de paa Listen antegnede Børn savnedes 16. Man havde lært de 2 til 3 første Kapitler i Lærebogen og 1 par det 4de til 5te. Men de fleste havde forglemt alt igien. Det værste var, at intet Begreb var blevet udviklet for dem, saa at de beste ramsede kun op uden al Eftertanke. Skolens Lærer, Kirkesanger Garf, har vant sig til visse Spørsmåale, hvilke han anbringer baade i Kirke og Skole, og det kommer nu an paa, hvad Svar han faaer, thi selv kan han ikke lede eller styre noget Barn til skiønsom Eftertanke. Den allersimpleste Ord-Forstand af Catechismus befandtes nu at være ham fremmed, da jeg søgte at vejlede ham. Ved Indenadslæsning syntes han dog at have været nogenlunde paa sin Pligt. Ved at prøve hvert Barn for sig ved Læsning i fremmede Bøger oplede jeg 10, som deels læste skikkelig og deels kunde hielpe sig frem ved rigtig Stavning. Man forsikrede, at disse havde lært at læse i denne Skole og ellers ingensteds. Men hos Mængden røbede sig derimod idel Forvirring baade ved Læsning og Bogstavning. Mangel af Tilsyn og Nøygatighed fra Lærerens Side kan saameget mere formodes, som denne Forvirring ogsaa viste sig hos mange af dem, der efter hans Forklaring skulde have været flittige, blandt hvilke der ogsaa var en,

som allerede skrev Sammenskrift, men kunde dog ikke læse ret i Bog. At imidlertid Læreren selv kan stave med Børnene, bare han vil, viiste sig ved aflagt Prøve. Her var kun 1 Dreng tilstede, som vidste at svare med Forstand og læste færdig i Bog. Men han var blevet oplært i Gimlinge Skole. Flakkeberg Skole er for Tiden saare maadelig. De 10 Børn, som nogenlunde tilfredsstillende mig ved deres Indenadslæsning, fik hver [for] sig Bog til videre Opmuntring.

Schiørpinge Skole. Skole Lærer Lederborg er meget duelig, flittig og agtpaagivende. Han leder sine Børn til rigtigt og klart Begreb, holder dem til at bevare, hvad der læres, i god Hukommelse og varer nøye paa rigtig Indenadslæsning. Paa Listen, som indeholder 15 Børn af første, 18 af 2^{den} og 4 af tredje Klasse, findes 2 anmeldte Syge og 6, som vogtede Creaturer, der altsaa maae være udeblevne. Jeg havde megen Fornøjelse ved at overhøre første Klasse i Lærebog, Catechismus, Bibelsk Historie samt ved at eftersee deres Sammenskrift og agte paa deres Regning, da de udviiste godt Begreb, lagde sammenhængende Kundskab for Dagen og svarede med Forstand og Færdighed. Ligeledes gjorde anden Klasse i Almindelighed god Rede for Catechismus og nogle tillige for 1ste Kapitel i Lærebog. Ogsaa disse skrive Bogstaver og kiende Tal. 3^{die} Klasse staver. Ved at prøve Indenadslæsning med dem alle i fremmede Bøger erfarede jeg til min Tilfredshed, at der holdes nøye over rigtig Stavning, saa at Læsningen for det meste er ret god og hos adskillige ypperlig god. Jeg uddeelte 19 Bøger i alt og deriblandt ikke faa af Værdie til Belønning, de andre til Opmuntring, i Forhold til Alder og Fremgang. Børnene havde ligeledes for det meste lært Psalmer. Skolens duelige og meget flittige Lærer Læderborg fortjener al Agtelse og Yndest. Gud velsigne ham!

Faa[r]drup Skole. Siden May Maaned har Msr. Leth været ansat som Interims-Skolelærer. Børnene mødte Kl. 5 i Schiørpinge Skole. Listen anfører 10 udeblivende Børn, som forsømme Skolen, alle fra Snekkerup, og ligeledes 12 Børn fra Faardrup, som ogsaa ere udeblevne og have været forsømmelige. 22 Børn havde indfundet sig, blandt hvilke de fleste af første Klasse udmærkede sig ved deres forstandige og færdige Svar efter Lærebog og Catechismus. Ogsaa befandtes ved Indenadslæsning i fremmede Bøger 10 Børn i sær at have fortient hver sin gode Bog til Belønning, da ogsaa 2 Børn derunder fik Bog til Opmuntring. For den korte [Tid], i hvilken Msr. Leth har forestaaet Skolen, er meget udrettet. Han underviser med Forstand og Troeskab. Slette Boglæsning hos de øvrige havde sin Grund i Formands [?] Fremgangsmaade fra ældre Tid og i egen Forsømmelse.

d. 30. Schiørpinge Pastorat. Embedsbøger: a) Sognepræstens Hr. Duus: Cate-

chisationsbog – 1806 – 24 Gg – 1807 – 18 Gg. Skolebesøgsbog 1806 – 7 Gg – 1807 – 10 Gg. Ministerial Bog fra 1781 – til Jun. 1807 – her ogsaa Visitatzerne antegnet. Nye Embedsbog fra 1804 – her Reskriptet af 28 Dec. 1804 indført. b) Degnens Msr. Hansens: Tillysningsbog fra 1796 til Dom. 9 Trin. 1807 for Schiørpinge. Dito for Faardrup fra 1796 til Dom. 9 Trin. 1807. Communionbog for Schiørpinge fra 1805 til Dom. 6 Tr. 1807. Communionbog fra Faardrup fra 1805 til Dom. 1 Tr. 1807. Control-Bog fra 1771 til Dom. 3 Trin. 1807. Vinterlæsnings og Catechisationsbog tilhobe fra 1805 til 1807 – kun faa Gange med liden Fliid. Byelæsnings Bog fra Faardrup og Schiørpinge fra 1805 til Mart 1807. Catechisat. Bog for Schiørpinge Sogns Ungdom 1806 – 13 Gg – 1807 8 Gg. Journal – Aftenlæsning, holdt i Schiørpinge Skole af Sognepræsten Hr. Duus, hver Tirsdag for Karle, hver Torsdag for Piger, fra Nov. 1806 til Mart. 1807 – besøgte i sær meget flittig af Karlene.

Schiørpinge Kirke, hvor ogsaa Ungdommen fra Faardrup. Sognepræsten Hr. Duus prædikede over Joh. 19,24 grundigt og ordentligt, i et tydeligt og rørende Sprog til Overbeviisning og Opbyggelse. Han catechiserer godt og messer ret vel. Degnen Msr. Hansen synger kun maadelig, men catechiserer gandske godt. Skole Lærer Læderborg synger ikke høyt nok, men ellers i bliid og behagelig Tone. Ved Catechisation i Kirken syntes han ikke at udmærke sig. Hans Skole-Journal er fremlagt og paategnet. Interims-Skole Lærer Leth synger skikkelig og catechiserer nogenledes. Hans Skole-Journal blev fremlagt og paategnet. Et smukt Antal af Menigheden var tilstede. Af begge Sogners Ungdom savnedes 20 efter Mandtallet foruden 1, som var syg. For den største Deel svarede baade Karle og Piger efter Lærebog og Catechismus med klart Begreb, god Færdighed og viiste sammenhængende Kundskab. Man var ikke ubekendt med Bibelsk Historie, havde lært mange Psalmer og læste temmelig vel i Bog. Den gode Fremgang var i sær Sognepræsten Hr. Duus at tilskrive, som ey allene ved flittig Catechisation i Kirke havde varet omhyggelig paa Christelig Kundskabs Fremvest, men ogsaa i sær ved Aftenlæsning 2 Gange Ugentlig, Tirsdag og Torsdag, den ene Gang for Karle, den anden Gang for Piger, i Schiørpinge Skole selv havde sørget for, at god og frugtbar Kundskab maatte vedligeholdes. Enkelte Svagere, som paa Sidstningen i hans agtværdige, men affældige Formands Tid slap lettere igiennem, end ellers Oldingen Hr. Hvass, hvis Mund forbliver til Hielp og Velsignelse i Menigheden, vilde have tilladt, sørger nu hans troefaste Eftermand for at bringe videre. Bemeldte Kirkens Lærer, den omhyggelige og aarvaagne Sognepræst Hr. Duus, fortjener Tak og Hæder. Gud velsigne og belønne ham. Børnenes Fremgang findes antegnet i Journalerne. Der svarede i Menigheden, at intet var at andrage.

Tillæg: Balles indberetning om visitats på Bornholm 1802

Til Cancelliet.

Indberetning om tredie Visitatz i Bornholms Herred anstillet i Juli Maaned 1802.¹⁸⁶

Forud bemærkes:

1. At Landet har ingen ordentlige Skoler undtagen i de 4 Kiøbsteder Hasle, Svaniche, Nexøe, Aakier samt paa Fæstningen Christiansøe, saa at den gode Oplysning, som desuagtet finder Sted, aflegger et desto klarere Vidensbyrd om Forældrenes Omhue for deres Børn.
2. Folket, som er fermt, vittigt og selvstændigt, holder vel temmelig ved gammel forudfattet Meening, men giver dog Rum for bedre Indsigter, naar disse forplantes ved fornuftig og kierlig Overtalelse. Man forkastede tilforn den Evangeliske Lærebog, fik Lov til at vedblive Pontoppidans Forklaring – og nu har dog Lærebogen godvillig fundet Indgang i alle Menigheder paa een nær, hvor Skylden dog ei er hos Ungdommen selv. Ligeledes fandt den Evangelisk-christelige Psalmebog hidtil Modstand. Men der er beste Forhaabning om, at der inden et Aars Forløb vorde antaget i de fleste Mgheder.
3. Pligter mod Øvrighed og Konge kiendes overalt. Efter min beste Skønsomhed kan jeg ikke andet sige, end at man føler og elsker dem uden Skrømt. Alle Christendommens væsentlige Læredomme efterforskede jeg overalt og fandt allevegne Ungdommen saaledes underrettet derom, // at den fatter dem med behørig Indsigt og forstaaer at anvende dem til Gudfrygtighed.

I det hele havde jeg megen Aarsag til at glæde mig med sand Taknemlighed. Enkelte Anstød komme ei i Betragtning. Enkelt Klage har nu og da fundet Sted. Men hvad der i Stilhed kan afgjøres med det gode, bør ikke komme videre.

Nu følger et ordnet Udtog af min Visitatz-Journal for hvert Sted især.

d. 11te Juli i *Rønne*, hvor og Ungdommen fra Knudskier Annex havde ind-

fundet sig. Præsten Hr Provst Transe prædikede over Rom 1,16 i Forbindelse med Evangelium paa 4de Søndag efter Trinitatis, ordentligt og grundigt. Han messer maadelig, men catechiserer skikkelig. Capellanen Hr Mahler var syg. Af den confirmerede Ungdom vilde kun faa fremstille sig, især af Mandkiønnet, og jeg havde ondt ved at bringe dem frem paa Gulvet. Her maatte indblandes en skarp Advarsel i Overtalelse. Det hialp dog lidet. Imidlertid svarede de, der fremstillede sig, ganske vel. Med Boglæsning kunde det saa net op gaae an. I den bibelske Historie og i Psalmer sporedes ingen Fremgang. En større Mængde af Børn var tilstede, og iblandt disse fandtes adskillige vel oplyste, som svarede med Forstand efter Lærebog og Catechisme samt læste skikkelig i Bog. Jeg uddeelte 20 Bøger iblandt dem. Kirken er sat i god Stand, men fattes Maling endnu. Præstegaarden er i meget god Stand. Der svaredes, at ey noget var at klage.

d. 12 Juli i *Nyekiær Kirke*. Spræsten Hr Sommer prædikede over Math. 10,32.33 opbyggeligt og godt. Han catechiserer ganske vel og messer skikkelig. I stedet for den gl. og svage Degn Lyngberg sang hans Søn meget godt og catechiserede temmelig vel. Blandt Ungdommen havde endeel confirmerede fremstillet sig, som gjorde god Rede, dels efter Lærebog // og dels efter Forklaring samt Catechismo. Ogsaa nogle Børn havde begyndt paa Lærebogen og svarede vel. Boglæsning fandtes i Almindelighed ganske god. Man vidste lidet af den bibelske Historie og havde lært mange Psalmer. Jeg uddeelte 29 Bøger blandt Store og Smaa. Der svaredes, at ey noget var at klage. Kirken er i skøn Stand. Præstegaarden ligel. i god Stand.

d. 13 Juli i *Clemenskiær Kirke*. Spræsten Koefod, en gammel Mand, prædikede over 1 Tim 1,15.16 Christeligt og alvorligt, men ikke uden Udfald mod anderledes tænkende, som vel kunde have været borte. Han catechiserer meget godt og messer ganske skikkelig. Degnen Msr Langballe synger og catechiserer godt. Ungdommen var i Almindelighed ret ferm. En Deel af de ældre udmærkede sig ved godt og forstandigt Svar efter Forklaringen. Ogsaa svarede nogle Børn vel af Catechismo, men ikkun to eller tre havde læst Lærebogen. Ellers var den bibelske Historie nogenledes bekjendt. Endeel læste vel i Bog. Hos andre fandtes deri Mangel. Man havde lært smukke Psalmer. Jeg uddeelte 22 Bøger. Der blev svaret, at ei noget var at klage. Kirken er i god Stand. Præstegaarden er under Forbedring.

d. 14de Juli i *Hasle Kirke*, hvor og Ungdommen fra Ruthskier Annex havde indfundet sig. Spræsten Melbye prædikede over Math. 16,18 grundigt og smukt og opvækkende. Han catechiserer godt og messer ganske vel. Degnen Hiorth synger godt og catechiserer meget godt. Ikkun faa confirmerede havde fremstillet sig. De fleste, som mødte, vare Børn. Iblandt disse havde de

Tillæg

flittige gjort roesværdig Fremgang i Kundskab efter Lærebog og Catechismus, saa at de svarede med Forstand og Færdighed. De læste for det meste vel i Bog og havde lært Psalmer. Ogsaa vidste man nogle af de nyeste Psalmer. Jeg uddeelte 20 Bøger. Der svaredes, at ikke noget var at klage. // Kirken er i god Stand. Præstegaarden er meget smuk.

d. 15 Juli i *Olskier Kirke*, hvor og Ungdommen af Allinge var forsamlet. SPræsten Hr Landt prædikede over 1 Corinth 2,14. Hans Foredrag var ordentligt, klart, lærerigt, indtrængende. Han catechiserer meget godt og messer vel. Degnen Sr Schor synger temmelig og catechiserer nogenledes. Blandt Ungdommen fandtes endeel, som havde gjort god Fremgang i Lærebogen og svarede baade med Færdighed og Forstand. Ogsaa nogle svarede vel efter Forklaringen. Man havde godt Begreb om Catechismus. Den bibelske Historie var heller ei ubekendt. Psalmer havde man lært. Jeg uddeelte 26 Bøger. Der svaredes, at intet var at klage. Kirkerne ere i Stand. Præstegaarden er i skikkelig Stand.

d. 16 Juli i *Røe Kirke*. SPræsten Hr Gad prædikede over 5 Mose Bog 31,13.14 tydeligt og opbyggeligt. Han catechiserer med Liv og Fynd, men har maadelige Gaver til at messe. Degnen Sr Blehm synger taalelig og catechiserer nogenledes. Iblant Ungdommen fandtes ei faa, som svarede med Forstand og Færdighed efter Lærebog og Catechismus. Jeg spurgte omstændeligen efter Christendoms Hovedlæredomme og fik grundigt og rigtigt Svar. Adskillige svarede ogsaa vel efter Forklaringen. Men bibelsk Historie var lidet bekiendt. Man havde lært Psalmer. Boglæsning var antagelig. Jeg uddeelte 16 Bøger. Der svaredes, at intet var at klage. Men uden for Kirken havde [en] enkelt Mand leveret mig skriftlig Besværing over en særskilt Omstændighed ham betreffende, som er afsendt til nærmere Undersøgelse.¹⁸⁷ Kirken er i god Stand. Præstegaarden er nye og vel opbyggt.

d. 17 Juli i *Christiansøe Kirke*. Garnisons SPræsten Hr Holm prædikede over 1 Cor. 15,38 grundigt, smukt og opbyggeligt. Han catechiserer vel og messer godt. Degnen Sr Marchman synger godt, men catechiserer maadeligt. // Saavel blandt confirmerede som uconfirmerede fandtes adskillige, som svarede til megen Fornøjelse baade af Lærebog og Catechismus. Den bibelske Historie var dem heller ikke ubekendt. Men Boglæsning havde Mangel hos en Deel. Ej heller havde man lært Psalmer. Jeg uddeelte 19 Bøger. Den nyeste Psalmebog er her ført i Brug. Der svaredes, at intet var at klage. Kirken er i Stand, men Præsteboligen behøver Reparation.

d. 18 Juli i *Østerlarskier Kirke*, hvor ogsaa Ungdommen fra Gudhiem Annex havde indfundet sig. SPræsten Hr Fog prædikede over Evang. paa 5te Søndag

efter Trinit. lærerigt og godt. Han catechiserer vel og messer skjønt. Degnen Msr Andresen synger meget godt og catechiserer skikkelig. En god Deel af Ungdommen svarede forstandigen og vel efter Lærebog og Catechismus. Men de ældre havde glemt deres Forklaring. Blandt de uconfirmerede havde kun faa gjort nogen Fremgang. Nogle læste godt i Bog, andre maadeligt. Man havde lært Psalmer og vidste lidet af den bibelske Historie. Jeg uddeelte 25 Bøger. Der svaredes, at ey noget var at klage. Kirkerne ere i Stand. Præstegaarden er under Reparation.

d. 19 Juli i *Øster Mariæ Kirke*. SPræsten Hr Prahll prædikede over 2 Cor. 5,7 christeligt og ordentligt, men ikke i den ordentligste Sammenhæng. Han catechiserer skikkelig og messer nogenledes. Degnen Msr Lütz synger godt og catechiserer meget vel. Ungdommen var talrig. Endeel havde læst Lærebogen og svarede meget fermt med god Forstand. Adskillige svarede ogsaa ret vel efter Forklaringen. Men største Delen indskrænkede sig til Catechismus, som endog var ubekendt for nogle unge Dreng. De fleste læste temmelig godt i Bog. Nogle vidste adskilligt af den Bibelske Historie. Man havde lært Psalmer. Jeg uddeelte 22 Bøger. Der svaredes, at ey noget var at klage. // Kirken er i meget god Stand. Præstegaarden er nye opbyggt.

d. 20 Juli i *Svanike Kirke*, hvor og Ungdommen mødte fra Ibskier. SPræsten Olivarius prædikede over Mich. 6,8 grundigt og ordentligt og godt. Men hans Udtale falder ikke behagelig, da han taler e i Enden af Ord som a og dreier paa Svensk. Jeg mindte ham derom i Enerum. Han catechiserer ganske godt og messer nogenledes. Degnen Sr Lind synger godt og catechiserer meget vel. En stor Deel af Ungdommen havde læst Lærebogen og svarede deraf med god Forstand. De vare ogsaa vel underviiste i Catechismus. Den bibelske Historie var dem bekiendt. Man havde lært Psalmer. Boglæsning var forskiellig, hos nogle god, hos andre maadelig. Jeg uddeelte 30 Bøger. Der svaredes, at intet var at klage. Kirkerne ere i Stand. Præstegaarden er bl. meget forbedret.

d. 21 Juli i *Nexø Kirke*, hvor ogsaa Ungdommen mødte fra Boelskier Annex. SPræsten Hr Saxtorph prædikede over Eph. 1,16-19 grundigt og opvækkende i et godt Sprog. Han catechiserer meget godt og messer smukt. Degnen Msr Prahll, en gammel Mand, synger taalelig og catechiserer nogenledes. Den talrige Ungdom var i Almindelighed meget vel oplyst. De fleste svarede efter Lærebog og Catechismus med god Forstand og megen Færdighed. Man kiendte den bibelske Historie, havde lært Psalmer og læste for en Deel vel i Bog. Jeg uddeelte 36 Bøger. Der svaredes, at intet var at klage. Kirkerne ere i god Stand. Præstegaarden er bl. istandsat.

Tillæg

d. 22 Juli i *Povelskier Kirke*. SPræsten Hr Winsløv prædikede over 2 Cor. 5,17 tydeligt, ordentligt og lærerigt i et godt Sprog. Han catechiserer godt og messer skiønt. // Degnen Sr Togsverd synger godt og catechiserer ret vel. Iblandt Ungdommen fandtes en stor Deel, som svarede fermt. De gjorde Rede med god Forstand for Lærebog og Catechismus. Jeg undersøgte i Særdeleshed, hvad de vidste om Christi Guddom, om hs Forsoning, om Troe paa ham til Salighed, om den Helligaands Naadevirkninger og fik ligesaa fuldstændige som rigtige Svar, saa at ikke mindste Spor af vrang Lære var at opdage. Man vidste adskilligt af den bibelske Historie og havde lært Psalmer. Men i Boglæsning behøvedes almindeligviis mere Øvelse. Jeg uddeelte 22 Bøger. Da Jeg spurgte, om noget var at andrage, sagde en aldrende Mand, som erfarede siden at have været i Spliid med Præsten, at der intet var at anke paa, uden at Lærdommen behandledes med Haan. Jeg svarede, at han maatte forklare sig ved skriftlig Besværing, men sagde tillige, at hvad Lærdommen angik, saa havde Jeg nu i alles Paahør nøjagtigen prøvet Ungdommens Kundskab i Henseende til Christendommens Sandheder, og at Jeg i det væsentlige slet ikke savnede noget. Kirken er i god Stand. Præstegaarden ligesaa.

d. 23 Juli i *Pederskier Kirke*. SPræsten Hr Boss prædikede over Math. 10,33 christeligt og opbyggeligt med god Stemme. Han catechiserer vel og messer skikkeligt. Degnen Sr Møller synger og catechiserer nogenledes. Ungdommen svarede for det meste ret fermt. Mange udmærkede sig ved Forstandighed og Fuldstændighed i deres Svar efter Lærebog og Catechismus. Man havde Kundskab om den bibelske Historie, vidste Psalmer og læste for det meste vel i Bog. Jeg uddeelte 29 Bøger. Der svaredes, at intet var at klage. // Kirken er smuk, og Præstegaarden er i skikkelig Stand.

d. 24 Juli i *Aakier*. SPræsten Hr Balle prædikede over Johs. 7,17 godt og opbyggeligt. Han messer nogenledes, men catechiserer meget vel. Degnen Msr Marchman synger vel og catechiserer meget godt. Ungdommen var i stor Mængde forsamlet. Den største Deel svarede fermt efter Lærebog og Catechismo. Man udviiste Indsigt og Nøjagtighed. Dog havde kun meget faa læst Anmærkningerne i Lærebogen, hvilket Jeg ikke undlod at erindre det fornødne ved til Rettelse i Fremtiden. Den bibelske Historie var ikke ubekendt. Man havde lært Psalmer, ogsaa nogle af de nyeste. Jeg uddeelte 47 Bøger. Ingen svarede, da der blev spurgt, om noget var at klage. Kirken er i god Stand. Præstegaarden behøver Reparation.

d. 25 Juli i *Nyelarskier Kirke*. Sognepræsten Hr Fog prædikede over Luc. 2,52 i Sammenhæng med Evangeliet paa 6 Søndag efter Trinit. smukt og grundigt. Han catechiserer meget godt og messer vel. Ungdommen viiste sig meget

ferm. De fleste svarede forstandigen og vel efter Lærebog og Catechismus. Man havde megen Kundskab om den bibelske Historie, læste for det meste vel i Bog og vidste Psalmer. Nogle havde ogsaa lært Psalmer af den nyeste Psalmebog. Jeg uddeelte 25 Bøger. Degnen Sr Sørensen synger godt og catechiserer ganske vel. Der svaredes, at ey noget var at klage. Kirken er i god Stand; Præstegaarden er bl. forbedret.

d. 26 Juli i *Vester-Mariæ Kirke*. SPræsten Hr Jensen prædikede over Joh. 8,41 grundigt, ordentligt, smukt, opbyggeligt. Han catechiserer og messer meget godt. Degnen Msr Hiorth synger og catechiserer fortrinlig. Ungdommen viiste god Oplysning. Den svarede med Forstand efter Lærebog og Catechismus. Man vidste noget af den bibelske Historie, læste skikkelig i Bog og havde lært Psalmer. Jeg uddeelte 27 Bøger. Der blev svaret, at ey noget var at klage. Kirken er i god Stand og Præstegaarden ligesaa. //

d. 27 Juli i *Rønne latinske Skole*. Rector Hr Prof. Andresen holdt en smuk Tale om Skolens Oprindelse og Fremgang. Jeg overhørte Disciplene i Religion, Historie, Geographie, Astronomie og fandt mig meget fornøjet med deres Svar, som viiste, at deres Kundskab ikke beroer paa Udenadslæsning, men er samlet ved grundig Studering og Tænksomhed. Ligeledes beviiste de Grundighed i Græsk og Latin. Den brave Medlærer Hr Andresen har ogsaa stor Deel i Disciplenes Fremgang.

Jeg besøgte derefter Hospitalet i Rønne og fandt Alting i Orden, eftersaae Hospitalets saavel som den latinske Skoles Obligationer og fik intet at erindre.

d. 7 August.

Noter

1. I september 1798 havde gårdmændene i Rødovre klaget til biskoppen over skoleholderens dårlige undervisning af børnene og over hans drikkeri, der medførte forsømmelser fra hans side. Biskoppen sendte klagen til provsten, der meddelte, at sognepræst Westergaard havde talt med Lund, som havde lovet at forbedre sig. LAK. Sjællands stifts bispearkiv. Brevprotokol 1799, brev 21. september til provst Endorph og Indkomne sager Sokkelund herred. Brønshøj-Rødovre sogne 1738-1820. Se også Jul. Petersen: *Rødovre Sogn* (1948) ss. 224-228.
2. Ifølge Ingrid Markussens artikel i *Søllerødbogen* 1971, Prinsesseskolerne i Søllerød sogn 1721-1813, hed han Dütschow (s. 80).
3. Navnet på denne datter er det ikke umiddelbart lykket at finde.
4. F.C. Schmitto: *Ordnung des Heils dörch den Catechismum Lutheri in erem Tosamenhang geföhrt; tom Gebruck der dütschen Gemene to Holländerdörp op Amager* (København, 1788).
5. Navnet på denne assistent er det ikke umiddelbart lykket at finde.
6. Stauning havde været præst 1777-79 i Vålse på Nordfalster og derefter præst i Maribo-Hillested 1779-99, inden han kom til Stege.
7. Ordsprogenes Bog 1,4.
8. Dødsboet efter Peter Johansen til Petersgård.
9. Ved kgl. resolution 18. oktober 1799 blev det tilladt kirkeeejer Thestrup at flytte altertavlen ned bag i kirken. RA. Danske Kancelli 1773-99. F11. Sjællandske tegnelse 1799/1008 med indlæg. *Danmarks Kirker* bind VI s. 892.
10. Konen Anne Marie Swartz og datteren Maria Bolette Kaabe.
11. Hendrich Friderich Halkier.
12. Vejr.
13. Gårdmændene i Køng, Sallerup og Svinøby ønskede at få den gamle salmebog igen i stedet for den nye *Evangelisk-kristelig Psalmebog*. I sit svar til sognepræsten (og menigheden) skrev Balle, at i denne sag gjaldt Danske Kancellis skrivelse af 11. december 1798, der havde anbefalet at indføre den nye salmebog; dog skulle det ske efter præstens og menighedens ønske. Balle gjorde det derfor gældende: 1. At det var øvrighedens vilje, at den nye salmebog skulle indføres, men godvilligt, og Balle håbede, at den oplyste danske almue vil tage denne lærerige bog til sig. 2. Når først salmebogen var indført, kunne man ikke vende tilbage til 1699-salmebogen; det ville være at handle imod kancellieskrivelsen. Balle havde dog skrevet til sognepræst Windekilde for at få oplysninger om måden, hvorpå den var blevet indført i sognet, samt hvorfor den gamle salmebog ønskedes tilbage. I sit svar havde pastoren fremhævet, at gårdmændene godvilligt havde samtykket i salmebogens indførelse, eftersom det var øvrighedens ønske, og da de fandt salmerne gode og smukke. På baggrund af dette konkluderede Balle; at alt var foregået i overensstemmelse med Kancelliets skrivelse, hvorfor indsigelsen henlagdes. LAK. Sjællands stifts bispearkiv. Brevprotokol 1799, brev 4. november til Windekilde.
14. Navnet på denne assistent er det ikke umiddelbart lykket at finde.
15. Tilbygning på Slagslunde kirkes nordre side var sket i 1798 pga. pladsmangel. *Danmarks Kirker* bind IV ss. 2434-35.
16. Det skal være: 52 menigheder i 38 kirker, 90 danske skoler, 1 latinskole og 1 fattighus.
17. Ifølge folketælling 1801 for Bløvstrød sogn hed skoleholderen i Sælsmark Niels Matthiasen Nørager.

Noter

18. Den sidste degn i Karlebo var Nicolai Nyholm, der døde 1792, hvorefter degneembedet blev nedlagt.
19. Dette andragende synes ikke at være indgivet til Rentekammeret. Imidlertid havde amtmand over Frederiksborg og Kronborg amter H. von Levetzau allerede 5. april s. å. ansøgt Rentekammeret om at få en ny skole opført på Karlebo overdrev, men kammeret svarede 5. juli, at sagen hvilede, indtil den nye skolelov kom. RA. Rentekammeret. 1. sjællandske renteskriverkontor 1773-1840, 2422.181. Journal 1800-01, j. nr. 1397.
20. Chr. Bastholm: *Religions-Bog for Ungdommen tilligemed Betragtninger over saadan en Bogs nyttigste Indretning* (København, 1785).
21. Det er Chr. Bagge Jensen, 1834-36 sognepræst for Fredericia Trinitatis-Vejlby pastorat.
22. Lærer ved latinskolen 1792-1800 J.P. Wedel blev samme år udnævnt til sognepræst for Torup menighed i Strø herred.
23. Thomas Neergaard.
24. I sin indberetning ønskede Balle, at 1691-forordningen (om børn og tyende på landet, som hindres at komme tilstede ved visitatser) blev fornyet ved kgl. bekendtgørelse, dog med undtagelse af reglerne om kirkedisciplinen; fornyelsen burde også omfatte vejarbejde. Kancelliet svarede 4. oktober 1800, at man ikke uden største nødvendighed ville forøge lovmassen, og man var betænkelig ved at udvirke nogen ny lovgivning, især da det mht. hoveriet næppe kunne være fornøden. I øvrigt havde Kancelliet bedt Den kongelige Vejkommision om at sørge for, at intet vejarbejde uden strengeste nødvendighed foregik på visitatsdage. I øvrigt mente Kancelliet, at en erindring til vedkommende godsejer om at iagttage forordningen ville være nok forebyggelse, og man havde i den anledning tilskrevet amtmand Bielke. RA. Danske Kancelli 1800-48. 1. dept. H18. Brevsag 1800/1112.
25. Denne klage er det ikke lykket at finde i Sjællands stiftamts arkiv. Kirken i hospitalet nedlagdes 1803 og indrettedes til de fattiges brug, som Balle havde anbefalet. J.P. Trap: *Danmark*, 5. udgave, bind IV:1 ss. 73-74.
26. F.E. von Rochow: *Børneven, en Læsebog for Landsbyeskolerne*. Oversat af J.E. Pingel (København, 1777).
27. Had, fjendtlighed, uvilje.
28. J.F. Feddersen: *Exempler paa Viisdom og Dyd af Historien, tilligemed Erindringer for Børn* (København, 1779).
29. B.F. Rønne: *Stave- og Læsebog for smaae Børn* (København, 1793) eller *Læsebog for Bønderbørn* (København, 1795).
30. Frederik Emil August (1800-65) – senere kendt som Prinsen af Nør – søn af hertug Frederik Christian af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Augustenburg og Louise Augusta, født prinsesse af Danmark-Norge.
31. E. Hammond havde ønsket, at omkostningerne på 1.200 rd. måtte afbetales af ham og efterfølgere i løbet af en 30-årig periode fra 1. januar 1801 at regne. Hvad der ved embedsledighed ikke var betalt, skulle af efterfølgeren udbetales til forgængeren eller arvingerne mod lige afbetalingsmåde, indtil de 1.200 rd. var betalt, og præstegården igen kunne overtages for de 500 rd., der var fastsat ved reskriptet 15. juni 1792. Kancelliet fastslog dog 6. juni 1801, at ansøgningen først skulle tages i nærmere betragtning, når Hammond efter få års forløb enten ved forflyttelse eller død afgik fra kaldet. RA. Danske Kancelli 1800-48. 1. dep. H17. Brevprotokol 1801/628.
32. Kirken fik en omfattende indre reparation i årene 1811-12. *Danmarks Kirker* bind V s. 1128. Om Herlufsholm se også J.P. Trap: *Danmark*, 5. udgave, bind III:3 ss. 942-53.
33. I halv vildelse.
34. Sognefoged Anders Erichsen i Kyse klagede over skoleholdernes efterladenhed, strengthed mod og skødesløshed med ungdommen i undervisningen, idet de ofte lod børnene undervise af deres koner eller andre skolebørn. Skoleholderne skulle holdes til skolen og de-

- res pligter, og dette gjaldt især skoleholder Aarsløw i Vallensved. Sognepræst Korn udtalte, at Erichsen ikke havde nogen beviser, og desuden havde både biskoppen ved den nylig afholdte visitats og pastoren ved sine skolebesøg fundet Aarsløws undervisning god. For Korn var der tale om en grundløs klage, heri var provst Wædelée i Tystrup også enig, og derfor meddelte Balle sognefogeden, at klagen henlagdes. Pastor Korn fik dog besked om at tilkendegive sognets lærere, at de selv skulle forestå undervisningen og ikke overlade den til andre. LAK. Sjællands stifts bispearkiv. Indkomne sager Øster Flakkebjerg herred 1799-1806, læg 1800; Brevprotokol 1800, breve 25. november til Anders Erichsen og til pastor Korn, Vallensved.
35. Fødselsdag (Balle blev 56 år).
 36. Det skal være skoleholder Mogens Nielsen ifølge J.C. Jessen: *V. og Ø. Flakkebjerg Herreders Skolehistorie* s. 82.
 37. Grevskabet Holsteinborg havde pr. 1. november 1800 opsagt ham, men han blev senere genansat for en periode (1802-05). J.C. Jessen: *V. og Ø. Flakkebjerg Herreders Skolehistorie* s. 195.
 38. Skolen blev nedlagt i 1802, men blev genoprettet som almindelig skole i 1833. J.C. Jessen: *V. og Ø. Flakkebjerg Herreders Skolehistorie* ss. 282-83.
 39. Sophie Hedevig Breinholm.
 40. Anders Christensen Sødring.
 41. Ifølge Lotte Fang: *Duebørdre Kloster* (Roskilde, 1991) s. 110 hed forstanderen 1794-1807 Niels Lund.
 42. Efter at have indhentet betænkning fra provst og sognepræst overgik sagen til forhandling med grevskabet Holsteinborgs kurator C.D. Reventlow. Cassau afstod embedet mod pension fra 1. maj 1803, men døde allerede 7. april 1803. LAK. Sjællands stifts bispearkiv. Erklæringsprotokol 1801, s. 277. Anders Petersen s. 154.
 43. Grosserer Niels Lunde Reiersen oprettede ved testamente 1793 Det Reiersenske Fond, der skulle støtte Københavns og de sjællandske købstæders industri, og der blev bl.a. uddelt penge til spindeskoler. *Dansk Biografisk Leksikon*, 3. udgave, bind 12 ss. 118-119.
 44. Det er *Psalme-Bog eller en Samling af gamle og nye Psalmer til Guds Ære og hans Menigheds Opbyggelse* fra 1778, der blev påbudt indført først i købstæderne.
 45. Svulstig og højtravende.
 46. Skoleholderen forklarede biskoppen, at han ikke havde vidst, at han som kirkesanger & skolelærer også skulle være tilstede ved kirkevisitatsen, eftersom Balle alligevel ville visitere skolen dagen efter. Balle pålagde provst Sørensen at underrette Guldberg om bestemmelserne i Danske Lov 2.16.4, instruksen 16. marts 1721 og skoleforordningens artikler 16-18 til fremtidig efterlevelse både ved provste- og bispevisitatser. LAK. Sjællands stifts bispearkiv. Brevprotokol 1801, brev 16. oktober til provst Sørensen.
 47. Provst N.G. Sørensen blev 1804 forflyttet til Vejby-Tibirke og 1819 til Gundslev på Falster.
 48. Begæringen blev indsendt til Rentekammeret, der på Sorø Akademis vegne førte tilsyn med kirken. Eftersom Akademiet ejede kirken, var kirkeværgens forhold en intern sag for Akademiet. Et kirketårnsur var Rentekammeret velvilligt indstillet overfor, men sagen trak i langdrag, og først i foråret 1811 blev uret opsat. RA. Rentekammeret. Sjællandsk-fynske landvæsenskontor 1790-1840, 2482.155. Journal 1811, j. nr. 284.
 49. Bymændene i Ørslev klagede over den lange skolevej (over ½ mil), børnene havde til Kragerup skole. Balle leverede begæringen til kammerråd Bech på Kragerupgård, der henviste andragendet til øvrigheden. Af stiftsøvrighedens medfølgende brev fremgik det, at Bech var fremkommet med en plan til skolevæsenets forbedring, men den var blevet stoppet pga. Ørslev-bymændenes modvillighed til at bekoste tre fags tilbygning til degneboligen, til hvilket Bech ville levere alle materialerne, undtagen langhalm. Stiftsøvrigheden, der fandt denne plan god, ønskede, at man hørte skolekommissionen. Kancelliet sendte

Noter

- begæringen videre til kommissionen, der 24. april svarede, at selvom tilbudet var fordelagtigt, så syntes bymændenes påstand om, at Bech skulle betale alt, ikke ganske ugrundet. Kommissionen mente derfor, at såfremt Bech og bymændene ikke kunne enes om planen for en ny skole, så måtte det forblive ved det bestående indtil videre, hvilket Kancelliet meddelte Balle. RA. Danske Kancelli 1800-48. 1. dept. H18. Brevsag 1802/576.
50. Ifølge J.C. Jessen: *Skoleforhold i Kirke Helsing-Drøsselbjerg* s. 27 hed skoleholderen Carl Peter Wolker (Folker?).
 51. Ifølge J.C. Jessen: *Skoleforhold i Kirke Helsing-Drøsselbjerg* s. 49 er skoleholderens efternavn Bouchorst.
 52. Det drejer sig om Peter Chr. Lange, skoleholder her 1805-16.
 53. Dr. theol. J.M. Hertz blev 1804 kaldet til sognepræst ved Roskilde domkirke og 1819 udnevnt til biskop i Ribe.
 54. Uforberedt, på stående fod
 55. Bringes som tillæg til visitatsbogen.
 56. På en offentlig auktion i 1802 købtes Tuse kirke af kammerråd Castenskiold på Hagedstedgård, der 1805 underkastede kirken en restaurering. *Danmarks Kirker* bind 4 ss. 587, 594.
 57. Navnet på denne assistent er det ikke umiddelbart lykkedes at finde.
 58. Balle skrev både til sognepræsten og skoleholderen og bad om en skriftlig forklaring, hvorfor skoleholderen i modstrid med skoleforordningen ikke var tilstede i skolen. 30. oktober svarede Munthe, at han først 26. september havde været klar til at rejse fra København, men han havde ikke truffet rejselighed før 14. oktober. Han ville gerne have gået hele vejen, men en gammel skade i venstre ben havde forhindret ham deri. Sognepræsten mente derimod, at det »snarere var Frygt om ikke Lunkenhed, som holdt ham tilbage.« Heri var Balle dog ikke enig i sin indberetning til Kancelliet, for børnene var vel underviste, og der var ingen tegn på lunkenhed i Munthes arbejde. Han indstillede derfor, at sagen for denne gang henlagdes, hvilket Kancelliet bifaldt. LAK. Sjællands stifts bispearkiv. Erklæringsprotokol 1802, ss. 458-459. RA. Danske Kancelli 1800-48. 1. dep. H33. Suppliquer 1802. Afd. 2 sag nr. 202/1202.
 59. Det er *Uforgribelig Veiledning for dem, som behøve den, til at bruge den nye udkomne Lærebog efter dens Hensigt* (København, 1799).
 60. Frederik Hauch.
 61. Vallø stift.
 62. Man klagede over, at Holm næsten var døv og hans syn mådeligt, hvorfor han var til ingen gavn for skolen. Balle talte med bønderne, der var villige til at bidrage til Holms pension, hvis der kom en anden duelig lærer. Provsten blev pålagt at sørge for, at Holm fik sin afskedigelse så snart som muligt og på tålelige vilkår, og samme år ansattes en Lars Poulsen som skoleholder. LAK. Sjællands stifts bispearkiv. Brevprotokol 1803, brev 4. juli til provst Køhler; Indkomne sager Ramsø herred 1801-20, læg 1804.
 63. Ifølge Anders Petersen s. 115 hed degnen Hvidt
 64. I sin visitatsindberetning kunne Balle fortælle, at Høyer havde siddet i Kalundborg arrest pga. uordentlig opførsel i drukkenskab, at han var til nar hos bønderne, der »sværtede ham i Ansigtet«, at han stundom skulle have trakteret skolebørnene med brændevin, og at man sloges i skolen i stedet for at lære at læse. 12. juli beordrede Balle ham øjeblikkelig suspenderet fra al skole- og kirketjeneste, og 20. juli fik provsten besked på at ansætte en duelig og sædelig substitut til degnen. Efter at Balle havde udelukket Høyer, kom denne siden i præstegården, var drukken og »brusede forfærdeligen derover«, hvorfor Balle ikke ville tale med ham, men afskedigede ham på stedet. LAK. Sjællands stifts bispearkiv. Erklæringsprotokol 1803, ss. 380-81.
 65. Ifølge Anders Petersen s. 115 hed degnen Hvidt.
 66. Byfoged Jørgen Peter Rommedal.

67. Jens Paludan Svella.
68. Ifølge Anders Petersen s. 87 hed degnen Brædstrup
69. Provsten havde undersøgt sagen, og i sin visitatsindberetning til Kancelliet kunne Balle meddele, at både hos læreren og forældrene, der havde klaget, fandtes der skyld: forældrene havde holdt deres børn hjemme, læreren forsømt skolen. Nu havde forældrene lovet at sende deres børn i skole igen og læreren at forbedre sig, sidste under trussel af mulkt og afskedigelse, hvis der kom flere klager. LAK. Sjællands stifts bispearkiv. Erklæringsprotokol 1804, s. 44.
70. H.P.C. Henke: *Valg af bibelske Fortællinger for den første Ungdom*. Oversat af C. Fangel. (København, 1796).
71. F.E. von Rochow: *Børneven, en Læsebog for Landsbyeskolerne*. Oversat af J.E. Pingel. (København, 1777).
72. Ove Malling: *Store og gode Handlinger af Danske, Norske og Holstenere*. (København, 1777).
73. Forkortelse for Rochows *Børne-Ven*.
74. Det ses ikke, hvornår dette forbud er blevet givet.
75. Mathias Dreyer.
76. Konen Dorthé Nielsdatter og datteren Johanne Cathrine Dreyer.
77. Zoologisk betegnelse for padder.
78. Egentlig Distinctions-Tegn, dvs. interpunktionstegn/skille tegn.
79. Lufter, som (især) er opfyldt af damp, lugt o.lign.
80. C.F. Weisse: *Sange for Børn*. Oversat af H.J. Birch (København, 1788).
81. Skiftende, vaklende, ustadigt.
82. Bregentved ejedes af J.G. Moltke.
83. Ifølge J.C. Jessen: *Alsted og Ringsted Herreders Skolehistorie* s. 230 hed skoleholderen Lydeking
84. P.C. v. Stemann.
85. Bodil Simonsdatter.
86. Peter Daniel Wohnsen.
87. Smukt.
88. Balle må mene Sorø Akademi.
89. Det er hustruen Karen Pedersdatter og muligvis datteren Anne Cathrine Frederiksdatter.
90. Der ses intet om sagen i bispearkivet.
91. Fortolkende (på den ifølge Balle rette måde).
92. Det skete ved visitatsindberetningen til Kancelliet.
93. Klagen ses ikke bevaret i bispearkivet. Just Bang byttede imidlertid i 1805 embede med efterfølgeren H.C. von Stöcken, der var skolelærer i Ordrup skole. Anders Petersen s. 60.
94. Ifølge Anders Petersen s. 60 hed degnen Houg.
95. I klagen ville nogle sognemænd have degnen afsat, men efter indhentede oplysninger mente Balle ikke, at Houg havde overtrådt skoleforordningen. Dog ville Balle heller ikke frikende ham for al forsømmelse, og han skulle derfor have en advarsel efter skoleforordningens artikel 17. Da degnen tillige var skolelærer i to skoler, var han forpligtet til at betale for en duelig medhjælper i Selsø skole, og denne medhjælper skulle antages med sognepræstens råd og samtykke. Desuden skulle Houg, pga. de mange degnepligter, ifølge Danske Lov 2.15.12 holde en medhjælper i Skuldelev skole, og han havde nu antaget sig en sådan. LAK. Sjællands stifts bispearkiv. Brevprotokol 1804, brev 24. september til provst Aggerup.
96. Provsten havde ved kgl. resolution 1. juni fået lov til at foretage en kurrejse til Tyskland i tre-fire måneder. RA. Danske Kancelli 1800-48. 1. dep. H1. Rotuli 1804. Forestillinger 1. juni.
97. Forkortelse for: Professor Honoris, dvs. æresprofessor.

Noter

98. Den 1. artikel i 1739-skoleforordningen påbød degnene, under fortabelse af embede, at holde skole og undervise børnene, mens den 2. artikel fastslog, at hvis en degn ikke fandtes i stand til dette, skulle han ansætte en medhjælper, alt under trussel af embedsfortabelse.
99. Det blev oprettet af landøkonomiinspektør Volcken på Juellinge i 1780, senere udvidet af A.G. Moltke, for seks fattige enker og enkemænd. Johs. C. Jessen: *Præstø Amts Skolehistorie* s. 287.
100. F.C. Schmitto: *Ordnung des Heils dörch den Catechismus Lutheri in erem Tosamenhang geföhrt; tom Gebruck der dütschen Gemene to Holländerdörp op Amager* (København, 1788).
101. Navnet på hustruen er det ikke umiddelbart lykkes at finde.
102. Navnet på hustruen er det ikke umiddelbart lykkes at finde.
103. Betegnelse for de højeste embedsmænd i enevældens kollegier.
104. Et kort over jord- eller himmelhalvkugle.
105. Bøg over dem, der går til skrifte.
106. Lyngby ny skole blev oprettet i 1803 og omfattede fra begyndelsen kun de børn, der arbejdede på fabrikken om dagen, og som derfor fik undervisning om aftenen. Valdemar Fraas: *Skoleforhold i Lyngby-Taarbæk Kommune gennem Tiderne* (Udgivet af Historisk-topografisk Selskab for Lyngby-Taarbæk Kommune, 1928) s. 58.
107. P.J. Svitzer.
108. Emne.
109. Maria Lovise og Wilhelmine Maria Helena Meyer.
110. Hans Bendtsen.
111. Skriftlig tilladelse fra myndighederne, som gav brandlidte personer lov til at gå rundt og bede om understøttelse.
112. Det skal være provst Stauning. Lund var præsten i nabosognet Keldby
113. Peter Hansen.
114. Niels Hjorth antog sig da en medhjælper fra Stege, Johs. Andreas Jensen.
115. Amtmanden ses ikke inddraget i denne sag.
116. Sognepræst i Gentofte provst H.J.C. Høeghs *Anviisning til et velindrettet Jordbrug for Gaardmænd og Huusmænd paa Landet, som have faaet deres Jorder udskiftet af Fælledskab, tillige brugbar ogsaa for andre Jorddyrkere i Dannemark* (København, 1795).
117. Først i 1810 fik han et præsteembede, nemlig Harboør pastorat på den vestjyske kyst.
118. Efter skolelærer Lars Hansen Terøes død i juni 1802 havde enken ved Rentekammerets skrivelse 3. august 1802 til amtmand Bielke fået lov til at overtage mandens embede. RA. Rentekammeret. Sjællandsk-fynske landvæsenskontor 1790-1840, 2482.137. Journal 1802, j.nr. 1321.
119. Maagh var ikke præst, kun kapellan.
120. Klagen blev aldrig indleveret. RA. Danske Kancelli 1800-48. 1. dep. H47. Beretninger fra biskopperne om kirke- og skolevisitats 1800-31, visitatsindberetningen 1806.
121. Kirsten Olsdatter Hammer.
122. Det skete ikke dog, og endnu ved biskop J.P. Mynsters visitats i skolen 1841 virkede Zeitz her som lærer.
123. Cand. theol. J.F. Lihme blev s.å. forflyttet til Kastrup skole, Kastrup sogn, 1810 blev han kaldet til sognepræst i Råbjerg i Nordjylland og 1820 forflyttet til Linå-Dallerup ved Silkeborg.
124. Provst Platou havde anmodet Balle om, når han kom til Øster Egesborg på visitats, at vie datteren Anna Marie Platou til J.C. Fangel, hvilket Kancelliet tillod. RA. Danske Kancelli 1800-48. 1. dep. H17. Brevbøg 1806/593.
125. Bernth Fastrup.
126. Det skete ikke, Riiber overtog embedet efter Fastrups død 1807 og havde det frem til 1817.
127. Den græske filosof Epiktetos og den romerske digter Vergilius.

Noter

128. Frid. Gedike: *Latinsk Læsebog for Begyndere, med tilføjet kort latinsk Grammatik* (København, 1793) eller *Latinsk Læsebog for de første Begyndere, med forudskikket kort latinsk Grammatik* (København, 1802).
129. Det skal være Olsen, jf. Birkerød skole.
130. Balle må mene: ad fest(um) Tr(initatis) 1806, dvs. indtil Trinitatis-søndag 1806, der dette år var 27. maj.
131. Ifølge folketællingen 1801 for Blovstrød sogn hed skoleholderen i Sælsmark Niels Matthiasen Nørager.
132. Den 22. november 1806 indsendte Balle Hornbæk-bymændenes ansøgning til Rentekammeret, der sendte den til amtmand H.N. Arctanders udtalelse. Han fandt, at så snart en duelig seminarist kunne fastansættes, burde den fulde løn på 50 rd. og fem favne brænde årligt tilstås ham. Kammeret bevilgede imidlertid kun 30 rd. og tre favne brænde for et år, hvilket meddeltes amtmanden og biskoppen 24. januar 1807. RA. Rentekammeret. 1. sjællandske renteskriverkontor, 2422.186. Journal 1805-07, j. nr. 2843 og 3183.
133. Latinske og gotiske bogstaver.
134. Det er Xenophon: *Cyropædie*.
135. Julius Cæsar: *Gallerkrigene*.
136. Jacob Baden: *Grædsk Grammatik, tilligemed en liden Chrestomathie, som indeholder nogle Stæder af det Nye Testamente og Lx Æsopiske Fabler, hvortil kommer et fuldstændigt Register over de forekommende Ord.* (København, 1764).
137. Frid. Gedike: *Græsk Læsebog for Begyndere* (København, 1799).
138. Den romerske digter Horat's (Quintus Horatius Flaccus) *Epistola*.
139. Den romerske komedieskriver Publius Terentius Afer's komedier, bl.a. *Andria* fra 166 f.v.t.
140. Den oldkirkelige apologet Justinus Martyr's *Historiæ Phillippie*.
141. Den romerske fabeldigter Gajus Julius Phædrus, der skrev fem bøger fabler, som dels er oversættelser af Æsop, dels originale.
142. Jacob Baden: *Compendium historiæ Romanæ ab u. c. ad occasum imperii occidentalis ad ductum Eutropii.* (København, 1781 og 1793).
143. Chr. Bastholm: *Religions-Bog for Ungdommen tilligemed Betragtninger over saadan en Bogs nyttigste Indretning* (København, 1785).
144. Balle må mene B.F. Rønnes *Stave- og Læsebog for smaae Børn* (København, 1793).
145. Det manglende blev indført inden august måneds udgang.
146. Marcus Tullius Cicero: *Tusculanæ disputationes og Oratio in Catilinam.*
147. Den romerske forfatter Cornelius Nepos.
148. Den romerske fabeldigter Gajus Julius Phædrus, der skrev fem bøger fabler, som dels er oversættelser af Æsop, dels originale.
149. Kronprins Frederik (6.) havde i 1804 overtaget Frederiksværk gods efter svigerfaderen, landgreve Carl af Hessen. Da provst H. Ussing havde indberettet, at godset behøvede flere skoler, havde kronprinsen pålagt godsadministrationen, efter mulighed, at søge manglerne afhjulpet. Ligeledes havde kronprinsen besluttet at oprette to nye skoler, en i Kregme og en i Kikhavn, hvorfor han ønskede oplysninger om skolevæsenets tilstand. Han pålagde derfor 29. april 1806 Balle at visitere på godset og indsende beretning s.m. forslag til forbedringer. RA. Kabinetsekretariatet. Kronprins Frederiks arkiv. Kopibog 24.1.-29.4.1806, brev nr. 336.
150. B.F. Rønne: *Læsebog for Almue-Skoler* (4. oplag 1808).
151. H.J. Birch: *Bibelsk Historie i et kort Udvalg for Børn, især paa Landet, som have ringe Evner og liden Skolegang.* (København, 1788).
152. Balle må mene B.F. Rønnes *Stave- og Læsebog for smaae Børn* (København, 1793).
153. P. Thonbo: *Læsebog og Exempelsamling til Brug i Landsbyeskoler.* (København, 1800).
154. *Visdomsbogen for den kristelige Landmand. Paa Dansk ved D.F. Staal.* (København, 1794).

155. Skoleholderen hed Johansen ifølge Johs. C. Jessen: *V. og Ø. Flakkebjerg Herreders Skolehistorie* s. 268.
156. Efter Gierløvs død havde forvalter Vass på Førsløvgård ønsket at nedlægge skolen, men amtmand Stemann og Balle foreslog, at degne- og skolelærerembederne blev slået sammen, og at degnen straks overtog embedet, hvilket Kancelliet bifaldt. Da Wulfsberg senere på sommeren ønskede sig en medhjælper pga. alderdom, valgte han Thomas Hansen, hvilket Kancelliet godkendte. RA. Danske Kancelli 1800-48. 1. dep. H17. Brevbog 1806/791 og 1806/1567.
157. Et brev med denne skriftlige advarsel ses ikke indført i bispearkivets kopibøger for 1805.
158. Der er tale om præstegårdsseminariet i Brøndbyvester, oprettet i 1802 af sogneprest E. Hammond. Se også Ingrid Markussen: *Visdommens lænker* ss. 250-53.
159. Johannes' Åbenbaring 2,7 ff.
160. Provst Hammond fik 18. september ordre om at anstille undersøgelse, og en gejstlig justitsret var blevet nedsat 7. oktober i Torslunde, hvor provsten, sognepresten, skolelæreren, klageren samt fire sognemænd var tilstede. Klageren havde fremført sin klage igen, og skolelærer Hurup tilstod, at han undertiden havde gjort sig skyldig i anklagen. Provsten ville egentlig have idømt Hurup en mult, men han slap med en alvorlig irettesættelse, da han lovede, at det ikke skulle gentage sig. Samtidig blev sognepresten pålagt et nøjere tilsyn med skolen. LAK. Sjællands stifts bispearkiv. Indkomne sager ang. Smørum herred: Torslunde-Ishøj, Vallensbæk, Værløse 1738-1820.
161. Paulus' Andet Brev til Timotheus 1,12.
162. Rimeligvis.
163. Heri står, at hvis nogen degn findes »ubeqvem« til at virke som lærer, men ellers forestår sit degneembede forsvarligt, skal han efter Danske Lov 2.15.12 ansætte en substitut med præstens og provstens tilladelse, der kan tage sig af skolen. Men gør han ikke det og er uduelig, da skal han efter præstens klage og provstens erklæring fjernes fra skolen af biskoppen, og der skal på degnens bekostning antages en duelig skoleholder, »da Bispen imidlertid lader Degnen ordentligen tiltale og ved lovlig Omgang dømme fra sit Degnekald.«
164. Maren Nielsdatter.
165. Salmernes Bog 119,11.
166. Der er tale om Helsingør.
167. Daniel Plum Jørgensen.
168. Holde oppe, klare.
169. L.M. Melchior blev året efter forflyttet til Brøndum-Hvidbjerg ved Skive.
170. Marcus Tullius Cicero: *Epistolarum libri tres puerili educatione, De officiis og Ad M. Brutum Orator.*
171. Xenophon: *Memorabilium Socraties.*
172. Den græske filosof Epiktetos.
173. N. Lang Nissen: *Græsk prosaisk Chrestomathie* (København, 1801).
174. Den romerske forfatter Cornelius Nepos.
175. Frid. Gedike: *Græsk Læsebog for Begyndere* (København, 1799).
176. Frid. Gedike: *Fransk Læsebog for Begyndere, tilligemed en kort Grammatik* (København, 1800).
177. Det er dels L. Fogtman (udg.): *Kongelige Rescripter, Resolutioner og Collegialbreve for Danmark og Norge*, dels H. Schou (udg.): *Chronologisk Register over de Kongelige Forordninger og Aabne Breve.*
178. Peter Schives sag mod provst Sørensen og lærerne Jørgensen, Liebst og Halberg havde følgende udgangspunkt: provsten havde 5. oktober 1802 klaget over, at Schive 1. var udeblevet fra en provstevitsats, 2. at den godkendte plan for pastoratets fattigvæsen hverken var bekendtgjort eller påbegyndt, og 3. at han ikke ville bekendtgøre det kgl. reskript om den

Noter

- nye salmebogs indførelse eller søge den indført i menigheden. Kancelliet idømte Schive en mulkt på 20 rd. for udeblivelsen, mens der skulle indhentes oplysninger om punkt 2 og 3. Efter at oplysningerne var indhentet, og da Schive nægtede at betale mulkten, lod Kancelliet nedsætte en provsteret 5. maj 1803, hvor han blev tiltalt for punkt 1 og 3. Under sagens forløb blev også Schives »Udfald« mod provsten i *Fynske Aviser* nr. 76/1803 inddraget. Dommen, der ikke er bevaret, da provstearkivet er brændt, må være gået Schive imod, eftersom han indankede provsterettens rettergangsmåde til Højesteret. Denne stadfæstede dog rettergangsmåden og pålagde ham at betale procesomkostningerne, herunder 24 rd. til justitskassen for unødvendig trætte. RA. Danske Kancelli 1800-48. 1. dep. H17. Brevbog 1802/1355, 1803/563 og 1803/1373. Højesteret. Domprotokol A 1806, sag. nr. 32 pådømt 20. oktober 1806.
179. H.J. Birch: *Bibelsk Historie i et kort Udvalg for Børn, især paa Landet, som have ringe Evner og liden Skolegang* (København, 1788).
180. Det skal være Tryde, idet Greve er præsten i nabosognet Sørbymagle.
181. Efter at have hørt Sorø amtsskoleinspektion og amtmanden i Sorø godkendte Kancelliet 18. juni 1808 amtsskoleinspektionens forslag om, at Lerche i præstens og to af de bedste sogne-mænds overværelse, men uden skolebørnene tilstede, fik en alvorlig irettesættelse med trussel om afsættelse, hvis han ikke fremover iagttog sine pligter. Tillige blev han idømt en mulkt på 2 rd. til skolekassen. Han blev i 1816 idømt 1/2 års forbedringshus for kvaksalveri og afsat fra embedet. Senere ernærede han sig som kludesamler og kammerjæger og endte sine dage i Gimlinge fattighus. RA. Danske Kancelli 1800-48. 1. dep. H17. Brevbog 1808/990. J.C. Jessen: *V. og Ø. Flakkebjerg Herreders Skolehistorie* ss. 273-74.
182. I Hyllested kirkebog 1759-1815 ses der ingen begravelse anført for T.M.B. Galskiøts hustru Karen Hvistendahl (født 1757), og S.V. Wiberg (bind I s. 727) meddeler, at hun først døde 29. januar 1831.
183. I 1809 blev Mads Sørensen ansat som medhjælper, men han forlod skolen, da Prom i 1810 gik på pension. J.C. Jessen: *V. og Ø. Flakkebjerg Herreders Skolehistorie* s. 259.
184. Pind fortsatte frem til sin død i 1811 uden medhjælper. J.C. Jessen: *V. og Ø. Flakkebjerg Herreders Skolehistorie* s. 24.
185. Musikalsk forspil.
186. LAK. Sjællands stifts bispearkiv. Erklæringsprotokol 1802, ss. 354-62.
187. Det drejer sig om en klage af 14. juli 1802 fra Peder Thorsen, udbygger på 24. gårds fortov. Han klagede over, at præsten havde givet ham en ørefigen, fordi han spiller kort lige uden for kirkegården, da han (P.T.) egentlig skulle forrette kgl. vejarbejde. Både pastor Gad og provst Transe afviste klagen, og sagen synes henlagt. LAK. Sjællands stifts bispearkiv. Indkomne sager Bornholm 1801-05, læg 1802.

Ordforklaring

I ordforklaringen er medtaget de ord, hvis betydning ikke skønnes umiddelbart forståelige, fordi de enten er fremmedord eller danske ord, der er gået af brug eller er anvendt i en anden betydning end i dag. Ord, der kun forekommer én gang, er forklaret det pågældende sted i en note. I øvrigt kan der henvises til *Ordbog over det danske Sprog* (Kbh., 1919-56) og Ludvig Meyers *Fremmedordbog* (Kbh., 1924). For de kirkelige datoangivelser se R.W. Bauer: *Calender for Aarene fra 601 til 2200 efter Christi Fødsel* (Kjhb., 1868, fotografisk optryk 1993).

Act., Acta Apostolorum: Apostlenes Geringer

ad interim, foreløbig
angennem, behageligt

Apoc., Apocalypsis Joannis: Johannes' Åbenbaring

bievaane, overvære

Cancelliet, Danske Kancelli

Cand., kandidat

Cantor, kirkelig embedsmand i byerne

Capellan pro loco, hjælpepræst fast tilknyttet stedet, som aflønnes af kaldet

Capellan pro persona, privat hjælpepræst, som aflønnes af præsten

catechisere, undervise/overhøre, især i religion, gennem spørgsmål og svar

Censur, karakter

Collect-Bog, bog over penge indsamlet i kirken

Communionbog, bog over altergængere

Concepter, tanker, opfattelse

Conrector, vicerektor

Copulation, vielse

Directionen, Den kgl. direktion for universitetet og de lærde skoler (1805-48)

Disciple, elever

Ebr., Hebræerbrevet

Ebraisk, hebræisk

Eccl., Ecclesiastes: Prædikerens Bog
Eph., Efeserbrevet

fire species, de fire regnearter: addere, subtrahere, multiplicere og dividere

For Resten, for de øvrige

Forklaringen, Erik Pontoppidan: Sandhed til Gudfrygtighed ... (København, 1737)

formedelst, på grund af, fordi

fornemmeligen, især

Fourage, (heste-)foder

Gg., gange

haranguere, at tale meget; vidtløftig eller kedsommelig tale

hartad, næsten

Hospital, stiftelse

Husvalelse, opmuntring, trøst

ideligen, vedholdende, bestandig

ikkun, kun

Information, privat undervisning

Interims, foreløbig, midlertidig

it., item: ligeledes

Konge-Reyse, bøndernes forpligtelse til at transportere kongen (øvrigheden) rundt

Lectie, klasse i latinskolen

Ordforklaring

- Lectiehører*, lærer i latinskole
Lemmer, beboere i et hospital
lidet, 1. lidt (lidt underlig) – 2. ikke meget (et lidt antal børn tilstede)
Læg Folk, personer som ikke tilhører gejstligheden
Lærebogen, Lærebog i den Evangelisk-christelige Religion ... (København, 1791)
- Mag.*, magister
Memorial, ansøgning
Mester-Lectie, øverste klasse i latinskolen
Ministerialbog, kirkebog
Miskundhed, barmhjertighed, mildhed
Msr., monsieur: hr., tiltale til degne og skolelærere
Mulct, bøde
- Pensa*, flertal af pensum
Pet., Peters første/andet Brev
Pontoppidan, se Forklaringen
Privatister, børn, som får privatundervisning
Prov., Proverbia: Ordsprogenes Bog
Ps., Psalmernes Bog
Pt., Peters første/andet Brev
- Regula de Tri*, reguladetri: forholdsregning
removeres, fjernes
residerende capellan, fast tilknyttet hjælpepræst, som aflønnes af kaldet
resignere, tage sin afsked
Reskriptet, reskript af 28. december 1804 til biskopperne i Danmark om, hvad øvrige gejstlige til dem engang om året og ellers skal berette og erklære, samt de årlig til Kancelliet.
- sildig*, sen
Sr., Senieur: hr., tiltale til degne og skolelærere
Studiosus, studerende, her ment om folk der har studeret, men ikke taget eksamen.
- Stympet*, en ringe eller ynkelig person, der ikke gør fyldest i sit embede
Substitut, stedfortræder, medhjælper
Synodal-Acter, landemodeakter
Syrach, Sirachs Bog
sær, især, specielt
- Tavle*, kirkebøsse
tilforn, tidligere
- ult.*, ultimo: i slutningen
- Vacance*, ledighed i embedet
Vederqvælgelse, forfriskelse, hvile
vederqvæget, styrket, forfrisket
Vicarius, vikar
Vindskibelighed, foretagsomhed, flid, stræbsomhed

Stedregister

Forkortelser: h. = herred, nr. = nørre, s. = sogn, sr. = sønder, vr. = vester, ør. = øster.
Der gives kun henvisning til de(n) side(r), hvor kirke-/skolevisitatsen er nævnt.

- Agersø skole, Agersø s. 130, 446
Agersø-Omø pastorat 130, 446
Algestrup skole, Sædder s. 201
Allerslev pastorat 69, 292
Allerslev skole, Allerslev s. (Bårse h.) 69, 291
Allerslev skole, Allerslev s. (Voldborg h.) 207
Allindemagle skole, Allindemagle s. 216
Alme skole, Græsted s. 137, 424
Alslev skole, Alslev s. 162
Alsted herred 41, 44, 242
Alsted skole, Alsted s. 222
Alsted-Fjenneslev pastorat 222
Ammindrup skole, Helsinge s. 134, 415
Annise skole, Annise s. 133, 412
Arløse skole, Førsløv s. 116, 350
Arnøje skole, Hellested s. 239
Ars herred 17, 241
Asminderød skole, Asminderød s. 45, 86, 309
Asminderød-Grønholt pastorat 25, 85, 311
Asnæs pastorat 180
Asnæs skole, Asnæs s. 180
Avderød skole, Karlebo s. 45, 85, 308
Avedøre skole, Glostrup s. 107, 371
Aversi skole, Aversi s. 94, 394
Aversi-Testrup pastorat 94, 393
Bagsværd skole, Gladsakse s. 58, 256
Bakkebølle skole, Vordingborg s. 74, 303
Bakkerup skole, Mørkøv s. 193
Ballerup skole, Ballerup s. 105, 365
Ballerup-Måløv pastorat 105, 366
Barup ekstraskole, Hellested s. 239
Benløse skole, Benløse s. 211
Biltris ekstraskole, Sæby s. 210
Birkerød pastorat 23, 84, 305
Birkerød skole, Birkerød s. 306
Bisserup skole, Holsteinborg s. 116
Bistrup skole, Fodby s. 113, 344
Bjerge skole, Svallerup s. 17, 189
Bjergsted skole, Bjergsted s. 177
Bjerre skole, Bjerre s. 127, 437
Bjæverskov herred 241
Bjæverskov skole, Bjæverskov s. 203
Blistrup pastorat 19, 135, 419
Blistrup skole, Blistrup s. 135, 418
Blivstrød-Lillerød pastorat 85, 307
Blaagaard seminarium 43f
Boeslunde pastorat 148
Boeslunde skole, Boeslunde s. 148
Bornholm 152, 241
Bornholms seminarium 44
Borre pastorat 65, 282
Borre skole, Borre s. 65, 281
Borsholm skole, Hornbæk s. 87, 315
Borup skole, Borup s. 172
Borup-Kimmerslev pastorat 171
Brahetrolleborg seminarium 43f
Branstrup skole, Tersløse s. 158
Brede skole, Lyngby s. 61
Brederød skole, Kregme s. 229, 337
Bredetved skole, Ågerup s. 160
Bregentved, hovedgård i Haslev s. 214
Bregninge skole, Bregninge s. 177
Bregninge-Bjergsted pastorat 177
Bringstrup-Sigersted pastorat 221
Broby skole, Broby s. 222
Bromme skole, Bromme s. 220

Stedregister

- Brøndbyvester seminarium, Brøndbyvester s. 43f, 357
- Brøndbyvester skole, Brøndbyvester s. 108, 357
- Brøndbyvester-Brøndbyøster pastorat 22, 108, 356
- Brøndbyøster skole, Brøndbyøster s. 108, 357
- Brønshøj skole, Brønshøj s. 58, 258
- Brønshøj-Rødovre pastorat 57, 257
- Bråby skole, Bråby s. 164
- Bråde skole, Egebjerg s. 182
- Buddinge skole, Gladsakse s. 59, 257
- Buerup skole, Sæby s. 144
- Bukkerup skole, se: Bakkerup skole
- Butterup skole, Butterup s. 154, 197, 205
- Butterup-Tuse pastorat 153
- Bårse herred 38, 41, 240
- Bårse skole, Bårse s. 72, 298
- Bårse-Beldringe pastorat 72, 298
- Christianssæde, lollandsk hgd. 27
- Christiansø pastorat 152, 241, 455
- Dageløkke skole, Asminderød s. 39, 86, 312
- Dalby skole, Dalby s. (Fakse h.) 163
- Dalby skole, Dalby s. (Ramsø h.) 171
- Dalby-Tureby pastorat 163
- Damme skole, Fanefjord s. 65, 286
- Damsholte pastorat 32, 67, 286
- Dragør skole, Magleby s. 62, 246
- Dronninggårds privatskole, Søllerød s. 255
- Drøsselbjerg skole, Drøsselbjerg s. 143
- Duebrødre hospital, Roskilde 124, 408
- Duebrødre kloster, hgd. i Roskilde 120
- Dyrlev skole, Beldringe s. 73, 299
- Dysted skole, Toksværd s. 76, 269
- Dåstrup skole, Dåstrup s. 172
- Edelgave, hgd. i Smørum s. 119
- Egebjerg pastorat 181
- Egebjerg skole, Egebjerg s. 181
- Eggeslevmagle pastorat 28, 130, 442
- Eggeslevmagle skole, Eggeslevmagle s. 130, 443
- Egøje skole, Herfølge s. 201
- Ejby skole, Ejby s. 171
- Ejby-Dalby pastorat 171
- Elmelunde degneskole, Elmelunde s. 66, 284
- Elmelunde pastorat 23, 66, 285
- Enderslev skole, Enderslev s. 200
- Enderslev-Vråby pastorat 200
- Engelstrup skole, Everdrup s. 71, 296
- Enøby skole, Karrebæk s. 114, 345
- Eriksholm, hovedgård i Ågerup s. 156
- Esbønderup skole, Esbønderup s. 138, 426
- Esbønderup-Nøddebo pastorat 23, 138, 426
- Eskebjerg skole, Bregninge s. 177
- Eskildstrup skole, Kongsted s. 164
- Eskildstrup skole, Vig s. 184
- Everdrup pastorat 17, 71, 296
- Everdrup skole, Everdrup s. 72, 296
- Fakse herred 241
- Fakse pastorat 165
- Fakse skole, Fakse s. 38, 166
- Fanefjord pastorat 64, 287
- Farendløse skole, Farendløse s. 215
- Farum skole, Farum s. 83, 262
- Farum-Værløse pastorat 32, 83, 261
- Fensmark skole, Fensmark s. 97, 386
- Fensmark-Rislev pastorat 97, 387
- Ferslev skole, Ferslev s. 232
- Ferslev-Vellerup pastorat 232
- Finderup pastorat 142
- Fjenneslev skole, Fjenneslev s. 222
- Flakkebjerg skole, Flakkebjerg s. 39, 131, 450
- Flinterup skole, Flinterup s. 218
- Fløng skole, Fløng s. 119, 396
- Fodby pastorat 114, 344
- Fodby skole, Fodby s. 113, 344
- Fredensborg skole, Fredensborg s. 87, 313
- Fredensborg slotskirke 86, 313

Stedregister

- Frederiksberg skole, Frederiksberg s. 57, 259
Frederiksberg-Hvidovre pastorat 15, 57, 259
Frederiksberg latinskole 47, 93, 333
Frederiksberg skole, se: Hillerød danske skole
Frederiksberg-Nr. Herlev pastorat 92, 331
Frederiksværk gods 33, 334
Frederiksværk skole, Vinderød s. 339
Freerslev skole, Freerslev s. 213
Freerslev skole, Nr. Herlev s. 93, 331
Frydendal skole, Frydendal s. 193
Frølund skole, Tårnborg s. 149
Frøslev skole, Frøslev s. 235
Fuglebjerg skole, Fuglebjerg s. 117, 353
Fulby skole, Bjernede s. 221
Føllenslev skole, Føllenslev s. 178
Føllenslev-Særslev pastorat 177
Førslev pastorat 117, 350
Førslev skole, Førslev s. (Ringsted h.) 212
Førslev skole, Førslev s. (Ør. Flakkebjerg h.) 116, 351
Førslev-Sneslev pastorat 213
Fårdrup skole, Fårdrup s. 131, 451
Fårevejle skole, Fårevejle s. 180
Fårevejle-Dragsholm (Adlersborg) pastorat 180
- Gadstrup skole, Gadstrup s. 174
Gadstrup-Syv pastorat 21, 173
Gammerød skole, Borup s. 172
Ganløse skole, Ganløse s. 82, 263
Gentofte pastorat 23, 59, 250
Gentofte skole, Gentofte s. 60, 251
Gerlev skole, Gerlev s. (Horns h.) 230
Gerlev skole, Gerlev s. (Slagelse h.) 147
Gerlev-Neder Dråby pastorat 230
Gevninge skole, Gevninge s. 123, 404
Gierslev pastorat 141
Gierslev skole, Gierslev s. 141
Gilleleje skole, Gilleleje s. 136, 421
Gimlinge fattighus 42
Gimlinge pastorat 126, 431
- Gimlinge skole, Gimlinge s. 41, 125, 431
Gislinge skole, Gislinge s. 195
Gisselfeld Kloster, hovedgård i Bråby s. 95
Gladsakse skole, Gladsakse s. 59, 246
Gladsakse-Herlev pastorat 58, 255
Glim skole, Glim s. 173
Glostrup pastorat 25, 108, 370
Glumsø skole, Glumsø s. 99, 382
Glumsø-Bavelse pastorat 99, 382
Glænø skole, Ørslev s. 127, 436
Granløse skole, Granløse s. 161
Greve skole, Greve s. 101, 372
Greve-Kildebrønde pastorat 101, 372
Grevinge pastorat 181
Gryderup skole, Boeslunde s. 148
Græse skole, Græse s. 90, 324
Græse-Sigerslevvester pastorat 90, 323
Græsted skole, Græsted s. 26, 137, 423
Græsted-Mårum pastorat 137, 422
Grønholt skole, Borup s. 172
Grønholt skole, Grønholt s. 86, 310
Gunderup skole, Herfølge s. 201
Gundsømagle skole, Gundsømagle s. 120, 398
Gyrstinge skole, Gyrstinge s. 218
Gyrstinge-Kirke Flinterup pastorat 218
Gøderup skole, Glim s. 173
Gørlev skole, Gørlev s. 143
Gørlev-Bakkendrup pastorat 20, 143
Gørløse skole, Gørløse s. 226
Gørslev skole, Gørslev s. 202
Gåsetofte ekstraskole, Raklev s. 187
- Hagedsted skole, Hagedsted s. 195
Hagedsted-Gislinge pastorat 195
Haldagerlille skole, Haldagerlille s. 117, 354
Haldagermagle skole, Krummerup s. 117, 353
Hallenslev skole, Hallenslev s. 144
Hammer herred 38, 41, 240
Hammer skole, Hammer s. 78, 272
Hammer-Lundby pastorat 78, 273
Hammersholt skole, Nr. Herlev s. 92, 330

Stedregister

- Hanehoved skole, Melby s. 229, 335
Hanerup skole, Nr. Jernløse s. 155, 198, 205
Haraldsted skole, Haraldsted s. 217
Haraldsted-Allindemagle pastorat 217
Hasle-Rutsker pastorat 454
Haslev skole, Haslev s. 213
Haslev-Freerslev pastorat 214
Hastrup skole, se: Skov Hastrup
Havbyrd skole, Ringsted s. 211
Havdrup skole, Havdrup s. 102, 375
Havdrup-Kirke Skensved pastorat 102, 376
Havelse skole, Ølsted s. 227
Havnelev skole, Havnelev s. 236
Havrebjerg skole, Havrebjerg s. 140
Havrebjerg-Gudum pastorat 140
Hejninge skole, Hejninge s. 151
Hellebæk skole, Hellebæk s. 87, 316
Hellested hospital, Hellested s. 239
Hellested pastorat 27, 239
Hellested skole, Hellested s. 238
Helsing-Valby pastorat 26, 134, 414
Helsingør civile arbejds- og læseskole 33, 40, 89, 319
Helsingør danske skole 88, 317
Helsingør fattighus 88
Helsingør gamle skole 89
Helsingør hospital 88
Helsingør latinskole 46f, 88, 318
Helsingør militære arbejds- og læseskole 33, 40, 89, 320
Helsingør Skt. Mariæ fattigskole 320
Helsingør Skt. Mariæ pastorat 25, 28, 88, 320
Helsingør Skt. Olai pastorat 28, 88, 317
Herfølge hospital, Herfølge s. 202
Herfølge skole, Herfølge s. 201
Herfølge-Sædder pastorat 202
Herlev skole, Herlev s. 59, 257
Herluf Trolles hospital, Roskilde 408
Herluf lille skole, Herlufmagle s. 98, 389
Herlufmagle skole, Herlufmagle s. 98, 388
Herlufmagle-Tybjerg pastorat 99, 388
Herlufsholm pastorat 112, 341
Herrestrup skole, Grevinge s. 181
Herringløse skole, Hvedstrup s. 119, 397
Herslev skole, Herslev s. 123, 404
Herslev-Gevninge pastorat 123, 403
Herstedvester skole, Herstedvester s. 106, 368
Herstedøster skole, Herstedøster s. 107, 368
Herstedøster-Herstedvester pastorat 107, 369
Hesbjerg skole, Søborg s. 136, 421
Hillerød danske skole, Frederiksborg s. 93, 332
Hillerød fattighuse, Frederiksborg s. 92, 332
Hillerød hospital, Frederiksborg s. 92, 333
Himlingøje skole, Himlingøje s. 199
Himmelev pastorat 120, 401
Himmelev skole, Himmelev s. 120, 401
Hjelm skole, Damsholte s. 67, 286
Hjelmsømagle skole, Sneslev s. 212
Hjembæk skole, Hjembæk s. 192
Hjembæk-Svinninge pastorat 18, 192
Hjertebjerg skole, Elmelunde s. 66, 284
Holbo herred 241
Holbæk danske skole 39, 153
Holbæk-Merløse pastorat 153
Hollænderby skole, se: Magleby tyske skole
Holløse skole, Gunderslev s. 97, 386
Holme Olstrup skole, Holme Olstrup s. 76, 270
Holmstrup skole, Holmstrup s. 192
Holmstrup skole, Slagelse Skt. Peders s. 150
Holsted skole, Herlufsholm s. 112, 341
Holtug skole, Holtug s. 237
Hornbæk skole, Hornbæk s. 87, 315
Horns herred 242
Hovby skole, Fakse s. 166
Hundige biskole, Kildebrønde s. 373
Hvalsø, se: Kirke Hvalsø

Stedregister

- Hvedstrup-Fløng pastorat 119, 396
Hvessinge skole, Glostrup s. 107, 370
Hvidovre skole, Hvidovre s. 57, 259
Hvidøre skole, Gentofte s. 59, 251
Hyllede ekstraskole, Kongsted s. 165
Hyllested skole, Hyllested s. 127, 434
Hyllested-Venslev-Holsteinborg pastorat 23, 25, 127, 433
Hyllinge skole, Hyllinge s. 115, 347
Hyllinge skole, se også: Kirke Hyllinge
Højby pastorat 183
Højby skole, Højby s. 184
Højby skole, Rorup s. 173
Høje Tåstrup pastorat 110, 361
Høje Tåstrup skole, Høje Tåstrup s. 110, 363
Højelse skole, Højelse s. 170
Højelse-Lellinge pastorat 170
Høm skole, Høm s. 212
Høng skole, FINDERUP s. 142
Hørby pastorat 195
Hørby skole, Hørby s. 195
Hørsholm pastorat 84, 321
Hørsholm skole, Hørsholm s. 84, 321
Hørup skole, Slangstrup s. 90, 325
Hørve skole, Hørve s. 179
Høsten skole, Dalby s. 163
Høve skole, Høve s. 131, 449
Høve-Flakkebjerg pastorat 131, 449
Hårbølle skole, Fanefjord s. 65, 287
Hårlev skole, Hårlev s. 199
Hårlev-Himlingøje pastorat 200
Hårslev skole, Hårslev s. 126, 439
Hårslev-Tingjellinge pastorat 126, 440

Ishøj skole, Ishøj s. 29, 46, 109, 358

Jersie skole, Jersie s. 103, 377
Jersie-Solrød pastorat 102, 376
Jerslev skole, Lille Fuglede s. 17, 189
Jomfruens Egede, hovedgård i Ør. Egede s. 95
Jordløse skole, Jordløse s. 175
Jungshoved pastorat 23, 70, 294
Jyderup skole, Jyderup s. 192

Jyderup-Holmstrup pastorat 193
Jyllinge skole, Jyllinge s. 120, 398
Jyllinge-Gundsømagle pastorat 119, 397
Jystrup skole, Jystrup s. 216
Jystrup-Valsøllille pastorat 216
Jægersborg skole, Gentofte s. 38, 59, 252
Jørlunde pastorat 91, 327
Jørlunde skole, Jørlunde s. 91, 327

Kalundborg korskole 17, 188
Kalundborg offentlige skole 17, 188
Kalundborg pastorat 17, 187
Kalvehave pastorat 31, 68, 288
Kamstrup skole, Vor Frue s. 122, 405
Karise skole, Karise s. 162
Karise-Alslev pastorat 162
Karlebo pastorat 31, 85, 308
Karlslunde skole, Karlslunde s. 101, 373
Karlslunde-Karlstrup pastorat 101, 375
Karlsminde skole, Torup s. 228, 336
Karlstrup skole, Karlstrup s. 101, 374
Karrebæk pastorat 114, 346
Karrebæk skole, Karrebæk s. 114, 345
Karrebækstorp skole, Karrebæk s. 114, 346
Kastrup skole, Tårnby s. 63, 249
Keldby pastorat 65, 281
Keldbylille skole, Keldby s. 65, 281
Keldbymagle skole, Keldby s. 65, 281
Kelleklinte skole, Ubby s. 18, 42, 191
Kildebrønne skole, Kildebrønne s. 101, 373
Kindvig skole, Mern s. 69, 290
Kirke Helsing skole, Kirke Helsing s. 143
Kirke Helsing-Drøsselbjerg pastorat 142
Kirke Hvalsø skole, Kirke Hvalsø s. 208
Kirke Hvalsø-Særløse pastorat 208
Kirke Hyllinge skole, Kirke Hyllinge s. 209
Kirke Hyllinge-Lyndby pastorat 210
Kirke Skensved skole, Kirke Skensved s. 102, 376

Stedregister

- Kirke Sonnerup skole, Kirke Sonnerup s. 209
- Kirke Stillinge pastorat 30, 139
- Kirke Stillinge skole, Kirke Stillinge s. 139
- Kirke Såby skole, Kirke Såby s. 208
- Kirke Såby-Kisserup pastorat 208
- Kirkerup skole, Kirkerup s. (Sømme h.) 120, 400
- Kirkerup skole, Kirkerup s. (Vr. Flakkebjerg h.) 125, 429
- Klemensker pastorat 454
- Knudsbyskole, Vordingborg s. 74, 302
- Kollerød skole, Lynges. 92, 329
- Kongsted pastorat 165
- Kongsted skole, Kongsted s. 164
- Kornerup skole, Kornerup s. 122, 402
- Kornerup-Svogerslev pastorat 122, 403
- Korsør skole 148
- Korsør-Tårnborgh pastorat 23, 25, 149
- Krabbedam skole, Neder Dråby s. 230
- Kragerup skole, Ørslev s. 141
- Kregme-Vinderød pastorat 229
- Krummerup skole, Krummerup s. 352
- Krummerup-Fuglebjerg pastorat 117, 352
- Krøjerup biskole, Bromme s. 220
- Kundby pastorat 28, 194
- Kundby skole, Kundby s. 194
- Kvanløse skole, Kvanløse s. 155
- Kvislemark skole, Kvislemark s. 115, 349
- Kvislemark-Fyrendal pastorat 116, 349
- Kværkeby skole, Kværkeby s. 215
- Kyndby skole, Kyndby s. 231
- Kyndby-Krogstrup pastorat 231
- Kæderup skole, Tureby s. 163
- Køge danske skole 169
- Køge enkeboder 169
- Køge hospital 169
- Køge-Ølsemagle pastorat 169
- Køng pastorat 30, 78, 274
- Køng skole, Køng s. 78, 274
- Køng spindeskole, Køng s. 39
- Ladby skole, Herlufsholm s. 112, 342
- Landerslev skole, Gerlev s. 230
- Langebæk skole, Kalvehave s. 288
- Langstrup skole, Asminderød s. 86, 312
- Ledøje skole, Ledøje s. 106, 363
- Ledøje-Smørum pastorat 14, 21, 24, 106, 365
- Lellinge skole, Lellinge s. 170
- Lestrup ekstraskole, Kongsted s. 165
- Lidemark skole, Lidemark s. 202
- Lidemark-Bjæverskov pastorat 202
- Lille Heddinge skole, Lille Heddinge s. 235
- Lille Heddinge-Havnelev pastorat 236
- Lille Lyngby-Ølsted pastorat 27, 227
- Lille Næstved skole, Herlufsholm s. 112, 342
- Lille Torøje skole, Smerup s. 167
- Lille Værløse skole, Værløse s. 83, 262
- Lodbergs Stiftelse, Roskilde 124, 408
- Lund skole, Lyderslev s. 235
- Lundby skole, Lundby s. 37, 78, 273
- Lunderød skole, Tølløse s. 160
- Lundforlund skole, Lundforlund s. 147
- Lundforlund-Gerlev pastorat 147
- Lyderslev skole, Lyderslev s. 235
- Lyderslev-Frøslev pastorat 235
- Lyndby skole, Lyndby s. 209
- Lyngby nye skole, Lyngby s. 253
- Lyngby pastorat 60, 252
- Lyngby skole, Lyngby s. 60, 253
- Lynges skole, Lynges. 222
- Lynges-Brobys pastorat 223
- Lynges-Frederiksborg 240
- Lynges-Kronborg 240
- Lynges-Uggeløse pastorat 92, 329
- Lysholm skole, Haslev s. 213
- Løve herred 241
- Løve skole, Gierslev s. 141
- Løvenborg, hovedgård i Butterup s. 33, 197, 204
- Magleby pastorat (Amager) 61, 245
- Magleby pastorat (Mønbo h.) 66, 283
- Magleby pastorat (Vr. Flakkebjerg h.) 128, 444

Stedregister

- Magleby skole, Magleby s. (Mønbo h.)
66, 283
- Magleby skole, Magleby s. (Stevns h.)
237
- Magleby skole, Magleby s. (Vr. Flakke-
bjerg h.) 129, 444
- Magleby tyske skole (Hollænderby sko-
le), Magleby s. 62, 246
- Magleby-Holtug pastorat 237
- Maglebylille skole, Tårnby s. 63, 248
- Mandemærke skole, Magleby s. 66, 282
- Marvede-Hyllinge pastorat 115, 348
- Marvede pastorat 228
- Melby skole, Melby s. 228, 334
- Meløse skole, Lille Lyngby s. 227
- Menstrup skole, Marvede s. 115, 347
- Merløse herred 241
- Merløse skole, Merløse s. 153
- Mern pastorat 68, 290
- Mern skole, Mern s. 69, 290
- Meyerkrones Stiftelse, Roskilde 124, 408
- Munke Bjergby skole, Munke Bjergby s.
219
- Munke Bjergby-Bromme pastorat 220
- Møn herred 38, 41, 240
- Måløv skole, Måløv s. 105, 367
- Mårum skole, Mårum s. 136, 424
- Nakke skole, Rørvig s. 182
- Nedre Vindinge skole, Kastrup s. 79,
302
- Neksø-Bodilsker pastorat 456
- Nielstrup skole, Ulse s. 164
- Niløse pastorat 157
- Niløse skole, Niløse s. 157
- Nordrupvester skole, Nordrupvester s.
152
- Nordrupøster skole, Nordrupøster s.
215
- Nordrupøster-Farendløse pastorat 215
- Nyker pastorat 454
- Nykøbing skole 182
- Nykøbing-Rørvig pastorat 182
- Nylars pastorat 457
- Nærum skole, Søllerød s. 61, 255
- Næsby skole, Kirke Stillinge s. 139
- Næsby skole, Næsby s. 100, 384
- Næsby skole, Orø s. 232
- Næsby-Tyvelse pastorat 99, 383
- Næstelsø skole, Næstelsø s. 77, 271
- Næstelsø-Mogenstrup pastorat 77, 271
- Næstved Helligånds Hospital 31, 96
- Næstved Skt. Mortens pastorat 96, 392
- Næstved Skt. Mortens skole 96, 391
- Næstved Skt. Peders pastorat 28, 95, 390
- Næstved Skt. Peders skole 96, 391
- Nøddebo skole, Nøddebo s. 137, 427
- Nørre Asmindrup skole, Nr. Asmindrup
s. 185
- Nørre Herlev skole, Nr. Herlev s. 92,
331
- Nørre Jernløse skole, Nr. Jernløse s. 44,
155, 197, 204
- Nørre Jernløse-Kvanløse pastorat 30,
154
- Nørre Vallenderød skole, Tølløse s. 160
- Odden pastorat 183
- Odden skole, Odden s. 183
- Ods herred 241
- Olsker-Allinge pastorat 455
- Omø skole, Omø s. 130, 445
- Ordrup skole, Fårevejle s. 180
- Ordrup skole, Krogstrup s. 45, 231
- Ordrup skole, Tåstrup s. 158
- Ornebjerg skole, Kastrup s. 303
- Orø pastorat 232
- Orø skole, Orø s. 231
- Osted skole, Osted s. 207
- Osted-Allerslev pastorat 207
- Over Vindinge biskole, Sværdborg s. 79,
276
- Pedersborg skole, Pedersborg s. 223
- Pedersborg-Kindertofte pastorat 223
- Pedersker pastorat 457
- Pederstrup skole, Mogenstrup s. 77, 271
- Poulsker pastorat 457
- Præstø skole 71, 294
- Præstø-Skibinge pastorat 71, 295

Stedregister

- Raklev pastorat 17, 186
Raklev skole, Raklev s. 17, 187
Ramløse skole, Ramløse s. 133, 413
Ramløse-Annise pastorat 20, 23, 133, 411
Ramsø herred 241
Ravnsnæs skole, Birkerød s. 84, 305
Reerslev skole, Reerslev s. (Løve h.) 145
Reerslev skole, Reerslev s. (Tune h.) 103, 380
Reerslev-Ruds Vedby pastorat 145
Reerslev-Vindinge pastorat 103, 379
Reersø skole, Kirke Helsinge s. 143
Rejerslevske Stiftelse, Den 40
Rejnstrup skole, Gunderslev s. 97, 384
Rekkende skole, Allerslev s. 69, 291
Ring skole, Hammer s. 77, 272
Ringsbjerg skole, Sædder s. 201
Ringsted borgerskole 211
Ringsted fattighuse 211
Ringsted herred 41, 44, 242
Ringsted-Benløse pastorat 211
Rislev skole, Rislev s. 97, 386
Rode skole, Dalby s. 163
Roholte pastorat 165
Roholte skole, Roholte s. 165
Roneklint skole, Jungshoved s. 70, 293
Rorup-Glim pastorat 173
Roskilde domsogn 123, 409
Roskilde drengeskole 123, 407
Roskilde fattighus(e) 124, 408
Roskilde latinskole 46f, 409
Roskilde pigeskole 124, 406
Rude skole, Holsteinborg s. 44, 126, 435
Ruds Vedby skole, Ruds Vedby s. 145
Ry skole, Gørlev s. 144
Rye skole, Rye s. 209
Rye-Kirke Sonnerup pastorat 27, 208
Rø pastorat 455
Rødovre skole, Rødovre s. 58, 258
Rønne hospital 458
Rønne latinskole 47, 458
Rønnebæk skole, Rønnebæk s. 76, 270
Rønnebæk-Holme Olstrup pastorat 77, 269
Rønnede biskole, Vr. Egede s. 95, 392
Rønne-Knudsker pastorat 453
Rørby pastorat 17, 188
Rørby skole, Rørby s. 17, 188
Rørbæk skole, Snostrup s. 264
Rørvig skole, Rørvig s. 182
Røsnæs pastorat 17, 187
Røsnæs skole, Røsnæs s. 17, 187
Rådvad privatskole, Lyngby s. 253
Sallerup skole, Køng s. 78, 274
Saltøby skole, Vallensved s. 113, 343
Sandby skole, Sandby s. 94, 381
Sandby-Vrangstrup pastorat 28, 94, 381
Sankt Ibs-Skt. Jørgensbjerg pastorat 122, 405
Sankt Jørgensbjerg skole, Skt. Jørgensbjerg s. 122, 405
Sejerø pastorat 178
Sejerø skole, Sejerø s. 178
Sengeløse pastorat 25, 30, 111, 362
Sengeløse skole, Sengeløse s. 110, 362
Sigerslevøster skole, Strø s. 226
Sigersted skole, Sigersted s. 221
Sjælsmark skole, Blovstrød s. 85, 307
Skafterup skole, Fyrendal s. 115, 349
Skamstrup skole, Skamstrup s. 193
Skamstrup-Frydendal pastorat 193
Skelby skole, Skelby s. 97, 384
Skelby-Gunderslev pastorat 98, 385
Skellebjerg skole, Skellebjerg s. 157
Skibby pastorat 233
Skibby skole, Skibby s. 233
Skibinge skole, Skibinge s. 71, 295
Skippinge herred 241
Skov Hastrup skole, Særløse s. 207
Skovhuse skole, Ør. Egesborg s. 73, 301
Skovlunde skole, Ballerup s. 105, 367
Skovskolen, Neder Dråby s. 230
Skrodsbjerg skole, Vråby s. 201
Skudeløse skole, Testrup s. 94, 393
Skuldelev skole, Skuldelev s. 234
Skuldelev-Selsø pastorat 233
Skælskør pastorat 129, 447
Skælskør skole 129, 448

Stedregister

- Skælskør spindeskole 40, 129
Skænkelsø skole, Jørlunde s. 37, 91, 326
Skævinge skole, Skævinge s. 226
Skævinge-Gørløse pastorat 226
Skørpinge skole, Havnelev s. 236
Skørpinge skole, Skørpinge s. 131, 451
Skørpinge-Fårdrup pastorat 131, 452
Slagelse borgerskole 39, 146
Slagelse herred 241
Slagelse hospital 146
Slagelse latinskole 47, 150
Slagelse Skt. Mikkel's pastorat 146
Slagelse Skt. Peders pastorat 150
Slaglille skole, Slaglille s. 220
Slaglille-Bjernede pastorat 220
Slagslunde skole, Slagslunde s. 82, 263
Slagslunde-Ganløse pastorat 82, 263
Slangstrup skole, Slangstrup s. 91, 325
Slangstrup-Uvelse pastorat 91, 324
Sletten skole, Asminderød s. 311
Slimminge skole, Gørslev s. 202
Slots Bjergby skole, Slots Bjergby s. 147
Slots Bjergby-Sludstrup pastorat 147
Smerup skole, Smerup s. 167
Smidstrup skole, Eggeslevmagle s. 130, 441
Smørum herred 38, 240
Smørum skole, Smørum s. 56, 105, 364
Snekkersten skole, Tikøb s. 88, 316
Snertinge biskole, Sværdborg s. 79, 276
Snesere pastorat 72, 297
Snesere skole, Snesere s. 72, 297
Sneslev skole, Førslev s. 116, 351
Snoldelev skole, Snoldelev s. 103, 378
Snoldelev-Tune pastorat 103, 379
Snostrup pastorat 82, 264
Snostrup skole, Snostrup s. 82
Soderup skole, Soderup s. 159
Soderup-Kirke Eskildstrup pastorat 159
Sokkelund herred 240
Solbjerg skole, Solbjerg s. 140
Solrød skole, Solrød s. 102, 377
Sonnerup skole, Højby s. 183
Sonnerup skole, se også: Kirke Sonnerup
Sorterup skole, Sorterup s. 151
Sorterup-Ottestrup pastorat 151
Sorø pastorat 223
Sorø skole 39, 223
Sparresholm, hdg. i Toksværd s. 17, 76
Spjellerup skole, Marvede s. 115, 347
Spjellerup skole, Spjellerup s. 167
Spjellerup-Smerup pastorat 167
Spragelse biskole, Herlufmagle s.
Sprove skole, Damsholte s. 67, 286
Stege by- og fattigskole 64, 280
Stege pastorat 64, 279
Stenlille skole, Stenlille s. 218
Stenløse skole, Stenløse s. 81, 267
Stenløse-Vekso pastorat 81, 266
Stenmagle skole, Stenmagle s. 219
Stenmagle-Stenlille pastorat 219
Stensby skole, Kalvehave s. 68, 288
Stenstrup skole, Jungshoved s. 70, 292
Stestrup skole, Kirke Eskildstrup s. 159
Stevns herred 38, 41, 242
Stigs Bjergby skole, Stigs Bjergby s. 194
Stigs Bjergby-Mørkøv pastorat 194
Stignæs skole, Magleby s. 129, 445
Store Fuglede skole, St. Fuglede s. 17, 190
Store Fuglede-Lille Fuglede pastorat 18, 190
Store Hallager skole, se: Haldagermagle
Store Heddinge byskole, St. Heddinge s. 39, 237
Store Heddinge landsbyskole, St. Heddinge s. 39, 41, 236
Store Heddinge-Højerup pastorat 236
Store Linde skole, Karise s. 162
Store Torøje skole, Smerup s. 167
Strø herred 242
Strø pastorat 227
Strøby skole, Strøby s. 238
Strøby-Varpelev pastorat 238
Stubberup skole, Fakse s. 166
Sundbyvester skole, Tårnby s. 62, 246
Sundbyøster skole, Tårnby s. 62, 247
Svallerup pastorat 17, 189
Svallerup skole, Svallerup s. 17, 189

Stedregister

- Svaneke-Ibsker pastorat 25, 456
Svebølle skole, Avnsø s. 175
Svensmarke skole, Stege s. 64, 280
Svinninge skole, Svinninge s. 192
Svinø skole, Køng s. 79, 274
Svogerslev skole, Svogerslev s. 45, 123, 402
Sværdborg pastorat 79, 275
Sværdborg skole, Sværdborg s. 79, 276
Syv skole, Syv s. 174
Sæby skole, Sæby s. (Løve h.) 26, 144
Sæby skole, Sæby s. (Voldborg h.) 210
Sæby-Gershøj pastorat 210
Sæby-Hallenslev pastorat 26, 144
Sædder skole, Sædder s. 201
Særslev skole, Særslev s. 178
Søborg skole, Søborg s. 136, 420
Søborg-Gilleleje pastorat 23, 136, 420
Søllerød pastorat 26, 29, 61, 254
Sømme herred 241
Sønder Asmindrup skole, Sr. Asmindrup s. 160
Sønder Asmindrup-Granløse pastorat 160
Sønder Jernløse skole, Sr. Jernløse s. 155
Sønder Jernløse-Søstrup pastorat 156
Sønderby skole, Selsø s. 233
Søndersted skole, Søndersted s. 156
Sønderup skole, Boeslunde s. 148
Sønderup skole, Sønderup s. 151
Sønderup-Nordrupvester pastorat 151
Sørbymagle skole, Sørbymagle s. 125, 430
Sørbymagle-Kirkerup pastorat 125, 429
Søren Olsens Stiftelse, Roskilde 124, 408
Søstrup skole, Søstrup s. 155
Søsum skole, Stenløse s. 81, 267
Såby, se: Kirke Såby
- Terslev skole, Terslev s. 41, 214
Terslev-Ørslev pastorat 214
Tersløse skole, Tersløse s. 20, 158
Tersløse-Skellebjerg pastorat 21, 157
Testrup skole, Testrup s. 94, 394
Tikøb skole, Tikøb s. 39, 87, 315
Tikøb-Hornbæk-Hellebæk pastorat 25, 87, 314
Tingerup skole, Soderup s. 159
Tingjellinge skole, Tingjellinge s. 126, 438
Tisvilde skole, Tibirke s. 135, 416
Tjæreby pastorat 128, 440
Tjæreby skole, Tjæreby s. (Strø h.) 225
Tjæreby skole, Tjæreby s. (Vr. Flakkebjerg h.) 128, 441
Tjæreby skole, Vor Frue s. 122, 406
Tjæreby-Ålsønderup pastorat 225
Tjørnelunde skole, FINDERUP s. 142
Tjørnemark skole, Stege s. 64, 280
Toksværd pastorat 17, 76, 268
Toksværd skole, Toksværd s. 76, 269
Tommestrup skole, Store Heddinge s. 237
Tornemark skole, Fyrendal s. 116, 348
Torpmagle skole, se: Karrebækstorp
Torpmagle skole, Torup s. 229, 335
Torslunde skole, Kundby s. 194
Torslunde skole, Torslunde s. 42, 109, 360
Torslunde-Ishøj pastorat 29, 109, 360
Torup ekstraskole, Kongsted s. 164
Torup pastorat 228
Trælløse skole, Skelby s. 97, 385
Trørød skole, Søllerød s. 61, 255
Tulstrup skole, Ålsønderup s. 225
Tune herred 240
Tune skole, Tune s. 103, 378
Tuse herred 241
Tuse skole, Tuse s. 154, 198, 204
Tybjerg herred 240
Tybjerg skole, Tybjerg s. 98, 389
Tybjerglille skole, Tybjerg s. 98, 389
Tystrup skole, Tystrup s. 118, 354
Tystrup-Haldagerlille pastorat 118, 354
Tyvelse skole, Tyvelse s. 45, 99, 383
Tølløse skole, Tølløse s. 160
Tølløse-Ågerup pastorat 159
Tømmerup pastorat 17, 186
Tømmerup skole, Tømmerup s. 17, 186
Tømmerup skole, Tårnby s. 63, 248

Stedregister

- Tågerup skole, Alslev s. 162
Tårnby pastorat 17, 62, 249
Tårnby skole, Tårnby s. (Amager) 63, 247
Tårnby skole, Tårnby s. (Bjæverskov h.) 199
Tåstrup skole, Tåstrup s. 158
Tåstrup-Ugerløse pastorat 158
Tåstrup-Valby skole, Høje Tåstrup s. 110, 361
- Ubby pastorat 18, 190
Ubby skole, Ubby s. 18, 190
Udby pastorat 196
Udby skole, Udby s. (Bårse h.) 73, 300
Udby skole, Udby s. (Tuse h.) 196
Udby-Ørslev pastorat 73, 299
Udesundby skole, Udesundby s. 90, 322
Udesundby-Oppesundby pastorat 90, 322
Uggeløse skole, Uggeløse s. 91, 328
Uggerløse skole, Uggerløse s. 158
Ullerup skole, Tårnby s. 63, 248
Ulse skole, Ulse s. 164
Ulse-Bråby pastorat 163
Undløse skole, Undløse s. 156
Undløse-Søndersted pastorat 156
Uvelse skole, Uvelse s. 91, 325
- Valby skole, Hvidovre s. 57, 259
Valby skole, Valby s. 134, 414
Vallebo skole, Fakse s. 166
Vallekilde skole, Vallekilde s. 179
Vallekilde-Hørve pastorat 179
Vallensbæk pastorat 109, 358
Vallensbæk skole, Vallensbæk s. 109, 357
Vallensved pastorat 113, 343
Vallensved skole, Vallensved s. 41, 113, 343
Valløby skole, Vallø s. 199
Valløby-Tårnby pastorat 23, 199
Valsøllille skole, Valsøllille s. 216
Valsømagle skole, Haraldsted s. 217
Vangede skole, Gentofte s. 60, 252
Varpelev skole, Varpelev s. 238
- Vassingerød skole, Uggeløse s. 328
Vedbysønder skole, Ottestrup s. 151
Veddinge skole, Fårevejle s. 180
Vejby skole, Vejby s. 135, 417
Vejby-Tibirke pastorat 26, 135, 416
Vejlø skole, Vejlø s. 80, 277
Vejlø-Vr. Egesborg pastorat 79, 277
Veksebo skole, Asminderød s. 86, 310
Veksø skole, Veksø s. 81, 266
Vemmelev skole, Vemmelev s. 150
Vemmelev-Hemmershøj pastorat 149
Vemmeløse skole, Gimlinge s. 42, 125, 432
Vemmetofte klosterkirke 168
Vemmetofte skole 168
Venslev skole, Ferslev s. 232
Venslev skole, Venslev s. 126, 434
Vester Egede skole, Vr. Egede s. 95, 392
Vester Egede-Ør. Egede pastorat 15, 95, 393
Vester Egesborg skole, Vr. Egesborg s. 79, 277
Vester Flakkebjerg herred 241
Vesterborg seminarium 44
Vestermarie pastorat 458
Vetterslev hospital, Vetterslev s. 212
Vetterslev skole, Vetterslev s. 212
Vetterslev-Høm pastorat 212
Viemose skole, Kalvehave s. 68, 289
Vig skole, Vig s. 184
Vigersted skole, Vigersted s. 215
Vigersted-Kværkeby pastorat 215
Vig-Nr. Asminstrup pastorat 184
Villingerød skole, Esbønderup s. 138, 427
Vinde Helsing skole, Kirke Helsing 143
Vinderup biskole, Sandby s. 381
Vinderød skole, Vinderød s. 229, 338
Vindinge skole, Vindinge s. 104, 379
Virum skole, Lyngby s. 60, 253
Viskinge skole, Viskinge s. 175
Viskinge-Avnsø pastorat 20, 23, 175
Vivede skole, Fakse s. 166
Voldborg herred 242

Stedregister

- Vollerslev-Gørslev pastorat 202
Vollerup skole, Raklev s. 17, 187
Vor Frue pastorat 122, 407
Vordingborg danske skole 74, 304
Vordingborg fattighus 75
Vordingborg latinskole 46f, 74, 304
Vordingborg-Kastrup pastorat 26, 74, 303
Vråby skole, Vråby s. 200
Værløse skole, Fakse s. 166
Værslev skole, Værslev s. 41, 176
Værslev-Jordløse pastorat 176
- Æbelnæs skole, Damsholte s. 67, 285
- Ødemark biskole, Bromme s. 220
Ødemark hospital, Bromme s. 220
Ølby skole, Højelse s. 42, 170
Ølsemagle skole, Ølsemagle s. 170
Ølsted skole, Ølsted s. 227
Ølstykke herred 240
Ølstykke pastorat 81, 265
Ølstykke skole, Ølstykke s. 82, 264
Øresunds toldkammer 40
Ørnebjerg skole, se: Ornebjerg
Ørslev skole, Ørslev s. (Bårse h.) 73, 300
Ørslev skole, Ørslev s. (Ringsted h.) 214
Ørslev skole, Ørslev s. (Vr. Flakkebjerg h.) 37, 44, 127, 437
- Ørslev under Skoven skole, Bringstrup s. 222
Ørslev-Bjerre pastorat 128, 436
Ørslev-Solbjerg pastorat 31, 140
Ørslevvester biskole, Gyrstinge s. 218
Ørsted skole, Ørsted s. 172
Ørsted-Dåstrup pastorat 172
Øster Egesborg skole, Ør. Egesborg s. 33, 44, 73, 301
Øster Flakkebjerg herred 240
Østerlars-Gudhjem pastorat 455
Østermarie pastorat 456
Østrup skole, Kirkerup s. 120, 399
Østrup skole, Undløse s. 156, 197, 206
Øverød skole, Søllerød s. 61, 255
- Ågerup skole, Ramløse s. 134, 412
Ågerup skole, Ågerup s. (Merløse h.) 160
Ågerup skole, Ågerup s. (Sømme h.) 120, 400
Ågerup-Kirkerup pastorat 120, 399
Åkirkeby pastorat 457
Årby pastorat 17, 189
Årby skole, Årby s. 17, 189
Åsøje skole, Herfølge s. 201

Personregister

d. = degn, (res.), f = og følgende side, ff = og følgende sider, kap. = (residerende) kappellan, ks. = kirkesanger, sem. = seminarist, sk. = skolelærer/skoleholder, sp. = sognepræst. Der gives kun én henvisning til hver side, uanset om den pågældende dér er nævnt flere gange.

- Abildgaard, Chr. Ulrik, sem., sk. & ks.
Krummerup 352f
- Abrahamsen, Ole, sk. Kindvig 69, 290f
- Adit, kirkegænger Næstved 28, 390
- Aggerup, Johan Peter, elev Roskilde latinskole 410
- Aggerup, Niels Peder, sp. Skuldelev-Selsø 230, 233, 463
- Albrechtsen, Fred. Ludvig, sk. Arløse 117, 350f
- Aldevelt, Johan Chr., elev Roskilde latinskole 410
- Alle, Niels Chr., sp. Agersø-Omø 446f
- Almstrup, Hans, d. Snese 72, 297
- Als, Chr. Fred., sk. Engelstrup 72, 296
- Alsing, Augustinus, d. & sk. Gierslev 141
- Ambders, Andreas Wilh., sp. Viskinge-Avnø 20, 23, 175
- Ambek, Nicolaj, sk. Enøby 114, 345
- Amundin, Carl Ulrik, sp. Tømmerup 186
- Ana Dorthe, kone i Hjelmølle, som læser for børnene 389
- Andersen, Chr. Cornelius, sem., sk. & ks. Brøndbyvester 356f
- Andersen, Hans, sk. Rønnede 392f
- Andersen, Henrik, sk. Hyllinge 347f
- Andersen, Jonas, sk. Bakkebølle 74
- Andersen, Lars, sk. Spragelse 388
- Andersen, Morten, sk. & ks. Keldbylille 281
- Andersen, Peder, sk. Aversi 394
- Andersen, Peder, sk. Tybjerglille 98
- Andersen, Poul, sk. & ks. Skellebjerg 157f
- Andresen, Chr., lærer Rønne latinskole 458
- Andresen, Christopher Schrøder, professor, rektor Rønne latinskole 458
- Andresen, Claus, d. Østerlars-Gudhjem 456
- Andresen, Jens, sp. Sandby-Vrangstrup 94, 381
- Anker, Janus Bech, sk. Stensby, sen. Viemose 68, 289
- Anton, ?, gift med sk. Johan Anton 248
- Anton, Johan, sk. Ullerup 248
- Arctander, H.N., amtmand Frederiksborg 465
- Arngrimsen, Poul, sk. Sorterup 151
- Arntzen, Fred. Chr., d. & sk. Nordrup-øster 215
- Aulum, Jens Nicolai, sp. Karlslunde-Karlstrup 101, 373ff
- Bach, Nicolai Ulrik, mag., sp. Søllerød 26, 253
- Baden, Jacob, filolog, skolemand, lærebogsforfatter 47, 318, 465
- Bagge, Svend Peter, d. & sk. Gadstrup 173f
- Bagger, Casper August Fred., sp. Ølstykke 81, 265
- Bagger, Gjerhardt Chr., sk. Borre 281f
- Bagger, Jacob, sp. Krummerup-Fuglebjerg 117, 351f

Personregister

- Baggesen, Jørgen Fogh, sk. Bisserup, sen. Tystrup 116, 354f
- Balle, ?, sk. Dronninggård 255
- Balle, Peder Thomsen, sp. Åkirkeby 457
- Balle, Rasmus Pedersen, d. & sk. Rye 27, 209
- Balle, Søren Petersen, degn, N.E. Balles far 9
- Bang, Jacob, resid. kap. Asminderød-Grønholt, senere sp. Nykøbing-Rørvig 85f, 182
- Bang, Just, d. & sk. Skibby 233, 463
- Barchman, Carl Ulrich, sk. Frøslev 235
- Bast, Fred. Chr. Frederiksen, sp. Karrebæk 114
- Bastholm, Chr., kgl. konfessionarius, lærebogsforfatter 12, 34, 89, 460, 465
- Bastholm, Hans, sp. Slagelse Skt. Peders 150
- Bech, ?, skoleassistent Toksværd 76, 269
- Bech, Falk Fursman, sem., sk. & ks. Høve 449f
- Bech, Hans Chr., d. og sk. Rislev 97, 386f
- Bech, Hans, provst, sp. Vig-Nr. Asminderup 184
- Bech, Jens, mag., provst, sp. Vallekilde-Hørve 179
- Bech, Johs., sk. & ks. Brøndbyøster 108, 356f
- Bech, Peder, d. & sk. Næstelsø 77, 271
- Bech, Peder, kammerråd, ejer af Kragerupgård 140f, 461f
- Becher, Gottfred, sp. Alsted-Fjenneslev 222
- Bechman, Henrik, sp. Boeslunde 148
- Been, Daniel Danielsen, sk. Ordrup 180
- Beenfeldt, Otto Chr., sk. Ganløse 83, 262f
- Beerman, ?, adjunkt Roskilde latinskole 409
- Beitzel, Johan Fred., sk. Hjelmsømagle 212
- Bendtsen, Bendt, rektor Frederiksborg latinskole 47, 93, 333
- Bendtsen, Bendt, sk. & ks. Søborg 136, 419ff
- Bendtsen, Carl Chr., sp. Herstedøster-Herstedvester 107, 369
- Bendtsen, Hans, sk. Snertinge biskole 275, 464
- Bendtsen, Isaac, d. Helsing-Valby, sen. Vejby-Tibirke 27, 135, 416
- Bendtsen, Jacob, sk. Vejby 135, 416ff
- Benner, Peder Hartvig, d. & sk. Fårevejle 180
- Bentzon, Jens Winther, sp. Gladsaxe-Herlev 58, 255
- Berg, Erland, sem., d. & sk. Tølløse 159f
- Berg, Fred. Vilh. Erlandsen, sk. Gørløse 226
- Bergman, Johan, møller, organist Køng 275
- Berner, Nicolaj, sk. Holsted 112
- Berregaard, Michael Fred., elev Slagelse latinskole 150
- Beyer, Seyer Mahling, sp. Eggeslevmagle 28, 130, 442
- Bidsted, ?, kord. & sk. Hillerød 332
- Bidstrup, Valentin, sk. Sundbyøster 62, 247
- Bielke, J.R. amtmand Præstø 464
- Biering, Chr. Nicolaj, sk. Uggerløse 158
- Bille, Daniel Hansen, sk. Valsøllille 216
- Bille, Fred. Chr., sk. Kornerup 123, 402f
- Billeskou, Wilh., sp. Stenløse-Veksø 81, 265f
- Bindesbølle, Jens, sp. Ledøje-Smørum 14, 21, 24, 106, 365
- Binneballe, Mads, sk. Herlev 59
- Birch, Andreas Jacob, sk. Saltøby 113
- Birch, Andreas, dr., sp. Roskilde domsogn 124
- Birch, Erik Chr., sem., sk. & ks. Slaglille 220f
- Birch, H.J., sp., lærebogsforfatter 36, 335, 450, 465, 467
- Birchendal, Lars, d. Hammer-Lundby 78, 272f, 277
- Birkedal, Peder Nielsen, sk. Pederstrup 77, 271

Personregister

- Birkeløw, Jens Andersen, sk. Spjellerup 167
- Bisserup, Rasmus, lærer Slagelse borger-skole 146
- Biørn, Caspar Altenhoff, klosterpræst Vemmetofte 168
- Biørn, Jørgen, sk. & ks. Grønholt 86, 309ff
- Biørnsen, Jacob Gottlieb, sk. & ks. Stenstrup 292ff
- Biørnsen, Jacob, sp. Valløby-Tårnby 23, 199
- Biørnsen, Simon Gottfred, sp. Roholte, sen. Allerslev 165, 292
- Biørnstad, Martin, interims-sk. Dysted 268f
- Blehm, Peter, d. Rø 455
- Bloch, Rasmus Nielsen, d. Marvede-Hyllinge 115, 346, 348
- Blom, Alfred, skolevikar og ks. Næstved Skt. Mortens skole 96f
- Boesen, Boetius, adjunkt Frederiksborg latinskole 333
- Bohne, Frants, skolemedhjælper Havbyrd 212
- Bohne, Peter, sk. Havbyrd 212
- Bolandt, Ditlev, sk. Ring 77, 272
- Bolbroe, Niels Jacob, sp. Butterup-Tuse 153
- Bonnier, Peter Walther, elev Slagelse latinskole, sen. adjunkt Roskilde latinskole 150, 409
- Borch, Johs. Andreas, d. & sk. Glumsø 99, 382f
- Borksenius, Jens Valdemar, d. & sk. Raklev 186f
- Borreby, Hans Espensen, sk. Gimlinge 41, 125, 431f
- Boserup, Chr. Jacob, sp. Terslev-Ørslev 214
- Boserup, Johan Joseph, kap. pro persona Haslev-Freerslev 214
- Boserup, Niels Andreas, d. & sk. Skt. Jørgensbjerg 122
- Boserup, Peder, d. & sk. Herslev 123, 403f
- Boss, Hermann, sp. Pedersker 457
- Bouchorst (Brochhorst), Peter Schmidt, sem., sk. Drøsselbjerg 143, 462
- Braband, Jens, sk. Vollerup 187
- Brak, Hans, se: Sørensen, H.B.
- Bramer, Joachim Henrik Carsten, lærer Frederiksborg latinskole 93
- Brammer, Bolle Fred. Plum, sp. Strø 227
- Brandt, Erland, sp. Hvedstrup-Fløng 119
- Brandt, Hannibal, sp. Dalby-Tureby 163
- Brandt, Johan Ditlev, sp. Snesere 72, 297
- Brangstrup, Mathias, sp. Vor Frue 122, 405, 407
- Brasch, Christen Hostrup, sp. Førsløv 117
- Brasen, Ole, sp. Karrebæk 345f
- Brehmer, Carl Ditlev, d. & sk. Rislev 386f
- Breinholm, Sophie Hedevig, gift med degn H.A. Wildgaard, Fuglebjerg 117, 461
- Bremer, Johan Henrik, sk. Rejnstrup 385
- Brennicke, Andreas/Fred. Chr., sem., sk. & interimsdegn Blistrup, sen. Vinderød 135f, 339
- Breson, Christopher, d. & sk. Hårsløv 126, 438, 440
- Breson, Daniel Georg, d. Tjæreby 128, 440
- Breson, Jens, sk. Glenø 127, 436f
- Breum, Jens, sk. & sk. Bråde 181f
- Brinch, Chr. Vilh., sp. Agersø-Omø 130
- Brinch, Jens, elev Slagelse latinskole 150
- Brinch, Jens, sp. Føllenslev-Særslev 177
- Broager, Eggert Christopher, sp. Reerslev-Vindinge 379
- Broch, Andreas Otto Køcher, d. & sk. Gørlev 143f
- Broch, Chr. Severin Jensen, d. & sk. Nilløse 157
- Brochhorst, se: Bouchorst, P. S.
- Brorson, Nicolaus, sp. Hårsløv-Tingjellinge 126, 438, 440
- Broust, ?, skoleassistent Frederiksberg 57

Personregister

- Broust, Peter, sk. & ks. Hesbjerg 136, 419ff
- Bruun, Christen, sk. Osted 207
- Bruun, Hans Wandal, d. & sk. Vemmetofte 168
- Bruun, Johan Iversen, sk. Sørbymagle 125, 429f
- Bruun, Lambert Daniel, sp. Tårnby 62, 249
- Bruun, Svend, sk. & ks. Villingerød 138, 425ff
- Brylou, Peder, sk. Højelse 171
- Bryndum, Andreas, sp. Næsby-Tyvelse 99, 384
- Brünniche, Andreas, res. kap. Vig-Nr. Asmindrup 184
- Brødstrup, Søren, d. & sk. St. Fuglede 190, 463
- Bræstrup, Jens Chr., elev Slagelse latin-skole 150
- Brønlund, Peder, sk. Tisvilde 135, 416f
- Brøns, Hans Chr., sem., sk. Jørlunde 326f
- Buch, Hans, provst, sp. Høje Tåstrup 361
- Buch, Michael Ludvig, sp. Lundforlund-
Gerlev 147
- Bude, Robert, sp. Niløse 157
- Bøegh, Christopher, sk. Fulby 221
- Bøgh, Henrik, sk. Tystrup, sen Fugle-
bjerg 118, 352f
- Bøgh, Mathias Fred. Georg, sp. Præstø-
Skibinge 13, 71, 294f
- Bøgvad, Jacob Chr., sk. & ks. Stenstrup 70
- Bøhme, Frederich Anton, d. & sk. Ager-
sø 130
- Børresen, Niels, sem., sk. Meløse 227f
- Børresen, Tellef, sp. Orø 232
- Bøtcher, Henrik Pontoppidan, sp. Kvis-
lemark-Fyrendal 116, 348ff
- Bøysen, Chr., sem., sk. & kantor Helle-
bæk 87, 314, 316
- Baagøe, Fred., elev Roskilde latinskole 410
- Baagøe, Peter, res. kap. Roskilde dom-
sogn 124, 409
- Cappelen, Chr. Smidt, sem., sk. Hvidov-
re 57, 259
- Cardes, Johan Vilh., d. Alsted-Fjenneslev 222
- Carl, landgreve af Hessen 465
- Carstens, Alexander, sk. Lundby 271f
- Cassau, Hans Melchior, d. & sk. Ørslev 127f
- Castensen, Caspar Jochum, sk. Hårbølle 65
- Castenskiold, C.A. von, kammerråd, ejer af Hagestedgård 154, 462
- Christensen, Christen, sk. Hørup 90, 325f
- Christensen, Christen, sk. Ølstykke 81f, 264f
- Christensen, Hans, sem., sk. Ledøje, sen. Uggeløse 106, 328
- Christensen, Hans, sk. Tjæreby 128, 441
- Christensen, Lars, sk. Reerslev 103
- Christensen, Morten, sk. Tybjerglille 389
- Christensen, Niels, sem., sk. & ks. Vekse-
bo 86, 309ff
- Christensen, Niels, sk. Vassingerød 328f
- Christensen, Peder, sk. Jordløse 176
- Christiansen, Morten, sk. Vivede 166
- Christophersen, Daniel Johs., sk. St. Tor-
øje 167
- Cicero, Marcus Tullius, romersk stats-
mand, forfatter 47, 333, 409f, 465f
- Clausen, Claus, sk. & ks. Slots Bjergby 147
- Clausen, Hemming, sk. Lund 235
- Colbiørnsen, Chr., generalprokurør 12
- Cornelius Nepos, romersk forfatter 47, 333, 410, 465f
- Cramer, Peter Chr., sp. Mern 68, 289f
- Crener, Ulrik Anton, sk. Uggeløse 92
- Crofas, Martin, sk. Næsby 139
- Cruusberg, Hans Henrik, kord. & sk. Holbæk 153

Personregister

- Cruusberg, Jens Jacob, sk. Ledøje 363ff
Cæsar, Gajus Julius, romersk statsmand,
forfatter 47, 318, 465
- Dahl, Chr. Nicolai, sp. Havrebjerg-Gu-
dum, sen. Næstved Skt. Peders 140, 390f
- Dahl, Fred. Peter Jacob, sp. Skævinge-
Gørløse 226
- Dal, Thomas, sk. Ørslevvester 218
- Dam, Iver Samuel, d. & sk. Vallensbæk
109
- Dame, Johan Fred., sp. Svallerup 189
- Dan, Lars Chr., sp. Gierslev 141f
- Danielsen, Daniel, sk. Nakke 182
- Danielsen, Johs., sk. Smerup 167
- Daugaard, ?, sk. Karlstrup 374f
- Diderichsen, Hans Chr., d. & sk. Sr.
Jernløse 155f
- Ditzel, Mathias Andersen, sk. Roneklint
24, 70, 292ff
- Ditzel, Michael Mathias, sp. K. Hvalsø-
Særløse 208
- Drabitzius, Melchior Augustinus, d. &
sk. Lyderslev 235
- Dreyer, ?, d. & sk. Frederiksberg 258f
- Dreyer, Hans Chr., d. & sk. Enderslev
200
- Dreyer, Johanne Cathrine, degn Mathias
Dreyers datter og skolemedhjælper
Enderslev 200, 463
- Dreyer, Mathias, sk. Gunderup 200f, 463
- Duun, Johs., sk. Snese, sen. Præstø 72,
294
- Duus, Peter Rahr, sp. Skørpinge-Får-
drup 451f
- Dütschow (Dyscou), Morten Chr., sk.
Nærum 61, 459
- Edsberg, Thomas, sp. Pedersborg-Kin-
dertoft 223
- Eggers, Poul Hein, d. Skelby-Gunderslev
98
- Ehlers, Otto Chr., sk. Vedbysønder 151
- Eiler, Daniel, sp. Græse-Sigerslevvester,
sen. Tjæreby-Alsønderup 90, 225
- Eiler, Henrik, sp. Slots Bjergby-Slud-
strup 147
- Elberg, Hans, sem., sk. & ks. Kvislemark,
sen. Blistrup 115, 418f
- Elling, Lars Jensen, sk. Hammersholt
92, 330, 332
- Endorph, Maturin Pedersen, dansk
kompastor Magleby (Amager) 61
- Engel, ?, datter af P. Engel 61
- Engel, Niels, sk. Skævinge 226
- Engel, Peder, sk. Trørød 61
- Engelbrech, Wolf Fred., provst, sp. Ly-
derslev-Frøslev 235
- Enkebølle, Jens Peter, sk. Kirkerup 125,
429f
- Epiktos, græsk filosof 47, 304, 409f, 464,
466
- Erdmand, Christopher, d. Blistrup 135
- Erichsen, Anders, sk. Tybjerglille 98
- Erichsen, Anders, sognefoged Kyse, kla-
ger 460f
- Erichsen, Erich, sk. & ks. Ammindrup
134, 414f
- Erichson, Andreas, sp. Melby 228, 334f
- Ernesti, Johan August, tysk teolog og fi-
lolog 9, 11
- Erslev, Poul, sem., sk. & ks. Jægersborg
59f, 250ff
- Faber, Hans Chr., sp. Marvede-Hyllinge
113, 115, 346, 348
- Faber, Peter Ditlev, sp. Jungshoved 23f,
70f, 292ff
- Falch, Abraham, sp. Tjæreby 440f
- Falch, Isak, sp. Tjæreby 128, 440
- Falchenberg, Johan Chr., sk. Bjerger 189
- Falster, Chr., d. & sk. Skibinge 71, 294f
- Fangel, Chr., sp. Tikøb-Hornbæk-Helle-
bæk 87, 314
- Fangel, Jens Chr., res. kap. Tikøb-Horn-
bæk-Hellebæk 301, 314, 464
- Farre, Jens, sk. Gladsakse 59, 256
- Fastrup, Bernth, sk. Knudsby 74, 302,
464
- Faurschow, Bertel, sk. Udby 73, 299f

Personregister

- Feddersen, Jacob Friederich, tysk sp., lærebogsforfatter 36, 107, 460
- Feilberg, Peder Chr. Høst, d. & sk. Røs-næs 187
- Felthuus, Fred., sk. Bårse 72f, 298
- Fich, Hans Chr., sem., sk. Skænkelsø 91, 326f
- Fieldsted, Fred. Jensen, d. & sk. Høve 131
- Fieldsted, Niels Jensen, d. & sk. Karise 162
- Fieldsted, Thomas Andresen, sem., sk. Valby 57, 259
- Fischer, Clemen, sk. Kværkeby 215
- Fischer, Ernst Chr., sp. Bringstrup-Sigersted 221
- Fischer, Hans Chr., sk. Holløse 97
- Fischer, Jens Chr., kord. & sk. Nykøbing 182f
- Fischer, Jens Henrik, sp. Stenmagle-Stenlille 219
- Fischer, Johan Peter, d. & sk. Tåstrup 158
- Fischer, Laurits Urne, res. kap. Skælskør 129
- Fleischer, ?, sk. & ks. Fløng 396f
- Fleischer, Rasmus, dr., sp. Ballerup-Måløv 105
- Flemmer, Carl Gustav, sp. Ulse-Bråby 163
- Flemmer, Hans Chr., sp. Kongsted 165
- Flensborg, Stephan, sp. Årby 189
- Flindt, Sigvard, sp. Torslunde-Ishøj 359f
- Fog, Chr., sp. Nylars 457
- Fog, Jørgen, sp. Østerlars-Gudhjem 455
- Fog, Rasmus, sp. Næstved Skt. Mortens 96
- Fog, Søren Lemvigh, sp. Herlufsholm 112, 341
- Fogh, Benjamin, sp. Græse-Sigerslev-vester 323
- Fogtman, Laurids, lovudgiver 411, 466
- Folker, ?, skolevikar Ishøj 109
- Folker, sk. Holløse, se: Folmar, C.P.
- Folmar (Wolker/Folker), Carl Peter, in-
terimssk. K. Helsing, sen. sk. Holløse 143, 386, 462
- Franch, Michael, sp. Høve-Flakkebjerg 131
- Frederik Chr., hertug af Augustenborg 107, 460
- Frederik Emil August, søn af hertug Frederik Chr. af Augustenborg 107, 460
- Frederik, arveprins 9
- Frederik (6.), kronprins, ejer af Frederiksværks gods 33, 465
- Frederiksdatter, Anne Cathrine, datter af sk. Berg og skolemedhjælper Gørløse 226, 463
- Friis, Peter, sp. Veterslev-Høm 212
- Friis, Rasmus Corneliusen, d. & sk. Udby 196
- Frogner, Morten Elias, sp. Vr. Egede-Ør. Egede 13, 95, 392f
- From, Fred. Chr., sp. Ll. Heddinge-Havnelev 236
- Fryd, Mads, sk. Eggeslevmagle 130
- Fugl, Lauritz Henrich, d. & sk. Høng 142
- Fugl, Peder, kord. & sk. Stege 64
- Funk, Gotfred, sk. Freerslev 213
- Funk, Rasmus, skoleassistent Ubbby 190
- Fædrus, Gajus Julius, romersk fabeldigter 47, 318, 333, 465
- Fæster, Jens Jørgensen, d. & sk. Gørslev 202
- Føns, Peder Pedersen, sp. Udesundby-Oppesundby 90, 322
- Gad, Elieser, sp. Rø, sen. Hørsholm 321, 455
- Gad, Johan Peter, sp. Magleby (Møn) 66, 283
- Galschiøt, Thomas Martin Braëm, sp. Hyllested-Venslev-Holsteinborg 23, 127, 433, 467
- Gamborg, Emmanuel, elev Roskilde latinskole 410
- Gammerød, Hans, kap. pro persona, Jersi-Solrød 102, 376f

Personregister

- Gammerød, Laurits Hansen, sp. Jersie-Solrød 102, 376f
- Gandrup, Jacob Chr., degn & sk. Butterup 154
- Gantzel, Jørgen, d. & sk. Sjølsmark 85, 306f
- Garde, Chr., sp. Førsløv-Sneslev 213
- Garf, Wilh., sk. Flakkebjerg 39, 131, 449f
- Gedike, Frid., tysk pædagog, lærebogsforfatter 47, 304, 318, 410, 465f
- Gemzøe, Conrad Chr., sp. Nordrup-øster-Farendløse 215
- Gemzøe, Jean Dam Windth, d. & sk. Skt. Jørgensbjerg 404f
- Giellerup, Jacob, res. kap. Køge-Ølsemagle 169
- Gielstrup, Rasmus Andreas, d. Mern 69, 289f
- Gier, Edvard, elev Slagelse latinskole 150
- Gier, Georg Fred., elev Slagelse latinskole 150
- Gierlew, ?, medhjælper Fløng skole 119
- Gierløw, ?, sk. Bagsværd (tidl. Herlev) 257
- Gierløw, Chr. Nielsen, sk. Førsløv 116, 466
- Gierløw, Ellen, skolevikar Slagslunde 262f
- Gierløw, Otto, sk. Skov Hastrup 207
- Giertsen, Gerthard, sk. Ørslev 73
- Giertsen, Henrik Mathias, sp. Sengeløse 30, 111, 362
- Giesel, Andreas Christiansen, d. Ølstykke 81
- Giesing, Johs., d. & sk. Allerslev 207
- Gilberg, Ole Andersen, sk. Kollerød 92, 328f
- Gildberg, Jacob Henrik, sk. Avedøre 370f
- Giøl, Jens Jensen, sk. Hvessinge, sen. Ishøj 108, 358ff
- Gotlieb, Albert Ludvig, sp. Finderup 142
- Gotschalch, Johan, konrektor Slagelse latinskole 150
- Gotschalch, Rasmus, d. & sk. Odden 183
- Graulund, Hans, sk. Sædder 202
- Gravlund, Mathias, sk. Herlufille 98, 389f
- Greve, Caspar, sp. Sørbymagle-Kirkerup 125, 429
- Grubbe, Bertel Herman, sp. Vordingborg-Kastrup 74
- Grundtvig, Chr., sk. Dragør 62, 245f
- Grundtvig, Frederikke Severine, N.E. Balles første kone 9
- Grundtvig, Johan, sp. Udby-Ørslev 73, 299f
- Grundtvig, Nikolaj Fred. Severin 9, 12
- Grundtvig, Otto, sp. Jystrup-Valsølille 216
- Grüner, Elias Laurits, resid. kap. Helsingør Skt. Mariæ 25, 88, 320
- Grüner, Elias, sp. Ørslev-Solbjerg 140
- Grüner, Fred. Vilh., elev Slagelse latinskole 150
- Grønholt, Michael Johansen, sk. Nielstrup 164
- Gude, Laurits, hjælpepræst Spjellerup-Smerup 167
- Gudenschvager, Jacob, d. Kalvehave 68
- Guldager, Mikkell, sk. Fensmark 97, 386f
- Guldborg, Dines, sk. & ks. Gilleleje 136, 419ff, 461
- Gutfeldt, Fred. Carl, sp. Asminderød-Grønholt 25, 309, 311
- Gyrsting, Charlotte, skolemedhjælperinde Skibinge 295
- Gyrsting, Peder, sk. & ks. Brøndbyvester 108, 356f
- Gärtner, Andreas Munch, d. & sk. Ubby 190, 191
- Gøtsche, Hans Philip, sp. Jyderup-Holmstrup 193
- Gøtzsche, Henning Christopher, elev Slagelse latinskole 150
- Haderup, Andreas, sk. Nyord & ks. Kalvehave 288

Personregister

- Hager, Albrecht, sk. Aversi 94
Hager, Jacob, d. & sk. Hejninge 151
Hager, Niels, d. & sk. Uvelse 91
Hagerup, Bernt, assistent Holbæk skole 153
Halberg, Oluf H., sk. & ks. Alme 137, 422ff, 466
Hald, Knud Jørgensen, sem., ks. & ks. Nøddebo 426f
Halkier, Hendrich Friderich, forpagter af Sparresholm 17, 76
Hallager, Morten, forfatter 46
Hammer, Edvard Snedorph, dr., sp. Herlufmagle-Tybjerg 99, 388f
Hammer, Hans Andreas, sk. & ks. Sallerup 78f, 273f
Hammer, Hans, sk. Mern 69, 290
Hammer, Kirsten Olsdatter, gift med sk. Hammer, Mern 290, 464
Hammer, Mathias, d. & sk. Karlslunde 101f, 373ff
Hammer, Morten Nielsen, sp. Helsingevalby 26, 134, 414
Hammer, Peter Larsen, sk. Hammer 78, 272
Hammond, Eiler, sp. Brøndbyvester-Brøndbyøster 22f, 43, 108, 356, 460, 466
Hammond, Lorents, sp. Gørlev-Bakken-drup 20, 143
Hanberg, Holger, d. & sk. Tømmerup 186
Handrup, Poul, sem., sk. & ks. Ll. Næstved 112, 341f
Hanning, Peder, d. & sk. Fløng 119
Hansen, ?, assisterende degn og sk. Val-lensbæk 357f
Hansen, ?, sk. Snekkersten 316f
Hansen, Anders, sk. Rønnede 95
Hansen, Andreas, d. & sk. Vindinge 103f, 379f
Hansen, Anker Borch, sp. Allerslev 69, 292
Hansen, Bernth, sk. Stensby 288f
Hansen, Børge, bonde i Roland, Asmin-derød s. 45, 310
Hansen, Chr., sk. Tågerup 162
Hansen, Daniel, sem., sk. & ks. Ørslev 435 ff
Hansen, Hans Chr., vicerektor Helsingør latinskole 88, 318
Hansen, Hans, d. Skørpinge-Fårdrup 132, 452
Hansen, Hans, sk. & ks. Sr. Asmindrup 161
Hansen, Henrik, sk. Spjellerup 115, 347
Hansen, Jacob, medhjælper Herslev 404
Hansen, Jens, d. & sk. Benløse 211
Hansen, Jes, sem., sk. Brede, sen Kgs. Lyngby 61, 252f
Hansen, Johan Martin, sem., sk. & ks. Magleby (Møn) 66, 283
Hansen, Jørgen, sk. Melby 228
Hansen, Jørgen, sk. Østrup 121
Hansen, Lars, sk. Havnelev 236
Hansen, Lars, sk. Skørpinge 236
Hansen, løjtnant, klager over Just Bang 233
Hansen, Mads, sk. Sønderup 148
Hansen, Mathias, d. Grevinge 181
Hansen, Mathias, skolevikar Sønderby 234
Hansen, Mouritz, d. & sk. Svogerslev 45, 123, 402f
Hansen, Peder, d. & sk. Ølsemagle 170
Hansen, Peder, sem., sk. Skovskolen 230
Hansen, Peder, sk. Ll. Torøje 167
Hansen, Peter, tidl. sk. Nyord 280, 464
Hansen, Rasmus, sk. & ks. Hvidøre 59
Hansen, Thomas, skolemedhjælper Før-slev 351, 466
Harboe, Johanne Frederikke, N.E. Balles anden kone 9, 242
Harboe, Ludvig, Sjællands biskop, N.E. Balles svigerfader 9
Harder, Jacob, d. Sønderup-Nordrup-vester 152
Hartman, Johan Ernest, kord. Roskilde 408
Hartman, Peder, kst. d. & sk. Kirkerup 399f

Personregister

- Hartze, Niels, sk. & ks. Herstedvester
107, 368f
- Hassel, Niels Poulsen, sk. Stestrup 159
- Haubroe, Jens, d. & sk. Fakse 38, 165,
167
- Hauch, Fred., Sjællands stiftamtmand
169, 462
- Haugthorn, Andreas, sk. Fårdrup 131
- Haundorph, Chr., sp. Munke Bjergby-
Bromme 220
- Hauschildt, Jacob Hansen, sk. Omø 445
ff
- Haven, Elias Chr. von, sp. Odden 183
- Haven, Fred. Chr. von, sp. Lyngby 60
- Hee, Ivar, sk. Vallebo 166
- Hee, Niels, sp. Skelby-Gunderslev 98,
385
- Heer, Daniel August, sk. Svebølle 175
- Hegelund, Peter, sp. Damsholte 67, 285f
- Heiberg, Gabriel, kordegn & sk. Ring-
sted 211
- Heiberg, Søren Johan, sp. Fakse 165
- Heiberg, Thomas Severin, sp. K. Såby-
Kisserup 208
- Heide, Simon Severin, d. & sk. Skam-
strup 193
- Helberg, sk. & ks. Alme, se: Halberg,
Oluf H.
- Helverskou, Isaac, sk. Sønderup 151
- Helverskou, Niels Pedersen, sk. Bran-
strup 158
- Hendrichsen, ?, sk. Hyllinge 115
- Hendrichsen, Jørgen, sk. Søndersted
156
- Henke, H.P.C., lærebogsforfatter 36,
197f, 205, 463
- Henseman, Henning Arnisæus, sp. Bår-
se-Beldringe 298
- Herschend, Peter, kap. pro persona
Ubby 191
- Herslev, Nicolai Høyer, kantor & sk.
Fredensborg 86f, 313
- Hersleb, Peder, Sjællands biskop 9
- Hersløw, Hans Knudsen, d. & sk. Glim
173
- Hersom, Hans Chr., provst, sp. Vejlø-Vr.
Egesborg 79, 276ff
- Hersom, Nicolai (Niels) Chr., sp. Lide-
mark-Bjæverskov 203
- Hersted, Andreas Iversen, sk. Haldager-
magle (St. Hallager) 117, 352f
- Hertel, Jørgen Lund, sp. Rønnebæk-
Holme Olstrup, sen. Vordingborg-Ka-
strup 26, 77, 270, 302f
- Hertz, ?, klokker Roskilde 409
- Hertz, Chr., elev Roskilde latinskole 410
- Hertz, Herman, elev Roskilde latinskole
410
- Hertz, Jens Michael, sp. Korsør-Tårn-
borg, sen. domprovst Roskilde 23, 25,
149, 408f, 462
- Hesselbech, Jeppe Jensen, sem., sk. Vek-
sø 266, 267
- Hesselberg, Abraham, pers. kap. Glum-
sø-Bavelse 382
- Hetting, Niels, sk. Tjørnelunde 142
- Hiardemaal, Poul Nielsen, sk. Hørve
179
- Hinderup, Peder, interimsdegn & skole-
holder Avderød 85, 308
- Hiorteberg, Carl, sem., sk. & ks. Kvan-
løse 155
- Hiorth, ?, organist Skælskør 448
- Hiorth, Andreas, d. Torup 228
- Hiorth, Fred. Key, d. Hasle-Rutsker 454
- Hiorth, Niels, sk. & ks. Keldbymagle 65,
280f, 464
- Hiorth, Palæmon, sp. Fårevejle-Drags-
holm 180
- Hiorth, Peder Chr., d. & sk. Kundby 194
- Hiorth, Peder, d. Vestermarie 458
- Hochland, Johan Christopher, elev Sla-
gelse latinskole 150
- Hof, Fred., d. Gyrstinge-K. Flinterup
218
- Hofman, Chr. Ludvig, d. & sk. Karrebæk
114, 345f
- Hofman, Rasmus Parkam, sk. Karrebæk
114, 345
- Hofter, Morten, sk. Ladby 112, 341f

Personregister

- Holberg, Adam Ditlev, sk. & ks.
Holmstrup 150
- Holch, Eiler Chr. (?), sem., sk. Freerslev
330ff
- Holgersen, Hans Mathias, sem., sk. & ks.
Asminderød 86, 309ff
- Holm, ?, gift med sk. O. Holm 246
- Holm, ?, sk. Dåstrup 173
- Holm, ?, sk. Lyndby 209
- Holm, Alexander, provst, sp. K. Helsing-
Drøsselbjerg 142
- Holm, Bendix, sp. Næstved Skt. Peders
95
- Holm, Bertel, sp. Hørby 195
- Holm, Christen, sk. & ks. Magleby 237
- Holm, Christopher, sk. Ølby 42, 170,
462
- Holm, Christopher, sp. Elmelunde 23,
66, 284f
- Holm, Erik Nielsen, sem., sk. & ks. Da-
geløkke 86, 309, 311f
- Holm, Hans Rasmussen, d. & sk. Sno-
strup 82
- Holm, Hans Stephensen, sk. Magleby
(Stevns) 237
- Holm, Johan Chr., sp. Christiansø 455
- Holm, O., sk. Sundbyvester 62, 246
- Holm, Peter, kap. pro persona Hellested
239
- Holmboe, Rasmus Paludan, sk. Stege
279f
- Holst, Jacob Hersleb, res. kap. Kalund-
borg 187
- Holst, Jørgen, sp. Vejby-Tibirke 135
- Holstebro, Peder, sk. & ks. Langstrup
86, 309, 311ff
- Homan, Peter Jacob, sp. Hammer-Lund-
by 78, 273
- Homer, græsk digter 47, 318, 333
- Horats (Quintus Horatius Flaccus), ro-
mersk digter 47, 318, 465
- Hornberg, Rasmus Nielsen, sk. Lander-
slev 321
- Houg, Hans Larsen, d. & sk. Skuldelev
233f, 463
- Hoven, Jørgen, d. & sk. Himmelev 121,
400f
- Hovitz, Didrik Chr., kap. pro loco Hylle-
sted-Venslev-Holsteinborg 433
- Hugger, Hans Pedersen, klager 42, 360
- Hulegaard, Olaus Jacobides, sp. Karlebo
85, 308
- Hulegaard, Thomas Lauritsen, sp.
Jørlunde 91
- Hunæus, David, sk. Køge 169
- Hurup, Georg, sk. Torslunde 42, 109,
359f, 466
- Husum, Thomas Peter, sp. Vigersted-
Kværkeby 215
- Huulbech, Jørgen, d. & sk. Veterslev
212
- Huulbek, Hans, d. Højby 183
- Hvass, Knud Eberhard Vestesen, sp.
Skørpinge-Fårdrup 131
- Hvidt (Wildt), Biørn Chr., d. & sk. Vær-
slev 41, 176, 462
- Hvistendahl, Karen, gift med T.M.B.
Galskiøt 433, 467
- Hvistendal, Jens, sp. Vollerslev-Gørslev
202
- Høegh, Hans Jørgen Chr., provst, sp.
Gentofte 23, 59, 250, 464
- Høegh, Peter Chr., d. & sk. Jystrup 216
- Høegh-Guldberg, Ove, statsråds- og ge-
heimmekabinetsskretær 9, 11f, 30, 46
- Høfding, Jacob Krag, lærer Slagelse la-
tinskole 150
- Hørup, ?, sem., sk. & ks. Gundsømagle
120
- Hørup, Bendt Christensen, sk. & ks.
Rørbæk 264
- Høvelt, ?, sk. & ks. Gundsømagle 397f
- Høy, Jens, sk. Kalundborg offentlige
skole 188
- Høye, Hans, sk. Fjenneslev 222
- Høyer, ?, sk. Vinderød 229
- Høyer, ?, skoleassistent Værsløv 41f, 176,
462
- Høyer, Christopher Hersleb, d. & sk. El-
melunde 66, 284f

Personregister

- Høyer, Jens Chr., d. Hvidovre 57, 259
Høyer, Jens Ottesen, sp. Reerslev-Vindinge 103
Haar, Edvard Augustinus, sp. Himmelev 121, 401
Haar, Niels Edvardsen, sp. Himmelev 400f
- Ingemann, Bernhard Severin, elev Slagelse latinskole 150
- Jacobsen, ?, medhjælper Bregninge 177
Jacobsen, ?, sk. Torpmagle 229, 336
Jacobsen, Chr. Fred., sp. Stigs Bjergby-Mørkøv 194
Jacobsen, Jens, sk. Svinø 79, 273f
Jacobæus, Vitus, d. & sk. Slagslunde 82, 263f
Jeger, sk. & klokker Helsingør Skt. Mariæ, se: Jæger, H.
Jensen, ?, sem., sk. Brederød 338
Jensen, ?, sem., sk. Karlsminde 228
Jensen, Carl Emilius, sem., sk. & ks. Ballerup 105, 365f
Jensen, Chr. Bagge, elev Frederiksborg latinskole
Jensen, Chr. Vilh., d. & sk. Stigs Bjergby, sen. Pedersborg 194, 223
Jensen, Chr., d. & sk. Ørsted 172
Jensen, Fred., sem., sk. & ks. Gentofte 59f, 250f
Jensen, Hans Jacob, sk. & ks. Nøddebo 137
Jensen, Henrik, sk. Gammerød 172
Jensen, Jens Esaias, sk. Bjergsted 177
Jensen, Joachim, sk. Haldagerlille 118, 354
Jensen, Johan, sp. Vestermarie 458
Jensen, Johs. Andreas, skolemedhjælper 464
Jensen, Johs., sp. Frederiksborg-Nr. Herlev 92
Jensen, Lars, sk. Lidemark 202
Jensen, Mads, sem., sk. & ks. Rude 126, 433, 435
- Jensen, Niels, sk. Alslev 162
Jensen, Ole, sk. Biltris 210
Jensen, Ole, sk. Hundige 373
Jensen, Peder, sk. Nr. Asmindrup 185
Jensen, Peder, sk. Sorø 224
Jespersen, Hans, sem., sk. Hvessinge 370
Jessen, J.C., skolehistoriker 41
Johansen, ?, sk. Ordrup 158
Johansen, Anders, d. & sk. Hagedsted 195
Johansen, Chr., sk. & ks. Holme Ølstrup, sen. Holsted 76, 341f, 466
Johansen, Erik Chr., d. & sk. Reerslev 145
Johansen, Hans, d. & sk. Havdrup 102, 375f
Johansen, Johan Fred., d. & sk. Ulse, sen. vikar Skudeløse 163f, 394
Johansen, Jørgen, sk. Østrup 399f
Johansen, Peter, ejer af Petersgård 459
Jonason, Jonas, sk. Bromme 220
Jonæsen, Peder, sk. K. Sonnerup 209
Juliane Marie, enkedronning 9
Junge, Joachim, sp. Blovstrød-Lillerød 85, 306f
Just, Peter Terkildsen, kap. pro loco Hyllested-Venslev-Holsteinborg, sen. sp. Høve-Flakkebjerg 25, 127, 448f
Justinus Martyr, oldkirkelig apologet 47, 318, 465
Jæger, Hans, sk. & klokker Helsingør Skt. Mariæ 89, 320
Jørgensen, ?, sem., sk. & ks. Mårum 422ff, 466
Jørgensen, Anders Vingaard, sk. Tune 103, 378
Jørgensen, Anders, medhjælper Karlslunde skole 101
Jørgensen, Andreas, sk. Vemmelev 150
Jørgensen, Chr. Fred., sk. Bakkerup 194
Jørgensen, Daniel Plum, skolemedhjælper Testrup 394, 466
Jørgensen, Jes Hans, sem., d. & sk. Tåstrup 110
Jørgensen, Jørgen Peder, d. og sk. Testrup 94f, 393f

Personregister

- Jørgensen, Jørgen, sk. Greve 372f
Jørgensen, Knud, resid. kap., sen. sp. Helsingør Skt. Olai 87, 317f
Jørgensen, Lars, sk. Øster Egesborg 74
Jørgensen, Mathias, sk. Kragerup 141
Jørgensen, Niels, sk. Kildebrønde 101, 372f
Jørgensen, Peder, sk. Jerslev 190
Jørgensen, Poul, sk. Rode 163
Jørgensen, Rasmus, klager i Hanehoved skole 229
- Kampman, Henrik, sem., sk. & ks. Kvismark, sen. Agersø 348ff, 446f
Kampman, Peder Ambdi, sk. & ks. Tornemark 116, 348ff
Kampmann, Henrik, sp. Farum-Værløse 83, 261
Kastrup, Johs. Matthiesen, sk. Sneslev 116, 350f
Kattrup, Johan, sp. Udby 196
Kausche, Jochum Carl, sk. Høsten 163
Kibsgaard, Christen, sk. Mandemarke 66
Kieldorph, Chr. Birkerod, sk. Højby 184
Kiep, Søren Gabriel, sk. Æbelnæs 67, 285f
Kier, Jacob Andersen, sp. Lynge-Uggeløse 92, 327, 329f
Kier, Jens Jacob, sk. Bjæverskov 203
Kierulf, Michael Peter, sk. Lynge 223
Kierulf, Rasmus, res. kap. Slagelse Skt. Mikkels 146, 150
Kirchheiner, Johan Jacob jr., res. kap. Stubbekøbing, hjælpepræst Borre 282
Kirchheiner, Johan Jacob sr., sp. Borre 65, 282
Kirchhof, Chr. Fred., privatlærer Nykøbing 182
Kirchhof, Peter Kristof, sk. & ks. Rekende 291f
Kirkerup, Rasmus Jensen, d. Eggeslevmagle 130, 442f
Klemp, Jørgen Berger, d. & ks. Vallekilde 179
- Kleve, Johan Henrich, sk. & ks. Ramløse 133, 411, 413
Kliim, Andreas, sk. Særslev 178
Klingenberg, Michael, d. & sk. Hørby 195
Klitgaard, ?, sk. & ks. Sletten 309, 311f
Kløhn, Jens Poulsen, d. & sk. Skælskør 129, 447f
Knudsen, Carl Conrad, d. & sk. Vigersted 215, 216
Knudsen, Chr., etatsråd, deputeret i Danske Kancelli 270
Knudsen, Erland, sk. Ll. Værløse 83, 262
Knudsen, Peder, sk. Veksø 81
Knudsen, Peter Adolph, sp. Snoldelev-Tune 102
Knudsvig, Christopher, sp. Haraldsted-Allindemagle 217
Koefod, Hans, sp. Aversi-Testrup 94, 393
Koefod, Jørgen, sp. Klemensker 454
Korn, Johan Georg, sp. Vallensved 113, 342f, 461
Kornerup, Bjørn, kirkehistoriker 23
Krog, Andreas Chr., kap. pro persona Ramløse-Annise 411
Krog, Gjerlev Chr., sp. Rye-K. Sonnerup 208
Krogh, Edvard Meyer, d. & sk. Orø 232
Krol, Chr., d. Ledøje-Smørum 106
Kruse, Manderup Pedersen, sp. Højelse-Lelling 170
Krøyer, ?, degnens assistent & sk. Kirkerup, sen. sk. Herringløse 120f, 396f
Kuhr, Michael Johs., d. & sk. Hjembæk 192
Kühl, Axel, sk. Solbjerg 141
Kynde, Hans Adolph, sp. Havdrup-K. Skensved 102, 375f
Køhler, Andreas, sp. Køge-Ølsemagle 169, 462
Kønig, Gerhard Fred., d. og sk. Boeslunde 148
Kaabe, Jacob Thomassen, d. & sk. Everdrup 71f, 295ff
Kaabe, Maria Bolette, datter af degnen

Personregister

- Kaabe og skolemedhjælper Everdrup, 72, 459
- Kaalund, Theodorus, d. & sk. Uvelse 324f
- Kaare, Mads Hansen, d. Gerlev-Neder Dråby 230
- Kaarsberg, Niels Boder, d. & sk. Magleby 128f, 444
- Lakier, Peder, sp. Ramløse-Annise 20, 23, 133, 411
- Landt, Jørgen, sp. Olsker-Allinge 455
- Lang, Otto, sk. & ks. Strøby 238
- Lang, Theodor, sp. Enderslev-Vråby 200
- Langballe, Mathias Fred. Albertinus, d. Klemensker 454
- Lange, Chr., justitsråd, ejer af Edelgave 119
- Lange, Hans, sp. K. Stillinge 139
- Lange, Peter Chr., sk. Reersø 143, 462
- Langebech, Fred., kancellisekretær, ejer af St. Østrupgård 120
- Langhof, Jørgen, sp. Lyng-Broby 223
- Larsen, ?, sk. Stenlille 219
- Larsen, Fred., sk. Avedøre 107
- Larsen, Hans, sk. Buerup 145
- Larsen, Hans, sk. Reersø 143
- Larsen, Jacob, elev Slagelse latinskole 150
- Larsen, Jacob, sk. Ørslev under Skoven 221
- Larsen, Peder, d. & sk. Dalby 171
- Lassen, Clemens Michael, d. & sk. Undløse 156
- Lassen, Fred. Chr., sp. Sæby-Hallenslev 144
- Lassen, Hans Nicolai, d. & sk. Jersie 102f
- Lassen, Ole, d. Skævinge-Gørløse 226
- Lassen, Thøger, d. & sk. Kamstrup 122, 405ff
- Lederborg, Chr., sk. Skørpinge 451f
- Leegaard, Hans Jørgen, sk. Borre, sen. Mandemarke 66, 282f
- Leerbech, Rasmus, kap. pro persona Stenmagle-Stenlille 219
- Lemvigh, Jacob, sp. Vemmelev-Hemmershøj 149
- Lerche, Carl Fred., sk. & ks. Venslev 127, 433f
- Lerche, Johs., sk. & ks. Hyllested 127, 433f
- Lerche, Jørgen Nielsen, sem., sk. & ks. Tulstrup 225f
- Lerche, Niels Johannes, sk. Vemmeløse 42, 431f, 467
- Lerche, Jacob, sk. Vemmeløse 125
- Leth, Andreas, sk. & ks. Trørød 254f
- Leth, Fred., sk. Fårdrup 451f
- Leth, Peter, sk. & ks. Farum 261f
- Levetzau, Heinrich von, amtmand over Frederiksborg amt 460
- Licht, Jens Rasch, d. & sk. Melby 228, 334
- Liebe, Niels Christopher, d. Tikøb-Hornbæk-Hellebæk 87, 314
- Liebenberg, Michael Fred., sp. Frederiksberg-Hvidovre 13, 57, 258f
- Liebst, Chr., sem., sk. & ks. Mårum, sen. Græsted 137, 422ff, 466
- Liebst, Hans, sk. Alsted 222
- Lilballe, Samuel, sk. & ks. Lundforlund 147f
- Lilholm, Hans Henrik, sk. Slimminge 202
- Lime, Jens Faber, sk. Ørslev 300, 464
- Lind, Peder Pedersen, d. Svaneke-Ibsker 456
- Lindenblad, Andreas Severin, sk. Broby 222
- Lindenblad, Severin Chr., d. Vemmelev-Hemmershøj 149
- Linderod, Palle Chr., sp. Rorup-Glim 173
- Lindorph, Torben Poulsen, sk. Skudersløse 94, 393f
- Lintrup, Jens Koch, sp. Kyndby-Krogstrup 231
- Lintrup, Jens, sp. Magleby-Holtug 237
- Loft, Peder, rektor Helsingør latinskole 88

Personregister

- Lohman, Johs., sk. & ks. Jyllinge 120, 397f
- Lorentzen, Nicolai Peter, d. Gladsakse-Herlev 58, 256
- Lorentzen, Thomas, d. & sk. Magleby (Amager) 61f, 245f
- Louise Augusta, hertuginde af Augustenborg 460
- Lucas, Chr. Albrecht, sk. Tikøb 87, 315f
- Ludvigsen, Ludvig, sp. Jyllinge-Gundsomagle 119, 397f
- Luffe, Hans, d. & sk. Sengeløse 110f, 362f
- Luja, Henrik Chr., lærer Helsingør latin-skole 88, 318
- Lund, Andreas Chr., sk. Sonnerup 184
- Lund, Andreas, sk. Rødovre 58, 258, 459
- Lund, Bjørn Chr., sp. Hellested 239
- Lund, Chr. Gottlieb, sk. Hellested 239
- Lund, Chr. Nicolai, d. & sk. Rørby 188
- Lund, Christen Andersen, sp. Keldby 65, 280f
- Lund, Jacob, d. & sk. Førsløv 213
- Lund, Jens, d. Brønshøj-Rødovre 58, 257f
- Lund, Jens, d. Fanefjord 64, 287
- Lund, Johan Petersen, sk. Valby 134
- Lund, Johs., kap. Tårnby 62
- Lund, Johs., søn af degn Jens Lund og interimsdegn Brønshøj-Rødovre 258
- Lund, Jørgen Sørensen, d. & sk. Asnæs 181
- Lund, Niels Nielsen, sk. Tårnby 62, 63
- Lund, Niels, forstander Roskilde Duebrødre hospital 124, 461
- Lund, Severin, d. & sk. Sigersted 221
- Luxdorff, Bolle, førstedeputeret i Danske Kancelli 9
- Lydeking, Herman Henrik, sk. Haraldsted 217, 463
- Lyngberg, Daniel Tønder, Nyker 454
- Lyngberg, Hans Jensen, d. Nyker 454
- Lyngberg, Lars Chr., sk. & ks. Tårnby 199
- Lyngberg, Niels Pedersen, sk. Ørslev 214
- Lyngbye, Hans, res. kap. Holbæk-Merløse 153
- Lütken, Otto, d. Tystrup-Haldagerlille 118, 353f
- Lütz, Chr., d. Østermarie 456
- Løndal, Bonde, ks./d. Værløse 83, 261
- Løvenskiold, Michael Herman baron, ejer af Løvenborg 33, 154, 206
- Madsen, d. & sk. Svogerslev, se: Hansen, Mouritz
- Madsen, Ole, d. & sk. Sandby 94, 381f
- Madsen, Peder, sk. Tjæreby 122, 406
- Mahler, Hans Chr., kap. Rønne-Knudsker 454
- Malling, Halvor, sk. Hårbølle 287
- Malling, Ove, kabinetssekretær, lærebogsforfatter 30, 197, 205f, 463
- Manderup, Chr. Anton Wilh., d. Glostrup 108, 370
- Marcher, Mads Bohn, sp. Kornerup-Svogerslev 122, 402f
- Marchman, Joseph, d. Christiansø 455
- Marchman, Mauritz, d. Haraldsted-Allindemagle 217
- Marchman, Vilh., d. Åkirkeby 457
- Marcussen, Casper, sk. & ks. Vangede 60, 250, 251f
- Mariager, Rudolph Moth, sp. Næstelsø-Mogenstrup 77, 270f
- Markussen, Ingrid, skolehistoriker 36, 41, 44
- Mathiesen, Anton Henrik, sp. Hvedstrup-Fløng 396
- Mathiesen, Hans, sk. Barup 239
- Mathiesen, Mathias, sk. Ringsbjerg 201
- Mayborn, Chr. Jacob, sk. Ornebjerg 303
- Meden, Andreas Peter, resid. kap. Tikøb-Hornbæk 25, 87
- Meel, Mogens Rosenkrands, res. kap. Korsør-Tårnby 149
- Mejer, Samuel Johs., d. Tårnby 62
- Melbye, Johan Chr., sp. Hasle-Rutsker 454
- Melchior, Albert Hansen, d. Stenløse-Veksø 81

Personregister

- Melchior, Laurits Michael, sp. Skt. Ibs-Skt. Jørgensbjerg 122, 404f, 466
- Meldal, Gert Thomas, sk. Virum 60, 253
- Mellerup, Frants Daniel, sp. Greve-Kildebrønde 101, 372
- Meyer, Christopher, sp. Toksværd 76, 268
- Meyer, Maria Lovise, datter af C. Meyer 464
- Meyer, Wilhelmine Maria Helene, datter af C. Meyer 464
- Mogensen, Rasmus, sk. Gøderup 173
- Mohr, Severin, sk. Lyngby 60
- Molderup, Jens Gelius, d. Dalby-Tureby 163
- Moltke, A.G. greve 239
- Moltke, J.G. greve, ejer af Bregentved 463
- Morsin, ?, interimslærer Østrup 197, 206
- Morsing, Chr. Andreas, sem., sk. Hanehoved 229, 335
- Morsleth, Jørgen, d. & sk. Greve 102
- Mortensen, ?, sk. Grønholt 172
- Mortensen, Andreas, sk. Himlingøje 199
- Mortensen, Peder, d. & sk. Ishøj 109
- Mortensen, Peder, sk. & ks. Tersløse 20, 157f
- Mossin, Jacob Ludvig Holger, sk. Aversi 394f
- Munch, Søren, elev Roskilde latinskole 410
- Mundt, Margrethe Dorothea, N.E. Balles mor 9
- Munthe, ?, sk. Nr. Vallenderød 160, 462
- Müller, ?, sk. Torup 164
- Müller, Nicolai Gottschalck, d. Søllerød 61
- Mynster, Gutzon Michael, sp. Gadstrup-Syv 173
- Mynster, Jacob Peter, sp. Spjellerup-Smerup, sen. biskop 167, 464
- Münter, Frederik, Sjællands biskop 12, 13
- Møeballe, Jacob, sk. Buddinge 59, 256f
- Møller (Müller), Michael Chr., sp. Højby 183
- Møller, ?, sk. & ks. Annise 411f
- Møller, ?, sk. Frydendal 193
- Møller, Andreas Fred. el. Nicolai, elev Roskilde latinskole 410
- Møller, Andreas Olsen, sk. Ødemark hospital 220
- Møller, Caspar Abraham, provst, sp. Ejby-Dalby 171
- Møller, Caspar, sk. Borsholm 87, 314f
- Møller, Daniel Mikael, sk. Haslev 213
- Møller, Erik Johan, sk. Algestrup 201
- Møller, Hans Andersen, d. Vallensved 113, 342f
- Møller, Hans Michelsen, sk. Svinninge 192
- Møller, Hans, sk. & ks. Skovhuse 73f, 301
- Møller, Isach, d. & sk. Ruds Vedby 145
- Møller, Jacob Jensen, elev Slagelse latinskole 151
- Møller, Jens, sk. Tybjerg 98, 389
- Møller, Johs., sk. & ks. Køng 78, 273f
- Møller, Niels Frederiksen, sk. Hjertebjerg 66, 284
- Møller, Niels Ivarsen, sk. Nordrupvester 152
- Møller, Peder Nicolai, d. Lyngby 60
- Møller, Peder, skolevikar Jyderup 193
- Møller, Peter, sem., sk. & ks. Annise 134
- Møller, Poul Anthoni, d. Pedersker 457
- Møller, Rasmus, sk. Tjørnemark 64, 279f
- Møller, Søren Jensen, sk. Stenmagle 219
- Møller, Søren, sk. Egøje 201
- Mølsted, Simon Chr., kap. pro persona Valløby-Tårnby 199
- Mørch, Jens Hansen, sk. Hjelm 67, 285f
- Maagh, Niels, kap. Kalvehave 31, 68, 268, 464
- Nannested, Fred. Engelhart, res. kap. St. Heddinge-Højerup 236
- Naskou, Mathias, resid. kap. Vordingborg-Kastrup 74, 302f

Personregister

- Neergaard, Thomas, forpagter på Gisselfeldt 95, 460
- Nees, ?, sk. Reerslev 379f
- Neuman (Nøyman), Fred., sk. Tommestrup 237
- Nicolaisen, Hans, sk. Bistrup 114, 344f
- Nicolaisen, Søren, sk. Karrebækstorp 114, 345f
- Nielsdatter, Dorthe, gift med M. Dreyer og skolemedhjælper Enderslev 200, 463
- Nielsdatter, Maren, Hans Nielsens enke, K. Skensved 376, 466
- Nielsdatter, Maren, kirkegænger Slots Bjergby 147
- Nielsdatter, Throne Marie, skolemedhjælper Sengeløse 111, 362f
- Nielsen, ?, søn af sk. Mogens Nielsen og skolemedhjælper Menstrup 347
- Nielsen, Carl Fred., sk. Høm 212
- Nielsen, Hans, sk. Kirke Skensved 102, 376
- Nielsen, Jens, sem., sk. & ks. Tjæreby, sen. Udesundby 225, 332f
- Nielsen, Jørgen, sem., sk. Herrestrup 181
- Nielsen, Lars, gårdmand, kirkegænger St.-Ll. Fuglede 190
- Nielsen, Mogens, sk. Menstrup 115, 347, 461
- Nielsen, Morten, husmand, skoleassistent Viskinge 175
- Nielsen, Morten, person. kap. Viskinge-Avnø 175
- Nielsen, Niels, sk. Karlstrup 101
- Nielsen, Rasmus, sk. Stubberup 166
- Nielsen, Aage, sk. Freerslev 93
- Niemann, Johs. Ludvig, sk. & ks. Måløv 105, 366f
- Nissen, Chr. Bylow, provst, sp. Hjembæk-Svinninge 192
- Nissen, N. Lang, lærebogsforfatter 47, 410, 466
- Nohr, Chr. Valdemar, d. Udby-Ørslev 73, 299
- Nonnegaard, Lauritz Melchior, d. & sk. Snoldelev 103, 378f
- Nyeboe, Johs., sp. Fodby 114, 344
- Nyholm, Christopher, sp. Søllerød 29, 61
- Nyholm, Nicolai, afdød d. Karlebo 85, 460
- Nyrop, Christopher, sp. Glostrup 108
- Nørager, Niels Mathiesen, skolevikar Sjælsmark 85, 306ff, 459, 465
- Nøyman, sk. Tommestrup, se: Neuman
- Obenhausen, Conrad Henrik, sk. Vr. Egesborg 80, 276f
- Olivarius, Holger Finchenhagen, sp. Svaneke-Ibsker 25, 456
- Olivarius, Jørgen Henriksen, sp. Asnæs 180
- Olrik, Holger Ludvig, lærer Helsingør latinskole 88, 318
- Olrog, Seier, sp. Osted-Allerslev 207
- Olsen, ?, sem., sk. & ks. Birkerød 305f, 465
- Olsen, ?, sem., sk. Brederød 229, 338
- Olsen, Børge, sk. St. Linde 162
- Olsen, Christian, sem., sk. & ks. Ågerup 134
- Olsen, G.H., etatsråd, N.E. Balles svigersøn 12f
- Olsen, Hans, sk. Bredetved 160
- Olsen, Hans, sk. Bråby 164
- Olsen, Jens Chr., d. & sk. Roholte 165
- Olsen, Peder, sk. Allindemagle 217
- Olufsen, Christen, sk. & ks. Valløby 199
- Ortved, Johan Adolph, sk. & ks. Valby 414f
- Ostenfeldt, Hans, sp. Undløse-Søndersted 156
- Outzen, ?, lærer Helsingør latinskole 319
- Pahl, Marcus, d. Hellested 27f, 239
- Pallesen, Christopher Ernst, sk. Flintstrup 218
- Paludan, ?, kap. Helsing-Valby 134

Personregister

- Paludan, Fred. Holmsted, sp. Strøby-Varpelev 238
- Paludan, Johan, sp. Fanefjord 64, 287
- Panum, Peder, resid. kap. Stege 64, 279
- Pedersdatter, Karen, gift med sk. Berg og skolemedhjælper Gørløse 226, 463
- Pedersen, Claus, sk. Farendløse 215
- Pedersen, Hans, sk. Valsømagle 217
- Pedersen, Johan Chr., d. & sk. Jersie 376f
- Pedersen, Lars, sognemand, K. Stillinge s. 139
- Pedersen, Niels, sk. Tingerup 159
- Pedersen, Peder, ekstrask. Gåsetofte 187
- Pedersen, Poul, sk. Ågerup 160
- Pedersen, Rasmus, d. & sk. Næsby 232, 383f
- Pedersen, Thomas, sk. Kastrup 63, 249
- Petersen, ?, husmand & sk. Keldbylille 65
- Petersen, ?, jomfru, skolemedhjælper Helsingør danske skole 88
- Petersen, Adolph Jacob, elev Slagelse latinskole 150
- Petersen, Adolph, res. kap. Ringsted-Benløse 211
- Petersen, Fred., d. & sk. Næsby 99f
- Petersen, Hans Chr., d. & sk. Sejerø 178
- Petersen, Henrich, d. & sk. Herlufmagle 98f, 388
- Petersen, Henrik, d. & sk. Toksværd 76, 268
- Petersen, Henrik, sk. Holme Olstrup 269f
- Petersen, Johan, sem., sk. & ks. Hørsholm 84, 321
- Petersen, Johs. Fred., interims-sk. Gyrstinge 218
- Petersen, Ole, d. & sk. Ejby 171
- Petersen, Oluf Algreen, sk. & ks. Varpelev 238
- Petersen, Peter, d. Munke Bjergby-Bromme 220
- Petersen, Peter, sem., sk. & ks. Gerlev 147
- Petersen, Peter, sem., sk. & ks. Skafterup 348ff
- Petersen, Peter, sem., sk. & ks. Skørpinge, sen. Hvidøre 131, 250f
- Petersen, Peter, sk. Smidstrup, sen. Eggeslevmagle 28, 130, 442f
- Petresch, Ole Been, d. Birkerød 84
- Pilegaard, Niels Petersen, sk. Brønshøj 58, 258
- Pilger, Fred., sk. Hornbæk 87, 315
- Pind, Søren, sk. Stignæs 129, 445, 467
- Piper, Johan Peter, d. & sk. Vr. Egede 95, 392f
- Place, Edvard de, d. Stenmagle-Stenlille 219
- Platou, Anne Marie, datter af C. F. Platou, Øster Egesborg 301, 464
- Platou, Chr. Fred., provst, sp. Øster Egesborg 74, 300f, 464
- Platou, Michael, resid. kap. Frederiksborg-Nr. Herlev 92, 330f
- Plow, Morten, sem., kord. & sk. Næstved Skt. Peders skole 95 f, 390f
- Plum, Claus, d. Bårse-Beldringe 72
- Plum, Fred., sp. Slagelse Skt. Mikkel 146
- Pontoppidan, Erik, biskop, lærebogsforfatter 30, 33
- Poulsen, Andreas, sk. & ks. Skafterup, sen. Hårslev 116, 438ff
- Poulsen, Lars, sk. Ølby 462
- Poulsen, Morten, kord., organist & sk. St. Heddinge 237
- Poulsen, Ole, sk. Over Vindinge 275f
- Poulstrup, Johs., sk. Vinderup 381
- Prahl, Jacob Nicolai, sp. Birkerød 305
- Prahl, Jacob Peter, sp. Østermarie 456
- Prahl, Samuel, d. Neksø-Bodilsker 456
- Prom, Henrik Fred. Christiansen, sp. Slagslunde-Ganløse 82
- Prom, Sebastian, sk. Tingjellinge 126, 438f, 467
- Præstøe, Mathias, tidl. sk. Svensmarke 64
- Præstøe, Søren Jacob Mathiasen, sk. Svensmarke 64, 279f

Personregister

- Rabe, Hans, sk. Højby 173
Raben, Chr. Bagge Jensen 93, 460
Raben, Nicolai, sp. Slangerup-Uvelse 91, 93, 324
Rachlou, Andreas Tamdrup, sp. Snoldelev-Tune 378f
Raffenberg, Jørgen, d. & sk. Sæby, senere sp. Sejerø 27, 144, 178
Rahbek, Knud Lyne, forfatter 30
Randrup, Eggert Christopher Schnabel, kap. pro persona Slagslunde-Ganløse 82
Randrup, Enevold, d. & sk. Borup 171f
Randrup, Fred., sk. Arnøje 239
Randrup, Fred., sp. Bregninge-Bjergsted 177
Ranlef, ?, sk. & ks. Ravnsnæs 305f
Rasch, Boye, d. & sk. Høje Tåstrup 361, 363
Rasch, Hans Sørensen, sk. & ks. Ullestrup, sen. Tårnby 63, 247
Rasmussen, Johan, sk. Tåstrup-Valby 110, 361f
Rasmussen, Peter, sp. Herslev-Gevninge 123, 403
Rathman, Carl Fred., sk. Søstrup 156
Ravn, Ludvig Fred., sk. Vråby 200
Reiersen, Niels Lunde, grosserer 461
Reimer, Jochum Ditlev, d. Haslev-Freerlev 214
Reimer, Just, sp. Ågerup-Kirkerup 120, 399
Reingaard, Jens Pedersen, sp. Sr. Jernløse-Søstrup 156
Reingaard, Jørgen, kap. pro persona Sr. Jernløse-Søstrup 156
Reinnath, Chr., sk. Skelby 98, 384f
Reinsholm, Hans Georg, sp. Tersløse-Skellebjerg 21, 157
Reis, Andreas Chr., sk. Ravnsnæs 85
Reventlow, Chr. Fred. lensgreve, statsminister 27, 461
Reventlow, Ditlev greve, overkammerherre 9
Reventlow, Johan Ludv. lensgreve, medlem af skolekommissionen 43
Rheinlander, ?, sk. Venslev 233
Rheinlander, Fred. Chr., d. Ll. Heddinge-Havnelev 236
Rhud, Johan Hugo, d. Jyderup-Holmstrup 193
Riiber, ?, skolemedhjælper Knudsby skole 74, 302, 464
Riis, Christen Engel, sk. Søsum 81, 266f
Riis, Peder, sk. Stenløse 81, 266f
Ringsted, Peter, sk. Ry 144
Rist, Johann Friedrich Christoph, tysk sp., pædagog, lærebogsforfatter 46, 58ff, 62, 66f, 69, 71f, 74, 76, 79, 81ff, 86ff, 90f
Robertsen, Chr., sk. Maglebylille 63, 248
Robsahm, Engelhard, kord. Stege 279
Rochow, Friedrich Eberhard v., tysk godsejer, pædagog, lærebogsforfatter 36, 106f, 197, 204ff, 460, 463
Rodich, Edvard Røring, sk. Værløse 166
Roerslew, Jonas, sk. Roskilde pigeskole 124, 406f, 409
Rokland, Fred. Johansen, sk. Rejnstrup 97, 384f
Rommedal, Jørgen Peder, byfoged og borgmester Kalundborg 188, 462
Rossing, Hans Jespersen, sk. Bjerre 127f, 435f
Rossing, Hans, sk. Vinde Helsing 142, 143
Rost, Henrik, sk. Øverød 255
Rostrup, Carl Chr., d. Borre 65, 282
Rothwitt, Chr. Pedersen, sp. Slagslunde-Ganløse 262f
Rugaard, Peter, d. & sk. Græse 90, 323f
Ruhe, Johan Chr., sk. Vig 184
Ryberg, Niels, storkøbmand 39
Rydal, Jacob, sk. Sprove 67, 285f
Rydal, Nicolaj, sk. Dame 65, 286f
Rytzou, Anders, sp. Røsnæs 187
Rytzou, ritmester Vordingborg 303
Røber, Ferdinand Christopher Vilh., sem., sk. & ks. Sigerslevøster 227
Røhr, ?, sk. Øverød 61

Personregister

- Røhr, Peter Otto, sk. St. Heddinge
landsbyskole 41, 237
- Rønkilde, Claus, sk. Roskilde drengeskole 124, 407ff
- Rønne, Bone Falch, sp. Lyngby, lærebogsforfatter 36f, 107, 252f, 334f, 460, 465
- Rørbye, John, sp. Ubby 18, 190
- Salgaard, Niels Hansen, sem., sk. Karlsminde 337
- Samuelson, Christen, sk. Solrød 103, 376ff
- Sand, Ole Fred., sp. Førslev 350
- Sandal, Henrik Paulin, sp. Helsingør Skt. Mariæ 88, 320
- Sandbech, Jørgen Jensen, d. & sk. K. Hvalsø 208
- Sandberg, Jochum, d. Kregme-Vinderød 229
- Sandrue, Ivar Boeslund, sk. Gryderup 148
- Saxtorph, Chr., res. kap. Fredensborg 313
- Saxtorph, Ole Chr., sp. Neksø-Bodilsker 456
- Saxtorph, Preben, sp. Grevinge 181
- Schack-Rathlou, J.O., præsident i Danske Kancelli 12, 21
- Schafte, Niels, d. & sk. Kongsted 164f
- Scheel, Eggert Christopher, elev Slagelse latinskole 150
- Scheving, Martin Hannesen, lærer Helsingør latinskole 88
- Schieving, Johs., sk. Tømmerup 63, 248
- Schive, Peter, sp. Græsted-Mårum 137, 422f, 466f
- Schiønberg, Palæmon Chr., sp. Sæby-Gershøj 210
- Schiønning, Laurids, interimsdegn & sk. Udesundby 90
- Schiøth, Jens Riddermann, sp. Ballerup-Måløv 366f
- Schmidt, Niels Hansen, sk. Hovby 166
- Schmitto, Fred. Carl, sp. Magleby (Ama-ger) 61, 245f, 459, 464
- Scholtz, Lauritz, sk. Kelleklinte 42, 191
- Schonning, Anders Larsen, sp. Skamstrup-Frydendal 193
- Schor, Anthoni Chr., d. Olsker-Allinge 455
- Schou, Henric, lovudgiver 411, 466
- Schou, Johs., sk. & interimsdegn Jørlunde 91
- Schou, Peter Neergaard, sp. Ørslev-Bjerre 128, 435f
- Schouboe, Niels, sp. Vallensbæk, sen. Glostrup 109, 370f
- Schousboe, Otto Christopher, medhjælper Herlufmagle 388
- Schousboe, Peter, sk. Kæderup 163
- Schreiber, Andreas Reinhard, sp. Soderup-K. Eskildstrup 159
- Schreiber, Peter August, elev Roskilde latinskole 410
- Schrøder, ?, kap. pro persona Lyderslev-Frøsløv 235
- Schrøder, Adam Anton Fred., kap. pro persona Ringsted-Benløse 211
- Schrøder, Ambrosius Henriksen, sk. Hallenslev 144
- Schrøder, Carsten, d. Sværdborg 79, 275
- Schrøder, Christopher Johansen, provst, sp. Helsingør Skt. Olai, sen. Ringsted-Benløse 88, 211
- Schrøder, Johs., sk. & ks. Græsted 137
- Schyd, Christen, kord. Korsør-Tårn-borg 149
- Schyd, Niels, sp. Kalundborg 187
- Schønbach, Johs., sk. Krabbedam 230
- Schønning, Jørgen Leth, sp. Kalvehalve 68, 288
- Seest, Christen Hansen, sk. Ll. Heddinge 235
- Selby, Charles August baron, ejer af Bækkeskov 71
- Sepstrup, Peter Hansen, sp. Snostrup 82, 263f
- Serritzlev, Lauritz Frederiksen, sem., sk. & ks. Øster Egesborg 300ff

Personregister

- Simonsdatter, Bodil, sk. Krøjerup 220, 463
- Simonsen, ?, sk. & ks. Nærum 254f
- Simonsen, Johan Christoffer, sk. & ks. Herstedøster 107, 368f
- Simonsen, Simon, sk. Korsør 149
- Sinding, Leimer, sk. & ks. Egebjerg 181 f
- Sinding, Morten, sk. Eskebjerg 177
- Sivertsen, Sivert, sp. Ferslev-Vellerup 232
- Siøe, Mourits Jacob, sk. & ks. Farum 83
- Sletting, Niels Jacob, sk. Syv 174
- Slotfeldt, Nis Andreas, sem., sk. & ks. Nr. Jernløse 44, 154f, 197, 204
- Smed, Mads, klager over sk. Møller i Køng 274
- Smidt, ?, adjunkt Roskilde latinskele 409
- Smidt, Andreas Chr., d. Skelby-Gunderslev 385
- Smidt, Jens, sem., sk. & ks. Esbønderup 138, 425ff
- Smidt, Jens, sem., sk. Snekkersten 88
- Smith, ?, sk. Smidstrup 441f
- Smith, ?, skibspræst 84
- Smith, Christopher Kaasbøll, d. & sk. Bregninge 177
- Smith, Eiler Hagerup, hjælpepræst Helsing-Valby 414
- Smith, Gotthard Julius, sp. Borup-Kimmerslev 171
- Smith, Jørgen Jensen, d. & sk. K. Såby 208
- Smith, Niels Chr., sk. Dysted 76
- Smith, Peder Mathiesen, sp. Kregme-Vinderød 229, 337f
- Smith, Troels, sp. Holbæk-Merløse 153
- Snitker, Jens Peter, lærer Slagelse latinskele 150
- Sommer, Laurits Nielsen, d. Spjellerup-Smerup 167
- Sommer, Mogens, sp. Sorø 223f
- Sommer, Peder, sp. Nyker 454
- Sparre, Pontus David, sk. & ks. Holtug 237
- Sparre, Svend Chr., d. Ølsted 27f, 227
- Spleth, August Vincens, sp. Magleby 128, 444
- Spliid, Jens, d. Terslev-Ørslev 214
- Stabel, Caspar Christopher Schøller, sp. Tystrup-Haldagerlille 353f
- Stangerup, Jens, sk. Ølsted 227
- Stauning, Jørgen, sp. Stege 64, 279, 459, 464
- Steenberg, Niels, sp. Gerlev-Neder Dråby 230
- Steenberg, Thias Martin, d. & sk. Kyndby 231
- Steenholm, N., se: Stiernholm, N.
- Steenstrup, Søren Hansen, d. Ågerup-Kirkerup 120
- Stelvagen, Chr. Georg Fred., sp. Næstved Skt. Mortens 391f
- Steman, Paul Chr. von, amtmand i Sorø 215, 217, 219, 221, 463
- Stenum, Fred. Herman, sem., sk. Østrup, sen. Tuse 157, 198, 204
- Stephansen, Peter, sem., sk. Hanerup 155, 197, 205
- Stiernholm, Niels, d. & sk. Årby 189
- Stoud, Otto, rektor Vordingborg latinskele 304
- Stramboe, Peter Chr., sk. Trælløse 97, 385f
- Streit, Johan Peter, sk. Sværdborg 79, 275, 276
- Stribolt, Frants Henrich, kord. & sk. Næstved Skt. Mortens skole 391f
- Struch, Peter Hemming, elev Roskilde latinskele 410
- Struensee, Johan Frid., dansk statsmand 9
- Struer, Bertel, sp. St. Fuglede-Ll. Fuglede 190
- Støcken, Hans Chr. von, sk. Ordrup 231, 463
- Staal, D.F., lærebogsoversætter 36, 340, 465
- Staal, Johan Peter, sp. Bårse-Beldringe 72

Personregister

- Suhr, ?, sk. arbejds- og læseskolerne i Helsingør 319f
- Svella, Christopher Blumhe, sk. Løve 141
- Svella, Jens Paludan, skoleassistent Kalundborg korskole 188, 463
- Svella, Salomon Thollesen, kord. & sk. Kalundborg korskole 188
- Svella, Tolle Salomonsen, d. & sk. Havrebjerg 140
- Svendsen, ?, adjunkt Frederiksborg latinskole 333
- Svendsen, Andreas, sp. Vallensbæk 358, 370
- Svitzer, Erik, elev Roskilde latinskole 410
- Svitzer, Jørgen Chr., sp. Reerslev-Ruds Vedby 145
- Svitzer, Peder Jochumsen, sk. Bagsværd 58, 256, 464
- Swartz, Anne Marie, gift med degnen Kaabe og skolemedhjælper Everdrup 72, 459
- Sødring, Anders Christensen, klokker Roskilde 124, 461
- Søe, Niels Chr., kap. Bårse-Beldringe 72
- Søeborg, Peter, sp. Hagedsted-Gislinge 195
- Sølling, Peter, sp. Jørlunde 326f
- Sørensen, ?, sk. Frederiksværk 340
- Sørensen, Espen, sk. Holmstrup 192
- Sørensen, Hans Brak, klager over sk. Møller i Køng 274
- Sørensen, Hans, kirkegænger Mern 290
- Sørensen, Lorentz, sk. Veddinge 180
- Sørensen, Mads, skolemedhjælper 467
- Sørensen, Niels Georg, sp. Esbønderup-Nøddebo, sen. Vejby-Tibirke 23, 138, 415f, 461, 466
- Sørensen, Peder, d. Nylars 458
- Saabye, Hans Egede, sp. Værsløv-Jordløse 176
- Tang, Søren, sk. Terslev 214
- Tarp, Jens Jensen, sk. Smørum 106, 364f
- Tauber, Jens Worm, kap. pro persona Magleby-Holtug 237
- Tauber, Johan Henrik Gregerian, elev Roskilde latinskole 410
- Tauber, Johan Henrik, rektor Roskilde latinskole 409
- Taur, Jensenius, d. Keldby 65
- Taur, Morten, d. & sk. Slangerup 91, 324f
- Teilman, Andreas, kap. pro persona Karlebo 308
- Teilman, Hans, sp. Tølløse-Ågerup 159, 160
- Teilman, Peder, sp. Tåstrup-Uggerløse 158
- Terents (Publius Terentius Afer), romersk komedieskriver 47, 318, 465
- Terkelsen, Peter, sk. Viemose 68
- Terkelsen, Søren, sk. Gerlev 230
- Terøe, ?, enke efter sk. Terøe og skolevikar Langebæk 288, 464
- Terøe, Lars Hansen, sk. Langebæk 464
- Thamstrup, ?, skoleassistent Asnæs 180, 181
- Thanch, Fred. Lützens, sp. Skælskør & ejer af Agersø og Omø 40, 129, 447f
- Thaulow, Jens Biørn, d. & sk. Herfølge 201, 292
- Therkelsen, Peder, skolemedhjælper Viemose, sen. sk. Bakkebølle 68, 303
- Thestrup, Peter, justitsråd, ejer af Nysø og Jungshoved 70, 459
- Thomsen, Jens, d. Ørslev-Solbjerg 140
- Thonbo, P., lærebogsforfatter 340, 465
- Thornam, Søren, d. & sk. Fodby 113f, 344
- Thorsen, Peder, klager Rø 455, 467
- Thorstensen, Jens, skoleelev Høje Tåstrup 363
- Thorsøe, Chr., sp. Skibby 233
- Thostrup, Jens Johansen, d. & sk. Sæby 210
- Thriega, Peter, elev Roskilde latinskole 410
- Thun, Nicolai, d. Gimlinge 126, 431

Personregister

- Todberg, Niels Jensen, sk. Frølund 149
Togsverd, Ole, d. Poulsker 457
Tolgreen, Fred., sk. Eskildstrup 164
Top, Thomas Nicolai, d. Lyng-Uggeløse 92, 328ff
Top, Vilh., sk. Helsingør danske skole 317
Torlitz, Johan Henrik, sem., lærer Slagelse borgerskole 146
Transe, Chr., sp. Rønne-Knudsker 454
Trap, Niels Andreas, elev Roskilde latin-skole 410
Treschou, Conrad, elev Roskilde latin-skole 410
Tryde, Holger Eggertsen, sp. Birkerød 84
Tryde, Just Adam, sp. Gimlinge 42, 126, 431f, 467
Tscherning, Andreas Gotlieb, sk. & ks. Granløse 160, 161
Tscherning, Eilert Peter, major, inspektionshavende direktør Frederiksværk gods 339
Tscherning, Johan Henrik, sp. Sr. Asmindrup-Granløse 160
Tychsen, Arent Henrik, skoleassistent Vordingborg 74
Tømmerup, ?, cand. theol. Udby-Ørlev 73
Tømmerup, Jens, d. & sk. Føllenslev 177f
Tønnesen, Jacob, sem., sk. Eskildstrup 185
Tønnesen, Tønnes, provst, sp. Herfølge-Sædder 202
Taarning, Niels Pedersen, sem., d. & sk. Tuse, sen. Butterup 154, 197, 205
Unger, Peder, d. Lidemark-Bjæverskov 203
Ursin, Nicolai Henrik, sp. Gyrstinge-K. Flinterup 218
Ussing, Henrik, sp. Ll. Lyngby-Ølsted 227, 465
Wahlboom, Jacob, sk. Kundby 195
Walther, Niels, sp. Egebjerg 181
Wanting, Albert Lauritsen, sp. Esbønderup-Nøddebo 425f
Wanting, Henrik Morville, resid. kap. Slangerup-Uvelse, sen. sp. Rønnebæk-Holme Olstrup 91, 269
Wartoe, Severin, sp. Nr. Jernløse-Kvanløse 154
Vasmer, Cort, sp. Sorterup-Ottestrup 151
Vass, forvalter Førslevgård 466
Wedel, Johan Peter, lærer Frederiksborg latinskole, sen. sp. Torup 93, 228, 335f, 460
Wedel, Lago Mathias, sp. Everdrup 71, 295f
Wederkinch, Mathias Christopher, sp. Blistrup 19, 135, 418f
Wedsetoft, Jørgen, provst, sp. Raklev 186
Weile, Iver Hansen, d. & sk. Soderup 159
Weis, Andreas Jørgensen, sk. Lundby 78
Weisman, Johan, sk. Dalby 163
Weisse, C.F., lærebogsforfatter 205, 463
Vellejus, Bernhard Preen, sp. Glumsø-Bavelse 99, 382
Vellejus, Thomas Hansen, d. & sk. Rønnebæk 77, 269
Wentrup, Hans Chr., sk. Åsøje 201
Werdelin, Mathias Sødermann, sk. Munkke Bjergby 220
Werdelin, Ole, d. & sk. Lellinge 170
Vergilius, romersk digter 304, 464
Westengaard jr., Fred. Ludvig, sp. Sværdborg 79, 269, 275
Westengaard, Otto, sp. Kundby 194
Westergaard, ?, sk. Rådvad 253
Westergaard, Fred., sp. Brønshøj-Rødovre 57, 257, 459
Westergaard, Jørgen Lykke, sp. Søborg-Gilleleje 136, 419f
Westergaard, Peter Oluf, sk. Nr. Herlev 93, 330ff

Personregister

- Wibe, Carl Peter, elev Roskilde latinsko-
le 410
- Wibe, Jacob Tharnovius, d. & sk. Frede-
riksberg 57
- Wiborg, Søren, sk. Hårlev 200
- Wiens, Andreas, sk. Gislinge 195
- Vieth, ?, sk. Gevninge 123, 403f
- Vieth, Levard Chr., sp. Sønderup-Nord-
rupvester 151
- Wildgaard, Holger Andreas, d. & sk.
Fuglebjerg 117
- Wildt, Johan Jørgen, d. & interim-sk.
Lynge 223
- Windekilde, Dionysius (Dines), sp.
Køng 78, 273ff, 549
- Winsløv, Chr., sp. Poulsker 457
- Winther, Daniel, sp. Haslev-Freerslev
214
- Winther, Hans Chr., sp. Fensmark-Rislev
97, 387
- Winther, Iver Fred., d. & sk. K. Hyllinge
209f
- Winther, Johs., klokker Stege 279
- Winther, Niels Chr., d. Sorterup-Otte-
strup 151
- Wirring, Jens, d. & sk. Svallerup 189
- Wisbye, Hans Jensen, sem., sk. Den civi-
le Arbejds- og Læseskole i Helsingør,
sen. Ågerup 89, 411ff
- Wisch, Mathias, postmester & hositals-
forstander Hillerød 92
- Wissing, Rasmus, sem., d. & sk. Vejlø
79f, 276f
- Vithusen, Thomas Chr. Ernst, adjunkt
Slagelse latinsko- 150
- Wognsen, Jens, d. & sk. Merløse 153
- Wohnsen, Johan Andreas, skolemedhjæl-
per Testrup, sen. sk. Lysholm 94, 213
- Wohnsen, Peter Daniel, skolemedhjæl-
per Fulby 221, 463
- Voigt, Johan Georg, kord. Sorø 223
- Volcken, landøkonomiinspektør på Juel-
linge 464
- Woldbye, Johan Peter, d. & sk. Viskinge
175
- Woldsgaard, Mikael, d. & sk. Nedre Vin-
dinge 79, 302
- Wolf, Peter Rudolph, lærer Vordingborg
latinsko- 304
- Wolff, Chr., tysk filosof 11, 34
- Wolgand, Johan Samuel, sk. Hillerød 93
- Wolgand, Johan Samuel, sp. Rørby 188
- Wolker, se: Folmar, C.P.
- Worm, Søren, sk. Dyrlev 73
- Worsøe, Arrild Friis, sp. K. Hyllinge-
Lyndby 210
- Wulf, Andreas Nicolaj, elev Roskilde la-
tinsko- 140
- Wulf, Mathias Ejler, sk. Skrodsbjerg 201
- Wulf, Peter Lorents, sp. Hårlev-Himling-
øje 200
- Wulfsberg, Johan Peter, d. & sk. Førslev
117, 350f, 466
- Wulfsberg, Niels Olsen, sk. Lunderød
160
- Würzel, Christen Pedersen. d. Hårlev-
Himlingøje 200
- Wædelée, Søren, sp. Tystrup-Haldager-
lille 118, 461
- Wøldike, Andreas, sp. St. Heddinge-
Højerup 236
- Wøldike, Johan Peter, sk. Tyvelse 99,
383f
- Wøldike, Peder, rektor Slagelse latinsko-
le 150
- Xenophon, græsk forfatter 47, 318, 409,
465f
- Zahle, Chr. Gottlieb, sp. Slaglille-Bjerne-
de 220
- Zeit, Gustav Adolph Ferdinand, sk. &
ks. Dyrlev 298f, 464
- Zimmer, Jacob Andreas, sk. & ks. Aller-
slev 69
- Zimmermann, Samuel Friedlieb, sp.
Hørsholm 84
- Zofman, Alexander, sp. Karise-Alslev 162
- Zuschlag, Martin, d. & sk. Rekkende,
sen. sk. Allerslev 70, 291f

Personregister

Æsop, græsk fabeldigter 410, 465

Øhlenschlager, Johan Conrad, organist

Frederiksberg 260

Ørbech, Chr., d. & sk. Rørvig 182

Ørslef, Carl Jesper, sp. Ørsted-Dåstrup
172

Ørslef, Peter Andreas, sem., sk. & ks.

Præstø, sen. Vordingborg 71, 302ff

Ørsted, Johs., sk. & ks. Skovlunde 105,
366f

Aagesen, Hans, sk. Ågerup 121, 399f

Aagesen, Jacob, sem., skolemedhjælper
K. Stillinge 140

Aagesen, Jens, d. & sk. K. Stillinge 139f

Aagesen, Svend, sk. Herringløse 119

Aagaard, d. & sk. K. Stillinge, se: Aage-
sen, J.

Aagaard, Mikael Peter, sk. Snese 297f

Aagaard, Søren, d. & sk. Ferslev 232

Aarsløw, Niels Chr., sk. Vallensved 41,
113, 342f

ISBN 87-7500-179-9